Тәрбиелеу –білім беру процесінің циклограммасы

«Ботақан» орта тобы (3 жас)

Тәрбиешілер:Өнерхан Алмагүл
Шаймурат Харлыгаш

Өскемен 2023-2024

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қыркүйек айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Жұма 01.09.2023
Балаларды қабылдау	*Балаларды дене тазалығын тексеріп қабылдау. Көңіл -күйлеріне назар аударып, жағымды жағдай орнату.* *Тәрбиешінің балалармен қарым-қатынасы: Балалардың көңіл -күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.. Жағымды жағдай орнату.*
Ата-аналармен әңгімелесу, Кеңес беру	*Балалардың денсаулығы, көңіл- күйі туралы ата-анамен әңгіме жүргізу.* *отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу*
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдардыдұрыс атап, ажырата білуге үйрету.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту
Таңғы жаттығу	***Қыркүйек айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені.*** *Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты:*** *Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау*
Таңғы ас	***Ойын- жаттығу*** ***Сылдырлайды мөлдір су,*** ***Мөлдір суға қолыңды жу.*** ***Жуынсаңсаң сен әрдайым,*** ***Таза бетің, маңдайың.*** *Тамақ ішу мәдениетін, үстелде отыру, тамақтану, асхана құралдарын дұрыс ұстау мәдениетін қалыптастыру және сақтау* *Ас мәзірімен таныстыру. Астың құрамындағы дәрумендер жайында айта отырып, асты тауысып жеуге кеңес беру.* *Әдептілік ережелерін түсіндіру.* *Тәтті тамақ жейміз, Рақмет аспаз дейміз.*
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***ҰІӘ өтілу барысына қажет құралдарды, көрнекіліктер дайындау.*** ***Көңілді шеңбер*** *Шаттанамын, күлемін,* *Бақытты боп жүремін.* *Қатар тұрар шеңберде* *Досым көбін білемін* ***ҰІӘ өтілу барысына балалармен дайындық***

Кестеге сәйкес ҰІӘ	***Музыка: 9.15-9.30***
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	***Қызығушылықты ояту*** ***Сөздік ойын: «Күн шуағы».*** *Педагог сандықтан арнайы жасалған ойыншық күнді шығарады.Бір-бірлеріне күнді ұсынып, тілектер айтады (педагогтің көмегімен).* ***Ойын: «Біз саяхат жасаймыз».*** *Тамаша гөй бақшамыз,* *Саяхатқа шығамыз.* *Алға басып келеміз,* *Бәрін, бәрін білеміз* *АКТ технологиясымен жұмыс.* *«Балабақша бөлмелері». Слайд арқылы балабақша бөлмелеріне саяхаттау.* *-Мынау – дәрігер бөлмесі. Дәрігер бөлмесінде дәрігер отырады. Дәрігер балалардыемдейді.* *Мынау – асүй. Асүйде аспаздар балаларға ас дайындайды.* *Мынау – музыка залы. Музыка залында кімдер бар?* *Музыка залында музыка жетекшісі, балалар бар. Балалар би билеп, өлең айтады.* *Мынау – спорт залы. Балалар жаттығулар жасап, спортпен шұғылданады.* ***Тіл ұстарту жаттығуы.*** *Шарты: Айнанаы алып дыбыстық жаттығуды жасау.* *Айтылуы: Біздің балабақшада бірінші қабатта дәрігер бөлмесі, музыка залы, спорт залы жәнеасүй бар.* *Ші-ші-ші – бір-ін-ші қа-бат-та дәрігер бөл-ме-сі. Дәрігер бөлмесінде мейірбике отырады.* *Ші-ші-ші – е-кін-ші қа-бат-та музыка бөлмесі бар.* *-ең-ең-ең – балабақша кең.* *-ық-ық-ық – бөлмелер жарық.* *-нық-нық-нық – жоғары шық (балалар қайталайды).* *Мәтін үлгісі. Біздің балабақша үлкен. Балабақша әдемі, таза. Балабақшада спорт залы , музыка залы, асүй, дәрігер бөлмесі, . Музыка залы бар. Спорт залы үлкен.* ***Сергіту сәті*** *Біз балалар бағында,* *Тұрамыз өте көңілді.* *Көп болсақ та достықпен.* *Өткіземіз өмірді* ***Гажайып сәт.*** *Қонаққа қуыршақтар – Сәуле мен Арман келеді.* *Амандасады.Бәрін ойын ойнауға шақырады* ***Ойын: «Кім тапқыр?». Өткен «Балабақша бөлмелері» тақырыпты қайталау, педагогтің айтқан сөздеріне сәйкес***

	қима суреттерді көрсету. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкаданалады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. ***Ойын: «Біз саяхат жасаймыз».*** ***Тамаша гөй бақшамыз,*** ***Саяхатқа шығамыз.*** ***Алға басып келеміз,*** ***Бәрін, бәрін білеміз.*** *Балалар топтарына саяхатқа шығады.* – *Бұл – сендердің топтарың. Мынау – топ бөлмесі. Топта не бар? (Балалар топтағызаттарды атайды).* – *Топта үстел бар.* – *Топта орындық бар.* *Мынау – ойын бұрышы. Мынау – ... («ойын бұрышы» сөзін жеке, хормен қайталайды)* *Ойын бұрышында не бар?* *Мынау не?* *Мынау – құыршақ (өздері білетін ойыншықтарды атайды).* *Қуыршақ не?* *Қуыршақ – ойыншық.* *Мынау не?* *Мынау – піл.* *Піл не?* *Піл – ойыншық.* *Ойыншық қайда тұр?* *Ойыншық ойын бұрышында тұр.* *Мынау – ұйықтайтын бөлме.* *Мынау не?* *Мынау – кереует.* *Кереует қай бөлмеде?* *Кереует ұйықтайтын бөлмеде.* *Мынау – табиғат бұрышы.* *Мынау не?* *Мынау – табиғат бұрышы.* *Мынау – гүл.* *Гүл табиғат бұрышында тұр.* *Гүл қай бөлмеде тұр?* *Гүл табиғат бұрышында тұр.* *Балалар педагогтің соңынан сөздер мен сөйлемдерді қайталайды.* ***Ойын: «Біреу – көп».*** *Педагог заттарды жекеше, көпше түрде айтуға үйретеді.ойыншық – ойыншықтар*

	кереует – кереуеттер\үл – гүлдер *үстел – үстелдер, орындық – орындықтар* ***Шығармашылық бұрыш. Кішкентай суретшілер*** *Балаларды топқа бөлу.* *1-Топ. Кереуетті құрастыр* *2-топ: Қуыршақты жапсыр* *3-топ: Орындықты мүсінде* *4-топ: Гүлдің суретін сал*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту**
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету.* *Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*
Серуен	***Картотека №1Бақылау: Күнді бақылау.*** ***Мақсаты:*** *Күн көзінің жарығын күннен тараған сәуле* *(жарық) оның бүкіл табиғат үшін пайдалы да қажеттілігін ашу.*
Серуеннен оралу	*Гигиеналық шаралар. Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*
Түскі ас	*Дастархан басында сөйлемей отырып, тамақтануға, қасықты оң қолға ұстау туралы, тамақтағы витаминдердің пайдасы жайлы түсіндіру.*
Күндізгі ұйқы	*Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау. Жәй музыка қою.*
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	Күндізгі ұйқыдан кейінгі сауықтыру емшаралары (дене жаттығулары, Жалпақтабандылықтың алдын алу мақсатында ортопедиялық жолмен жүру) **(дене белсенділігі)**
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру*
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті,кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	*Демонстрациялық материалдармен жұмыс.* *Ой дамыту. Сұрақ- жауап* *Мынау не?* *Бұл – балабақша.* *Балалар қайда келді?* *Балалар балабақшаға келді.* *Балалар не істеп жүр?*

	Балабақша ауласында ойнап жүр. *Саған балабақшада көңілді ме?* *Иә, балабақшада көңілді. Балабақшада балалар көп. Олар бір-бірімен дос.* ***Дидактикалық ойын**: «Өзіңнің досың туралы әңгімеле».Балалар өздері туралы және достары туралы әңгімелеу*
Балалармен жеке жұмыс	***Тақпақ жаттау*** *Бір-бірімен сыйласты,* *Тату жүрміз бәріміз.* *Бал достықтың ұясы – Біздің балабақшамыз.* ***Бекарыс, Раян***
Кешкі ас	Ас –адамның арқауы.
Серуенге дайындық	***Киіну:** Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киюін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*
Серуен	***Картотека №1Бақылау: Күнді бақылау.*** ***Мақсаты:** Күн көзінің жарығын күннен тараған сәуле* *(жарық) оның бүкіл табиғат үшін пайдалы да қажеттілігін ашу.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу **(еркін ойын әрекеті)**
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды,үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар)	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паздармен ойын,* *Дидактикалық ойын «Танып ал да, атын ата»,«Суреттерді орналастыру», «Дауысынан таны», «Бұл кімнің дауысы?»* *Өнер о.рталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру.**Балармен жеке жұмыс.***
Балалардың үйге қайтуы	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескертті.*

Ұсыныс Ана - аталармен пәнге байланыс орнату.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

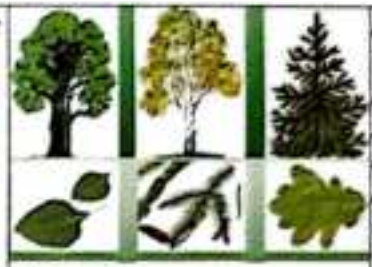
_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 04.09.2023	Сейсенбі 05.09.2023	Сәрсенбі 06.09.2023	Бейсенбі 07.09.2023	Жұма 08.09.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты:* *Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қыркүйек айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында* *Жақсы дос көп табылар* *Мен де соның бірімін,* *Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнапғ бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Сықырлы айнадан* *Өзімді көремін.* *Бақыттан жайнаған.* *Көзімді көремін.*	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып келдік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Кестеге сәйкес ҮІӘ		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.30***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Менің сүйікті бұрышым*** ***Суреттер қарау.*** *Балабақшаға қатысты суреттерді жинақтау.* *Сұрақ – жауап* ***«Үй жақсы ма, бақша жақсы ма?»*** *Балалармен әңгіме жүргізу.* ***Ф. Оңғарсынованың*** ***«Үй жақсы ма, бақша жақсы ма?»*** ***Өлеңді жаттау.*** *Қызықтын-ау өзімде,* *Мақтанарым шамалы.* *Үйге келген кезімде,* *Кеткім келмей қалады* *жетелеуші сұрақтар қою арқылы өлең мазмұнын түсіндіреді.* ***Топқа бөлу әдісі.*** ***Суреттер арқылы топқа бөлу.*** *1-топ Тәрбиешілер тобы* *2-топ Дәрігерлер тобы.* ***3. АКТ мен жұмыс.*** *Ал, балалар, енді слайдтағы суретке қараңдаршы.* *(жетелеуші сұрақтар)* ***1-топ Тәрбиешілер тобы сұрақ:*** *-Балалар балабақша дегеніміз не?* *-Балабақшамыздың аты қалай аталады?* *-Балабақшада біз не істейміз?* ***2-топ Дәрігерлер тобына сұрақ:*** *-балабақшада кімдер жұмыс*	***Ойын бұрышына саяхат*** ***Тосын сәт.*** *Айгүл қуыршақ келеді.* *Балалардан ойыншықтар туралы оның неден,қалай жасалатынын білгісі келетіні айтады.* ***Ойыншықтар арқылы топқа бөлу.*** ***1-Топ Жұмсақ ойыншықтар*** ***2-- топ Пластмасса ойыншықтар*** ***3- топ Резеңке ойыншықтар*** ***Топтық жұмыс.*** *Ойыншықтарды сипаттау.Әр топ балалары өздерінің қолындағы ойыншықтарды сипаттап айтып береді.* ***3- топқа тапсырма.*** *Шығармашылық орталығында жұмыс жасау.* *1-Топ Ермексаздан доп жасау.* *2- топ Бояумен ою ойыншығын бояу.* *3- топ Суреттегі жұмсақ ойыншықтарды қиып жапсыру.* *Балалардың жұмысын бақылау.Мадақтау.* ***Сергіту сәті.*** *Сағаттың тіліндей иіліп,* *солға бір,* *Сағаттың тіліндей иіліп,* *оңға бір.* *Оң аяқ, сол аяқ – жаттығу оңай-ақ.* *Оңға, оңға түзу тұр,* *Солға, солға түзу тұр,* *Алға қарай бір адым,*	***Психологиялық жаттығу.*** ***«Күлкі сыйла»*** *Мен сенің досыңмын, ал сен менің досымсың.* *Қолды мықтап ұстайық* *Күлкіден мейірім шашайық* *- Жарайсыңдар, Бір-бірімізге күлкі сыйладық.* ***Сұрақтар ілмегі.*** *-Балалар, сендер күнде қайда келесіңдер?* *-Ертеңгісін балабақшаға келгенде достарымызға не дейміз?* *Жарайсыңдар балалар.* *Балабақшада сендер не істейсіңдер?* *Балалардың жауаптарын тыңдау.* ***Тосын сәт.*** *Қызыл телпек келеді.* ***Ойын:*** *«Сиқырлы гүлдер»* *Мен өзімнің қызыл телпекшемді қай баланың басына кигізсем сол бала сұраққа жауап береді.* *-Балабақшада сен немен ойнағанды ұнатасың?* *-Саған балабақшаның қандай тамағы ұнайды?* *-Сенің балабақшаң қалай аталады?* *-Балабақшаға деген жақсы тілектер айта аласыңба?* *Балалар сұраққа қызыға жауап береді.* ***Дидактикалық ойын:*** *«Балабақша қызметкерлерін тауып айт»* *Шарты: Көп суреттің ішінен балабақша*	***Көңілді шеңбер*** *Қуанамын менде,* *қуанасың сен де.* *Қуанайық достарым,* *Арайлап атқан күнге.* ***Балабақша ауласына саяхат.*** *Балабақша ауласына саяхатқа алып шығу.Аулада өсіп тұрған ағаштармен, бұталармен таныстыру.* ***Сұрақтар ілмегі*** *-Балабақшамыздың ауласында не өседі?* *-Қандай гүлдер өседі екен?* *-Қандай ағаштар өседі екен?* *-Балабақша ауласы сендерге ұнай ма?* ***Таза ауада сергіту сәті.*** *Достарым көп бақшада (шеңберге тұру)* *Көңілдіміз бақшада (қолдарын жайып)* *Достықты біз сүйеміз (бір-біріне қарап, жымию, құшақтасу)* *Бірге күліп жүреміз* ***Дид.ойын:*** *«Жапырағынан таны»*	***Қызығушылықтарын ояту.*** *Тосын сәт: Аудио дыбыс.Балалардан көмек сұрайды.* *Мен ойыншықтар сатып алғым келеді, ал маған сатуды тапсырма беріп тұр.* *Тапсырмаларды орындаса ойыншық дүкеніне кіргізетінін айтады.* ***Дид ойын:*** ***«Сайқымазаққа көмек»*** ***1-тапсырма. Дьенеш блоктары.*** *Мына Дьенеш блоктарын қағаз бетіндегі геометриялық фигураларға орналастырындар.* *-мына қағазда қандай геометриялық фигурадан тұратын пішіндер бар, алдымен қарап, атап көрелік.* *-түстері қандай?* *-Қалың ба жұқа ма?* *Тапсырманы орындау* ***2-тапсырма*** *Текшелермен жұмыс.* *– Бұл не?* *– Қандай түсті текше?* *– Қай текше үлкен?* *– Қай текше кіші?* *(Осыны айта отырып текшелерді бірінің үстіне бірін қояды.)* *Текшелерді салыстырады* ***3-тапсырма*** *Дид ойын: «Ойыншықтар*

	жасайды? -Аспазшы апайдың қызметі қандай? - Дәрігер апайдың қызметі қандай? Балаларды мадақтау. Жүлдызша тарату. **Сергіту сәті.** Орнымыздан тұрайық, Қозды белге қояйық Аяқ пенен қолдарды Біз жаттықтырып алайық Бұрыламыз оңға бір, Бұрыламыз солға бір, Енді бірге бәріміз Орнымызға отырамыз. **Тосын сәт.** Топқа қорапша келу. Қорапшаны ашу. Ішінен 4 түсті конверт шығады. Балаларды топқа бөлу. **1-топ: Қызыл түсті конвертті ашу.** Тапсырма: Медбике заттарын құрастыр.Атын ата. **2-топ: Жасыл конверттегі суреттерді бояу.** **Дид ойын:«Аспазға не керек?»** Аспаз заттарын боя **3-топ. Сары конверт** **Дид ойын: «Шаштаразға заттарын тауып бер»** Шаштараз заттарын ретімен жапсыру. **4-топ: Көк конвертті ашу.** **Дид ойын: «Жүргізушіге көмектес»** Машина мүсіндеу.Балалар	Артқа қарай бір адым, Жоғары төмен қарайық, Орнымызды табайық, Алақанды ұрайық. Айгүл қуыршақ балаларға рахмет айтып қоштасады. **Мига шабул** **Жұмбақ жасыру.** 1. Кесе, шыны, тәрелке Оларсыз шай құя ма? Қасықсыз тамақ жемейді, Бәрінің атын не дейді? (Ыдыс-аяқ) 2. Аяғы бар жүрмейді Ауызы бар күлмейді, Айнымайды бөпемнен, Тек сөйлеуді білмейді. (Қуыршақ) 2. Суға салсаң батпайды, Ыршып жерге жатпайды. (Доп) Балалар, қуыршақ, доп, ыдыс-аяқ бір сөзбен қалай атауға болады? (Ойыншық). -Не үшін керек бұл заттар? **Нұрсұлтан әлімқұловтың «Ойыншықтар»** өлеңімен танысып, жаттау. **Ойыншықтар** Біздерде бар қуыршақ, Бұзау, қозы, құлыншақ. Ойыншықтар тыңдайды, Ақыл айтсақ, бүйырсақ, Қуыршақтар ұйықтайды. Айтқанынан шықпайды. Бұзау, қозы құлыншақ. «Ұйықта» десең, ұқпайды.	қызметкерлерін табуы керек **Сергітусәті.** **Бір қадам әдісі .** Балабақша есігін Үшке толып ашқанбыз Мәпелейді бақшамыз Бұл екінші үйіміз Бір туғанбыз бәріміз Біз осы үйдің гүліміз Біз осы үйдің сәніміз. **Қорытынды.** Қызыл телпек балаларды мадақтап қоштасады. **«Бүлдіршіннің арманы» әні** АКТ дан бірге қарап қайталау. **3 шапалақ әдісі** арқылы қорытындылау. **Менің сүйікті бұрышым** Шығармашылық бұрыш. Балаларды топқа бөлу. **1-топ:**Балабақша макетін құрастыру **2-топ:** Дайын спорт залдың суретінедене шынықтыру заттарын жапсыру. **3- топ:** Дайын үлгідегі суреттерден, ұнаған музыкалық аспаптарын бояу. **4- топ:** Асхана заттарын мүсіндеу. **Балабақша** **Абдрахман Асылбек** Оянамыз таң нұрымен, Аттанамыз бақшаға. Қарсы алады ән-жырымен Бақшамызда жақсы ана. **Сюжеттік рольдік ойындар бұрышы.**	 **Ой қозғау.** Ағаштардың қандай пайдасы бар? Ағаштар бір-біріне несімен ұқсас? Ағаштың биіктігі, діңінің жуандығы, жапырақтарының түсі қанда?. Ағаштар туралы қандай тиым сөздер білеміз? **Тәжірибе 1 «Батады-батпайды»** -Балалар сендер қалай ойлайсыңдар,ағаш суда батады ма,батпайды ма? -Ендеше сендермен тәжірибе жасап көрейік Қолдарыңа тасты алыңдар суға салыңдар -Не байқадыңдар? (тас батып кетті) -Енді қолдарыңа ағаш кесегін алыңдар суға салыңдар Ағаш жайында не айтуға болады? Ол батты ма ,батпады ма? (тәжірибе жасап,балалар шешім шығарады:ағаш жеңіл,су бетінде қалқып жүреді).	пішінге ұқсайды?» Тапсырмаларды суретке түсіріп жіберу. Аудио. Алақай рақмет балалар , мен ойыншық дүкеніне кірдім. **Сергіту сәті** Тік ұста бойыңды, Жоғары соз қолыңды. Соз қолыңды тағы да, Жеткіз жираф мойына. Қызығушылықты ояту. Аудио дыбыс: Балалар мен коробкамен ойыншықтар алдым, бірақ мен оны құрастыруды ештеңе білмеймін. Балалар Сайқымазаққа көмектесеміз бе? **Ойыншығым құрастырғыш, Корсетеді көмегін.** **Кімге көлік, кімге үй, Құрастырам керегін** Балаларды топқа бөлу. **1-топ:** Машина ойыншығын құрастыру. **2-топ:** Үй суретін салу **3-топ:**Допты мүсіндеу **4-топ:** Пирамида жапсыру. Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін әр топқа түсіндіру Жасаған жұмысты суретке түсіріп жібереміз Шапалақ арқылы қортындылау. **Ойыншықтарым көп менің,**

	жұмысын мадақтау.		***Асхана, дәрігер, шаштараз*** *Балаларды бақылау.* ***Мақсаты:*** *ойын желісін өздігінен дамыта білуді, тақырыбын келісіп алуды, рөлдерді бөлісе білуді қалыптастыруды жалғастыру.*	*-Ия балалар ағаш суда батпайды екен. Осы ағаштың қасиетін адамдар қайда пайдаланады? (Адамдар ағаштан қайық,кеме жасайды) -Сендер қалай ойлайсыңдар Буратино суда батып кете ме?Балалардың жауабы:* ***Тәжірибе 2: «Сынады,сынбайды»*** *-Қолымызға шегені аламыз,оны сындырып көрейік (сынбайды) Демек,ол қандай? (қатты) -Ендеше сіріңкені алып,көрейік. Не айтуға болады? (Сіріңке – сынғыш келеді, демек ағашты сындыруға болады)* ***Тәжірибеден шығаратын шешім:*** *ағаш және ағаштан жасалған заттар сынады,демек оларға ұқыпты қарап,сындырмау керек (кетеміз)! Ағаш темірден иілгіштеу,өңдеуге тез келеді . Сондықтан адамдар ағаштан көп заттар жасауды ойлап тапқан. Ағаштан жонып,кесіп,аралап көп заттар жасауға болады. -Ағаштан қандай ойыншықтарды білесіңдер? (Балалардың жауабы)* ***Тәжірибе 3*** *Қанекей судан ағаш кесегін*	***Бәрін жақсы көремін. Кешке дейін жалықпай, Бірге ойнап жүремін.***

				алайық. Қараңдаршы не болған? Ол қарайып, ісініп кетіпті. *Шешім:ағаш суды бойына сіңіреді,осыдан ол ісініп өз қасиетін жоғалтады.* *-Ағаштан жасалған заттар бұзылмау үшін не істейміз? (бояймыз)* *-Мінекей сондықтан ойын алаңындағы ойын құралдарын боян,сырлаймыз.* ***Балалар хормен*** *Бақшамызда көп ағаш* *Өскен жақсы балалар* *Ең әдемі меніңше* *Күс ұясы бар ағаш*	

Екінші аңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №14*** *ауа- райын бақылау*	***Картотека №12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №13*** *Ауыл маңындағы көліктерді бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жуғызу,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау (тыныш музыка тыңдау). Кітап, журнал оқу**(көркемдікқызмет)**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№4** *Майтабанның алдын алу.* *Тырысамыз, тырысамыз* *Денсаулықты нығайтамыз* *Аяқ, қол мықты болып* *Май табаннан арылamыз.* *Арнай жолдармен жүру,* *дымқыл жолмен жүру.*	**№ 5** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар.* *Ояту* *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақ ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*	**№ 6** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Тыныс алу жаттығулары* *Ұзын құлақ сұр қоян* *Есті қалып сыбырды* *Өсіп тұрған сәбізді* *Жұлып алып ішкеді.*	**№7** *Майтабанның алдын алу.* *Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	**№10** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Мысықтар* *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарап* *Достарымызға күлеміз.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртү, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	**. «Адамға қолшатыр не үшін керек»** *Саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту, визуалды-моторлы үйлестіру. Қолшатырды безендіру* ***Палитра әдісі-саусақпен*** *Ойнайық, ойнайық та ойлайық!* *Қатардан артта қалып қоймайық,* *Белсенді болайық ортада,* *Уақытты тектен - тек жоймайық!* ***Қимыл-қозғалыс ойыны: «Поезд»*** ***Мақсаты:*** *Поездің жолаушылар және жүк көлігіекенін түсінеді* *Станцияларға уақытымен тоқтап жолаушыларды түсіруге,бірігіп ойнауға дағдыланады.*	***Дид ойын: «Көп және біреу»*** *Ойынның мақсаты: көп және біреу қатынас-тарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру.* ***Тәжірибе: «Кішкентай ғалымдар»*** *Үлкендеутабақшаға су құйып, оғандоптарды салу арқылыдоптардыңжеңілекенінбалаларғакөрсетіп, түсіндіру.* ***Сұрақ-жауап:****Балалар доп жеңілме ауырма, жәнесуғабатама, батпай ма? Осыны біліп көру үшін қазір біз сендермен тәжірибе жасаймыз: допты суға салайық. Қане, қараңдаршыдопсуға батама, жоқ па? Батпайдыекен. Қалайойлайсыңдар неге, батпайды? Балаларқараңдаршыдоп су бетіндежеңілмеглдеауырма? Балалар: Жеңіл* ***Қортынды:****Доп су бетіндежеңілболады.*	***Дәстүрден тыс сурет салу Тосын сәт.*** ***«Торғайға көмек»*** *Торғай ұшып келеді. Балалардан көмек сұрайды. Досым жоқ. Маған дос торғайлар керек дейді. Көмектесеміз бе?* ***Торғайға көмек*** *Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін көрсету, түсіндіру. Трафаретпен жұмыс жасауды түсіндіру. Балалардың өз бетінше жұмысы. Бақылау.*	***Шығармашылық орталық*** ***Дид ойын: «Ағаштан жасалған заттарды ата»*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:****Жатын бөледегі кроватты мүсіндеу.* ***2-Топ:*** *Үш аюдың ыдысын жапсыру.* ***3-Топ:*** *Ағаштарды бастыру әдісі арқылы салу.* ***4-топ:*** *Қиынды суреттерден ағаштан жасалған заттарды құрастыру* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*	**. «Кенің баласы?» Мақсаты:** *Балалардың «үлкен», «кіші» ұғымдары туралы түсініктерін бекіту; үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту.* ***Шығармашылық.*** ***Дид ойын: «Төлдерге қора жасаймыз»*** *Шарты: Ермексаздан созу тәсілі арқылы қора жасау*

		Ішінеауатолтырылған.Сонды қтанолұрсаңсекіреді,тепсеңқ ашады.			
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап, суреттен таба біледі.* ***Бақбал,Әмір***	***Дид ойын:«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата біледі* ***Нұржанат, Еламан***	***Дид ойын:*** ***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалар заттың орналасу ретін біледі.* ***Нұрасыл,Бекарыс***	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Раян, Бекарыс***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: түрлі түсті боядағы түстерді сәйкестендіре алады.* ***Әмір Нұрасыл***
Кешкі ас	Ас-адамға қуат береді				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №19*** *Жаңбырды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу **(еркін ойын әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	***Дидактикалық ойын:*** ***«Санына қарай тап»*** ***Мақсаты:****Заттарды санына қарай орналастыр* ***(математика негіздері – ойын, танымдық, коммуникативтік қызмет).***	***Қимылды ойын.*** ***«Күн мен жаңбыр»*** ***Мақсаты:*** *балаларға табиғат құбылысын сезіне білуге үйрете отырып, қимыл үйлесімділіктерін дамыту.* ***(қимыл белсенділіктерін дамыту, белсенді әс – әрекет)***	***Дидактикалық ойын*** ***«Түстерді ажырат»*** ***Мақсаты:*** *Заттарды түстеріне қарай ажырату.* ***(математика негіздері – ойын, танымдық, коммуникативтік қызмет).***	***Өз еркімен ойын.*** *Балалар қалаған ойынышықтармен ойнайды.****(дербес іс -әрекет)***	***Үстел – үстіойыны:*** ***«Суреттерді құрастыр»*** *Мақсаты:Үзгі бойынша құрастыру дағдыларын қалыптастыру.*
Балалардың үйге кайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсынылған құжаттардың тізімі

Қабылдады: _____ Нурбергенова Оксанагүл

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ Оңерхан Алмагүл

_____ Шаймұрат Харлыгаш

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы III апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 11.09.2023	Сейсенбі 12.09.2023	Сәрсенбі 13.09.2023	Бейсенбі 14.09.2023	Жұма 15.09.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Көкөніс пен жемісті ажырат»*** ***Мақсаты:*** *табиғат құбылыстарымен байланыстыра отырып, жемістердің өсуін, пісіп жетілуімен танысады.*	***Дид ойын: «Телефон»*** ***Мақсаты:*** *естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізе отырып, диалогты сөйлеуді үйренеді.*	***Дид ойын: «Бақша да ма,бау да ма?»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Жемістер мен көкөністер айырмашылықтарын түсініп, айта алады.*	***Дид ойын: Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту.*	***Дид ойын: «Затты сипаттау»*** *Мақсаты:Заттарды көрі п сипаттау арқылы балаларқоршаған орта жайлы түсіне біледі.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қыркүйек айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Бала, бала , балақай, Қол соғайық алақай, Бір, екі, үш деп атайық, Саусақтарды тартайық Жалқау бала болмайық,*	*Ашық менің жүрегім Ылғи күліп жүремін. Бірге ойнап бір жүрер Достарым көп, білемін!*	*Достар , бері келіңдер, Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге, Қуанышпен еніңдер!*	*Қуанамыз күлеміз, Бар әлемде сүйеміз. Қол ұстасып, қуанып, Достарымен бір жүреміз*	*Жабырқауды білмейміз Жалқаулықтысүймейміз Бі з талантты жас ұлан, Үлгі аламыз жақсыдан*
Кестеге сәйкес ҰІӘ		***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15*** ***Қазақ тілі: 9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі: 10.10-10.25***	***Музыка: 9.20-9.30***

Білімберу Ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	***Таңғажайып сәт.*** ***АКТ технологиясы*** *Жалқаубек шығады, үсті басы кір-кір.* ***Сұрақ- жауап.*** ***Жалқаубектің не болған?*** *- Көңілсіз -Үсті лас* *-Сумкасын көтере алмай сүйреп жүр.* *Қандай көмек береміз?* ***Қызығушылықты ояту*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Ерте мен күнде сен,* *Қолыңа сүйкесең* *Кетіп кір ласың* *Тап – таза боласың* *Бұл не? сабын* *Шомылған баланы* *Аймалап алады.* *Сүртеді қолыңды* *Сүртеді бетіңді* ***Бұл не? сүлгі*** *Бұлар нелер екен?* *Тазалықтың досы* ***Ой дамыту.*** ***Жалқаубекке керек заттар.*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ «ТАЗАЛЫҚ»*** ***Дид ойын: «Жаңылма»*** ***Бұл бала қай бала?*** *Қарашы үстіне,* *Бір кіршік түстіме көзіңе* *Тап-таза ақ қаздай* *Киімі мұнтаздай* *Жарайсың балақай* *Дейміз біз мадақтай* ***Салыстыру*** ***-Анау бала, Бетін қара,*** *Кір қожалақ, қап-қара* *Тырнағы өскен,*	***Қызығушылықты ояту*** ***Кубизм әдісі.*** *Балалар кубик лақтыру арқылы отбасы мүшелері туралы айтып береді.* ***Дид ойын:«Кім екенін тап?»*** ***Шарты:*** *Бір бала шығып, отбасы мүшелеріне қатысты адамдарды ым-ишарамен (мимикамен), қозғалыспен көрсетеді. Басқа балалар шешуін табады. Мысалы:* *Анасы кір жуып жатыр.* *Әкесі отын жарып жатыр.* ***Шығармашылық орталығындағы жұмыс.*** ***Топқа бөлу.*** ***1-топ*** ***Дид ойын:«Мен және менің жақындарым»*** ***Шарты:*** *Өзіне ұнаған суретті ірікпен алып, отбасы тақырыбында коллаж құрастыру.* ***2- топ*** ***Дид ойын: «Әдемі үйлер»*** ***Шарты:*** *Дайын қиылған әр түрлі үйлерді жапсыру.* ***«Ыстық орындық»*** ***Шарты:*** *Мен отбасымды жақсы көремін»* *деп әр бала өз отбасы туралы айтады.* ***«Санамақтар сыры»*** *«Бір үйде біз нешеуміз?»* *А.Сопыбеков* *Бір үйде біз нешеуміз?* *Кел, санайық екеуіміз.* *Бас бармақ – әкем,*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Дид ойын: «Мен қандаймын?»*** *-Егер сен ерте түрғанда жылamай тұрсаң оң қолыңды көтер.* *-Егер сен жылап тұрсаң сол қолыңды көтер.* *-Егер сен өтірік айтпайтын болсаң оң қолыңды көтер.* *-Егер саған балабақша ұнаса оң қолыңды көтер.* *-Егер сен топтағы достарыңды ұнатсаң қол соқ* ***Микрафон әдісі*** *«Менің жағымды – жағымсыз жақтарым»* ***Тосын сәт: Салауат атай телефон шалу.*** *Құрметті балалар! Сендер күз мезгілінде салқыннан қалай сақтануды білесіңдер ма? Ұмытып қалмаңдар балалар, әр дайым шынығып тұрыңдар. Ол үшін жаттығу залына барыңдар, жемістер мен көкөністер жеп тұрыңдар. Ой балалар біз жаттығу залына баруды ұмытып кеткен сияқтымыз. Тезірек жаттығу залына барайық.* ***Дене шынықтыру.*** *Салауат атай бізге жемістер мен көкөніс жеңдер деді. Көкөніс туралы қандай ертегі білеміз? Шалқан* ***Шалқан ертегісін қарау.***	***Қызығушылықты ояту.*** ***Көңілді әуен бұрышы.*** ***Аспаптар альбомына шолу.*** *Музыка тыңдау.* *Жай, қатты музыканы ажырату.* ***Ән жетекшісімен ән үйрену: «Біз өмірдің гүліміз» Ә.Дүйсенбиев*** ***Тыныштық сәті:*** *Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау.* ***Ой қозғау.*** *Менің дыбысы деп ойлайсыңдар?* *Табиғат –* *бізді қоршаған орта,* *туған елім, ауа,* *күн мен жер және* *су, орман мен жануарлар.* *Табиғат нешеге бөлінед?* *Атау.* ***Қызығушылықты ояту*** *Табиғатқа саяхат* ***1-аялдама Су*** *Сылдырапағыпжатқан не ?* *-Дұрыс бұл су.* *-Ал судың қандай пайдасы бар?* *Су өлі* *Табиғатқа жатады, ал біз адамдар суды ішеміз* *Бізге пайдасы өте көп.* *Демек өлі табиғат пен тірі табиғат бір-бірімен тығыз байланысы бар ма?* ***Сергіту сәті.Музыкамен*** ***2-аялдама***	***Менің сүйікті бұрышым.*** *Суреттер қарау.* ***Қызығушылықты ояту*** *Жерге домалап оралған қағаз түсіп кету.* *- Бес беттен тұратын үн қағазды көрсету. Әр беттің өз тілшісі бар.* ***-1 беттe*** *-бала көңілсіз, ол неге көңілсіз. Ол үшін сөз тілшіге беру.* ***1-ші тілші.*** *Дид ойын: «Кім тапқыр?»* ***Ауа туралы жұмбақ.*** *Бір нәрсе жер мен көктің арасында,* *Көрінбейді өзі түгіл, қарасы да.* ***(ауа)*** *Ауа жөнінде кімнің тақпағы, кім қандай ауа туралы пікір айтады?* *Ауа туралы тақпақ.* ***Ой қозғау.*** *-Ауа арқылы не болады?* *-Грипп* *-Ауаны не ластайды?* *-Машина түтіні т.б* *Ауа таза болса баланың көңілі шат көңілге бөленеді.* *Балалар бізге ауаның не үшін қажет екенін білгілерің келеме?* *Олай болса тәжірибе жасап көрейік. Терең дем алып, аузымыз бен мұрнымызды қолымызбен жауып, демді ішке сақтайық. Қиналып*

	Шашы көптен *Алынбаспты –ау масқара* *Сұрақ –жауап* *Осындай бала болмас үшін не істеу керек?* ***Дид ойын: «Тазалықтың достары»*** ***2-топ. «ТАҒАМДАР»*** ***Ой дамыту. Суретпен жұмыс*** *Пайдалы тағам түрлерімен таныстыру. Иллюстрациялық суреттер.* ***Дид ойын «Жеміс-жидек теру және егу»*** ***3.«ШЫНЫҒУ» Аудиомен.*** ***Ой қозғау.*** ***Дені сау болу үшін адамға не керек?*** *Тазалық, дәрумендер, шынығу, мейірімділік керек.* *Жалқаубек біздің балалардың денсаулықты сақтау туралы ойлары ұнады ма?* *Жалқаубек мен үйге тез барам да тап-таза болып жуынам, спортпен айналысам кеттім.* *Рақмет айту.* ***Түйін:*** *Денсаулық ол күлуің,* *Денсаулық ол жүруің,* *Ешбір жерің ауырмай.* *Бақытты өмір сүруің.* *Балаларды мадақтау.* ***Тосын сәт. Есік қағылып*** ***Айгүл қуыршақ келеді.ан хат*** *Амандасу. Балалар мен Дәрігердің жазған қағазын жоғалтып алдым,онда пайдалы дәрумендер туралы жазған еді,енді сендерден көмек сұрап келдім.Маған пайдалы*	*Балаң үйрек – шешем,* *Ортан терек – ағам.* *Шылдыр шүмек – мен,* *Кішкентай бөбек – сен.* *Бір үйде біз нешеуміз?* *Бір үйде біз бесеуміз.* ***Дид ойын:«Отбасыңды неге теңейсің?»*** ***Ойынның шарты:****Біздерге бірнеше суреттер берілген, отбасын қандай жақсы нәрсеге теңегіміз келсе,сол суретті көтеріп көрсетеміз.* ***Дид ойын: «Ретімен орналастыр»*** ***Шарты:*** *Суретегн отбасы мүшелерін ретімен қоя білу.*	***Дид ойын: «Ретімен қойып шық.»*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ:*** *Шалқанның жапырағын бояу, атаның бас киімін бояу, әженің орамалын бояу, қыздың бантигін бояу, иттің құйрығын бояу, мысықтың денесін бояу, тышқанның құлағын бояу. Ертегі кейіпкерлерін ретімен қою* ***2-топ:*** *Ертегі кейіпкерлерінің бөлігін тауып құрастырып, ретімен қою* ***3-топ:*** *Шалқаннан кейінгі кейіпкерлерді ретімен жапсыру.* ***Сюжеттік рольдік ойын: «Шалқан»*** *Ертегіні сахналау.*	***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру*** *Бар ма, жоқпа, оны анық білмейсің* *Ол жоқ жерде өмір сүріп жүрмейсің?* *Ол не ?**АУА*** *- Ауа не үшін керек?* *- Ауаның түсі қандай?* *- Қолмен ұстауға болама, оны көреміз бе* *Табиғат аясындағы ағаштар, әсем гүлдер, тіпті бөлмеіздегі гүлдер де ауадағы шаңды жұтып, бізге таза ауа жіберіп отырады* ***Дид ойын: «Зерттеушілер»*** ***1-тәжірбие:*** *Әр баланың қолына айна беріледі.Балалар айнаға үрлеп, ауаның бар екеніне көз жеткізеді* ***2-тәжірбие:*** *Балалар енді мұрнымызды қолымызбен жауып аузымызды ашпай көрейік.* *- ауасыздығыс алуға бола ма?* ***Түйін:*** *От та, суда, ауа да* *Жан-жануар барлығы* *Орман теңіз тауларда* *Табиғаттың байлығы.*	*жеткенде демдеріңді шығарыңдар, дем ала бастаңдар.* *Ауасыз қандай қиын екенін сездіңдер ме?* *Біз ауасыз өмір сүре аламызба?* ***2-ші бет микробтар*** *Оларды тазарту үшін микроптар туралы тақпақ айту.* ***Дид ойын: «Атап айт»*** ***Шарты:*** *Микроптарға не жатады?* ***Тақпақ: «Микроптар»*** ***3-ші бетте тілші сөйлейді.*** *- Кімнің ән тыңдағысы келеді, кімдер билегісі келеді? Балалар өз өнерлерін ортаға салады.* ***4-ші беттің тілші:*** *Дид ойын: «Кім тапқыр?»* ***Су туралы жұмбақ жасыру.*** *Жылт-жылт етеді,* *Жылғадан өтеді-ол не? (су)* *-Су қалай ластанады?* *Суды таза ұстау үшін не істеу керек? Суды біз барлық тірі жанға пайдаланамыз. Су бар жерде тіршілік өмір бар. Су туралы мағлұмат айтып суды микробтан тазалаймыз. Суымыз тап-таза болды.* ***5-ші беттің тілші сөйлейді:*** *Табиғат туралы қандай*

	дәрумендер неде бар екенін айтыңдаршы? **Сұрақтар ілмегі.** Сонымен дәрумендерді қайдан аламыз? -Жемістер мен көкөністерден аламыз. - Айгүлге көмектесу үшін не істейміз? -Жоғалтып алған дәрумендерінің суретін салып берейік. **Сергіту сәті.** Алма баққа барайық, (орында тұрып ,жүру) Алма теріп алайық, (алма теру қимылын жасайды) Қол жетпесе алмаға (оң қолды көтеріп секіру) Секіріп қол созайық (Екі қолды көтеріп секіру) **Балаларды топқа бөлу** Жұмы с жасаудың әдіс – тәсілін түсіндіру, көрсету Трафаретпен жұмыс. **Пед жет ойын: «Қандай алма?»** **1- топ.** Қызыл алма **2- топ.** Сары алама **3- топ.** Жасыл алама Алмаларды суретке түсіру, суретті Айгүлге жіберу. **Менің сүйікті бұрышым** **Суреттерді ретте** **Дид ойын:**«Пайдалы және зиянды тағамдар» Шарты:Пайдалы тағамдарды себетке құрастырамыз,ал денсаулығымызға кері әсерін тигізетін тағамдарды қоқыс шелегіне жапсырамыз.				тақпақ, тыйым сөздер, пікір айтамыз. **Балалар:** Табиғат мейірімді ана сияқты, өзіндегі барды адамдарға жан-жануарға береді. **Ал, мінекей, балалар біздің 5-ші шеңберіміз де микроптан тазаланды.** **Дид ойын: «Табиғат сәні»** Табиғатқа көбелек, құстар, аңдар, жәндіктерді жапсырамыз. **Енді мына баланы қарайық. Ол енді күле ме екен. Олай болса күліп тұрған баланы қарайық.** **Бәрі хормен:** Күн, сәуле шашқаның үшін рахмет! Аспан Таза ауаң үшін рахмет! Бұлт, жаңбыр сепкенің үшін рахмет! Ағаш, көленкең үшіе рахмет! Табиғат сұлулығың үшін рахмет!

Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №19*** *Жаңбырды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау (тыныш музыка тыңдау). Кітап, журнал оқу**(көркемдікқызмет)**				
Бірт деп ұйқыдан ояту, сауықты рушарал ары	***Жаттығу кешені № 16*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені № 17*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені № 18*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені № 19*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №20*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық ,* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті ,кітаптаркарау және тағы басқаәрекеттер)	***Дидактикалық ойын:*** ***«Құлыпты аш»*** *Мақсаты:логикалық ой-лай алады, геометриялық пішіндерді түрі және түсі бойынша ажырата алады.* *Күтілетін нәтиже: Балалар жыл мезгілдерінің атауларын атап,оларды бір-бірінен ажырата біледі.* *Еркін ойын*	***Дид ойын:*** ***«Сықырлы суреттер»*** ***Мақсаты:*** *бірлесіп жұмыс жасайды достық қарым-қатынаста бола алады.* *Еркін ойын*	***Отан» Ж. Әбдірашев.*** *«Отан – әжем,* *Отан-анам!»* *«Туған ел!» деп,* *«Туған жер!» деп,* *Ол бекерге аталмаған...* *Атам,Әжем,Әкем,Анам –* *Төртеуі де «Отан!» маған.* *Төртеуі де «Ботам!» дейді,* *«Ер азамат атан!» дейді ..* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*	***Дид ойын: «Жаңбырлы ауа-райы»*** *Мақта таяқшаларымен сурет салу техникасымен сурет сала алады.* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасында гүлдің* *Ойнап бүгін жүрдім* *Қызыл, көкшіл, сары* *Әп-әдемі бәрі* *Енді ғана білдім-* *Мен де балғын гүлмін!* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*

Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтат, суреттен таба біледі.* ***Нұржанат, Раян***	***Дид ойын:«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата біледі* ***Бақбол,Нұрасыл***	***Дид ойын:*** ***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалар заттың орналасу ретін біледі.* ***Айдина,Бекарыс***	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Әмір, Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: түрлі түсті бояудағы түстерді сәйкестендіре алады.* ***Бекарыс,Әмір***
Кешкі ас	Ас-адамның арқауы				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №19*** *Жаңбырды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу **(еркін ойын әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Дидактикалық ойын: «Кім тез жинайды»* *Ойын мақсаты: Көкөністер мен жемістерді ажырата біледі.Ойынға деген қызығушылық-тары артады..(Танымдық дағдылар)*	*Достар бірге жүреміз* *Бірге ойнап күлеміз* *Бірге балық аулаймыз* *Міне біздер қандаймыз (танымдық коммуникативтік дағды)* *Дид ойын: «Жадында сақтап көрші»* *Мақсаты: көргенін есте сақтай алады, зейінді, байқағыш бола алады*	*Дид ойын:«Табиғат құбылыстарын ата»* *Мақсаты: суреттерге қарап, жазғы табиғат құ-былыстарын атай алады. (танымдықдағды)*	*Дид ойын.* *«Жұп суреттер»* *Мақсаты;* *Балалар бірдей суреттерді тауып құрастырады (шығармашылық зияткерлік дағды)*	*«Өзім және достарым»* *Мақсаты: достарымен қарым - қатынас мәдениеті туралы түсінеді. бақытты досың қандай болу керектігін біледі.(Танымдық дағдылар)*
Балалардың үйге қайтуы	*Ата аналармен балалардың төлем ақысы туралы, балалардың тазалығы туралы, балалардың тәртібі туралы жеке әңгімелесу.*	*Ата – аналарға балалармен үйде жеке жұмыс түрлерін мысалы суретті әдемі жапсыруға үйретуін есеру және кеңес беру.* *Балалардың үйге қайтуы.*	*Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу.* *Балалардың тәртібі жайлы әңгімелеу.* *Төлем ақыларын уақытымен төлеуін айтуБалалардың үйге қайтуы..* *Балалардың сұранып үйге қайтуы*	*Ана – аналармен әңгімелесу. Балаларды балабақшаға уақытында әкелулерін ескерту.*	*Ана – аналармен әңгімелесу. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы V апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 25.09.2023	Сейсенбі 26.09.2023	Сәрсенбі 27.09.2023	Бейсенбі 28.09.2023	Жұма 29.09.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қыркүйек айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында* *Жақсы дос көп табылар* *Мен де соның бірімін,* *Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін,* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Сиқырлы айнадан* *Өзімді көремін.* *Бақытқан жайнаған.* *Көзімді көремін.*	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып келдік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Кестеге сәйкес ҰІӘ		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Қызығушылықты ояту** **Сөздік ойын: «Күн шуағы».** *Педагог сандықтан арнайы жасалған ойыншық күнді шығарады.Бір-бірлеріне күнді ұсынып, тілектер айтады (педагогтің көмегімен).* **Ойын: «Біз саяхат жасаймыз».** *Тамаша ғой бақшамыз,* *Саяхатқа шығамыз.* *Алға басып келеміз,* *Бәрін, бәрін білеміз* *АҚТ технологиясымен жұмыс.* *«Балабақша бөлмелері».* *Слайд арқылы балабақша бөлмелеріне саяхаттау.* *-Мынау – дәрігер бөлмесі. Дәрігер бөлмесінде дәрігер отырады. Дәрігер балаларды емдейді.* *Мынау – асүй. Асүйде аспаздар балаларға ас дайындайды.* *Мынау – музыка залы. Музыка залында кімдер бар? Музыка залында музыка жетекшісі, балалар бар. Балалар би билеп, өлең айтады.* *Мынау – спорт залы. Балалар жаттығулар жасап, спортпен шұғылданады.* **Тіл ұстарту жаттығуы.** *Шарты: Айнанаы алып дыбыстық жаттығуды жасау.*	**Қызығушылықтарын ояту.** *Балалар мен ертегі кейіпкерлерінен хат алдым. Мен сендерге хатты оқып берейін.* **«Қымбатты балалар!** **Біз ертегі орманның тұрғындарымыз.** **Сіздерді қонаққа шақырамыз...»** *Сендер қонаққа барғыларын келе ме?* **Ой дамыту.** *біз қонаққа бармас бұрын, бұл хат қай ертегіден екенін табу үшін, жұмақтарды шешуіміз керек.* **Мига шабул** **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** *Шарты: Жасырған жұмбақты жылдам шешу* *Көлдің беті көк әйнек,* *Сырғанауға тым әйбет.* *(Мұз)* *Қылдай белі бүгілген,* *Өзінен де жүгі үлкен.* *(Құмырсқа)* **Тосын сәт. Аудио дыбыс.** **Ой балалар бұл кенің даусы.** *(Тышқан)* *Жаңбырдың дыбысы* *Бұл кенің дыбысы? (Жаңбыр)* *Ой балалар бұл кенің даусы? (Тоқты)* *Жарайсыңдар, балалар сендер жұмбақтардың жауабын таптыңдар.* *Бұл кейіпкерлер қай ертегіде кездеседі?* *-Дұрыс, бұл кейіпкерлердің бәрі «Кім күшті» ертегісінде*	**Психологиялық жаттығу.** **«Күлкі сыйла»** *Мен сенің досыңмын, ал сен менің досымсың.* *Қолды мықтап ұстайық* *Күлкіден мейірім шашайық* *- Жарайсыңдар, Бір-бірімізге күлкі сыйладық.* **Сұрақтар ілмегі.** *-Балалар, сендер күнде қайда келесіңдер?* *-Ертеңгісін балабақшаға келгенде достарымызға не дейміз?* *Жарайсыңдар балалар.* *Балабақшада сендер не істейсіңдер?* *Балалардың жауаптарын тыңдау.* **Тосын сәт.** *Қызыл телпек келеді.* **Ойын:** *«Сиқырлы гүлдер»* *Мен өзімнің қызыл телпекшемді қай баланың басына кигізсем сол бала сұраққа жауап береді.* *-Балабақшада сен немен ойнағанды ұнатасың?* *-Саған балабақшаның қандай тамағы ұнайды?* *-Сенің балабақшаң қалай аталады?* *-Балабақшаға деген жақсы тілектер айта аласыңба?* *Балалар сұраққа қызыға жауап береді.* **Дидактикалық ойын:** *«Балабақша қызметкерлерін тауып айт»* *Шарты: Көп суреттің ішінен балабақша*	**Таңғажайып сәт.** **АҚТ технологиясы** *Жалқаубек шығады, үсті басы кір-кір.* **Сұрақ- жауап.** **Жалқаубектің не болған?** *- Көңілсіз -Үсті лас* *-Сумкасын көтере алмай сүйреп жүр.* *Қандай көмек береміз?* **Қызығушылықты ояту** **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** **Жұмбақ жасыру.** *Ерте мен күнде сен,* *Қолыңа сүйкесең* *Кетіп кір ласың* *Тап – таза боласын* *Бұл не? сабын* *Шомылған баланы* *Аймалап алады.* *Сүртеді қолыңды* *Сүртеді бетіңді* **Бұл не? сүлгі** *Бұлар неғер екен?* *Тазалықты і досы* **Ой дамыту.** **Жалқаубекке керек заттар.** *Балаларды топқа бөлу.* **1-топ «ТАЗАЛЫҚ»** **Дид ойын: «Жақылма»** **Бұл бала қай бала?** *Қарашы үстіне,* *Бір кіршік түстіме көзіңе* *Тап-таза ақ қаздай* *Киімі мұнтаздай* *Жарайсың балақай* *Дейміз біз мадақтай* **Салыстыру** **-Анау бала, Бетін қара,** *Кір қожалақ, қап-қара*	**Қызығушылықтарын ояту.** *Тосын сәт:* *Аудио дыбыс.* *Балалардан көмек сұрайды.* *Мен ойыншықтар сатып алғым келеді, ал маған сатуды тапсырма беріп тұр.* *Тапсырмаларды орындаса ойыншық дүкеніне кіргізетінін айтады.* **Дид ойын:** **«Сайқымазаққа көмек»** **1-тапсырма. Дьенеш блоктары.** *Мына Дьенеш блоктарын қағаз бетіндегі геометриялық фигураларға орналастырындар.* *-мына қағазда қандай геометриялық фигурадан тұратын пішіндер бар, алдымен қарап, атап көрелік.* *-түстері қандай?* *-Қалың ба жұқа ма?* *Тапсырманы орындау* **2-тапсырма** *Текшелермен жұмыс.* *– Бұл не?* *– Қандай түсті текше?* *– Қай текше үлкен?* *– Қай текше кіші?* *(Осыны айта отырып текшелерді бірінің үстіне бірін қояды.)* *Текшелерді салыстырады* **3-тапсырма**

	Айтылуы: Біздің балабақшада бірінші қабатта дәрігер бөлмесі, музыка залы, спорт залы және асүй бар. *Ші-ші-ші – бір-ін-ші қа-бат-та дәрігер бөл-ме-сі. Дәрігер бөлмесінде мейірбике отырады.* *Ші-ші-ші – е-кін-ші қа-бат-та музыка бөлмесі бар.* *-ең-ең-ең – балабақша кең.* *-ық-ық-ық – бөлмелер жарық.* *-нық-нық-нық – жоғары шық (балалар қайталайды).* *Мәтін үлгісі. Біздің балабақша үлкен.* *Балабақша әдемі, таза.* *Балабақшада спорт залы , музыка залы, асүй, дәрігер бөлмесі, . Музыка залы бар. Спорт залы үлкен.* ***Сергіту сәті*** *Біз балалар бағында,* *Тұрамыз өте көңілді.* *Көп болсақ та достықпен.* *Өткіземіз өмірді* ***Ғажайып сәт.*** *Қонаққа қуыршақтар – Сәуле мен Арман келеді.* *Амандасады.Бәрін ойын ойнауға шақырады* ***Ойын: «Кім тапқыр?». Өткен «Балабақша бөлмелері»*** *тақырыпты қайталау, педагогтің айтқан*	*келдеседі.* *Сендер ертегі әлемінде көретін ертегіні тауып алдындар. Жарайсындар !* ***Ой қозғау.*** ***АКТ технол жұмыс.*** *«Кім күшті» ертегісін көрсете отырып, түсіндіру.* *Ал, енді көзімізді жұмып 1,2, 3 дегенде сиқырлы таяқшамен ертегі еліне жетеміз.* *Ертегігелер еліне қош келдіңдер!* ***Дид ойын:*** ***«Кім күшті?»*** *ертегіні сахналау.* *Әр бала бет перде киіп ертегіні сахналайды.* *Мадақтау.* *Көздерінді жұмып 1,2,3дейін санандар* *Міне біз сүйікті балабақшамызға оралдық.* *-Сендерге ертегі ұнады ма?* *-Қай кейіпкер сендерге қатты ұнады?* *-Кім өз ролін жақсы орындап шықты?* *балаларды мадақтау .* ***Шығармашылық орталық*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ:*** *Трафареттен қойдың суретін мақта таяқшамен бояу.* ***2-топ:*** *Тышқанда іннің қасына жапсыру* ***3-топ:*** *Құмырсқаны мүсіндеу.* ***4-топ:*** *Қиылған суреттерден мүзды құрастыру.*	*қызметкерлерін табуы керек* ***Сергітусәті.*** ***Бір қадам әдісі .*** *Балабақша есігін* *Үшке толып ашқанбыз* *Мәпелейді бақшамыз* *Бұл екінші үйіміз* *Бір туғанбыз бәріміз* *Біз осы үйдің гүліміз* *Біз осы үйдің сәніміз.* ***Қорытынды.*** *Қызыл телпек балаларды мадақтап қоштасады.* ***«Бүлдіршіннің арманы» әні*** *АКТ дан бірге қарап қайталау.* ***3 шапалақ әдісі*** *арқылы қорытындылау.* ***Менің сүйікті бұрышым*** *Шығармашылық бұрыш.* *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:****Балабақша макетін құрастыру* ***2-топ:*** *Дайын спорт залдың суретінедене шынықтыру заттарын жапсыру.* ***3- топ:*** *Дайын үлгідегі суреттерден, ұнаған музыкалық аспаптарын бояу.* ***4- топ:*** *Асхана заттарын мүсіндеу.* ***Балабақша*** ***Абдрахман Асылбек*** *Оянамыз таң құрымен,* *Аттанамыз бақшаға.* *Қарсы алады ән-жырымен* *Бақшамызда жақсы ана.* ***Сюжеттік рольдік ойындар бұрышы.***	*Тырнағы өскен,* *Шашы көптен* *Алынбаспты –ау масқара* *Сұрақ –жауап* *Осындай бала болмас үшін не істеу керек?* ***Дид ойын: «Тазалықтың достары»*** ***2-топ. «ТАҒАМДАР»*** ***Ой дамыту. Суретпен жұмыс*** *Пайдалы тағам түрлерімен таныстыру.* *Иллюстрациялық суреттер.* ***Дид ойын «Жеміс-жидек теру және егу»*** ***3.«ШЫНЫҒУ» Аудиомен.*** ***Ой қозғау.*** ***Дені сау болу үшін адамға не керек?*** *Тазалық, дәрумендер, шынығу, мейірімділік керек.* *Жалқаубек біздің балалардың денсаулықты сақтау туралы ойлары ұнады ма?* *Жалқаубек мен үйге тез барам да тап-таза болып жуынам, спортпен айналысам кеттім.* *Рақмет айту.* ***Түйін:*** *Денсаулық ол күлуің,* *Денсаулық ол жүруің,* *Ешбір жерің ауырмай.* *Бақытты өмір сүруің.* *Балаларды мадақтау.* ***Тосын сәт. Есік қағылып Айгүл қуыршақ келеді.ан хат***	*Дид ойын: «Ойыншықтар пішінге ұқсайды?»* *Тапсырмаларды суретке түсіріп жіберу.* *Аудио. Алақай рақмет балалар , мен ойыншық дүкеніне кірдім.* ***Сергіту сәті*** *Тік ұста бойыңды,* *Жоғары соз қолыңды.* *Соз қолыңды тағы да,* *Жеткіз жираф мойына.* *Қызығушылықты ояту.* *Аудио дыбыс: Балалар мен коробкамен ойыншықтар алдым, бірақ мен оны құрастыруды ештеңе білмеймін.* *Балалар Сәйқымазаққа көмектесеміз бе?* ***Ойыншықтарым құрастырғыш, Көрсетеді көмегін. Кімге көлік, кімге үй, Құрастырам керегін*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Машина ойыншығын құрастыру.* ***2-топ:*** *Үй суретін салу* ***3-топ:****Допты мүсіндеу* ***4-топ:*** *Пирамида жапсыру.* *Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін әр топқа түсіндіру* *Жасаған жұмысты суретке түсіріп жібереміз* *Шапалақ арқылы қортындылау.* ***Ойыншықтарым көп***

	сөздеріне сәйкес қима суреттерді көрсету. Балалар әр дұрыс жауап үшін фишкадан алады, ойын соңында фишкалар саналып, жеңімпаз анықталады. **Ойын: «Біз саяхат жасаймыз».** **Тамаша гой бақшамыз,** **Саяхатқа шығамыз.** **Алға басып келеміз,** **Бәрін, бәрін біледі.** Балалар топтарына саяхатқа шығады. Бұл – сендердің топтарың. Мынау – топ бөлмесі. Топта не бар? (Балалар топтағы заттарды атайды). Топта үстел бар. Топта орындық бар. Мынау – ойын бұрышы. Мынау – ... («ойын бұрышы» сөзін жеке, хормен қайталайды) Ойын бұрышында не бар? Мынау не? Мынау – қуыршақ (өздері білетін ойыншықтарды атайды). Қуыршақ не? Қуыршақ – ойыншық. Мынау не? Мынау – піл. Піл не? Піл – ойыншық. Ойыншық қайда тұр? Ойыншық ойын бұрышында тұр. Мынау – ұйықтайтын бөлме.		**Асхана, дәрігер, шаштараз** Балаларды бақылау. **Мақсаты:** ойын желісін өздігінен дамыта білуді, тақырыбын келісіп алуды, рөлдерді бөлісе білуді қалыптастыруды жалғастыру.	Амандасу. Балалар мен Дәрігердің жазған қағазын жоғалтып алдым,онда пайдалы дәрумендер туралы жазған еді,енді сендерден көмек сұрап келдім.Маған пайдалы дәрумендер неде бар екенін айтыңдаршы? **Сұрақтар ілмегі.** Сонымен дәрумендерді қайдан аламыз? -Жемістер мен көкөністерден аламыз. - Айгүлге көмектесу үшін не істейміз? -Жоғалтып алған дәрумендерінің суретін салып берейік. **Сергіту сәті.** Алма бақға барайық, (орында тұрып ,жүру) Алма теріп алайық, (алма теру қимылын жасайды) Қол жетпесе алмаға (оң қолды көтеріп секіру) Секіріп қол созайық (Екі қолды көтеріп секіру) **Балаларды топқа бөлу** Жұмыс с жасаудың әдіс – тәсілін түсіндіру, көрсету Трафаретпен жұмыс. **Пед жет ойын: «Қандай алма?»** **1- топ.** Қызыл алма **2- топ.** Сары алама **3- топ.** Жасыл алама Алмаларды суретке түсіру, суретті Айгүлге жіберу. **Менің сүйікті бұрышым** **Суреттерді ретте**	**менің,** **Бәрін жақсы көремін.** **Кешке дейін жалықпай,** **Бірге ойнап жүремін.**

	Мынау не? *Мынау – кереует.* *Кереует қай бөлмеде?* *Кереует ұйықтайтын бөлмеде.* *Мынау – табиғат бұрышы.* *Мынау не?* *Мынау – табиғат бұрышы.* *Мынау – гүл.* *Гүл табиғат бұрышында тұр.* *Гүл қай бөлмеде тұр?* *Гүл табиғат бұрышында тұр.* *Балалар педагогтің соңынан сөздер мен сөйлемдерді қайталайды.* ***«Біреу – көп».*** *Педагог заттарды жекеше, көпше түрде айтуға үйретеді.ойыншық – ойыншықтар* *кереует – кереуеттергүл – гүлдер* *үстел – үстелдер, орындық – орындықтар* ***Шығармашылық бұрыш. Кішкентай суретшілер*** *Балаларды топқа бөлу.* *1-Топ. Кереуетті құрастыр* *2-топ: Құыршақты жапсыр* *3-топ: Орындықты мүсінде* *4-топ: Гүлдің суретін сал*			***Дид ойын:****«Пайдалы және зиянды тағамдар»* *Шарты:Пайдалы тағамдарды себетке құрастырамыз,ал денсаулығымызға кері әсерін тигізетін тағамдарды қоқыс шелегіне жапсырамыз.*	
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №14*** *ауа- райын бақылау*	***Картотека №12*** *Ағаштардан жеңмен ұшып*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы*

	Мынау не? *Мынау – кереует.* *Кереует қай бөлмеде?* *Кереует ұйықтайтын бөлмеде.* *Мынау – табиғат бұрышы.* *Мынау не?* *Мынау – табиғат бұрышы.* *Мынау – гүл.* *Гүл табиғат бұрышында тұр.* *Гүл қай бөлмеде тұр?* *Гүл табиғат бұрышында тұр.* *Балалар педагогтің соңынан сөздер мен сөйлемдерді қайталайды.* ***«Біреу – көп».*** *Педагог заттарды жекеше, көпше түрде айтуға үйретеді.ойыншық – ойыншықтар* *кереует – кереуеттергүл – гүлдер* *үстел – үстелдер, орындық – орындықтар* ***Шығармашылық бұрыш.*** ***Кішкентай суретшілер*** *Балаларды топқа бөлу.* *1-Топ. Кереуетті құрастыр* *2-топ: Құыршақты жапсыр* *3-топ: Орындықты мүсінде* *4-топ: Гүлдің суретін сал*			***Дид ойын:****«Пайдалы және зиянды тағамдар»* *Шарты:Пайдалы тағамдарды себетке құрастырамыз,ал денсаулығымызға кері әсерін тигізетін тағамдарды қоқыс шелегіне жапсырамыз.*	
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №14*** *ауа- райын бақылау*	***Картотека №12*** *Автотардан желмен ұшып*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы*

				түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.	*көліктерді бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау (тыныш музыка тыңдау).				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	*Майтабанның алдын алу.* *Тырысамыз, тырысамыз* *Денсаулықты нығайтамыз* *Аяқ, қол мықты болып* *Май табаннан арыламыз.* *Арнай жолдармен жүру,* *дымқыл жолмен жүру.*	*Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар.* *Ояту* *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақ ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*	*Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Тыныс алу жаттығулары* *Ұзын құзақ сұр қоян* *Есті қалып сыбырды* *Өсіп тұрған сәбізді* *Жұлып алып иіскеді.*	*Майтабанның алдын алу.* *Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	*Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Мысықтар* *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарап* *Достарымызға күлеміз.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Біздіңсаяхат*** ***Ойыншарты:****Балалар шеңбердеотырады, педагог балаларғасаяхатқабаратынд арынайтады. Көз алдарына елестетіп, қимыл қозғалыстарды орындаймыз* *1. Баспалдақтан баяу, асықпай түсеміз;* *2. Далаға шықтық күннің көзіне қуанып жүгірдік;* *3. Айгерімдоптыалыпжергесоғ абастады;* *4. Балалар тез секірді;* *Біраққүнқұрлерепжаңбыржа уабастады, алдыменақырын, сосынқаттыжауды. Балалар*	***Тәжірибе №1.*** ***«Топырақтың температураға байланысты жағдайы».*** *Шуақты күнде балаларды жерді зерттеуге шығару, қолдарымен топырақты түртіп қарау:* *-жылы (күн оны қыздырды),* *-құрғақ (қолында ұсақталады),* *-түсі (ашық қоңыр),* *жерді суару (жаңбыр жауды), балаларды тағы да топырақты қарауға шақыру. Жер қараңғыланды, ылғалданды, балалар саусақ ұшымен бетін басады -	***Дид ойын: «Зерттеушілер»*** ***Тәжрибе№1*** ***1-нұсқа.*** *Ыдыстағы құмды түтікше арқылы үрлейміз.желдің әсерімен жылжып төбешіктерге айналады ия.* ***2-нұсқа.*** *Қасықтың көмегімен төбешік жасау.* *Құм қандай?* *Сусылдақ, жылжымалы* ***Тәжірибе №2*** *Енді ылғалды құмды байқайық, құмды үрлеп көрейік үрленбейді. Жақын көрсететін шынымен қарап құмның пішіндерін анықтайық.*	***Тәжірибе жасау*** ***1-топ. Сүт пен суға тәжірибе*** *Қайсысы көрінетінін, қайсысы көрінбейті-нін бақылайды.* ***"Су - мөлдір"*** ***2- топ. Суға қант пен тұз қосып тәжірибе.*** *Суға қант пен тұз қосу және судың өзі дәмін татады.* ***"Суда дәм жоқ"*** ***3-топ Бояулармен.*** *Стакандағы суға әртүрлі сұбояу қосып, одан түс пайда болғанын бақылау.* ***"Су - түссіз"*** ***4- топ. Су және ванилин*** ***Яғни:"Судың иісі жоқ"***	***Тәжірибе №3. «Қандай кірді жуу оңай?»*** *Жаңбырдан кейін балаларды резеңке етікпен құмды жолмен және сазбен жүргізу.* *Қандай құм немесе саз тез жуылды? Неліктен?* ***Тәжірибе №4. «Құм мен саздың су өткізгіштігі»*** *Құммен шұңқырға су құй.* *- Ол не болды? (Ылғал, дымқыл)* *- Су қайда жоғалып кетті? (Ол құм түйірлерінің арасына тығылды.)* *- Таяқ қай құмға оңай*

	қорқып тез-тез балабақшаға оралды.(осы қимылдардың барлығын музыкамен ойнайды.	*жабысқақ болып, кесектерге жабысады. Салқын су топырақты салқын жанбыр сияқты салқындатты.* ***Тәжірибе №2.*** ***«Топырақтың жағдайы»*** *Топырақты ауланың әртүрлі бөліктерінде немесе балабақша аумағында алынған қораптарға құю үшін шпательдерді қолданыңыз.* *Қолмен ұстау үшін: түйір, түйір емес, тегіс, қатты, жұмсақ және т.б.* *Лупа арқылы неден тұратынын тексеріп қарау.*	*Енді ылғалды құмды байқайық олар бір-біріне жабысып пішіндер көрінбейді.құмның түсі қандай? Сары,ақшыл ,ал ылғалды құм қара түсті.*	***Сұрақ-жауап*** ***Су қандай? Балалардың жауабы.***	*енеді? (құрғақ).* *Суды жерге төгіңіз.* *- Су қалай сіңеді? (Құмнан баяу. Судың бір бөлігі сазда қалады.) Құрғақ сазға қарағанда таяқшаны дымқыл сазға жабыстыру оңайырақ.* *Қорытынды: Құм судан тезірек өтеді.* ***Қорытынды:*** *сәулесінде топырақ жұмсақ әрі жылы, көлеңкеде қатты және салқын болады; дымқыл топырақ жабысқақ, онда іздер қалады; құм саздан тезірек суды өткізеді.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап, суреттен таба біледі.* ***Бекарыс, Әмір***	***Дид ойын:«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата біледі* ***Айдина, Нұрасыл***	***Дид ойын:*** ***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалар заттың орналасу ретін біледі.* ***Нұржанат, Әмір***	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Бекарыс Бақбол***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: түрлі түсті бояудағы түстерді сәйкестендіре алады.* ***Раян, Нұрасыл***
Кешкі ас	Ас-адамның арқауы				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №19*** *Жаңбырды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу **(еркін ойын әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті,	*Дидактикалық ойын: «Кім тез жинайды»* *Ойын мақсаты: Көкөністер мен жемістерді ажырата*	*Достар бірге жүреміз* *Бірге ойнап күлеміз* *Бірге балық аулаймыз* *Міне біздер қандаймыз*	*Дид ойын:«Табиғат құбылыстарын ата»* *Мақсаты: суреттерге қарап, жазғы табиғат құ-*	*Дид ойын.* *«Жұп суреттер»* *Мақсаты;* *Балалар бірдей суреттерді*	*«Өзім және достарым»* *Мақсаты: достарымен қарым - қатынас мәдениеті туралы*

кітаптарды қарау және басқалар	*біледі.Ойынға деген қызығушылық-тары артады..(Танымдық дағдылар)*	*(танымдық коммуникативтік дағды) Дид ойын: «Жадыңда сақтап қорші» Мақсаты: көргенін есте сақтай алады, зейінді, байқағыш бола алады*	*былыстарын атай алады. (танымдықдағды)*	*тауып құрастырады (шығармашылық зияткерлік дағды)*	*түсінеді. бақытты досың қандай болу керектігін біледі.(Танымдық дағдылар)*
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қыркүйек айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 18.09.2023	Сейсенбі 19.09.2023	Сәрсенбі 20.09.2023	Бейсенбі 21.09.2023	Жұма 22.09.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Мамандықтың бәрі жақсы»*** ***Мақсаты:*** *балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру. Еңбекті құрметтеуді түсінеді.*	***Дид ойын: «Өзім және отбасым»*** ***Мақсаты:*** *Отбасында-ғы қарым - қатынас мәдениеті туралы түсінеді.*	***Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Суреттегі сәйкессіздікті таба біледі.*	***Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз»*** ***Мақсаты:*** *балалардың табиғатты қорғау, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдылары дамиды.*	***Дид ойын: «Кімге не керек»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын таныпайта біледі.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қыркүйек айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылғанісәрекетке дайындық	*Достар , бері келіңдер,* *Қолдарыңды беріңдер.* *Шаттық толы шеңберге,* *Қуанышпен еніңдер!*	*Қуанамыз күлеміз,* *Бар әлемде сүйеміз.* *Қол ұстасып, қуанып,* *Достарымен бір жүреміз.*	*Күн жылуын аямасын,* *Шуағымен аяласын.* *Достық деген бәйтеректі* *Барлық бала саяласын*	*Достарым, кең тұрыңдар,* *Бақыт сонда ұғыңдар.* *Қол ұстасып , күліңдеп* *Шаттық шеңбер құрыңдар*	*Аманбысың ,алтын күн!* *Аманбысың, жарқын күн!* *Маған жылу, жарық бер,* *Қуаныш пен шаттық бер*
Кестеге сәйкес ҰІӘ		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білімберу ұйымының кестес ібойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Қызығушылықты ояту.** **Телефон шырылдау.** **Хабарлама келу.** *-Ия балалар дәрігерден келген екен* *Тәрбиеші хабарламаны оқиды.* *Саламатсыздарма балалар!* *Балалар өз дене мүшелеріңді білесіңдерме?* *Біз сіздерді тексеруден өткізуге барамыз.* ***Дид ойын:*** ***«Дене мүшелерді ата»*** *Шарты: дене мүшелерін көрсетіп атау.* *(Бас, мойын, қол, кеуде, аяқ)* ***Қ.Мырза Әли*** *-Екі көзің не үшін керек?* *- Жақсыларды көру үшін!* *- Екі қолың не үшін керек?* *- Елге көмек беру үшін!* *- Құлақ деген не үшін керек?* *- Ақыл-кеңес тыңдау үшін!* *-Тіл мен жағың не үшін керек?* *- Ақиқатты айту үшін!* *- Ал аяғың?..* *- Шетте жүрсем,* *Туған жерге қайту үшін!* *Өлең жолдарының мағынасын түсіндіру.* ***Дид ойын:*** ***«Адам денесін құрастыр»*** *Шарты: суреттерді дұрыс құрастыра отырып, адам бейнесін шығару.* *Балаларды мадақтау.* *Шапалақ әдісі.* ***Ой дамыту.*** ***Қызықты оқига.***	**Қызығушылықтарын ояту.** *Балалар мен ертегі кейіпкерлерінен хат алдым. Мен сендерге хатты оқып берейін.* ***«Қымбатты балалар!*** ***Біз ертегі орманның тұрғындарымыз.*** ***Сіздерді қонаққа шақырамыз...»*** *Сендер қонаққа барғыларын келе ме?* ***Ой дамыту.*** *біз қонаққа бармас бұрын, бұл хат қай ертегіден екенін табу үшін, жұмақтарды шешуіміз керек.* ***Мига шабул*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Шарты: Жасырған жұмбақты жылдам шешу* *Көлдің беті кок әйнек,* *Сырғанауға тым әйбет.* *(Мұз)* *Қылдай белі бүгілген,* *Өзінен де жүгі үлкен.* *(Құмырсқа)* ***Тосын сәт. Аудио дыбыс.*** ***Ой балалар бұл нөнің даусы.*** *(Тышқан)* *Жаңбырдың дыбысы* *Бұл нөнің дыбысы? (Жаңбыр)* *Ой балалар бұл нөнің даусы? (Тоқты)* *Жарайсындар, балалар сендер жұмбақтардың жауабын таптыңдар.* *Бұл кейіпкерлер қай ертегіде кездеседі?* *-Дұрыс, бұл кейіпкерлердің бәрі «Кім күшті» ертегісінде*	***Тосын сәт*** ***Тиін келеді. Көңілсіз.*** *Балалардан көмек сұрау. Маған ақ көп тапсырма берді, өзім орындай алмай тұрмын, маған көмек керек. Егер мен орындамасам ақ жеп қояды.* *Тиін сен уайымдама біздің балалар білімді , көмектеседі.* ***Тиінга көмек*** ***1-тапсырма.*** ***Дид ойын: «Шарларды ажыратып бер»*** *Суретпен жұмыс:* *-Нөнің суретін көріп тұрмыз?* *-Қояның қолында неше шар?* *-Мысықтың қолында неше шар бар?* *Қайсысының қолындағы шар көп?* *-Шардың түстері қандай?* *-Шардың пішіндері қандай?* ***2- тапсырма .*** *Мен бау-бақшаға барып, құлпынай теруім керек. Алдымда көлшік жатыр ғой, одан қалай өтемін? Аяғымды ластамай, батпаққа батпай, көлшіктен ақырындап, абайлап өту үшін не керек?*	**Қызығушылықты ояту.** ***Ой қозғау.*** *Балалар бүгін бізге бір - бірінен айнымайтын түрлері бірдей ағайынды қуыршақтар келіпті. Біздің бәріміздің өз атымыз бар, сол сияқты қуыршақтардың да аттары бар екен.* *- Ең үлкені Айжан* *- Ал одан кішісі Айман* *- Ең кішісі Айгүл* *Қане бәріміз қуыршақтардың атын қайталап шығайық.* *Қуыршақтардың түрлері бірдей болғанымен бойлары бірдей ма?* ***Дид ойын: «Қуыршақты ата»*** ***Шарты:*** *Рет - ретімен қуыршақтарды көрсетіп, атын атау.* *Ең үлкен қуыршақты кім көрсетеді, аты кім?* *Жарайсыңдар балалар! Қуыршақтарымыз бізге бос келмепті, тапсырмалар мен жолда келе жатып алма теріпті.* *Міне, қараңдаршы қандай әдемі алмалар.* ***Дид ойын : «Алма мен алмұртты салыстыр»*** *- Түстері бірдей ма?*	***Ғажайып сәт: Аудио дыбыс. Машинаның дыбысы. Бип-бип –бип*** *Балалар нөнің даусы деп ойлайсыңдар? Машинаның.* ***Ой қозғау*** ***АКТ технологиясымен жұмыс.*** *Мультфильм қарау.* *Ой балалар мына машина жүре алмай тұр екен, машинаға көмектесеміз бе?* ***Дид ойын: «Машинаға жол саламыз»*** ***Шарты:*** *Геометриялық пішіндерден машинаға жол құрастыру.* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Сөйлеуді ол білмейді. Бірақ тоқта жүр дейді.* *Бұл не екен балалар?* *-Балалар, қалай ойлайсыңдар, багдаршам не үшін керек?* *-Багдаршамның неше көзі бар? Қандай?* *-Багдаршамның көздерінің қызметін айтып беріңізші. Қандай көзі жанғанда тоқтаймыз?* *Жарайсыңдар, балалар, багдаршам туралы туралы біледі екенсіңдер.* ***Суретпен жұмыс.*** *Көліктер қайда жүр?* *Жолда қалай жүру керек?* *- Багдаршам жоқ көшеде*

	Балалар, суреттшілер айнаға қарап тұрып өз суреттерін өздері сала алады екен. Оны **автопортрет** деп атайды екен.. Сөз естеріңде қалды ма? Қане, бәріміз қайталап айтайық (автопортрет). Ол нені білдіреді екен. **Ой қозғау.** Шығармашылық ортаға саяхат. Портреттерге назар аударайық. Онда кімнің суреті салынған? (Ананың). Балалар, анықтап қараңдаршы, автор анасын қандай көңіл-күйде бейнелепті? Сурет салу кезінде автордың көңіл-күйі қандай болды екен? Автор өз еңбегін жасау барысында қандай заттарды пайдаланыпты? Бұл суретке қандай ат ойлап табуға болады? Мен сендерге айнаға қарап тұрып өз суреттеріңді салуды ұсынамын. Сонда келесі көрмеміздеғ сендердің жұмыстарыңды тамашалайтын боламыз. **Құрлымдалған ойын: «Менің портретім!»** **Балалар жұмысын мадақтау.**	кездеседі. Сендер ертегі әлемінде көретін ертегіні тауып алдындар. Жарайсындар ! **Ой қозғау.** **АҚТ технол жұмыс.** «Кім күшті» ертегісін көрсете отырып, түсіндіру. Ал, енді көзімізді жұмып 1,2, 3 дегенде сиқырлы таяқшамен ертегі еліне жетеміз. Ертегігелер еліне қош келдіңдер! **Дид ойын: «Кім күшті?»** ертегіні сахналау. Әр бала бет перде киіп ертегіні сахналайды. Мадақтау. Көздеріңді жұмып 1,2,3дейін санандар Міне біз сүйікті балабақшамызға оралдық. -Сендерге ертегі ұнады ма? -Қай кейіпкер сендерге қатты ұнады? -Кім өз ролін жақсы орындап шықты? балаларды мадақтау . **Шығармашылық орталық** **Балаларды топқа бөлу.** **1-топ:** Трафареттен қойдың суретін мақта таяқшамен бояу. **2-топ:** Тышқанда іннің қасына жапсыру **3-топ:** Құмырсқаны мүсіндеу. **4-топ:** Қиылған суреттерден мүзды құрастыру.	Көпір керек **Дид ойын. «Көпір саламыз»** Балалар, мына жерде таяқшалар жатыр екен, енді осы таяқшалардан көпір құрастырып берейік. **3-тапсырма.** **Тақпақ айтып бер** Сенген қайрат, күшіне Қоңыр аю-қорбаңбай, Жасыл тоғай ішінде Жүреді еркін қорғанбай. Бал араның қалайда Барлық балын өзі алып, Жидегі мол тоғайда Жүргізеді қожалық. **Сергіту сәті:** Бәріміз біргеміз. Оңға бір қадам, солға бір қадам Шапалақ ұрамыз. Алға бір қадам, артқа бір қадам Шапалақ ұрамыз. **4 - тапсырма.** **Табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелерін айтып бер.** 1.Қоқысты кез келген жерге тастама, арнайы қоқыс жәшігіне сал! 3. Табиғатта өзін-өзі ұстай білу ережесі 2.Ағаштарды кеспе, бұтағын сындырма! 3.Жануарларға зиян келтірме, қамқорлық жаса! 4.Құстарды өлтірме, ұя жасап қамқорлық көрсет! 5.Өсімдіктерді (шөптер,	- Түстері қандай? - Жемістердің қайсысы көп, қайсысы аз?. **2-Тапсырма** **Мига шабул.** **Логикалық тапсырма** -Жол ұзын ба, қысқа ма? Қол ұзын ба, қысқы ма? -Қасық ұзын ба, қысқа ма? Асық ұзын ба, қысқа ма? -Алма үлкен бе, түйме үлкен бе? -Аю үлкен бе, қоян үлкен бе? -Шаш ұзын ба, қас ұзын ба? **Сергіту сәті:** Алма, алма, көп алма Қызыл жасыл, сары алма. Теріп, теріп алайық, Қалтамызға салайық. **3- тапсырма** **Алма, алмұрт туралы тақпақтар айтып беріңдер** Апорт дейтін алма бар, Жер жаратын атағы. Ондай алма қайда бар, Алматы – оның Отаны. **Алмұрт** Ұялжыған албырт, оның аты- алмұрт. Мен алмұртпын , алмұртпын, аузындамын бар жұрттың. **Дид ойын: «Сиқырлы жолдар»** **Шарты.**Оң жақтағы жол үш-бұрыштан, сол жақтағы жол төртбұрыштан, тура жол дөңгелектен басталады. Әр бала өзінің қолындағы	қалай өтеміз? -Енді мына белгілерге қараңдаршы, мынау ненің суреті? -Егер телефонның суреті салынған белгі тұрса ол нені білдіреді? -Мынау медициналық көмек пунктінің белгісі. Автобустың суреті салынған белгіні көрсеңдер, ол «автобус тоқтайтын аялдама бар» дегенді білдіреді екен Енді машина жолмен жүру үшін, багдаршамды жасап берейік **Балаларды топқа бөлу.** **Дид ойын: «Багдаршам көздері»** **1-топ:** **Шарты:** Багдаршам көздерін ретімен жапсыру. **2-топ:** **Шарты:** Багдаршам көздерін бояу. **Дид ойын: «Сақ бол!»** **Шарты:** Қызыл көзін жағады. (қозғалмай тұру) Сары көзін жағады. (қол шапалақтау) Жасыл көзін жағады. (бір орында тұрып жүру **Ой қозғау** **Сұрақ- жауап** Үлкен жолда доп ойнауға, велосипедпен көшеде жүруге бола ма -Келе жатқан көліктің

			гүлдер) жұлма! ***Тиін құуанып тапсырмаларын алып, балалрмен қоштасады.*** ***Дид ойын: «Табиғатты тазала»*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-Топ:*** *Суреттегі табиғатқа пайдалы заттарды жасыл корзинаға жапсыру.* ***2-топ.*** *Суреттегі ағаштарды жасыл түспен бояу*	*пішінге ұқсас жолмен жүру.* *Балаларды мадақтау.* ***Иллюстациялық суреттерқарау.***	*алдынан отуге бола ма?* *Балалардың жауаптары.* ***Балаларды мадақтау.*** ***Сюжеттік рольдік ойын: «Жүргізуші»***
2-таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*	***Картотека №14*** *Ауа- райын бақылау*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау.*	***Картотека №16*** *Кемпірқосақты бақылау .*	***Картотека № 17*** *«Күз көрінісін бақылау»*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы					
Біртін деп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	***№ 12. 1. Ояну*** *Күнге қарап күлімдеп* *Көзімізді ашамыз* *Бойды түзе, көтер басты* *Сергіп ұйқы ашамыз*	***№13. 1.Ояну*** *Ұйқымызды ашайық* *Қолымызды созайық* *Енді қане бәріміз,* *Жаттығуды жасайық.*	***№14. 1.Ояну*** *Бойымызды жазайық,* *Қолымызды созайық.* *Жаттығулар жасайық.* *Ұйқымызды ашайық.*	***№15. 1.Ояну*** *Кел балалар тұрайық,* *Қолымызды жоғары созайық.* *Еңкейеміз еденге,* *арқамызды тік ұстап,*	***№16 1.Ояну*** *Көздеріңді ашыңдар,* *Кірпіктеріңді көтеріңде* *Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар,* *Бір - біріңе жымиыңдар*

				Бір демалып алайық.	
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртуі, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, Бейнелеу әрекеті,кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер)	***Балық*** *Балықтар туралы толық түсінік беру, балықты бейнелеуге деген қызығушылығын ояту. Балықтың түрлерімен таныстыру. Балықты дұрыс бейнелеуге үйрету.* ***Түзбен салу. Бояулар, қылқалам, су ыдысы, қол сүлгі***	***Жазғы ағаштар.*** *Графикалық техниканың жаңа түрімен - «өсімдік басуымен» таныстыру. Композиция, түстерді қабылдау сезімдерін дамыту*	***«Жаңбырлы ауа-райы»*** *Мақта таяқшаларымен сурет салу техникасымен танысу үшін біз қағаздың бүкіл бетіне нүктелік, ритмикалық және біркелкі қолдану қабілетін қалыптастырамыз.*	***«Жұлдызды аспан»*** *Түнгі аспанға балауыз шам арқылы бейне беру.*	***Әдемі гүлдер*** ***щетка әдісі*** *Тіс щеткасы мен тамшыларды шашырату техникасын енгізу. бояуды кішкене алуға үйрету. Ұқыптылыққа тәрбиелеу*
	Дәстүрден тыс сурет салу. Шығармашылық дағдыларын, зерттеу іс – әрекетін дамыту картотекасынан				
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Не артық?»*** *Мақсаты: Суретте тұрған артық затты таба біледі.* ***Раян, бақбол***	***Дид ойын: «Гүлдер біздің досымыз»*** *Мақсаты: балалар гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, суару, қопсыту дағдыларын меңгереді.* ***Еламан, Айдина***	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсіне отырып, құстарға қамқорлықпен қарауды біледі.* ***Нұрасыл, Әмір***	***Дид ойын: «Қоянға көмектесеміз»*** *Мақсаты: Заттарды санауға және олардың екі тобын салыстырып, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуды біледі.* ***Ислам, Нұрасыл***	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.* ***Бақбол, Ислам***
Кешкі ас	Ас-адамның арқауы				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*	***Картотека №14*** *Ауа- райын бақылау*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді*	***Картотека №16*** *Кемпірқосақты бақылау .*	***Картотека № 17*** *«Күз көрінісін бақылау»*

			бақылау.		
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу **(еркін ойын әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	***Ертегі оқу "Қызыл телпек" Мақсаты:*** *таныс шығармаларды қайталап, кезінде сюжетті сақтау қабілетін дамыту, диалогтық сөйлеуді жеткізу.* ***(қоршаған ортамен танысу, көркем әдебиет, танымдық, коммуникативтік қызмет)***	***Көңілді доптар Мақсаты:*** *Сары түсті ермексаздың кесегін екі алақанмен домалақтау және жалпақтау дағдысын қалыптастыру, күнжасауды, күннің бейнесін айқындау үшін қосымша заттарды пайдалануды үйрету.* ***Шығармашылық іс-әрекет***	***Күн (сурет салу) Мақсаты:*** *Балаларды ептілікке, ұқыптылыққа тәрбиелеу. Саусақ бұлшықеттерін жетілдіру. Өзқағаздан қиылып жасалған бетінше жұмыс жасауға, үйрету. Шағын әңгіме құрастырту.* ***(қоршаған ортамен танысу, шығармашылық іс - әрекет)***	***Сәйкесін тап Мақсаты:*** *Балалардың қиял шығармашылығын логикалық ойлауын дамыту. Балалар қиылып жасалған аюдың бейнесін және әдеңгелекті сәйкестендіріп орналастырады* ***танымдық, коммуникативтік қызмет)***	***Тақпақ жаттату:*** *«Балабақша» туралы жаттау.* ***Мақсаты;*** *балаларды тақпақты анық, мәнерлеп айтуға үйрету.* ***танымдық, коммуникативтік қызмет)***
Балалардың Үйге қайтуы	***Ата-аналарға кеңес:*** *«Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».*	***Кеңес:*** *мысалы:«Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет.*	*Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.*	***Кеңес:*** *«Бала өміріндегі ойыншықтың маңызы».*	*Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру*

Ұсыныс: Балалар күн тәртібін жеңілдетіп жүргізу.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қазан айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 02.10.2023	Сейсенбі 03.10.2023	Сәрсенбі 04.10.2023	Бейсенбі 05.10.2023	Жұма 06.10.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Суреттіқай жерде қателесті?»*** *Мақсаты: Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба алады.*	***Дид ойын: «Экологиялық багдаршам»*** *Мақсаты: Балалар мақал-мәтел, тақпақтар, тиым сөздер арқылы табиғат туралы түсінеді.*	***Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз»*** ***Мақсаты:*** *балалар табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау дағдыларын түсінеді.*	***Дид ойын: «Құстарға көмек береміз»*** ***Мақсаты:*** *Балалар құстар туралы суреттермен жұмыс жасап, өз ойларын айта алады.*	***Дид ойын: Бақша да ма,бау да ма?*** ***Мақсаты:*** *Жемістер мен көкөністер туралы олардың айырмашылық-тарын айта алады.*
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қазан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жарқырап күнде ашылды,* *Айналаға нұр шашылды.* *Қайырлы күн!* *Біз көңілді баламыз!* *Қайырлы күн!* *Біз сүйкімді баламыз*	*Күлімдеген күн мейірімді!* *- Кіршіксіз ақ қар мейірімді!* *- Таза мөлдір су мейірімді!* *- Бәрімізді көтеріп тұрған жер мейірімді!*	*Күн нұрындай көңілім,* *Даламдай кең пейілім.* *Жүрегім толы мейірім,* *Бәріне ортақ шуағым,* *Қайырымды боламын.*	*Қайырлы таң балалар!* *Жарқырады қаламыз,* *Жайнай түсті даламыз,* *Қайырлы таң балалар!* *Аман Отан панамыз,* *Аман ата-анамыз,* *Қайырлы таң балалар*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз*
Кестеге сәйкес ҮІӘ		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Тілек шоғы.*** *Балалар гүл арқылы бір-біріне тілек тілейді.* ***Сөйлеуді дамыту.*** ***Мига шабуыл.*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Жапырақты бояды,* *Атыраптты бояды.* *Бояп-бояп барлығын* *Сап-сары ғып қояды. (Күз)* ***Дид ойын:*** ***"Күз белгісі неде?*** *Күзде жапырақтар…* *(сарғаяды)* *Күзде күн … (суып, жаңбыр жауады)* *Күзде құстар…(жылы жаққа ұшады)* *Күзде түн…(ұзарады)* *Күн…(қысқарады)* *Күзде жеміс-жидек… (піседі)* *Күзде жазғы демалыс бітіп… (оқу басталады)* ***Математика*** ***Дид ойын:«Жапырақтың түсі қандай?»*** ***Шарты:*** *Жапырақтар жинау. Балалар жинаған жапырақтарын ажыратады.* *(түсін, пішінін айтады)* ***Көркем әдебиет*** ***Қ.Шаңғытбаев*** ***«Күзгі жапырақтар»*** *Алтын, сары, қызыл, көк,* *Алуан-алуан жапырақ,* *Күзгі бақта күлімдеп.* *Көз тартады жалбыраң*	***Көркем әдебиет*** ***Ой қозғау*** ***Бүркіт Жақыпов. «Күзде»*** *Алма пісті,Алмұрт пісті,* *Алша пісті, Жерге түсті.* *Қияр пісті,Қарбыз пісті,* *Қауын пісті,Қандай күшті!* *Жидектердің татып дәмін,* *Жемістердің жейміз бәрін.* ***Сұрақ – жауап.*** *Осы жемістер, көкөністер қай мезгілде піседі?* *Сонымен өлеңде қай мезгіл туралы айтылған?* ***Қоршаған орта*** ***Қызығушылықтарын ояту.*** *Хатшы хат әкеледі.* ***Ой қозғау*** *Хат кімнен келді?* *Айгүл көмекке шақырыпты.* *Айгүлге немен барамыз ?* *Сиқырлы таяқшаның көмегімен барайық.* ***Сиқырлы сөз:*** *Қәне, қәне, айтайық* *Айя бағына, барып қайтайық!* *Көзімізді ашайық.* *Айгүлге кездесу.* *Амандасады.* *Айгүл бау бақшадағы жеміс пен көкөністерді ажыратамай жатыр екен.* *Көмектесеміз бе?* ***Балаларға көкөністер мен жемістер туралы АКТ технологиясынан көрсету, түсіндіру.*** *Айгүлге көмек*	***Қоршаған орта*** ***Тосын сәт. Аудио дыбыс.*** *Күзгі орманнан хабарлама.* *Құрметті балалар! Мен орманшы атаймын. Күз келіп ормандағы барлық жануарлар қысқа дайындалып жатыр.* *Сол үшін аңдарға үлкен көмек керек боп тұр .Мен жалғыз өзім үлгере алмай жатырмын. Көмекке келесіңдер ме?* ***Балалар Күзгі орманға саяхатқа барамыз ба?*** *Ендеше мына әнді айтып саяхатқа барайық* ***Музыка.*** ***«Саңырауқұлақ терміз»*** *(Г. Абдрахманова)* *әнұйретіледі.* *Би: «Кел, билейік»* *(Б.Байқадамов, М.Әлімбаев).* *Орманға келу.* ***Тиінге кездесу.Тиін ағаш басында өте көңілсіз.*** ***Тақпақ айту.*** ***Көркем әдебиет.*** ***Кәдірбек Құнпияұлы*** *Ақ тиін-ау, ақ тиін!* *Сауысқаннан сақ тиін,* *Жылы ұяңда жат, тиін,* *Жаңғағыңды шақ, тиін.* *Тиін көңілденіп балаларға саңырауқұлақ жинап беруін өтінеді.* ***Дид ойын:*** ***«Саңырауқұлақтар әлемі»*** ***Саңырауқұлақ туралы***	***Тосын сәт. Қоян келеді.*** ***Сөйлемді дамыту.*** ***Қоян: Сәлематсыздар ма, балалар!*** ***Балалар қоянмен амандасады.*** *Сәлематсыз ба қоян, көңілдісің гой?* *Қоян: Ия балалар бүгін менің туған күнім, маған қасқыр сыйлық берді.* *Сыйлығыңды бізге көрсетесің бе? Қасқыр саған не сыйлады екен?* ***Қоян: Білмедім? Ендеше сыйлықты бірге ашып көрейік.*** *Қоян: Ой балалар мына қораптың ішінде дым жоқ қой! Сонда мені қасқыр алдағаны ма?* *Қоян тоқта ренжіме қораптың ішінде хат жатыр. Хатты ашып көрейік.* *Қоян қасқыр саған тапсырмалар беріпті сол тапсырманы орындасаң сыйлығыңды табасың депті.* ***Қоян: Қандай тапсырма?*** *Қоян: Ооооой, балалар тапсырманы орындауға маған көмектесесіңдер ме?* *Балалар қоянға көмектесеміз бе?* ***Математика*** ***1 тапсырма:*** ***Дид ойын: «Кім***	***Менің сүйікті бұрышым*** ***Сөйлеуді дамыту.*** ***Ертегілер әлемі.*** ***Дид ойын: «Сыңарын тап»*** *Балаларды топқа бөлу* ***1топ*** *– Бауырсақ ертегісінің кейіпкерлерін тауып ретімен қоя білу.* ***2 топ*** *– шалқан ертегісінің кейіпкерлерін тауып ретімен қоя білу.* ***3 топ*** *– жеті лақ ертегісінің кейіпкерлерін тауып ретімен қоя білу.* ***Денешынықтыру.*** ***Дид ойын: «Қимылын көрсет»*** *Шарты: Педагог бір кейіпкерді атайды, бала соның қимылын салады. Әр түрлі бет перделер киіп әр ертегі кейіпкерлерінен қимылдар көрсету* ***Жапсыру.*** ***Тосын сәт*** *Есік қағылып, почташы хат әкеледі.* ***Хатты ашу.*** *Ата мен әжеден* *Құрметті балалар бізге көмек керек. Біздің бауырсағымыз қашып кеткен. Енді оны құ түлкі жеп қоятын болды. Бауырсақты табуға көмектесулеріңді сұраймыз.*

	Өзең жолдарын қайталау арқылы жаттау. **Қоршаған орта** **Ой дамыту. АКТ тех.** Күзгі орманға саяхат. Күз мезгілін бейне таспадан көрсету.Күзгі орманды тамашалау. Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады? - Неліктен алтын, жомарт күз дейміз? - Күз мезгілінде бау-бақшада не піседі? **Дид ойын: «Сәнбақтағы жемістер»** Шарты: Үстелдің үстіндегі табақшадағы жемістер мен көкөністерді айырып жинау. **Шығармашылық бұрыш** **Балаларды сары,қызыл, жасыл жапырақтар арқылы топқа бөлу.** Жұмыс жасаудың әдіс тәсілдерін көрсету түсіндіру. **1-топ:Сары жапырақтар .** **Дид ойын: «Күзгі жапырақтар»** **Шарты:** Күз мезгіліндегі жапырақтардың түсін атау Кептірілген жапырақты бояу арқылы ақ қағазға бастырып сурет салу. **2-топ:Қызыл жапырақтар:** **Дид ойын: «Күзгі бақ жемістерін ата»** **Шарты:** Жемістерден натюрморт жапсыру. **Сергіту сәті.** Тербеледі ағаштар,	**Дид ойын: «Көкөніспен жемістер»** **Шарты:** Көкөніс пен жемісті сипаттауы бойынша тауып, себетке мұляждарды жинайды. **Денешынықтыру** **Сергіту сәті** Алма баққа барамыз, (Бір орнында жүреді, қолдары белдерінде) Алма теріп аламыз, (Қолдарын жоғары созып, алманы жұлғандай қимыл жасайды). Ең үлкен алманы (құлаштарын сермеп, алманың үлкендігін көрсетеді). Анамызға сыйлаймыз. (алманы ұсынып жатқан қимылды жасайды) **Менің сүйікті бұрышым** **Математика.** **Балаларды дөңгелек, үшбұрыш пішіндер арқылы топқа бөлу.** **1-топ: Дөңгелек** **Дид ойын:** **«Төртіншісі артық»** Лимон, мандарин, апельсин, **қияр.** Ананас, **саңырауқұлақ,** алма, алмұрт. Алмұрт, алма, сәбіз, киви. **2-топ: Үшбұрыш** Жемістермен көкөністерді пішіні бойынша топтау, **2-вариант:** жемістермен көкөністерді түсі бойынша топтау.	**түсіндіру.** Дайын салынған саңырауқұлақтарды бояу.Түсімен қоштасу. **Денешынықтыру.** Балалар жолмен жүру. **«Орман аңдары»** **1. «Аю»** Қолды белге қойып, (қорбандап) табанды нық басып жүру. **2. «Түлкі»** Қолды жанға ұстап, (құланып) бір сызықпен жүру. **3. «Көжек»** Қолды кеуденің алдында иіп, қос аяқпен секіру. **4. «Қасқыр»** Баяу жүгіру , жылдам жүгіру. **Кірпіге кездесу.** Кірпі терісіне тығылып көңілсіз жатыр Қане тақпақ айтып берсек тиін секілді көңілденіп, басын шығаратын шығар. **Тақпақ.Көркем әдебиет** **Қадыр Мырза Әли** Жатқан кезде быртиып, Кірпіге сен көр тиін. Тікірейтіп түрпісін Түрегелер үрпиін. Кірпі басын шығарып балаларға алма жинауға көмек керек екенін айтады. **Дид ойын: «Кірпіге көмек»** **Балаларды топқа бөлу.** Қызыл алма Сары алма	**тапқыр?»** Шарты: Жемістер топтау. -Алманың түсі, пішіні -Банманың түсі, пішін -Алманың тағы қандай түстері бар? -Алмұрттың түсі қандай? -Апельсин қандай? -Түстерімен топтастырып жинау. -Сары түтерді сары себетке -Жасыл түстерді жасыл себетке -Қызыл түстерді қызыл себетке жинаймыз **2 - тапсырма:** **Дид ойын: «Кай пішінге ұқсас?»** Шарты: Жеке карточкаларда заттардың суреттері беріледі. Жанындағы бос төрткөзге қай пішінге ұқсас екенін салып көрсетеді. **Сергіту сәті:** **Көркем әдебиет** Ұзын құлақ, сұр қоян Естіп қалып сыбдырды Ойлы, қырлы жерлермен Ытқып, ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын салып көзінің . Келе жатқан томпаңдап, Көжегі екен өзінің. **Қоршаған орта** **Мнемотехника күз мезгілі.**	**Математика.** **Дид ойын: «Пішін мен түсін ата»** **Жапсыру.** Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілін көрсету, түсіндіру. Қағаз бетіне дайын бауырсақты жапсыру. **Көркем әдебиет.** **Бауырсақ әнін айту.** Менің атым бауырсақ, Мені қаймаққа иледі, Майға пісірд, Сүытып қойды. Мен атадан қаштым, Әжеден қаштым, Қоянды көрдім, қасқырды көрдім, аюды көрдім бәрінен қаштым, түлкіден де қаштым. Ата-мен әжеге себетке салып беріп жіберу. Кішкентай әртістер. **Сюжеттік рольдік ойын.** **Шалқан ертегісі.** Ертегі кейіпкерлерінің бет пердесін кейіп ертегіні сомдау. Балаларды топқа бөлу. **Құрастыру.** **Дид ойын: «Бөлігін тап»** Қиынды суреттерден шалқан ертегісіндегі кейіпкерлердің бөлігін тауып құрастыру.

	Алдымнан жел еседі. *Кіп – кішкентай ағаштар* *Бір – бүйір боп өседі.* ***Дид ойын:*** ***«Даналық ағашы »*** *Шарты: Күз мезгілі туралы сұрақтарға жауап беру арқылы алмаларды себетке жинау.* *«Шапалақ әдісі» арқылы қорытындылау.*	*Көңілді смайликтер беру.* ***Сықырлы сөз:*** *Қане, қане айтайық,* *Бақшамызға қайтайық.* ***Психологиялық жаттығу.*** *Созыламыз, күн жасаймыз,* *достарымызға қарап* *күлімдейміз.* ***Сөйлеуді дамыту.*** ***ІІ.Ой дамыту*** *Өлең оқу.«Жаңбыр»* *- Тырс! Тырс!* *Жаңбыр кеп жауады,* *Терезе қағады.* *- Тырс! Тырс!* *Жылғалар ағады,* *Сылдырап әуенге салады.* *- Балалар бұл тақпақта не туралы айтылды?* *- Жаңбыр туралы.* ***Дид ойын: «Жаңбыр қайдан жауып тұр?»*** *Шарты: Балалар жаңбырдың бұлттан жауатынын көрсетеді.* ***Сурет*** ***Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін көрсету, түсіндіру..*** *-Сонымен жаңбырдың, судың түсі қандай болады?* *- Тамшының пішіні қандай?* *Саусақ арқылы тамшы суретін қағаз бетіне түсіру.* *Балалар кірпі бізден көмек* ***Сықырлы сылдырмақ*** *Балаларды шеңберге жинау.* ***Дид ойын: Оралмалы жіп.*** ***Мақсаты:*** *Балаларға күз мезгілі туралы алған білімдерін домалақ жіпті*	*Жасыл алма* ***1-топ:*** *Кірпіге қызыл алма жапсыру* ***2-топ:*** *Кірпіге сары алма мүсіндеу* ***3-топ:*** *Қиылған суреттерден кірпіге жасыл алма құрастырып жинау.* *Кірпімен қоштасу.* ***Сергіту сәті*** *Шарты: көкөніс атын естісе отырады, жеміс атын естісе қолдарын жоғары көтереді.* ***Математика*** ***Аңдарға кездесу. Аудио дыбыс.*** ***Табиғаттың дауысы*** ***Түлкіге кездесу.*** *Құрметті балалар біздің аңдарға Арыстан тапсырма беріпті соған көмек керек. Балалар көмектесеміз бе? Орманда үлкен жарыс болып, аң патшасы арыстан аңдарға бұйрық берді.* ***1-тапсырма:*** ***Дид ойын: «Оң, сол»*** *Алма ағашының оң жағына кірпі, сол жағына түлкі тұрсын депті. Оң жақ және сол жақты білмей тұрмыз.* ***2-тапсырма:*** ***Дид ойын: «Алма жинау»*** *Арыстан алма ағашында тұрған алманы жинап әкелуге, керік пен қоянды жұмсады. Қайсысы*	 ***Дид ойын: «Күз ерекшелігі»*** *Шарты: суреттен күз ерекшеліктерін табу.* ***Қоян қуанып рақмет айту.*** ***Балалар қасқар бізге қоянға сыйлық жасап беруді өтініпті. Қандай сыйлық жасаймыз? Қоян нені жақсы көреді?*** ***Дид ойын: «Қоянға сыйлық»*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Қиылған үлкен-кіші сәбіздерді ретімен жапсыру.* ***2-топ:*** *Үлкен-кіші сәбіздерді бояу.* ***3-топ:*** *Үлкен-кіші сәбіз мүсіндеу.* ***4-топ:*** *Қоянға достарын құрастыру.* *Шапалақ әдәсі.Қояның қуануы.* *Қоянмен бірге жаттығу жасаймыз ба?* *1.Қолды жоғары көтеру.* *2. оңға иілу.Б.қ. келу.* *4. солға иілу.Б.қ. келу.* *Б.қ.: негізгі тұрыс, қол төменде.* *1.Қолды алға созып отыру.* *2.Тұру. 3.Б.қ. келу.* *3.Аяқ бұлшықеттеріне арналған жаттығулар:* *1.Алға қос аяқпен секіру.*	

		жинау арқылы тазалықтау.	*алманы тез жинайды, неліктен? Алма қайда өсіп тұр?* ***Сөйлемді дамыту. Балалардың білімін нығайту.*** *Тақпақ оқу.* *Қарашы күз келді, күз келді* *Жапырақ жауыпты іздерді.* *Құс біткен керуен тізеді,* *Қара бұлт қабағын түйеді* ***Сұрақ жауап.*** *-Күз мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады?* *-Күзде жапырақтардың түсі қандай болады?* *-Құстар қай жаққа ұшып кетеді?*	*2.Артқа қос аяқпен секіру. Қоянмен қоштасу.*	

Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау (тыныш музыка тыңдау). Кітап, журнал оқу**(көркемдікқызмет**				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№9** *1. Ояту* *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	**№10** *1.Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	**№10** *1.Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	**№11** *1. Ояту* *Көзімізді ашайық* *Аунап, құнап алайық* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*	***Жаттығу кешені №13.*** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	***Қызығушылықтарын ояту. Ғажайып сәт.АҚТ технолгиясынан Алтын күз.*** *Сәлеметсіңдер ме, балалар? Мен сіздерден көмек сұрап келдім. Балалар Алтын күз көңілсіз болып тұр неге екен? Алтын күз: Балалар менің жемістерім бәрі пісіп жиналды, ал жүзімді жинау маған қиын болып тұр. Көмектесесіңдер ме? Әрине көмектесеміз* ***Балаларды топқа бөлу.*** *1-топ. қара жүзім* *2- топ. жасыл жүзім.* *Балаларға жүзімнің жапырақтарымен салынған суреті таратылады.* ***Ой дамыту.*** ***АҚТ технологиясы.*** *Жүзім туралы слайд қарау.* *Жүзім түсінік беру.* ***Үлгі арқылы жүзімнің жасалу жолдарын түсіндіреді.*** *1-топ: Жасыл жүзім.* *Ермексаздан алақан арасына домалату арқылы жасыл түсті жүзім мүсіндеу.*	*Шынықсаң шымыр боласың,* *Сауығып айдай толасың.* *Спортты серік етебіл,* *Жақсы азамат боласың.* ***Жалпы даму жаттығулары:*** *(Доптармен).* ***1.Қол мен иық бұлшықеттеріне арналған жаттығулар.*** *Б.қ.: тік тұру, аяқ бірге, доп кеудеде. Допты алға созу. Жоғары көтеру. Алға созу. Б. қ.* ***2.Дене бұлшықеттеріне арналған жаттығулар:*** *Б. қ.: аяқ иық көлеміндей алшақ, қол төменде. Допты алға созу. Отыру, тұру. Б. қ. келу* ***3. Аяқ бұлшықеттеріне арналған жаттығулар:*** *Б. қ.: Аяқ арасы иық көлеміндей алшақ, доп кеуде тұсында. Допты алға созу. Еңкею, допты тізеге тигізу. Б. қ. келу.* ***4. Қос аяқпен секіру.*** *Б. қ. келу* ***Тыныс алу жаттығулары:*** *«Алақандағы допты үрлеу».* ***4.Негізгі қимыл қозғалыс***	***Мига шабуыл.*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Ызақор бұғып жатыр,* *Сақалы шығып жатыр.* *(жуа)* *Жерде жатып желіндейді,* *Күз түскенше желінбейді.* *(қауын)* *Көк лағым көгенде жатып семіреді.* *(Қарбыз)* *Жасыл ала дөңгелек,* *Бақшада жатыр дөңгелеп.* *(қарбыз)* ***Ой дамыту*** *Көкөністер туралы түсінік беру.* *- Көкөністерге нелер жатады?* *- Біз қазір ненің натюрмортын көріп тұрмыз?* *-Осы көкөністер бізге не береді?* *Түсі, пішіні, қайда өсетіні т.б.* *Сұрақ – жауап.* ***Дид ойын: «Көкөністер мен жемістер»*** *Балаларды топқа бөлу.*	***Дид ойын «Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету.* ***Дид ойын:*** ***«Көкөністер мен жемістер»*** ***Мақсаты:*** *жемістер мен көкөністерді сипаттап айтуды,олардың пайдасы туралы біледі.* ***Құрал-жабдықтары:*** *Жемістер мен көкөністердің суреттері* ***Ойынның барысы:*** *Көкөністер мен жемістер суреттерін салатын қалташалар тақтаға ілінеді. Үстер үстінде суреттер аралас жатыр. Шақырылған бала өзіне ұнаған жеміс немесе көкөністі танып алады да қалтаға салады. Қайда өсетіні, түсі, пішіні, дәмі туралы сипаттап айтады.*	***Кітап бұрышы Ертегілер елінде.*** ***Көркем әдебиет.*** *«Жеті лақ» ертегін суреттер арқылы қарау, ертегі кейіпкерлерін атау. Ертегі желісін түсіндіру.. Бет перде кейіп ертегіні сомдау.* *Шығармашылық бұрыш. Балаларды топқа бөлу.* ***Дид ойын: «Ертегі кейіпкерлері»*** ***1-Топ: Ешкі мен лақтарды бояу.*** ***2-топ: Қасқырды мүсіндеу.***

	1-топ: Қара жүзім. Қиылған суреттерден жүзім бағын құрастыру. Жасаған жұмыстарын себетке салып Алтын күзге сыйға беру. Аудио дыбыс. Алтын күз рақмет балалар, мен өте көңілді болдым, қандай тамаша!	***жаттығуы*** *1.Арқанның астымен нысанаға дейін торттағандан еңбектеу. 2.Еңіс тақтай үстімен жүру.*	***1-топ: Берілген өкоңістерді бону.*** ***2- топ: Берілген жемістерді мүсіндеу.***		
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын:*** ***«Өзім және отбасым»*** ***Мақсаты:*** *Отбасындағы қарым - қатынас мәдениеті туралы біледі, бақытты жанұяның қандай болу керектігін кеңінен түсінеді.* ***Бекарыс, Раян***	***Дид ойын: «Құстар біздің досымыз»*** ***Мақсаты:*** *Балалар құстар туралы білім түсініп,. құстарға қамқорлықпен қарауды біледі.* ***Нұрасыл, Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Нан дастарханға қалай келеді?»*** ***Мақсаты:*** *Бидайды қалай өсіру және одан нанды қалай жасау жөнінде түсіне отырып, диқаншылардың еңбегін құрметтеуді түсінеді.* ***Айдина, Бақбол***	***Дид ойын:*** ***«Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба отырып, өз ойын айта алады.* ***Нұржанат, Әмір***	***Дид ойын*** ***«Әдемі гүл»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Түстер туралы біледі. түстерді сәйкестендіре алады.* ***Раян, Нұрасыл***
Кешкі ас	Ас-адамға қуат береді				
Серуенгедайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу **(еркін ойын әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Дидактикалық ойын «Танып ал да, атын ата»,«Суреттерді орналастыру», «Дауысынан таны», «Бұл кімнің дауысы?»* *Өнер о.рталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,*				

	Табиғат бұрышын мекендеушілерді баптау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аударту керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балалардың тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Оскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 09.10.2023	Сейсенбі 10.10.2023	Сәрсенбі 11.10.2023	Бейсенбі 12.10.2023	Жұма 13.10.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын:*** ***«Танып ал да, атын ата»*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атап, өз ойын айта алады.*	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты:,түрлі түсті боядағы түстерді сәйкестендіре алады.*	***Дид ойын:*** ***«Үйжануарлары»*** *Ойынмақсаты:* *Үйжануарларынолардыңдене мүшелерін атау, суреттен өз төлдерін тауып қоя біледі.*	***Дид ойын:*** ***«Менің сүйікті ертегім»*** ***Мақсаты:*** *ертегі кейіпкерлері атап, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата алады.*	***Дид ойын:*** ***«Құстар біздің досымыз»*** ***Мақсаты:*** *Суреттер бойынша құстарға қамқорлықпен қарауды түсіндеді.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қазан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Отбасында гүліміз,* *Көңілді өтер күніміз.* *«Қайырлы таң!» деп айтамыз,* *Бір болып кеште қайтамыз.*	*Кәне, кәне тұрайық,* *Үлкен шеңбер құрайық.* *Тұрсақ егер шеңберге,* *Алақанды ұрайық*	*Ерте тұрып күнде мен* *Тереземді ашамын.* *Сәлем деймін күнге мен* *Шаттық әнге саламын.*	*Кел, балалар, күлейік,* *Күлкіменен түлейік!* *Қабақ түйген не керек,* *Көңілді боп жүрейік!*	*Кел, балалар, күлейік!* *Күлкіменен түлейік!* *Күлкі көңіл ашады,* *Күліп өмір сүрейік!*
Кестеге сәйкес ҰІӘ		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту. Сөйлемді дамыту.*** ***«Сурет көрмесі» әдісі*** ***Дид : «Таныс тағамды таңда»*** ***Шарты:*** *Суреттер бұрышынан өздеріңе таныс тағамдарды таңдайды.* ***Ортақ сұрақ :*** *Тағам адам үшін қандайлықты қажет деп ойлайсыңдар?* ***Топқа бөлу. «Мозайка» әдісі*** ***Нұсқау:*** *Әр топқа сурет беріледі, балалар мозайка құрастыру арқылы топтарға бөлінеді* ***1-топ:*** *«жемістер»* ***2-топ:*** *«көкөністер»* ***3-топ:*** *«шырындар»* ***4-топ:*** *«тағамдар»* ***Зерттеуді жоспарлау:*** ***Ой қозғау: қоршаған орта.*** *1.Пайдалы және зиянды тағамдардың айырмашылығы қандай?* *2.Біз қандай тағамдарды ішуіміз керек?* ***Балалардың өз ойы, сыни ойлау.*** ***Тосын сәт:*** *Балалар, бүгін бізге дәрігер апай келіпті, балабақшадағы топтарды аралап денсаулығын тексеріп жүр екен.* ***Дәрігер:*** ***Сәлеметсіңдер ме, балалар!*** ***Дәрігер:*** *балалар қазір күз мезгілі, тұмау жүріп жатқан кез, өздеріңді қалай сезінесіңдер?*	***Сәлеметсіңдер ме, балалар! (Сәлеметсіз бе!)*** ***Бір-біріңізге тағы қалай сәлемдесуге болатынын ойлаңыз ба?*** ***Балалар қасында тұрған адамға қолдарын беріп, амандасады.(Қайырлы таң, қайырлы күн, сәлем, қайырлы кеш т.б.)*** *-Міне, бізде достық шеңбер құрылды. Енді бір-бірлеріңізге күлкі сыйлаңыздар! Өйткені, «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың» деп бекер айтпаған. Сәлемдескен кезде бір-біріне денсаулық тілейді.* ***Ой дамыту.*** *Денсаулық үшін тағы не қажет?* *- Спортпен шұғылданыңыз, сабырлы болыңыз, таза ауада көбірек уақыт өткізіңіз, витаминдер мен дұрыс тамақтаныңыз.* *- Дұрыс тамақтану – ағзаға пайдалы өнімдер.* *Азық-түлік слайдтары.* ***Шарты: Дид «Қызыл, сары, жасыл»*** *Мен сендерге тағам слайдтарын көрсетемін, ал сендер дұрыс түсті карточкаларды көтересіңдер. (Жасыл - жақсы, сары - жеуге болады, бірақ өте пайдалы емес, қызыл - тамақтан бас тартқан дұрыс).* *Әрбір өнімде сіз пайдалы*	***Таңғажайып сәт:*** *(Микроб қонаққа келеді)* ***Микроб:*** *Сәлеметсіздер ме, менің әлсіз де, кішкентай балаларым. Мен микроб деген патшаларың боламын. Сендер мені күттіңдер ме? Мен жеміс-жидектерді жумай жейтін балалардың қасында жүргенді ұнатамын.* ***Тәрбиеші:*** *Біз сізді шақырған жоқпыз. Біз, балалар, жемістерді жақсылап жуып, тазалап жейміз ғо иә?* ***Балалар:*** *Иә, апай!* ***Микроб:*** *Сіздер менімен қалай күресу керек екенін біледі екенсіздер. Менімен дос болмасаңыздар, мен сіздерді сықырлап тастаймын.* ***Балалар:*** *Біз сіздің сықырыңызға сықырланбаймыз. Сізбен қалай күресу керек екенін біліміз. Жеміс-жидек пен көкөністерді жуып-тазалап көп жейміз. Біздің денсаулығымыз күшті.* ***Дидактикалық ойын: «Дәрумендерді ажырат»*** ***Мақсаты:*** *Жемістер мен көкөністерді ажырата білуге үйрету, дәрумендердің адам ағзасына қандай пайдасы бар екендігін айту. Түсінік беру.* ***Шарты:*** *Балалар берілген жемістер мен көкөністерді*	***Суреттер әлемі.*** ***Шарты: Әр түрлі иллюстрациялар қарау.*** *Суреттердің арасынан мен хат және карта кездестірдім.* *Хатта Білім профессоры бізді тәжірибе жасау үшін зертханасына шақырады, ал жолда бізге қажетті жемістерді табу керек, ол үшін бізге карта көмектеседі.* ***Дид ойын: «Жемістерді жина»*** *Жемістерді жинап, картадағы жеміс зертханасына кеттік.* *Қане зертханаға жету үшін көзімізді жұмып, 1,2,3 деп айтамыз.* *– Ал қазір біз оларды зертханамызда тексеріп көреміз.* *Тәрбиеші:* *-Біздің дастарханда жемістер бар, оларды атаңдар. (банан, алмұрт, алма, мандарин, жүзім, лимон).* *- Иә, олардың барлығы әртүрлі, бірақ бәрібір, кейбір белгілерге сәйкес, ұқсас жемістерді табуға болады.* *- Эксперимент жүргізуді бастау үшін жемістерге сауалнама жүргізу керек.* *- Бірдей пішіндегі жемістерді тауып, берілген жерге*	***Көңілді шеңбер*** *Қайырлы таң күлімдеген жүздер!* *Қайырлы таң күн мен құстар!* *Барлығы мейірімді, сенімді болсын.* *Қайырлы таң кешке дейін созылсын!* *Балалар, бір-бірімізге күлейік.* ***Ой қозғау.*** *Тәрбиеші: «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың».* *Неліктен олар бұлай айтады деп ойлайсыз? (балалардың жауаптары)* *Бақытты және сау болу үшін не қажет? (балалардың жауаптары).* *дұрыс тамақтану қажет.* *Ол нені білдіреді? (балалардың жауаптары).* *(Бұл адамға пайдалы тағам).* ***Дид ойын: «Жеміс қайда, көкөніс қайда екенін тап»*** *Мен сендерге үстелге жемістер мен көкөністердің аралас карталарын жайып беремін, ал сендер карточкаларды жемістер мен көкөністер деп екі топқа бөлулерің керек.* ***Тәрбиеші:*** ***Енді жемістерді зертханамызда зерттеп көрейік.***

	Дәрігер: *Балалар сендердің топтарыңда ауырып қалған балалар жоқ па?* ***Дәрігер:*** *Сендердің көңіл күйлерің, денсаулықтарың да жақсы екен. Сендер таза ауада көп серуендеп, түнде жақсы ұйықтағандарың көрініп тұр. Еніміз сау болу үшін көкөністен жасалған тағамдар жеуіміз керек, жемістерден жасалған шырындар ішіуіміз керек, спортпен айналысуымыз керек, тазалық сақтау керек.* ***Дәрігер:*** *Сендер қандай сергіту жаттығуларын білесіңдер? Маған көрсетіңдерші?* ***Сергіту сәті:*** *Ал, балалар, тұрайық,* *Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды жазайық.* ***Дид ойын: «Ғажайып қалта». Ойынның шарты:*** *қалта ішіндегі жемістерді аттарын, түсін айту керек.* ***Көркем әдебиет.*** ***«Дұрыс тамақтана біл» кітаптағы керекті мәліметтерді көрсету, балалар өз ойын айту.*** ***Дид ойын:«Кім жылдам» ойыны*** ***Шарты:*** *Пайдалы және зиянды тағамдарды ажыратып ыдысқа салады*	*және зиянды нәрсені таба аласыз.* ***Дид ойын: «Түрлі-түсті себеттер»*** *Балаларды екі командаға болу.* *Енді сіз аспаз екеніңізді елестетіңіз, кешкі ас дайындайсыз. Ол үшін дүкенге барып, себетті өнімдермен толтыру керек. Пайдалы тағамдарды жасыл себетке, ал зиянды өнімдерді қызылға салу керек.* ***Дид ойын: «Ғажайып сөмке»*** *Біз жемістерді үлкен табаққа саламыз: алма, алмұрт, апельсин, мандарин, лимон, банан, киви, жүзім.* *- Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? (Жеміс.)* *Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді және оларды қалай жіктеуге болады?* *1. Олардың пішіні бойынша (дөңгелек, сопақ) айырмашылығы бар-жоғын қарау.* *2. Көлемі бойынша (үлкен, кіші).* *3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл).* *-Жемістер бұзылып кетпес үшін қайнатады, кептіреді, мұздатады.* *Жемістерден қандай тағамдар жасауға болады?* *Олардың атын бірге атайық.*	*А және С топтарына бөліп орналастыру керек.* ***Тәрбиеші:****Балалар, бізге хат келген сияқты. Қарап көрейікші. Бәріміз экранға назар аударайық. Балалар, бізге балабақшамыздың дәрігері не айтар екен, тыңдап көрейік.* ***Ой,ой, ой мен кеттім , мен кеттім микорп қашып кетеді.*** ***Ой дамыту.*** ***АҚТ технологиясымен жұмыс.*** *(Балабақшаның дәрігері көкөністер мен жемістерді қалай жеу керектігі туралы айтып береді)* ***Сергіту сәті:*** *Дәрумендер – тірегің,* *АВС деп аласың.* *Жетіспесе бірі оның,* *Ауырып сен қаласың.* ***Тәрбиеші:*** *Балалар, дәрумендер тек қана жемістер мен көкөністерде болмайды, сонымен қатар дәрігер апайларымыз арнайы дәріханаларда дәрумендер жасап шығарады.* *— Балалар, өзіміздің жеке дәріханамызға барып арнайы киімдерімізді киіп, дәрумендерді жасап берейік. (Сары ермексаздан дөңгелек тәрізді пішіннен түрлі дәрумендер жасайды).* ***Ғалымдар бұрышы.*** ***Тәжірибе№1*** ***Жемістер - оларды қалай***	*орналастырамыз..* *Неліктен бұл жемістер деп ойлайсыңдар?* *Қалай ойлайсыңдар, қандай жемістердің пішіні, көлемі, түсі ұқсас?* *1. Қараңызшы, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме? (дөңгелек, сопақ);* *2. Көлемі бойынша (үлкен және кіші);* *3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл);* *4. Дәміне қарай.* *Тәрбиеші:* *-Олай болса, жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне қарай топқа бөлуге болатынын білдік.* ***Қорытынды: Жемістерді әртүрлі белгілерге қарай топтастыруға болады және бұл әртүрлі топтарға желеді.*** *Тәрбиеші: Балалар, аздап демалып, дене шынықтыру жаттығуларын жасайық.* ***Сергіту сәті:*** *«Бұл алма»* *Мынау алма! (тұру)* *Бұл (қолдар екі жаққа)* *Тәтті шырынға толы (қолдар белбеуде)* *Қолыңызды созыңыз (қолыңызды алға созыңыз)* *Алма жинаңыз (қолыңызды жоғары көтеріңіз)* *Жел бұтақты тербете бастады (қолымызбен төбесінде тербелеміз)* *Алма алу қиын (жоғары*	*Педагог үстелге жемістерді қояды: апельсин, мандарин, лимон, банан, алма.* *Тәрбиеші: Біздің дастарханда түрлі жемістер бар. Олардың атын атап көрейік. Барлық жемістер әртүрлі.* *Олар қалай ерекшеленеді, қандай негіздер бойынша топтастыруға болады?* *1. Қараңыздар, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме (дөңгелек, сопақ)?* *2. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл)?* *3. Көлемі бойынша (үлкен және кіші)?* *4. Иісі бойынша?* *5. Қабықтың құрылымы бойынша (кеуекті және тегіс)?* *Жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне, иісіне, қабығының құрылысына қарай топтастыруға болатынын білдік.* ***Ой дамыту.*** *Сұрақ –жауап.* *Апельсин қайда өседі? (ағашта)* *Дұрыс, сонда қалай айта аласыз: апельсин жеміс пе, әлде көкөніс пе?* *Балалардың жауаптары.* *Балалармен әңгіме:* *Табиғатта апельсиндер - жылтыр жапырақтары*

	Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар» *Көкөністер мен Жемістер* ***№ 1 тәжірибе»*** ***Мақсаты:*** *жемістер мен көкөністер тұқымдарының құрылымында ядрошық бар екенін көрсету* ***Құрал-жабдықтар:*** *жемістер (алхоры, алма, апельсин, алмұрт);* *көкөністер (қияр, бақлажан, қызанақ, кәді), науалар, пластикалық пышақтар, ұлғайтқыш, балға.* ***Жүргізілу барысы:*** *Педагог балалармен бірге жемістерді тексереді, көкөністер атауларын нақтылайды. Ересек адам балаларды осы жемістердің (көкөністердің) тұқымдары қайда екенін табуға шақырады. Балалар жемістерді кеседі, тұқымын табады. Педагог тұқымдарды үлкейткіш әйнек арқылы қарауды ұсынады. Балалар тұқымдарды қарастырады, сипаттайды,* *оларды салыстыру, ұқсастықтарды табу (қабықша, ядрошық), балғамен беріктігін тексеру.* ***Қорытынды. Жемістердің (көкөністердің) барлық тұқымдарының ұқсастықтары бар. Оларда жаңа өсімдік үшін қоректік қор бар ядрошық бар.***	*Дид ойын: «Тағамның атын ата»* *-Лимон шырыны - қандай шырын? (Лимон шырыны).* *Алмадан жасалған джем? (Алма тосабы)* *Алмұрт кеспесі? (Алмұрт тосабы).* *Өрік компоты? (Өрік компоты).* *Ал енді мен сендерге компотты «пісіруді» ұсынамын.* ***Сергіту «Компот».*** *-Компот пісіреміз.* *Сізге көптеген жемістер керек, мұнда!* *Алмаларды тураймыз* *Біз алмұртты кесеміз* *Лимон шырынын сығыңыз* *Су құйып және құмды салыңыз!* *Біз пісіреміз, компот пісіреміз,* *Адамдарға көмектесеміз.* *Карточкалар бойынша жұппен жұмыс:* *Дид ойын: «Не артық?»* *- Балаларға жемістер бейнеленген карточкаларды ұсынамын, олардың арасында көкөністер,* *саңырауқұлақтар, жаңғақтар мен жидектер бар. Тапсырманы орындағаннан кейін балалар карточкалармен алмасады және оларды тексереді.* ***Дид ойын: «Зерттеуші шеберлер»*** *Зертханалық жұмыс*	*жеуге болады?* ***Мақсаты:*** *Балаларға жеміс-жидек тағамдарын дайындаудың әртүрлі тәсілдерін көрсету.* ***Құрал-жабдықтар:*** *жемістер бейнеленген суреттер, «Бақшадағы егін жинау» сюжеттік суреті, кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандар.* ***Жүргізілу барысы:*** *Педагог балалармен бірге жемістер мен сюжетті суреті бар суреттерді қарастырады. Педагог балалардан жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрайды. Ол әрі қарай қарастыруды ұсынады шикі жемістерді алып, адамның оларды қалай жегенін және неліктен екенін сұрайды.* *Педагог балалармен бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді. Әркім бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды.* *Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір жемісті табуға, дәмінің айырмашылығын анықтауға үйренеді.*	*тартылды)* *Мен секіремін, қолымды созамын (секірдім)* *Және тез алма жинаңыз (қолыңызды басыңызға шапалақтаңыз).* ***Тәрбиеші:*** *-Ал енді, балалар, мен сендерді жемістермен тәжірибе жасауға шақырамын. Әрқайсысың өз үстеліңізге келіңіздер. мандаринмен тәжірибе жасайық. мандариндер салынған үстелдерге барайық.* *-мандарин дер жүзе алады деп ойлайсыңдар ма? (балалардың жорамалдары). Тексерейік?* ***№1 тәжірибе.*** ***Түстер құпиясы.*** ***Аскөк, пияз.*** *- Аскөктің бір бұтағын алып, оны бумаға салып, қағаз бетіне тік сызық сызамыз, аскөкпен сурет салуға болады ма?* *- Ол жолды қандай түспен қалдырды?* *Ал енді картадағы нәтижені белгілеңіз, қараңыз* *- Аскөк сурет салады ма?* *- Иә* *- плюс қойыңыз. Қандай түс?* *- Жасыл* *- шеңберді жасыл түске бояңыз.* *Енді пиязды қолданып*	*бар биік мәнгі жасыл ағаштарда өседі.* *Олардың сфералық тәжі бар, ақ хош иісті гүлдермен гүлдейді, олардан бәріңіз жақсы көретін жемістер пайда болады.* *Апельсиндер - сіз жақсы көретін керемет десерт, сонымен қатар олар иммунитетті күшейтетін тамаша құрал.* *Апельсинмен тәжірибе жасайық.* *Қорытынды тәжірибе:* *Апельсин қабығының қасиеттері* *Ал апельсин қабығымен тәжірибе жасап көрейік.* *Балалар, қалай ойлайсыңдар, шарға қабық шырынын салсаңдар не болады? (Балалардың жауаптары)* *Сендермен бірге тексерейік. (Педагог балаларға қабықтың шырыны шарға түссе, жарылып кететінін көрсетеді). Балалар, бұл неліктен болды деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптары). Апельсин қабығы шырынында ауа көпіршіктері ғана емес, сонымен қатар сұйықтық - қышқыл бар, ол шарды тоттандырады.*

	Ядрошық тері қабығымен қорғалған. ***№ 2 Тәжірибе.*** ***«Жемістер мен көкөністерді бояйтын заттар»*** ***Мақсаты:*** *барлық жемістердің шырыны бар, түсі бар екенін дәлелдеу.* *Құрал-жабдықтар: түрлі түсті 3-4 жеміс (киви, апельсин, қара өрік, шабдалы және т.б.); балалар санына сәйкес фильтрленген қағаз парақтары, пластикалық пышақтар және мөлдір шыныаяқтар; лупа, клеенка.* ***Жүргізілу барысы:*** *Адамдар жеміс шырындарын қайдан алады, олар қалай жасалады, түсі неліктен әртүрлі? Педагог жемісті үлкейткіш әйнек арқылы қарауды, содан кейін өз бетінше жеміс кесектерінің шырынын сығуды ұсынады. Шырындардың түсі салыстырылады - олардың барлығы әртүрлі. Содан кейін балалар шырынды сүзгіден өткен қағаз парақтарына тамызып, шырын кепкен кезде не болатынын күтеді.* ***Қорытынды. Жеміс бөліктерін сығу нәтижесінде шырын сығылады; Сіз неғұрлым қатты сығыңыз, соғұрлым көп шырын аласыз. Шырын құрғаған кезде шырынның***	*ережесін қайталаймыз.* *Ақ халатты киіп, зертханаға барамыз.* *Зертханада жұмыс.* *Енді мен сендерге жұмбақ жасырғым келіп тұр.* *Менде, менде бәрі бар,* *Дәмім бірде қышқыл,бірде тәтті,* *Дәруменім пайдалы.* *Кім менің шырынымды ішеді* *Сол ақылды болып өседі.* *(Апельсин).* *-Апельсин туралы не білесіңдер? (балалардың жауаптары)* ***Апельсинмен тәжірибе жасайық. Апельсиндер салынған үстелдерге барайық.*** ***№1 тәжірибе. «Бату – батпау».*** *-Ал, қалай ойлайсыңдар, апельсиндер жүзе алады ма (балалар жорамалдары). Ал тексеріп көрейік. Сіздің алдыңызда екі апельсин бар. Олардың біреуін суы бар ыдысқа салыңыз. Ол жүзетін болады. Ал сіз қатты тырыссаңыз да, оны суға батыра алмайсыз.* *Екінші апельсинді аршып, суға салыңыз. Енді не? Сіз өз көзіңізге сенесіз бе? Апельсин батып кетті.* *Қалай солай? Екі бірдей апельсин, бірақ біреуі суға батып, екіншісі қалқып кетті ме?* *нені болжауға болады.*	***Қорытынды. адам қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру, сақтау, қайнату.*** ***Жемістерде біздің денемізге пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы, оларда барлық витаминдер бар.*** ***Іс-әрекетті бағалау кезеңі:*** *— Балалар, дәрумендер дегеніміз не екен?* *— Қай тапсырма сіздерге қатты ұнады?* *Тәрбиеші: Балалар сендер үйге жақсы қатынасқандарыңыз үшін сендерге дәрігеріміз өзінің дәрумендерін сыйлыққа беріп жіберіпті.*	*көрейік.* *-Пияздың қауырсынын алып, бүктеп, тік сызық сызамыз, пиязбен сурет салуға бола ма?* *- Жарайсыңдар, бәрі жақсы болды ....* *Пияз сурет салады ма?* *- Иә* *- Плюс қойыңыз. Қандай түс?* *Жасыл* *- Шеңберді жасыл түске боя.* *- Жарайсың! Нағыз ғалым!* ***№2 тәжірибе.*** ***Көкөністер қызылша, сәбіз*** *- Біз сәбіздің бір бөлігін алып, оны қағаз парағына саламыз ....* *Нәтиже бізге эскиз жасауға көмектеседі .... шығу.* *- Сәбіз салады ма?* *- Иә* *-Олай болса, сәбіз салынған суреттің алдына не саламыз?* *- Плюс* *Шеңбер қандай түсті болады?* *- Дұрыс қызғылт сары.* *Жарайсың!* *- Біз қызылшаның бір бөлігін алып, оны қағаздың үстіне саламыз ....* ***Сергіту сәті.«Бағбан»*** *Біз кеше (балалар қол ұстасып шеңбер бойымен*	***Тәжірибе №2*** ***КӨКӨНІСТЕРДІҢ ҚҰРАМЫНДА СУ бар ма?*** *Тәжірибе жүргізбес бұрын, бір болжам жасайық: көкөністерде су бар ма, жоқ па? Сынақ үшін біз әртүрлі көкөністерді алдық: картоп, сәбіз, қызанақ, қияр. Олар екі бөлікке кесіп, кесіндіні қолының бойымен жүргізді. Сіз не сезіндіңіз? Көкөністерде су бар ма? Қай көкөністе су көп? Бірақ кейбір зерттеушілер әлі де күмәнмен қарады. Содан кейін біз майда үккіштен өткізіп, оған сәбіз мен картопты үккіштен өткізіп, дәке арқылы шырынын сығып алдық. Біз қай көкөністе сұйықтық көп екенін салыстырдық - сәбізде немесе картопта. Балалар шырыннан дәм татқысы келетіндерін білдірді.*

	өзі сияқты түсті дақтар қалады. **Сол сияқты тәжірибе көкөністермен де жүргізіледі.** **№ 3 Тәжірибе:** *Күннің өсімдіктің (тияздың) өсуіне әсері»* **Мақсат.** *Өсімдіктер. өсу үшін күн сәулесінің қажеттілігін дәлелдеңіз* *Құрал-жабдықтар: 2 шам, 2 контейнер топырақ.* **Жүргізілу барысы:** *1) Тиязды контейнерге отырғызыңыз. Біреуін күнге, екіншісін қалпақ астына көлеңкеге салады* *Жасыл желектің өсіп жатқанын қараңыз.* *2) Өсімдіктен қақпақты алыңыз. Қандай сабақ? (жарық) Неліктен жарық? Күнге қойыңыз, тияз бірнеше күнде жасылға айналады.* *3) Көлеңкедегі сабақ күнге қарай созылады, күн түрған жаққа қарай созылады. Неліктен?* **Қорытынды. Жасыл күйде боялу үшін өсімдіктердің өсуі үшін күн сәулесі қажет. Өсімдіктер күннен жасыл түс беретін хлорофилді жинайды және тағам ретінде қызмет етеді.*** *Лексикалық тақырып: «Көкөністер. Жемістер»* **№5 тәжірибе «Көкөністер мен жемістер** *косметика ретінде»*	*(Балалардың жауаптары).* *Қабықтың шығымен апельсиннің суға батып кетуіне жол бермейтінін қалай тексеруге болады. (балалардың жауаптары).* **№2 тәжірибе. Апельсин қабығы батады ма.** *Қабықты суға салайық. "Апельсин қабығында ауа көпіршіктері көп. Олар апельсинді су бетіне итереді. Қабығы болмаса, апельсин батып кетеді, себебі ол ығыстыратын судан ауыр". Апельсин қабығын үлкейткіш әйнек арқылы қарау.* **Қорытынды: сондықтан ауа судан жеңіл деп айтуға болады. Және біз оны дәлелдедік.** **№3 тәжірибе «Жүзімге не болады?»** *Бір стақан таза газдалған су немесе лимонад алыңыз да, оған жүзімсалыңыз. Ол судан сәл ауыр және түбіне батып кетеді. Бірақ кішкентай шарларға үқсас газ көпіршіктері бірден оған жабыса бастайды. олардың көп болатыны сонша, жүзім пайда болады.* *Бірақ бетінде көпіршіктер жарылып, газ сыртқа шығады. Ауыр жүзім қайтадан түбіне батады.* **Мұнда ол қайтадан газ көпіршіктерімен жабылып, қайтадан көтеріледі. Бұл су «дем шығарғанша» бірнеше**		*жүреді)* *Қарақат отырғыздық (шүңқыр қазып, оған бұта отырғызуды бейнелеу)* *Алма ағаштарын экпен эктедік.* *(оң қолды жоғары және төмен жылжытыңыз)* *Біз қоршауды жөндедік.* *(балға соққыларына еліктейді)* *Біз әңгіме бастадық (шеңберге қарама-қарсы тұрады, ортаға бір бала шығады, диалог жүргізеді)* *Сіз біздің бағбанға айтасыз Бізге сыйлық ретінде не бересіз?* *Мен сыйлық ретінде күлгін алхоры беремін,.....* *(жемістің әрбір атауына бас бармақтан бастап екі қолға бір саусақ бүгіледі).* *Біз қызықты, қызықты эксперименттеріміздің жалғастырамыз.* **№3 Тәжірибе.** **Жидектер қарақат, таңқурай** *- Үстелде сөмкелер бар, оны ашып, жидекті алып, салфеткаға пакетке салып, алақанымен жидекті басыңыз. Қаптаманы аударып, майлықтың түсіне қараймыз. Нәтижені сызамыз.* *- Қолымызды сүртеміз, сыртқа шығып шеңберге тұрамыз.* *- Балалар, айтыңдаршы, біз*	

	Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету. *Құрал-жабдықтар: қызылша, қиярлар, алма, шабдалы кремі, қиярлар маскасы, жеміс хош иісті сусабын, үккіш, пышақ, қағаз майлықтар, айна.* *Мазмұны. Мұғалім мен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын мұғалім балаларды кейбір жемістер мен көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді.* *Педагог балаларды арнайы алған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өңінің қалай өзгергенін айтуды ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім өң қалай өзгергенін айтады.*	***рет жалғасады.*** ***Тәжірибе №4 «Сиқырлы лимон».*** *Біз үлкен шыныаяққа жылы шай дайындаймыз,* *Екі стаканға құйамыз.* *Стакандардың біріне лимон шырынын сығыңыз.* *Қасықпен араластырыңыз.* *Шай түсінің қалай өзгергенін бақауға болады..* *Балалар, біз сендермен тәжірибе жасадық: апельсин суға батады, батпайды, жүзім жүзеді, лимон шырыны түсін өзгертеді. Ең бастысы, жемістер біздің денемізге көмектеседі: олар пайдалы қоректік заттармен қамтамасыз етеді, соның арқасында дене күшті және сау болады.* *Дені сау дене микробтар мен аурудан қорықпайды.*		*бұл тәжірибелерден не біздік?* *Балалардың жауаптары.* *-Дұрыс, балалар, біз тек бояумен, қарындашпен ғана емес, табиғи бояулармен – көкөністердің, өсімдіктердің, жидектердің шырынымен де сурет салуға болатынын біздік.* *- Кішкене тосын сый жасайық! Маған келіңіз, үстелде әртүрлі көкөністер мен жемістердің бланкілері бар, бір-бірден алып, оларды белгілі бір түсті шырынмен безендіріңіз. Біз оларды бір үлкен табаққа жапсырамыз, әдемі натюрморт аламыз. - Жарайсың!* *- Балалар сендерге зертхана ұнады ма?* *- Қандай қызықты және жаңа нәрселерді білдіңіз? Сізге қандай түстер көбірек ұнайды?* *- Балалар, бұл түстерді табиғи деп атауға бола ма? Неліктен?* *Мұнда біз табиғи түстердің құпиясын ашпық.*	
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени- гигиеналық дағдылар,өзіне-өзі қызымет көрсету,еңбек қызыметі) Балалардың тамаққа назарын аудару,мәдени тамақтануға тарту				
Серуенге дайындық	*Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №1***	***Картотека №2***	***Картотека № 3***	***Картотека №4***	***Картотека №5***

	Күзгі жаңбырды бақылау.	*Күзгі жапырақтарды бақылау.*	*Жәндіктерді бақылау.*	*Ауа- райының салқындауын бақылау.*	*Ұшып жүрген құстарды бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдай жасау (тыныш музыка тыңдау). Кітап, журнал оқу**(көркемдікқызмет)**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№14. 1.Ояну*** *Бойымызды жазайық, Қолымызды созайық. Жаттығулар жасайық. Ұйқымызды ашайық.*	***№16 1.Ояну*** *Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар*	***№15. 1.Ояну*** *Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық.*	***№13. 1.Ояну*** *Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайық Енді қане бәріміз, Жаттығуды жасайық.*	***№ 12. 1. Ояну*** *Күнге қарап күлімдеп Көзімізді ашамыз Бойды түзе, көтер басты Сергіп ұйқы ашамыз*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Эксперимент «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде»*** ***Мақсаты:*** *Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету.* ***Құрал-жабдықтар:*** *қызылша, қияр, алма, шабдалы кремі, қияр маскасы, жеміс хош иісті сусабын, үккіш, пышақ, қағаз майлықтар, айна. Жүргізілу барысы: Педагог пен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын*	*СУ АҒЫНЫ Мақсаты: Судың пішіні болмайтынын, төгілмейтінін, ағып жатқанын көрсету. Жұмыс барысы: су құйылған 2 стакан алыңыз, сонымен қатар қатты материалдан жасалған 2-3 затты (текше, сызғыш, ағаш қасық және т.б.) осы заттардың пішінін анықтайды. «Судың пішіні бар ма?» Деген сұрақты қойыңыз. Балаларды бір ыдыстан екінші ыдысқа (кесе, табақша, құты, т.б.) су құйып, өз бетімен жауап табуға шақырыңыз. Су қайда*	***«Күздегі ағаштар» тәжірибе «Әртүрлі жапырақтар қалай түседі»*** *Мақсаты: балаларға түскен жапырақтың ұшуының оның өлшемі мен пішініне тәуелділігін көрсету. Құрал-жабдықтар: әртүрлі пішіндегі нағыз үлкенді-кішілі жапырақтар, түрлі-түсті қағаздан қиылған түрлі ағаштардың жапырақтары, оларға таныс балалардың суреті салынған қораптар. ағаштар, «Жапырақтың ұшуы» тапсырмалары бар парақтар. Мазмұны. Педагог балаларға*	***Өсімдіктер қалай тыныс алады?*** ***Мақсаты:*** *өсімдіктің барлық мүшелері тыныс алуға қатысатынын анықтау.* ***Ресурстар:*** *ыдыс мөлдір су, ұзын сабақты жапырақ, коктейль түтігі, ұлғайтқыш әйнек* ***Эксперимент барысы: № 1 зерттеу.*** *Біз ауа жапырақтары арқылы өсімдікке өтетіндігін анықтаймыз. Ауаны қалай анықтаймыз? үлкейткіш шыны арқылы сабақтың кесілген жерін*	*Балалар мен сіздерді ағаш туралы тағы тәжірибе жасауға шақырамын* ***Тәжірибе № 2. Ағаш жанып, жылу мен жарық береді.*** *Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл экспериментті суреттен көрсетемін. Егер сіз ағашты өртесеңіз, онда ол өртене бастайды. Өрт үлкен немесе кіші, қауіпті және пайдалы болуы мүмкін. Иллюстрацияларға қарап, от адамға дос бола ала*

	педагог балаларды кейбір жеміс-тер мен көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды аршылған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өзінің қалай өзгергенін айтуды ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қияр-дан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім оң қалай өзгергенін айтады. **Қорытынды. Қызылшаны пайдаланған кезде көкөніспен ысқылаған жері бірге қызарып кетеді. Қияр (алма) маскасынан кейін бет өзінің бастапқы түсіне (тазартылған) ие болады, тері жұмсақ және тегіс болады. Ересектер көкөністер мен жеміс-тердің теріге пайдасы туралы біле отырып, оны косметика (кремдер, маскалар) өндіруде қолдану идеясына келді. Бұл өнімдерді қолданғаннан кейін тері болады** **жұмсақ және барқыт, қажетті түсті алады. Ересектер өз терісіне осылай күтім жасайды.**	және қалай тығылетінін есте сақтау Қорытынды: Судың пішіні жоқ, ол құйылған ыдыстың түрін алады, яғни пішінін оңай өзгерте алады.	ағаштардың жапырақтарының түсуін әртүрлі тәсілдермен қалай көргендерін есте сақтауды ұсынады. Неліктен? -Қане, қандай жапырақтар түсетінін білу үшін тәжірибе жасайық жылдам, ал қайсысы баяу, ал қай жапырақ ұшу ең әдемі. Қолыңызға бір жапырақ алып, тұрыңыз. Қолыңызды жапырақты жоғары көтеріп, саусақтарыңыздан жапырақты босатыңыз. Жапырақ ұшып бара жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаңыз және есте сақтаңыз: ол тез немесе баяу түсті ме,ол тіке ұшты ма, әлде шеңбер болды ма?	тексеріп (тесіктер бар), сабақты суға батырыңыз (сабақтан көпіршіктердің шығуын қадағалаңыз). **№ 2 зерттеу.** **«Парақ арқылы»** тағы бір экспериментті кезекпен жүргіземіз: 2-3 см бос қалдырып, бөтелкеге су құйыңыз; жапырақты бөтелкеге сабақтың ұшы суға батырылатындай етіп салыңыз; бөтелкенің аузын тығын сияқты пластилинмен тығыз жауып тастаңыз; Кішкене тесік жасап, сабақтың ұшы суға жетпейтіндей етіп салыңыз, пластилинмен бекітіңіз; бөтелкеден ауаны шығару - сабақ арқылы ауаны сорып алу. Сабақтың суға батқан ұшынан ауа көпіршіктері шыға бастайды. **№ 3 тәжірибе** **Өсімдік жапырағынан ылғалдың буланууы** **Мақсаты:** судың жапырақтардан қайда жоғалып кететіндігін тексеру. **Құрал-жабдықтар:** өсімдік, целлофан пакет, жіп. **Тәжірибе:** Өсімдікті қарастырайық, су	ма, жоқ па, айтыңыз Балалар: Ия, мүмкін. **От бізге қалай көмектеседі?** Балалар: От жылыну үшін, тамақ пісіру үшін, қоқысты жағу үшін оны жеңіл ұстау үшін қажет. Балалар: Орманда от жағуға болады. Тамақты отқа пісіруге болады. **От адамның жауына айналғанда не ойлайсың? Ол қауіпті болуы мүмкін бе?** Балалар: иә. Тәрбиеші: Өрттің шығуына не себеп болуы мүмкін? Балалар: адамдар отқа немқұрайлы қараған кезде немесе балалар сіріңке алған кезде. Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, шопті, қағазды өртей алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, өрт шығара алады. Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі? Балалар: адамдар, орман-дағы жануарлар өлуі мүмкін, орман, жәндіктер өледі. Біз екінші қасиетті анықтадық. Онда нені білін, түсіндік? Балалар: ағаш жанып,

				топырақтан жапырақ қалай ауысады? (тамырдан сабаққа, одан жапырақ дейін); содан кейін ол қайда жоғалады, өсімдікті неге суару керек? (су жапырақтардан буланып кетеді). Біз қағазға полиэтилен пакетін салып, оны бекіту арқылы болжамды тексереміз. Өсімдікті жылы, жарық жерге қою. Сөмкенің іші тұманға айналғанына назар аударыңыз. Бірнеше сағаттан кейін сөмкені алыңыз. Бұл қайдан пайда болды? (жапырақ бетінен буланған) неге қалған жапырақтарда су көрінбейді? (су қоршаған ауаға буланған). ***Қорытынды:*** *ауа жапырақша арқылы сабаққа өтеді, өйткені ауа көпіршіктерінің суға түсуі көрінеді.*	*жылу мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағы да бар.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Логикалық ойын: «Өз үйіңді тап»*** *Шарты: Балаларға түрлі-түсті дөңгелек тарату. Белгі бойынша балалар дөңгелекті түсі бойынша үлкен шеңберлерге тұра қалады.* ***Нұржанат, Әмір***	*«Ертегілер елінде»* *Ертегі айту арқылы байланыстырып сөйлеуі дамиды., сөздік қоры молаяды* ***Бекарыс Айдина***	***Логикалық ойын: «Сәулеге киімдерін** жинауға көмектес»* *Шарты:Балалар суретке зер салып, не көріп тұрғанын атап шығады да, оларды сызық арқылы шкафқа немесе көреге салады.* ***Еламан Нұрасыл***	*Үстел-үсті ойын: «Суретті беттестір»* *Шарты: Ұқсас суреттерді пішінімен түсіне сәйкес беттестіру.* ***Ислам, Раян***	*«Фребель сыйы»* *Мақсаты: Фребель ойыншықтары арқылы балалардың таным қабілеттерін арттыру.* ***Бақбол Әмір***

Кешкі ас	***Ас- адамның арқауы***				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №1*** *Күзгі жаңбырды бақылау.*	***Картотека №2*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека № 3*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №4*** *Ауа- райының салқындауын бақылау.*	***Картотека №5*** *Ұшып жүрген құстарды бақылау.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу **(еркін ойын әрекеті)**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын, Дидактикалық ойын «Танып ал да, атын ата»,«Суреттерді орналастыру», «Дауысынан таны», «Бұл кімнің дауысы?»* *Өнер о.рталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Усыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы III апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 16.10.2023	Сейсенбі 17.10.2023	Сәрсенбі 18.10.2023	Бейсенбі 19.10.2023	Жұма 20.10.2023
Балаларды қабылдау	*Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл -күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*Ата-аналармен амандасу. Баланың денсаулығы, көңіл- күйі туралы білу. отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Міндеті:*** *Балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету.*	***Қайсысы қайда тіршілік етеді*** ***Міндеті:*** *жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтау. Сөздік қорын молайту.*	***«Құстарға көмек береміз»*** ***Міндеті:*** *Балаларға құстар туралы білім беру,білімдерін жетілдіре түсу.*	***«Бұл қай мезгіл?»*** ***Міндеті:*** *күз мезгілінің ерекшеліктері мен өзгерістерін ажыратып айтқызу. Сөздік қорын байыту.*	***«Қайда не өседі?»*** ***Міндеті:*** *Заттардың арасында кеңістік байланыс-тарын қоя білу дағдыларын дамыту; өсімдіктерді өсетін жерлеріне байланысты топтастыру,белсенділік-терін және өздігінен ойлау қабілеттерін дамыту.*
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қазан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***«Қонаққа барамыз»*** *Басбармақтың үйіне,* *Кезді бүгін қонақтар,* *Бес саусағың біріксе,* *Текке кетпес уақытың,* *Барлық саусақ – тату дос,* *Бір – біріңе көмектес.*	*Біз қандаймыз, қандаймыз,* *Шұғылалы таңдаймыз!* *Күлімдеген күндеймыз!* *Еш уайымды білмейміз.*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасынды гүлдің* *Ойнап бүгін жүрдім* *Қызыл, көкшіл, сары* *Әп-әдемі бәрі* *Енді ғана білдім-* *Мен де балғын гүлмін!*	***Н. Айтов. «Тату – тәтті тұрамыз»*** *Бір шаңырақ астында,* *Тату –тәтті тұрамыз.* *Бірге ішеміз асты да,* *Бірге сайран құрамыз.*	*Шымыр, сергек денеміз,* *Спорт сүйер өренбіз!* *Біз биіктен самғаймыз,* *Қарсыластан қалмаймыз.*
Кестеге сәйкес ҮІӘ		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту. Сиқырлы қорапша топқа келеді.*** *(ұзын жіпті байлап қорапты есіктен тарту) Балалармен бірге қорапты ашу. Хат алу., оқу. Құрметті кішкентай бүлдіршіндер, мен Маша достарың боламын. Маған мына тапсырмаларды аю ата орында деп берді. Ал мен білмеймін. Көмектесіңдерші. Балалар Маша қандай ертегіде жүреді? Маша мен Аюда Ендеше көмектесеміз бе? Барлық балалар үстелге келеді,қорапта киімдер мен оларға күтім жасау үшін заттар салынған суреттер бар.* ***Ой қозғау.*** *-Балалар, киімдерді қалай күту керектігін айтыңдаршы?(Балалар жауаптары). Киімге не үшін күтім жасау керек? (Балалар жауаптары.) -Киім адамдарға не үшін керек?(Балалардың жауаптары.)* ***Балаларды топқа бөлу.-*** *Үстелде қандай заттар тұр? Киім мен киімге күтім жасау заттары. -Сендер командаға бөлініп*	***Қызығушылықты ояту.*** *Балалар бүгін таңертең поштамды тексердім және пошта жәшігінен ертегі кейіпкерлерінің хаттарын, тіпті бір пакет таптым. Оларда не жазғанын білгілерің келе ме? Онда Мнемоникалық жолдар бойынша сөйлем құрауға жаттығулар жазған.* ***1.хат: Дид ойын: «Мнемо жолмен сөйлем»*** *Шарты: Мнемокесте арқылы киімдерге сөйлем құрау. Мнемо кесте бойынша әңгіме: Менің ойымша, бұл етік, өйткені олар қоңыр, қара және сұр. Олар былғарыдан жасалған, бұл былғары. Олардың бауы, тілі, өкшесі, табаны бар. Етік. күзде,қысқыда,көктемде киіледі. (қалпақ, көйлек сөйлем құрау.* ***2-ші хат: Дид ойын: «Түрлі –түсті қалпақ»*** *Білмесбекке достары көптеген түрлі-түсті қалпақ сыйлады. Оның достары қандай қалпақ сыйлады? Балалар Білмесбекке кім қандай қалпақ бергені туралы мнемоникалық жолдар бойынша сөйлемдер құрайды: Білмесбекке көк қалпақ*	***Менің сүйікті бұрышым. Балалар әр түрлі иллюстрациялар қарау Тосын сәт.*** *Көмекші апай топқа хат жіберілгенін айтады Тәрбиеші: - Балалар, қандай тамаша! Мына жақындаңдар хатты оқиық! Педагог конверттен Білмесбектің суретін шығарады. Бұл кім балалар? (Балалардың жауаптары.) Хатты оқу. «Сәлеметсіздер ме, балалар. Сіздерге білмесбек хат жазып отыр. Маған сіздерден көмек керек. Білім ханшайымы менен жұмбақтар сұрады. Ал мен оларды таба алмадым. Мен қатты ұялдым. Мен мұны жалғыз жасай алмаймын. Көмектесіңіздерші. Балалар Білмесбекке көмектесеміз бе?* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру*** *Адамның сәні, Онсыз жоқ мәні.* ***Бұл не? (киім)*** *Бір нәрсе менен биік, Кейде менен аласа. Мұндай қызық дүниеде, Көріп пе едің тамаша.* ***(Бас киім)***	***Қимылды ойын: - «Ине мен жіп»*** *Шарты: Бастауышы ине, бірінің артынан бірі ілесе жүргендер жіп, Балалар үзіліп кетсе жіп үзілген болады.* ***Дид ойын: «Бұл заттар не үшін?»*** *Тәрбиеші: Ал, енді мен сендерді қимыл деп атаймын, ал сендер маған осыған қажетті тақырыпты айтасыңдар. киімді біріктіру - түйреуіштер кестелеуші – инелер мен жіптер саусағын шаншып алмас үшін – оймақ тігу, жазу – тігін машинасы киімді кигізіп қою - манекен кесу - қайшы Киімді әдемілеу - үтік өрнек салу - бор мен сызғыш адам мен матаны өлшеңіз – сантиметр* ***Тәжірибе бұрышы. Айгүлге көмек.*** *Зертханамызда қағазбен және матамен тәжірибелер жасап, оның қасиеттерін анықтайық.* ***Тәжірибе №1*** *Қағазды әртүрлі жаққа тартып, жыртсақ оған не*	***Менің сүйікті бұрышым. Балалар конверт табады*** *Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, онда бірдеңе бар ма? (жауаптар). конверттің тексеру.* ***Дид ойын: «Жамауды тап»*** *Балалар үстелдің үстіндегі киімдерге жамауларды пішіндер бойынша табады. 1 –ші киімге тапқан жамауды сол киімдерге сәйкес түспен боя. 2.Балалар киімге дұрыс жамау тауып жапсыру 3.Күздік киімдерді құрастыру* ***Дид ойын: «дрекетті атаңыз»*** *- Киіміміз ұқыпты, әдемі болуы үшін не істеу керек? (Оған қамқорлық жасау керек) - Киімге күтім жасауды білесің бе? (Иә). Егер киім лас болса? (киім жуылады). Егер ол мыжылған болса? (киім үтіктеледі). Егер жыртылған болса? (киім тігіледі). Киіміңізді шешіп алсақ, не істейміз? (Ақырын ілін қоямыз немесе бүктейміз) Дұрыс. Жарайсыңдар*

	отырсыңдар, біз қай топ тапсырманы тез және дұрыс орындайтынын анықтаймыз. **Дид ойын: «Киімдерді ажырату»** **1-Топ:** «Қысқы киімдерді атаңдар» **2-топ:** Жаздық киімдерді атаңдар. **3-топ:** Күздік киімдерді атаңдар. **4-Топ:** Киімге күтім жасайтын заттарды атау. **Саусақ гимнастикасы.** **«Ормандағы саусақтар».** Бір екі үш төрт бес. Саусақтар серуендеуге шықты. Бұл саусақ орманға барды, бұл саусақ саңырауқұлақ терді, Бұл саусақ тазарта бастады, бұл саусақ тентек бола бастады, Е, мынау тек жеді, сондықтан семірді. (Кезекпен балалар жұдырықшадан саусақтарын ашады, алдымен кішкентай саусақтан бас бармағына дейін (екі рет) **Менің сүйікті бұрышым.** Балалар, Машаның арқасында біз бүгін киім туралы көп нәрсе білдік, енді мен сендерге оған сыйлық беруді ұсынамын. Ендеше әр топ Машаға арнап сыйлық жасасын.	сыйлады, т.б. Осылайша Білмесбек тек көк қалпақ киіп жүрді, ал қалғандары жай ғана бөлмеде шашылып жатты. Бір күні ол барлық қалпақтарды жинауға бел буды, бірақ ол жинай алмады. Қане көмектесеміз бе?. **Дид ойын: «Қалпақтарды жинаймыз»** Суретке қарап, бөлмедегі барлық қалпақтарды тауып, сөйлемдер құрау. «Қызыл қалпақ үстелдің астында. Ол үстелдің астынан қызыл қалпақ алды» Жасыл қалпақ жоғарыда алулә тұр. Сары қалпақ шкафтың оңжағында тұр..... **3-ші хатты ашу.** **Дид ойын: «Тігінші кірпінің хаты»** **-Келесі хат бізге тігінші кірпіден келді.** Ол орман адамдарына киім тігуге шешім қабылдады. Кірпінің кімге қандай киім тіккенін білгіңіз келе ме? Кірпі тиінге жейде юбка тігіп берді. Кірпі тиінге қандай юбка тіккен? Киімдерді сипаттау, әңгіме құрастыру **4-ші хат Машадан келген.** Шарты: Жағдаяттар бойынша ойлану.. • Жазда түкті қалпақ кисеңіз не болады?	- Ерте түрдым, Екі айыр жолға түстім. **(Шалбар)** - Әр түрлі болып келемін, Қыз бен ұл деп бөлемін. **(Көйлек)** **Дид ойын: «Жанды сөлемдер»** Шарты: Жұмбақтың шешуінен шыққан сөздерді қатыстырып, сөйлем құрау. **Білмесбекке жіберу.** **Дид ойын: «Көйлекті әсемде»** Шарты: Балалар, сатушы бұл көйлектер көптен бері терезеде ілулі тұрғанын, ешкім сатып алмайтынын айтты. Ендеше мына көйлектерді әдемі етіп безендірейік, сонда сатып алушылар бұл көйлектерді бірден сатып алады. **Балаларды топқа бөлу.** **1-топ:** Көйлектің гүлдерін бояу. **2-топ:** Көйлектің жағасын жеңін жапсыру. **3-топ:**Көйлекке ілгіш мүсіндеу. **4-топ:** Дүкеншіге үлкен дүкен құрастыру.	болды? (жыртылады) Иә, кәдімгі қағаз өте оңай жыртылады ал . енді матаны екі қолыңызбен шетінен оңға және солға тартсақ . Ол оңай жыртыла ма? Жоқ, матаны жырту оңай емес, оны қолмен жырту қиын, өйткені мата жеткілікті берік материал. Ал онымен не істейді? (мата созылады, кеңейеді) Иә, маталар әдетте созылады, дегенмен матаның кейбір түрлері бар, оларды созу мүлде оңай немесе тіпті мүмкін емес. **Тәжірибе №2** Қағаздан жасалған киімді киіп көрейік. Дұрыс киіле ме? Жоқ. Неге? Ол тез жыртылады, беріктіге нашар. Қағаз кеңеймейді, созылмайды және оңай жыртылады. - Дұрыс. Ал матадан жасалған киімдерді кию оңай - мойын арқылы жемпір киіңіз, мойынға, қолдарға, аяқтарға киге беруге болады, ол созылады, жыртылмайды. **Тәжірибе №3** - Иә, мата мен қағаз әртүрлі материалдар, бірақ олар біршама ұқсас. Мысалы, біз қағазды қолымызбен мыжысақ ,	Киім ұқыпты және жаңа болуы керек. Тазалаймыз,үтіктейміз, жуамыз және құрғатамыз **Тәжірибе №1** **Қағаз мен мата сөйлей алады ма?** Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме? Балалар: Иә! Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек. Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан жасалған орамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз? Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді. Тәрбиеші: Дұрыс, сыбдырлайды. Енді матадан жасалған орамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе? Балалар: Ештеңе! Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал сөйлемейді, дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орамал сыбырлайды. Қағазды сыбырлататын киімді ме немесе матадан үнсіз тұрған киім киген ұнатамыз ба? Қайсы

	1-топ: *Машаға көйлек саламыз* *Шарты: Трафареттен дайын көйлекті бояу.* ***2-топ:*** *Машаның көйлегіне гүл жапсырамыз.* ***3-топ:*** *Машаға қолшатыр мүсіндейміз* ***4-топ:*** *Машаға тігін машинасын құрастырып сыйға береміз.* *Жасаған жұмыстарын қорапқа салып Машаға жібереміз.* *Балаларды мадақтау.*	• *Қыста шорт пен футболка киіп жүрсеңіз не болады?* • *Жаңбырда тәпішке киіп алсаңыз не болады?* • *Ыстықта панаманы кимесеңіз не болады?* • *Желді ауа райында бас киімсіз жүрсеңіз не болады?* • *Егер сіз суықта қолғапсыз жүрсеңіз не болады?* ***Сергіту жаттығуы.*** *Таңертең ерте тұрамын,* *Беті қолды жуамын.* *Апам берген киімді,* *Өзім киіп аламын.* *Кешке үйге келгенде,* *Бәрін жинап қоямын.* ***Пакеттен шыққан тапсырма.*** *Аюдың кофтасын боя* *Тиіннің юбкасын жапсыру* *Білмесбектің қалпағын мүсіндеу* *Машаға тігін машинасын құрастыр.* ***Балалардың жұмысын көрмеге апару, суретке түсіру, балалаларды мадақтау.***		*оған не болады?* *-Матаны мыжып көрейік, қолымызбен қысайық. Енді қарашы, ол не болып қалды? (умаж) Ал дене шынықтыру сабағынан кейін шорт пен футболканы мыжып алсаң, оларға не болады? (умаж). Олар ұсқынсыз болып қалады. Сондықтан оларды мұқият бүктеп, түзету керек.* ***Тәжірибе №4*** *-Матадан не істеуге болады? (тігу, жуу, кептіру, үтіктеу) Қағазды қайшымен кесуге болады. Ал мата ше? Оны қайшымен де кесуге болады. Бүгін мата туралы не біздік, есімізге түсірейікші? Мата қандай болуы мүмкін? Жұқа және қалың Қалың матадан әдетте қандай киім тігіледі? (қыс мезгіліне, суық мезгілге арналған киім) Мата оңай жыртыла ма? (жоқ, ол жеткілікті күшті) Сондықтан киімге абай болу керек.* *Айгүл тігінші болып, киім тіккенде, осы киімдерге ұқыптылықпен қарасаңыз, ол қуанады.*	*киім жақсы?* ***Тәжірибе №2.*** ***Қағаз мен матаны тегістеу.*** *Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, орамалымыз умаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік. Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістеңіз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба?* *Тәрбиеші: Иә, дұрыс айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны онша, түзелмейді. Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды?* *Балалар: Бұл тегістеледі!* *Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі.* *Қортынды балаларды мадақтау.*
Екінші таңғы ас	Таңғы ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) **Кезекшілердің жұмысы** (асхана аспаптарын, салфеткаларды салу)				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 3***	***Картотека №6***	***Картотека №8***	***Картотека №10***	***Картотека № 12***

	Жәндіктерді бақылау.	*Желді бақылау.*	*«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»*	*Торғай мен Қарғаны бақылау.*	*Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	***Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.***				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№1. Ояну*** *Қандай ғажап керемет, Әсем есік ашылды. Түрлі - түсті боялар, Аспанда жайылып шашылды Ұйқым шайдай ашылды*	***№2. Ояну*** *Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.*	***№3 Ояну*** *Көзіміздізді ашайық Бойымызды жазайық Қолмен көзді ұқалап Созылып бір алайық.*	***№4 Ояну*** *Көзіміз ашылды Ұйқымыз басылды Дем алдық ұйықтадық Шаттанып ойнайық.*	***№5.Ояну*** *Оянайық балалар Маған тезірек қарандар Шапалақты ұрайық Орнымыздан тұрайық.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Әдемі өрнектер»*** ***Міндеті:*** *Балалар геометриялық пішіндер мен түстер және түсті таңдай біледі.* ***Ресурстар:*** *Геометриялық пішіндер, дайын өрнектер.* ***Жүргізілу барысы:*** *Дайын өрнектерге қарап отырып, берілген геометриялық пішіндерден қағаз бетінде геометриялық пішіндерден өрнек құрастырады.*	***Әдемі шарлар*** *Бастыру әдісі арқылы төрт түсті шарды бір параққа түсіру. Монотопия Губка қолдану*	***Көбелек*** *Балалардың табиғат әлемінің әдемілігіне қызығушылығын арттыру. Боялардың әртүрлі түстерін араластырып, қағаздың ортасына көбелек бейнесін келтіре жағу, екінші бетін жауып, алақанмен сипау. Монотопия Симметриялық салу*	***Сюжетті рөлді ойын «Дәрігер»*** ***Міндеті:*** *балалардың Мамандықтар туралы түсініктері қалыптасады. Күтілетін нәтиже: Дәрігер, емделушінің арақатынасын түсініп, ойнай алады.*	*Қимылды ойын: Менің ымыраған көңілді добым. Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады.* ***Көңілді добым, о , менің, Домалап қайда жөнелдің? Қызыл, сары, көгілдір, Жел аяқсың-ау өзің бір!***

Балалармен Жеке жұмыс	***Мнемотехника әдісі*** ***Тақырыбы: Киімдер*** *Мақсаты: мнемо кестемен жұмыс жасай отырып, балалардың киімдер туралы өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.* ***Раян Нұржанат***	***АКТ технологиясы-мен жұмыс*** *Математикалық дамытушы ойындар* *Сұрақ-жауап* ***Әмір Ислам***	***Ойын – жаттығу*** *«Қуыршықты жуындыр»* *Мақсаты:балалар тазалық туралы үйренеді..* *Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.* ***Айдина Бақбол***	***Отан туралы мақал-мәтелдер.*** *Отан — елдің анасы* *Ел - ердің анасы* *Туған жердей жерболмас,* *Туғанелдей елболмас.* ***Нұрасыл Раян***	***«Шарларды жина»*** ***Ойын мақсаты:*** *шарлардың түсін, формасын айыра білуге үйрету.* ***Ойын барысы:****Тәрбиеші жерге әртүрлі түсті шарлар мен доптарды шашып тастап, оларды жинап, қорапшаға салуды ұсынады.* ***Бекарыс, Ислам***
Кешкі ас	Ас-адамның арқауы				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 3*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №6*** *Желді бақылау.*	***Картотека №8*** *«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»*	***Картотека №10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау.*	***Картотека № 12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Дидактикалық ойын «Танып ал да, атын ата»,«Суреттерді орналастыру», «Дауысынан таны», «Бұл кімнің дауысы?»* *Өнер о.рталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге кайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Балаларғыз ұйымдастырылған әрекеттерді ұлттық ойындармен жүргізіңіз.

Әдіскер: _____ Нурберген Өскенгул

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ Өнерхан Алмагүл

_____ Шаймурат Харлыгаш

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қазан айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 23.10.2023	Сейсенбі 24.10.2023	Бейсенбі 26.10.2023	Жұма 27.10.2023
Балаларды қабылдау	*Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл -күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.*			
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*Ата-аналармен амандасу. Баланың денсаулығы, көңіл- күйі туралы білу. отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу*			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын:*** ***«Жапырақты ажырат»*** *Міндеті: Ұқсас белгісіне қарай жапырақтарды таба біледі.*	***Дид ойын:*** ***«Не қайда өседі»*** ***Міндеті:****Балалар өсімдіктер туралы түсіне отырып, заттар арасындағы кеңістік байланыстарын анықтау арқылы өсімдіктерді өсу орнына қарай топтастыра алады.*	***Дид ойын:*** ***«Табиғат құбылыстарын ата»*** *Міндеті: табиғат Құбылыстарын ажырата алады.*	***Дид ойын:*** ***Құрылымдалған ойын:*** *Міндеті: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуді, оларды ажырата біледі.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан			
Таңғы жаттығу	*Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***			
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*			
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Біз балдырған балamыз, Құстай қанат қағамыз. Дүниені аралап, Оқып білім аламыз. Көзді салып қараңыз, Былай қанат қағамыз. (Б.Бөрібаев)*	***Тіл ұстарту жаттығуы*** *Өс- өс- өс, Тізіп алдым қос, Екіге екіні қос. Көңілде жоқ қос. Өс-өс-өс. Өнегелі болып өс. Ұқыпты боп өс. Ағаш тез- тез өс.*	***Ж.Мұхамеджановтың*** ***«Сыйлаймын»*** *Атаменен ананың Айтқан тілін аламын. Үлкен кісі жұмсаса, Қайда болсын барамын. Төсекті өзім жинайымын, Ешкімді де ұрмаймын. Ешкім маған тимейді, Мен де бәрін сыйлаймын.*	***Достық*** *Ортақ мекен жер шары, Төбемізде бір аспан. Барлық ұлттың баласы, Достығымыз жарасқан*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.15-9.30***

		9.20-9.35		
ұйымдастырылған іс-әрекет.		***Тосын сәт.*** ***Орманшы атайдың телеграммасы.*** *Ол бізді өзінің орманына қонаққа шақырады. Барамыз ба балалар.* ***Ой қозғау.*** *Орман бізге не үшін керек?* *Орман – құстар мен жануарлардың мекені.* *Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды.* *Орман бізге құрылыс материалдарын береді.* *Орман бізге таза су мен ауа береді.* *Жарайсыңдар!* *Қазір орманға барайық, бірақ немен барамыз.* *Балалар: Автобуспен барайық.* *Автобус макетін құрастыру.* *Автобусты қандай пішіндермен құрастырдық. Атау.* ***Жолда көңілді болу үшін «Күз» туралы ән айтамыз.*** ***АКТ технологиясымен.*** *Орманға келдік. Орманшы атай балаларға қарай келеді.* *Орманшы атай: Достар! Менен қорықпаңдар, мен сендерді ренжітпеймін, сендерді көргеніме өте қуаныштымын.* *Міне, мен сендерге жұмбақтар дайындап қойдым.* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Аспандағы алып доп,* *Жарқырайды жарық боп* ***Күн.*** *Ағайынды бәрі:* *Шықса – көк,* *Түссе – сары.* ***Жапырақ***	***Қызығушылықты ояту.*** *Балалар бүгін мен сендерді табиғатпен, оның сырларымен, тосын сыйларымен кездесуге шақырғым келіп отыр.* ***Ой дамыту*** *Табиғат бізге жылдың қай мезгілінде де өзінің кереметін үйретеді.* *Құстар ән айтуды үйретеді.* *Егістік пен бақшадағы аралар бізге еңбек етуді үйретеді.* *Қар тазалыққа, күн мейірімділікке үйретеді.* *Барлық орман тұрғындары берік достыққа үйретеді.* *Жыл бойы табиғаттан көп нәрсені үйрену керек.* *Бізді алда не күтіп тұрғаны және бүгінгі табиғат бізге не үйрететіні сендерді қызықтырады ма?* *Балалар: Иә, бізді қатты қызықтырады.* *Ендеше серуенге шығамыз.* ***Ауа райын бақылау*** *Балалар көңіл күйлерің қалай? (балалардың жауаптары)* ***Ой қозғау.*** *Ал ауа райы қандай, бірге анықтап көрейік. Аспанға қарайықшы.* *Біз күн сәулесінен ләззат аламыз ба?* *Бүгін жел соғып тұр ма?* *Оны қайдан білдік?* *Түсіндірме жұмыс: Аспанда бұлттар қалқып жүр, әрқайсысы бізге біртүрлі болып көрінуі мүмкін. Күн жиі бұлттардың артына тығылып, тығылмақ ойнағандай болады. Күн бізден жасырынғандықтан, сыртта*	

		Көкте туып, *Жерде өледі.* ***Жаңбыр*** *Көз жасты – жылауық,* *Келе жатыр бір алып.* *Жабырқаса жылайды,* *Жадыраса тарайды.* ***Бұлт*** *Гүілдейді құлаққа* *Оны ешкім көрмейді.* ***Жел*** *Жарайсыңдар балалар, барлық жұмбақтарды шештіңдер, айналаға қараңдаршы, орман бізді қалай қарсы алады, құстар ән салады. Табиғат дыбыстарын тыңдайық (табиғат дыбыстары жазылған аудио тыңдау)* *Ал, балалар, Ойнайық, демалайық.* ***(дене шынықтыру минуты)*** *Біз орманға бардық,* *Аяқтарды жоғары көтеріп жүру.* *Бұталардан секірдік,* *Ағаштарға созылдық,* *Жапырақтар тердік* *Ұзақ жүріп шаршадық* *Қайта серуенді жалғастырайық!* ***Аудио дыбыс.*** ***Орманшы: Ай-ай-ай, мен бірдеңені басып кеттім, аяғым ауырып тұр, қараңызшы. Әй, бұл шыны кесегі. Балалар бұл шыны қайдан шықты.*** *Тәрбиеші: Балалар, Орманшыға көмектесейік, оның аяғын таңсын, дәрігер Айболитті шақырайық.* *Доктор Айболит: Сәлеметсіздер ме құрметті балалар, маған хабарласқан сендер ме, менің көмегім қажет болды ма?.* *Орманшы: Балалар, көмектерің үшін рахмет.*	*салқын.* *Жел ағаштардың бұтақтарын шайқайды, жапырақтары түседі.* ***Тәрбиеші:*** *Бұл қандай мезгіл екенін еске түсірейікші?* ***Көк майсалы көрікті*** ***Алқаптағы көп егін*** ***Бұл күндері киінті*** ***Сары жібек көйлегін.*** ***Жел тынымсыз гүілдеп,*** ***Болып кетті тым бұзық.*** ***Шуылдайды тал, терек,*** ***Жапырағын жұлғызып.*** *Мына өлең жолдары қандай мезгілді бейнелеп тұр?* *Күз мезгілі несімен ұнайды ?* *Біз ауладағы ағаштарға назар аударайық. Оларға не болады?* *Балалар: ағаштардағы жапырақтардың түсі өзгерді (сары түсті). Жапырақтары ағаштардан түсіп жатыр.* *Тәрбиеші : Балалар , қалай ойлайсыңдар, жел ағаштан жапырақтардың түсуіне көмектесе ме? Тексерейік.* ***«Жел» тыныс алу жаттығуы*** *Жеңіл желдеткіш согып жатыр - фф* *Жапырақты осылай шайқайды – ффф (тыныш, еркін дем шығару)* *Қатты жел согып тұр ...* *Жапырақты осылай шайқайды - ффффф...* ***жапырақтың түсуі*** *Баланың алақанына жапырақтар қойып, оны үрлету. Жаттығу кезінде балаға жапырақтың желмен ұшып түсуі туралы мәлімет беру.* ***Тәрбиеші: Балалар сендер кішкентай галым болғыларың келе ме?***	

		Доктор Айболит: Балаларда осылай болады: Олар орман ережесін білмейді. Орманға от жағады, әйнектерді сындырып кетеді, қоқыстарды лақтырады, сол дұрыс па? *Біздің балалар орман патшалығы туралы бәрін біледі.* *Айболит қоштасады және қоштасарда мен жабайы жидектердің бір себетін беремін, олар өте дәмді және пайдалы.* *Денсаулық үшін тамақтану керек, ауырмау керек, жазда дәрумендер жеп күш жинау керек.* *Сау болыңдар.* ***Орманшы атай:*** *Балалар, мен ойнағанды жақсы көремін, енді сендермен* ***«Ағаштар дұрыс киінсін» деген ойын ойнаймыз.*** *Шарты: Ағаштар неден бастап өседі ретімен құрастыру. (тамыр, дің, бұтақ, жапырақ)* ***Ой дамыту.*** *Енді біздің орманда үлкен зертхана бар. Сендер ғалым болғыларың келе ме?* ***Тәжірибе бұрышы.*** ***№1 тәжірибе*** *Мен ағаш пен темір заттарға шеге қағып не болатынын көреміз.* *Мен Кубикке шеге қағамын. Шеге ағаш кубикке оңай кірді ме? (иә)* *Ал енді мен темір кубикке шеге қағамын. Не болды. (Жоқ).* ***Қортынды: Сондықтан ағаш металлға қарағанда жұмсақ, оған шеге тез кірді.*** ***Металл ауыр, қатты.***	***Танымдық және зерттеушілік әрекеттер.*** ***Тәжірибе №1*** *-Жасыл жапырақты алып, екіге бүктелген ақ матаның ішіне салыңыз. Енді ағаш тақшеге жапырақты мата арқылы қатты соғамыз.* *- Тәжірибе барысында не көрдік ?* *(Матада жасыл дақтар пайда болды)* *Жапырақтағы бұл жасыл сұйықтық хлорофилл деп аталады және оны жасыл түске боялды.* *Тәрбиеші: Балалар , жапырақ неден жасыл болады?* *Балалар: Күз келіп, күн суытып, күннің жылуы азайған кезде жапырақтардағы хлорофилл мөлшері бірте-бірте азайып, толығымен жойылып кетеді.* *Тәрбиеші: енді түсіндік бе, неліктен жапырақ сарғайады?* *Тәрбиеші: Қараңдаршы, біздің аяғымыздың астында қанша жапырақ бар! Олардың үстімен жүреміз. Сендер иіс сездіңдер ме?* *Балалар: Иә, жапырақтардың иісі бар.* *Тәрбиеші:Не естіп тұрсыңдар?* *Балалар: Жапырақтардың сыбдырын естиміз .* *Тәрбиеші: Қалай ойлайсыңдар, неге жапырақтар сыбдырлайды?* *Балалар: Өйткені олар құрғақ.* ***Дид ойын: «Күзгі жапырақтар әлемі» Сурет салу.*** *Шарты: Жапырақтарға сары бояу жағып қағаз бетіне бастыру.* ***№2-тәжірибе:*** *Тәрбиеші: Серуенде ағаштардан жапырақтардың әр түрлі түсетінін*	

		Тәжірибе № 2. ***Ағаш жанып, жылу мен жарық береді.*** *Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл эксперименттті суреттен көрсетемін. Егер сіз ағашты өртесеңіз, онда ол өртене бастайды. Өрт үлкен немесе кіші, қауіпті және пайдалы болуы мүмкін. Иллюстрацияларға қарап, от адамға дос бола ала ма, жоқ па, айтыңыз* *Балалар: Ия, мүмкін.* ***От бізге қалай көмектеседі?*** *Балалар: От жылыну үшін, тамақ пісіру үшін, қоқысты жағу үшін оны жеңіл ұстау үшін қажет.* *Балалар: Орманда от жағуға болады. Тамақты отқа пісіруге болады.* ***От адамның жауына айналғанда не ойлайсың? Ол қауіпті болуы мүмкін бе?*** *Балалар: иә.* *Тәрбиеші: Өрттің шығуына не себеп болуы мүмкін?* *Балалар: адамдар отқа немқұрайлы қараған кезде немесе балалар сіріңке алған кезде.* *Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, шөпті, қағазды өртей алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, өрт шығара алады.* *Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі?* *Балалар: адамдар, ормандағы жануарлар өлуі мүмкін, орман, жәндіктер өледі.* *Біз екінші қасиетті анықтадық.*	*байқадыңдар ма ? Қай жапырақ тез, қайсысы баяу түседі, қай жапырақ әдемі айналып тұрғанын білу үшін тәжірибе жүргізейік . Мұны істеу үшін әртүрлі өлшемдегі жапырақтарды алайық , қолымызды жоғары көтеріп, саусақтарымызды бос ұстаймыз. Жапырақ ұшып жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаймыз.* *Балалар: Үлкен жапырақтар баяу түседі және айналмайды , Ал,кішкентай жапырақтар тез түседі және көбірек айналады.* ***№ 3-тәжірибе.*** *Тәрбиеші: Ал енді балалар біз тағы бір тәжірибе жасаймыз. Біз құрғақ жапырақтарды бассейнге саламыз , жапыраққа жаңбыр жаугандай суарғыштан су құямыз.* *Біраз уақыттан кейін олармен не болатынын көреміз.* ***Осы арада «Жаңбыр» ойынын ойнайық.*** ***Музыка әуенімен*** *Санамақ тақпақтың көмегімен «Жаңбырды» таңдаймыз.* *Жаңбыр бала киімін киіп, қолына тамшыларды ұстайды.* *Шеңберде еңкейіп отырған балалар бұлт. «Жаңбыр» шеңбер ішінде, балалардың қасында жүріп, тамшыларды соларға қарай тербетіп, әнін айтады:* *- Тамшы-тамшы, тамшы-тамшы,* *Осылай тамшылаймын көпке,* *Мен қаласам барлық балаларды* *Барлық жапырақтарды сулаймын әсте* *Балалар орындарынан тұрып, қол ұстасып, шеңбер бойымен билеп, ән*	

		Онда нені біліп, түсіндік? *Балалар: ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағы да бар.* ***Балалар біздің қайтатын уақытымыз болды.*** ***Орманшы атаймен қоштасайық*** ***Автобусқа мініп балабақшаға келу.*** ***Қортынды сұрақ-жауап.***	*айтады* *Жаңбыр бізді бекер қорқытпаңыз,* *Біз сенен қорықпаймыз.* *Қалағаныңша тамшылат* *Тамшың бізді суландыра алмайды.* *Жан-жаққа жүгіру, жаңбыр оларды құып жетіп, оларды сулауға тырысады. Музыка аяқталғаннан кейін барлығы тоқтайды, «Жаңбыр» тигізген балалар қолдарын көтереді.* *Бәрі бірге санын санайды.* *Тәрбиеші: Ал енді жаңбырдан суланған жапырақтарға не болғанын тексерейік.* *Балалар: Жапырақтар жұмсақ болды, олар ешқандай сыбдырламайды.* *Тәрбиеші: Дұрыс, дымқыл жапырақтар сыбдырламайды, жұмсақ, ауыр болады, олар ұша алмайды..* ***Дид ойын: «Кім тапқыр»*** *Жұмбақ жасыру.* *Тіл алсаң тиме,* *Үсті толған ине.* *Бірде жүрсе собалақ,* *Бірде жүрер домалап.(Кірпі)* ***Шығармашылық жұмыс.*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Кірпіні қиып жапсыру* ***2-Топ:*** *Алманы мүсіндеп кірпінің үстіне жапсыру.* ***«Кірпі» саусақ жаттығуы*** *Момақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады)* *Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды).* *Кіріп кетсе қолыңа,* *Өкпелеме жарайма!*	

			Кірпі: *Қыста күн өте суық, менің жейтін ештеңем жоқ.Балалар мен сендерге көмек сұрауға келдім. Көп ұзамай мен күзенімде, ескі діңгек астында ұйықтаймын. Бірақ күзенімді жабу үшін өзіме құрғақ жапырақтарды жинап үлгермедім. Сендердің аулаларыңдағы құрғақ жапырақтарды жинауға көмектесіңдерші .* ***«Жапырақтарды жинаймыз» ауладағы еңбек*** *Кірпі балаларға алғысын білдіреді, балаларға алма береді,* ***Нәтиже .*** *Тәрбиеші: Біздің серуеніміз аяқталды. Балалар, сендерге тапсырмаларды орындау, зерттеу жұмыстарын жүргізу қиын болды ма?* *Сендерге не ұнады? (Балалардың жауаптары).* ***Ағаш макетін құрастыру.*** *Егер серуен ұнаса, онда ағашқа жапырақ жапсырамыз, аз ұнамаса бір жапырақты шағлыққа жабыстырыңыз.*	

	Ағаш бұйымдар иллюстрациялық суреттер қарау. ***Ой қозғау.*** *Айтыңдаршы, адамдарға ағаштың қасиетін білу не үшін қажет? Адамдар ағашты өмірде қалай пайдалану керектігін, оны өңдеуді және онымен не істеу керектігін білу үшін оның қасиеттерін үйрену керек.* *Орман - бұл біздің досымыз, онда әр түрлі ағаштар өседі. Алдымен ағаш кесіледі, содан кейін оны бұтақтардан тазартады, бөренелерді зауытқа апарады, сонда оларды тақтай етіп кеседі, содан кейін ағаштан заттар жасайды. Балалар, ағаштан қандай заттар жасалады?* *Балалар: жиһаз, орындықтар, ойыншықтар.* *Дұрыс.Ағаштарды қорғау керек,*			***Ертегі әлемі бұрышы.*** ***Балалар Ағаштар туралы ертегі тыңдағыларың келе ме?*** *Ертеде Шырша, Қарағай Роуэн ,Қайың ағаштары дос болыпты* ***Олар бір күні өз-өздерімен мақтанышты.*** ***Жаңа жылдық шырша -*** *«Менен артық таба алмайсың, мен қыс бойы жасылмын. Нағыз сұлулық сонда. Ал мен инелерімді 5-7 жылда бірте-бірте ауыстырып отырамын . Бірақ бәрі бірден емес, өз кезегінде, сондықтан мен әрқашан жасылмын. Жаңа жыл түні олар менің айналамда билейді. Ал олар менен қағаз, жасанды жібек жасайды, меннен үй*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**			
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*			
Серуен	***Картотека № 3*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №8*** *«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»*	***Картотека №10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау.*	***Картотека № 12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*
	Серуен картотекасынан			
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*			

Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*			
Күндізгі ұйқы	***Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.***			
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***Жаттығу кешені №6*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені №7*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.* ***Жаттығу кешені №8*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені №9*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №10*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, құпат алайық ,* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан			
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Жыл мезгілдері»*** ***Міндеті:*** *Суретте бейнеленген негізгі белгілері бойынша әр жыл мезгілдері жайлы түсінеді. Балалар жыл мезгілдерін ретін дұрыс көрсете біледі.* ***Жүргізілу барысы:*** *Дайын суреттерге әр жыл мезгілінің ерекшеліктерін жапсыру немесе салу.*	***Дид ойын: «Ормандағы құрылыс»*** *Шарты: - Геометриялық фигураларды орындарына орналастыр. Тар жолды, кең жолды көрсет. Шеңбер, сопақ және үшбұрыш қандай түсті? Жасыл түс. Шаршы мен тортбұрыштың түсі қандай? Қоңыр түс.* *Ағаштарға пішіндерді жапсыру және жамауды бояу.* *Орман алаңқайына гүлдерді мүсіндеп жапсыру.* *Кең жолда қандай пішін тұр?* *Екі жолдың ортасында қандай пішін тұр?* *Тар жолда қандай пішіндер тұр?*	***«Керемет орман»*** ***Ойынның Міндеті:*** *балалар өз қиялында схемалық бейнелеуіне сүйене отырып бейне орналастыра алады.* ***Ресурстар:*** *бірдей қағаз парақтары, оған бірнеше ағаштар салынған және аяқталмаған, пішіндемеген кескіндер әр жерде орналасқан. Түрлі-түсті қарындаштар жиынтығы.*	***Тәжірибелік алаң*** ***Қалай ойлайсыңдар, ағаш суға батады ма, жоқ па?*** *Тексерейік. Мұны істеу үшін ағаш тығын мен тиынды алайық. Ағаш тығынды суға салыңыз. Не байқап жатырсыз? Судағы ағаш туралы не айтуға болады? Ол суға батып кетті ме, жоқ па? Бірақ бізде ағаш тығын ғана емес, тиындар да бар. Олар қандай материалдан жасалған? (Металл). Тиын суға батады ма?* *Монетаның батып бара жатқанын тексеріңіз.* *Тәжірибе жасап, балалар қорытынды жасайды:* *Балалар, біз ағаштың қандай қасиетімен таныстық?ағаш суға батпайды. Иә, балалар, ағаш суға батпайды,*

				сондықтан адамдар ағаштан суда қайық, сал, кеме жасайды. *Ал тиын неге батып кетті?* *Ол ауыр болғандықтан.* *Металл ауыр Ағаш жеңіл.* *Тәрбиеші: Жас зерттеушілер, біз ағаштың қандай қасиеттері бар екенін тәжірибе жасау арқылы білдік?* ***Балалардың жауаптары:*** *1. Ағаш жеңіл, суға батпайды.* *2. Ағаш жанып, жылу мен жарық береді.* *3. Ағаш жылы болады.* *4. Ағашты өңдеу оңай.* *Осылайша ағаштың көптеген керемет қасиеттері бар, сондықтан адамдар оны күнделікті өмірде кеңінен қолданады.*
Балалармен Жеке жұмыс	***«Көп және біреу»*** ***Ойынның мақсаты:*** *көп және біреу қатынастарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру* ***Бекарыс, Раян***	***«Жыл атасы» Мақсаты:*** *Балаларды жыл мезгілдері және айларымен таныстыру; 1-ден 3-ке дейінгі сандар қатары туралы алған білімдерін бекіту.* ***Ислам, Еламан***	***«Аңдарды көректендір»*** ***Мақсаты:*** *Әр аңға өз көректенетін затын тауып беру.* ***Нұрасыл Раян***	***«Табиғат құбылыстарын ажырат»Мақсаты:*** *Қасиетіне қарай: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту* ***Айдина, Бекарыс***
Кеші ас	***Астарыңыз дәмді болсын.***			
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*			
Серуен	***Картотека № 3*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №8*** *«Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»*	***Картотека №10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау.*	***Картотека № 12*** *Ағаштардан жеңілмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*
Серуеннен оралу	*Гигиялық процедурасы.*			

	Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды карау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паздармен ойын, Дидактикалық ойын «Танып ал да, атын ата»,«Суреттерді орналастыру», «Дауысынан таны», «Бұл кімнің дауысы?»* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*			
Балалардың үйге кайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Ойындарын жас ерекшеліктеріне сай ұйымдастыру

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлығаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 30.10.2023	Сейсенбі 31.10.2023	Сәрсенбі 01.10.2023	Бейсенбі 02.10.2023	Жұма 03.10.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Жер, су, ауа»*** ***Ойын шарты:*** *Балалар шебер құрып тұрады, допты бір балаға лақтырып «Жер» деген кезде жердегі өсімдіктер, заттар, адам, үй, жануарларды атап айтады,*	***«Жапырақты ажырат»*** ***Ойын шарты:*** *жапырақтарды салыстыру ,* *қай ағаштың жапырағы екенін табу.*	***«Затты сипаттау»*** ***Ойын шарты:*** *Әр түрлі жеміс тер немесе көкөністер суретті муляждары салынға н ыдыстан бір затты алады. Сонан соң сол затты жан-жақты сипаттайды және заттың атын атап,түр-түсін ажыратады.*	***«Табиғат құбылыстарын ата»*** ***Шарты:*** *қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады.*	***«Нан дастарханға қалай келеді?»*** ***Ойын шарты:*** *Жүргізушінің белгісінен кейін бос тор көздерді қажетті суреттермен толықтыру.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қазан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Асапан ашық ,көгілдір* *Күн шуағын төгіп тұр!* *Қол ұстасқан біздерді,* *Тереземнен көріп тұр.*	*Шаттанамын, күлемін,* *Бақытты боп жүрмін.* *Қатар тұрар шеңберде,* *Досым көбін білемін.*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз.*	*«Кел, балалар күлейік»* *Кел, балалар, күлейік,* *Күлкіменен түлейік!* *Қабақ түйген не керек,* *Көңілді боп жүрейік!*
Кестеге сәйкес ҰІӘ		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту.*** *Педагог топқа сөмке әкеледі. «Балалар, сендерге бара жатып мен сөмке тауып алдым. Және ол бос емес. Онда не бар екенін бірге көрейік».* ***Ой қозғау.*** *Педагог сөмкеден қиыршық тастарды алып, балалармен бірге қарайды. Сұрақтар: «Барлық қиыршық тастар бірдей ме?» (жоқ). Олар қалай ерекшеленеді? (түсі, пішіні, өлшемі). Олар қандай сезімде? (тегіс). Қандай жерлерде қиыршық тастарды көп көруге болады? (Аквариум, құмсалғышта, жолдарда).* ***Диди ойын: «Үлкен кіші тастар»*** ***Шарты:*** *Тастарды үлкен және кіші қиыршық тастар деп болу.* ***Менің сүйікті бұрышым. Ертегі бұрышы.*** *Ертеде бір көлдің жағасында кішкентай тас болды. Су бетінде қалқып тұрған әдемі лалагүлдерге қарап:*	***Дид ойын: «Күзгі бақтың кішкентай ғалымдары»*** ***Тосын сәт:*** ***Педагог топқа көкөністер мен жемістер себетін әкеледі.*** ***Ой қозғау.*** *«Мен бақшада егін жинадым. Айтыңдаршы, балалар, енді мен оныемен не істеуім керек? (тамақ жеу, компот, сорпа, джем пісіру).* *Педагог көже мен тосап пісіруді ұсынады. Сұрақтар: «Сорпаға не аламыз? (қызылша, пияз, картоп).* ***Тәжірибе№1.*** *Қолыңызға қызылша кесектерін алыңыз. Олар қандай түсті? (қатты, қызыл). Қолыңдарыңда не қалды? (қолдар қызылға айналады).* *«Қызылшаның түсі тағы қандай болуы мүмкін екенін тексерейік. Қағаз парағына бір бөлікті қойыңыз. Не болды? (сол із). Матаның бір бөлігінде не болады? (дақ қалады). Қызылша сорпасы қандай болады? (қызыл түспен) Қызылша заттарға дақ түсіруі мүмкін».* ***Тәжірибе№2*** *Пияз мен картоппен де солай істеңіз. Сұрақтар:*	***Ертегілер туралы иллюстрациялық суреттер қарау.*** ***Ертегілер еліне саяхат.*** *Қане көзімізді жұмамыз. 1,2,3 ертегіге көш.* ***АКТ технологиясы*** ***Шапалақ*** ***Ертегі көрсетілім.*** *Ертеде әже мен әтеш орман шетіндегі шағын лашықта тұрды. Әжесі әтешке бұршақтан бұршақты сұрыптап, бұршақты жуу. тапсырманы орындауды тапсырды* *- Әтеш бірден тапсырманы орындауға шешім қабылдады. Бірақ оған досы келді, олар ойнай бастады, ал әтеш тапсырманы ұмытып кетті. Досы ойнап болып кетіп қалды.* *(Әтеш даусы естіледі)* *Тәрбиеші.* *- Балалар, қалай ойлайсыңдар, әтеш неге айғайлап жатыр? Әжей әтешке қандай тапсырма берді?* *Балалар.* *- Әже көрозға бұршақтан бұршақты сұрыптап, бұршақты жууды тапсырды.* *Тәрбиеші.* *- Әтешке көмектесе аламыз ба?*	***Тыныштық сәті: (Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау)*** *Тәрбиеші: Балалар не естідіңдер?* *-Нені дыбысы деп ойлайсыңдар? -жаңбыр, найзағай, жел,жапырақтардың сыбдыры т.б* *-Дұрыс айтасыңдар. Осы құбылыстардың барлығы табиғат құбылыстарына жатады.* *Осы естіген дыбыстарыңды, яғни табиғат құбылыстарын құмның бетіне түсіріп көрейікші.* *Құммен сурет салу ережесін түсіндіру. құмды шашпаймыз, төкпейміз, азымызға салмаймыз.* ***Құммен сурет. Бұлт, жапырақтар, жаңбыр тамшысын.б*** ***Тақпақ: Табиғат*** *Табиғат біздің анамыз, Жер–Ана біздің панамыз. Таза болса табиғат Біз де аман боламыз.* ***Ой қозғау.*** *«Неге біз орманмен доспыз? Ал бұл адамдарға не үшін қажет? Орман ережелерін білеміз бе?*	***Тосын сәт*** ***Буратинодан хат келу.*** *Саламатсыңдар ма балалар, мен өте көңілсізбін. Мені досым туған күніне шақырып еді, соған сендерден көмек сұрап тұрмын. Досым басқа көшеде тұрады, біздің көшелерімізді шағын өзен бөліп тұр, ол арқылы көпір төселген, біз онымен бір-бірімізге барамыз. . Бірақ олар маған Қарабас Барабастың көпірді бұзғанын айтты, мен өзеннің арғы бетіне қалай өту керектігін, немен өту керектігін білмеймін ? Менде бірнеше заттар бар, мен осы заттардың қайсысымен өзеннен жүзіп өте аламын. (**агаш немесе темір табақ, мата, майлық).** Алдымен сізден кеңес сұрайын деп шештім. Балалар не істейміз Буратиноға көмектесеміз бе? Заттарды тексереміз, олардың неден жасалғанын атаймыз .* ***Тәжірибе №1.*** ***Батып кетеді, жүзеді .***

	«Олар қандай бақытты, олар қайықтай жүзеді. Менің де жүзгім келеді деді тастар» Сәлден соң бір бала көл жағасына келіп, тасты алып суға лақтырып жібереді. Тас қуанып: «Ақыры менің арманым орындалды! Мен жүземін алақай деп қуанды, бірақ салмағы тым ауыр болғандықтан жүзе алмайтын болып шықты. Солай малтатас көлдің түбіне батып кеткен. Басында ол қатты ренжіді. Содан кейін мен айналада қанша күлкілі балықтар, басқа қиыршық тастар мен әдемі өсімдіктер бар екенін көрдім. Тас мұңайып, балықтармен достасып кетті. **Тәжірибе№1. Ауыр-жеңіл.** «Малтатастарды ал. Қандай тастар ауыр, қайсысы жеңіл? Неліктен? (үлкендері кішілерінен ауыр). Бір қолыңызға тас, екінші қолыңызға қауырсын алыңыз. Не ауыр? (қиыршық тас)». **Сергіту сәті: «Құм, тас, су»** «Құм «дегенде әр жерде шашыранқы болып	«Сәбіз мен картоптың іздері бар ма? Неліктен? (олар заттарды бояй алмайды) Педагог компот пісіруді ұсынады. Компотты неден жасауға болады? Қандай жемістер із қалдыратынын тексерейік». **Тәжірибе №3.** Алма және шие . Сұрақтар. «Алманы қолымызға қыссақ, шүберекті ұстасақ, алманы қағазға түсірсек не болады? (алма із қалдырмайды, заттарды ластамайды). Шие із қалдыра ма? (Иә). Қайсысы? Қайда? (қолда, матада, қағазда). **Қорытынды: қызылша мен шие заттарда дақ қалдырады.** **Дид ойын: «Қайда өседі?»** Шарты: Қызылша мен шиенің өсу айырмашылығын айту. **Шығармашылық бұрыш. Балаларды топқа бөлу.** **1-топ:** Қызылша алқабын құрастыру. **2-топ:** Алқапқа қызылшаны мүсіндеп жапсыру. **Тақпақ айту.** Ақ түсім бар қант алар, Қызыл түсім - қанға нәр. Ал, балақай біліп қой, Қызылшамын пайдам бар. **3-топ: Шие ағашын** жапсыру.	Балалар. Комектесейік. **Әтешке тақпақ айтып берейік** Әтешке қарап ән салып, Әнші болған балапан. Әтеш болып шақырып, Соқшы, қане, алақан. **2. Ой қозғау.** **Дид ойын: «Әтешке көмек»** - Балалар, үстелге келіңдер, тапсырманы мұқият тыңдаңдар. Үлкен кеседен дәнді дақылдарды сұрыптау керек - бір табаққа горох, екіншісіне фасол салыңдар. **(Балалар горох пен фасолды өз бетімен ажыратады).** Барлығыңыз таңдадыңыз ба? Мына ыдыста не бар, мына ыдыста не бар? Бұршақ неге ұқсайды? Тәрбиеші. - Горох фасолға ұқсай ма? Тәрбиеші. Бұршақ кеселерін алыңыз да, менімен бірге жүріңіз. Әже бұршақпен не істеуді сұрады, есіңізде болсын Балалар. Ол бұршақты жууды өтінді. **Тәрбиеші.** Енді біз бұршақты жуамыз. Бұршақтарды стақан суға құйыңыз. **Тәжірибе бұрышы** Енді түтікшені алып, бір ұшын стақанға батырып, оны үрлейміз. -Бұршақ не болып жатыр? Балалар. Бұршақ билеп жатыр.	**Ереже** Бұтақтарды сындырмаңыз және ағаш қабығын зақымдамаңыз. Орманда қоқыс қалдырмаңыз. Құстардың ұяларын бұзбаңыз. Құмырсқа илеулерін жоймаңыз. - Гүлдерді қолдарыңызбен сындырмаңыз **Дид ойын: «Орман ережесі»** Шарты: осы ережелері үлкен орман алқабына жапсыру. **Дид ойын: «Кішкентай галымдар»** **Тәжірибе № 1** Тәжірибе жасап көрейік, ағаш суға батады ма , жоқ па ? Біз үлкенді-кішілі 2 таяқшаны алып, суға саламыз. Балалар ағаш заттарды алып, бассейндерге су құйып, тәжірибе жасайды. Тәрбиеші : Не байқап тұрсыңдар? Олар суға батады ма, жоқ па? Балалар: жоқ. (Тәжірибе жасап, балалар қорытынды жасайды: ағаш суға батпайды) Балалар, біз ағаштың қандай қасиетімен таныстық? Балалар: Ағаш суға батпайды.	Экспериментерге арналған сықырлы қорап **Ағаштан , қағаздан, матадан және металдан жасалған су мен заттар салынған ыдыс .** Біз барлық заттарды суға салу арқылы эксперимент жасаймыз да Буратиноға түсіріп жібереміз. Табаққа су құйып, қағаз, мата және металл, ағаш заттарды бақылап, олардың қайсысы қалқып жүретінін анықтау **Сұрақ: Қайсы зат батып кетті, неліктен?** **Тәжірибе қортындысы:** Барлық жеңіл зат судың бетінде қалады, ал ауырның бәрі су астына батады. Буратиноға қайсы затты ұсынамыз? Ол өзеннен өту үшін ағаш заттар керек екенін айтамыз және оған қайықпен баруды ұсынайық. Бірақ қазір бұл туралы көбірек білеміз. **Буратино күтіп қалар оған суретке түсіріп жіберейік.** **Ой қозғау.** Ағаштан жасалған

	отыру. «Тас» дегенде өз қолымен мүсін жасап тұра қалу, «Су» дегенде толқын жасап қозғалу. **Тәжірибе№2** «Тастарды суға сал» ойын тапсырмасы. Сұрақтар: «Тастар не істеді? Барлық тастар батады ма? Неліктен? (қиыршық тастар ауыр). Қауырсын суға батады ма? Тексерейік. Неліктен қауырсын суға батпайды? **Қорытынды:** Малтатас ауыр, сондықтан суға батады **Шығармашылық бұрыш** **Балаларды топқа бөлу.** **1-топ:** А3 форматта өзен суретін құрастыру. **2-топ:** Өзен суын бояу. **Тақпақ айту.** **«Ақ тас, қара тас,** Құлағымның суын аш!» Деп секеңдеп балалар, Алақанын соғады. **3-топ:** Өзенге балықтарқұып жапсыру **4-топ:** Өзенге тастар мүсіндеп жапсыру. **Тақпақ айту.** **Жарыстырып құлашты,** Тас атуға тоймайды. Қызықтырып су асты, Қайта жалақ ойнайды. **Балаларды мадақтау.**	**4-топ:** Ағаштағы шиелерді бояу **Тақпақ айту.** Мен моншақты шиемін Құмарсындар білемін, Кетіп қалып жүрмесін Тамағыңа сүйегім. **Балаларды мадақтау.**	Тәрбиеші. Ол қалай билейді? Балалар. Бәяу. -Енді қатты үрлейік. Біздің бұршақ қалай билейді? Балалар. Бұршақ жылдам билеп жатыр. Біз ақырын соққан кезде Олай болса, ақырын үрлесең, бұршақ бәяу билейді, қатты үрсең, тез билейді. **Ал енді ойнайық, мен тауық боламын, ал сендер балапан боласыңдар** **Сергіту сәті** **«Тауық серуендеуге шықты ... ...» әні** (Балалар музыкаға қимылдар жасайды) **Дид ойын: «Сиқырлы қалта»** **Шарты:** Ірі және майда дәндерді ажырату. Әтеш балаларға рақмет айтады. Қорытынды бөлім Балалар, біз бүгін қандай жақсылық жасадық, бүгін неге көмектестік? Қайырымды істер үнемі жасалуы керек екен. Біз керемет біз, өзімізді қошеметтеп алайық 1,2,3 балабақшаға үш **Балаларды мадақтау.**	Иә, балалар, ағаш суға батпайды, сондықтан адамдар ағаштан суда қайық, кеме, көлік жасайды. **Тосын сәт.** Стол астынан конверт тауып алу. Тамашалау. Конвертті ашу. Ішіннен кеме суретері шығады. Балалар мына кеме суреттерін әсемдеу керек сияқты, не істеуге болады. Бояу керек сияқты. **Кемені бояу** **Тәжірибе № 2** Тәрбиеші : Ал енді келесі тәжірибе. Менде 2 стақан бар, ағаш пен әйнектен жасалған. Енді мен оларға доптар саламын. Әйнек стаканнан доп көріне ме? Ал ағаш стаканнан ше? Қортынды: Ағаш қалың болғандықтан ондағы зат көрінбейді. Әйнек мөлдір онан бәрі көрінеді. Бұл ағаштың тағы бір қасиеті **Мына доптардың пішіні қандай?** **Түсі қандай?** Ендеше екі топқа бөлініп, екі допты мүсіндейміз. Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру. Тәрбиеші : Балалар, шаршадыңдар ма? Біраз демалып алайық. Аулада қарағай бар Ол аспанға қол созады. (аяқ	бұйымдар неден жасалады ? Орманда өсетін ағаштардан Топта ағаштан жасалған бұйымдар бар ма? (балалар топта ағаш заттар мен ойыншықтарды атайды және көрсетеді) - Ағаш деген не, ол не? **Ой дамыту** Ал балалар орманда өзін ұстау ережелерін білеміз бе?. **Дид ойын: «Болады, болмайды»** -Ағаштар мен бұтақтарды сындырамыз. (болмайды) Көбірек ағаш отырғызу (болады) Шалғындарда серуендеу және гүлдерді таптау (болмайды) Тек жолдармен жүру (болады) Орманға қоқыс қалдыру(болмайды) Орманда от жағу (болмайды) Орманға қалай көмектесеміз? Балалар: Қоқысты шығару керек. **Дид ойын: «Орманды тазартамыз»** Шарты: Берілген суреттерден орманға

				үшымен түру) Оның жанында терек өсті, (қолдарын жоғары көтереді) Жел қатты соғып тұрды Барлық ағаштар қозғалып кетті. (алға-артқа еңкейуі.) Бұтақтары алға-артқа иіледі Жел оларды тербетеді, (қолдар бастан жоғары бұлғау) Жел тынды, ағаштар демалды. **Дид ойын: «Ағаш бөліктерін тап»** **Шарт:** Ағаш бөліктерін ретімен құрастыру. Неліктен ағаштарға тамыр керек? (тамақ үшін) Ағаштарды тірі деп айта аласыз ба? Иә, өйткені ағаштар өседі, қоректенеді, тыныс алады, көбейеді - бұл олардың тірі екенін білдіреді. Оларды қорғау керек. **Ал егер ағаштар мен гүлдер сөйлей алатын болса, олар бізге мынаны айтар еді:** «Орман әлемін сақтаңдар Бұтақтарды сындырмаңдар, Бізге су құюды ұмытпаңдар, Бізді баспаңдар» деп айтар еді.	зиянды заттарды қызыл корзинаға салу,керек заттарды жасыл корзинаға салу. **Дид ойын: «Орман не үшін керек?»** Орман – құстар мен жануарлардың мекені. Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды. Орман бізге құрылыс материалдарын береді. Орман бізге таза су мен ауа береді. Қазір қай мезгіл? Күз мезгілінде орман ағаштары қандай болады?

Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шұсыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№ 3*** *«Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз».* *- «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз.* *«Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз,* *- «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз.* *- «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз.* *- «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау.* *- «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.*	***№4.*** *Бір – көтер кәне қолыңды* *Екі – төмен ұста қолыңды* *Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды* *Бес дегенде секір көрсет бойыңды.* *Керіледі, созылады, төсектен біз тұрамыз.*	***№5.*** *"Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	***№6.*** *арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.* *- арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.* *- арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау*	***№7.*** *«Күннің оянуы»* *- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.* *- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.* *- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады.* *басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.* *«Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге*				

	дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Мига шабул.*** ***Логикалық тапсырма*** *-Жол ұзын ба, қысқа ма? Қол ұзын ба, қысқы ма? -Қасық ұзын ба, қысқа ма? Асық ұзын ба, қысқа ма? -Алма үлкен бе, түйме үлкен бе? -Аю үлкен бе, қоян үлкен бе? -Шаш ұзын ба, қас ұзын ба?* ***Дид ойын: «Жол картасын бейнеле»*** *Шарты: Пішіндермен жұмыс. Кеңістікті бағдарлау. Күн, тал, құс, шөп, су, бұлт, гүл.* ***Дид ойын: «Сиқырлы жолдар»*** ***Шарты.****Оң жақтағы жол үш-бұрыштан, сол жақтағы жол төртбұрыштан, тура жол дөңгелектен басталады. Әр бала өзінің қолындағы пішінге ұқсас жолмен жүру. Балаларды мадақтау.*	***Алма:*** *Нарттай қызыл алма бар, Мәз болады алғандар. Жазда әдемі киінем, Тілді балдай үйірем.* ***Алмұрт*** *Менің атым – алмұрт, Ұнатып жер бар жұрт. Мені өсіре алмайды, Қарағандар салғырт.* ***Өрік:*** *Көктемде ерте гүлдеймін, Кешігуді білмеймін. Піспей түрған кезімде, «Менен аулақ жүр» деймін. Уылжыған оріктің, Мен бау бақта көріктің.* ***I топ Алма*** ***Дид ойын: «Жемістерді ағаштарына орналастыр»*** *Шарты: Жеміс ағаштарына орналастыра отырып жемістердің атауларын атайды.* ***II топ Алмұрт*** ***Дид ойын: «Бөлігін тап»*** ***Шарты:*** *Жемістерді құрастырып бөлігін табады.* ***III топ Өрік*** ***Дид ойын «Көкөніспен жемісті айыр»*** *Мақсаты: Екі себетке көкөніспен жемісті жинау.*	***Шығармашылық бұрыш.*** ***Дид ойын: «Дәндер әлемі»*** *Шарты: Дәндерді әр түрлі тәсілмен жасау. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Горох дәнін мүсіндеу. 2-топ: Горох дәнін бояу 3-топ: Горох дәнін жапсыру 4-топ: Әтеш құрастыру.* ***Қосжан Мүсіреповтың «Алтын астық» өлеңін жаттау.*** *Көктемде егін егетін, Күзде жиып теретін, Біздің дала – бай дала, Алтын астық айнала. Ел егінді жинайды, Қырманға дән сыймайды. Біздің дала – бай дала, Алтын астық айнала.* ***Жұмбақ жасыру*** *Бұрыштарым жоқ менің, Дөңгелекте емеспін, Ұқсаймын мен денеге Кім табады, бұл не?* ***(Сопақша)*** *Үш төбесі бар көрінген Үш бұрышы мен үш беті Жауабын кім шешеді?* ***(Үшбұрыш)*** *Әр жұмбақты шешекен сайын жауабы болатын геометриялық пішінді тақтаға іліп, балаларға сұрақтар қойылады. -Сопақша, үшбұрыш туралы не білесіңдер? -Дөңгелектен айырмашылығы? -Сопақша, дөңгелек неге*	***Табиғат туралы тақпақтар*** ***Табиғат*** *біздің анамыз, Жер–Ана біздің панамыз. Таза болса табиғат Біз де аман боламыз.* ***Бұтақтарды сындырмай,*** *Тазалықты сақтайық. Гүл өсіріп, су құйып, Табиғатты қорғайық.* ***Тақпақ жаттау. «Еңбек»*** *Қырға шықсаң өрлеп, Мұның аты - Еңбек. Кесте тіксең зерлеп, Мұның аты - Еңбек. Гүл отырғызсаң терлеп, Мұның аты - Еңбек. Қиындықтың бәрін, Еңбек қана жеңбек.*	***Жұмбақтар әлемі*** *Жауып жаңбыр,Жер сабыр,Шөп,жапырақ соладыБұл қай кезде болады?* ***(Күз)*** *Барлығына бақтың, Сары бояу жақтым.****(Күз)*** *Жиып-теріп болатын Қанбаға астық толатын Қызыл қырман ойнайтын Қай мезгілде болатын?* ***Жауабы: Күз*** *Жапырақты бояды, Атырапты бояды. Бояп-бояп барлығын Сап-сары ғып қояды.* ***Күз*** ***Дид ойын: «Салыстыру»*** *Шарты: Балаларға биіктігі әртүрлі ағаштар мен үйлерді көрсетіп салыстыру. Қай ағаш биік , аз ағаш аласа? Қайсы үйі биік? Ал, қайсы үй аласа? Неге?*

			ұқсайды?		
Балалармен Жеке жұмыс	***Қимылды ойын «Өз үйіңді тап»*** ***Шарты:****Кілемнің үстінде геометриялық фигуралар жатады.Олар үйшіктер,балалардың қолдарында геометриялық карточкалар болады.Музыка ойнап тұрады,балалар кілем үстімен айналып жүреді.Музыка тоқтағанда әр кім өз үйшігіне барады. Білмеген бала ойынан шығады.* ***Бекарыс Раян***	***Дид ойын: «Көлеңкесін тап»*** ***Ойын шарты:*** *Балалардың қолына әртүрлі заттардың суретін таратылады. Балалар қолдарындағы суреттер бойынша көлеңкесін тауып орындарына отырады.* ***Нұрасыл Ислам***	***Дид ойын: «Көлеңкесін тап»*** ***Ойын шарты:*** *Балалардың қолына әртүрлі заттардың суретін таратылады. Балалар қолдарындағы суреттер бойынша көлеңкесін тауып орындарына отырады.* ***Айдина Әмір***	***Дид ойын: «Артығын тап»*** ***Мақсаты:*** *Балалар берілген суреттердің ортақ атауы барын түсінеді. Күтілетін нәтиже: Суреттерді атай отырып,не артық екенін айтады.* ***Нұрасыл Раян***	***Дид ойын: «Сиқырлы түстер»*** ***Ойын шарты:*** *балаларға түрлі-түсті квадрат-тармен карточкалар беру. Содан соң педагог бір сөз айтады, мысалы, қайың. Қара, ақ және жасыл төртбұрыштары бар балалар оларды өсіреді.* ***Бекарыс Ислам***
Кешкі ас	Ас-адамға қуат береді				
Серуенгедайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау.*	***Картотека №17*** *«Күз көрінісін бақылау»*	***Картотека №18*** *Күзгі жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №20*** *Жәндіктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Балалардың киімдерін жүйелі түрде шешулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

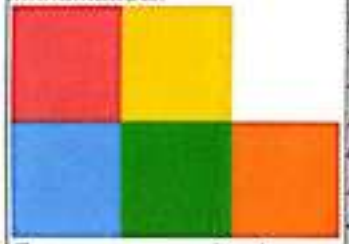
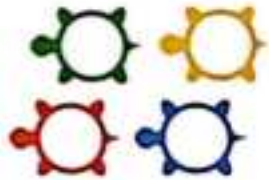
«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

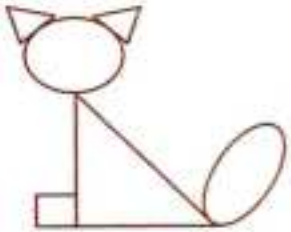
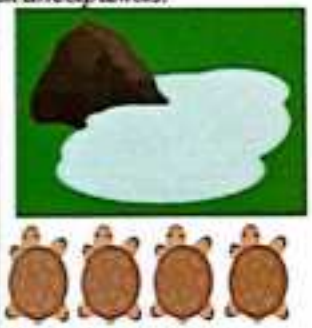
_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 06.11.2023	Сейсенбі 07.11.2023	Сәрсенбі 08.11.2023	Бейсенбі 09.11.2023	Жұма 10.11.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қараша айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жарқырап күнде ашылды,* *Айналаға нұр шашылды.* *Қайырлы күн!* *Біз көңілді баламыз!* *Қайырлы күн!* *Біз сүйкімді баламыз*	*Күлімдеген күн мейірімді!* *- Кіршіксіз ақ қар мейірімді!* *- Таза мөлдір су мейірімді!* *- Бәрімізді көтеріп тұрған жер мейірімді!*	*Күн нұрындай көңілім,* *Даламдай кең пейілім.* *Жүрегім толы мейірім,* *Бәріне ортақ шуағым,* *Қайырымды боламын.*	*Қайырлы таң балалар!* *Жарқырады қаламыз,* *Жайнай түсті даламыз,* *Қайырлы таң балалар!* *Аман Отан панамыз,* *Аман ата-анамыз,* *Қайырлы таң балалар*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз*
Білім беру ұйым кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Ертегілер әлемі бұрышына саяхат. Суреттер қарау. Қызығушылықты ояту. «Қыздың аты кім?» жаттығуы.*** *Балалардың алдында бес бөлікке бөлінген қағаз парағы, олардың әрқайсысы әртүрлі түсті - сары, қызыл, жасыл, көк, қызғылт сары. Балаларға трафареттегі дайын қыз бейнесіне кезекпен әр бөліктен қалпақ қиылып, қыздың атын Сары телпек, Қызыл телпек, жасыл телпек, т.б.атайды.* ***Сонымен ертегідегі қыз қайсысы? Қызыл телпек*** *Кішкентай Қызыл телпек басына қалпақ киген.* *Басымызға тағы не киюге болады?* *Қалпақ, кепка, орамал. Басымызға киеннің бәрі «бас киім» деп аталады.* ***Дидактикалық ойын «Бас киім қандай пішінге ұқсайды?»***	***Қызығушылықты ояту. «Теремок» үстел театрының көрсетілімі*** *Далада бір үй тұр еді, ол төмен емес, биік емес.* *Тышқан өтіп бара жатып,. Мына үйде кім тұрады? Кім өмір сүреді? Ешкім жауап бермеді. Тышқан үйге кіріп, сонда өмір сүре бастады. Бақа өтіп бара жатып, Мына үйде кім тұрады деді?* *- Мен тышқанмын Ал сен кімсің?* *-Ал мен бақамын.* *- Менімен бірге тұр!* *Бақа үйге секірді де, екеуі бірге өмір сүре бастады. Қоян жүгіріп өтіп бара жатып . Мына үйде кім тұрады деді?* *- Мен тышқан* *- Мен бақамын!* *-Ал сен кімсің?* *- Мен қоянмын.* *- Бізбен бірге тұр деді!* *Қоян үйге кірді , олар бірге өмір сүре бастады. Кішкентай түлкі өтіп бара жатып. Ол терезені қағып:* *- Мына үйде кім тұрады?* *- Мен тышқанмын.*	***Менің сүйікті бұрышым*** ***Сұрақ жауап*** *Маша қай ертегі кейіпкері?* ***Дидактикалық ойын «Аюлар ыдысы»*** *– Маша ыдыстың бәрін араластырып алды. Біз аюларға ыдыс-аяқ қоюға көмектесеміз. Балалар тәрелкелер мен қасықтарды аюлар бейнесіне өлшеміне қарай орналастырады.* ***Дид ойын: «Аюларды орындықтарға отырғыз»*** *- Балалар орындықтарға көлеміне қарай аю фигурасын жапсырады.* ***Дид ойын:«Аюға үй салу»*** *- Геометриялық пішіндерді ажыратып, үш аюдың қандай үйі болғанын анықтайық. Балалар үйдің схемалық бейнесіне геометриялық пішіндерді орналастырады.* ***«Үш аю» сергіту сәті.*** *Үш аю үйге келе жатты. (Аяқтан аяққа адымдап, денені тербету, қолдар сал дөңгеленіп, дене бойымен төмен түсіру, аюдың жүрісі)*	***Менің сүйікті бұрышым*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру:*** *Өзі айлакер, өзі бір қу, Жүрген жері у да шу. Ол не?**(түлкі)*** *Еріксе, құйрығымен ойнайды, Зеріксе, үйқыға бір тоймайды.**(мысық)*** *Бұрап қойған сағаттай, Айқайлайды таң атпай. **(әтеш)*** ***«Мысық, әтеш және түлкі»** ертегісі.* ***Түсіндіру.*** ***Сұрақ- жауап:*** *1. Ертегі кейіпкерлерін атаңдар.* *2. Әтеш қайтті?* *3. Түлкі не істеді?* *4. Қайсыкейіпкер қатты ұнады? Несімен?* *5. Қайсы ұнамады? Неліктен?* *6. Кім айтып береді?* ***«Көлеңкесін тап» дидактикалық ойыны*** *- Ертегі кейіпкерлері мен олардың фигураларын сәйкес көлеңкелерге орналастыр.* 	***Қызығушылықты ояту. «Тасбақа» музыкасын тыңдау*** *Музыка әуенімен педагог тасбақа ойынының көрсетеді, оның баяу жорғалауына еліктейді.* ***Дид ойын: «Тасбақа қабығын тап»*** *Шарты: Балаларға ортасында шеңбері бар (қабықтың орнына) әртүрлі түсті тасбақалардың картоннан жасалған силуэттері беріледі. Содан кейін көп түсті шеңберлерді қарастырып, тасбақа үшін сәйкес түсті таңдау ұсынылады.* ***Дид ойын: «Тасбақаларды сана»*** *-Таста неше тасбақа бар? Бір тасбақа. «1» санын тауып, бір тасбақаның қасына тасқа қойыңыз.*

	 Парақта геометриялық фигуралар түріндегі қораптар сызылады, қалпақтардың силуэттік кескіндері пішіні сәйкес келетін қораптарға салынуы керек. ***Дид ойын: «Шляпа»*** ***Шарты:*** *Жіп және қыстырғыш пайдалану арқылы, шляпадағы саңылаулардан жіпті өткізу, содан кейін шляпаның жиегіне түрлі-түсті киім қыстырғыштарын қыстыру.* ***Дидактикалық ойын «Қызыл телпекке жолдан өтуге көмектес»*** *-Орманға кіру үшін жолды кесіп өту керек. Бірақ ол жолды еш жерден кесіп өте алмайды, жолды тек ақ жолақтардың арнайы жолымен - «зебра» арқылы кесіп өту керек. Қызыл телпек жолды кесіп өтуі үшін ақ жолақтарды орналастырыңыз.*	*- Мен бақамын.* *- Мен қоянмын.* *-Ал сен кімсің?* *- Ал тұлкімін* *- Кел бізбен бірге тұр деді.* *Төртеуі өмір сүре бастады.* *Қасқыр келіп, есікке қарап: Мына үйде кім тұрады деді?* *- Мен тышқанмын.* *-Мен бақамын* *- Мен қоянмын.* *- Мен тұлкімін* *-Ал сен кімсің* *- Ал мен қасқырмын* *- Кел сенде бізбен бірге тұр деді олар!* *Қасқыр үйгекірді. Бесеуі өмір сүре бастады, олар ән айтады. Кенет қасынан епсіз аю өтіп бара жатыр. Аю үйді көрді, әндерді естіді, тоқтады да, қатты айқайлады:* *- Мына үйшікте кім тұрады?* *- Мен тышқанмын.* *- Мен бақамын.* *- Мен қоянмын.* *- Мен тұлкімін* *- Мен қасқырмын* *-Ал сен кімсің?* *- Ал мен аюмын.* *- Бізбен бірге тұр!* *Аю ішке кіре алмай:* *«Ал мен сендердің үйшіктеріңнің жоғарғы жағында өмір сүргім келеді».* *- Иә, сен біздің үйімізді*	***Аю әке үлкен еді*** *(қолды жоғары көтеру)* *Анам сәл кішірек* *(Тізеңізді сәл бүгіңіз, қолыңызды төмен түсіріңіз және аздап алшақ жүріңіз)* *Және ұл.* *Ол ең кішкентай болды* *(Сылдырылдап жүгіреді)* ***Дид ойын:«Аюға арналған ботқа»*** *саусақ суреті* *-Аюларға арналған тәрелкеге ботқа салайық.* *Балалар пластилиннің бетінде саусақ іздерін қалдырады.* ***«Үш аюды төсекке жатқыз» дидактикалық ойыны*** *- Аюлардың ұйықтайтын уақыты келді, оларды төсектеріне жатқызу керек: ең үлкен аю-әкесі - ең үлкен төсекке,* *аю-ана - кішірек төсекке,* *ал бала аю - ең кішкентай төсекке.* 	 ***Дид ойын: «Мысық»*** *- Әтешті кім құтқарды? мысық.* *Қызғылт сары геометриялық фигураларды орналастыр мысықтың түсті фигурасы.* ***Дидактикалық ойын «Мысық пен әтештің үйі»*** *- Әтешті терезеге қойыңыз. Түлкі оған*	 *Суда қанша тасбақа бар? Екі тасбақа. «2» санын алып, судағы екі тасбақаның жанына қойыңыз.* ***Дид ойын: «Тасбақалар»*** *- Бір тасбақаны тасқа, ал екі тасбақаны көлге жапсырамыз.* ***Дид ойын:«Тасбақа»*** *-Бізге қонаққа үлкен тасбақа келді. Ол балалармен ойнағанды жақсы көреді, сондықтан оның қабығында ойнауға болатын көптеген бар. ойыншықтар* ***Дидактикалық ойын «Үлкен және кіші тасбақаларға жорғала»*** *Балалар төрт аяққа тұрады, арқаларына жалпақ жастықтар қойылады. Балалар тапсырма алады: «Үлкен*

Дидактикалық ойын: «Бәліштерді орналастыр»

- Міне себеттер. Олардағы пирогтарды тарату керек. Себет саны қанша болса, соншапирогты салыңыз.

Сергіту сәті:«Жолда»

Балалар түзету жолымен жүреді. Олар туннельге енеді, орындық бойымен жүреді, бұдырлардан секіреді. («Қызыл телпек туралы» фильміндегі әнге).

Дид ойын:«Себет»

Балалар кәрзеңкеге бәліштер мен бөтелке май жапсырады.

Дид ойын:«Әжеге арналған пирогтар» мүсіні

Допты дөңгелек домалақпен мүсіндеп, оны тортқа тегістеп, салмасын салып, оны екіге бүктейміз, шеттерін қысамыз.

Дидактикалық ойын «Қызыл телпек пен қасқыр»

сындырасың!

- Жоқ, мен оны сындырмаймын.

- Ал, онда көтеріп!

Аю төбеге шығып, жай отырды, кенет үй сықырлап, түгел құлады. Ішіндегілер жүгіріп шығып аман қалды. Олар бөренелерді тасуға, тақталарды кесуге - жаңа үйшік салуға кірісті. Үйшік бұрынғыға қарағанда жақсы салынған!

Дид ойын: «Мұнара тұрғындары» *Балалар қайшымен тік сызық бойымен ертегі кейіпкерлерінің бейнелері бар қағаз жолағын қиып алады.*

Дид ойын:«Біз мұнара салып жатырмыз»

Балалар тәрбиешінің үлгісі бойынша құрылыс материалынан үйшік құрастырады.

-Ал енді мұнара тұрғындары бізбен ойнағысы келеді.

Дид ойын: «Тышқанға мұнарага апаратын жолдар»

- Ал мұнарага әртүрлі

Дид ойын: «Аюга арналған алжапқыш» маркаларымен сурет салу

-Аюдың жаңа алжапқышын өрнектермен безендірейік. Балалар алжапқыштың жазықтығына іздер қалдырады.

Түйме ойыны «Аю мен шарлар»

Аю қонжығына қалпақ тоқып берді,иоған жіп шарларын ашуға көмектесіңіз.

Балалар екі өлшемді шарлардың түрлі-түсті шеңберлеріне сәйкес түймелерді орналастырады.

Дид ойын: «Аюга арналған қалпақ»

Қонжықтың бубоны безендірейік, түрлі-түсті қысқыштары бар қалпақ. Балалар қалпақтағы бубон шеңберіне түрлі-түсті киім қыстырғыштарын бекітеді.

жете алмайтындай етіп жапқыштарды жабыңыз.

Түрлі түсті түймелерді қолайлы түс пен өлшемдегі шеңберлерге орналастырыңыз.

Дид ойын: «Әтешке арналған бүршақ»

– Міне, қанша бүршақ өсті. Бүршақ тауының үстіне қорозды отырғызып, оны желімен жабыстырыңыз. Ал енді біз саусақтарымызбен көбірек бүршақ саламыз.

«Әтеш» сергіту сәті

Балалар «Әтеш» әніне тізелерін жоғары көтеріп, қолдарын бүлгап бөлмені айналып жүреді.

Дид ойын: «Әтеш құйрығы»

- Түрлі түсті киім қыстырғыштарынан әдемі әтеш құйрығын жасаңыз.

Бүршақ ойындары

- Бұл бүршақ.

Ыдыстарыңда қанша бүршақ бар? Көптеген. Енді саусақтарыңмен біреуін алыңыз.

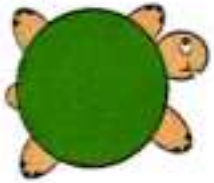
Бұл не?Бүршақ.

Түрлі-түсті қағаздарды алдарыңа алыңдар. Сіздің кілеміңіз қандай түсті? Ал сенде? Сенде?

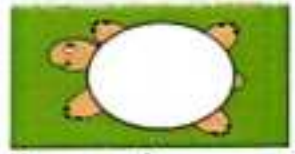
тасбақа жорғала», «Кішкентай тасбақа жорғала»

Дид ойын: «Тасбақа қабығын безендір» *және саусақпен сурет салу*

-Тасбақа өзінің дөңгелек қабығын жылтыр малтатастармен безендіргісі келеді. Оған көмектесейік, дөңгелек қабықтың шетіне қиыршық тастарды салайық.

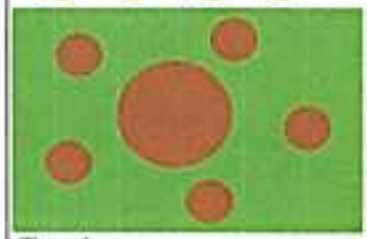
- Біздің тасбақа сәнгер. Енді ол өз қабығын басқаша безендіргісі келеді. Жарқыраған тастарды қорапқа салып, сурет салу. Біз тасбақа қабығын түрлі-түсті нүктелермен безендіреміз.

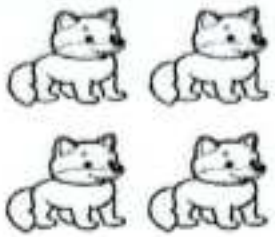

«Құмға көмілген тасбақалар» дидактикалық ойыны

- Балалар, тасбақалар құмға қазғанды жақсы көреді. Оларды құмнан табуға тырысайық. Енді сіз барлық тасбақаларды

	Қызыл телпек қандай жолмен жүрді? Ұзын жол бойымен. Қызыл телпекті ұзын жолға қойыңыз. Қасқыр қай жолмен жүрді? Қысқа жолда. Қасқырды қысқа жолға қойыңыз. Қай жолдың жанында көптеген гүлдер өседі? Ұзын жол бойымен. Ал қысқа жолдың жанында қанша гүл өседі? Екі гүл. Қай жерде көбірек гүлдер бар? Ұзын жол бойында. *Қасқыр мен Қызыл телпек жолда демалғысы келді - олар діңгекке отырды.Үлкен діңгекке не отырды? Қасқыр. Ал кішкентай діңгекке кім отырды? Қызыл телпек.* *Қарындашпен сурет салу* ***Дид ойын:«Әженің үйіне жол»*** *Қасқыр, Қызыл телпек жүріп бара жатқан жолдың бойымен қарындашпен сызу.*	*жолдар апарады. Қанша трек? Екі. Бірдей тректер? Әртүрлі тректер - біреуі ұзын, екіншісі қысқа. Тышқан абдырап қалды, үйге тезірек жету үшін ұзақ жолмен немесе қысқа жолмен қай жолмен жүру керек? Балалар, қалай ойлайсыңдар? Иә, балалар, дұрыс, тышқанның үйге қысқа жолмен жүгіруі жылдамырақ, енді біз оған қысқа жолдың қай жерде екенін дұрыс көрсетуіміз керек. Тышқанды қысқа жол бойымен жылжытыңыз.* ***Дидактикалық ойын «Жәшікке тығылу»*** *Балаларға текшелер мен шарларды қолайлы пішіндегі тесіктерге салу арқылы қорапқа жасыру ұсынылады.* ***Сергіту «Батпақтағы бақалар»*** *Балалар музыка әуенімен су лалагүлінің жапырақтарымен жүреді, орындықтың бойымен жорғалайды, туннельге енеді.* ***Дид ойын:«Бақа»*** *Балалар бақаны жабыстырады, пластилиннен лалагүлдің өзегін жасайды, оны фонда басып, оған асқабақ тұқымының*		*Бұл қағаз барқыт қағаз деп аталады. Қағаздың үстіне алақаныңызды, ал енді саусақтарыңызды жүргізіңіз. Бұл қағаздың аты есіңізде ме? Барқыт.* *-Ал біз бір уыс бұршақ аламыз. Бұршақты барлық саусақтарыңызбен және алақаныңызбен ұстаңыз. Бұл бір уыс деп аталады. Табақтарыңыздан бір уыс бұршақты алыңыз және оларды барқыт қағаз төсенішіне салыңыз. Мұнда біз тағы бір жаңа сөзді білдік - бір уыс. Алақаныңызды бұршақтың үстіне қойып, домалатыңыз. алға және артқа, айналмалы қозғалыста - шеңбер сызыңыз.* *«Қапшықты тарымен толтыр» жаттығуы - Балалар, қасықтарыңды алып мына дорбаларға мұқият тары салыңдар.* ***Тақпақтар***	*таптыңыз, оларды жапырақтарға отырғызыңыз. Бір жапыраққа қанша тасбақа сыяды? Тек бір тасбақа. Ал енді тасбақалар көлге шомылуға кетті. Көлге қанша тасбақа сыйды?* ***Дидактикалық ойын «Тасбақа қабықтары»*** *Саусақпен ең үлкен тасбақаны, ең кішкентай тасбақаны, ортаңғы тасбақаны көрсетіңіз. Оларға дұрыс қабықшаларды табуға көмектесіңіз көлемі бойынша: үлкен тасбақаның қабығы үлкен, кішкентай тасбақаның қабығы кішкентай, орташа тасбақаның қабығы орташа.* ***Түйме ойыны «Тасбақа»*** *Тасбақа әдемі қабық алатындай етіп түймелерді орналастырыңыз.*

	 Сергіту жаттығуы *Біздің алдымызда кең шалғын* *(қолды екі жаққа созу)* *Ал біздің үстімізде биік орман (қолыңды көтер)* *Қарағай сол жақта* *(қолдар солға)* *Оң жақта шырша* *(қолдар солға)* *Шулы орман* *(қолдарын бастың үстінде бұлғау)* *Кенет қатты күн күркіреді* *(алдыңда қол шапалақтау)* *Үйге тез жүгір* *(қолдармен бастарына «төбе» жасап, отыру)* **Түйме ойыны «Әжке көйлегі»** *- Түймелерді қолайлы түс пен өлшемдегі шеңберлерге орналастырыңыз.* **Қолданба және саусақ суреті «Немереге арналған тәттілер»** *Балалар суреттің фонына тәттілердің силуэт бейнелерін жабыстырады, содан кейін торттағы ақ*	*жапырақтарын жабыстырады.* ***Дид ойын: «Қоян өсімдіктері қырыққабат»*** *- Қоян өз бақшасында қырыққабат өсіреді. Қырыққабатты дұрыс орналастырыңыз: шағын шеңберлерде - кішкентай қырыққабатты салыңыз. Ал үлкен шеңберлерде - үлкен қырыққабат. Қандай қырыққабат үлкен, кіші немесе үлкен?* **Түлкі** **«Бисер» түймелері бар ойын** *- Түлкі жүгіріп келе жатқанда моншақтарынан айырылып қалды.* *Ол жылап:* *Мазасызданады* *Қане, балалар, түлкіге көмектесіңдер ме?* ***«Түлкі» саусақ суреті*** *Балалар түлкінің контурлық бейнесін бояйды.*		*Оятпа, әтеш, сен бізді,* *Өзім де сездім, таң атты.* *Сенсіз- ақ білем мезгілді,* *Танимын енді сағатты* **Мысық** *Мынау тұрған мысық,* *Екі көзін қысып,* *Ұйықтап отыр маужырап,* *Сүт көжесін ішіп.* **Түлкі** ***Түлкі** деген қу гой,* *Жүрген жері шу гой.* *Жатып алып жағада,* *Іздегені ду гой.* ***Сұрақ –жауап*** *Қандай ертегі үйрендік?* *Ертегіде қандай кейіпкерлер бар?* *Балаларды мадақтау.*	 ***«Тасбақа»*** *- Тікелей домалату арқылы біз жұқа шұжық жасап, оны осында бекітеміз - бұл тасбақаның басы мен құйрығы. Жоғарыдан біз жаңғақ қабығын бекітеміз - енді қабық дайын. Бұршақтан көз жасау ғана қалады.* *«Тасбақаны айналып өту» жаттығуы* *Балалар шеңберге отырады, бір-біріне ойыншық тасбақаны береді. Педагог әр балаға алғысын білдіреді. Кім ойыншықты көршісіне беріп, балаларды «рахмет» сөзін айтуға шақырады.* ***Балаларды мадақтау.***

	нүктелерді саусақтарымен бояйды, олар жидектер. ***Сұрақ-жауап*** ***Балаларды мадақтау.***	 ***Қасқыр*** ***Қарындашпен сурет салу*** ***Дид ойын: «Қасқырға арналған кешкі ас»*** *- Балалар, біздің қасқырдың қарны қатты ашты. Ал ол малдың ешқайсысын жеп қалмас үшін оны тезірек өзіміз тамақтандырайық. (Балалар дөңгелек қағаздан жасалған тәрелкеге «пирожный» және «вермишель» суретін салады).* ***Дидактикалық ойын «Апандағы аю»*** *-Міне сурет. Онда не бар? Шырша, оның астында аюдың ұясы.* *- Күн шықты. Күнді қолыңызға алып, оны парақтың жоғарғы жағына салу. Аю серуендеуге шықты. (Балалар мәтін бойынша сәйкес силуэт суреттерін өңдейді).*			

		- Аю ағашқа көтерілді. Кенет ол құлап қалды. Аю жылады: Аспанда бұлт пайда болды. Ол күнді жауып тастады. Ауа райы бұзылып, аю ұясында бүйіріне жатып ұйықтап қалды. *- Осы кезде бұлттан жаңбыр жауды: «тамшы-тамшы-тамшы». Жаңбыр тамшылары сияқты саусақтарыңызды үстелге тырсылдату* *- Жаңбырдан кейін ағаштың қасында екі саңырауқұлақ өсті.* *Аю ұядан шығып, саңырауқұлақтарды жинады. Жаңбырдан кейін ағаштың астында қанша саңырауқұлақ өсті?* *Екі саңырауқұлақ.* ***Қарындашпен сурет салу*** ***Дид ойын: «Аюға арналған кешкі ас»*** *Табақтың шеңберіне балалар қоңыр түсті қарындашпен котлет шеңберлерін сызып, үстіне бояйды. Содан кейін қысқа штрихтар-макарондар сары қарындашпен салынады.* ***Міне Үйшік ертегісі Ұнады ма?*** ***Балаларды мадақтау.***			
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				

Серуенге дайындық	***Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.***				
Серуен	***Картотека №2*** *Күзгі жапырақтарды бақылау*	***Картотека № 3*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №9*** *Аула сыпырушының еңбегін бақылау.*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау.*	***Картотека № 17*** *«Күз көрінісін бақылау»*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Балаларға ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру.* *Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№2*** *- Кереуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен.* *- Кереуетте жатып велосипед тебу.* *- Қолды алға созып, қайшылап қозғалту.*	***№4*** *Бір – көтер кәне қолыңды* *Екі – төмен ұста қолыңды* *Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды* *Бес дегенде секір көрсет бойыңды.* *Керіленіз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.*	***№5*** *"Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	***№7*** *«Күннің оянуы»* *- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.* *- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.* *- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады.* *басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.* *«Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.*	***№10*** *Қайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды)* *Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау)* *Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін сипау)* *Қайырлы таң, қолдарымыз! (қолдарын сипау)* *Қайырлы таң, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау)*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртіу, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті,	***«Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»*** *- Ауа таза болу үшін не істеу керек? Ағаш, гүл егу* *- Су мөлдір болу үшін не*	***Санамақ*** *Бір үйде біз нешеуміз?* *Кел санайық екеуміз.* *Бас бармағым - атам,* *Балан үйрек - апам,* *Ортан терек - әкем,*	***-Күн туралы түсінік беру. -*** *Сұрақ – жауап .* *- Табиғат нешеге бөлінеді?* *-Тірі табиғат өсіп – өну үшін не керек?* *- Жарық, жылу , су,ауа.*	***Бауырсақ кімнен кездесті?*** ***Ойын барысы:*** *Музыка жетекшісі «Бауырсақ» ертегісін және сол ертегінің кейіпкерлерін*	***Менің балаларым қайда?*** ***Ойын шарты:*** *Педагог балаларға карточкада тауық, үйрек, күрке тауық, ит, мысық аналарын т.б көрсетеді, ал балалардың*

кітап таркарау және тағы баска әрекеттер)	істеу керек? Ластамау - Ағаштарға қалай көмектесе аламыз? Су құю, қопсыту - Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз? - Құстарға қалай көмектесеміз? **Ширату.«Құм, тас, су».** «Құм» дегенде әр жерде шашыранқы болып отыру. «Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу. Су дегенде толқын жасап қалу. **Түсініктеме** -Ауаны жұтамыз -Күн жылуын, жарығын береді. -Жер ана бізді азықпен қамтамасыз етеді? -Сусыз тіршілік жоқ -Ағаш айналаға көрік береді, көлеңкесін тосады.	Шылдыр шүмек - анам, Кішкентай бөбек - мен. Біз үйде нешеуміз? Біз үйде – бесеуміз **Дид ойын: «Тату-тәтті отбасы»** **Ойын мақсаты:** үлкендерді сыйлауды,отбасы мүшелерін дұрыс атауды біледі. **Саусақ жаттығулары:** **«Конаққа барамыз»** Басбармақтың үйіне, Келді бүгін қонақтар, Бес саусағың біріксе, Текке кетпес уақытың, Барлық саусақ – тату дос, Бір – біріңе көмектес	–Олар жылуды қайдан алады. – Күннің шуағы деген не? **Ой қозғау.** Ұжымдық жұмыс. Үлкен форматта салынған дөңгелекке күннің шуағын жапсыру. **Абдрахман Асылбек** Күндей күліп қабағым, Жарқырайды жанарым. Әрбір келген жаңа күн Жаңа достар табамын	естеріне түсірулерін сұрайды. (қасқыр, түлкі, аю, қоян). Музыка жетекшісі осы аңдарға байланысты музыкаларды, мысалы аюдың музыкасын, төменгі регистрдан, ал қоянның музыкасын жоғарғы регистрдан ойнайды. Балалар музыканың қай регистрдан ойналғанын тыңдап, қай аңның музыкасы екенін тауып, сурет арқылы көрсетеді.	қолдарында кіші карточка (балалары) аудио қойылып, балалардан сұрайды, балалар әуенді танып не туралы айтылғанын ұғып керек карточканы көрсетеді
Балалармен Жеке жұмыс	**Достық** Ортақ мекен жер шары, Төбемізде бір аспан. Барлық ұлттың баласы, Достығымыз жарасқан **Аяла, Медина**	**Тақпақ жаттау.** **Отан Е.Өтепілеуұлы** Отан деген - Атамекен, Отан деген - туған жер. Отан - ана, Отан - үлкен, Қазақстан - туған ел. **Амиль, Б. Медина**	**Санамақ** Бір үйде біз нешеуміз? Кел санайық екеуміз. Бас бармағым - атам, Балан үйрек - апам, Ортан терек - әкем, Шылдыр шүмек - анам, Кішкентай бөбек - мен. Біз үйде нешеуміз? Біз үйде – бесеуміз **Айтжмар, Ерәлі**	**Отан** Бақытты боп жүргенім Сенің арқаң, Ұлы Отан. Елім менің –тірегім, Құшағында гүл атам. Сененбақыттарайды БаршамызғаҰлы Отан. **Санжар, Ясина**	**Туған өлкем .** **ӨтебайТұрманжанов** Көгінде күн нұрын төккен, Жерінде гүл жұпар сепкен. Неткен сұлу, неткен көркем! Осы менің туған өлкем! **Нұрәли, Айару**
Кешкі ас	Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру (мәдени-гигеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)				
Серуенге дайындық	Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				

Серуен	***Картотека №2*** *Күзгі жапырақтарды бақылау*	***Картотека № 3*** *Жәндіктерді бақылау.*	***Картотека №9*** *Аула сыпырушының еңбегін бақылау.*	***Картотека №15*** *Балабақша маңындағы саргайған шөптерді бақылау.*	***Картотека № 17*** *«Күз көрінісін бақылау»*
Серуеннен оралу	Балалардың көңілдерін жүйелі түрде шешінулерін қадағалау, өлеңдерді, әндерді үйрену, жұмбақтарды шешу және т. б.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге қайтуы	***Ата-аналарға кеңес:*** *«Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».*	***Кеңес:*** *мысалы:«Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет.*	*Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.*	***Кеңес:*** *«Бала өміріндегі ойыншықтың маңызы».*	*Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру*

Ұсыныс: Әңгімелесу, сұрақ - жауап тұрғысында жүргізу.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы III апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 13.11.2023	Сейсенбі 14.11.2023	Сәрсенбі 15.11.2023	Бейсенбі 16.11.2023	Жұма 17.11.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын:*** ***«Танып ал да, атын ата»*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атап, өз ойын айта алады.*	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты:,түрлі түсті боядағы түстерді сәйкестендіре алады.*	***Дид ойын:*** ***«Үйжануарлары»*** *Ойынмақсаты:* *Үйжануарларынолардыңдене мүшелерін атау, суреттен өз төлдерін тауып қоя біледі.*	***Дид ойын:*** ***«Менің сүйікті ертегім»*** ***Мақсаты:*** *ертегі кейіпкерлері атап, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата алады.*	***Дид ойын:*** ***«Құстар біздің досымыз»*** ***Мақсаты:*** *Суреттер бойынша құстарға қамқорлықпен қарауды түсінеді.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңертенгіжаттығу	*Қараша айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғыас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Асапан ашық ,көгілдір* *Күн шуағын төгіп тұр!* *Қол ұстасқан біздерді,* *Тереземнен көріп тұр.*	*Шаттанамын, күлемін,* *Бақытты боп жүрмін.* *Қатар тұрар шеңберде,* *Досым көбін білемін.*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз.*	*«Кел, балалар күлейік»* *Кел, балалар, күлейік,* *Күлкіменен түлейік!* *Қабақ түйген не керек,* *Көңілді боп жүрейік!*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Суреттер әлемі.*** ***Шарты: Әр түрлі иллюстрациялар қарау.*** *Суреттердің арасынан мен хат және карта кездестірдім. Хатта Білім профессоры бізді тәжірибе жасау үшін зертханасына шақырады, ал жолда бізге қажетті жемістерді табу керек, ол үшін бізге карта көмектеседі.* ***Дид ойын: «Жемістерді жина»*** *Жемістерді жинап, картадағы жеміс зертханасына кеттік. Қане зертханаға жету үшін көзімізді жұмып, 1,2,3 деп айтамыз. – Ал қазір біз оларды зертханамызда тексеріп көреміз. Тәрбиеші: -Біздің дастарханда жемістер бар, оларды атаңдар. (банан, алмұрт, алма, мандарин, жүзім, лимон). - Иә, олардың барлығы әртүрлі, бірақ бәрібір, кейбір белгілерге сәйкес, ұқсас жемістерді табуға болады. - Эксперимент жүргізуді бастау үшін жемістерге сауалнама жүргізу керек.*	***Сюжеттік суреттер қарау. Дид ойын:*** ***«Бақтағы егін жинау»*** *Шарты: кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандарды мұқият қаратыңыз.* ***Ой қозғау.*** *Балалар жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрау. Балаларды топқа бөлу арқылы жеміс түрлерін шығармашылықпен көрсету.* ***1-топ:*** *Бақтағы ағаш макетін құрастыру.* ***2-топ:*** *Макетте салынған алма суретін мақта таяқшасымен бояу.* ***3-топ:*** *Шие ағашына шиені ермексаздан мүсіндеу.* ***4-топ:*** *Алмұртты қиып жапсыру.* ***Тәжірибе №1.*** *Педагог балалармен бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді. Педагог бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды. Балалар әртүрлі тәсілдермен пісірілген бір*	***Қызығушылықты ояту*** ***Аудио дыбыс телефоннан.*** *Құрметті балалар мен сендерді өз Орманыма, орман* ***патшалығына*** *қонаққа шақырамын. Орман* ***патшалығы*** *өте бай,сұлу, мейірімді және жылулық береді. Менің сиқырлы, дана орманым Ертегілер мен ғажайыптарға толы!* *Сендерді күтемін.! Балалар, сендерге ертегілер мен ғажайыптар ұнай ма? (Иә.) Менімен бірге ертегі орманына барғыларың келе ме? (Иә.) Олай болса, пойыз билеттерін алу керек, ол үшін билеттердің сұрақтарына жауап береміз - егер сендер орман достары болсаңдар, орманда не істеуге болмайды?* ***Балалар схема бойынша ережелерді атайды.*** *-Ағаш бұтақтарын сындырмаймыз -Біз гүлдерді жұлмаймыз, бірақ оларға сүйсінеміз. -Біз бейтаныс жидектер мен саңырауқұлақтарды термейміз және оларды тамырымен жұлмаймыз. Біз шу шығара алмаймыз, жануарларды ренжіп қалады.* *Біз орманға пойызбен*	***Тыныштық сәті:*** ***(Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау)*** *Тәрбиеші: Балалар не естідіңдер? -Менің дыбысы деп ойлайсыңдар? -жаңбыр, найзағай, жел,жапырақтардың сыбдыры т.б -Дұрыс айтасыңдар. Осы құбылыстардың барлығы табиғат құбылыстарына жатады. Осы естіген дыбыстарыңды, яғни табиғат құбылыстарын құмның бетіне түсіріп көрейікші. Құммен сурет салу ережесін түсіндіру. құмды шашпаймыз, төкпейміз, азымызға салмаймыз.* ***Құммен сурет. Бұлт, жапырақтар, жаңбыр тамшысын.б*** ***Тақпақ: Табиғат*** *Табиғат біздің анамыз, Жер–Ана біздің панамыз. Таза болса табиғат Біз де аман боламыз.* ***Ой қозғау.*** *«Неге біз орманмен доспыз? Ал бұл адамдарға не үшін қажет? Орман ережелерін білеміз бе?* ***Ереже***	***Қызығушылықты ояту.*** *Балалар сендерге саяхатқа барған ұнайма?Балалар: Ия Ендеше мына пішіндерден автобус құрастырып, жолға шығайық.* ***Ой қозғау.*** *Автобусты қандай пішіндерден құрастырдық? Түстері қандай?* ***Ән аудио жазба ойнату.*** *Автобус қатты жүріп келеді, көзімізді жұмамыз. Автобус тоқтады, міне орманға келдік.* ***Тосын сәт.*** *Орманда кішкентай үй тұр. Балалар мына үйде кім тұрады есігін қағып көрейік. Ешкім жоқ. Бірақ есігінде көптеген қалташалар тұр.* ***Аудио дыбыс қосу.*** *Сендер кімсіңдер, біздің орманда негып жүрсіңдер. Біз орманның кішкентай тұрғындары, орманға ешкімді кіргізбейміз.* ***Тәрбиеші: АУУУ(екі қолынмен аузын жауып)*** *Біздің балалар орманға қонаққа келді, біз орманды көргіміз келеді.* ***Аудио: Онда ана қалташаларды алыңдар.*** *Әр қалташаның тапсырмасын орындап*

	- Бірдей пішіндегі жемістерді тауып, берілген жерге орналастырамыз.. Неліктен бұл жемістер деп ойлайсыңдар? Қалай ойлайсыңдар, қандай жемістердің пішіні, көлемі, түсі ұқсас? 1. Қараңызшы, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме? (дөңгелек, сопақ); 2. Көлемі бойынша (үлкен және кіші); 3. Түсі бойынша (қызғылт сары, жасыл); 4. Дәміне қарай. Тәрбиеші: -Олай болса, жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне қарай топқа бөлуге болатынын білдік. **Қорытынды:** **Жемістерді әртүрлі белгілерге қарай топтастыруға болады және бұл әртүрлі топтарға әкеледі.** Тәрбиеші: Балалар, аздап демалып, дене шынықтыру жаттығуларын жасайық. **Сергіту сәті:** «Бұл алма» Мынау алма! (тұру) Бұл (қолдар екі жаққа) Тәтті шырынға толы	жемісті табуға, айырмашылығын дәмін татуға үйренеді. **Қорытынды. Адамдар қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру, сақтау, қайнату. Жемістерде біздің ағзамызға пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы - барлық витаминдер оларда сақталады.** **Тәжірибе №2. «Тұқымдар қайда жасырылады?»** **Шарты:**: Балаларға өсімдік тұқымдарының қай жерде түзілетінін көрсету; олардың бір-бірінен көлемі, пішіні, түсі, құмырада жасалатын дыбыстары бойынша айырмашылығы; тұқым жинауды үйренуге көмектеседі. «Тұқым, жеңіл, ауыр, шашыраңқы, жасырыну» сөздерімен балалардың сөйлеуін белсендіру, есту қабылдауын дамыту. **Тәжірибе №3** Жүргізілу барысы: педагог топқа жаңғақ себетін әкеледі. «Балалар жаңғақ қай ағашта өседі? Ағашқа шишкілер не үшін қажет	барамыз. Поезды дұрыс жондеп алайық Дид ойын: «Поезд» Шарты: Геометриялық пішіндерден үлкен көлемде поезд құрастыру. Сұрақ-жауап: Қандай пішіндерден поезд құрастырдық? Түстері қандай? Вагондардағы орынымызға отырамыз. Балалар. Ш-Ш-Ш-Ш Біздің пойыз шалғындарды аралап келеді, міне алдымыздан жасыл орман көрінді.(АҚТ технол) Біз **Орман станциясына** келдік ! Вагондардан түсейік! Енді жолмен жүреміз Біз тар жолмен келе жатырмыз , төбешіктердің арасында жылан сияқты жүріп , ағаштың үстінен секіре отырып, біз **орман үйіне** , сиқырлы дана орманға келдік! Балалар мына жалтыраған алтын тәрізді қорап жатыр. Ішінде не бар екен қарайық. Балаларға тапсырма диді. **1-тапсырма:** Менің патшалығымның негізгі тұрғындарын атаңдар **Ал бұл тұрғындарды қалай атаймыз ? (Ағаштар .)** **2-тапсырма:** Менің патшалығым қалай аталады ? **(Орман.)** Балалар шаршаған	Бұтақтарды сындырмаңыз және ағаш қабығын зақымдамаңыз. Орманда қоқыс қалдырмаңыз. Құстардың ұяларын бұзбаңыз. Құмырсқа илеулерін жоймаңыз. - Гүлдерді қолдарыңызбен сындырмаңыз **Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар»** **Тәжірибе № 1** Тәжірибе жасап көрейік, ағаш суға батады ма , жоқ па ? Біз үлкенді-кішілі 2 таяқшаны алып, суға саламыз. Балалар ағаш заттарды алып, бассейндерге су құйып, тәжірибе жасайды. Тәрбиеші : Не байқап тұрсыңдар? Олар суға батады ма, жоқ па? Балалар: жоқ. (Тәжірибе жасап, балалар қорытынды жасайды: ағаш суға батпайды) Балалар, біз ағаштың қандай қасиетімен таныстық? Балалар: Ағаш суға батпайды. Иә, балалар, ағаш суға батпайды, сондықтан адамдар ағаштан суда қайық, кеме, көлік жасайды.	жүру керексіңдер. Жарайды. Балалар мына қалташаларды алып тапсырма орындаймыз **1-қалташадағы тапсырма:** Орман бізге не үшін керек? Орман – құстар мен жануарлардың мекені. Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды. Орман бізге құрылыс материалдарын береді. Орман бізге таза су мен ауа береді. Жарайсыңдар! **2-қалташадағы тапсырма** **Дид ойын: «Болады, болмайды»** -Ағаштар мен бұтақтарды сындырамыз. (болмайды) Көбірек ағаш отырғызу (болады) Шалғындарда серуендеу және гүлдерді таптау (болмайды) Тек жолдармен жүру (болады) Орманға қоқыс қалдыру(болмайды) Орманда от жағу (болмайды) Орманға қалай көмектесеміз? Балалар: Қоқысты шығару керек. **3-қалташадағы**

	(қолдар белбеуде) Қолыңызды созыңыз (қолыңызды алға созыңыз) Алма жинаңыз (қолыңызды жоғары көтеріңіз) Жел бұтақты тербете бастады (қолымызбен төбесінде тербелеміз) Алма алу қиын (жоғары тартылды) Мен секіремін, қолымды созамын (секірдім) Және тез алма жинаңыз (қолыңызды басыңызға шапалақтаңыз). **Тәрбиеші:** -Ал енді, балалар, мен сендерді жемістермен тәжірибе жасауға шақырамын. Әрқайсысың өз үстеліңізге келіңіздер. мандаринмен тәжірибе жасайық. мандариндер салынған үстелдерге барайық. -мандарин дер жүзе алады деп ойлайсыңдар ма? (балалардың жорамалдары). Тексерейік? **№1 тәжірибе.** **Түстер құпиясы.** **Аскөк, пияз.** - Аскоктің бір бұтағын алып, оны бумаға салып, қағаз бетіне тік сызық сызамыз, аскөкпен сурет салуға болады ма?	деп ойлайсыңдар? (тұқымдар оларда піседі). Педагог балаларға шишканы таратып, одан тұқым алу жолын көрсетеді. «Сіз үстелдегі шишканы мұқият қозғауыңыз керек, тұқымдар шишкадан ұшып кетеді» **Ой қозғау. Сұрақтар:** «Тұқымдар қайда жасырылды? Тұқымдар қаншалықты үлкен? Олар жеңіл немесе ауыр ма? Ағашқа тұқым не үшін қажет? (тұқымнан жаңа ағаштар өседі). Педагог балалардың алдына тұқым салынған науаны қойып, қайыңның тұқымын табуды сұрайды. Сұрақтар: «Қайың тұқымы жасырылған ба? (Жоқ). Олар қайда? (қайың тұқымдары бір-біріне жабысады, сырға жасайды). Оларды сілкіп көрейік. Не болады? (тұқымдар шашылады). Неліктен олар ыдырап кетті? (тұқымдар піскен, олар жеңіл). **Тәжірибе №4** Педагог ең үлкен тұқымдарды таңдауды ұсынады. Әрбір тұқым бөлек өз үйінде жасырылады. Бұл үй қандай? Оларға қозғайық. Каштан тұқымын үрлеуге	шығарсыңдар? Орман алқабына отырып , **орманның әуенін тыңдайық.** Орман дыбыстары естіледі (құстардың сайрауы, жапырақтың дыбысы, сайдың шуы, жануарлардың дауысы) . **Ой дамыту.** **Ағаштар туралы әңгіме** (көрнекі үлгілерді пайдалану) . **Менің патшалығым - орман , онда ағаштар көп .** **Ағаш дегеніміз не ?** (Ағаш - ең үлкен өсімдік. **Оның бөліктерін ата.** (Тамыры, діңі, бұтақтары мен жапырақтары) **Қалай ойлайсың , ағаш тірі ме?** (Иә.) Неге? (Ол өседі, тыныс алады) **Дид ойын: «Ретімен жаса»** Үстелде **ағаш бөліктерінің** (тамыр, бұтақ, дің, жапырақтар,) аралас графикалық үлгілері бар . **Ағаштың құрылысының ретін жапсыру.** Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру, көрсету. (біріншіден тамыр шығады, ол жерде орналасады, діңі тамырдан кетеді, діңнен бұтақтар шығады, бұтақтарда жапырақтар өседі, бұтақтар мен жапырақтар **ағаш тәжін құрайды**). **Ой қозғау.** Балалар, орман нелердің үйі?	**Тосын сәт.** Стол астынан конверт тауып алу. Тамашалау. Конвертті ашу. Ішінен кеме суретері шығады. Балалар мына кеме суреттерін жемдеу керек сияқты, не істеуге болады. Бояу керек сияқты. **Кемені бояу** **Тәжірибе № 2** Тәрбиеші : Ал енді келесі тәжірибе. Менде 2 стақан бар, ағаш пен әйнектен жасалған. Енді мен оларға доптар саламын. Әйнек стаканнан доп көріне ме? Ал ағаш стаканнан ше? Қортынды: Ағаш қалың болғандықтан ондағы зат көрінбейді. Әйнек мөлдір онан бәрі көрінеді. Бұл ағаштың тағы бір қасиеті . **Мына доптардың пішіні қандай?** **Түсі қандай?** Ендеше екі топқа бөлініп, екі допты мүсіндейміз. Жұмыстың жасалу жолын түсіндіру. Тәрбиеші : Балалар, шаршадыңдар ма? Біраз демалып алайық. Аулада қарағай бар Ол аспанға қол созады. (аяқ ұшымен тұру) Оның жанында терек	**тапсырма** **Дид ойын:«Белгілерді ата»** Шарты: диалогтік сөйлеуді дамыту.] Мольбертте күзгі пейзажды бейнелейтін сюжеттік картина қойылған. Суретте қай жыл мезгілі көрсетілген? 1-бала.Күз мезгілі.күн салқын..... 2-ші бала. Жаңбыр жауып тұр, адамдар резинка етік ..... 3-ші бала. Құстар жылы жаққа..... 4-ші бала. Жапырақтары түсіп жатыр.Жапырақтардың түсі..... **Балаларды топқа бөлу.** 1-топ: Ағаштар 2-топ: Сары жапырақтар 3-топ: жасыл жапырақтар 4-топ: Бұтақтар **1-Топ:** А3 форматта ағаштарды құрастыру **2-топ:** Ағаш діңін бояу. **3-топ:** Ағаштың сол жағына сары жапырақтарды ермексаздан жапсыру. **4-топ:** Ағаштың оң жағына сары жапырақтарды қиып жапсыру. **«Күзгі орман» әнін айтып бақшамызға**

	- Ол жолды қандай түспен қалдырды? Ал енді картадағы нәтижені белгілеңіз, қараңыз - Аскөк сурет салады ма? - Иә - плюс қойыңыз. Қандай түс? - Жасыл - шеңберді жасыл түске боя. Енді пиязды қолданып көрейік. -Пияздың қауырсынын алып, бүктеп, тік сызық сызамыз, пиязбен сурет салуға бола ма? - Жарайсыңдар, бәрі жақсы болды .... Пияз сурет салады ма? - Иә - Плюс қойыңыз. Қандай түс? Жасыл - Шеңберді жасыл түске боя. - Жарайсың! Нағыз ғалым! **№2 тәжірибе.** **Көкөністер қызылша, сәбіз** - Біз сәбіздің бір бөлігін алып, оны қағаз парағына саламыз .... Нәтиже бізге эскиз жасауға көмектеседі .... шығу. - Сәбіз салады ма?	бола ма? Неліктен? (олар ауыр). Тұқымның пішіні қандай? Олар қандай сезімде? (дөңгелек, түтас). Дид ойын: «Сылдырмақ жасайық» ойын тапсырмасы - балалар тұқымның әр түрін жеке банкаға салып, оның шырылдағанын тыңдайды. Сұрақтар: «Қай банка ең шулы? Неліктен? (Каштан құмырасы шулы, өйткені каштан ең үлкен және ең ауыр). Неліктен шырша тұқымдары бар құмырада дыбыстар естілмейді? (олар кішкентай және жеңіл). Қайың тұқымы құмыраның дыбысы қандай? (қатты емес). **Қорытынды: Әрбір өсімдіктің тұқымға арналған өз үйі болады.**	Жануарлар мен құстардың. **Орманда қандай жануарлар тіршілік етеді?** Мына ағаш шұңқырында қандай жануар тұрады? (Тиін) . **Індерде қандай жануарлар тіршілік етеді?** (түлкі, тышқан.) **Орманда қандай құстар мекендейді?** (Тоқылдақ, қараторғай, көкек, үкі.) Орман – аңдар мен құстардың мекені ғана емес, жердің жасыл көйлегі. Орманның ауасы әрқашан таза, өте әдемі, дәрілік өсімдіктер, жаңғақтар, саңырауқұлақтар, жидектер өседі. Орман – біздің байлығымыз! **Орман патшалығының** барлық тұрғындарына сүйіспеншілік пен қамқорлық көрсетуіміз керек . **Балалар, сендер ормандағы серуенімізді естеріңе түсірулерің үшін біз оның суретін саламыз.** Алдымен қолымызды сурет салуға дайындап алайық. **Дид ойын: «Суретшілер»** **Дене шынықтыру минуты** Тербеледі ағаштар, Алдымен жел еседі. Кіп-кішкентай ағаштар, Үп-үлкен боп өседі. Құстар ұшып жүреді, Орман ішін аралап. Аю жүреді қорбаңдап, Түлкі жүреді құлаңдап	өсті, (қолдарын жоғары көтереді) Жел қатты соғып тұрды Барлық ағаштар қозғалып кетті. (алға-артқа еңкейуі.) Бұтақтары алға-артқа иіледі Жел озарды тербетеді, (қолдар бастан жоғары бұлғау) Жел тынды, ағаштар демалды. **Дид ойын: «Ағаш бөліктерін тап»** **Шарт:** Ағаш бөліктерін ретімен құрастыру. Неліктен ағаштарға тамыр керек? (тамақ үшін) Ағаштарды тірі деп айта аласыз ба? Иә, өйткені ағаштар өседі, қоректенеді, тыныс алады, көбейеді - бұл олардың тірі екенін білдіреді. Оларды қорғау керек. **Ал егер ағаштар мен гүлдер сөйлей алатын болса, олар бізге мынаны айтар еді:** «Орман әлемін сақтаңдар Бұтақтарды сындырмаңдар, Бізге су құюды ұмытпаңдар, Бізді баспаңдар» деп айтар еді.	**қайтайық.** **Қортынды** Ағаш жапырақтары күз мезгіліндегі қандай түске енеді? Балаларды мадақтау.

	- Иә *-Олай болса, сәбіз салынған суреттің алдына не саламыз?* *- Плюс* *Шеңбер қандай түсті болады?* *- Дұрыс қызғылт сары. Жарайсың!* *- Біз қызылшаның бір бөлігін алып, оны қағаздың үстіне саламыз ....* ***Сергіту сәті.«Бағбан»*** *Біз кеше (балалар қол ұстасып шеңбер бойымен жүреді)* *Қарақат отырғыздық (шұңқыр қазып, оған бұта отырғызуды бейнелеу)* *Алма ағаштарын әкпен әктедік.* *(оң қолды жоғары және төмен жылжытыңыз)* *Біз қоршауды жөндедік.* *(балға соққыларына еліктейді)* *Біз әңгіме бастадық (шеңберге қарама-қарсы тұрады, ортаға бір бала шығады, диалог жүргізеді)* *Сіз біздің бағбанға айтасыз* *Бізге сыйлық ретінде не бересіз?* *Мен сыйлық ретінде күлгін алхоры*		*Қасқыр жүреді жалаңдап* *Қоян жүреді секіріп* *Біз жай жүрейік демалып.* ***Бүгін біз орманның ағаштарын ерекше түрде саламыз.*** *Бұл суретке біздің қолымыз қатысады, қараңыз! Сол қолымызды қағазға қойып, оны қарапайым қарындашпен доңгелетіп саламыз, саусақтардың ішін бояймыз* *Балалар бұл ағашқа бірдеңе жетіспейді. Ол не деп ойлайсыңдар?(Жапырақтар ы.)* ***Ендеше ағаштарымызға күзгі жапырақ саламыз ба ?*** *Мақта таяқшасы арқылы сары жапырақтар салу.* *Қандай әдемі! Қандай тамаша* ***Мен сендердің бұл суреттеріңді орман тұрғындарына беремін,*** *Барлығыңызға балабақшаға қайтатын кез келді! Қош бол, Орман патшалығы деп тақпақ айтып берейік* ***От та, суда, ауа да*** ***Жан-жануар барлығы*** ***Орман теңіз тауларда*** ***Табиғаттың байлығы*** *Поездға отырып бақшамызға барамыз.* ***Қортынды*** ***Балаларды мадақтау.***		

	беремін,..... *(жемістің әрбір атауына бас бармақтан бастап екі қолға бір саусақ бүгіледі).* *Біз қызықты, қызықты эксперименттерімізді жалғастырамыз.* ***№3 Тәжірибе.*** ***Жидектер қарақат, таңқурай*** *- Үстелде сөмкелер бар, оны ашып, жидекті алып, салфеткаға пакетке салып, алақанмен жидекті басыңыз. Қаптаманы аударып, майлықтың түсіне қараймыз. Нәтижені сызамыз.* *- Қолымызды сүртеміз, сыртқа шығып шеңберге тұрамыз.* *- Балалар, айтыңдаршы, біз бүгін тәжірибелерден не білдік?* *Балалардың жауаптары.* *-Дұрыс, балалар, біз тек бояумен, қарындашпен ғана емес, табиғи бояулармен – көкөністердің, өсімдіктердің, жидектердің шырынымен де сурет салуға болатынын білдік.* *- Кішкене тосын сый жасайық! Маған келіңіз, үстелде әртүрлі*				

	көкөністер мен жемістердің бланкілері бар, бір-бірден алып, оларды белгілі бір түсті шырынмен безендіріңіз. Біз оларды бір үлкен табаққа жапсырамыз, әдемі натюрморт аламыз. - Жарайсың! *- Балалар сендерге зертхана ұнады ма?* *- Қандай қызықты және жаңа нәрселерді білдіңіз?* *Сізге қандай түстер көбірек ұнайды?* *- Балалар, бұл түстерді табиғи деп атауға бола ма? Неліктен?* *Мұнда біз табиғи түстердің құпиясын аштық.*				
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №14*** *ауа- райын бақылау*	***Картотека №12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сулгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскіас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				

Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды тысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	*№ 3 «Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз».* *- «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз.* *«Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз,* *- «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз.* *- «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз.* *- «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау.* *- «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.*	*№4. Бір – көтер және қолыңды* *Екі – төмен үста қолыңды* *Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды* *Бес дегенде секір көрсет бойыңды.* *Керіленміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.*	*№5. "Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	*№6. арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.* *- арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.* *- арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау*	*№7. «Күннің оянуы»* *- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.* *- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.* *- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады.* *басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.* *«Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртү, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***М. Монтессори технологиясымен жұмыс.*** *Геометриялық пішіндермен әр түрлі құрастыру жұмыстарын жасай алады.* *Еркін ойын* *Жанама бақылау*	***Мнемотехника әдісі Тақырыбы: Киімдер*** *Мақсаты: мнемо кестемен жұмыс жасай отырып, балалар киімдер туралы өз ойларын толық жеткізе алады..* *Еркін ойын* *Жанама бақылау*	***АҚТ технологиясы-мен жұмыс*** *Математикалық дамытушы ойындарда сұрақтарға жауап бере алады.* *Сұрақ-жауап* *Еркін ойын* *Жанама бақылау*	***Ойын – жаттығу*** *«Қуыршықты жуындыр»* *Мақсаты:балалар тазалық туралы түсінеді.* *Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.* *Еркін ойын* *Жанама бақылау*	***Кел, тыңдайық ертегі.*** ***«Балапандар» ертегісі*** ***Мақсаты:*** *Ертегі желісіндегі кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз образын ажырата біледі.* *Еркін ойын* *Жанама бақылау*
Балалармен Жеке жұмыс	***«Зат неге ұқсайды?»*** ***Мақсаты:*** *Геометриялық денелер мен фигуралар туралы білімдерін бекіту;*	***Түрлі түсті жолақшалар.*** ***Мақсаты:*** *Балаларды ұзын – қысқа , түрлі – түсті жолақшаларды ажырата білуге үйрету.*	***«Кілтті тап»*** ***Мақсаты:*** *Балаларды түстерді , геометриялық пішіндерді ажырата білуге үйрету, көру , ойлау*	***«Қажет суретті тап»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Үлкен және кіш ұғымдарын түсіндіру.* *Үлкен-кіші заттарды*	***«Көжекті жасыр»*** ***Мақсаты:*** *Төрт мүмкіндіктің ішінен екі берілген нысанды таңдауға үйрету.*

	айналадағы заттардың геометриялық пішінін ажырата білу дағдыларын дамыту. ***Айару, Аяла***	***Ерәлі, Айтұмар***	*қабілеттерін арттыру.* ***Ясина, Санжар***	*топтауға үйрету.* ***Б. Медина, Амиль***	***Санжар, Нұрәли***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп қою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су") **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенгедайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №14*** *ауа- райын бақылау*	***Картотека №12*** *Ағаштардан жерге түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Усыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

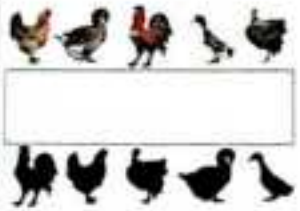
_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлығаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 20.11.2023	Сейсенбі 21.11.2023	Сәрсенбі 22.11.2023	Бейсенбі 23.11.2023	Жұма 24.11.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Не жоқ?»*** *Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу.*	***Танып ал да, атын ата*** *Мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту.*	***«Үй жануарлары»*** *Ойын шарты: Дөңгелене отырып, ғажайып қалтадан үй жануарларын алып, алған жануардың дене мүшелерін атату, олар туралы мейірімді сөздер айту.*	***«Менің сүйікті ертегім»*** ***Мақсаты:*** *ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу.*	***«Құстар біздің досымыз»*** ***Мақсаты:*** *Балаларға құстар туралы білім беру,білімдерін жетілдіре түсу. Суреттер бойынша есте сақтау қабілетін дамыту. Құстарға қамқорлықпен қарауға баулу.*
	Коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қараша айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жабырқауды білмейміз,* *Жалқаулықты сүймейміз,* *Біз талантты жас ұлан,* *Үзгі аламыз жақсыдан.*	*Армысың, шапағатты,* *Күн ана* *Армысың қайырымды,* *Аспан ана* *Армысың мейірімді,* *Жер ана* *Армысың менің достарым.*	*Бақшамызға барғанда* *Жолыққан бар жандарға.* *Ертемен ақ пейілмен,* *«Қайырлы таң» деймін мен*	*Қуанамын мен де,* *Қуанасың сен де,* *Қуанайық достарым* *Арайлап атқан күнге.*	*«Арайлап таң атты»* *Арайлап таң атты,* *Күн шуағын шашты.* *Сәлем күн, сәлем жер* *Сәлем достар* *Бәріміз бірге болайық.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

			9.20-9.35		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Қызығушылықты ояту.** *Балалар, бізге хат келіпті.* *Тыңдайық. Аудио дыбыс.* *«Кар-Карр! Қыс келе жатыр, біздің құстар әлсіздік танытып, ұша алмай жатыр. Зұлым бақсы оларды сиқырлады. Мен сіздерден, балабақшадан көмек сұрауды жөн көрдім. Өйткені, құстар үшін сіздер таптырмайтын жақсы достарсыңдар. Балалар, көмектесіңдерші, құстардың сиқырын өшіріңдерші!»* *Хат қайдан келді?* *Барлығына белгілі, ол жергілікті айқайшы қарғадан келді* *Құстардың ұшуына көмектесеміз бе?* *Біздің біліміміз бен дағдыларымыз бізге көмектеседі деп ойлаймын.* *Хатты тағы оқу.* *«Кар-Карр! Зұлым сиқыршы жолға сандары бар конверттерді шашыратып жіберді. Конверттердегі барлық тапсырмаларды орындасаңыз, сиқыршылық жойылып,*	**Қызығушылықты ояту.** ***Дид ойын: «Кенің даусы»*** *Шарты: Үнтаспадан құстардың даусын тыңдату.* *Үнтаспадан үй құстарының даусын тыңдату.* *Сұрақ- жауап.* *-Әтеш пен тауықтың суретін көрсетіп, олардың дене бітімі, ұқсастықтары мен ерекшелігі туралы сұрақтар қою.* *-Әтеш қалай дыбыстайды?* *- Ал, тауық ше?* *(Әтеш шақырады: "коо-ка-ре-ку.")* *Ал тауық? (Қақылдап: «ко-ко-ко.»)* *- Тауықтың адамға қандай пайдасы бар? (Тауықтар адамға жұмыртқа, етін – береді, оны адам жейді. Тауықтың мамығы мен қауырсынынан көрпе, жастық, қысқы жылы киімдер: бас киім, мамық күртеше жасалады.)* *Тауық балалары қалай аталады?* ***Шөже.*** *-Неліктен бұл құстарды «Үй құстары» дейміз?*	***Менің сүйікті бұрышым*** ***Ертегілер әлемі*** *Балалар сендерге ертегі тамашалаған ұнай ма?* ***«Дауыс іздеген балапан»*** ***АКТ технологиясымен сурет көрсету арқылыертегі желісін түсіндіру.*** *Ертеде Шоптің үстінде бір жұмыртқа жатады.* *Музыка әуеніне көбелектер мен гүлдер билейді.* ***Дид ойын: «Гүлдерге көбелектерді қондыр»*** ***Шарты:*** *Қызыл, сары, жасыл гүлдерге түстеріне сәйкес көбелектер жапсыру.* *Бидің соңында жұмыртқа жарылып балапан шығады.* ***Көбелектер мен гүлдер балапанға : Ой қандай сап-сары балапан***	**Қызығушылықты ояту** ***Дид ойын: «Кенің даусы?»*** *Дыбыс шығып есіктен тауық кіреді. Балалар бізге не келді?* *Тауық сендерден көмек сұрап келіпті* *Ол өзінің балапанын жоғалтып алыпты. Көмектесеміз бе* *Тауық балапанын іздеп шарашап қалыпты* *- Балалар тауық не жегенді жақсы көреді? Олай болса тауыққа жем берейік. Мында тары мен бұршақ араласып кетіпті. Тауыққа тарыны тауып берейік.* *Саусақ моторикасына арналған* ***Дид ойын: «Тары жинаймыз»*** *(қалташада тігілген бұршақ пен тарыны айыру)* *Саяхатты хабарлау.* *Тауықтың балапанын іздеуге жолға шығамыз. мына жерде өзен ағып жатыр екен, қалай өтеміз?* ***Балалар: Көпір саламыз.***	**Қызығушылықты ояту.** *- Балалар сендер ертегі тыңдағанды ұнатасыңдар ма?* *- Олай болса қазір қияз-гажайып еліне саяхаттаймыз. көзімізді жұмып 1,2,3 деп санаймыз.Сиқырлы әуен ойналады.* *- Балалар біз қияз-гажайып еліне жеткен сияқтымыз, көзімізді ашайықшы.* *- Сендер тыныш отыра тұрыңдар, мен барып мына тұрған үйшікті қағып көрейін.* *- Тук-тук, кім бар екен?* *- Мен бармын.* *- Сіз кімсіз?* *- Мен қияз-гажайып еліндегі ертекші әжеймін.* *- Ооо, жақсы болды гой. Біз "Үй құстарына" байланысты ертегі тыңдағымыз келеді.* *- Олай болса мен сендерге "Екі әтеш" ертегісін айтып берейін.* ***АКТ технологиясымен жұмыс.*** *("Екі әтеш" ертегісін айтып береді)* *- Балалар ертекші әжейдің ертегісі сендерге ұнады ма?*

	құстар ұна алады. **Бірінші конвертті қандай санмен іздейміз?** Құстарды үркітпеу үшін біз тыныш, аяқтың ұшымен барамыз **№1 конверт** **Дид ойын: «Қыстап қалатын құстарды тап»** Магниттік тақтаға әртүрлі құстардың суреттері ілінеді. Балаларға тек қана қыстап қалатын құстарды таңдап, оларды ағаштарға жапсыру. Жапсырған құстарды атау. Неліктен бұл құстар қыстап қалатын құстар деп аталады? **Конвертті қандай санмен іздейміз?** «Қаздар болып ұшайық» Балалар сапқа тұрып, әуен бойынша залды айналып ұшады. **№2 конверт** **Дид ойын: «Қоныс аударатын құстар»** Конверттен қиынды суреттерді алып қоныс аударатын құстарды құрастыру. Неліктен бұл құстар қоныс аударатын деп аталады? Күзде олар жылы климатқа ұшып кетеді, ал көктемде олар оралады.	**Тыныс алу жаттығуы «Қауырсынды ұшыру»** **Сергіту сәті.** Әтеш ерте оянып, Жан-жағына қарады. Шынықтырып денесін, Қанаттарын қағады. **Дид ойын: «Көлеңкесін тап»** Шарты: Сурет бойынша құстардың көлеңкесін тауып қоя білу. **Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар»** **№1 тәжірибе** **«Тауық жұмыртқасының сыртқы белгілерімен танысу»** Балалар, жұмыртқаға қараңдаршы. - жұмыртқаның түсі қандай? -жұмыртқаның пішіні қандай? (сопақша). -жұмыртқа қатты ма, жұмсақ па? Енді біз жұмыртқаның сыртқы белгілерін білеміз. **Шығармашылық бұрыш.** **Балаларды 2 - топқа бөлу.** **1-топ:** Дайын	 Қайырлы таң, туған күніңмен деп құттықтайды да ұшып кетеді. **(Балалар айтылған сөздерді қайталау)** **Балапан:** Шиқылдайды: Шиқ! Шиқ! Шиқ! Ортаға қарға ұшып келеді, **Қарғаның баласы:** Карр! Карр! Карр! Мынау не шиқылдап жатқан. Дауысың қандай жаман еді, ешкімде естімейді. Дауыс меніңкі сияқты болу керек, тыңдашы Карр! Карр! диді **Балапан:** Шиқ! Шиқ! Мен ондай дауысты қайдан алам, оны саған кім үйретті? **(Балалар айтылған сөздерді қайталау)** **Қарғаның баласы:** Анам үйретті.Сол кезде қарға Карр! Карр! деп ұшып келіп баласын алып кетеді. **Балапан:** Шиқ! Шиқ! Ия дауысың жуан болған қандай жақсы, барлығы естиді, ал	Үлкен дөңгелек тастардан балалар үлкен дөңгелек пішінді жинастырып көпір құрастырады. Судың түсі қандай? **Балалар:** Судың түсі көгілдір Судан қолды белге қойып өтеміз. Мына судың жиегінде балапандар шалғынға құлап қалыпты қане оларға көмектесіп тауыққа берейік. **Ой қозғау** Үлкен форматтағы шалғынның суретіне қиылған балапандарды тауықты қасына жапсыру. **Т. Волгинаның «Балапандар» әні.** **Ертіп сары балапандарын** **Айдарлы әсем шықты тауық.** **«Кетпеңдер ұзап, балапандарым», Қыт-қыт, - дейді ауық-ауық.** Сұрақ-жауап -Тауық балапандарына не деді? Бізде үлкендерден алыс кетіп қалуымызға болмайды екен. Тауықтың балаларға рақмет айтуы. **Шығармашылық орта.**	- Сіздің ертегіңіз бізге қатты ұнады. Біздің балалар өнерлі екенін көрсеткісі келеді. Олар сізге екі әтештің суретін салып берсін. Дайын әтеш суретін бояу. **1-ші әтеш қызыл.** **2-ші әтеш сары.** **Рақмет балалар керемет.** Енді біз өз елімізге оралайық. Рақмет сізге, ертекші әжей. **Саубольыңыз!** **- Саубольыңдар балалар!** - Балалар біз елімізге оралу үшін тағы да көзімізді жұмып 1,2,3 деп айтуымыз керек. (Сиқырлы әуен ойналады) - Балалар көзіміздіашсақ болады. Елімізге келдік. **Ой қозғау.** - Біз жаңа қай жаққа саяхаттап келдік? - Ол жақта кім бар екен? - Иә. Ертекші әжей бізге қандай ертегі айтып берді? - Ертегінің ішінде қандай кейіпкерлер бар екен? - Иә, дұрыс айтасыңдар. Әтеш, балапандар үй құстарына жатады. - Тауық, үйрек, қаз, әтеш - бұлардың бәрі үй

	Ой дамыту. *Кейбір құстар түнде, басқалары күндіз ұшып кетеді екен. Бірақ ұшу кезінде олар сынақтық рейстерді жасайды, әдеттегіден көп тамақтанады, май жинайды - ұшу кезінде тамақ ішетін жер жоқ. Ұшу кезінде оларды жұлдыздар басқарады, ал егер аспанды бұлт басып, жұлдыздар көрінбесе, онда олар Жердің магниттік тербелістерін басқарады.* ***«Құстар неге көңіл бөледі?» ойын жаттығуы.*** ***№3 конверт*** *Көктемде құстардың атқаратын істері көп, Көктемде құстар не істейді? (Ұя салу, балапан өсіру, балапандарды азықтандыру.)* *Иә, құстар балапандарға қамқорлық жасайды. Балалар, қалай ойлайсыңдар, неге құстарды адамның досы деп атайды?* ***(Құстар адамға пайдалы)*** *Олар табиғатқа қандай пайда әкеледі?* ***(Құстар өсімдіктерді зиянды жәндіктерден қорғайды)*** *Балалар фонограммамен әуенге залды айналып*	*трафареттен тауықты сары түске бояу.* ***2-топ:*** *Қиынды үлгілерден жұмыртқа құрастыру.* *Тәрбиеші. Балалар, сендер тауық жұмыртқасының қандай болатынын біліңдер ме, бірақ жұмыртқаның ішіне қарағыларың келе ме?* ***Тәжірибе №2*** ***«Шикі жұмыртқаның құрамы»*** *Тәрбиеші. Балалар жұмыртқаны ақырын алып, жарып ыдысқа құяды.* *Балалар, қараңдар, ортасында не бар? Қандай сарысы? (сары, дөңгелек).* *Сарысының айналасында не бар? Қандай ақуыз? (сұйық, мөлдір). Байқап көрейік, сарысын қасықпен тесіңіз. Не болды? жарылды, төгілді. Сонымен, шикі жұмыртқаның сарысы жұқа пленкадағы сұйықтық болып табылады. Балалар, жұмыртқаның қабығына қараңдаршы. Ол қандай? Оны сындырып көрейік.* *Тәрбиеші: Балалар, біз тауық жұмыртқасымен таныстық. Бізге аздап демалу керек.* *Мен сендерге кішкентай тауықтарға айналуды ұсынамын, ал мен тауық боламын.*	*мен ондай дауысты қайдан алам, қой үйдейін дейді.* ***Музыка әуеніне бақалар билейді.*** ***Балапан:*** *Шық! Шық! Қайырлы таң* ***Бақалар : Ква – ква*** *Қайырлы таң* ***Балапан:*** *Шық! Шық! Сендер мені өздеріңің дауыстарың сиқты жуан дауыс шығаруға көмектесіңдерші.* ***Бақа: Ква – ква :*** *Балақай сен асықпа өз дауысыңды табуың керек.* *Бақалар секіріп кетеді.* ***(Балалар айтылған сөздерді қайталау)*** ***Балапан:*** *Шық! Шық! Енді жуан дауысты қайдан табамын. Музыка әуенімен мысық балаларымен ойнап жатады.* ***Балапан:*** *Шық! Шық! Кешіріңіздер менің дауысымды жуан етуге көмектесіңіздерші.* ***Мысық: Мяу! Мяу!*** *Саған осы дауыс қалай, менің балаларым мені жақсы естиді, кәне айта гой, қайтала!* ***(Балалар айтылған сөздерді қайталау)***	***Дид ойын: «Балапанға дос тауып бер»*** *Балапандарды макта таныкпасымен бояу.* ***Дид ойын:*** ***«Балапандарды тамақтандыр»*** *Ермексаздан сопақша пішінде дән жасау* ***Тауықтың балапаны*** ***Ертай Ашықбаев*** *Бұл балапан қандай мықты,* *Жұмыртқаны жарып шықты.* *Шыға салып ерінбеді,* *Жемін өзі теріп жеді.* *Қондырып ап алақанға,* *Жем беремін балапанға* ***Сәлхаттан қайту*** ***Қортынды*** *Сұрақ-жауап* *Қайда бардық, неге көмектестік*	*құстары деп аталады.* ***Түсініктеме бөлімі*** *- Мынау тауық. Шұбар түсті тауық екен. Міне мынау жұмыртқасы.* *- Ал мынау-үйрек. Үйректің түсі жасыл екен. Бұл құстар суда жүзгенді ұнатады.* *- Мынау-қаз. Қаздың мойны, тұмсығы ұзындау болады. Ал мынау қанаттары.* *- Мынау - әтеш. Мына әтештің түсі қара екен. Әтеш тауыққа қарағанда үлкендеу болады.* ***Дид ойын: «Әтеш пен тауық»*** ***Шарты: Әтешпен тауықты құрастыру. Әтешті ағаштың үстіне құрастыру.*** *- Балалар, үй құстары жемімен қоректенеді. Олар көктемде балапан басады. Үй құстарының пайдасы көп: жұмыртқасын, етін адамдар тағам ретінде пайдаланады, жүнінен жастық, көрпе жасайды. Сол себептен адамдар үй құстарына қамқорлық көрсетіп, асырайды. Қора жасайды, ұя салады, жем береді, ыдысқа су құйып береді, ұя маңын тазалайды,*

	ұшад. Біз 4 ші конвертке ұшамыз. ***№4 конверт*** ***Дид ойын: «Төртіншісі артық»*** ***АКТ технологиясы.*** *Слайдта әр түрлі құстардың суреттері көрсетіледі, ал балалар қосымша затты таңдап, өз таңдауын ауызша негіздейді.* *Көгершін, қарлығаш, жұлдызқұрт, көкек.* *Қайсысы артық? - көгершін, өйткені ол қыстап қалатын құс.* *-Жұлдызша, қарға, ләйлек, тырна.* *-қаршыға, қарақұйрық, тоқылдақ, бүлбүл.* ***Шығармашылық жұмыс.*** ***Осы құстардың ішінен қыстап қалатын құстарды трафарет арқылы бояу.*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Тақылдатып, Мазаны ап,* *Ағаштарды тазалап,* *Ормандарды емдейді,* *Зиянкесті жазалап.* ***(тоқылдақ)*** *Талдың басында,* *Жемі бар қасында.* *Там тұр саялы,* *Достарға аялы.* ***(Құс ұясы)*** *Қара түсті қарқылдақ,* *Ұшып-қонып жалпылдап.*	***Сергіту сәті (денешын) «Менің балапандарым» (музыкалық сүйемелдеумен)*** ***Дид ойын: «Тауық балапандарын іздейді»*** ***Балаларды 2-топқа бөлу.*** ***1-топ:*** *Салынған тауық суретінің қасына балапндарды жапсыру.* ***2-топ:*** *Балапандарға ермексаздан жем жасау.* ***Шұбар тауық*** ***Ұлықбек Есдәулетов*** *Шұбар тауық мүлдем,* *Жолатпайды барса.* *Ұясында жүрген* *Балапаны қанша?* *Балапанын тауық* *Қызғанады жаман.* *Қанатымен жауып,* *Санатпайды маған.* ***Қорытынды*** *–Бүгінгі үіз не жайлы сөз болды?* *–Олардың бәрін бір сөзбен қалай атаймыз?* *–Үй құстары бізге қандай пайда келтіреді?* *Балаларды мадақтау.*	 ***Балапан:*** *Шиқ! Шиқ! Жоқ болмайды маған бұл дауыс ұнамайды.* ***Мысық:*** *Олай болса сен анау итке бар.* ***Балапан:*** *Шиқ! Шиқ! Сәлеметсіз бе!* ***Ит:*** *Р- Р- Р! Сәлеметсіңбе, не болды?* ***Балапан:*** *Шиқ! Шиқ! Менің даусымды жуан еткім келеді, сіз сияқты қатты сөйлесем деймін, үйретіңізші мені.* ***Ит:*** *Жарайды үйретейін, мен сіяқты үйді үйді қорғап тұрасың Гав – гав- гав, ал енді сен айт .* ***Балапан:*** *Шиқ! Шиқ! Кешіріңіз болмайды екен!* *Алдынан қаз шығады.* ***Қаз:*** *Га- га га! Мынау недеген сұмдық кішкентай балалар анасыз қыдырып жүрген Ш- Ш- Ш-Ш! Қайда жүр кәне!*		*балапандарына да қорек беріп, көмек көрсетеді.* ***Дид ойын: «Құстарды тамақтандырамыз»*** ***Ермексаздан дәндер жасау*** *- Енді балалар осы үй құстарын көрдік, енді олардың сендер сияқты кішкентай балапандары болады, солармен танысайық.* *- Тауық - балапан,* *Қаз- мамыр,* *Үйрек- шүрегей деп аталады.* ***- Балалар үй құстарының дыбысын салу арқылы тілімізге жаттығу жасайықшы.*** *- Тауық қалай дыбыстайды?* *- Үйрек қалай дыбыстайды екен?* *- Қаз қалай дыбыстайды?* *- Әтеш қалай дыбыстайды?* ***- Балалар, үй құстарына байланысты тақпақ білеміз бе?*** ***Тауық туралы.*** *Ақ тауық-ау, ақ тауық,* *Ақ тауық неткен қақсауық,* *Аяп жүрсем тауықты.* *Бір жұмыртқа тауыпты.* ***- Жарайсыңдар! Енді үйрек туралы тақпақ***

	Қоқыстарды шоқиды, *Жем іздейді там-тұмдап.* ***(Қарға)*** *Бірақ сөз біледі,* *Өз аты оңысы.* *Соны айтып жүреді.* *Және жоқ қонысы.****(Көкек)*** ***Дене шынықтыру минуты*** ***Көңілді ән енмен*** *«Кра, кра, кра»* *Балалар, енді келесі тапсырманы іздейік.* *Ой, қандай шалшықтар, аяғымыз суланбауы үшін шалшықтарды кесіп өту үшін аяғымызды жоғары көтереміз.* ***Конверт нөмірі №5.*** *«Құстарды қорғау ережелері»* ***Құстардың сықырын кетіретін кез келді.*** *құстарды қорғау ережелерін айтып берейік.* *Балалар құстар суреттерінен сөз тіркестерін айтады.* *Сіз жәндіктерді жоя алмайсыз, өйткені құстар жәндіктермен қоректенеді.* *Сіз ұяларды бұза алмайсыз, өйткені құстар оларда балапандарын шығарады.* *Құстарды атпаңыз, өйткені сіз оларға зиян келтіре аласыз.*		 *Балапан барып ағаштың түбіне тығылады, қаз қаңқылдап кетеді.* *Балапан ағаштың түбінде қорқып отырғанда жылаған лақтың дауысы естіледі,* ***Балапан:*** *Шиқ! Шиқ! Сен неге жылайсың!* ***Лақ:*** *Мә- мә ! Мен анамнан адасып қалдым, таба алмай жүрмін, қорқып тұрмын.* ***Балапан:*** *Шиқ! Шиқ! Сенің дауысың жуан гой сені анаң тауып алады жылама.* ***Лақ:*** *Мә - мә! Ал сенің анаң қайда?* ***Балапан:*** *Шиқ! Шиқ! Менде ешкім жоқ!* ***Лақ:*** ***Мә - мә!*** *Жоқ барлығымыздың да анамыз бар, сенің де анаң іздеп жүрген шығар жүр бірге іздейік. Ағаш түбінен тауық пен ешкі шығады.* *Ешкі баласын алып кетеді* ***Тауық:*** *Сен қайда болдың?*		***айтайықшы.*** *Үйрек айтты га-га-га,* *Шыға алмаймын жағага.* *Су іздесең мұнда кел,* *Самал жел бар мұнда да.* *- Енді қаз туралы тақпағымызды айтайық.* *Қазым, қазым, қаңқылда,* *Көлде жүзіп салқында,* *Жем шашайын жейсің бе?* *Кәмпит берші дейсің бе?* *Жоқ, жоқ, жоқ* *Кәмпит тәтті,* *болмайды ас.* *Арпа менен бидай шаш.* *- Өте тамаша! Балалар бағанадан бері ертегі тыңдап, үй құстарымен және олардың балапан-дарымен таныстық, үй құстарына байланысты тақпақ айтып шаршаған болармысыңдар. Және, бәріміз ұйықтап демалып алсақ қалай қарайсыңдар?* *(Балалар ұйқыға кеткенде, топқа "Ку-ка-ри-кукук" - деп әтеш кіреді.)* *- Сәлеметсіңдер ме, балалар!* *- Балалар мені таныдыңдар ма?* *- Жарайсыңдар! Мен сендерге бүгін қонаққа келдім. Әдемі болып*

	 -Ура! Біз жетістікке жеттік! Сіз барлық сынақтардан өттіңіз. Сиқыршының зұлымдық сиқырын жойды. Құстар ұшатын болды. Құстардың дауысы аудио. Құстар әбден шаршап, қарны ашқан секілді. Оларға жем берейік. ***Ермексаздан құстарға жем жасау.*** ***Жемсауытқа салу.*** *Кар-Карр! Рақмеет балалар!* *Сау болыңдар* ***Рефлексия*** *- Бүгін зұлым сиқыршыдан нені құтқардық?* *Біз қоныс аударатын құстар туралы және қыстап қалатын құстар туралы не білдік?* *- Тапсырмалардың қайсысы сізге қызықты болды?*		***Балапан:*** *Шық! Шық! Маған қарға дауысың жаман деген соң мен өзіме жуан дауыс іздедім, кешір мама!* ***Тауық :*** *Ақымақ балапаным ау, мен бір сәтке кетіп сені жоғалтып алдым ғой.* *Сен мені тыңда және есте сақта. Сенің дауысыңның жуан жіңішке болуында ешқандай мән жоқ, ең маңыздысы сен өзіңнің даусың бар диді.* ***Балапан:*** *Шық! Шық! Түсіндім бұл менің даусым* *Сұрақ – жауап* *Балапанға не көмектесті?* ***Дид ойын: «Балапан мен лақ»*** *Балаларды топқа бөлу* ***1-топ:*** *Дайын балапанның суретін бояйды.* ***2-топ:*** *Қиынды суреттерден лақ құрастырады,* ***3-топ:*** *Балапанмен лаққа ермексаздан жем жасап беру.* ***Қортынды*** *Ертегі ұнады ма?* *Қандай кейіпкерлер бар?* *(келесі үіә ертегіні сахналауға дайындау)*		*кетіпсіңдер!* *- Балалар сендердің түрлеріңе қарасам қатты шаршаған сияқтысыңдар.* ***Кәне бәріміз орнымыздан тұрып, сергіту жаттығуын жасап алайық.*** *- Мен қазір жем іздеймін, көп жем тапсам сендерді дауыстап шақырамын. Соз кезде барлығың келіп, жемді теріп алыңдар.* ***Дид ойын: «Дән жинаймыз»*** *- Жарайсыңдар! Сендер ойын ойнағанды ұнатасыңдар ма? Олай болса мен сендерге ойын әкелген болатынмын.* ***Ойынымның шарты:*** *Мына тақтаға қараңдаршы, бұлар бағана "Екі әтеш" ертегісіндегі әтештер ғой. Екеуі жұлысып үстіндегі мамықтары түсіп қалыпты. Соны екі топқа бөлініп мамықтарын жабыстырайық.* ***Дид ойын: «Әтешті әсемдейміз»*** *Балаларды топқа бөлу.* *- Жарайсыңдар, өте тамаша, біреуі шұбар, біреуі ақ әтеш болды. Үстіндегі мамықтарын*

					сипап көріндеріші. Менің мамықтарым сияқты жұмсақ, үлпілдек болды. Енді екі әтеш тату болатын болды. *- Әтеш біздің де саған арналған тақпағымыз бар.* ***Кәне балалар бәріміз орнымыздан тұрып, "Әдемі әтеш" деген тақпағымызды айтып берейікші:*** ***Әдемі әтеш,*** *Таң атпай тұрыпты,* *Ойқастап жүріпті,* *Жан-жаққа қарапты,* *Айдарын тарапты.* *Рақмет сендерге балалар! Сауболыңдар!*
Екінші таңғы ас	Ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Жеңдерін өз бетімен түру, жуыну кезінде киімді суламау, жуыну кезінде суды шашыратпау білігін бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)**				
Серуенге дайындық	***Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.***				
Серуен	***Картотека №1*** *Күзгі жаңбырды бақылау.*	***Картотека №5*** *Ұшып жүрген құстарды бақылау.*	***Картотека №9*** *Аула сыпырушының еңбегін бақылау.*	***Картотека №11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Балаларға ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***Жаттығу кешені № 16*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені № 17*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені № 18*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені № 19*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №20*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық .* *Самал жел бізге желпісін, Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы баска әрекеттер)	***Дид ойын:*** ***«Құлыншақты дұрыс қой»*** *Үлестірмелі материал: (жолақтар: қызыл – 10х3 см, көк – 15х3 см, 4 құлыншақ).* *Қай жолақ қысқа, ал қайсысы ұзын екенін салыстырып көріңдер.* *Қысқа жолаққа бір құлыншақты, ал ұзын жолаққа көп құлыншақты қоюларын ұсыну* *– Бір құлыншақ тұрған жолақ қысқа ма, ұзын ба?* *- Көп құлыншақ тұрған жолақ ұзын ба, қысқа ма?*	***Дид ойын:*** ***«Жол картасын бейнеле»*** *(үлкен көлемде жайылған жасыл немесе көк мата)* ***Шарты:*** *Берілген заттарды өз өз орнын тауып қоя білу.* *Мыс: Күн жоғарыда, гүл төменде.....* ***Санамақ*** *Бір дегенім-борік* *Екі дегенім-етік* *Үш дегенім-ішік* *Төрт дегенім-тымақ* *Бес дегенім-байпақ*	***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру*** *Бұрыштарым жоқ менің,* *Доңгелекте емеспін,* *Ұқсаймын мен денеге* *Кім табады, бұл не?* ***(Сопақша)*** *Үш төбесі бар көрінген* *Үш бұрышы мен үш беті* *Жауабын кім шешеді?* ***(Үшбұрыш)*** *Әр жұмбақты шешекен сайын жауабы болатын геометриялық пішінді тақтаға іліп, балаларға сұрақтар қойылады.* *-Сопақша, үшбұрыш туралы не білесіңдер?* *-Доңгелектен айырмашылығы?* *-Сопақша, доңгелек неге ұқсайды?*	***Ой дамыту.*** *Оң, сол, астында, үстінде ұғымдары туралы түсінік беру.* *Мысалдар келтіру.* ***Балаларды түстер бойынша топқа бөлу.*** *1-топ қызыл түс* *2- топ көк түс* *3-топ жасыл түс.* *Әр топқа тапсырма беру.* *Тапсырма шарты: шашылып жатырған ойыншықтарды түстеріне қарай сөрелерге орналастыру (жоғарыға қызыл ойыншықтар, ортасына жасыл ойыншықтар, астына көк түсті ойыншықтар)*	***Ой дамыту.*** ***Суретпен жұмыс.*** *Шарты: Ұзын –қысқа ұғымы туралы түсінік беру.* ***1-тапсырма:*** *Балалардың суреті. Кімнің бойы ұзын .* ***2-тапсырма*** ***Ұзындығына қарай салыстыру*** *«Жылан және жұлдызқұрт* ***Өз беттерінше жұмыс.*** *1-топ. Лего ойыншықтарынан бір қабатты үй құрастыру* *2-топ. құрылыс материал-дарынан 2 қабатты үй құрастыру.*
Балалармен	***Дид ойын: «Суретші қай***	***Дид ойын: «Экологиялық***	***Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз»***	***Дид ойын: «Құстарға***	***Дид ойын: Бақша да***

Жеке жұмыс	***жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба алады.* ***Нұржанат Әмір***	***бағдаршам»*** ***Мақсаты:*** *Балалар мақал-мәтел, тақпақтар, тиым сөздер арқылы табиғат туралы түсінеді.* ***Бекарыс, Раян***	***Мақсаты:*** *балалар табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау дағдыларын түсінеді.* ***Айдина, Ислам***	***көмек береміз»*** ***Мақсаты:*** *Балалар құстар туралы суреттермен жұмыс жасап, өз ойларын айта алады.* ***Нұрасыл***	***ма,бау да ма?*** ***Мақсаты:*** *Жемістер мен көкөністер туралы олардың айырмашылық-тарын айта алады.* ***Әмір Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп кою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су") **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №1*** *Күзгі жаңбырды бақылау.*	***Картотека №5*** *Ұшып жүрген құстарды бақылау.*	***Картотека №9*** *Аула сыпырушының еңбегін бақылау.*	***Картотека №11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге кайтуы	***Ата-аналарға кеңес:*** *«Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».*	***Кеңес:*** *мысалы:«Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет.*	*Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.*	***Кеңес:*** *«Бала өміріндегі ойыншықтың маңызы».*	*Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру*

Ұсыныс: Сергек жүйке ағын сүзгілерін сыртқызыңыз

Әдіскер: _____ Нурберген Өскенгул

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ Өнерхан Алмагүл

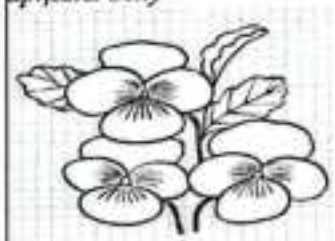
_____ Шаймурат Харлыгаш

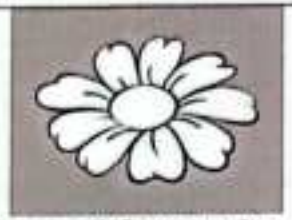
Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қараша айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 27.11.2023	Сейсенбі 28.11.2023	Сәрсенбі 29.11.2023	Бейсенбі 30.11.2023	Жұма 01.12.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Суреттегі сәйкессіздікті таба біледі.*	***Дид ойын: «Телефон»*** ***Мақсаты:*** *естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізе отырып, диалогты сөйлеуді үйренеді.*	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту*	***Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз»*** ***Мақсаты:*** *балалардың табиғатты қорғау, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдылары дамиды.*	***Дид ойын: «Кімге не керек»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып айта біледі.*
	Коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қараша айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жабырқауды білмейміз,* *Жалқаулықты сүймейміз,* *Біз талантты жас ұлан,* *Үлгі аламыз жақсыдан.*	*Өсеміз біз күліп-ойнап,* *Он саусақтың саласындай,* *Өсеміз біз күліп-ойнап,* *Бір үйдің баласындай.*	*Бақшамызға барғанда* *Жолыққан бар жандарға.* *Ертемен ақ пейілмен,* *«Қайырлы таң» деймін мен*	*Қуанамын мен де,* *Қуанасың сен де,* *Қуанайық достарым* *Арайлап атқан күнге.*	*«Арайлап таң атты» Арайлап таң атты,* *Күн шуағын шашты.* *Сәлем күн, сәлем жер* *Сәлем достар* *Бәріміз бірге болайық.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

			9.20-9.35		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Қызығушылықтарын ояту.** **Таңғажайып сәт:** *Есік қағылып, Сайқымазақ келеді.* *-Сәлеметсіңдер ме, балалар! -Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, мүмкін сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер ме?* **Менің сүйікті бұрышым.** **Ой дамыту** **Суреттермен жұмыс.** **Гүлдер екіге бөлінеді.** **Дала гүлдері, бөлме гүлдері.** *- Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер терезелердің алдына сән бергенімен қоймай, бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл - күй сыйлайды. Дала гүлдері көктемде шығып, жаздай құлпырып тұрады, күз болып, күн суыта бастағанда олар құрап қалады.* Сонымен қатар емдік гүлдер де болады. Оны үлкен топқа барғанда толық білетін боласыңдар. ***Дид ойын: «Гүлдерді өсір»*** ***Шарты:*** *Қиылған суреттерді реті бойынша тамырдан бастап құрастыру.*	***Менің сүйікті бұрышым*** **Қызығушылықтарын арттыру:** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Адамдардың бәрі қызығады, Су құймасаң, сәні бұзылады.(Гүл)* **Ой дамыту** **АКТ технологиясымен жұмыс. «Гүл»** *Адамдар гүлдерді жақсы көреді. Олардың сұлулығы көңілді көтерді. Гүлдер ауаны тазартады. Бірақ қыста олар өспейді, сосын адамдардың көңілі түсіп қалатын болды. Сондықтан олар гүлдерді үйде отырғызып, оны күтетін болды. Сөйтіп бөлме өсімдіктері пайда болды.* **Миға шабуыл** *Біздің бөлмемізде гүлдер бар ма?* *- Бөлме өсімдіктерінің қандай пайдасы бар?* *- Гүлдердің түсі қандай?* *- Гүлдердің дұрыс өсуі үшін не істейміз?* **Ой қозғау** **Балаларды топқа бөлу.** **1-топ** ***Дид ойын: «Сиқырлы себет»*** ***Шарты:*** *Себеттен сипап сезіп, заттарды алу. Гүлге суқұйғыш, сусепкіш, шағын күрек.*	**Таңғажайып сәт:** **Маша келеді. (АКТ технол)** *- Сәлеметсіңдер ме, балалар! Ой Маша. Қош келдің! Саламатсың ба? Қолыңдағы не?* *Маша: Менің қолымдағы – бөлме өсімдігі. Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қанша өсірсем де өспейді. Қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер ме?* ***Тәрбиеші:*** *Маша сен ренжіме, сенің қолыңдағы гүл жасанды гүл, сол себепті ол гүл өспей тұр. Ал, біздің балаларымыз сізге табиғи гүлдің қалай өсетінін көрсетеді.* *- Балалар біз Машаға гүлді қалай отырғызып, баптауға болатынын көрсетеміз бе?* *- Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл - күй сыйлайды. Гүлдердің де жанды табиғат, адамдармен сөйлескендей олармен де сөйлесіп, өз ілтипатыңды білдіріп, баптап, күтіп, сүйіспеншілікпен қарап, еркелетіп тұру қажет.*	*Қызығушылықты ояту.* *Балалар бүгін мен сендердің бәріңді кішкентай ғалымдар еткім келеді. Сендерге ғалым болып, жұмыс жасаған ұнай ма? Ендеше бәріміз мына сиқырлы таяқшаның көмегімен ғалым боламыз.* **Мынау біздің зертханамыз.** **Тәжірибе №1** **Ой қозғау.** **Қазір қандай мезгіл?** **Неліктен гүлдер күзде солып қалады?** ***Мақсаты:*** *өсімдіктің өсуінің температураға, ылғал мөлшеріне тәуелділігін анықтау.* ***Құрал-жабдықтар:*** *өсімдіктері бар кастрюль; өсімдік сабағының диаметріне сәйкес ұзындығы 3 см резеңке түтікке салынған шыны түтік; мөлдір контейнер.* ***Тәжірибе барысы:*** *Суарар алдында судың температурасын өлшеп (су жылы), сабағынан қалған діңгекке су құйып, оған алдымен шыны түтік салып резеңке түтік кигізіп, бекітеді. Шыны түтіктен су ағып жатқанын бақылаңыз. Суды қармен*	***Менің сүйікті бұрышым*** ***Ертегілер әлемі*** ***Ғажайып сәт.*** ***Аудио:*** ***«Ертегілер» әні қайырмасын қосу.*** *Балалар өлеңде не туралы айтып жатыр?* *Сендерге ертегі тыңдаған ұнай ма?* ***Ендеше «Ғажайып гүл»ертегісін тамашалайық.*** ***АКТ технологиясымен*** *Баяғы өткен замандa бір гүл өмір сүріпті. Гүлдің басқа достары болмапты. Бір күні күн бұлттанып, жаңбыр жауа бастайды. Гүл жаңбырдан қаша алмайды. Жаңбыр жауып, басылған соң, күн қайта ашылады. Кейін гүлдің көңілі көтеріліп, қуанады. Ол әр-түрлі қимыл жас*

	«Қармақ» *Шарты: Сұрақтар ілмегі арқылы жауап беру.* ***Гүлдердің құрлысы:*** *тамыры, сабағы, жапырағы* ***Дид ойын: «Гүлдер әлемі»*** *Мозайка гүл құрастыру арқылы топқа бөлу.* ***1-топ: Дала гүлін салу.*** *Дәстүрден тыс әдіс-тәсіл арқылы трафаретпен раушан гүлінің суретін салу.* ***2-топ: Бөлме гүлі.*** *Геран гүлін берілген гүл отырғышқа қиып жапсыру.* ***Тәжірибе №1.*** ***«Сумен және сусыз»*** ***Міндеті:*** *өсімдіктердің өсуі мен дамуына қажетті сыртқы орта факторларын (су, жарық, жылу) бөліп көрсету.* ***Құрал-жабдықтар:*** *екі бірдей өсімдік (бальзам), су.* ***Тәжірибе барысы:*** *Өсімдіктердің неліктен сусыз өмір сүре алмайтынын анықтау (өсімдік құрап қалады, жапырақтары құрайды, жапырақта су бар); бір өсімдік суарылып, екіншісі суарылмаса не болады (суармаса өсімдік*	 ***Сергіту сәті:*** *Тербеледі ағаштар* *Алдымнан жел еседі* *Кіп-кішкентай ағаштар* *Үп-үлкен болып өседі.* ***2-топқа тапсырма.*** ***Дид ойын. «Гүлді қалай күтеміз»*** ***Суретке өз ойын айту.*** *Сурет арқылы гүлдің күту жолдарын айтады.* *шүберек, су сепкіш, су бүркегіш, таяқша беріледі.* *Тым көп су құюға болмайды.* *Су бүркегішпен қатты сепсе, жапырақтары сынып қалуы мүмкін.* *Гүлдің жанында жүгірме, ойнама, гүл құлауы мүмкін.* ***3-топқа тапсырма*** ***Дид ойын: «Гүлді ретімен құрастыр»*** ***Шарты:*** *Фетр материалдан жасалған гүл құрлысын ретімен кнопқа арқылы құрастыру* ***Тәжірибе алаңы***	*Гүлдердің құрылысын қарайықшы: тамыры, сабағы, жапырағы, күлтешелері болады.* ***Дид ойын: «Гүл отырғызамын»*** ***Тәжірибелік жұмыс.*** *- Балалар, біз тәжірибе жүзінде Машаға гүлді қалай отырғызу, қалай күтіп баптау керектігін көрсетейікші.* *Алдымен бәріміз алжапқыш тағып алайық бағбан, галым боламыз.* *- Алдымен, гүлдің өскінін қиып алып, оның тамыры шыққанша суға салып қоямыз. Шелекке құнарлы топырақ салып, тамыры бар өскінді сол топыраққа отырғызамыз. Тамыры топырақтың астында болады, олар көрінбейді, гүлдердің су ішуіне көмектеседі, сондықтан да оларға су құйып тұру қажет.* *Гүлдердің тамыры дем алып тұру үшін, топырағын қопсытамыз.* *Тәрбиеші Машамен бірге гүлге су құйып, топырағын қопсытып көрсетеді.* *Маша Рахмет балалар!* *Тәрбиеші: - Жарайсыңдар! – Енді отырғызған гүліміздің терезе алдына қоямыз.* *Гүлдер күннің көзін жақсы көреді.* *Машаға сыйлық ретінде гүл жасап берейік.*	*салқындатыңыз, температураны өлшеңіз (ол суық болды), оны құйыңыз - түтікке су кірмейді.* ***Қорытынды: Күзде тамырлар суық суды сіңірмейтіндіктен, су көп болғанымен гүлдер құрап қалады.*** ***Тәжірибе №2.*** ***Өсімдікте не болады?*** ***Мақсаты:*** *жапырақтан су буланған кезде өсімдікке не болатынын анықтау.* ***Құрал-жабдықтар:*** *суға малынған губка.* ***Тәжірибе:*** *Қане бәріміз секірейік. Секіргенде не сезінесіз? (ыстық); ыстық болған кезде не болады? (тер шығады, содан кейін ол жоғалады, буланады).* *Қолымызды су буланып кететін жапырақ деп елестетейік. Губканы суға салып, білекте ұстау.* *Қандай сезімдер болып жатыр? (суық сезіну).* *Жапырақтардан су буланғанда не болады? (олар мұздайды)* ***Не өзгерді?*** *Мақсаты: Жапырақтан су буланғанда олардың мұздайтынын дәлелдеу.* ***Тәжірибе қортындысы.*** *Термометрді алып, дымқыл шүберекпен орап, жылы жерге қою. 5-10 минуттан кейін температураның неге*	*ап білейді. Бір кезде оның басын дағы тұқымы же рге себіледі.* *Гүл оны байқама йды.* *Гүл тағы да мені ң достарым жоқ, деп мұңайып жылай бастайды.* *Қарап тұрған кү ннің көзі жабылы п, тағы да жаңбыр жауа ды.* *Жаңбырдан соң, гүл жан-жағына қараса кішкентай-кішкентай гүлдер дің шыға бастаға нын көреді. Гүл: «Енді менің дост арым көбейді, алақай» - деп қуанады.* *Содан бері әр-түрлі гүлдер жерге шы ға бастапты.* ***Ой қозғау.*** *Сұрақтар ілмегі* *Ертегі ұнады ма?* *Гүлдің достары қалай көбейді?* *Оған нелер көмектесті?* *Бұлт, күн қай да мекендейді?* *Гүл қайда өмір*

	кеуін, саргайып, жапырақтары мен сабағы икемділігін жоғалтады т.б.)? *Біз бір апта ішінде суаруға байланысты өсімдіктердің күйін бақылау нәтижелерін шығару.* ***Қорытындылаймыз*** *Иә, өсімдіктер сусыз өмір сүре алмайды.* ***Сайқымазақ** не деген керемет балар рақмет сендерге, мен үйіме барып, гүлдерімді өсіремін Су болыңдар.* ***Дид ойын: «Гүлге су құямыз»*** ***Шарты:** Гүлдерге су құятын Ыдысты мүсіндеу.* ***Тақпақ*** *Гүлім, гүлім, өсе бер,* *Әдемі боп, асыл боп.* *Күндей жайнап кете бер,* *Қызыл, сары, жасыл боп.* ***Қорытынды.*** *-Балалар, бүгін бізге кім келді?* *-Біз оған не өсіруге көмектестік?* *-Бөлме гүлдерін не үшін қажет деп ойлайсыңдар?* *Балаларды бағалау, мақтау, мадақтау.*	***Кішкентай ғалымдар.*** ***«Гүл қайда жақсы өседі?»*** ***Міндеті:** өсімдіктердің өсуі мен дамуына қолайлы жағдайларды анықтау, өсімдіктердің топыраққа тәуелділігін негіздеу.* ***Құрал-жабдықтар:** екі бірдей кесінді, су құйылған ыдыс, топырақ, өсімдік күтіміне арналған заттар.* ***Тәжірибе барысы:*** *Топырақсыз өсімдіктер ұзақ өмір сүре алатынын анықтаңыз? (мүмкін емес); олар қай жерде жақсы өседі - суда немесе топырақта? Гүлдің шламын әртүрлі контейнерлерге салыңыз – суға және топыраққа. Бірінші жаңа жапырақ пайда болғанша оларды бақылау;* ***Қорытынды:** топырақтағы өсімдікте бірінші жапырақ тезірек пайда болады, өсімдік жақсы күш алады; суда өсімдік әлсіз болады.* ***Дид ойын: «Гүлді алқап»*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ:** Берілген гүлді гуашь арқылы бояу* ***2-топ:** Берілген гүлді түрлі – түсті ермексаз жағу арқылы әсемдеу*	***Дид ойын:«Гүл сыйлаймыз»*** ***Балаларды топқа бөлу*** ***1-топ:** Үлкен құмыра құрастыру.* ***2-топ:** Гүлдерді бояу.* ***3-топ:** Құмырага гүлдер жапсыру.* ***4-топ:** Гүл қоятын стол мүсіндеу.* *Бәрі бірге тақпақ айту* ***Гүл өсірдім бөлмеме*** ***Болат Үсенбаев*** *Көркі болған үйімнің,* *Гүлді көрсем сүйіндім.* *Қызыл, аппақ гүлдерім* *Күнменен мың құбылдың.* ***Маша балаларға рақмет айтып қоштасады.*** ***Тәжірибе №2*** ***ӨСІМДІКТЕРГЕ ҚОРҒАНУ ҮШІН НЕ КЕРЕК?*** ***Міндеті:** Өсімдіктердің қоректенуі үшін жарықтың қажеттілігін анықтау* ***Материал:** Қатты жапырақтары бар бөлме өсімдіктері (фикус, крассула) гипс.* ***Жұмыс барысы:*** *Балалардың болжамдары тәжірибе арқылы тексеріледі: жапырақтың бір бөлігі гипспен жабылады, өсімдік бір апта бойы жарық көзіне қойылады.* ***Бір аптадан кейін балалар қорытынды жасайды:** жарықсыз өсімдіктерде тамақтану қалыптаспайды.*	*төмендегенін тексеру?* *Матадан су буланған кезде салқындау пайда болады. Салқын болғанда өсімдіктің өсуі бәсеңдейді.* ***Ой қозғау.*** *- Гүлдердің ұзақ уақыт ауырмай, жайқалып тұруы үшін не істеу керек?* *- Күтіп - баптау керек.* *Гүлдерді жұлмау керек.* *Гүлдерді баспау керек.* *Гүлдер өсіп тұрған бөлмеде біз өзімізді қуанышты сезінеміз, көңіліміз көтеріңкі болады. Олардың көптеген түрлері болады. Түстері де әр түрлі болады. Гүлдер біздің досымыз.* ***Сұрақ –жауап.*** *Сендерге ғалым болған ұнады ма?* *Нені зерттедік?* *Балаларды мадақтау.*	*сүреді?* *Жоғары-төмен ұғымы.* *Гүлдердің түстері қандай болады?* *Күннің түсі қандай?* *Күннің пішіні қандай?* *Бұлттың түсі қандай?* ***Ендеше бізде гүлге достар жасап береміз бе?*** ***Шығармашылық бұрыш*** ***1-топ:*** ***Гүлдерді құрастыру*** *Қатар-қатар тұрамын* ***құрастыруға барамын,*** ***2-топ:** Гүлдерді*

		 3-топ: *Себетке гүлдер жапсыру.* ***Тақпақ*** *Қызыл жасыл гүл егіп,* *Баптап, күттік, түрлеттік.* *Қалмасын деп қуарып,* *Апта сайын суардық.* *Гүлдендірдік ауланы,* *Аулада гүл қаулады.* ***Сылдырмақ.*** ***Балаларды шеңберге шақыру.*** *Сұрақ –жауап* ***Рефлексия*** *Балаларды мадақтау.* *Смайликтер беру*	*Өйткені гипстелген жапырақта өсу тоқтатылған.*		*жапсыру* *Адымдап жүрем нық басып,* ***Жапсырайық гүлдерді топтасып*** ***3-топ:*** *Трафарет арқылы гүлдің суретін салу* *Секіріп келем қуана,* ***сурет салам қаншама*** ***4-топ:*** *Үлгі бойынша гүлді мүсіндеу* *Оңға-солға қарайын* ***Ермексазды алайын*** *Мүсін жасап гүлдердің* *Себетіме салайын.* ***Балаларды мадақтау.***
Екінші таңғы ас	Ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Жеңдерін өз бетімен түру, жуыну кезінде киімді суламау, жуыну кезінде суды шашыратпау білігін бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)**				
Серуенге дайындық	***Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.***				
Серуен	***Картотека № 10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №14*** *ауа- райын бақылау*	***Картотека №12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*

	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Балаларға ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы					
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№5. Ояну*** *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақты ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*	***№7. Ояну*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***№9. Ояту*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***№2. Ояну*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***№5. Ояну*** *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақты ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дид ойын: «Гүлзардағы көбелектер мен гүлдер»*** ***Шарты:*** *гүлзарға топырақтың орнына, қарақұмық жармасын салады. Балаларға жасанды гүлдерді таратып, гүлзарға отырғызуды ұсыну. Оған көбелектер мен гүлдерді орнату.* ***Дид ойын: «Ретімен қою»*** *Шарты: сөреге 2 гүл, ал жоғарғы сөреге 3 гүл отырғызғыш қою.* ***Ашық сұрақ*** *«Гүл қанша? Горшок нешеу? Қайсысы көп (аз): гүл ма, әлде горшок пе? 2аз ба, әлде 3 аз ба?Олардың санын тең болуы үшіни не істеу керек?»* ***Тақпақ***	***Дид ойын: «Аңдардарды үйлеріне орналастыр»*** *-Мына үйлер қандай?* *-Үлкен үй неше қабатты?* *- Демек үлкен үйде қандай аң тұрады?* *-Ортаңғы үйдің аңын тауып бер?* *-Кішкентай үйде не тұрады?* ***Дид ойын: «Алға –артқа, оңға –солға»*** *Сюжетті суреттермен жұмыс.* ***Дид ойын: «Кім тапқыр»*** ***Жұмбақтар сыры*** *Су құйсаң болды* *Кетеді бойлап* *Әдемі жұпар,* *Не? Көрші ойлап?! Гүл*	***Мига шабуыл.*** ***Логикалық есептер.*** *-Үш бұрыштың әр бұрышына отыру үшін неше торғай керек?* *-Дөңгелекте неше бұрыш бар?* *-Төрт бұрыштың бұрыштарында үш торғай отыр, дұрыс отыр ма, Неше торғай жетпейді?* *- Үй қандай пішіндерден тұрады?* *Құрт қандай пішіндерден тұрады?* *- Машина қандай пішіндерден тұрады?*	***Шығармашылық орталық.*** *Мен суретші баламын* *Қолға қалам аламын* *Табиғаттың байлығын* *Ақ қағазға саламын.* *Балаларды топқа бөлу, шығармашылық жұмыс.* ***1-топ: Дид ойын: «Күзгі табигат»*** ***Шарты:*** *Пейзаж құрастыру. Өз ойын айту.* ***2-топ: Дид ойын: «Гүлдер натюрморты»*** ***Шарты:*** *Себетке әр түрлі гүлдерді жапсыру.* ***3-топ: Дид ойын: «Гүлді көйлек»*** *Шарты: Көйлектегі гүлдерді мақта таяқшасымен бояу.* ***4-топ: Дид ойын: «Гүл күлтелері»***	***Мига шабуыл.*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Шарты:* *жасырған жұмбақты шешу.* *1. Бір зат бар дүниеде құшағы кең* *Ұшқан құс, жүгіріген оқ бәріне тең* *Адамзат, жан жануар соның арқасында* *Мәңгілік өсіп өнеген. **(Жер)*** *2. Таңмен көзін ашады* *Әлем нұрын шашады **(Күн)*** *-Балалар адамдар*

	Гүлдер ***Гүльназы Назарова*** *Гүлдер, гүлдер көп гүлдер,* *Қандай сұлу көпсіңдер.* *Тербелесің жай ғана* *Желмен бірге шайқала.* *Өсіңдерші жайқала.* *Гүлім, гүлім, гүлімсің,* *Қандай әсем,сұлусың.*	*Шуақты жақсы көреді,* *Шырайланып күледі.(Гүл)* *Мұз астында қыстайды,* *Жасыл тонын тыстайды.* *(Гүл)*		***Шарты:*** *Гүлдің әр күлтесіне ермексазды жағу арқылы әсемдеу.* ***Гүл өсірдім бөлмеме*** ***Болат Үсенбаев*** *Үлгі болып өзгеге,* *Гүл өсірдім бөлмеме.* *Сұлулықтың сыйлығын* *Апарамын көрмеге.*	*күннің жарығы және жылуынсыз өмір сүре алама?* *-Ал жануарлар мен өсімдіктер ше?* *-Әрине жоқ жер бетіндегі барлық тіршілік иелеріне сәуле, жарық,жылу өте қажет болады.* *3. Дәміде жоқ, түсіде жоқ* *Пайдаланбас кісіде жоқ.**Су*** *4. Бір нәрсе жермен көктің арасында* *Көрмейді өзі түгіл қарасыда* *Білінбей жер бетінде жүрсе дағы* *Пайдалы адамзаттың баласына* ***(ауа)*** ***Дид ойын:*** ***«Шатастырма»*** *1.* *Көктемде қар жауады.* *2.* *Қазір жаз мезгілі?* *3.* *Көктемде қар ериді?* *4Қыста жапырақ тар сарғаяды?*

					5. Жыл мезгілдері: қыс,көктем,жаз,күз. *6.Жаз ең суық жыл мезгілі* *7.Қыста құстар жылы жаққа ұшып кетеді?* *8.Жазда балалар оқиды?*
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын:*** ***«Затты сипаттау»*** *Мақсаты:* *Заттарды көріп сипаттауды өз ойын айтуды біледі* ***Айдина Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Үй жануарлары мен жабай жануарларды ата»*** *Мақсаты: Үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы түсінеі. Суреттен топт* ***Бекарыс Нұрасыл***	***Дид ойын: «Табигат құбылыстарын ата»*** *Мақсаты: табигат құбылыстары жөнінде түсінеді қар мен жаңбыр-ды ажырата алады.* ***Нұржанат***	***Дид ойын:*** ***«Бұл қандай құс?»*** *Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеп айта алады.* ***Ислам Раян***	***Дид ойын:*** ***«Гүлдер біздің досымыз»*** *Мақсаты: гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын түсінеді.* ***Бекарыс***
Кешкі ас	**Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу. Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жондеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 10*** *Торғай мен Қарғаны бақылау*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека №14*** *ауа- райын бақылау*	***Картотека №12*** *Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.*	***Картотека №13*** *Аула маңындағы көліктерді бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті,	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,				

кітаптарды қарау және басқалар	Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге кайтуы	***Ата-аналарға кеңес:*** *«Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».*	***Кеңес:*** *мысалы:«Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет.*	*Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.*	***Кеңес:*** *«Бала өміріндегі ойыншықтың маңызы».*	*Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру*

Ұсыныс: Дидактикалық ойындарды жүргізіру.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Желтоқсан айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 04.12.2023	Сейсенбі 05.12.2023	Сәрсенбі 06.12.2023	Бейсенбі 07.12.2023	Жұма 08.12.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** *Мақсаты: суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір суретін түсінеді*	***Дид ойын: «Қысқы тіршілік»*** *Мақсаты: қыстап қалатын құстардың жеке атауын атап, оларды ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап суреттен таба алады.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** *Мақсаты: сұрақтарға жауап бере біледі.*	***Дид ойын: «Қоянға көмектесеміз»*** *Ойын мақсаты: Заттарды санауға және олардың екі тобын салыстырып, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуды біледі.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңертенгі жаттығу	*Желтоқсан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғыас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Ашық менің жүрегім Ылғи күліп жүремін. Бірге ойнап бір жүрер Достарым көп, білемін!*	*Асапан ашық ,көгілдір Күн шуағын төгіп тұр! Қол ұстасқан біздерді, Тереземнен көріп тұр.*	*Табиғат егіз адаммен Ұқсастық табам содан мен Мәңгілік болсын егіздер Жер- ана, көл теңіздер.*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп, Тұра қалдық екеуміз. Өзіміз де дөңгелек Күнге ұқсайды екенбіз.*	*«Кел, балалар күлейік» Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабақ түйген не керек,*

					Көңілді бол жүрегім!
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

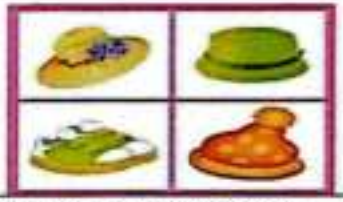
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Тосын сәт.** *Хатшы хат пен қорапша әкеледі.* **Хатты оқу.** *Балалар бұл хатта тапсырмалар бар екен. Сол тапсырмаларды орындасақ мына қорап ашылады екен. Қорапта не бар екен? Және онда тапсырмаларды орындайық.* **Менің сүйікті бұрышым Суреттер сөйлейді.** *Балалар тапсыраны орындау үшін топқа бөлінейік.* **1-топ. Аққала тобы** **2- топ Ақшақар тобы.** *1-топ Аққала тобына тапсырма.* **Суретке қарап қыс мезгілі туралы әңгіме құраңдар?** *2- топ Ақшақар тобына тапсырма.* **Қысқы еңбек туралы суретке әңгіме құраңдар** *Балаларды мадақтау.* **2- тапсырма.** **Мига шабул.** **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** **Қай топ бірінші жұмбақты шешеді?** *1.Қыста ғана болады,* *Ұстасаң қолың тонады. (қар)* *2.Тісі жоқ,тістеп алады.* *Қолы жоқ, сурет салады. (аяз)* *3.Мені қардан жасапты,* *Ойланып көр* *Қолым-таяқ,* *Мұрным-сәбіз,*	**Қызығушылықты ояту.** **Балалар ертегі тыңдаған ұнай ма сендерге?** *Қазір қандай мезгіл?* *Ендеше ертегілер бұрышына барып «Аяз ата» атты ертегі тыңдаймыз.* *Ертеде орманның шетінде Аяз ата Жаңа жылды қарсы алуға дайындалып жатыр екен. Оның қолындағының бәрі мерекеге және сәнді шыршаларға, балаларға арналған сыйлықтарға және аязды ауа-райына дайын болу керек. Сол кезде орман шетінде де, қалада да қар болмаған . Ал қарсыз шаңғы, шана тебе алмайды. Содан кейін Аяз ата өзінің көмекшілерін орман шеті мен қаланы жабу үшін күміс ұшқындарды шақырды. Бірақ, өкінішке орай, жел соқпайды, олар ұша алмады. Сонда Аяз ата Желден көмек сұрады:* *Дид ойын:«Қарлы боран»* *Қардың күміс түйіршіктерін доңгелекке жинау.* *Бірақ жел орманды безендірумен айналысқан Аяз атаны естімеді. Аяз ата мұңайып, мінті аздап ренжіп, қалай болу керектігін, не істеу керектігін ойлап табады.. Аяз ата балалардан шыршаларды безендіру үшін қар бүршіктерін жасауға*	**Қызығушылықты ояту** *Балалар терезеге барайық, Қарандаршы, біз көшеде жылдың қай мезгілін көріп тұрмыз? (қыс) Қандай белгілер арқылы білдік? (Суық, жылы киінген адамдар, қарлы ағаштар, бұлтты аспан, қар жатыр) Қар қандай? (ақ, үлпілдек, жылтырақ) Қар қайда? (Жерде, орындықта, ағаштарда)* *«Міне, қыс - айнала ақ, қар көп»* **Ой дамыту** **АКТ технологиясымен жұмыс** *Балалар, қыста аспаннан көптеген әдемі, үлпілдек, жарқыраған, нәзік қар түйіршіктері жауады. Айтыңызшы, қыста тағы не ақ болады? (қар, қар үйінділері, шыныдағы өрнектер, қардағы ағаштар, қар бүршіктері)* *Балалар, мынау біздің үстелде не бар? (Қар).* *Келіңдер, оны қарайық.* *Қандай қар? (Аппақ).* *Жайлап ұстайық (Суық)* **Дид ойын: «Кішкентай зерттеушілер»** **Қане қарға зерттеу жүргізейік.** **№1 тәжірибе.** *Сендер қолдарыңды ашыңдар, мен сендерге қар жағамын.*	**Қызығушылықтарын ояту.** **Жұмбақ жасыру.** *Шанамен зырғып жүретін,* *Коньки, шаңғы тебетін,* *Аққала жасап ойнайтын.* *Қай мезгіл деп ойласыңдар балалар?(қыс)* **АКТ технологиясы.** *Слайд көрсету.* *Қыс мезгілі* *(сұрақ-жауап арқылы)* *-Қыс мезгілінің белгілерін білеміз бе?* *-Боран соққанда қимыл мен көрсетейікші.* *-Қатты аяз болып тоңғанда не істейміз?* *-Ал, күн шыққанда не істейсіңдер?* **«Қыс» өлеңін Мнемо кесте арқылы мәнерлеп оқып мазмұнын ашу.** *Аппақ, аппақ жапалақтап,* *Қар жауады тынбастан.* *Қалың орман, қар жамылған,* *Маужырайды түнгі аспан.* *Кең пейілді, мол мейірлі,* *Сағынышпен табысқан.* *О, алақай, Аяз ата,* *Келе жатыр алыстан!* **«Не артық» ойыны** *Қыс мезгілі туралы суреттері араластырып ілінеді.* *Қыс мезгілі туралы айту.* *Балалар басқа мезгілдің суреттерін тауып, оның*	**Дид ойын: «Қыс белгілерін ата»** *Шарты: Қыс мезгілінің ерекшелігін айту.* *Балалар, ал сендер білесіңдер ме, мұз неден пайда болады?* **Ой дамыту.** **АКТ технологиясы.** *-Мұздың түсі қандай? (Түссіз)* *-Мұз қай жерлерде кездеседі? (өзендерде, көздерде)* *Мұзды жаз мезгілінде қайдан көруге болады? (тоңазытқыштан)* **Тосын сәт.** *Мұз ханшайымы келеді.* *зерттеу орталығына шақырады.* **Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар»** **Мұзға тәжірибе жасау.** **1- тәжірибе.** *Алдымызда тұрған мұзды ұстап көрейік . Мұздың түсі*

	Көзім-көмір. **(аққала)** 4.Қырға сүйреп шығам, Ойғы мініп түсем. **(шана)** 5.Өзі судан жаралған, Бірақ судан қорқады. **(мұз)** 6.Су да, мұз бар, Жер де, қар бар. Боран басып соғады. Бұл қай кезде болады? **(қыс)** Екі топты мадақтау. **Сергіту сәті:** Боран соғар оң жақтан, Боран соғар сол жақтан. Қар лақтырып ойнасақ, Суық өтер қолғаптан. **3-тапсырма** **Сұрақтар ілмегі.** **1-топ Аққала тобына тапсырма.** Воскобович әдісін қолдана отырып, қысқы ағаштарды құрастыру құрастыру. Ағашқа қиылған қар үлпаларын жапсыру. **2- топ Ақшақар тобына тапсырма:** Дәстүрден тыс сурет салу әдісі арқылы капуста қабығын пайдаланып, қысқы ағаш келбетін салу.(сурет) Ағаш қасына ермексаздан аққала мүсіндеу.(мүсіндеу) **4-тапсырма** **Қыс мезгілі туралы тақпақ** Жауды,міне қар аппақ, Айналаның бәрі аппақ. Жасырыпты жолдарды, Тегістепті оларды. Екі топты мадақтау. **Қорытынды.**	көмек сұрауға шешім қабылдайды. Ол барлық балаларға өзінің көмекшісі, сиқырлы күміс қар ұшқыны бар күміс сандықтарды жіберді, оған қар бүршіктерін жасау және олармен шыршаларын безендіру тапсырылады. **Балалар аяз атаға көмектесеміз бе?** **Тосын сәт.** Балалар, қараңдаршы, бүгін пошташы бізге Аяз атадан балабақшаға сиқырлы сандық әкелді. Сіз Аяз атаға көмектесуге дайынсыз ба? Қар түйіршіктері не екенін еске түсірейікші? Суық, ақ, кішкентай, жеңіл, шілтерлі, ойылған, таза, үлпілдек, әдемі, жылтыр, нәзік, күміс Қар түйіршіктері неден жасалған? -Ұсақ кристалдардан. Педагог қорапты ашады. **Шығармашылық бұрыш.** **Дид ойын: «Қар ұшқындары»** **Шарты:** Қар бүршіктерін құрастыру және бір-біріне жапсыру. **Аяз атаның екінші тапсырмасы** - шыршаны салу. **Дид ойын: «Жасыл шыршалар»** Шарты: Трафарет арқылы бастыру әдісімен шырша салу.	Педагог әр баланың алақанына аздап қар жағады, барлығы не болып жатқанын бақылайды Қарды қалай сезіндіңдер? (Суық, мұздай) (балалардан жеке сұрау). - Қолымызды жылытайық, үрлейміз, мен сияқты. (педагог алақанға қалай үрлеу керектігін көрсетеді). - Жылу барып жатқанын сезесіңдер ма? Қолдарыңдағы қар қайда кетті? (Ол еріп кетті). Неліктен ол еріп кетті? Себебі үрлегенде жылу барды. -Қолыңды құрғат. (Үстел үстіндегі майлықтар). **Қортынды: Жылыда қар еріп, суға айналды.** **Дид ойын: «Ормандағы қар басқан үй»** Ақ қағаздан шырышықтау арқылы үй құрастыру. **Тәжірибе №2** **Қай су лас** Ақ, үлпілдек болып жауады, қар лас суға айналады. Неліктен? Жерде шаңдар көп, машина жүреді, түтін болады, адамдар басады, -Суды шелектен, дәке арқылы, кесеге құямыз. Дәкеде кір қалады. **Қортынды:** -Қарды жеуге болады деп ойлайсың ба? Неліктен?	қай мезгілге тән екенін айтады **Сергіту сәті. «Қыс»** Сыртта боран ұлайды, Қарды үйіріп қуалап. Әлсін - әлсін тыңдайды, Терезеден сығалап **Ой қозғау.** **Балаларды пішіндер бойынша топқа бөлу.** **Дид ойын:** **«Шебер қолдар»** **1-топ. Дөңгелек.** Аққала құрастыру **2-топ Үшбұрыш** Шырша суретін салу. **3-Топ төртбұрыш** Шыршаға ойыншықтарын мүсіндеу **Қорытынды.** Сұрақ жауап арқылы қорытындылау. Балаларды мадақтау **Ой қозғау.** Балалар, сендер білесіңдер ме, қыс мезгілі терезелерді қар ұшқынының әдемі өрнектерімен безендіреді? Бүгін біз сіздермен дизайнерлердің рөлінде боламыз - бұл өз қолдарымен әшекейлер жасайтын адам. **Дид ойын: «Қар ұшқындары»** Біз дайын қар ұшқындарын алып,топ бөлмелеріне жапсырамыз.Тобымызды әсемдейміз **Дид ойын: «Қардың сықыры»**	қандай ? Мұзды ұстағанда алақанымызда не пайда болды ? **2 – тәжірибе .** Алдарындағы суға мұзды салыңдар? Мұз батпай бетінде қалықтап жүзіп жүр. Сондықтан мұз судан жеңіл. **Дид ойын:** **«Суретшілер»** **Жүргізілу барысы:** Дәстүрден тыс сурет салу әдісі арқылы май шамнен ақ қағазға сызықтар жүргізіп, үстін көк бояумен бояу.Мұз бейнесін шығару. **Сергіту сәті:** Тоңса біздің қолымыз, Қолғап киіп аламыз. Сарт – сарт – сарт, Шапалақ соғамыз. Тоңса біздің аяғымыз, Етік киіп аламыз. Топ – топ – топ, Топылдатып биледіміз. Тоңса біздің денеміз,

	Балалар , жарайыңдар екі топта тапсырманы орындадыңдар! *Енді сиқырлы қоранты ашып қарайық.* *Қорап ішінен тәтті кәмпит шығады.* *Балаларға тәтті кәмпиттерді беру.* *Мадақтау.*	***Тыныс алу жаттығуы –*** *шыршаға қар бүршіктерін үрлеу.* ***Аяз атаның үшінші тапсырмасы*** *– шырша ойыншықтарын жасау. педагог жұмыс кезеңдерін айту,түсіндіру, қажет болған жағдайда көмектесу Жұмысты аяқтағаннан кейін балалар шыршаны ойыншықтармен безендіру. Балалар, сендер қандай тамаша балдарсыңдар. Аяз атаға көмектестіңдер, көп жұмыс істедіңдер.Маған сендердің қар ұшқындарың қатты ұнады, олар ешқашан ерімейді Аяз атаға сандықшаға салып жіберейік.*	*Бұл лас және суық, сіз ауырып қалуыңыз мүмкін Дұрыс! Ал лас қарда микробтар өте көп. Тамағыңызды және асқазаныңызды зақымдауы мүмкін.* *Ал бұл суды нелер іше алады? (Құстар, жануарлар).* *- Тағы нелер? (Ағаштар, гүлдер).* ***Дид ойын: «Қар ұшқындары»*** *- Екі қар ұшқынын аламыз - кішкентай және үлкен. Олардың өлшемдері әртүрлі ме, әлде бірдей ме? Үлкен қар ұшқынын көрсету «Бұл қандай қар ұшқыны? Кіші ме, үлкен бе?» Балалар: үлкен* *Мынау қандай қар ұшқыны?» кішкентай!* ***Ал енді үлкен бұлтқа үлкен қар түйіршік-терін, кішкентай бұлтқа кішкентай қар түйіршіктерін жапсырайық.*** ***Дид ойын: «Қар қиыршықтары»*** *Дайын қар формасын көк қағазға майшаммен трафарет ішінен бояу.* ***Үстінен ақ бояумен бояу.*** ***Қортынды*** ***Сұрақ –жауап*** *Өзгелерге жақсы көңіл-күй сыйлайық. (Балалар алақандарынан көңіл-күйді*	*Қардың сықырлағанын естігіңіз келе ме?* ***Аудио дыбыс.*** *Сендер не естідіңдер? (Сықырлаған дыбыс)* *Қар осылай сықырлайды. Ал неге? Қардың сықырлағанын естідің. Қар түйіршіктерінде өткір сәулелер бар, біз оларды басқан кезде олар үзіліп, сықырлаған дыбыс естіледі. Сыртта суық болған кезде қар сықырлайды. Сыртта өте суық болмаса, қар жабысқақ болады. Сол кезде балалар не істегенді ұнатады? (Ақшақар жасау, қар домалату ойнау).* ***Тақпақ*** ***Жапалақтап ала қар*** ***Жауды күнде қайталап,*** ***Қырға шықты балалар,*** ***Шаңғыларын арқалап.*** ***Қортынды.*** *Қазір қай мезгіл?* *-Көңіл күй қандай?* *бас бармағын көрсету.*	*Тоңды киіп аламыз.* *Зу – зу – зу,* *Шанаменен сырғанамыз.* ***Дид ойын:*** ***«Жақсы жаман»*** *(Венн диаграмасы арқылы)* *Ойын шарты: Мұздың пайдасы мен зиянын айтып суреттерін тақтаға ілу.* ***Мұз айдын.*** *Жылтыр мұздың үстінде* *Аяқ тайып түрмайды.* *Керегі жоқ күштің де,* *Коньки өзі сырғайды.* ***Ой қозғау.*** *Өлеңде не туралы айтылған?* *Мұз айдында ойнау үшін нелер қолданамыз?* ***Шығармашылық бұрыш.*** *Балаларды топқа бөлу* ***1-Топ:*** *Мұз айдынын құрастыру.* ***2-Топ:*** *мұз айдынға коньки жапсыру* ***3-Топ:*** *Шаңғы мүсіндеу.*

			үрлейді).		***Қыс қызығы*** *Шаңғы, шана сайла.* *Конькиіңді байла.* *Думандатып ойна.* *Қыс қызығын тойла.* ***Қорытынды.*** *Біз бүгін не жайлы айттық?* *Мұз қандай?* *жақсы қатысқан балаларды мадақтау*
Екінші таңғы ас					
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 13*** *Торғайды бақылау.*	***Картотека № 14*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 15*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*
	Қысқы серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түск іас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№2.*** *Кереуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен.* *Кереуетте жатып велосипед тебу.* *Қолды алға созып, қайшылап қозғалту.*	***№3.*** *«Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз».* *«Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз.* *«Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз,* *«Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз.*	***№4.*** *Бір – көтер кәне қолыңды* *Екі – төмен ұста қолыңды* *Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды* *Бес дегенде секір көрсет бойыңды.* *Керіленіз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.*	***№5*** *"Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *«Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *"Құстар көңілденіп жатыр"*	***№6.*** *- арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.* *- арқамен жатып*

		«Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз. *«Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау.* *«Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.*		*-қолды шапалақтау*	*қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.* *- арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Д/О«Айырмашылығын тап» ойыны*** ***Берілген екі суреттен 3 айырмашылығын табу.*** ***Көжекке шеңбер де шаршы да емес бірақ ең кішкентай***	***«Құрбақа» қонаққа келеді.*** *Сәлеметсіздер ме? Тапсырма алып келдім, мен өзжапырағыма қалай жететінімді білмеймін. Егер маған тапсырмаларды орындап көмектессеңдер мен жапырағыма жетер едім! Балалар: Жарайды, көмектесеміз! Себебі біз ақылды балалармыз!* ***1 - тапсырма.*** ***Дидактикалық ойын.*** ***Пішіндерден үлгіге қарап бейне құрастыр.*** ***2 - тапсырма. Кім тапқыр: « Жұмбақтар»*** *1.Адамға серік,* *Күзетке берік.*	***Ө.Тұрманжановтың «Туған өлке» өлеңін оқып түсінік беру.*** ***Туған өлке*** *Көгінде күн нұрын төккен,* *Жерінде гүл жұпар сепкен.* *Неткен сұлу,неткен көркем,* *Осы менің туған өлкем!* ***Ой қозғау.*** *-Балалар,өлең ұнады ма?* *Не туралы жазылған?* ***Табиғат туралы түсінік беру.(жер,су,ауа,өсімдіктер, құстар,жануарлар т.б.)*** *-Тірі және өлі табиғат туралы түсіндіру.* *Сурет бойынша әңгіме құрастыру.Слайд. Көрсету.*	***Санамақ*** *Бота, түйе,* *Құлын,бие,* *Торай,шошқа,* *Қозы, қошқар,* *Қодық,құлан,* *Көжек, қоян,* *Бақа,шаян,* *Торғай,шымшық...* *Сен, қал Сен, шық!* *(Қадыр Мырза Әли)* *Балалар мен сендерге тапсырмалар алып келдім. Егер тапсырмаларды жақсы орындасаңдар мен сендерге мен сияқты секіріп,жаттығу жасауды үйретемін. Келісесіңдер*	***4-айырмашылықты тап*** ***Ұйқас тауып ойнайық !*** *Өлеңнің басы беріледі,әрі қарай ұйқасын табу.* *1. Қағазға қайшы өтпеді* *Соғанда Балнұр ...(өкпелі)* *2.Жоғалды қара қарындаш* *Ондайы енді ..(табылмас)*

	қызыл пішінді табуға көмектес. 	*(Ит)* *2.Жүрегі бар, ізі жоқ,* *Қанатты бар, ұшпайды.* *Су астында қыстайды.* *(Балық)* *3.Сұм жүзді,* *Құралай көзді,* *Киікше секірген,* *Бура санды,* *Жолбарыс тонды. (Бақа)* ***3 – тапсырма*** ***Жетіспей тұрған балапанды сал.*** 		*ме?* *Балалар: Алақаааай, әрине келісеміз!* ***1.Кеңістікті бағдарлау.*** *Марат Қайраттың сол жағында отыр. Қайрат Серіктің оң жағында отыр. Қай бала қайда отырғанын көрсет.* ***2. «Не артық?»*** *Әр қатардан артық затты тап.* *(әр балаға жеткілікті материалмен)* 	*3.Атам кеше құс атты* *Біреуін маған.. (ұстатты)* *4. Тоскауылдан қат-қабат* *Енді қалай ... (аттамақ)* *Бестік алсаң жарайсың* *Білмесең жерге ..... (қарайсың)* *Қар жауады жапалақтап* *жүр балалар .....шапалақтап*
Балалармен Жеке жұмыс	*Дид/ойын: «Жыл мезгілдері»* *Мақсаты:Балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту,мезгілдерді атауларын үйрету* ***Еламан Раян***	*Сурет салу: «Сиқырлы қылқалам» Мақсаты: Қиялын ойлау қабілетін дамыту.* ***Бекарыс Ислам***	*Монтессории технологиясы* *Тіл дамыту аймағы:* *Көкөніс суреттерінің қиындыларын тауып , ретімен орналастыру.* ***Нұрасыл Нұржанат***	*«Кеңістікті бағдарлау» «Оң және сол», «алдында-артында», «астында-үстінде»* *Мақсаты: Кеңістікті бағдарлай білуге үйрету.* ***Бекарыс Бақбол***	*«Пішіндерді ажырат»* *Мақсаты:* *Балаларды әр түрлі пішіндерді ажыратуға үйрету.* ***Әмір Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				

Серуен	***Картотека № 13*** *Торғайды бақылау.*	***Картотека № 14*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 15*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде катарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды карау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паздармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Желтоқсан айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 11.12.2023	Сейсенбі 12.12.2023	Сәрсенбі 13.12.2023	Бейсенбі 14.12.2023	Жұма 15.12.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын:*** ***«Танып ал да, атын ата»*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атап, өз ойын айта алады.*	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты:,түрлі түсті боядағы түстерді сәйкестендіре алады.*	***Дид ойын:*** ***«Үйжануарлары»*** *Ойынмақсаты: Үйжануарларынолардыңдең емүшелерін атау, суреттен өз толдерін тауып қоя біледі.*	***Дид ойын:*** ***«Менің сүйікті ертегім»*** ***Мақсаты:*** *ертегі кейіпкерлері атап, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата алады.*	***Дид ойын:*** ***«Құстар біздің досымыз»*** ***Мақсаты:*** *Суреттер бойынша құстарға қамқорлықпен қарауды түсінеді.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Желтоқсан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген.* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылғанісәрекетке дайындық	*Шақырамын сендерді Жолдастарым кел бері Толтырайық шаттыққа, Дөңгеленген шеңберді.*	*Дос болайық, бәріміз, Жарасып тұр әніміз. Тыныштықты сақтаймыз, Атсын күліп таңымыз.*	*Қане, қане тұрамыз, Үлкен шеңбер құрамыз. Қоян болып секіріп, Орнымызды табамыз.*	*Сәлем деймін достарға, Сәлем деймін құстарға, Сәлем деймін құрдасқа Сәлем деймін ұстазға.*	*Табиғат біздің анамыз, Табиғатқа балмамыз. Үлкен сәлем береміз Біз бақытты балмамыз.*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша		***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі: 10.10-10.25***	***Музыка: 9.20-9.35***

	Көз тоймайды қараса... *Ағып жатыр өзені,* *Шұлап жатыр шағала* **2- аялдама** *-Бұл еліміздің ең басты қаламыз Астана.* *Астананың үстінен ұшып барамыз.* *-Астана қаласындағы ғимараттардың суреттерін көрсету, сөйлем құрау* **3- аялдама:** ***Дид ойын: «Жақсыма?»*** *-Күн шыққаны жақсыма?* *-Жел соққаны жақсыма?* *Достарыңмен бірге жүрген жақсыма?* *Анаңды құшақтаған жақсыма?* *Отаныңда өмір сүрген жақсыма?* *-Үйде болған жақсыма?* *-Би билеген жақсыма?* *-Отанымның азаматы болған жақсыма?* ***Жарайсыңдар!*** **4- аялдама. Тосын сәт.** **Күннің қонаққа келуі.** *-Сәлеметсің бе,Күн шуағы!* *Сенің шуағың ертемен бізді оятты.* *Күн шуағы бізге әрдайым нұрын шашады. Рақмет саған!* *Біз өстік,саған қарай қол созамыз,* *Бір-бірімізге жақсы көңіл күй сыйлайық.* *Күн шуағы,сен бүгін бізбен бірге бол!* *Балалар күн көңілсіз сияқты, ол күлмейді.* *Күн, күн сен неге көңілсізсің?*	***құрастыру.Үйдің жанына ермексаздан жол салу.*** **Сипаттама.** *Біз қамқор балалармыз.* *Достарымызға көмектесуге дайынбыз. Мына жол арқылы бір-бірімізге барып тұрамыз.* *Достарымызға жақсылық жасаймыз.* ***Сергіту сәті:*** *Саусақтар шыншыр болады,* *Үзілмейді тартсаңда.* *Ал,піл келіп шынжырды,* *Үзіп кетті басқанда* *Тұмсығымен доп іздеп,* *Ойнағысы келіп тұр.* *Достық үшін пілге мен,* *Гүл сыйлағым келіп тұр.* ***Дид ойын: «Көпір».*** ***Шарты:*** *Еденге ұзынша лента «көпір» ретінде төселеді. Лентаның екі шетінен екі топтың балалары бір-біріне қарама-қарсы шығады. Балалар көпірден бір-біріне көмектесіп жол беріп, орындарын ауыстырып өтуі керек.* ***Балаларды мадақтау***	*Жерінде гүл жұпар сепкен.* *Неткен сұлу, неткен көркем!* *Осы менің туған өлкем!* ***Сергіту жаттығуы:*** *Бәйтерекке ұқсайық,* *Қолды көкке созайық.* *Самұрық болып ұшайық,* *Ұямызға қонайық.* ***Шығармашылық бұрыш.*** *Геометриялық пішіндер арқылы топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Бәйтеректі құрастыру* ***2-топ:*** *Ермексаздан жұмыртқа жасау.* ***3-топ:*** *Көп қабатты үй салу.* ***Тақпақ: Отан*** *Бақытты боп жүргенім* *Сенің арқаң, Ұлы Отан.* *Елім менің –тірегім,* *Құшағында гүл атам.* **Қортынды.** *Балаларды мадақтау.*	*Бой сергітіп алайық.* ***Дид ойын: «Бөлшектерді құрастыр»*** *Шарты: Қиынды суреттерден ауылдың суретін құрастырады.* ***Дид ойын: «Менің ауылым»*** *А3 форматқа ауыл суретін жапсыру, жапсырған суреттердегі ағаштарды, үйлерді бояу. Ағаштарға қар ұшқындарын ақ түспен ермексаз арқылы салу.* ***Отан туралы мақал мәтел*** *1. Отан оттан да ыстық.* *2. Туған жердей жер болмас, Туған елдей ел болмас.* **Қорытынды.** *Сұрақтар ізмегі арқылы қорытындылау.* *Не туралы әңгімелестік?* *Туған жер дегеніміз не?* *-Біздің ауылымыз қалай аталады?* *Балаларды мадақтау.*	*қарандашы бізге асқа топтың балалары хабарлама жіберіпті:* *«Амансыңдарма? Астанаға жеттіңіздерме? Біз Бәйтеректі көргіміз келеді деген.* *Ендеше балалар біз Бәйтерек макетін құрастырып сыйлыққа апарайық* ***Дид ойын: «Бәйтерек»*** *Бәйтеректе қандай пішіндер бар?* *Төбесі неге ұқсайды?* *Балалардың суретті құрастыру жолдарын бақылау.* ***Құрастыру жұмысын бағалау.*** ***Сергіту сәті:*** *Біз кішкентай балamыз* *Өсіп-өніп толамыз* *Күнге қарай*

			Қазақ тілі: ***9.20-9.35***		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	***Қызығушылықты ояту.*** *Сәхнатқа шыққыларың келе ме?* *-Мен сендерге сиқырлы кілемшемен саяхаттауды ұсынамын.* ***Дид ойын: «Кілемше өрнегі»*** ***Шарты:*** *Ермексаздан кілемшеге өрнек салу.* ***Бәріміз бірге: 1,2,3- кілемше ұш*** ***1 аялдама:*** *-Сонымен,біз кілемшемен туған өлкеміздің үстінен ұшып бара жатырмыз.* *Біздің Отанымыз қалай аталады?* *Отанымыз туралы әңгімелеу.* *Отанымыздың аумағы әртүрлі түспен боялған.Сары,жасыл, қоңыр,көк түс те бар.* *Бұл еліміздің табиғатының алуан түрлі екенін көрсетеді.* *Осы түстер нені білдіреді?* *-Балалар,біз қазір елді мекендер үсті-нен ұшып барамыз: кішкентай үйлер, киіз үйлер, жайлауда мал жайылып жүр, ешқандай көлік түрлері, түтіндеп жатқан фабрикалар мен зауыттар көрінбейді.* *Табиғаты әсем,ауасы таза, суы мөлдір.* *Бұл не екен?(Ауыл).* ***Ой дамыту.*** *Суретке сөйлем құрау.* ***Ауыл туралы кім тақпақ біледі?*** *Біздің ауыл тамаша!*	***Қызығушылықты ояту.*** ***«Сурет көрмесі» әдісі*** *Әр түрлі иллюстрациялар қарау.* ***Ой дамыту.*** ***Сұрақ –жауап*** *Біз қандай мемлекетте тұрамыз?* *Тудың түсі қандай?* *Достық деген не?* ***Дамыту бұрышы.*** *Балаларды топқа бөлу,* ***Дид ойын: «Достық үйі»*** ***1-топ Мейірімділік үйі.*** ***М.Монтессори технологиясы бойынша үй құрастыру.Үйдің жанына гүлдердің суретін салу.*** *Сипаттама беру. Бұл Қазақстандағы ең әдемі үй. Ол біздің балабақшамыз. Біз онда көңілді, бақытты өмір сүреміз. Үйіміздің жанына гүлдер ектік.* ***2 –топ. Ақылдылар үйі.*** ***Дьенеш блоктары арқылы үй құрастыру. Үйдің ауласына ағаштар жапсыру.*** *Біз ақылды балалармыз Үйіміздің жанына достық ағаштарын ектік.* *Біз бір-бірімізді тыңдаймыз Біздер ренжісуді білмейміз Біз ештеңе қызғанбаймыз* ***3–топ. Қамқоршылар үйі*** ***«Пазл» арқылы үй***	***Дид ойын: «Суреттер сөйлейді»*** ***Шарты:*** *Педагог көрсеткен суреттерге балалар жақсы істер мен жаман қылықтар туралы атап айтады.* *-Көмектесу, қамқор болу деген не?Адамдарға, құстарға, табиғатқа қамқор болу, көмектесу жақсы әдеттерге жатады.* ***Ой дамыту.*** ***АҚТ технологиясымен жұмыс.*** *Слайд қарау.* *Отан туралы тақпақ жаттау.* *–Мағынасын түсіндіру.* *Отан деген Атамекен* *Отан деген-туған жер.* *Отан –ана, Отан-үлкен Қазақстан туған ел.* ***Дид ойын: «Туған жерді гүлдендір»*** *Шарты: Ортақ ағашқа гүл, жүрек, күн т.б суреттер жапсыру.* *Балаларды мадақтау.* ***Дид ойын: «Сипатта»*** ***Шарты:*** *Туған жер туралы суретке әңгіме құрау.* ***Туған жер туралы тақпақ*** *Өтебай Тұрманжанов* *Көгінде күн нұрын төккен,*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Өлең оқу Ж. Тұрбеков.*** ***Туған елім.*** *Туған өлке – кең далам,* *Мәңгілік бақыт орнаған.* *Сайраңдаймыз саяңда* *Ерікті ұлан – біз балаң.* ***ІІІ.Ой қозғау*** ***Ашық сұрақтар*** *Өлең не туралы айтылған?* *Туған өлке, Отан, туған жер деген сөздерді қалай түсінеміз?* *Біз қандай мемлекетте тұрамыз?* *Біздің Отанымыз не?* *ҚР рәміздерін ата ?* *Оларға сипаттама беру* *Астанамыз қалай аталады?* *Сендер қай обылыста тұрасыңдар?* ***Ой дамыту.*** ***АҚТ технологиясы.*** ***Слайд қарау*** *Отан туралы тақпақ жаттау.* *–Мағынасын түсіндіру.* *Отанды жас ,кәріміз де* *Туған жер деп сүйеміз* *Өйткені онда бәріміз де* *Туып өмір сүреміз.* ***Сергіту сәті.*** *Орнымыздан тұрайық,* *Алақанды ұрайық* *Оңға қарай бұрылып,* *Солға қарай бұрылып,* *Бір отырып, бір тұрып*	***Ой дамыту*** ***АКТ технологиясы мен жұмыс.*** *Астана қаласындағы көрікті жерлермен таныстыру.* ***Бәйтерек -*** *Қазақстан мемлекетінің символы.* *Дүние жүзінде теңдесі жоқ,бірегей сәулетті ғимарат.* *Мұнда келушілер шыны шарда орналасқан жарық әрі кең көру залына панорамалық лифт арқылы көтеріледі.* ***Тосын сәт.*** *Осы кезде жетекшінің қалта телефонына хабарлама келеді.* *Жетекші ашып оқиды.* *Балалар*

	Тәрбиеші: *Менің шуақтарымды орманда ағаштар, құстар, өзендер алып қалды. Мен сондықтан көңілсізбін. Балалар күнге көмектесеміз бе?* ***Дид ойын: «Күн шуақтары»*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Күннің шуақтарын құрастыру* ***2-топ:*** *Шуақтарын сары түспен бояу.* ***3-топ:*** *Күнге шуақтарын жапсыру.* ***Қортынды.*** ***Ө.Тұрманжановтың «Туған өлке» өлеңін оқып түсінік беру.*** ***Туған өлке*** *Көгінде күн нұрын төккен,* *Жерінде гүл жұпар сепкен.* *Неткен сұлу,неткен көркем,* *Осы менің туған өлкем!*				*талпынып* *Көкке қолды созамыз* *Қанат қағып ұшамыз* *Орнымызды табамыз* *- Балалар сендер Астана туралы тақпақ білесіңдерме?* ***Тақпақ:*** ***Астанам*** *Ардақталды А**станам,*** *Мәртебелі бас қалам.* *Көркейе бер күн сайын,* *Алға қарай, бас қадам.* *Ендеше балалар туған жерге ораламызба?* *Туған жерге оралу.* ***Сұрақтар ілмегі*** *-Балалар сендерге сапхат ұнады ма?* *- Міне біз туған жерімізгеде, Өз балабақшамызға оралдық.* *- Туған жеріміз*

					қалай аталады? - *Балабақшамыз қалай аталады? Балаларды мадақтау.*
Екінші таңғы ас	**Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 5*** *Қыстап қалатын құстарды бақылау.*	***Картотека № 6*** *Айналадағы адамның қысқы еңбегі*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 13*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 14*** *Торғайды бақылау.*
	Қысқы серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгіұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды тысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	***№2*** *- Кереуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен.* *- Кереуетте жатып велосипед тебу.* *- Қолды алға созып, қайшылап қозғалту.*	***№4*** *Бір – көтер кәне қолыңды* *Екі – төмен ұста қолыңды* *Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды* *Бес дегенде секір көрсет бойыңды.* *Керіледі, созылады, төсектен біз тұрамыз.*	***№5*** *"Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	***№7*** *«Күннің оянуы»* *- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.* *- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.* *- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.* *«Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.*	***№10*** *Қайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды)* *Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау)* *Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін*

					қалай аталады? - Балабақшамыз қалай аталады? Балаларды мадақтау.
Екінші таңғы ас	**Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 5*** *Қыстап қалатын құстарды бақылау.*	***Картотека № 6*** *Айналадағы адамның қысқы еңбегі*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 13*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 14*** *Торғайды бақылау.*
	Қысқы серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шұсыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгіқ йқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	***№2*** *- Керуетте жатып, аяқ – қолдарын жоғары көтеру кезекпен. - Керуетте жатып велосипед тебу. - Қолды алға созып, қайшылап қозғалту.*	***№4*** *Бір – көтер кәне қолыңды Екі – төмен ұста қолыңды Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды Бес дегенде секір көрсет бойыңды. Керілеміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.*	***№5*** *"Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр». 2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту. 3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	***№7*** *«Күннің оянуы» - «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде. - Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді. - Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді. «Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.*	***№10*** *Қайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды) Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау) Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін*

					сипау) *Қайырлы таң, қолдарымыз! (қолдарын сипау)* *Қайырлы таң, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау)*
	Үйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртіп, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітапта ркарау және тағы басқаәрекеттер)	***Ж.Мұхамеджановтың «Сыйлаймын» өлеңінжаттау*** ***Сыйлаймын*** *Атамененанаңың* *Айтқантіліналамын.* *Үлкенкісіжұмсаса,* *Қайдаболсынбарамын.* *Төсектіөзімжинайымын,* *Ешкімді де ұрмаймын.* *Ешкімғағантимейді,* *Мен де бәрінсыйлаймын.*	***«Біздің шаңырақ»*** ***Е.Өтетілеуов*** *Атамнан басталар* *Әжеммен қосталар* *Отбасым мыңылар:* *Ең жақын адамдар* *Әкем мен анам бар* *Бір туған ағам бар* *Бір туған апам бар...* *Бәрін жақсы көремін*	***Отан. Ж Әбдірашев.*** *«Отан - атам, Отан - әкем!»* *Осы сөзім қате мекен?!* *Қате болса,Неге біздер* *Дейміз оны «Атамекен?!»* *«Отан - әжем, Отан – анам!»* *Туған жер! деп,* *Ол бекерге аталмаған.....* *Атам, әжем, әкем, анам* *Төртеуі де «Отан!» маған*	***Сейфолла Оспановтың «Бақыт деген не өзі?»*** *Бақыт деген, шырағым* *Мынау әсем тұрағың.* *Ну ормандар, гүл бағы,* *Күннің күліп тұрғаны* *БАҚЫТ- дәні даланың.* *«Ботам» деуіңнің,* *Тыныштығыңның.*	***Ой қозғау.*** *Республикамыз, яғни еліміз қалай аталады?* *- Елбасымыз кім?* *- Мемлекеттік Рәміздерді кім айтады??* *-* *Жарайсыңдар, елордамыз қай қала?* *Астанада не бар?* ***АКТ технологиясы мен жұмыс. Слайд.*** *Байтерек туралы түсінік беру.* ***Сурет салудың әдіс тәсілдерін көрсету, түсіндіру.*** *Үлгіні талдау.*

					Балалардың өз бетінше жұмысы ***Дид ойын: «Біздің көрме*** *Шарты: Салған суреттерді тақтаға іліп, бір-бірін бағалау.* ***Қорытынды.***
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Сиқырлы суреттер»*** ***Мақсаты:*** *бірлесіп жұмыс жасайды достық қарым-қатынаста бола алады.* ***Өнім арқылы саралау*** ***4К-командамен жұмыс*** ***Нұрасыл, Раян***	***Дид ойын.*** ***«Аңдарды табайық»*** ***Мақсаты:*** *Суреттегі жануарларды ажыратуға үйрету.* ***Бекарыс Ислам***	***Дид ойын.*** ***«Қуыршақты оятпа»*** ***Мақсаты:*** *Ақырын дауысты қолдана білуді дамыту.* ***Әмір Бекарыс***	***Қим ойын.*** ***«Аю мен балалар»*** *Мақсаты: сөздерін айтып тұрып, қимылын жасау, тез қимылдауға баулу* ***Раян Бақбол***	***Дид ойын.*** ***«Атын атап бер»*** *Мақсаты: ойыншықтардың атын атайды.* ***Ислам Бекарыс***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп қою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су")				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 5*** *Қыстап қалатын құстарды бақылау.*	***Картотека № 6*** *Айналадағы адамның қысқы еңбегі*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 13*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 14*** *Торғайды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,*				

басқалар	*Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың Үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата – аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: ата-аналарға жаттығу бөлмесін дайындауды ұсыну.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлығаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Желтоқсан айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 18.12.2023	Сейсенбі 19.12.2023	Сәрсенбі 20.12.2023	Бейсенбі 21.12.2023	Жұма 22.12.2023
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Затты сипаттау»*** ***Мақсаты:*** *Заттарды көріп сипаттау арқылы балалардың, сөздік қорын байыту.*	***«Табиғат құбылыстарын ата»*** *Мақсаты: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, еріді, буға айналады.*	***«Бұл қандай құс?»*** *Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуге үйрету және оларды ажырата білу.*	***«Жалпы атауын ата»*** *Мақсаты:* *Балаларға заттарды жеке-жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешуде тапқырлыққа, шапшандыққа баулу.*	***«Не артық?»*** *Мақсаты:* *Балаларды суретке қарап, оларды топтастыруға үйрету. Суретте тұрған артық затты таба білу, сипаттама беру.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Желтоқсан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген.* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөңгеленген шеңберді.*	*Дос болайық, бәріміз,* *Жарасып тұр әніміз.* *Тыныштықты сақтаймыз,* *Атсын күліп таңымыз.*	*Кәне, кәне тұрамыз,* *Үлкен шеңбер құрамыз.* *Қоян болып секіріп,* *Орнымызды табамыз.*	*Сәлем деймін достарға,* *Сәлем деймін құстарға,* *Сәлем деймін құрдасқа* *Сәлем деймін ұстазға.*	*Табиғат біздің анамыз,* *Табиғатқа баламыз.* *Иілін сәлем береміз* *Біз бақытты баламыз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

			9.20-9.35		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Тосын сәт – балаларға аққала ойыншығы қонаққа келеді.** **Аққала:** *Сәлеметсіңдер ме балалар! Мен орман ауылының аққаласымын. Мен жыл сайын қаншама жерге келсем де, осыншама керемет балаларды кездестірмедім. Сендердің сурет салғандарыңды, мүсіндегендеріңді, жапсырғандарыңды көріп таңғалдым. Сендердің нағыз өнер адамдары екендеріңді бірден түсіндім, сол үшін сендерге келдім. Біздің орман өте үлкен екенін білесіндер ме? Және ол өте әдемі! Мен оның сұлулығына күн сайын ләззат аламын! Орманымның әр ағашы, әр үйі маған таныс! Әрқайсысы өзінше әдемі, және олар ертегідей ерекше! Мен бірден бүкіл орман үйлерінің суретін жасауды армандадым, бірақ қай жерде сурет салсам да, қалай суретке түсірсем де, менің барлық үйлерім бір суретке сыймайды. Мен бір суретшіден сұрайын деп ойладым, бірақ ең нағыз суретші де оны жасай алмайды деп шештім. Үндемей қалады.* **Ой қозғау.** **Балалар аққала көңілсіз болып қалды ғо.** **Аққала сен неге көңілсіз болып қалдың?** **Балалар, маған кім көмектесе**	**Қызығушылықты ояту.** *Қуыршақ Айгүл келеді, амандасады.* *Қуыршақ :* **«Ақшақар мені сыртта ойнауға шақырды. Қыста далада қандай ойындар ойнайтынын білмеймін. Маған көмектесіңдерші балалар»** **Ой дамыту** **АҚТ технология жұмыс.** *Балалар суретке қараңдар. Қыс келіп, көп қар желді. Балалар серуендеуге шықты.* **Дид ойын: «Суреттер сөйлейді»** **(суреттегі балаларға ат қою)** *Марат шаңғыны алып, серуендеуге шықты.* *-Айнұр қайда? (Міне Айнұр)* *-Айнұр не мінеді? Ол шаңғы тебеді* *- Қанат коньки алды.* *- Қанат не тебеді?* *Ол коньки тебеді* *Самат шананы алып, төбеге қарай жүгірді.* *- Самат не алды?* *Ол шана алды)* *- Самат не мінеді? Ол шанамен сырғанайды.* *- Ару серуендеуге, қармен ойнауға шықты.* *Ару қар шарын жасады.* *Қуыршақ : «О, балалар, ол қарды қалай жасады?»* *-Ал енді біз саған үйретеміз.*	**Таңғажайып сәт.** *Қар Хаппайымының сәлемдемесі.* **Сиқырлы сандықша.** **Жұмбақ жасыру.** **Жұмбақтың шешуі арқылы** *Сандықшаның ашылуы* *Тапсырмаларды орындау.* **Ой дамыту** **1 тапсырма** **Дид ойын: «Бұл қай мезгіл?»** *Мнемо кестемен жұмыс* *Қазір жылдың қай мезгілі?* *- Қыс мезгілі.* *Қыс мезгілінің ауа райы қандай болады?* *- Қар жауады, аяз болады, боран соғады, мұз қатады.* *Қыс мезгілінде қалай киінеміз?* *- Тон, малақай, етік, шалбар, жейде, қолғап, мойынорағыш, баскиім киеміз.* *Сөздік жұмыс жүргізу.* **2 тапсырма.** **Дид ойын: «Кім жылдам?»** *Қысқы киімдерді құрастыру.* **Сергіту сәті.** **«Боран» дауыс** *Балалар нені дауысын естіп тұрсыңдар?Боранның. Боранды қимылмен*	**Тосын сәт** **Есікті қағып.** *Қуыршақ Маша қонаққа келеді. Балалармен амандасу.* **Ой дамыту.** **Тәрбиеші :** *Балалар, қараңдаршы бізге қонаққа кім келді. Бұл Маша қуыршақ. Оның қалай киінгенін көрдіңдер ме? Ол неге олай киінген? (балалар жауаптары) Дұрыс, қазір қыс, суық, қар жауды, жылы киіну керек.* **Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, біздің қонағымыз неге екені белгісіз көңілсіз! Маша, саған не болды.** **Қуыршақ Маша:** *Мен мұңайып отырмын, өйткені мен көңілсіз. Жаз мезгілінде мен өзенде жүзіп, жидектер мен гүлдер теретін едім, күзде мен саңырауқұлақтарға бардым, егін жинадым, енді қыс келді, мен не істерімді білмеймін.* **Ой қозғау.** *Қысқы ойын-сауық туралы әңгімелесу.* *Балалар, Машаға айтайық қыс - жылдың тамаша мезгілі. Сыртта қызық болғандықтан үйге кіргіміз келмейді.* *Ал біз қыста далада қандай қызықты нәрселер*	*Балалар, мен бүгін* **топқа** *келіп, қылқаламдарды таба алмадым. Сендер олардың қайда екенін білесіңдерме?* *Балалар: Жоқ, білмейміз.* *Тәрбиеші: Бүгін сыртта ауа райы қандай екенін байқадыңдар ма?* *Балалар: Қар жауып тұр, үйлердің төбесі, ағаштарды қар басқан, дала аппақ.* **Өлең оқу.** **Қыста қармен ойнаймыз,** **Қызыққа біз тоймаймыз.** **Таудан төмен сырғанап,** **Шаңғы,шана тебеміз.** Өлеңде не туралы айтылған? *Білесіңдер бе, мен осының суретін салғыңыз үшін* **қылқаламды іздедім,** *қылқаламдарды таппадым. Сендер*

	алады? *Аққала, саған біздің балалар көмектеседі, солай ма? (Иә)* *Біз бірінші сенің үлкен орманыңды құрастырамыз.* ***Аққаламен серігін алайық*** *Боран соғар оң жақтан,* *Боран соғар сол жақтан.* *Қар атысып ойнасақ,* *Су болады қолғаптар.* ***Топтық жұмыс.*** ***Дид ойын: «Қысқы орман»*** ***Шарты:*** *А3 форматта орман құрастыру.* *Аққала: Керемет, енді біздің ауылды бейнелеу үшін көп үй салу керек. Оны қалай жасайсыңдар?* *Аққала егер біздің балалар бәрі бір үйден салса, онда барлық үйлерді қосса бір ауыл шығады* ***Аққала: Балалар, мен үйлердің қабырғаларын, шатырларын, терезелерін, есіктерін дайындап қойдым.*** *Кейбіреулері үлкен, ал басқалары кішкентай. Неліктен олардың өлшемдері әртүрлі деп ойлайсыз?* *-кішкентайлар - ең ұзақ тұрған үйлер, ал үлкендер - өте жақын орналасқан үйлер.* *Біреу үйге жақыннан қарағанды ұнатады, ал біреу алыстан тамсанғанды ұнатады. Сендерге қандай үй ұнайды таңдаңдар.* ***Ой дамыту.*** *Тәрбиеші: Балалар, қарандаршы, бізде тек төртбұрышты дайындамалар ғана бар. Бірақ үйлердің төбесі*	***Қуыршаққа тақпақ айтып берейік. Тақпақ.*** *Қар жауыпты далаға,* *Қар жауыпты қалаға.* *Сырғанаймыз енді біз,* *Отырып ап шанаға.* *Ойынқұмар көп бала,* *Шұрқырасып топтала,* *Аппақ қардан жасаймыз,* *Әп-әдемі аққала* ***Шығармашылық бұрыш.*** ***Дид ойын: «Қар адам»*** ***Шарты: Ермексаздан домалақтар аққала мүсінін жасау.*** ***Аққала неше бөліктен тұрады?*** ***Пішіні қандай?*** ***Түсі қандай, неліктен ақ?*** *- Қарандаршы, балалар, мінті балалар қардан аққала жасады.* *-Ақшақардың басында не бар? (Ақшақардың басында шелек бар)* *- Аққалада мұрынның орнына не бар? (Ақшақардың сәбіз мұрны бар)* *-Ақшақардың қолында не бар? (Ақшақардың қолында сыпырғыш бар)* *Дид ойын: «Не жетіспейді?»* *Балалар біздің аққалаға сонда не жетіспейді?* ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-Топ:*** *Аққаланың бас киімін салу, бояу.* ***2-Топ:*** *Мұрын, сыпырғыш жапсыру.* *Сергіту сәті. Музыкамен*	*көрсетеміз (қолдарын жоғары көтеріп жәй және қатты дыбыс шығарып гүілдейді.)* *Ал, қатты аяз болғанда не істейміз? (қолдарын құсырып,аяқтарын топылдатады).* *-Ал,күн шыққанда не істейсіңдер? («алақай» деп қолдарын шапалақтайды). қайталау.* ***3 тапсырма. Ой қозғау*** *Сұрақ- жауап.* *Қардың артынан тапсырма орындау.* *-Қоян қыста қандай түске енеді?* *-Неліктен?* *Аю қыста не істейді?* *-Неге?* *Түлкі мен қасқыр не істейді?* *Қоян қыста ақ түске киімін ауыстырады, өйткені ол киім оны қыста жауларынан қорғануға көмектеседі.* *Қасқыр орманда, тауда тұрады, ет жегенді ұнатады. Аю ұйық-тайды, ол бал жейді.* *Ку түлкі, тышқан, құс аулайды.* ***4-тапсырма: Дид ойын: «Қыс келбеті»*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ: Майшам арқылы мұзды бейнелеу.*** ***Шарты:*** *Ақ қағазға майшаммен шимай бейне*	*жасаймыз.* *Шаңғы тебуге, коньки тебуге, хоккей ойнауға, қардан бекіністер салуға, қардан адам жасауға, қар лақтыруға болады.* ***Суретпен жұмыс.*** ***« Қысқы ойын-сауық » тақырыбына сюжеттік суреттер сериясын көрсету.*** ***Тәрбиеші :*** *1. Мына суреттегі кім? Олар не істеп жатыр?* *2. Балалар құстарды немен тамақтандырады?* *3. Қоректендіргішке қандай құстар ұшып келді (сауысқан, қарға, торғай)* *4. Басқа балалар не істеп жатыр?* *5. Шанамен кім айналысады? Олар қайда мінеді?* *6. Шаңғымен кім айналысады? Олар қайда мінеді?* *7. Басқа балалар не істеп жатыр?* *8. Серуен кезінде балалардың көңіл-күйі қандай?* *9. Қалай ойлайсыңдар, балалармен серуен қалай аяқталады?* *10. Қар туралы не деуге болады? (жұмсақ, ылғалды, суық, қытырлақ.)* ***Сергіту сәті: Қыс қызығы. Музыкамен.*** ***1- ойын түрі.*** ***Дид ойын: «Машаға арналған қар адамдары»***	*маған басқа қандай тәсілдермен сурет салуға болатынын ұсына аласындарма?* *Балалар:* *Саусақпен, алақанмен, таяқшамен сурет салуға болады.* *Тәрбиеші: Әрине, бізде мақта таяқшалары бар ғой, солармен сурет салып көрейік.* ***Ой дамыту.*** *Бізге қысты бейнелеу үшін тек суретшілер емес, жапсырушы, құрастырушы, мүсіндеушілер керек.* ***Қар басқан жол*** ***Жем іздеген құстар*** ***Мұз айдын*** ***Қар жауып тұрған мезгіл*** *Міне қыстың осы бейнесін бейнелеу керекпіз.* ***Сол үшін топқа бөлінейік.*** ***Мынау үлкен формат.*** ***Осыған қыстың бейнесін салып, көрме жасаймыз.*** ***1-топ:*** *Қар басқан жолдыортаға*

	үшбұрыш болу керек. Біз қалай әрекет етуіміз керек? (қиылған бұрыштар) (дайын шатырларды беру) Балалар, бір төртбұрыштан 2 терезені қалай жасауға болады? (жартысынан бүктеп, кесу) Жарайсыңдар балалар! **Шығармашылық орталық.** **Дид ойын: «Орман үйлері»** Аққаланың дайындап қойған пішіндерін ретімен жапсырып, ормандағы үйлерді шығарамыз. Үйлердің жанына ермексаздан ағаштар жасаймыз. **Жарайсыңдар!** Аққала: Балалар, біздің орманда қар біраз уақытқа дейін ерімейді, ол жерде де, шатырда да қар жатады. Үйлерімізге қарды қалай саламыз? Ооо мен түсіндім! Менде үнтақ жармасы бар. Қарға қатты ұқсайды! Біз онымен үйлердің төбесіне себеміз, бірақ алдымен қар құлап кетпеуі үшін оларды желіммен қалың жағуымыз керек. **Шығармашылық орталық.** **Дид ойын: «Қарлы шатыр»** **Шарты:** Жармамен үйдің шатырына қар суретін салу. Балалар жұмысты орындайды, үлкен үйлер алдыңғы қатарда, кішігірім үйлер артқы жағында (әр бала өз үйінің қайда екенін түсіндіруі керек) **Аққалаға тақпақ айтып берейік** **Міне аппақ қар** **Аяз боран бар**	**Ой дамыту** Қыста не істегенді ұнатамыз? Қар ойнау, шаңғы тебу. Мұзда коньки тебу Шанамен таудан төмен түсу. **Дид ойын:«Кім немен ойнайды?»** **Шарты:** Сәйкес суреті бар қысқы қызықтарға арналған суреттерді құрастыру. Қуыршаққа беру. Қуыршақ : Рахмет балалар! Сен маған бәрін жақсы айттың, көрсеттің. Мені Аққала күтіп қалған шығар, көшеге қарай жүгіремін, Сау болыңыздар. **Қортынды:** - Балалар, бізге кім келді? - Қуыршаққа көмектестік пе? -Жарайсыңдар балалар!	салу.Үстін көк су боякпен бону. **2-топ:** Ағаштарға қар ұлпаларын жапсыру. **3-топ:** Құстардың ұясына ермексаздан діндер толтырып жасау. **Жасаған жұмыстарды суретке түсіріп, Қар ханшайымына жіберу.** **Қортынды** Дид ойын: «Кім тапқыр?» Жұмбақ жасыру. Қолымен қаламы жоқ, Бірақ сурет салады **(Аяз)** Көлдің беті көк әйнек, Сырғанауға тым әйбет. **(Мұз)** **Жұмбақтың шешуін сұрақтар қоя отырып, жауап алу үіә аяқтау**	Балалар, Машаға қардан емес, қағаздан қар жасауды үйретейік. Үстелде қағаз парақтары бар, онда дөңгелек пішіндер таратылған.. Пішіндерді ретімен қойып жапсырамыз, енді біз жарма үнтағын, желімнен жағылған дайындаманың бетіне мұқият құямыз. **Міне Маша қысты осылай қармен аққала жасап ойнауға болады.** Маша қуанып қол шапалақтайды. **2-ойын түрі:** **Дид ойын: «Маша шанамен сырғанайды»** **Шарты:** Әр түрлі түсте қиылған геометриялық пішіндерден Машаға шана құрастырып беру. Шанаға жіп тақсақ Маша сүйреп жүруге ыңғайлы болады. **Дид ойын: «Шанаға жіп»** **Шарты:** ермексаздан созу, есу арқылы шанаға жіп салу. Балалар бұл шанамен Маша қалай сырғанайды. Балалардың жауаптары. Маша көңілді ме? Тағы да біздің Маша көңілді. Тәрбиеші : Маша : - Рахмет балалар, қазір мен мүлде мұңаймаймын. Енді мен қыстың жылдың тамаша мезгілі екенін білемін. Сау болыңдар балалар.	жапсыру. **2-топ:** Құстар мүсіндеп ұяға жапсыру, жем мүсіндеп беру. **2-топ:**Форматтың шетіне мұз айдын құрастыру. **3-Топ:** Бәрінің үстінен щеткамен шашырату арқылы қар жаудыру. **Жарайсыңдар балалар.** Біз көрмемізді өз тобымдағы бұрышымызға іземіз. Енді осы суреттегі тақырыптар бойынша тақпақтар айту. **Мұз. <u>Қадыр Мырза Әли</u>** – Тазалашы, мұз болған Есік алды тайғанақ! – Жата берсін, біз оған Теуіп жүрміз сырғанақ! **Құстар** Жылы жаққа ұшпайтын, Біздің жақта қыстайтын Құстар көрсең жуықта Жем шашуды ұмытпа

	Төрлет қысым еліме Ойнаймыз біз далада. *Аққала: Балалар, бізден қандай керемет сурет шықты! Үйде кереуеттің үстіне іліп қоямын, Жатар алдында сүйсінемін. Рахмет, балалар, сау болыңдар!*			***Талдау. Тәрбиеші : - Балалар, бүгін біз не туралы сөйлестік? Балаларды мадақтау.***	*Қортынды Балаларды мадақтау.*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 1 Карды бақылау***	***Картотека № 20 Боранды бақылау.***	***Картотека № 15 Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.***	***Картотека № 9 Қырауды бақылау.***	***Картотека № 14 Торғайды бақылау.***
	Қысқы серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жуғыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары	***№5. Ояну Оянайық балалар Маған тезірек қарандар Шаналақты ұрайық Орнымыздан тұрайық.***	***№6. Ояну Балалар тұрайық Көзімізді ашайық Қолымызды созып Шынығып бір алайық.***	***№7. Ояну Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық.***	***№8. Ояту Ұйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жағымызға қарайық Төсектен біз тарайық***	***№9. Ояту Ұйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда- мында созылып Тарқасайық, тұрайық***
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары,	*Қимылды ойын: «Доп» Тәрбиеші ойынды бір баламен ойнаудан бастайды. Қолын оның басына қойып, доп сияқты секіруді ұсынады. Бала қос аяқтап секіреді, ал тәрбиеші*	*қимылды ойын: Менің зымыраған көңілді добым. Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты*	*Кішкене қоян, шыға гой... Бір топ бала тәрбиешімен бірге дөңгелене тұра қалады. Тәрбиеші кім кішкене қоян болады деп сұрайды. Бәрі айналып*	*«Қыдыруға барайық» Балалар алаңның (бөлменің) жан-жағына қойылған орындықтарда отырады. Тәрбиеші балалардың біреуіне жақындап келеді де оны*	*Өз түсіңді тап. Балалар үш-төрт жалаушалар алады. Біріншісі – жасыл, екіншісі – көк, үшіншісі – сары*

бейнелеуәрекеті,кітаптаркарау және тағы басқа әрекеттер)	*мынадай өлең айтады:* ***Секең, секең секеңдеп,*** ***Қайда зырлап кетпес доп.*** ***Төмен, төмен, төмендеп,*** ***Жерге жетер-жетпес боп.*** *Тәрбиешіэркайсысыменкезекпен ойнайды.*	*бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады.* ***Көңілді добым, о , менің,*** ***Домалап қайда жөнелдің?*** ***Қызыл, сары, көгілдір,*** ***Жел аяқсың-ау өзің бір!*** *Бұдан кейін доп қашып кетеді, тәрбиеші балалармен бірге оны ұстайды. Ойын жаңа доппен қайта басталады. Балалар ойынды әбден үйреніп игергенде, бәріне де доп сияқты секіруді ұсынуға болады.*	*жүріп мынадай өлең айтады.* ***Жүр, көжегім, шыға гой,*** ***Сұр көжегім, шыға гой!*** ***Айтқанымды ұға гой.*** ***Міне, былай шыға гой!*** *Кішкене деп атаған бала ортаға шығады. Өлеңнің ендігі шумағын айтып болғаннан кейін, барлық ойнаушылар, қоянға не істеу қажеттігін көрсеткендей, тиісті қимылдар жасайды. Ол да балалардың істеген қимылдарын қайталайды.*	*өзімен бірге қыдыруға шақырады. Ол бала тәрбиешінің артына тұрады. Ендігі бала одан кейін тұрады да, тағы сондай. Тәрбиеші осылайша 6-8 баланы жинайды да, олармен бірге аланды бір-екі айналып өтеді. «Үйге, үйге!» деген сигнал бойынша балалар өз орындарына жүгіреді. Тәрбиеші басқа балаларға келеді, ойын одан әрі жалғастырылады.*	*жалауша алады да 4-6 адамнан бөлменің (алаңның) бұрыштарында топтасады. Әр бұрыштағы тұғырдың үстіне тәрбиеші әр түрлі жалаушалар (жасыл, көк, сары) қояды.* ***Тәрбиешінің: «Қыдыруға барыңдар», -*** *деген сигналы бойынша балалар топтанып немесе жеке-жеке аланды (бөлмені) аралап кетеді. «Өз түсіңді тап деген жаңа сигнал бойынша балалар өздеріне лайықты түстегі жалаушаға қарай жүгіреді.*
Балалармен Жеке жұмыс	***М. Монтессори технологиясымен жұмыс.*** *Геометриялық пішіндермен әр түрлі құрастыру жұмыстарын жүргізу.* ***Ислам Бекарыс***	***Мнемотехника әдісі*** ***Тақырыбы: Киімдер*** *Мақсаты: мнемо кестемен жұмыс жасай отырып, балалардың киімдер туралы өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.* ***Әмір Раян***	***АҚТ технологиясы-мен жұмыс*** *Математикалық дамытушы ойындар* *Сұрақ-жауап* ***Нұрасыл Ислам***	***Ойын – жаттығу*** *«Қуыршықты жуындыр»* *Мақсаты:балалар тазалық туралы үйренеді..* *Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.* ***Әмір Бекарыс***	***Отан туралы мақал-мәтелдер.*** *Отан — елдің анасы* *Ел - ердің анасы* *Туған жердей жерболмас,* *Туғанелдей елболмас* ***Айдина***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 1*** ***Қарды бақылау***	***Картотека № 20*** ***Боранды бақылау.***	***Картотека № 15*** ***Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.***	***Картотека № 9*** ***Қырауды бақылау.***	***Картотека № 14*** ***Торғайды бақылау.***

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес кимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды,үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың Үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Балаларды неге жұмыстарға жиі алу.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Желтоқсан айы IV апта

	Дүйсенбі 25.12.2023	Сейсенбі 26.12.2023	Сәрсенбі 27.12.2023	Бейсенбі 28.12.2023	Жұма 29.12.2023
Балаларды кабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба алады.*	***Дид ойын: «Құстарға көмек береміз»*** ***Мақсаты:*** *Балалар Құстарды атап, өз ойын айта алады.*	***Дид ойын: Қайсысы қайда тіршілік етеді.*** ***Мақсаты:*** *жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтай алады.*	***Дид ойын: «Кімге не керек»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын танып атай алады.*	***Дид ойын: «Экологиялық багдаршам»*** ***Мақсаты:*** *Балала рды табигат сұлулығын көріп, оны қорғай білу туралы түсінеді*
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Желтоқсан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Асапан ашық ,көгілдір* *Күн шуағын төгіп тұр!* *Қол ұстасқан біздерді,* *Тереземнен көріп тұр.*	*Табигат егіз адаммен* *Ұқсастық табам содан мен* *Мәңгілік болсын егіздер* *Жер- ана, көл теңіздер.*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз.*	*«Кел, балалар күлейік»* *Кел, балалар, күлейік,* *Күлкіменен түлейік!* *Қабақ түйген не керек,* *Көңілді боп жүрейік!*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

бойынша			***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***		

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту.*** *Балалар біздің топқа қар ұлпалары ұшып келді қараңдаршы. (жіпке байланған қар ұлпалары топқа ұшыру) Олар бізге тапсырмалар әкелген. Қараңдаршы неткен жылтырақ.* ***Ой қозғау.*** ***1-қар ұлпасын алу*** ***1-тапсырма.Қыс мезгілі туралы айт*** *Мнемотехника арқылы қыс туралы әңгіме құрастыру.* ***Балаларды топқа бөлу. Мнемотехника бойынша шығармашылық жұмыс.*** ***1-топ:*** *Суреттегі қыс мезгілін құрастыру.* ***2-топ:*** *Аққала жапсыру* ***3-топ:****Шыршаны трафарет арқылы салу, ойыншықтарын бояу.* ***4- топ:*** *құстарға жем жасау.* ***2- тапсырма: Қыс сөзіне ассоциациялар*** ***Дид ойын: «Сөз ойла, тез ойла»*** ***Шарты:*** *Балалар доппен*	***Қызығушылықты ояту.*** *Тәрбиеші: Бүгін таңертең балабақшаға жұмысқа барсам, ақ тон киген, қалпақ киген, қолында сиқырлы таяқшасы мен сандығыбар аппақ қызды кездестірдім. Бұл қыз кім болды деп ойлайсың?* ***(жауабы қыс)*** *Бізге көптен күткен қыс келді, бізге өз сыйын берді - сандықша - мінекей!* *Балалар, мұнда сұрақ, жұмбақтар, сыйлықтар, тосын сыйлар бар, соларға жауап беруіміз керек.* *Әрбір дұрыс жауап үшін мен қар ұшқынын беремін, ал ең ақылдысы соңында марапатталады.* ***Ой қозғау.*** *Тәрбиеші: Енді қысқы сандықта қандай тапсырмалар бар екенін көреміз* ***Бір бала сөмкеден тапсырма картасын шығарады.*** ***Бірінші тапсырма.*** *Сұрақтарға жауап бер:* *-Қыс қашан келеді? (күзден кейін)* *-Қыста күн қалай жарқырайды? (күн жоғары емес және аз қызады; ол жарқырайды, бірақ қызбайды)* *-Қыста аспан қандай болады? (аспан жиі сұр, оның үстінде бұлттар бар, қар жауатын бұлттар)* *-Қыста қандай ағаштар*	***Музыкалық дыбыстар.*** ***Тосын сәт*** *Перде ашылып, барлығы дамыту орталығына келеді. Көрініс қысқы орман түрінде рамкаға салынған.* *- Міне, біз қысқы орманға келдік. Қысқы орманда не көріп тұрсыңдар?* ***Дид ойын: «Қар»*** ***Шарты:*** *Қар сөзіне анықтамаларды таңдау. Қарды тексеру (ақ, суық, таза, ұлпілдек, жарқыраған, күміс, кристалды, жабысқақ, ұсақталған, ылғалды).* ***«Қар» сөзіне етістіктерді таңдау (барады, жатады, айналады, сықырлайды, ұшқындайды)*** ***Шығармашылық орталық*** ***Дид ойын: «Қар үйіндісі»*** ***Шарты:*** *Қиылған суреттен құрастырып қар үйіндісін шығару.* ***Ой қозғау.*** *- Иә, балалар, қыс мезгілі жылдың өте әдемі мезгілі. Қыс туралы тақпақтар тыңдау.* ***Уақыт мол болеміз, Қыс қызығын көреміз. Сары аязға шыңдалып, Шымыр болар деңеміз.*** *Балаларды мадақтау* ***Дид ойын: «Кім танқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Қалбалақтап ұшады.* *Қанаты талын,* *Жерді барып құшады.* ***(Қар)***	***Тосын сәт*** *Ал бүгін мен сендерді ертегілер мен қажайыптарға толы ертегідегі қысқы орманға серуендеуге шақырамын! Менімен саяхаттағыңыз келе ме? - Иә!!! Бірақ біз орманға қалай барамыз. Шанамен баруды ұсынамын. Жолға дайындалуды бастайық, қыста орманда суық, сондықтан жылырақ киіну керекпіз.* ***Дид ойын: «Санамақ сыры»*** ***1-дегенім бөрік*** *Кисең бойға көрік.* ***2-дегенім етік*** *Киер сәнді етіп.* ***3-Дегенім ішік*** *Теріден тігер пішіп.* ***4-Дегенім тымақ*** *Қыста кисең жылы-ақ.* ***5-Дегенім байпақ*** *Іші жылы тайпақ.* ***Ой дамыту.*** *Балалар, біз енді залда емеспіз, сиқырлы орманға кірдік, айнала тыныштық. Балалар, сендер шағында не көріп тұрсыңдар? - шыршалар. Олар қандай?- Үлпілдек, жасыл, үлкен және кіші. Қанша? Олар қандай түсті? Балалар, біз ертегі орманындамыз, дәл осы жерде көптеген керемет тер орын алады! Балалар, енді бастарыңды*	***Тосын сәт.*** *Қонаққа* ***аққала*** *келеді .* *Тәрбиеші : Ол тура бізге қар үйіндізері арқылы келді .... балалар не келді? (* ***қар адамы*** *) .* ***Қар адамы қайдан келдің?*** *Біз кеше жаяу жүрдік* *Ал біз сені көрмедік ...* ***Аққала*** *: Мен қысқы ертегіден келдім,* *Мен сендерге шана әкелдім (ойыншық шаналарды көрсетеді) .* *Мен оны сендерге ойнау үшін беремін.* *Ал менің кететін кезім болды, әйтпесе еріп кетуім мүмкін.* ***Қызығушылықты ояту.*** ***Біз бүгін Нағыз ғалым ретінде ғылыми-эерттеу жұмыстарымен айналысатын боламыз.*** *Осы жұмыстың арқасында біз*

	ойнауға шақырылады, бала сөзді атап - допты басқа қатысушыға лақтырады. Мыс: Аяз, қар..... **3-тапсырма.** **Қыс мезгіліндегі құстар туралы айт.** **Дид ойын: «Құстар бөлігін тап, ата»** **Шарты:** Қиынды суреттерден құстардың бөлігін тауып құрастыру. қарғалар, торғайлар, көгершіндер т.б Құстарға қалай көмектесеміз? Немен тамақтандыруға болады? Не беруге болмайды? Балалардың жауаптары: қоректендіргіштер жасау. Тамақты жерге, қарға лақтыруға болады. ақ нан, печенье үгіндісі, жүгері, күнбағыс тұқымы, асқабақ тұқымы, бидай, жеміс бөліктерімен тамақтандыру керек. **Сергіту сәті:«Қыс қызығы»** **4-тапсырма. Дид ойын: «Қысқы киім»** Қыста дала суық, сондықтан адамдар жылы киінеді. Ендеше ұл мен қыздың киген киімдерін айт. Сұраққа жауап бер: Ұл мен қыз қайда барады? Бала басына не киіп алған? Ал қыз? Бала қандай куртка киген? Қыз қандай пальто киген? Курткада неше қалта бар?	болады? (ағаштар жалаңаш, жапырақсыз, тек қарағайлар мен жасыл шыршалар тұрады; ағаштар қыста демалады) Қыста өзендерде не болады? (мұзбен жабылған) Қыста адамдар қалай киінеді? (жылы) Құстар мен жануарлар қыста өздерін қалай ұстайды? -Балалар қандай қысқы қызықтарын білесіңдер? (әр жауап үшін балаларға бір снежинка беріледі) А3 форматқа суреттерді осы жауаптар бойынша бойынша жапсыру, құрастыру, бояу. **Келесі бала тапсырма жазылған екінші картаны шығарады.** **Екінші тапсырма.** **Дид ойын:«Таңда, атын, есте сақта»** мысалы: қыс суық, қарлы, аязды, ұзақ, т.б.) -қыс (суық, қарлы, қарсыз, аязды, ұзақ, боран, жұмсақ, қатал, орыс) **Келесі бала сөмкеден тапсырма жазылған үшінші картаны шығарады.** Үшінші тапсырма. **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** Жұмбақ жасыру. Жұмбақтың шешуін сұрақтар қоя отырып, жауап алу Қолымен қаламы жоқ,	Қолы мен қаламы жоқ, Бірақ сурет салады көп. **(Аяз)** Қыста шыны боп қатады, Жылыды су боп жатады. **(Мұз)** Мүлгіп тұрған бақ тыныш, Ораныпты ақ күміс. **(Қырау)** Көлдің беті көк әйнек, Сырғанауға, тым әйбат! **(Мұз)** Тікен, тікен, тік бітken. Қысы, жазы бір түсте. **(Шырша)** **Шығармашылық орталық** **Балаларды топқа бөлу.** **1-топ:** Трафарет арқылы шыршаны бояу. **2-топ:** Ермексаздан шыршаға ойыншықтар мүсіндеу, саусақ арқылы ермексазды жапсыру **3- топ:** Шыршаның қасына аяз атаны жапсыру -Шыршаның түсі қандай? Шыршаның бойлары бірдей ме? **(Жасыл. Бойлары аласа-биік)** - Орманда тағы нелер бар екен? Қоян шыршаның түбінен секіріп шығады. **Қоян:** - Ой, саламатсыздар ма, балалар? Орманда не істеп жүрсіңдер? (Қоянмен амандасады) Сәнхатқа келдік! - Балалар, біздер аңдар туралы өлеңдер білеміз бе?	көтеріңдер, не көріп тұрсыңдар? Бұлт. Жоғарыда қандай үлкен бұлт бар. Ал қыста бұлттан не түсуі мүмкін деп ойлайсыңдар? - Қар. Ол қандай?- Ақ, үлпілдек, жеңіл, өрнекті. Ой, балалар, қараңдаршы, шыршаның астына қанша қар жауған! Балалар шыршаға жақындайды, педагог бір шелек қар шығарады. Балалар қарды алақандарына алады. Оның не екенін көрейік? – Ақ, жеңіл, жұмсақ. Ал қардан не жасауға болады? - Одан мүсіндеуге болады. аққала. Енді қарды жұдырығына қыс, не болды?- Су ағып жатыр, суықты қолымен сезінесің, әрине, өйткені қыс суық, аязды жақсы көреді. Қолымыз жылы, сондықтан қар бірте-бірте ериді. Қандай суық қар, қолымызды кептіріп алайық. **Сергіту сәті:** Боран соғар оң жақтан. Боран соғар сол жақтан, Қар лақтырып ойнаймыз, Су ағады қолғаптан. **Тіл ұстарту жаттығуы:** Ыс-ыс-ыс-келді қыс. Ғы-ғы-ғы-шаңғы. Ақ-ақ-ақ-аққала. Қа-қа-қа-қар. Ық-ық-ық-суық.	көптеген қызықты нәрселерді үйренеміз. Зерттеушілер **тәжірибелер** жасап, ғылыми жаңалықтар ашады. Ендеше біз бүгін бірнеше **тәжірибелер жасап , қардың** қасиеттерін анықтаймыз **Ой дамыту.** **Қар дегеніміз не ?** **Қар** – жерге түсетін жауын-шашын түрі. Ол кішкентай мұз кристалдарынан тұрады. **Қар** , жаңбыр сияқты, бұлттан жауады. Су буы жер бетінен өте жоғары көтеріледі. Кристалл үнемі өсіп, ақырында әдемі жұлдызға айналады. Қарды тамашалай отырып, біз қар бүршіктерінің пішіні ауа райына байланысты өзгеретініне назар аударамыз. **Тәжірибе №1**

	Ал пальтода? *Бала орамалды қалай байлады? Ал қыз?* *Бала аяғына не киіп алған? Ал қыз?* *Кімде қолғап бар? Кімде қолғап жоқ?* *Жарайсыңдар!* **Рефлексия** *Тәрбиеші. Балалар, сендер барлық тапсырмаларды орындадыңдар.*	*Бірақ сурет салады (Аяз)* *Көлдің беті көк әйнек,* *Сырғанауға тым әйбет.* *(Мұз)* *Аспаннан ақ ұлпа борады,* *Қырқаны сейсепке орады.* *(Қар)* *Жерді тырнап, бұтаны ырғап,* *Шөпті сыйпап, ұшады зырлап* *Жанын қинап,* *Үлиды зарлап. (Боран)* ***Балалар дорбадан төртінші картаны шығарады.*** ***Төртінші тапсырма.*** ***Дид ойын:«Керісінше айт»*** *- жазда ыстық күн, қыста суық күн* *- жазда күн ұзақ, ал қыста - (қысқа)* *- жазда күн жылынады, ал қыста - (жылынбайды)* *- көктемде өзендегі мұз жұқа, ал қыста - (қалың)* *- кейбір мұз айдындары ұзын, ал басқалары (қысқа)* *- Қар жұмсақ, ал мұз (қатты)* *(қар бүршіктері түседі)* ***Балалар тапсырма жазылған бесінші картаны шығарады.*** ***Бесінші тапсырма.*** ***Дид ойын: «Қысқа не керек?»*** *Балалардың алдына коньки, велосипед, мұз айдыны, шаңғылар, роликтер, секіргіш арқан, шана, доп, скутер,*	*Кәне, кім айтады?* ***Тақпақ*** *Қайшы құлақ қоянмен,* *Ақшыл түске боялдым.* ***Коян:*** *- Ой, қандай керемет!* ***Коян:*** *Менімен ойнайсыңдар ма балалар? Ендеше қимылдық ойын ойнайық.* *Аяз десем- секіреміз,* *Шуақ десем- тоқтаймыз (2 рет ойналады)* ***Тәрбиеші:*** *- Балалар біздің балабақшаға қайтатын уақытымыз болды.* ***Қоянмен қоштасайық!*** ***Тіл ұстарту жаттығуы.*** *ЫС-ЫС-ЫС* *КЕЛДІ МІНЕ ҚЫС* *АР-АР –АР* *ҚАЛЫҢ ЕКЕН ҚАР* *АН-АН –АН* *ШАҚЫРАДЫ ОРМАН.* ***Балаларды мадақтау.***	***Біздің қайтатын уақытымыз келді.*** *Біздің келгенімізді жануарлар , құстар білсін, біз мына шыршаларды безендіріп кетейік.* ***Шығармашылық жұмыс.*** ***Мына шыршалар қандай үлкен-кіші.*** *Үлкен шыршаның шамдарын бояп берейік.* *Кішкентай шыршаға ойыншықтар жапсырып берейік* *Енді балалар мен сиқырлы таяқшаны сермесем көзді ашып жұмғанша тобымызға жетеміз.* *Балабақшаға оралу.* *Балалар сендерге саяхат ұнады ма?* ***Топтық жұмыс.*** ***Дид ойын: «Қысқы пейзаж»*** ***Шарты:*** *Қиылған суреттерден қыс көрінісін құрастыру*	***«Қар қасиеті»*** *- Біздің үстелде, стақанда бір кесек* ***қар жатыр****. Алдымен алақаныңызға қараңыз, олар қаншалықты құрғақ?* ***Қарды*** *қолыңа алып , оның не екенін айт.* ***Қортынды:*** *Жауаптар: суық, ақ, жарық.* ***Тәжірибе№2*** ***«Қардың еруі»*** ***қолымыздағы қарға не болатынын көрейік.*** *Қар қолымыз жылы болғандықтан еріп кетті, қар тек салқын жерде ғана өз қалпын ұстап тұрады.* ***Қортынды: Қар еріп, суға айналды.*** ***3-тәжірибе «Қарды бояуға бола ма?»*** ***Қарды*** *қарапайым тағамдық боягыштармен немесе бояулармен бояуға болады және оның қалай*

		теннис ракеткасы, таяқша бейнеленген карточкалар қойылады. шайба. Қысқы ашық ауада өткізуге қолайлы заттарды атау керек. ***3. Қорытынды кезең*** *Тәрбиеші: Сиқырлы сандық бос, барлық тапсырмалар аяқталды. Жарайсыңдар, сендер жақсы жұмыс жасадыңдар, ал енді кімде қанша фишка бар екенін есептейік. (балалар фишкаларды санайды, Қар ханшайымы көп фишка жинағандарға медаль таратады).* *Тәрбиеші: Ал енді қонағымызбен қоштасайық. Біз оны жаңа тапсырмалармен күтеміз. (балалар қоштасады).*			*боялатынын, бояу қар массасына қандай жылдамдықпен енетінін дәл бақылау керек.* ***4-тәжірибе «Еріген суды сүзу»*** *Қардан алынған суды* ***сүзгіден*** *өткіземіз* *Сүзгіде кір қалды.* *Қорытынды :* ***Қардың құрамында кір бар*** *. Сондықтан қар суы өте лас болғандықтан ішуге болмайды.* *Жарайсың! Бүгін өте жақсы жұмыс істедіңдер.* *-Балалар, сендерге ғалым, зерттеуші болған ұнады ма?* *Балаларды мадақтау.*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 1*** *Қарды бақылау*	***Картотека № 20*** *Боранды бақылау.*	***Картотека № 15*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 14*** *Торғайды бақылау.*
	Қысқы серуен картотекасынан				

Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскіас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды тысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***Картотека №7*** *«Күннің оянуы» - «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде. - Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді. - Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді. «Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.*	***Картотека №11*** *-« Самал жел» - шалқадан жатып, қолдары дене бойында. Бастарын сәл көтеріп, жел соққан бейнені көрсету -«Желдің желпуі» - іште жатып, қолдары дене бойында, қолдарын екі жаққа созу. -«Жел бұлттарды айдайды» - тізені құшақтап жату. аяқты құшақтап денемен адына-артына тербелу.*	***Картотека №12*** *1."Құстар оянды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр». 2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту. 3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	***Картотека №18*** *Күн шықты, гүлдер жайлап ашылып өсіп келеді (қолдарын созады). Кенеттен баяу жел соға бастады, гүлдер желмен жан - жаққа шайқалады (қолдарын жанға созу, сермеу) -аспанға бұлт төніп, жаңбыр жауа бастайды, гүлдер тоңып, бүрісіп жабылады (қолдарын тізелерінің үстіне қойып бүрісіп отырады). - күннің көзі күлімдеп шыға бастады, гүлдер , құлпырып, жайнап ашыла бастайды (балалар қолдарын жоғары созып бұлғау)*	***Картотека №19*** *Қайырлы күн, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды) Қайырлы күн, құлақтарым!(құлақтарын сипау) Қайырлы күн, беттеріміз! (беттерін сипау) Қайырлы күн, қолдарымыз! (қолдарын сипау) Қайырлы күн, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау)*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Кел, тыңдайық ертегі. «Балапандар» ертегісі*** ***Мақсаты:*** *Ертегі желісіндегі кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз образын ажырата білу.* ***«Қонаққа барамыз»*** *Басбармақтың үйіне, Келді бүгін қонақтар, Бес саусағың біріксе, Текке кетпес уақытың,*	***Суретпен жұмыс. «Мамандықтың бәрі жақсы»*** ***Мақсаты:****Балаларды мамандық иелерімен таныстыра отырып, қызығушылығын арттыру* ***Саусаққа арналған жаттығу:*** *Бала,бала,балапан, Қане,қайсы алақан,*	***Дидактикалық ойын*** *«Бұл қай кезде болады?» Мақсаты: Балалар жыл мезгілдерін жылдам табады, атайды және сипаттайды.* ***Дид ойын: «Мүсіншілер»*** *Мақсаты: Балалар пішіндерден өз ойымен әр түрлі затты құрастыра*	***«Біздің шаңырақ» Е.Өтетілеуов*** *Атамнан басталар Әжемнен қосталар Отбасым мыналар: Ең жақын адамдар Әкем мен анам бар Бір туған ағам бар Бір туған апам бар... Бәрін жақсы көремін Еркелеймін еремін!*	***«Жүргізушілер. сюжетті рөлді ойын*** ***Мақсаты:****Транспортшылардың, автоинспектор қызметкерлерінің еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу* ***Сейфолла***

	Барлық саусақ – тату дос, *Бір – біріңе көмектес.*	*Саусақтарың әйбат,* *Былай-былай ойнат,* *Бала,бала,балапан,* *Қане,қайсы,алақан,* *Саусақтарың әйбат,* *Былай-былай ойнат*	*алады.*		***Оспановтың «Бақыт деген не өзі?»*** *Бақыт деген,* *шырағым* *Мынау әсем* *тұрағың.* *Ну ормандар, гүл* *бағы,* *Күннің күліп* *тұрғаны* *БАҚЫТ- дәні* *даланың.* *«Ботам»* *деуіңнің,* *Тыныштығыңның.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Заттар қандай геометриялық пішіндерге ұқсайды?»*** *Шарты: Балалар суреттерді қарап, онда бейнеленген заттарды атау, геометриялық пішіндеріне оларға ұқсайтын заттарға дейін сызып қосуға тапсырма беру* ***Раян Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Бұл қандай құс?»*** *Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеп айта алады.* ***Әмір Бақбол***	***Тіл ұстарту жаттығуы*** *Өс- өс- өс,* *Тігін алдым қос,* *Екіге екіні қос.* *Көңілде жоқ қос.* *Өс-өс-өс.* *Өнегелі болып өс.* *Ұқыпты боп өс.* *Агаш тез- тез өс.* ***Бекарыс Нұрасыл***	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** *Мақсаты: суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретін түсінеді* ***Ислам Нұрасыл***	***Дид ойын:*** ***«Қысқы тіршілік»*** *Мақсаты: қыстап қалатын құстардың жеке атауын атап, оларды ажырата біледі.* ***Бақбол***
Кешкі ас	**Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенгедайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 1*** *Қарды бақылау*	***Картотека № 20*** *Боранды бақылау.*	***Картотека № 15*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 14*** *Торғайды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. (**дербес қимыл әрекеті**).				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тәжірибелері жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аударуға керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төленетін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Ата-аналарға кеңестер беріп тұрсын.

Әдіскер: _____ **Нурберген Оскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлығаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Желтоқсан айы V апта

Күн тәртібі	Сәрсенбі 03.01.2024	Бейсенбі 04.01.2024	Жұма 05.01.2024
Балаларды қабылдау	*Балаларды қабылдау, **дене қызуын өлшеп,** көңіл -күйлеріне назар аударып, жағымды жағдай орнату.* *Ата-анамен әңгімелесу арқылы баланың үйдегі көңіл-күйін, денсаулығын сұрау.*		
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңесберу	***Балалардың денсаулығы, көңіл- күйі туралы ата-анамен әңгіме жүргізу.*** ***отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу***		
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	***Дид ойын: «Артығын тап!»*** ***Шарты:*** *Балаларға суреттер таратылады. Суретке қарап, неңің артық екенін ажыратып табады.*	***Дид ойын: «Фребель сыйы»*** ***Шарты:*** *Балалар біз фребель ойыншықтары арқылы, геометриялық пішіндерді қолдана отырып, түрлі бейнелер құрастырады*	***Дид ойын: «Қуыршақты оятпа»*** ***Шарты:****Ақырын сөйлеуді үйренеді.* ***«Ғажайып дорба»*** ***Шарты:*** *Балалар ғажайып дорбадағы ойыншықтарды тауып, әңгімелеп береді.*
Таңғы жаттығу	***Қаңтар айының 1 –аптасына арналған жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелеген.*** ***Мақсаты.*** *Балалардың жалпы даму жаттығуларын жасау арқылы балаларды шапшаңдыққа, дене бітімін дұрыс қалыптасуына үйрету* *Салауатты өмір салтын сақтаймыз,* *Жаттығудан ешқашан да қашпаймыз*		
Таңғы ас	***Ойын- жаттығу : Сылдырлайды мөлдір су,*** *Мөлдір суға қолыңды жу.* *Жуынсаңсаң сен әрдайым,* *Таза бетің, мандайың.* *«Ас дәмді болсын!»* *Ас құрамымен таныстыру Бала үні.*		

Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Табиғат еліз адаммен* *Ұқсастық табам содан мен* *Мәңгілік болсын егіздер* *Жер- ана, көл теңіздер.*	*Армысың, асыл Күн!* *Армысың, көк аспан!* *Армысың, жан досым!* *Жылуыма жылу қос!* *Міне менің қолым!*	*Достар бірге жүреміз* *Бірге ойнаймыз, күлеміз* *Бірге балық аулаймыз.* *Міне, біздер қандаймыз!*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***
Білімберу ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	***Таңғажайып сәт:*** ***Маша келеді. (АКТ технол)*** *- Сәлеметсіңдер ме, балалар!* *Ой Маша. Қош келдің!* *Саламатсың ба?* *Қолыңдағы не?* *Маша: Менің қолымдағы – бөлме өсімдігі. Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қанша өсірсем де өспейді. Қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер ме?* ***Ой дамыту*** ***Суреттермен жұмыс.*** ***Гүлдер екіге бөлінеді.*** ***Дала гүлдері, бөлме гүлдері.*** *- Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер терезелердің алдына сән бергенімен қоймай, бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл - күй сыйлайды.* *Дала гүлдері көктемде шығып, жаздай құлпырып тұрады, күз болып, күн суыта бастағанда олар құрап қалады.* *Сонымен қатар емдік гүлдер де болады. Оны үлкен топқа*	*Қызығушылықты ояту.* *Балалар бүгін мен сендердің бәріңді кішкентай ғалымдар етким келеді. Сендерге ғалым болып, жұмыс жасағаң ұнай ма?* *Ендеше бәріміз мына сиқырлы таяқшаның көмегімен ғалым боламыз.* ***Мынау біздің зертханамыз.*** ***Тәжірибе №1*** ***Ой қозғау.*** ***Қазір қандай мезгіл?*** ***Неліктен гүлдер солып қалады?*** ***Мақсаты:*** *өсімдіктің өсуінің температураға, ылғал мөлшеріне тәуелділігін анықтау.* ***Құрал-жабдықтар:*** *өсімдіктері бар кастрюль; өсімдік сабағының диаметріне сәйкес ұзындығы 3 см резеңке түтікке салынған шыны түтік; мөлдір контейнер.* ***Тәжірибе барысы:*** *Суарар алдында судың температурасын өлшеп (су жылы), сабағынан қалған діңгекке су құйып, оған алдымен шыны түтік салып резеңке түтік кигізіп, бекітеді. Шыны түтіктен су ағып жатқанын бақылаңыз. Суды қармен салқындатыңыз, температураны өлшеңіз (ол суық болды), оны құйыңыз - түтікке су кірмейді.* ***Қорытынды: Күзде тамырлар суық суды сіңірмейтіндіктен, су көп болғанымен гүлдер құрап қалады.***	***Дид ойын: «Гүл отырғызамын»*** ***Тәжірибелік жұмыс №1*** *- Балалар, біз тәжірибе жүзінде гүлді қалай отырғызу, қалай күтіп баптау керектігін үйренеміз.* *Алдымен бәріміз алжапқыш тағып алайық бағбан, ғалым боламыз.* *- Алдымен, гүлдің өскінін қиып алып, оның тамыры шыққанша суға салып қоямыз. Шелекке құнарлы топырақ салып, тамыры бар өскінді сол топыраққа отырғызамыз. Тамыры топырақтың астында болады, олар көрінбейді, гүлдердің су ішуіне көмектеседі, сондықтан да оларға су құйып тұру қажет. Гүлдердің тамыры дем алып тұру үшін, топырағын қопсытамыз.* *Тәрбиеші балаларға гүлге су құйып, топырағын қопсытып көрсетеді.* *Тәрбиеші: - Жарайсыңдар! – Енді отырғызған гүлімізді терезе алдына қоямыз. Гүлдер күннің көзін жақсы көреді.* *Машаға сыйлық ретінде гүл жасап берейік.* ***Дид ойын:«Гүл сыйлаймыз»*** ***Балаларды топқа бөлу*** ***1-топ:*** *Үлкен құмыра құрастыру.* ***2-топ:*** *Гүлдерді бояу.* ***3-топ:*** *Құмырага гүлдер жапсыру.* ***4-топ:*** *Гүл қоятын стол мүсіндеу.* *Бәрі бірге тақпақ айту*

	суарылмаса не болады (суармаса өсімдік кеуіп, сарғайып, жапырақтары мен сабағы икемділігін жоғалтады т.б.)? *Біз бір апта ішінде суаруға байланысты өсімдіктердің күйін бақылау нәтижелерін шығару.* ***Қорытындылаймыз*** *Иә, өсімдіктер сусыз өмір сүре алмайды.* ***Маша не деген керемет балар рақмет сендерге, мен үйіме барып, гүлдерімді өсіремін Су болыңдар.*** ***Дид ойын: «Гүлге су құямыз»*** ***Шарты: Гүлдерге су құятын Ыдысты мүсіндеу.*** ***Тақпақ*** *Гүлім, гүлім, өсе бер,* *Әдемі боп, асыл боп.* *Күндей жайнап кете бер,* *Қызыл, сары, жасыл боп.* ***Қорытынды.*** *-Балалар, бүгін бізге кім келді?* *-Біз оған не өсіруге көмектестік?* *-Бөлме гүлдерін не үшін қажет деп ойлайсыңдар? Балаларды бағалау, мақтау, мадақтау.*		
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту		
Серуенге дайындық	***Әңгіме жүргізу. Серуенге шыққанда қауіпсіздік ережелері туралы ескерту.*** ***Киіну:*** *Серуенге шығу, аяқ киімдерінің дұрыс киізуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру*		
Серуен:	***Картотека № 7*** ***Аязды күнді бақылау.***	***Картотека № 9*** ***Қырауды бақылау.***	***Картотека № 18*** ***Аяздың терезеге салған суретін бақылау.***
	Қысқы серуен картотекасынан . Картотека қосымша тіркелген.		

	барғанда толық білетін боласыңдар. ***Дид ойын: «Гүлдерді өсір»*** ***Шарты:*** *Қиылған суреттерді реті бойынша тамырдан бастап құрастыру.* ***«Қармақ»*** *Шарты: Сұрақтар ілмегі арқылы жауап беру.* ***Гүлдердің құрлысы:*** *тамыры, сабағы, жапырағы* ***Дид ойын: «Гүлдер әлемі»*** *Мозайка гүл құрастыру арқылы топқа бөлу.* ***1-топ: Дала гүлін салу.*** *Дәстүрден тыс әдіс-тәсіл арқылы трафаретпен раушан гүлінің суретін салу.* ***2-топ: Бөлме гүлі.*** *Геран гүлін берілген гүл отырғышқа қиып жапсыру.* ***Тәжірибе №1.*** ***«Сумен және сусыз»*** ***Міндеті:*** *өсімдіктердің өсуі мен дамуына қажетті сыртқы орта факторларын (су, жарық, жылу) бөліп көрсету.* ***Құрал-жабдықтар:*** *екі бірдей өсімдік (бальзам), су.* ***Тәжірибе барысы:*** *Өсімдіктердің неліктен сусыз өмір сүре алмайтынын анықтау (өсімдік құрап қалады, жапырақтары құрайды, жапырақта су бар); бір өсімдік суарылып, екіншісі	***Тәжірибе №2.*** ***Өсімдікте не болады?*** ***Мақсаты:*** *жапырақтан су буланған кезде өсімдікке не болатынын анықтау.* ***Құрал-жабдықтар:*** *суға малынған губка.* ***Тәжірибе:*** *Қане бәріміз секірейік. Секіргенде не сезінесіз? (ыстық); ыстық болған кезде не болады? (тер шығады, содан кейін ол жоғалады, буланады). Қолымызды су буланып кететін жапырақ деп елестетейік. Губканы суға салып, білекте ұстау. Қандай сезімдер болып жатыр? (суық сезіну). Жапырақтардан су буланғанда не болады? (олар мұздайды)* ***Не өзгерді?*** *Мақсаты: Жапырақтан су буланғанда олардың мұздайтынын дәлелдеу.* ***Тәжірибе қортындысы.*** *Термометрді алып, дымқыл шүберекпен орап, жылы жерге қою. 5-10 минуттан кейін температураның неге төмендегенін тексеру? Матадан су буланған кезде салқындау пайда болады.* *Салқын болғанда өсімдіктің өсуі бәсеңдейді.* ***Ой қозғау.*** *- Гүлдердің ұзақ уақыт ауырмай, жайқалып тұруы үшін не істеу керек?* *- Күтіп - баптау керек. Гүлдерді жұлмау керек. Гүлдерді баспау керек.* *Гүлдер өсіп тұрған бөлмеде біз өзімізді қуанышты сезінеміз, көңіліміз көтеріңкі болады. Олардың көптеген түрлері болады. Түстері де әр түрлі болады.* *Гүлдер біздің досымыз.* ***Сұрақ –жауап.*** *Сендерге ғалым болған ұнады ма?* *Нені зерттедік?* *Балаларды мадақтау.*	***Гүл өсірдім бөлмеме*** ***Болат Үсенбаев*** *Көркі болған үйімнің,* *Гүлді көрсем сүйіндім.* *Қызыл, аппақ гүлдерім* *Күлменен мың құбылдың.* ***Тәжірибе №2*** ***Өсімдіктерге қорғану үшін не керек?*** ***Міндеті:*** *Өсімдіктердің қоректенуі үшін жарықтың қажеттілігін анықтау* ***Материал:*** *Қатты жапырақтары бар бөлме өсімдіктері (фикус, крассула) гипс.* ***Жұмыс барысы:*** *Балалардың болжамдары тәжірибе арқылы тексеріледі: жапырақтың бір бөлігі гипспен жабылады, өсімдік бір апта бойы жарық көзіне қойылады.* ***Бір аптадан кейін балалар қорытынды жасайды:*** *жарықсыз өсімдіктерде тамақтану қалыптаспайды.* *Өйткені гипстелген жапырақта өсу тоқтатылған.* ***Қортынды Тәжірибе алаңы*** ***Кішкентай ғалымдар.*** ***«Гүл қайда жақсы өседі?»*** ***Міндеті:*** *өсімдіктердің өсуі мен дамуына қолайлы жағдайларды анықтау, өсімдіктердің топыраққа тәуелділігін негіздеу.* ***Құрал-жабдықтар:*** *екі бірдей кесінді, су құйылған ыдыс, топырақ, өсімдік күтіміне арналған заттар.* ***Тәжірибе барысы:*** *Топырақсыз өсімдіктер ұзақ өмір сүре алатынын анықтаңыз? (мүмкін емес); олар қай жерде жақсы өседі - суда немесе топырақта?* *Геранъ шламын әртүрлі контейнерлерге салыңыз – суға және топыраққа. Бірінші жаңа жапырақ пайда болғанша оларды бақылау;* ***Қорытынды:*** *топырақтағы өсімдікте бірінші жапырақ тезірек пайда болады, өсімдік жақсы күш алады; суда өсімдік әлсіз болады.*

Серуеннен оралу	*Балаларға ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*		
Түскі ас	***ӘҢГІМЕ ЖҮРГІЗУ.*** *Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртінуді, сүлгілерін өз ұяшықтарына ілуді үйрету.. Ұқыпты тамақтану дағдыларына асты аздан алып ішуге, ас құралдарын дұрыс қолдануға тәрбиелеу. Үстелге дұрыс отырып,тамақтануға , нан қиқымын жерге түсірмей, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.* ***Тәтті тамақ жейміз, Рақмет аспаз дейміз***		
Ұйқы	***Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.***		
Біртіндеп ұйқыдан ояту, шын-ықтыру шаралары	***№16. Ояну*** *Ұйқымызды ашайық* *Қолымызды созайық* *Енді қане бәріміз,* *Жаттығуды жасайық.*	***№19 Ояну*** *Бойымызды жазайық,* *Қолымызды созайық.* *Жаттығулар жасайық.* *Ұйқымызды ашайық.*	***№20. Ояну*** *Кел балалар тұрайық,* *Қолымызды жоғары созайық.* *Еңкеймеіз еденге, арқамызды тік ұстап,* *Бір демалып алайық.*
	Ұйқыдан оңту жаттығу картотекасынан. Картотека қосымша тігілген		
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*		
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	***«Біздің шаңырақ»*** ***Е.Өтетілеуов*** *Атамнан басталар* *Әжеммен қосталар* *Отбасым мынылар:* *Ең жақын адамдар* *Әкем мен анам бар* *Бір туған ағам бар* *Бір туған апам бар...* *Бәрін жақсы көремін* *Еркелеймін еремін!*	***Санамақ*** *Бір үйде біз нешеуміз?* *Кел санайық екеуміз.* *Бас бармағым - атам,* *Балан үйрек - апам,* *Ортан терек - әкем,* *Шылдыр шүмек - анам,* *Кішкентай бөбек - мен.* *Біз үйде нешеуміз?* *Біз үйде – бесеуміз*	***Құстар туралы тақпақ*** ***Қарлығаш*** *Адамзаттың жақыны* *Қарлығаш та ақылды* *Көгершін мен екеуі* *Жайлайды бір шатырды* ***Торғай*** *Таспен атып торғайды* *Ұя бұзған оңбайды* *Құс өкпелеп кетеді* *Бақшамызға қонбайды.*
Жеке баламен жұмыс	***АКТ технологиясымен жұмыс*** *Математикалық дамытушы ойындар* *Сұрақ-жауап* ***Ислам Бекарыс***	***«Жыл мезгілдері»*** ***Мақсаты:*** *Балалардың жыл мезгідері туралы білімдерін бекіту, мезгілдерді атауларын үйрету* ***Әмір Нұржанат***	***«Жол картасын бейнеле»*** ***Ойынның мақсаты:*** *жоғары–төмен ұғымдарын пысықтау. Байқағыштықты, зейін, қиялды дамыту.* ***Раян Бақбол***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп қою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су") **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)		
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу.*		
Серуен	***Картотека № 7*** ***Аязды күнді бақылау.***	***Картотека № 9*** ***Қырауды бақылау.***	***Картотека № 18*** ***Аяздың терезеге салған суретін***

			бақылау.
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде катарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес кимыл әрекеті).**		
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды,үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*		
Балалардың үйге қайтуы	*Ата аналармен балалардың төлем ақысы туралы, балалардың тазалығы туралы, балалардың тәртібі туралы жеке әңгімелесу. Ана – аналармен әңгімелесу. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу.*	*Ата – аналарға балалармен үйде жеке жұмыс түрлерін мысалы суретті әдемі жапсыруға үйретуін есеру және кеңес беру.* *Балалардың үйге қайтуы.*	*Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу.* *Балалардың тәртібі жайлы әңгімелеу.* *Төлем ақыларын уақытымен төлеуін айтуБалалардың үйге қайтуы..* *Балалардың сұранып үйге қайтуы*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан » орта топ тәрбиешілері:

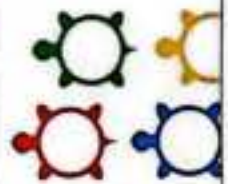
_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қаңтар айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 08.01.2024	Сейсенбі 09.01.2024	Сәрсенбі 10.01.2024	Бейсенбі 11.01.2024	Жұма 12.01.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқызып, суреттен таба білуге үйрету.*	***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалардың тілін, ой-өрісін дамыту*	***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: Түстер туралы ұғымын бекіту,түстердің атын білуге машықтандыру*	***«Не жоқ?»*** *Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу.*	***«Менің сүйікті ертегім»*** *Мақсаты: ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату.*
	Коммуникатив дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңертеңгіжаттығу	*Қаңтар айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғыас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Асапан ашық ,көгілдір* *Күн шуағын төгіп тұр!* *Қол ұстасқан біздерді,* *Тереземнен көріп тұр.*	*Табиғат егіз адаммен* *Ұқсастық табам содан мен* *Мәңгілік болсын егіздер* *Жер- ана, көл теңіздер.*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз.*	*«Кел, балалар күлейік»* *Кел, балалар, күлейік,* *Күлкіменен түлейік!* *Қабақ түйген не керек,* *Көңілді боп жүрейік!*

Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Ертегілер әлемі бұрышына саяхат. Суреттер қарау. Қызығушылықты ояту. «Қыздың аты кім?» жаттығуы.*** *Балалардың алдында бес бөлікке бөлінген қағаз парағы, олардың әрқайсысы әртүрлі түсті - сары, қызыл, жасыл, көк, қызғылт сары. Балаларға трафареттегі дайын қыз бейнесіне кезекпен әр бөліктен қалпақ қиылып, қыздың атын Сары телпек, Қызыл телпек, Жасыл телпек, т.б.атайды.* ***Сонымен ертегідегі қыз қайсысы? Қызыл телпек*** *Кішкентай Қызыл телпек басына қалпақ киген.* *Басымызға тағы не киюге болады?* *Қалпақ, кепка, орамал. Басымызға киетіннің бәрі «бас киім» деп аталады.* ***Дидактикалық ойын «Бас киім қандай пішінге ұқсайды?»*** 	***Қызығушылықты ояту. «Теремок» үстел театрының көрсетілімі*** *Далада бір үй тұр еді, ол төмен емес, биік емес.* *Тышқан өтіп бара жатып,. Мына үйде кім тұрады? Кім өмір сүреді?* *Ешкім жауап бермеді. Тышқан үйге кіріп, сонда өмір сүре бастады.* *Бақа өтіп бара жатып, Мына үйде кім тұрады деді?* *- Мен тышқанмын Ал сен кімсің?* *-Ал мен бақамын.* *- Менімен бірге тұр!* *Бақа үйге секірді де, екеуі бірге өмір сүре бастады.* *Қоян жүгіріп өтіп бара жатып .* *Мына үйде кім тұрады деді?* *- Мен тышқан* *- Мен бақамын!* *-Ал сен кімсің?* *- Мен қоянмын.* *- Бізбен бірге тұр деді!* *Қоян үйге кірді , олар бірге өмір сүре бастады.* *Кішкентай түлкі өтіп бара жатып. Ол терезені қағып:* *- Мына үйде кім тұрады?* *- Мен тышқанмын.* *- Мен бақамын.* *- Мен қоянмын.*	***Менің сүйікті бұрышым Сұрақ жауап*** *Маша қай ертегі кейіпкері?* ***Дидактикалық ойын «Аюлар ыдысы»*** *– Маша ыдыстың бәрін араластырып алды. Біз аюларға ыдыс-аяқ қоюға көмектесеміз.* *Балалар тәрелкелер мен қасықтарды аюлар бейнесіне өлшеміне қарай орналастырады.* ***Дид ойын: «Аюларды орындықтарға отырғыз»*** *- Балалар орындықтарға көлеміне қарай аю фигурасын жапсырады.* ***Дид ойын:«Аюға үй салу»*** *- Геометриялық пішіндерді ажыратып, үш аюдың қандай үйі болғанын анықтайық.* *Балалар үйдің схемалық бейнесіне геометриялық пішіндерді орналастырады.* ***«Үш аю» сергіту сәті.*** *Үш аю үйге келе жатты. (Аяқтан аяққа адымдап, денені тербету, қолдар сәл доғеленіп, дене бойымен төмен түсіру, аюдың жүрісі)*	***Менің сүйікті бұрышым Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру:*** *Өзі айлакер, өзі бір қу, Жүрген жері у да шу. Ол не?**(түлкі)*** *Еріксе, құйрығымен ойнайды, Зеріксе, үйқыға бір тоймайды.**(мысық)*** *Бұрап қойған сағаттай, Айқайлайды таң атпай. **(әтеш)*** ***«Мысық, әтеш және түлкі» ертегісі.*** ***Түсіндіру.*** ***Сұрақ- жауап:*** *1. Ертегі кейіпкерлерін атаңдар.* *2. Әтеш қайтті?* *3. Түлкі не істеді?* *4. Қайсыкейіпкер қатты ұнады? Несімен?* *5. Қайсы ұнамады? Неліктен?* *6. Кім айтып береді?* ***«Көлеңкесін тап» дидактикалық ойыны*** *- Ертегі кейіпкерлері мен олардың фигураларын сәйкес көлеңкелерге орналастыр.* 	***Қызығушылықты ояту.*** ***«Тасбақа» музыкасын тыңдау*** *Музыка әуенімен педагог тасбақа ойыншығын көрсетеді, оның баяу жорғалауына еліктейді.* ***Дид ойын: «Тасбақа қабығын тап»*** *Шарты:* *Балаларға ортасында шеңбері бар (қабықтың орнына) әртүрлі түсті тасбақалардың картоннан жасалған силуэттері беріледі. Содан кейін көп түсті шеңберлерді қарастырып, тасбақа үшін сәйкес түсті таңдау ұсынылады.*

Парақта геометриялық фигуралар түріндегі қораптар сызылады, қалпақтардың силуэттік кескіндері пішіні сәйкес келетін қораптарға салынуы керек.

Дид ойын: «Шляпа»

Шарты: Жіп және қыстырғыш пайдалану арқылы, шляпадағы саңылаулардан жіпті өткізу, содан кейін шляпаның жиегіне түрлі-түсті киім қыстырғыштарын қыстыру.

Дидактикалық ойын «Қызыл телпекке жолдан өтуге көмектес»

-Орманға кіру үшін жолды кесіп өту керек. Бірақ ол жолды еш жерден кесіп өте алмайды, жолды тек ақ жолақтардың арнайы жолымен - «зебра» арқылы кесіп өту керек. Қызыл телпек жолды кесіп өтуі үшін ақ жолақтарды орналастырыңыз.

Дидактикалық ойын: «Бөліштерді орналастыр»

- Міне себеттер. Олардағы пирогтарды тарату керек. Себет саны қанша болса, сонша пирогты салыңыз.

-Ал сен кімсің?

- Ал тулкімін

- Кел бізбен бірге түр деді.

Төртеуі өмір сүре бастады. Қасқыр келіп, есікке қарап:

Мына үйде кім тұрады деді?

- Мен тышқанмын.

-Мен бақамын

- Мен қоянмын.

- Мен тулкімін

-Ал сен кімсің

- Ал мен қасқырмын

- Кел сенде бізбен бірге түр деді олар!

Қасқыр үйгекірді. Бесеуі өмір сүре бастады. олар ән айтады. Кенет қасынан епсіз аю өтіп бара жатыр. Аю үйді көрді, әндерді естіді, тоқтады да, қатты айқайлады:

- Мына үйшікте кім тұрады?

- Мен тышқанмын.

- Мен бақамын.

- Мен қоянмын.

- Мен тулкімін

- Мен қасқырмын

-Ал сен кімсің?

- Ал мен аюмын.

- Бізбен бірге түр!

Аю ішке кіре алмай:

«Ал мен сендердің үйшіктеріңнің жоғарғы жағында өмір сүргім келеді».

- Иә, сен біздің үйімізді сындырасың!

- Жоқ, мен оны сындырмаймын.

- Ал, онда көтеріл!

Аю әке үлкен еді

(қолды жоғары көтеру)

Анам сәл кішірек

(Тізеңізді сәл бүгіңіз, қолыңызды төмен түсіріңіз және аздап алшақ жүріңіз)

Және ұл.

Ол ең кішкентай болды

(Сылдырылдап жүгіреді)

Дид ойын:«Аюға арналған ботқа» саусақ суреті

-Аюларға арналған тәрелкеге ботқа салайық.

Балалар пластилиннің бетінде саусақ іздерін қалдырады.

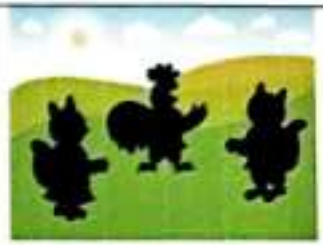
«Үш аюды төсекке жатқыз» дидактикалық ойыны

- Аюлардың ұйықтайтын уақыты келді, оларды төсектеріне жатқызу керек: ең үлкен аю-әкесі - ең үлкен төсекке,

аю-ана - кішірек төсекке,

ал бала аю - ең кішкентай төсекке.

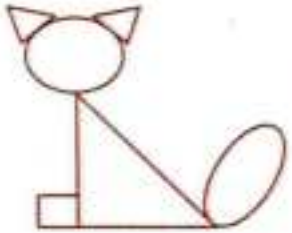

Дид ойын: «Мысық»

- Әтешті кім құтқарды?

мысық.

Қызғылт сары геометриялық фигураларды орналастыр мысықтың түсті фигурасы.

Дидактикалық ойын «Мысық пен әтештің үйі»

- Әтешті терезеге қойыңыз. Түлкі оған жете алмайтындай етіп жапқыштарды жабыңыз. Түрлі түсті түймелерді қолайлы түс пен өлшемдегі шеңберлерге

Дид ойын: «Тасбақаларды сана»

-Таста неше тасбақа бар? Бір тасбақа. «1» санын тауып, бір тасбақаның қасына тасқа қойыңыз.

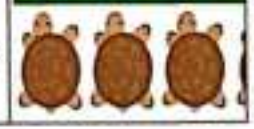

Суда қанша тасбақа бар? Екі тасбақа. «2» санын алып, судағы екі тасбақаның жанына қойыңыз.

Дид ойын: «Тасбақалар»

- Бір тасбақаны тасқа, ал екі тасбақаны көлге жапсырамыз.

	Сергіту сәті:«Жолда» *Балалар түзету жолымен жүреді. Олар туннельге енеді, орындық бойымен жүреді, бұдырлардан секіреді. («Қызыл телпек туралы» фильміндегі әнге).* ***Дид ойын:«Себет»*** *Балалар кәрзеңкеге бәліштер мен бөтелке май жапсырады.* ***Дид ойын:«Джеге арналған пирогтар» мүсіні*** *Допты дөңгелек домалақпен мүсіндеп, оны тортқа тегістеп, салмасын салып, шеттерін қысамыз.* ***Дидактикалық ойын «Қызыл телпек пен қасқыр»*** *Қызыл телпек қандай жолмен жүрді? Ұзын жол бойымен. Қызыл телпекті ұзын жолға қойыңыз. Қасқыр қай жолмен жүрді? Қысқа жолда. Қасқырды қысқа жолға қойыңыз.* *Қай жолдың жанында көптеген гүлдер өседі? Ұзын жол бойымен. Ал қысқа жолдың жанында қанша гүл өседі? Екі гүл. Қай жерде көбірек гүлдер бар? Ұзын жол бойында.*	*Аю төбеге шығып, жай отырды, кенет үй сықырлап, түгел құлады. Ішіндегілер жүгіріп шығып аман қалды. Олар бөренелерді тасуға, тақталарды кесуге - жаңа үйшік салуға кірісті. Үйшік бұрынғыға қарағанда жақсы салынған!* ***Дид ойын: «Мұнара тұрғындары»*** *Балалар қайшымен тік сызық бойымен ертегі кейіпкерлерінің бейнелері бар қағаз жолағын қиып алады.* ***Дид ойын:«Біз мұнара салып жатырмыз»*** *Балалар тәрбиешінің үлгісі бойынша құрылыс материалынан үйшік құрастырады.* *-Ал енді мұнара тұрғындары бізбен ойнағысы келеді.* ***Дид ойын: «Тышқанға мұнараға апаратын жолдар»*** *- Ал мұнараға әртүрлі жолдар апарады.* *Қанша трек? Екі.* *Бірдей тректер?* *Әртүрлі тректер - біреуі ұзын, екіншісі қысқа. Тышқан абдырап қалды, үйге тезірек жету үшін ұзақ жолмен*	***Дид ойын: «Аюға арналған алжапқыш» маркаларымен сурет салу*** *-Аюдың жаңа алжапқышын өрнектермен безендірейік.* *Балалар алжапқыштың жазықтығына іздер қалдырады.* ***Түйме ойыны «Аю мен шарлар»*** *Аю қонжығына қалпақ тоқып берді,иоған жіп шарларын ашуға көмектесіңіз.* *Балалар екі өлшемді шарлардың түрлі-түсті шеңберлеріне сәйкес түймелерді орналастырады.* ***Дид ойын: «Аюға арналған қалпақ»*** *Қонжықтың бубоны безендірейік, түрлі-түсті қысқыштары бар қалпақ.* *Балалар қалпақтағы бубон шеңберіне түрлі-түсті киім қыстырғыштарын бекітеді.*	*орналастырыңыз.* ***Дид ойын: «Әтешке арналған бұршақ»*** *– Міне, қанша бұршақ өсті. Бұршақ тауының үстіне коразды отырғызып, оны желіммен жабыстырыңыз. Ал енді біз саусақтарымызбен көбірек бұршақ саламыз.* ***«Әтеш» сергіту сәті*** *Балалар «Әтеш» әніне тізелерін жоғары көтеріп, қолдарын бұлғап бөлмені айналып жүреді.* ***Дид ойын: «Әтеш құйрығы»*** *- Түрлі түсті киім қыстырғыштарынан әдемі әтеш құйрығын жасаңыз.* *Бұршақ ойындары* *- Бұл бұршақ.* *Ыдыстарында қанша бұршақ бар? Көптеген.* *Енді саусақтарыңмен біреуін алыңыз.* *Бұл не?Бұршақ.* *Түрлі-түсті қағаздарды алдарыңа алыңдар.* *Сіздің кілеміңіз қандай түсті? Ал сенде? Сенде?* *Бұл қағаз барқыт қағаз деп аталады. Қағаздың үстіне алақаныңызды, ал енді саусақтарыңызды жүргізіңіз. Бұл қағаздың аты есіңізде ме? Барқыт.* *-Ал біз бір уыс бұршақ аламыз. Бұршақты барлық саусақтарыңызбен және*	***Дид ойын:«Тасбақа»*** *-Бізге қонаққа үлкен тасбақа келді. Ол балалармен ойнағанды жақсы көреді, сондықтан оның қабығында ойнауға болатын көптеген бар. ойынныықтар* ***Дидактикалық ойын «Үлкен және кіші тасбақаларға жорғала»*** *Балалар төрт аяққа тұрады, арқаларына жалпақ жастықтар қойылады. Балалар тапсырма алады: «Үлкен тасбақа жорғала», «Кішкентай тасбақа жорғала»* ***Дид ойын: «Тасбақа қабығын безендір»*** *және саусақпен сурет салу* *-Тасбақа өзінің дөңгелек қабығын жылтыр малтатастармен безендіргісі келеді. Оған көмектесейік,*

Қасқыр мен Қызыл телпек жолда демалғысы келді - олар діңгекке отырды.Үлкен діңгекке не отырды? Қасқыр. Ал кішкентай діңгекке кім отырды? Қызыл телпек.

Қарындашпен сурет салу

Дид ойын:«Әженің үйіне жол»

Қасқыр, Қызыл телпек жүріп бара жатқан жолдың бойымен қарындашпен сызу.

Сергіту жаттығуы

Біздің алдымызда кең шалғын (қолды екі жаққа созу)
Ал біздің үстімізде биік орман (қолыңды көтер)
Қарағай сол жақта (қолдар солға)
Оң жақта шырша (қолдар солға)
Шулы орман (қолдарын бастың үстінде бүлгеу)

немесе қысқа жолмен қай жолмен жүру керек? Балалар, қалай ойлайсыңдар? Иә, балалар, дұрыс, тышқанның үйге қысқа жолмен жүгіруі жылдамырақ, енді біз оған қысқа жолдың қай жерде екенін дұрыс көрсетуіміз керек. Тышқанды қысқа жол бойымен жылжытыңыз.

Дидактикалық ойын «Жәшікке тығылу»

Балаларға текшелер мен шарларды қолайлы пішіндегі тесіктерге салу арқылы қорапқа жасыру ұсынылады.

Сергіту «Батпақтағы бақалар»

Балалар музыка әуенімен су алағүлінің жапырақтарымен жүреді, орындықтың бойымен жорғалайды, туннельге еніді.

Дид ойын:«Бақа»

Балалар бақаны жабыстырады, пластилиннен алағүлдің өзегін жасайды, оны фонда басып, оған асқабақ тұқымының жапырақтарын жабыстырады.

Дид ойын: «Қоян өсімдіктері қырыққабат»

- Қоян өз бақшасында қырыққабат өсіреді. Қырыққабатты дұрыс орналастырыңыз: шағын шеңберлерде - кішкентай қырыққабатты салыңыз. Ал

алақанымызбен устаңыз. Бұл бір уыс деп аталады. Табақтарыңыздан бір уыс бұршақты алыңыз және оларды барқыт қағаз төсенішіне салыңыз. Мұнда біз тағы бір жаңа сөзді білдік - бір уыс. Алақаныңызды бұршақтың үстіне қойып, домалатыңыз. алға және артқа, айналмалы қозғалыста - шеңбер сызыңыз.

«Қатпықты тарымен толтыр» жаттығуы

- Балалар, қасықтарыңды алып мына дорбаларға мұқият тары салыңдар.

Тақпақтар

Оятпа, әтеш, сен бізді,
Өзім де сездім, таң атты.
Сенсіз- ақ білем мезгілді,
Танымын енді сағатты

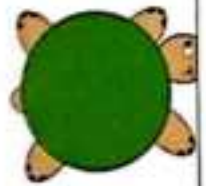
Мысық

Мынау тұрған мысық,
Екі көзін қысып,
Ұйықтап отыр маужырап,
Сүт көжесін ішіп.

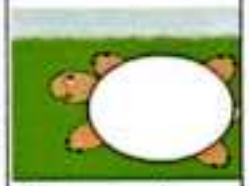
Түлкі

Түлкі деген қу ғой,
Жүрген жері шу ғой.
Жатып алып жағада,
Іздегені ду ғой.

дөңгелек қабықтың шетіне қиыршық тастарды салайық.

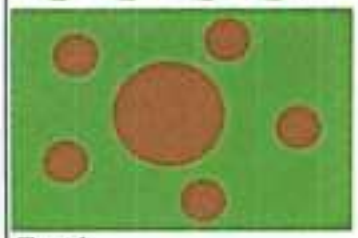
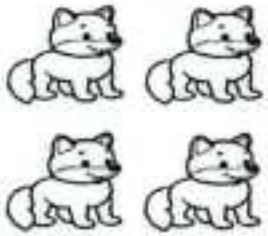

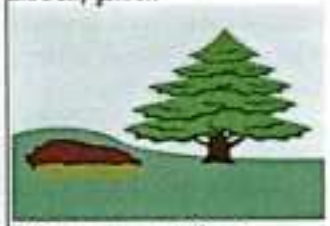
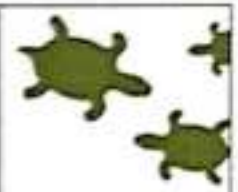
- Біздің тасбақа сәнгер. Енді ол өз қабығын басқаша безендіргісі келеді. Жарқыраған тастарды қорапқа салып, сурет салу. Біз тасбақа қабығын түрлі-түсті нүктелермен безендіреміз.

«Құмға көмілген тасбақалар» дидактикалық ойыны

- Балалар, тасбақалар құмға казғанды жақсы көреді. Оларды құмнан табуға тырысайық. Енді сіз барлық

	Кенет қатты күн күркіреді (алдыңда қол шапалақтау) Үйге тез жүгір (қолдармен бастарына «төбе» жасап, отыру) ***Түйме ойыны «Дже көйлегі»*** *- Түймелерді қолайлы түс пен өлшемдегі шеңберлерге орналастырыңыз.* ***Қолданба және саусақ суреті «Немереге арналған тәттілер»*** *Балалар суреттің фонына тәттілердің силуэт бейнелерін жабыстырады, содан кейін торттағы ақ нүктелерді саусақтарымен бояйды, олар жидектер.* ***Сұрақ-жауап*** ***Балаларды мадақтау.***	*үлкен шеңберлерде - үлкен қырыққабат. Қандай қырыққабат үлкен, кіші немесе үлкен?* ***Түлкі*** ***«Бисер» түймелері бар ойын*** *- Түлкі жүгіріп келе жатқанда моншақтарынан айырылып қалды.* *Ол жылап: Мазасызданады Қане, балалар, түлкіге көмектесіңдер ме?* ***«Түлкі» саусақ суреті*** *Балалар түлкінің контурлық бейнесін бояйды.* ***Қасқыр*** ***Қарындашпен сурет салу*** ***Дид ойын: «Қасқырға арналған кешкі ас»*** *- Балалар, біздің қасқырдың қарны қатты ашты. Ал ол малдың ешқайсысын жеп*		***Сұрақ –жауап*** *Қандай ертегі үйрендік? Ертегіде қандай кейіпкерлер бар? Балаларды мадақтау.*	тасбақаларды таптыңыз, оларды жапырақтарға отырғызыңыз. Бір жапыраққа қанша тасбақа сыяды? Тек бір тасбақа. Ал енді тасбақалар көлге шомылуға кетті. Көлге қанша тасбақа сыйды? ***Дидактикалық ойын «Тасбақа қабықтары»*** *Саусақпен ең үлкен тасбақаны, ең кішкентай тасбақаны, ортаңғы тасбақаны көрсетіңіз. Оларға дұрыс қабықшаларды табуға көмектесіңіз көлемі бойынша: үлкен тасбақаның қабығы үлкен, кішкентай тасбақаның қабығы кішкентай, орташа тасбақаның қабығы орташа.*

		қалмас үшін оны тезірек өзіміз тамақтандырайық. (Балалар дөңгелек қағаздан жасалған тәрелкеге «пирожный» және «вермишель» суретін салады). ***Дидактикалық ойын «Апандағы аю»*** *-Міне сурет. Онда не бар? Шырша, оның астында аюдың ұясы.* *- Күн шықты. Күнді қолыңызға алып, оны парақтың жоғарғы жағына салу. Аю серуендеуге шықты. (Балалар мәтін бойынша сәйкес силуэт суреттерін өңдейді).* *- Аю ағашқа көтерілді. Кенет ол құлап қалды. Аю жылады: Аспанда бұлт пайда болды. Ол күнді жауып тастады. Ауа райы бұзылып, аю ұясында бүйіріне жатып ұйықтап қалды.* *- Осы кезде бұлттан жаңбыр жауды: «тамшы-тамшы-тамшы». Жаңбыр тамшылары сиқты саусақтарыңызды үстелге тырсылдату* *- Жаңбырдан кейін ағаштың қасында екі саңырауқұлақ*			 ***Түйме ойыны «Тасбақа»*** *Тасбақа әдемі қабық ағатындай етіп түймелерді орналастырыңыз.* ***«Тасбақа»*** *- Тікелей домалату арқылы біз жұқа шұжық жасап, оны осында бекітеміз - бұл тасбақаның басы мен құйрығы. Жоғарыдан біз жаңғақ қабығын бекітеміз - енді қабық дайын. Бұршақтан көз жасау ғана қалады.*

		өсті. *Аю үйдан шығып, саңырауқұлақтарды жинады. Жаңбырдан кейін ағаштың астында қанша саңырауқұлақ өсті?* *Екі саңырауқұлақ.* ***Қарындашпен сурет салу*** ***Дид ойын: «Аюға арналған кешкі ас»*** *Табақтың шеңберіне балалар қоңыр түсті қарындашпен котлет шеңберлерін сызып, үстіне боялды. Содан кейін қысқа штрихтар-макарондар сары қарындашпен салынады.* ***Міне Үйшік ертегісі Ұнады ма?*** ***Балаларды мадақтау.***			*«Тасбақаны айналып өту» жаттығуы* *Балалар шеңберге отырады, бір-біріне ойыншық тасбақаны береді. Педагог әр балаға алғысын білдіреді. Кім ойыншықты көршісіне беріп, балаларды «рахмет» сөзін айтуға шақырады.* ***Балаларды мадақтау.***
Екінші таңғы ас	Өз орнын тауып отыру. Үстел басында карапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру: нанды үгітпеу, тамақты ауызды жауып шайнау, ауызды тамаққа толтырып сөйлемеу. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды үйрету				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 8*** ***Мұзды бақылау.***	***Картотека № 9*** ***Қырауды бақылау.***	***Картотека № 11*** ***Күнді бақылау.***	***Картотека № 19*** ***Мұздақты бақылау.***	***Картотека № 16*** ***Күнді бақылау.***
	Қысқы серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскіас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№ 3** *«Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз».* *- «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз.* *«Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз,* *- «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз.* *- «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз.* *- «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау.* *- «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.*	**№5** *"Құстар ояды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	**№6.** *арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.* *- арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге үстап, жайлап түсіру.* *- арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау*	**№7** *«Күннің оянуы»* *- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.* *- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.* *- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.* *«Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады*	**№10** *Қайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды)* *Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау)* *Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін сипау)* *Қайырлы таң, қолдарымыз! (қолдарын сипау)* *Қайырлы таң, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау)*
	Үйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Көңілді қыс.*** *Бір топ бала сырғанап,* *Барады әне жарысып.* *Қалды артта қар алап,* *Іздерінен қар ұшып.* *Сұрақ – жауап.* *-Өлең жолдарында не туралы айтылған?* *-Қыс мезгілін қалай суреттеген?* ***Дид ойын: «Атын ата»*** *Шарты: қысқы киімдерді құрастыру* ***Қортынды*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Жұмбақ жасыру.* *Қолымен қаламы жоқ,* *Бірақ сурет салады **(Аяз)*** *Көлдің беті көк әйнек,*	***Ой дамыту.*** ***АКТ технологиясы.*** *-Мұздың түсі қандай? (Түссіз)* *-Мұз қай жерлерде кездеседі? (өзедерде, көлдерде)* *Мұзды жаз мезгілінде қайдан көруге болады? (тоңазытқыштан)* ***Тосын сәт.*** *Мұз ханшайымы келеді, зерттеу орталығына шақырады.* ***Мұзға тәжірибе жасау.*** ***1- тәжірибе.*** *Алдымызда тұрған мұзды ұстап көрейік .* *Мұздың түсі қандай ?*	***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ шешу.*** *1.Қыста ғана болады,* *Ұстасаң қолың тонады. **(қар)*** *2.Тісі жоқ,тістеп алады.* *Қолы жоқ, сурет салады.* ***(аяз)*** *3.Мені қардан жасапты,* *Ойланып көр* *Қолым-таяқ,* *Мұрным-сәбіз,* *Көзім-көмір. **(аққала)*** *4.Қырға сүйреп шығам,* *Ойғы мініп түсем. **(шана)*** *5.Өзі судан жаралған,* *Бірақ судан қорқады. **(мұз)*** *6.Су да, мұз бар,* *Жер де, қар бар.* *Боран басып соғады.*	***Мнемо кесте қыс мезгілін сипаттау.*** *-Қазір қандай мезгіл?* *-Қыс мезгілінде қандай табиғат құбылыстары болады?* *-Несімен ұнайды?* *Қандай ойын түрлерін білесіңдер?* ***Сергіту сәті. «Қыс»*** *Сыртта боран зулайды,* *Қарды үйіріп қуалап.* *Әлсін - әлсін тыңдайды,* *Терезеден сығалап* ***3.Ой дамыту.*** ***Балаларды пішіндер бойынша топқа бөлу.*** ***Дид ойын:«Шебер қолдар»*** ***1-топ. Дөңгелек.***	***Дид ойын: «Қай мезгіл?»*** *Жұмбақ жасыру.* *Шанамен зырғып желетін,* *Коньки, шаңғы тебетін,* *Аққала жасап ойнайтын.* *Қай мезгіл деп ойласыңдар балалар?(қыс)* ***Ой дамыту.*** *Мнемотехника әдісімен жұмыс.* *Мнемо кесте арқылы қыс мезгіліне сипаттама беру.*

	Сырғанауға тым әйбет. **(Мұз)** Жұмбақтың шешуін сұрақтар қоя отырып, жауап алу	Мұзды ұстағанда алақанымызда не пайда болды ? **2 – тәжірибе .** Алдарындағы суға мұзды салыңдар? Мұз баппай бетінде қалықтап жүзіп жүр. Сондықтан мұз судан жеңіл. **Сергіту сәті:** Тоңса біздің қолымыз, Қолға киіп аламыз. Сарт – сарт – сарт, Шапалақсоғамыз. Тоңсабіздіңаяғымыз, Етіккиіпаламыз. Топ – топ – топ, Топылдатыпбилейміз. Тоңсабіздіңденеміз, Тоңдыкиіпаламыз. Зу – зу – зу, Шанаменекзулаймыз. **Дид ойын:: «Жақсы жаман»** (Венн диаграмасы арқылы) Ойын шарты: Мұздың пайдасы мен зиянын айтып суреттерін тақтаға ілу **Қорытынды.**	Бұл қай кезде болады? **(қыс)** **Ой дамыту. АКТ технологиясы** **Қыс туралы бейнефильмді тамашалау.**	Аққала құрастыру **2-топ Үшбұрыш** Шырша құрастыру **3-Топ төртбұрыш** Құстарға жемсауыт құрастыру. **Сылдырмақ** Балаларды шеңберге жинау Сұрақ-жауап. **Қорытындылау:** **Балаларды мадақтау.**	-Қыста ауа райы қандай болады? -Қыста қалай киінеміз? Қыс мезгілінде қандай табиғат құбылыстары болады? **Сергіту сәті.** **«Қыс»** -Боран соққанда қамыз мен көрсетейікші. -Қатты аяз болып тоңғанда не істейміз? -Ал, күн шыққанда не істейсіңдер? **2 Ой қозғау.** **Балаларды қар, мұз, аяз, боран атауларымен топқа бөлу.** **1-топ** Шаңғының суретін құрастыру. Сипаттама беру **2-топ** Шананың суретін құрастыру Сипаттама беру. **3-топ** Аққаланың суретін құрастыру. **4-топ** Қар кесектерінің суретін құрастыру. Балардың

					жұмысын мадақтау. ***Қорытындылау: Дыбыстық жаттығу:*** *Ыс-ыс-ыс-келді қыс. Ғы-ғы-ғы-шаңғы. Ақ-ақ-ақ-аққала. Қа-қа-қа-қар. Ық-ық-ық-суық.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Картотека № 3 «Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба алады.* ***Ислам Раян***	***Картотека № 9 «Құстарға көмек береміз»*** ***Мақсаты:*** *Балалар Құстарды атап, өз ойын айта алады.* ***Бақбол Әмір***	***Картотека № 5 Қайсысы қайда тіршілік етеді.Мақсаты:*** *жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтай алады.* ***Бекарыс Нұрасыл***	***Картотека № 6 «Кімге не керек»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын таныпатай алады.* ***Ислам Бақбол***	***Картотека №4 «Экологиялық бағдаршам»*** ***Мақсаты:*** *Балаларды табиғат сұлулығын көріп, оны қорғай білу туралы түсінеді* ***Айдина Еламан***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 8 Мұзды бақылау.***	***Картотека № 9 Қырауды бақылау.***	***Картотека № 11 Күнді бақылау.***	***Картотека № 19 Мұздақты бақылау.***	***Картотека № 16 Күнді бақылау.***
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта кигін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паздармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				
Балалардың үйге	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында*	*Ата –аналармен балалары туралы*

кайтуы	әңгімелесу.	шудару керектігін ескерту.	уақытымы керектігін ескерту.	кеңесу беру.	әңгімелесу.

Усыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан » орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қаңтар айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 15.01.2024	Сейсенбі 16.01.2024	Сәрсенбі 17.01.2024	Бейсенбі 18.01.2024	Жұма 19.01.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** *Мақсаты: суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір суретін түсінеді*	***тіршілік»*** *Мақсаты: қыстап қалатын құстардың жеке атауын атап, оларды ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап суреттен таба алады.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** *Мақсаты: сұрақтарға жауап бере біледі.*	***Дид ойын: «Қоянға көмектесеміз»*** *Ойын мақсаты: Заттарды санауға және олардың екі тобын салыстырып, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуды біледі.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Қаңтар айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Асапан ашық ,көгілдір* *Күн шуағын төгіп тұр!* *Қол ұстасқан біздерді,* *Тереземнен көріп тұр.*	*Табиғат егіз адаммен* *Ұқсастық табам содан мен* *Мәңгілік болсын егіздер* *Жер- ана, көл теңіздер.*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз.*	*«Кел, балалар күлейік»* *Кел, балалар, күлейік,* *Күлкіменен түлейік!* *Қабақ түйген не керек,*

					Көңілді бол жүрейік!
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Қызығушылықты ояту.** *Сәлеметсіңдер ме балалар! Бүгін бізге қонаққа Ұзын құлақ қоян келді. Қоянмен сәлемдесейік. Сәлеметсің бе қоян!* **Қоян:** *Сәлеметсіңдер ме балалар! Мен сендерге орманнан секіріп келе жатып, бір тесіктің астынан қорап тауып алдым, оның қасында хат тұр екен. Бірақ қорап ашылмайды. Мен әлі кішкентай болғандықтан хатты оқи алмаймын.* **Ой қозғау.** *Балалар, қоянға көмектесеміз бе, хатта не жазылғанын оқып, қорапты ашып көрейік.* **Хатты оқу.** *«Сәлем менің қымбатты достарым!»* *Сендердің алдарында қорап жатыр,қарапайым емес, сиқырлы. Оны ашу үшін сиқырлы сөзді табу керек. Менің жұмбағымды шешу арқылы, сиқырлы сөз таба аласыңдар.* *Балалар, біз жұмбақты шешуіміз керек, сол кезде сиқырлы сандық ашылады, мұқият тыңдаңдар.* **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** *Төрт аяғы дөңгелек* *Қозғалады орнынан,* *Жүреді ол дөңгелеп,* *Жүйіткиді желменен,* *Дауысы бар гүрілдек.*	**Тосын сәт** *Педагог байқамай бұрылып, ыңылдап, арқасында қорапшасы бар аю қуыршағын шығарады.* *Балалар, мен бізге біреудің келе жатқанын естіп тұрмын.* *Аюды көрсетеді.* *Балалар, бұл кім?* *Балалар : Аю.* *Аю : О, о , қандай қиын ... мен ата-әжемнің қасына бармаймын.* *Аю не болды?* *Аю : Маша мені ата-әжеме сыйлық әкелуге жіберді, қорап өте ауыр, мен оны көтермеймін.* **Ой қозғау.** *Балалар, аюға ауыр жүкті жеткізуге және ұзақ жолды жақындатуға не көмектеседі?* *Балалар :* **Көлік .** **Аю:** *Ал көлік дегеніміз не ?* *Балалар : Адамға көмектесетін әртүрлі машиналар.* **Аю :** *Ал бізге көлік не үшін керек ?* *Баратын жерге тез жету үшін қажет. Ол бізге бір қаладан екінші қалаға, қаланы айналып, қала сыртына саяхаттауға көмектеседі. Ол адамдарды және әртүрлі жүктерді тасымалдайды.* *Балалар, жүк тасымалдайтын көлік қалай аталады ?* **Балалар : Жүк көлігі** *Жүк көлігінің суретін тауып ,*	**Ғажайып сәт.** *Балалар бүгін бізге қонақтар келіп отыр. Қонақтарды атандаршы.* *Балалар: Қоян, кірпі және аю.* **Ой қозғау.** **Бірінші бізге не келді?** *Тәрбиеші: Ал кірпі бізге немен келді? Поездбен* *Тәрбиеші: Кірпі бізге өзінің пойызы туралы тақпақ айтып береді.* **Тақпақ: «Поезд»** *Чу-чу, чу-чу ,* *Пойыз бар жылдамдықпен жүреді ,* *Паровозды тіркеді.* *Жылдам жүйткіп жүреді.* **Кірпі сендерден көмек сұрап келіпті:** *Поездың вагондарын жасыл түспен боып беруді өтінеді.* **Шығармашылық орталық** **Дид ойын: «Жасыл вагондар»** **Шарты:** *вагондарды бояу.* **Екінші не келді? Аю.** **Ал аю немен келді?** *Жеңіл көлікпен.* **Аю да бізге тақпақ дайындап келген.** *Зу-зу етіп көшеде,* *Күн-түн тыным таппайды.* *Төрт дөңгелек дөңгелер,* *Төрт аяқпен шаппайды.* *Аю да көмек сұрап келіпті. Машинасының дөңгелектері көнерген, соған жаңа дөңгелек керек екен.* **Дид ойын: «Машинаға**	**Психологиялық жаттығу. «Бір-біріңе күлімдеңдер»** **Қызығушылықты ояту.** *Кеше мен кішкентай тышқанды кездестірдім ол маған* **көлік** *дегенді білмейтінін айтты . Кішкентай тышқан енді бізге қонаққа келеді, оған сендермен бірге* **көліктің не екенін білуге көмектесейік** *. Сендер кішкентай тышқанға көмектесуге дайынсыңдар ма?* *Балалар : Иә, әрине!* **Тосын сәт.** *Есік қағылады, тышқан ойыншығын әкеледі.* **Тышқан :** *Сәлеметсіңдер ме балалар* *Балалар : Сәлем, кішкентай тышқан.* *Балалар мен көлік туралы білгім келеді.* *Көмектесесіңдер ме?* *Тышқанға көліктер туралы айтып, көліктерді сыйға тартайық.* **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** *1.Бензинді сүт сияқты ішеді* *Алысқа жүреді.* **(Машина)** **Дид ойын: «Сыйлық машина»** **Шарты:** *Үзік сызықтарды қосу арқылы машина салу. Кабинасын қызылмен бояу.* **Сұрақ-жауап**	*Тосын сәт.* *Есікті қағылады.* *Балалар, есігімізді біреу қағып тұр! Кім екенін қарайықшы!* *Мысық:* *Сәлеметсіңдер ме балалар! Миау миау! Мен сендерге қонаққа келдім* *Балалар, біздің мысық жұмбақ жасырғанды жақсы көреді. Оны табамыз ба?.* **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** **Шарты:** *Үстелге қойылған тақырыптық суреттердің ішінен жауабын тауып, қажетті суретті көтеру.* **Кеудесінде жаны жоқ,** **Тамырында қаны жоқ:** **Май жейді,Су ішеді.** **Бұл не екен балалар?** **(Автокөлік)** *Мысық келесі жұмбақты жасырады:* **Көше бойлап аяңдайды,** **Адам тасып аялдайды. (Автобус)** *Мысық: Дұрыс, жарайсыңдар балалар! Жауабын*

	Жауабы: Машина. *Тамаша қарандаршы, сиқырлы сандық ашылды. Ал қорапта бірдеңе бар. Қоян: Ішінде не бар, көрейінші. Ішінде суреттің бөліктері жатыр. Қап, енді не істеуге болады? Қоян, көңілінді түсірме. Біз балалармен саған көмектесеміз. Біз барлық суреттерді жинап, не шыққанын көрсетеміз.* ***Дидактикалық ойын «Суреттерді жина»*** ***Шарты:** Қиынды суреттерді құрастыру.* *Суретте не бейнеленген?* *Балалар: Ұшақ. Дұрыс Сендер білесіндерме, ұшақ ауада ұшады, ал ұшақты ұшқыш басқарады.* *- Сендер ұшақпен ұшқыларын келеді ме?* *Балалар : Иә.* *Тәрбиеші: Олай болса қоян ұшқыш болсын, ал сендер ұшақ болыңдар.* ***Сергіту сәті.*** *Ұшуға дайындаламыз - топпен жүгіру, қолдар екі жаққа.* *Назар аударыңдар, қатты жел - оңға және солға еңкейеді.* *Тепе-теңдікті сақтау - қолдарың екі жаққа тік ұстау.* *Төмен түсеміз - жартылай еңкейіп жүру, қолды екі жаққа.*	*тақтаға іледі?* *Дұрыс.* *Адамдарды, жолаушыларды тасымалдайтын көлік қалай аталады?* ***Жолаушы көлігі*** *Жолаушылар көлігінің суретін тауып , тақтаға кім іледі?* *Жарайсыңдар.* ***Ой дамыту.*** *Балалар, ау көліктің қандай екенін түсінуі үшін оған әр түрлі көліктерді жасап сыйға тартайық.* ***Шығармашылық бұрыш.*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ: Поезд құрастыру*** ***Сұрақ –жауап.*** *Поезд қандай көлік түріне жатады?* *Қандай жолмен жүреді.* *Поездың пішіні қандай?* ***2-топ: Машинаны бөліктерін біріктіру арқылы жапсыру.*** ***Сұрақ-жауап.*** *Машина қайда жүреді?* *Машинаны кім жүргізеді?* *Қандай машина түрлерін білесіңдер?* ***3-Топ: Ұшақ мүсіндеу.*** ***Сұрақ-жауап.*** *Ұшақ қайда ұшады?* *Ұшақты кім басқарады?* *Ұшақ бөліктерін ата* ***4-топ: Қайық суретін трафарет арқылы салу.*** *Сұрақ-жауап.* *Қайық қандай көлік түріне жатады?* *Қайық басқа жерде жүре ала ма?*	***дөңгелек»*** ***Шарты: Машинаға дөңгелек жапсыру.*** ***Сергіту сәті*** *Орнымыздан тұрамыз,* *Қанатымызды жаямыз,* *Ұшақ болып ұшамыз.* *Суда жүйткіп жүземіз.* *Кемелерді түземіз,* *Жол тәртібін сақтап,* *Машинаға мінеміз* ***Үшінші не келді?*** *Ал түлкі немен келді ?* *Кememен келді.* *Тәрбиеші: Түлкі де бізге тақпақ дайындап келіпті.* ***Тақпақ: «Қайық»*** *Шығып қала шетіне,* *Суға салсам қайықты* *Ағын судың бетінде* *Қалт-құлт етіп келеді.* *Түлкі қайығының ескегін жоғалтып алыпты, соған көмектесуді өтініп келген.* ***Дид ойын: «Ескек»*** ***Шарты:** Қайыққа ескек мүсіндеу.* ***Төртінші не келді?*** ***Қоян*** *Балалар қарандаршы, қоян өзінің немен келгенін табу үшін бізге сурет дайындап қойыпты.* ***Дид ойын: «Ненің суреті»*** ***Шарты:** Қиынды суреттерді құрастыру.* *Шыққан суретті атау.* ***Ой дамыту.*** *Адамдар неге көлік, кеме, ұшақ, пойыз пайдаланады.*	*Машинада қандай геометриялық пішіндер қолданылған?* *Машина қандай бөлшектерден тұрады?* ***Кабина, кузов, дөңгелектер, орындық, есіктер, руль.*** *2. Қандай ғажап – ұзын үй* *Бар жолмен жүртты тасып жүр,* *Жылдамдыққа басып жүр.* ***автобус.*** ***Дид ойын: «Бөлігін тап»*** ***Шарты:** Автобустың жетіспеген бөлігін тауып жапсыру.* ***Сұрақ-жауап*** *Автобус бөліктерін ата.* *Автобус не үшін керек?* *Автобустың түсі қандай?* *3. Аспанда жүзеді,* *Қанатын қақпайды.* *Жерде де жүреді,* *Бауырлап жатпайды.* ***Ұшақ*** ***Дид ойын: «Не жетіспейді?»*** ***Шарты: Ұшақ қанатын мүсіндеп қосу.*** *Ұшақ қайда жүреді?* *Ұшақта неше қанат бар?* *Жарайсыңдар!* ***Дид ойын: «Ненің даусы?»*** *Шарты: Берілген көліктердің даусын айыра білу. (Автомобиль, пойыз, тікұшақ, пароход, ұшақ, трактор)*	*суреттердің арасынан табыңдар.* *Міне, тағы да бір жұмбақ:* ***Аспанда жүзеді,*** ***Қанатын қақпайды.*** ***Жерде де жүреді,*** ***Бауырлап жатпайды.*** ***Бұл не? (Ұшақ)*** *Мысық:* *Жарайсыңдар балалар!* *Тәрбиеші: Балалар, мына суреттердің барлығын бір сөзбен қалай атауға болады? (Көліктер)* *Дұрыс, балалар, бұл көлік. Көлік адамдар мен жүктерді тасымалдайды.* *Көлікті жүргізетін адамды жүргізуші деп атайды.* *Мысық: Балалар, мен сендерге суреттерден басқа жаңа ойыншықтар әкелдім.* ***Ғажайып сәт.*** *Топқа жүк көлігі (ойыншық)«келеді».* ***Ой қозғау.*** *Балақайлар бұл не?* *Балалар: көлік* *Ол қандай? Үлкен бе, әлде кішкентай ма? (үлкен)* *Көліктің несі бар? (кабинасы, сырты,*

	Жылдамдықпен - орнынан тұрып, шеңбер бойымен жүгіру. Біз қонамыз – тізені бүгу. Міне балалар, ұшақпен ұшыңдар. Ал сиқырлы қорапта тағы да суреттер бар. **Дид ойын: «Көліктер»** **Шарты:** Балалар көліктің суретін жинайды. **Ой дамыту.** -Көліктер қандай бөліктерден тұрады? -Оны кім жүргізеді? -Көлік не үшін керек? Сиқырлы сандықта соңғы суреттер қалды, оны жинап алайық. **Дид ойын: «Бұл не?»** **Шарты:** Балалар кеменің суретін жинайды. Сұрақ – жауап Кеме қандай көлік түріне жатады? Кемені қайдан көруге болады? Кеме машина жолмее жүре алама? Кеме суда жүреді, оны капитан басқарады. Қоян: Маған әдемі кеменің суретін беріңдерші, достарыма көрсетемін. Шығармашылық бұрыш. Балаларды топқа бөлу. **1-топ:** Дайын кеме суретін бояу. **2-топ:** Теңіз суретіне кеме суретін жапсыру. «Құрметті достар»	**Аю : Өте қызық,** жарайсыңдар балалар. Енді мен бұл көліктер туралы бәрін білемін . **Дид ойын: «Қандай көлік?»** Балалар, мен сендерге көліктің суреттерін көрсетемін , ал сендер көліктің қалай қозғалатынын көрсетесіңдер . Ал, Аю көлік деген не екенін түсіндің бе? Аю : Ия түсіндім Енді аюды тексерейік, **Дид ойын: «Не артық?»** **Шарты: Тортінші артық затты тауып , өз ойын айту.** жедел жәрдем, өрт сөндіру көлігі, полиция көлігі, кеме. Аю қиналады, балаларды шақырады. Балалар аюдың қателерін түзетеді Жарайсыңдар балалар. Аюға тапсырманы орындауға көмектесті. Ой қозғау Аю сен қорабыңмен бірге қандай көлікке мінгің келеді. Аю: Машинаға мінемін. Менің кететін уақытым болды. Рақмет сендерге балалар Сау болыңдар. **Қортынды** Сұрақ –жауап. Бәрі бірге «Жолың болсын!» - дейді -Атам шықса сапарға «Жолың болсын!» - дейді	Балалар: мінеді, ұшады, жүзеді. Тәрбиеші: Жарайсыңдар! Осының барлығы адамдарды және жүктерді тасымалдауға пайдаланылады. Ал мұның барлығын (автокөлік, пойыз, ұшақ, қайық) бір сөзбен қалай атауға болады? Балалар: Көлік. Тәрбиеші: Жарайсыңдар балалар. **Дид ойын: «Сиқырлы доп»** Шарты: балалар допты бір-біріне кезекпен беріп, суретті көрсетеді, бала допты қағып алады және бұл көліктің қалай қозғалатынын айту. Түлкі бізден көлік пен кеменің айырмашылығы неде деп сұрайды. Балалар: кемелер жүзеді, ал көлік жол бойымен жүреді. Бұл автобус. Автобус жол бойымен келе жатыр. Бұл ұшақ. Аспанда ұшақ ұшады. Бұл қайық, суда қайық жүзеді. **Қортынды.** Балалар айтыңдаршы бүгін бізге қонаққа нелер келді? Балалар: түлкі, қоян, аю, кірпі. Тәрбиеші: Ал олар бізге не үшін келді? Балаларды мадақтау.	Тышқанының үйге кететін уақыты келді. Бүгін тышқанды немен таныстырдық? Балалар : **Көлік** . Тышқан, бәрі есіңде ме? Тышқан : Иә, мен көп қызықты нәрселерді білдім Балалар тышқанға сыйлыққа берген көліктеріне гараж құрастырып берейік. **Дид ойын: «Гараж»** **Шарты:** Текшелерден көліктерге гараж салу. Мен барлық достарыма айтамын, рахмет балалар, сау бол! Балалар : Сау бол, кішкентай тышқан! **Балаларды мадақтау.**	дөңгелектері) Көлік қандай түсті? Дөңгелектердің түсі қандай? Пішіні қандай? Дөңгелектер не үшін қажет? Балалар, жүк көлігімен не тасымалдауға болады? (тас, құм, жиһаз...) **Мысық:** Жүк көлігінен басқа мен сендерге тағы бірдеңе желдім! (Ойыншық ұшақты шығарып, сұрақтар қояды) **Сергіту сәті:** Бір, екі, зымыран тұр! (қолдары жоғары созылған) Үш, төрт, ұшақ! (қолдары екі жаққа созылған) Бір, екі – қолды шапалақта (қолдарын шапалақтау) Содан кейін әрбір ұпай үшін (бір орнында жүру) Қол жоғары, иық тік (қолдары жоғары және төмен) Бір, екі, үш, төрт (қолдарын шапалақтау) Бір орнында жүреміз! (бір орнында жүру) Мысық келесі

	Сіздер сиқырлы қораптың барлық тапсырмаларын орындадыңыздар және сиқырдың жоғалмағаны үшін қорапты жабу керек. Ұшақты, машинаны және кемені бір сөзбен қалай атауға болатынын есте сақтаңыз, сонда сиқырлы қорап жабылады. ***Дид ойын: «Кім жылдам»*** ***Шарты:*** *Жұмбақ шешуін тауып, қорапты жабу.* *Жүктер мен адамдарға қызмет етеді,* *Түрлері көп жүретін* *Көкте зулап, суда шулап,* *Құрлықта зырғып жүреді.* *Жауабын кім біледі* ***(Көлік)*** *қорап жабылады.* *Педагог қоянға бұрылып: Қоян, балалар саған көмектесті ме?* *Қоян: Иә, олар көп көмектесті. Мен көптеген жаңа нәрселерді білдім. Ұшақ, көлік және кеме туралы. Рахмет балалар , мен орманға кеттім, достарыма айтамын, суреттерімді көрсетемін.* ***Қош бол достар.*** ***Сау бол, қоян.*** ***Қортынды:*** *Тәрбиеші: Бүгін біз не туралы сөйлестік?* *Балалар: Ұшақ, машина, кеме туралы.* *Ұшақты кім басқарады?* *Балалар: Ұшқыш.*	*Апам шықса сапарға* *«Жолың болсын!» - дейді атам.* *«Жолың болсын!» - дейді олар* *Үлкенге де кішіге.* *«Жолың болсын!» - дейді олар* *Ұшырасқан кісіге.* *Осы сөзде байқадым* *Қуат барын, күш барын* *«Жолың болсын!» - айтамын,* *Алыс жолға шыққа кім.*			*ойыншықтарды шығарады: автобус, мотоцикл.* *Балалармен бірге қарастырады, сұрақтар қояды.* *Тәрбиеші: Міне, Мысық бізге көліктің неше түрін әкелді! Ал енді сендермен бірге жол салып, көліктерді жол бойымен жүргізейік.* ***Дид ойын: «Көлікке арналған жол»*** ***Шарты: Жол құрастыру.*** *Геометриялық пішіндерден жол салады және оның бойымен көліктерді жүргізеді.* ***Дид ойын: «Бағдаршам көздері»*** ***1-топ:*** ***Шарты:*** *Бағдаршам көздерін ретімен жапсыру.* ***2-топ:*** ***Шарты:*** *Бағдаршам көздерін бояу.* *Ал біздің қонағымыз Мысық сендермен қоштасады.* *Мысық кетіп қалады.*

	Көлікті кім жүргізеді? *Балалар: Жүргізуші.* *Кемені кім басқарады?* *Балалар: Капитан.* *Ұшақ қайда ұшады?* *Балалар: Әуе арқылы.* *Көлік қайда барады?* *Балалар: Жолда.* *Кеме қайда жүзіп барады?* *Балалар: Су арқылы, Теңіз арқылы.* *Ал бір сөзбен ұшақты, машинаны, кемені қалай атауға болады?* *Балалар: Көлік.* *Жарайсыңдар.*				
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 8*** *Мұзды бақылау.*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Күнді бақылау.*
	Қысқы серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүзгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№ 3** *«Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз».* *- «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз.* *«Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз,* *- «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз.* *- «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз.* *- «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау.* *- «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.*	**№5** *"Құстар ояды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	**№6.** *арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.* *- арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.* *- арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау*	**№7** *«Күннің оянуы»* *- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.* *- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.* *- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.* *«Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады*	**№10** *Қайырлы таң, көздерім! (балалар қастарын, көздер сипайды)* *Қайырлы таң, құлақтарым! (құлақтарын сипау)* *Қайырлы таң, беттеріміз! (беттерін сипау)* *Қайырлы таң, қолдарымыз! (қолдарын сипау)* *Қайырлы таң, аяқтарымыз! (аяқтарын сипау)*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Кім тапқыр?»*** *Балаларға логикалық тапсырмалар беріледі.* *1. Табақта бір алма, Қолымда екі алма. Барлығын қосқанда, Шығады неше алма? (3)* *2. Үш алмұрттың біреуін, Досың сұрап алады. Айтшы сонда нешеуі, Өз қолыңда қалады? (2)* *3. Ақ балапан, Сары балапан. Шұбар балапан, Қара балапан. Барлығы неше балапан? (4)* *4 Ағашта екі торғай бар еді, оның біреуі ұшып кетті. Ағашта неше торғай қалды? (1)* *5. Құста неше тұмсық*	***Мнемо кестемен жұмыс.*** *Қыс мезгілі туралы түсіндіру.* *-Қазір қандай мезгіл?* *-Қыс мезгілінде қандай табиғат құбылыстары болады?* *-Несімен ұнайды?* *Қандай ойын түрлерін білесіңдер?* ***Сергіту сәті. «Боран»*** ***Сергіту сәті.*** *Боран соғар оң жақтан,* *Боран соғар сол жақтан,* *Қар лақтырып ойнасақ,* *Су өтеді қолғаптан.*	***Салыстыру.*** *Қарапайым салыстыру терминдерін мысал сөздер арқылы қалыптастыру, сөздік қорын дамыту.* *Апай Айшадан ұзын, Айша апайдан қысқа. т.б.* ***Дид ойын:«Өз үйіңді тап»*** *Ойынның құрал жабдықтары: түрлі-түсті дөңгелектер.* ***Ойынның мазмұны:*** *Балаларға түрлі-тісті дөңгелектер тарату, түсін атау. Үйлерін көрсету. Белгі бойынша балалар дөңгелектерінің түсі бойынша үлкен шеңберлердің ішіне тұра қалады.*	***Дид ойын «Тізбекті жалға»*** *-Неше фигура? Бұлар қандай фигуралар? Оларды атаңдар.* *Фигуралардың қандай ретпен орналасқанын қараңдар. Орналасу заңдылығын бұзбай, бос торкөзге жетпей тұрған фигураны қойыңдар.* *-Мына фигуралар неге ұқсас?*	***Дид ойын: «Жол картасын бейнеле»*** ***Шарты:*** *Берілген заттарды ретімен қоя білу.* *Мыс: Күн, ағаш, құс, шөп, бұлт, т.б.* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Қолымен қаламы жоқ,* *Бірақ сурет салады **(Аяз)*** *Көлдің беті көк әйнек,* *Сырғанауға тым әйбет. **(Мұз)*** *Аппақ етіп айналаны,* *Ақ көбелек айналды;* *Әбден қонып болған*

	бар?(1) *6. Адамда неше көз бар?(2)* *7. Үшбұрышта неше бұрыш бар?(3)* *8. Қоянның неше құлағы бар?(2)*				*соң.* *Жер әлемде жайланды.* ***(Қар)*** *Жұмбақтың шешуіне байланысты сұрақ – жауап, түсіндіру.*
Балалармен Жеке жұмыс	***«Көп және біреу»*** ***Ойынның мақсаты:*** *көп және біреу қатынастарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру* ***Нұржанат Раян***	***«Жыл атасы» Мақсаты:*** *Балаларды жыл мезгілдері және айларымен таныстыру; 1-ден 3-ке дейінгі сандар қатары туралы алған білімдерін бекіту.* ***Бекарыс Бақбол***	***«Аңдарды қоректендір»*** ***Мақсаты:*** *1саны, және цифры туралы алғашқы білімдерін бекіту; қоршаған орта туралы білімдерін кеңейту.* ***Ислам, Әмір***	***«Гүлдерді күтеміз»*** ***Мақсаты:****балалардың табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау* ***Нұрасыл, Ислам***	***«Табиғат құбылыстарын ажырат»Мақсаты:*** *Қасиетіне қарай: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту* ***Нұрасыл Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп қою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су") **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 8*** *Мұзды бақылау.*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 11*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Күнді бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды,үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,				

Зачеркнуть категорияны қарсы және басқалар	Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата - аналармен балалардың тапсырмалары жайлы әңгімелесу*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аударту керектігін ескерту*	*Ата-аналарға балабақшаға төлемақы төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту*	*Ата-анамен балалардың тәжірибелері жайында кеңесу беру*	*Ата - аналармен балалары туралы әңгімелесу*

Ұсыныс: Балалар тілегі үйге ата-аналармен пікір жүргізу

Әдіскер: _____ **Нурберген Оскенгул**

«Ботакан » орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Қаңтар айы III апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 22.01.2024	Сейсенбі 23.01.2024	Сәрсенбі 24.01.2024	Бейсенбі 25.01.2024	Жұма 26.01.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Қайсысы қайда тіршілік етеді*** ***Мақсаты:*** *жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтау. Сөздік қорын молайту.*	***«Әдептілік»*** ***Мақсаты:*** *Балаларды «жақсы» «жаман» сөздерінің мағынасы мен оларды орынды қолдануға үйрету. Бала бойына мейірімділік, қайырымдылық, адамгершілік және де басқа жақсы әдеттердің орнығуына барынша мүмкіндік жасау.*	***«Өз мекеніне орналастыр»*** ***Мақсаты:*** *Үй жануарларын дала жануарларынан ажырата білуге үйрету. Үй жануарлары мен дала жануарларының қайда тіршілік ететінін білуге үйрету. Балалардың ойлау қабілетін дамыту.*	***«Кайда не өседі?»*** *Мақсаты: Заттардың арасында кеңістік байланыстарын қоя білу дағдыларын дамыту; өсімдіктерді өсетін жерлеріне байланысты топтастыру, белсенділіктерін және өздігінен ойлау қабілеттерін дамыту.*	***«Нені баласы?»*** ***Мақсаты:*** *Балалардың «үлкен», «кіші» ұғымдары туралы түсініктерін бекіту; жабайы және үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту.*
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру ойындар картотекасы				
Таңғы жаттығу	*Қаңтар айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Бақшамызға барғанда,* *Жолыққан бар жандарға* *Ертемен ақ пейілмен* *«Қайырлы таң!» деймін мен*	*Дос болайық, бәріміз,* *Жарасып тұр әніміз.* *Тыныштықты сақтаймыз,* *Атсын күліп таңымыз.*	*Бір шаңырақ астында,* *Тату –тәтті тұрамыз.* *Бірге ішеміз асты да,* *Бірге сайран құрамыз.*	*Куанамын мен де,* *Куанасың сен де,* *Куанайық достарым* *Арайлап атқан күнге.*	*Арайлап таң атты,* *Күн шуағын шашты.* *Сәлем күн, сәлем жер* *Сәлем достар* *Бәріміз бірге болайық.*

Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Ой дамыту.*** ***Мнемотехника. Қыс мезгілі.*** *Балалар мнемотехникаға қарап қыс мезгілі туралы айтады.* ***Тосын сәт.*** *Айгүл қуыршақ келеді. Балалардан көмек сұрайды. Анасының туған күніне сыйлық керек екенін айтады. Балалар онда «Электроника әлеміне барайық. Ол жерде аналарымызға арналған сыйлықтар көп.* ***Электроника әлеміне саяхат.*** ***Ой қозғау.*** *Балалар бұл заттар анамызға керек па? Не үшін керек? Сендер аналарыңызға не сыйлар едіңдер?* ***Сергіту сәті.*** *Ал балалар тұрайық, Алақанды ұрайық. Бір отырып,бір тұрып. Біз демалып алайық.* ***Дид ойын:«Не артық»*** *Шарты: Электр құралдарын басқа құралдардан ажыратып айту.*	***Дид ойын:*** ***«Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ шешу*** *Шыр-шыр етеді, Құлағыңнан өтеді. Ұстай алсаң, Сөйлеп кетеді.(Телефон)* ***Ой дамыту.*** *Суретпен жұмыс. пошта қызметкерлерімен, телефон, телеграф, радио, пошта т.б. сияқты байланыс түрлерімен таныстыру. Байланыс қызметінің бұл аталған түрлерінің бәрі адамдардың тұрмысына өте қажет* ***Рөлдік-сюжеттік ойыны «Пошта»*** *Шарты: Ойын барысында балаларды үлкендермен дұрыс қарым-қатынас жасай білуге, әдептілікке, кішіпейілділікке тәрбиелейді.* ***Сергіту сәті*** *Біздер тату боламыз Гүл-гүл жайнап аламыз. Жаттығулар жасайық, Жақсы сергіп қаламыз.* ***Дид ойын: «Телефондар»*** *Шарты: Қиылған суреттерден телефондарды құрастырып , топтау.* ***Дидактикалық ойын: «Телефон»***	***Қызығушылықты ояту*** ***К.Чуковский "Телефон"*** *өлеңін оқып, түсіндіру. Әй телефон,телефон, Мамам келіп бұраса Кім керегін сұраса Тез шақырып келесің. Айтқанына көнесің,* *-Балалар өлең не туралы айтылған?* ***Ой қозғау..*** *-Балалар мынау нені суреті?* *-Телефон бізге не үшін керек?* *-Телефонның қандай түрлерін білесіңдер?* *-Телефон тұтқасын көтергенде қандай сөз айтамыз? -Алло саламатсыз ба?* *Телефон Достарымызбен, жақындарымызбен сөйлесу үшін керек.* *-Үй телефоны және қалта телефоны.* ***Таңғажайып сәт*** *Есік жақтан қуыршақ келеді. Балалармен амандасып, өзінің анасын таба алмай қалғанын айтып, балалардан көмек сұрайды.* *-Балалар, қуыршаққа көмектесеміздеме?* *Балалар, қуыршақтың анасын табу үшін, осы мына ақылды телефонды пайдаланамыз.* *-Қазір біз телефонмен сиқырлы сандарды теріп, қуыршақтың анасына*	***Мига шабуыл*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Жұмбақ жасыру. Қыстың қаңтар, ақпанын, Кебежеме сақтадым. (тоңазытқыш)* ***Ой дамыту.*** *АКТ технологиямы. Слайд көрсету. Тоңазытқыш туралы түсінік беру. Тоңазытқыш – азық-түлікті салқын температурада сақтап тұру үшін пайдаланатын электр қуатымен жұмыс істейтін құрылғы. Тоңазытқыштың іші неге суық?* *- Тоңазытқыштың пішіні қандай?* *- Түсі қандай?* ***Сергіту сәті*** *Тоқтар сының бойымен Жүгіреді тоқтаусыз. (денемізге саусақтарды жүгіртеміз) Топқа жарық сыйлайды, Барлығына ұнайды. (қимыл-қозғалыс көрсету)* ***Ой қозғау.*** ***Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру.*** *-Сулы қолмен тоқты қосуға немесе ажыратуға болмайды;* *-Балаларға үлкендерсіз электр тоқтарын ұстауға болмайды;* *-Ерексектерсіз*	***Қызығушылықты ояту.*** *Топқа қуыршақ Айгүл келеді. Қолында үлкен ыдыста және кішкентай ыдыста сүті бар. Балалар біздің үй жылу бергендіктен ыстық. Мен мына сүттерді дүкеннен сатып алдым. Енді бұл сүтті қайда қойсам болады?* ***Ой қозғау.*** *-Біз тағамдар бұзылып кетпес үшін қайда сақтаймыз?* *-Мына үлкен ыдыстағы сүт кішкентай тоңазытқышқа сия ма?* *-Неліктен симайды?* *-Тоңазытқыштың пішіні қандай?* ***Қуыршақ Айгүлге көмек*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***Дид ойын: «Үлкен кіші тоңазытқыш»*** ***1-топ.*** *Үлкен тоңазытқыш* ***құрастыру*** ***2-топ.*** *Кішкентай тоңазытқышқа азық – түлік* ***жапсыру.*** *Айгүлге тоңазытқышты сыйлау*

	Айгүл құыршақ анасына сыйлыққа кір машина алады. Айгүл қуанып балаларға рахмет айтып қоштасады. *Балабақшаға оралу* ***Дид ойын: «Бөлігін тап»*** *Шарты: Суреттегі бөлігі жоқ заттардың бөлігін табу.* *Тоңазытқыштың шнуры жоқ т.б, шаңсорғышқа шланг жапсыру, теледидарға шкафы салу.* ***Қорытынды.*** *Балаларды мадақтау.* *Сұрақтар ілмегі арқылы қорытынды жасау.*	 ***Мақсаты:****Қатты қағаздан жасалған телефон пішініне реттік сандарын әр түспен жапсыру. Түстерді атау, пішіндерін ажырату, сөздік қорын байыту.* ***Қорытынды.*** *Сұрақтар қойып, тақырыпты қорытады*	*хабарласамыз.* *Құыршақтың анасы келеді, баласын көріп қуанып, балаларға рахмет айтып, сыйлықтарын беріп қоштасады.* ***Дид ойын: «Телефон»*** ***Шарты:*** *Қалта телефон мен үй телефонын құрастыру.* *Балаларды топқа болу.* ***1-топ*** *ұялы телефон құрастыру* ***2-топ*** *үй телефонының суретін салу.* *3-топ. Үй телефонына сандар жапсыру.* ***Қортынды*** *Сұрақ –жауап.* *Балаларды мадақтау*	*тұрмыстық техникаларды қолдануға болмайды.* *-Пеш қызып тұрғанда балалар қасына жақындауға болмайды.* *-Кір жуатын машинаға қолды салуға болмайды.* ***Дид ойын.«Жұбын тап»*** ***Шарты:*** *Жұп карточкаларын жинайды.* *Шығармашылық бұрыш* *Еркін тақырыпта жұмыс.* *Бақылау.* ***Қорытынды.***. *Мадақтау*	*Балаларға рақмет айтып, құыршақ Айгүл қоштасады.* ***Мига шабуыл.*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *1.Шаң-тозаңды сүймейді,* *Тазалап оны жүр дейді.* ***(шаңсорғыш)*** *2. Біздің үйде бір зат бар* *Сақтайды онда тамақты.* *Болсын мейлі күз бен жаз* *Іші оның қатты аяз.* ***(тоңазытқыш)*** *3. Бүкіл әлем ішіне сияр* *Аты оның* ***...(теледидар)*** ***Сұрақ – жауап.*** *Бұларды бір сөзбен не деймiз?* *Бұл заттар немен жұмыс жасайды?* ***Ой дамыту.*** ***Қауіпсіздік ережелері.*** *Сулы қолмен токты қосуға немесе ажыратуға болмайды;* *-Балаларға үлкендерсіз электр токтарын ұстауға болмайды;* *-Ерексектерсіз тұрмыстық техникаларды қолдануға болмайды.* *-Пеш қызып тұрғанда балалар қасына*

					жатқандауға болмайды. *-Кір жуатын машинаға қозды салуға болмайды.* ***Қортынды*** *Сұрақ –жауап* *Балаларды мадақтау*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 3*** *Суық торғайды бақылау.*	***Картотека № 4*** *Бұршақты бақылау.*	***Картотека № 5*** *Қыстап қалатын құстарды бақылау*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 18*** *Аяздың терезеге салған суретін бақылау.*
	Қысқы серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***Жаттығу кешені №6*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені №7*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені №8*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені №9*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №10*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, құлап алайық ,* *Самал жел бізге жеппісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті	***ТӘЖІРИБЕ*** ***«Судың қасиеттері»*** ***Мақсаты: Судың қасиеттерімен***	***ТӘЖІРИБЕ*** ***«Су қатқан кезде кеңейеді»*** ***Мақсаты:*** *Қар жылуды*	***ТӘЖІРИБЕ*** ***«Қардың еруінің температурага тәуелділігі»*** ***Мақсаты:*** *Балаларга қар*	***ТӘЖІРИБЕ*** ***«Табиғи үлкейткіш әйнек»*** ***Мақсаты:*** *Жәндіктерді*	***ТӘЖІРИБЕ*** ***«Менің добым»*** ***Мақсаты:*** *Жеңіл заттардың суда*

ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***танысты́ру (пішіні бар, иісі, дәмі, түсі жоқ).*** ***Қолданылатын материалдар:*** *Әртүрлі пішіндегі бірнеше ыдыстар, су.* ***Процессі:*** *Әртүрлі пішіндегі мөлдір ыдыстарға су құйып, балаларға су ыдыстың пішінін қабылдай алатынын көрсету.* ***Қорытынды:*** *Судың пішіні жоқ және ол құйылып тұрған ыдыстың пішінін қабылдай алады.* ***Судың дәмі.*** ***Мақсаты:*** *Судың дәмі бар-жоғын білу.* ***Қолданылатын материалдар:*** *Су, үш стақан, тұз, қант, қасық.* ***Процессі:*** *Тәжірибе жасамас бұрын судың дәмі қандай екенін сұрау. Осыдан кейін балаларға қарапайым қайнаған суды ішуге беру. Содан кейін бір стақанға тұз, ал келесісіне қантты араластырып, балаларға дәмін көруге беру.* *Енді судың дәмі қалай өзгергенін айту.* ***Қорытынды:*** *Судың дәмі жоқ, бірақ оған қосылған заттың дәмін қабылдайды.*	*қалай сақтайтынын анықтау. Қардың қорғаныш қасиеттері. Су қатқан кезде кеңейетінін дәлелдеу.* ***Барысы:*** *Температурасы бірдей екі бөтелкені серуенге шығару. Біреуін қарға көмін, екіншісін бетіне қалдыру. Су қалай өзгерді? Қарға көмілген су неге қатпады?* ***Қорытынды:*** *Қарға көмілген су қатпайды, өйткені қар жылуды сақтайды, ал бетіндегі су мұзға айналды. Егер мұзға айналған бөтелке жарылып кетсе, онда су қатқан кезде кеңейеді деген қорытындыға келу.*	*(мұз) күйінің ауа температурасына тәуелділігі туралы түсінік беру. Температура нөлдік жоғары болса, қар сөгілдім тез ериді.* ***Барысы:*** *1) Аязды күні балаларды домалақ қар жасауға шақыру. Неліктен домалақ қар жасалынбайды? Себебі, қар ұсақ, құрғақ. Не істеуге болады? Қарды бір топқа жинап, бірнеше минуттан кейін домалақ қар жасауға тырысу. Домалақ қарлы жасалынды. Неліктен қар бір-біріне жабысты? 2) Топтағы терезенің астындағы батареяға қары бар ыдысты қою. Қар қай жерде тез ериді? Неліктен?* ***Қорытынды:*** *Қар ауа температурасына байланысты өзгереді. Температура нөлдік жоғары болса, қар сөгілдім тез еріп, оның қасиеттерін өзгертеді.*	*үлкейткіш әйнектің көмегінсіз үлкейту жолын көрсету.* ***Қолданылатын материалдар:*** *үш литрлік банка, тағамдық пленка.* ***Процессі:*** *Сіз жәндіктерді үлкейткіш әйнексіз көру үшін үлкейту әдісін білесіз бе? Шыны ыдыстарды абайлап ұстау. Үш литрлік банкаға жәндіктерді салу. Жоғарыдан, банканың мойынына тарту (тағамдық пленканы созбаймыз). Пленканы жіппен немесе резеңкемен байлау, ал ойыққа су құю. Нәтижесінде ең кішкентай бөлшектерді көруге болатын «үлкейткіш әйнек» пайда болды.* ***Қорытынды: Судың үлкейту қасиеті бар.***	*қалқып қана қоймай, сонымен қатар судан «секіріп кетуі» мүмкін екендігі туралы түсінік беру. Тапқырлықты, зейінді, байқағыштықты дамыту.* ***Қолданылатын материалдар:*** *су толтырылған шағын ванна, кішкентай резеңке доп, майлық, қарындаш, қағаз.* ***Процессі:*** *Доппен тығылыспақ ойынын ойнау.* *- Доп суға батады ма? Балаларды допты қолдарымен ұстап көруді ұсыну. - Ол қандай? (серпімді, жеңіл). Су толтырылған шағын ваннаға допты салу. - Допқа не болды, неге ол батпайды? (Доп қалқып тұрады, ол жеңіл). Балаларға допты ваннаның түбіне дейін батырып, қолдарымен ұстап тұрып, жіберіп қалуды ұсыну.* *- Допқа не болды? (Ол судың бетінен секіреді).* ***Қорытынды:*** *Доп ауамен толтырылған, ол жеңіл және жеңіл заттар суда*

					батпайды. Су жеңіл заттарды судың бетінен итереді.
Балалармен Жеке жұмыс	***Дидактикалық ойын: «Моншақтар тізбегі» Мақсаты:****Балаларға моншақ жасауды үйрету.* ***Бекарыс Раян***	***Дьенеш блоктарымен жұмыс Дидактикалық ойын: «Машина жүріп барады», «Гүлдер өсіп тұр», «Биік мұнара», «Күшік үреді».*** *Балаларды ойын тақырыптары бойынша топқа бөлу. Құрастыру нәтижесін бекіту.* ***Бақбол Ислам***	***АҚТ технологиясымен жұмыс*** *Математикалық дамытушы ойындар Сұрақ-жауап* ***Еламан Нұрасыл***	***Мнемотехника әдісі Тақырыбы: Киімдер*** *Мақсаты: мнемо кестемен жұмыс жасай отырып, балалардың киімдер туралы өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.* ***Бекарыс Ислам***	***«Бұны қай кезде киеді?» Мақсаты:*** *әр жыл мезгілінде қандай киімдер киетінін баяндату арқылы сөздік қорларынмолайтып,ауыз екі сөйлеуге баулу.* ***Әмір Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп қою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су") **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 3*** *Суық торғайды бақылау.*	***Картотека № 4*** *Бұршақты бақылау.*	***Картотека № 5*** *Қыстап қалатын құстарды бақылау*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 18*** *Аяздың терезеге салған суретін бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	*Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын,* *Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,* *Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау,* *Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру*				

Балалардың үйге кайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балалардың тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Оскенгул**

«Ботақан » орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Қаңтар айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 29.01.2024	Сейсенбі 30.01.2024	Сәрсенбі 31.01.2024	Бейсенбі 01.02.2024	Жұма 02.02.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?»*** *Мақсаты: Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба алады.*	***Дид ойын: «Экологиялық бағдаршам»*** *Мақсаты: Балалар мақал-мәтел, тақпақтар, тиым сөздер арқылы табигат туралы түсінеді.*	***Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз»*** ***Мақсаты:*** *балалар табигатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау дағдыларын түсінеді.*	***Дид ойын: «Құстарға көмек береміз»*** ***Мақсаты:*** *Балалар құстар туралы суреттермен жұмыс жасап, өз ойларын айта алады.*	***Дид ойын: Бақша да ма,бау да ма?*** ***Мақсаты:*** *Жемістер мен көкөністер туралы олардың айырмашылық-тарын айта алады.*
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Таңертеңгіжаттығу	*Ақпан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғыас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жарқырап күнде ашылды,* *Айналаға нұр шашылды.* *Қайырлы күн!* *Біз көңілді балармыз!* *Қайырлы күн!* *Біз сүйкімді балармыз*	*Күлімдеген күн мейірімді!* *- Кіршіксіз ақ қар мейірімді!* *- Таза мөлдір су мейірімді!* *- Бәрімізді көтеріп тұрған жер мейірімді!*	*Күн нұрындай көңілім,* *Даламдай кең пейілім.* *Жүрегім толы мейірім,* *Бәріне ортақ шуағым,* *Қайырымды боламын.*	*Қайырлы таң балалар!* *Жарқырады қалмыз,* *Жайнай түсті далмыз,* *Қайырлы таң балалар!* *Аман Отан панамыз,* *Аман ата-анамыз,* *Қайырлы таң балалар*	*Қол ұстасып,* *ніп,* *Тұра қалдық* *Өзіміз де доңгелек* *Күнге ұқсайды*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Жеті лақ.*** ***Ой қозғау.*** *- Балалар қасқыр туралы не білесің дер?* *- Қандай жануар?- Ешкі,лақ қандай жануар?-* *Лақ туралы қандай өлең.тақпақ білесіңдер.* *Ертегі тыңдаған ұнай ма сендерге?* ***Ертегі әлемі бұрышы.*** *Ертегіні мнемокесте бойынша түсіндіру.* ***Ертегі желісінен сұрақ – жауап.*** *Ешкі не үшін орманға күнде барады?* *Орманда ешкі мен лақтардан басқа не болды?* *Ол лақтарға не деп ескертті?* *Лақтар есікті қалай ашып қойды?* *Кішкентай лақ қайда тығылып қалды?* ***Сергіту сәті:*** *Еркін ұста денеңді,* *Тарсылдатпай еденді* *Орнымыздан тұрып ап* *Жүгірейік бір уақ.* ***Менің сүйікті бұрышым*** *А3 форматта ертегі желісін ретімен жасау.*	***«Түлкі мен қоян» (ертегі)*** ***Қызығушылықты ояту*** ***Тосын сәт.*** *Ертегілер әлемінен үш түрлі коверттпен хат келу.* ***1-ші қызыл конверт ашу.*** ***II. Мига шабуыл.*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Өзі қу, жүрген жері айқай да шу (түлкі)* *-Көзі тостақ, өзі қорқақ. (қоян)* *Жұмбақтың шешуін түсіндіру.* *-түлкі жыртқыш аң, ал қоян жыртқыш емес.* *-Қоян өте қорқақ аң, оны үйде асырауға да болады.* ***2-ші сары конверт тапсырмасы*** *«Түлкі мен қоян» ертегісімен таныстыру.* ***АКТ технологиясымен жұмыс. Түлкі мен Қоян*** *Ерте, ерте, ертеде түлкінің құйрығы жоқ еді. Қасқырмен тату тұрмаған соң үнемі қашып жүреді екен. Сол үшін қасқыр түлкінің артынан еріп, аңдып жүріп оның ініне түсіпті. Түлкі болса інінің екінші тесігінен шығып кетіпті. Шығып кетпесе қасқыр түлкіні жеп қояр еді. Сөйтіп түлкі орманда қайғырып келе жатса ағаш түбінде отырған қоянды көреді. Ол кезде қояндардың*	***Мақта қыз бен мысық.*** ***Қызығушылықтарын ояту.*** *Балалар мен қонаққа ертегіші Ерден атайды шақырып едім.* ***АКТтехнологиясы.*** *Балалардың назарын бейнетаспаға аудару. (Бейне таспа арқылы ертегіші атай Ерден келеді).* *Балалардан қандай ертегі білетіндерін сұрайды.* *Ой, балалар, сендер көп ертегі біледі екенсіңдер* ***Ерден ата жұмбақ жасырады.*** *От басында құмған,* *Екі көзін жұмған. Ол не?* *-Мысық қай ертегіде кездеседі?* ***Ерден ата :*** *Маған осы ертегідегі кейіпкерлердің суретін салып беріңдерші?* *Балалар ертегіде қандай кейіпкерлер бар еді?* ***Топқа бөлу*** ***Ертегі кейіпкерлері арқылы.*** *1-топ: Мысық* *2-топ. Мақтақыз* *3-топ. Тауық* ***Сергіту сәті.*** *Иілін оңға бір, иілін, солға бір.* *Жаттығу жасаймын.* *Оң аяқ, сол аяқ, оң аяқ , сол аяқ* *Жаттығу оңай-ақ.* ***1-топ .*** *Мысықты қылқаламмен*	*"Мұз астындағы үйқы" ертегісі* ***Мига шабуыл*** ***Дид ойын:»Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Суда оның өмірі,* *Суда оның қорегі.(балық)* ***Ой дамыту*** ***АКТ технологиясымен жұмыс.*** *Балық туралы түсінік беру.* *Сендер балық аулауға барғыларың келеді ме?* *Ендеше көлге саяхат жасайық.* ***Саяхатты хабарлау.*** *Таза ауа жұтамыз.* *Өзен көлді аралап* *Балық аулап қайтамыз.* *Міне балалар көлге келіп жеттік.* ***Тосын сәт.*** *- көлдің арғы бетінде кімді көріп тұрсыңдар?балықшы атайды. Атайға бару үшін қандай көлік таңдаймыз?* *-Дұрыс, кемені таңдаймыз* *-Балықшы атайға келу* *-Сәлеметсіңдер ме балалар?* *Балалар балықшы атайдың қолында не бар?* *Бұл қармақпен не істейді?* *-Дұрыс балалар, балық аулайды.* *Ал сендер де ұстап көргілерің келеді ме?* *-Ендеше, менің сұрақтарыма жауап*	***Ғажайып сәт.*** ***Бауырсақтың қонаққа келуі.-*** *Амандасу.* ***Бауырсақ :*** *Менің атым Бауырсақ,* *Мені пышақпен қырып алды,* *Қанатпен сыпырып алды.* *Қаймаққа иледі,майға пісірді.* *Мен атадан кеттім,* *Мен әжеден кеттім,* *Тыңдамадым атамды,* *Тыңдамадым әжемді* *Үйімді мен сағындым,* *көмектесуші балақай.* *Сұрақ – жауап.* *-Бауырсақ қай ертегінің кейіпкері?.* ***Балалардың жауабы.*** *-Бауырсақтың түсі қандай?* *Сары.* *- Бауысақтың пішіні қандай?* *- Домалақ, шеңбер.* ***Дид ойын:*** ***«Бауырсаққа***

	1.Орманға үй құрастырып, жапсыру. 2.Ешкі мен лақтар жапсыру. 3. Қасқырды бояу. **Дид ойын: «Менің даусы»** **Шарты:** Ешкімен қасқырдың даусын ажырату. **Театр әлемі.** **Ертегіні сахналау.** Қорытындылау. **Дид ойын: «Атын ата»** **Шарты:** ертегіде кездескен кейіпкерлердің аттарын атау. Жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата білу. -Неге олай ойлайсың? Балаларға смайлктер беру арқылы мадақтау.	құйрығы ұзын, жүгірулеріне кедергі келтіреді екен. Содан түлкі жүгіріп барып қоянды ұстап алыпты. Қоян қорыққанынан түлкішек мені жібере салшы мен саған құйрығымды сыйлайын депті. Міне содан бері түлкінің құйрығы ұзын әдемі де, ал ал қоянның құйрығы қысқа екен. Ертегі желісі арқылы сұрақ-жауап. **3-ші көк коверт тапсырмасы** **Дид ойын: «Қандай жануар?»** Шарты: Ойынға конверт дайындалады. Конверттің ортасы дөңгеленіп қиылған. Жануарлардың суреті конвертке салынады. Ойықтан көрінген аңдардың дене мүшелері арқылы қандай жануар екенін табады. **Дид ойын: «Түлкі мен Қоянға сипаттама»** Түлкі қандай? -Түлкінің терісі қандай? (үлпілдек, жұмсақ) -Түлкінің баласын қалай атайды? (жәутік) екен. -Ал, Қоян қандай? -Неге Қоянның терісі қыста ақ болады? -Балалар, қоян қалай дыбыстайды? (шыңғырады) -Қоянның баласын қалай айтамыз? Көжек **Ертегі желісін сахналау.** **Балалрды мадақтау.**	жағып, мақталы таяқша мен дене бөліктерін бояу. **2-топ.** Мақата қызыдң суретін құрастыру. **3-топ.** Ертегі кейіпкерін ретімен жапсыру. **Балалардың жұмысын бақылау.** Жеке көмек көрсету. Ертегі желісіндегі кейіпкерлерді атау. **Қорытынды.** Қане, балалар, кім өз суретін Ерден атайға көрсеткісі келеді? Ерден атай балаларды мадақтап, қоштасады. Балалар, сендерге әр түрлі тәсілмен сурет салған ұнады ма? Қандай ертегі кейіпкерін бейнелеңдер? Балаларды мадақтау	берсеңдер, мен сендерге қармағымды беремін. **1- сұрақ:Табиғат пешеге бөлінеді?** **2-сұрақ. Балық табиғаттың қай бөлігіне жатады? Су ше?** **Сергіту сәті** Біз жүземіз оң жаққа, Біз жүземіз сол жаққа, Шоршымыз көл астында, Ыршымыз көл бетінде Тұңғиыққа батамыз, Тәтті ұйқыға жатамыз **Балықшы атай:** Балық туралы ертегі тыңдағыларың келе ме? **Ертегі тыңдау.** **Бұл ертегі "Мұз астындағы ұйқы" деп аталады.** Қыстың алғашқы аязынан кейін көлдің бетін айнадай жылтыр мұз басты. Мұз әлі жұқа болғанымен, күн сәулесін көлегейлеп, су асты күңгірт тартты. Бұрын мұндайды көрмеген жас сазандар су астының күңгірт тартқанына абыржып қалды. Мұны байқаған кәрі сазан түсіндіріп жатыр: Жыл сайын осылай болады. Біраздан кейін мұздың үстін қар басады да, мүлде қараңғылық орнайды. Міне балалар қазір балық-тар мұз астында ұйықтап жатыр. Мен мына қармағымды	**көмек»** Бауырсақты атасы мен әжесіне апаруға көмектесу. - 1.Шыршаның түбінде жылап тұрған қоянды көреді. **Тәрбиеші:** Сәлеметсіз бе, қоян. Сен неге жылап тұрсың **Қоян :** Менің тұратын үйім жоқ. соны маған табуға көмектесіңдерші. **Тәрбиеші:** Қоянға көмек Балалар мынау қандай пішін,? **Балалар :** Төртбұрыш (оның төртбұрышы бар).Мынау үшбұрыш (оның үш бұрышы бар).Мынау шеңбер (ол домалақ болады). қоянның үйін құрастыру. **Қоян :** Балалар сендерге көп-көп рахмет.Менің баспанам болды.Рахмет мен енді өз жөнімен кетейін. - Бауырсақтың

				сендерге сыйға беремін *Күн жылып, мұз ерігесін осы жерге келіңдер сол кезде балық аулап көресіңдер.* *Балықшы атаймен қоштасу.* ***Сау болыңдар*** ***Саяхаттан қайту.*** ***Топқа келу.*** ***Шығармашылық жұмыс.*** ***Дид ойын: «үлкен – кіші балықтар»*** ***Шарты:*** *Шығармашылық жұмыс арқылы мжапсыру, сурет салу, құрастыру.* ***1-топ:*** *Үлкен балықтарды құрастыру* ***2-топ:*** *Кішкентай балықтарды өзен суына жапсыру.* ***3-топ:*** *Қармақ суретін салу.* ***Қортынды*** *Сұрақ-жауап* *Балаларды мадақтау.*	*алдынан қасқыр кездеседі.* ***2. Қасқырға кездесу.*** *Балалар менің қарыным ашып тұр. Мен бауырсақты жеймін.* ***Балалар :*** *Жоқ, сен бауырсақты жемеші, біз бауырсақты атасы мен әжесіне апаруға көмек-тесейік деп келе жатырмыз.* ***Дид ойын: «Қасқырға ет береміз»*** ***Шарты: ермексаздан ет жасау.*** ***Қасқыр :*** *Рахмет балалар,* ***3.Аюға кездесу.*** *Ой- ой менің қарным ашып тұр еді, жақсы болды ғой мына бауырсақты жеймін.* *Балалар: Аю, аю бауырсақты атасы мен әжесі күтіп отыр соған тезірек бару керек, қайта сен бізге көмектесші, орманнан қалай шығамыз.*

					Сергіту сәті : *Ормандағы аюдың,* *Құлпынайы көп екен.* *Теріп,теріп аламыз,* *Қалтамызға саламыз.* ***Дид ойын: «Аюға бал береміз»*** ***Шарты. Бал салынған бөшкені бояу.*** *Жарайсыңдар тура бара беріңдер сол кезде орманнан шығасыңдар.* ***Түлкіні кездестіру*** ***Түлкі :Бауырсақ*** *мен сені жеймін.* ***Бауырсақ:*** *Жемеші, мені. Мен балалардан көп нәрсені үйреніп келе жатырмын. Сен бізді бір сынап көрші.* ***Түлкі :*** *(қолында бір бума қағаз). Онда менің жұмбақ-тарымды шешіп көріңдер.* *- Қыста ақ, жазда сұр. қоян* *Мен бал құмар қорбанбай-мын,* *Тәтті ұрлауға қорланбаймын.*

					(аю) ***Түлкі :*** *Сендер менің тапсырмаларымды жақсы орындадыңдар. Мен сендерге ризамын.Бауырсақты жемеймін.* ***Балалар :*** *(Біз бауырсақпен қоштасамыз). Бауырсақ, міне орманнанда шықтық, енді мына жолмен тура жүрсең атаң мен әжеңе барасың.* ***Бауырсақ :****Мен сендерден көп нәрселер үйрендім. Сендерге рахмет. Мені атам мен әжем тосып отырған шығар. Үйіме қайтайын. Қош сау болыңыздар.* ***Қортынды Балаларды мадақтау.***
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 3*** *Суық торғайды бақылау.*	***Картотека № 6*** *Айналадағы адамның қысқы еңбегі.*	***Картотека № 7*** *Аязды күнді бақылау.*	***Картотека № 8*** *Мұзды бақылау.*	***Картотека № 16*** *Күнді бақылау.*

	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды тысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№9*** *1. Ояту Ұйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда- мында созылып Тарқасайық, тұрайық*	***№10*** *1.Ояну Көзімізді ашайық Бойымызды жазайық Терезеге қарап Күн жылуын алайық.*	***№10*** *1.Ояну Көзімізді ашайық Бойымызды жазайық Терезеге қарап Күн жылуын алайық.*	***№11*** *1. Ояну Көзімізді ашайық Аунап, қунап алайық Самал жел бізге желпісін, Ұйқымызды ашайық*	***Жаттығу кешені №13.*** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дид ойын: «Кім жылдам?»*** *Қалбалақтап ұшады. Қанаты талып, Жерді барып құшады.* ***(Қар)*** ***Ой дамыту*** *Мнемо кестемен жұмыс Қазір жылдың қай мезгілі? - Қыс мезгілі. Қыс мезгілінің ауа райы қандай болады? - Қар жауады, аяз болады, боран соғады, мұз қатады. Қыс мезгілінде қалай киінеміз? - Тон, малақай, етік, шалбар, жейде, қолғап, мойынорағыш, басқиім киеміз.* ***«Қыс»***	***Дид ойын: «Үлкен-кіші шыршалар»*** ***1-топ*** *Үлкен А3 форматта салынған орман суретіне үлкен шыршаларды құрастырып орналастыру.* ***2-топ.*** *Үлкен А3 форматта салынған орман суретінің үстіне кішкентай шырша құрастырып, орналастыру*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Қолымен қаламы жоқ, Бірақ сурет салады* ***(Аяз)*** *Көлдің беті көк әйнек, Сырғанауға тым әйбет.* ***(Мұз)*** *Аппақ етіп айналаны, Ақ көбелек айналды; Әбден қонып болған соң, Жер әлемде жайланды.* ***(Қар)*** *Жұмбақтың шешуіне байланысты сұрақ –жауап, түсіндіру.* ***Ой қозғау. Мнемотехника әдісімен жұмыс.*** ***Мнемо кесте қыс мезгілін***	***Дид ойын: «Кім тапқыр»*** ***Сұрақтар:*** *-Құстардың ортақ қасиетін ата. (қанаты, ұшады, шоқиды, тұмсығы) -Құстардың бір –бірінен айырмашылығы неде? (әр түрлі дауыстайды) - Құстардың қандай пайдасы бар?(ағаштарды зиянкестерден қорғайды.* ***2-топ қызыл қалташа*** *Қыстайтын құстарды ата?* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Шарты:*** *Білетін құстарды ату. Сұрақ-жауап. Оларға қандай қамқорлық*	***Қызығушылықтарын ояту*** ***Дид ойын: «Даусынан ажырат»*** ***Шарты:*** *Жануарлардың дыбысы естіледі балалар қай жануар екенін айтып алдарындағы суреттен көрсетеді .* ***2. Ой қозғау. Суретпен жұмыс.*** ***Түсінік беру.*** *-Суретте қандай*

	Сыртта боран зулайды, *Қарды үйіріп қуалап.* *Әлсін - әлсін тыңдайды,* *Терезеден сығалап* *Балаларды мадақтау.*		***сипаттау.*** *-Қазір қандай мезгіл?* *-Қыс мезгілінде қандай табиғат құбылыстары болады?* *-Несімен ұнайды?* *Қандай ойын түрлерін білесіңдер?*	*жасау керек?* *-Неліктен оларға қыста тамақ тауып жеу қиын болады?* ***Жасыл қалташа*** ***Құс туралы тиым сөз айт?*** *-Құстардың ұясын бұзба.* *-Құсты атпа, өлтіруге болмайды.* *-Құстың жұмыртқасын жарма.* ***«Құстарға қамқорлық» тақпақты бірге айту.*** *Жылы жаққа ұшпайтын,* *Біздің жақта қыстайтын* *Құстар жүрсе жуықта* *Жем шашуды ұмытпа.*	*жануарларды көріп тұрсыңдар?* *-Неге оларды үй жануарлары деп атаймыз?* *-Оларға кімдер қамқорлық жасайды?* *- Үй жануарларының адамға тигізер пайдасы бар ма?* *-Олардың төлдерін қалай атаймыз?* ***Ой дамыту*** *Төлдерін атау. (алдын ала жұмыстан)* ***-Түйе төлі-ботақан,*** *Мөлдіреп көзі ойнаған.* ***-Қойдың төлі-қошақан,*** *Өріске қашқан қорадан.* ***-Ешкінің төлі-лақ,*** *Тыныш тұрмайды ол бірақ.* ***-Жылқының төлі-құлыншақ,*** *Тұяғы жерге ұрыншақ.* ***-Сиырдың төлі-бұзау.*** *Сүйкімді әрі асау.* ***Дид ойын: « Адасқан төлдер»*** ***Шарты::***

					балаларға жануарлардың суреті тартылып беріледі. Ортаға төлдердің суреті қойылады.
Балалармен Жеке жұмыс	***Қимылды ойын «Өз үйіңді тап»*** ***Шарты:****Кілемнің үстінде геометриялық фигуралар жатады.Олар үйшіктер,балалардың қолдарында геометриялық карточкалар болады.Музыка ойнап тұрады,балалар кілем үстімен айналып жүреді.Музыка тоқтағанда әр кім өз үйшігіне барады. Білмеген бала ойынан шығады.* ***Нұржанат Ислам***	***Дид ойын: «Көлеңкесін тап»*** ***Ойын шарты:*** *Балалардың қолына әртүрлі заттардың суретін таратылады. Балалар қолдарындағы суреттер бойынша көлеңкесін тауып орындарына отырады.* ***Бекарыс Нұрасыл***	***Дид ойын: «Көлеңкесін тап»*** ***Ойын шарты:*** *Балалардың қолына әртүрлі заттардың суретін таратылады. Балалар қолдарындағы суреттер бойынша көлеңкесін тауып орындарына отырады.* ***Әмір Бақбол***	***Дид ойын: «Артығын тап»*** ***Мақсаты:*** *Балалар берілген суреттердің ортақ атауы барын түсінеді. Күтілетін нәтиже: Суреттерді атай отырып,не артық екенін айтады.* ***Нұрасыл Бақбол***	***Дид ойын: «Сиқырлы түстер»*** ***Ойын шарты:*** *балаларға түрлі-түсті квадрат-тармен карточкалар беру. Содан соң педагог бір сөз айтады, мысалы, қайың. Қара, ақ және жасыл төртбұрыштары бар балалар оларды өсіреді.* ***Раян Ислам***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (қолды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, қолды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп қою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су") **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенгедайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 3*** *Суық торғайды бақылау.*	***Картотека № 6*** *Айналадағы адамның қысқы еңбегі.*	***Картотека № 7*** *Аязды күнді бақылау.*	***Картотека № 8*** *Мұзды бақылау.*	***Картотека № 16*** *Күнді бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. (**дербес қимыл әрекеті**).				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балалардының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан айы I-апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 05.02.2024	Сейсенбі 06.02.2024	Сәрсенбі 07.02.2024	Бейсенбі 08.02.2024	Жұма 09.02.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Не жоқ?»*** *Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу.*	***Танып ал да, атын ата*** *Мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру;* *сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту.*	***«Үй жануарлары»*** *Ойын шарты: Дөңгелене отырып, ғажайып қалтадан үй жануарларын алып, алған жануардың дене мүшелерін атату, олар туралы мейірімді сөздер айту.*	***«Менің сүйікті ертегім»*** ***Мақсаты:*** *ертегі кейіпкерлері бойынша ертегілерді атау, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырату. Достыққа, адамгершілікке, жолдастыққа тәрбиелеу.*	***«Құстар біздің досымыз»*** ***Мақсаты:*** *Балаларға құстар туралы білім беру,білімдерін жетілдіре түсу. Суреттер бойынша есте сақтау қабілетін дамыту. Құстарға қамқорлықпен қарауға баулу.*
	Коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Ақпан айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жарқырап күнде ашылды,* *Айналаға нұр шашылды.* *Қайырлы күн!* *Біз көңілді баламыз!* *Қайырлы күн!* *Біз сүйкімді баламыз*	*Күлімдеген күн мейірімді!* *- Кіршіксіз ақ қар мейірімді!* *- Таза мөлдір су мейірімді!* *- Бәрімізді көтеріп тұрған жер мейірімді!*	*Күн нұрындай көңілім,* *Даламдай кең пейілім.* *Жүрегім толы мейірім,* *Бәріне ортақ шуағым,* *Қайырымды боламын.*	*Қайырлы таң балалар!* *Жарқырады қаламыз,* *Жайнай түсті даламыз,* *Қайырлы таң балалар!* *Аман Отан панамыз,* *Аман ата-анамыз,* *Қайырлы таң балалар*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

			9.20-9.35		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Ой қозғау.** **Сұрақ-жауап.** *Балалар табиғат дегеніміз не?* *Табиғат нешеге бөлінеді?* *Табиғат екіге бөлінеді.* ***Өлі, тірі табиғат.*** *Қалай ойлайсыңдар тірі табиғатқа не жатады?* *-Дұрыс адамдар, құстар,жануарлар. өсімдіктер,ағаштар* *Яғни, көбиетін, қоректенетін, өсетіндер жанды табиғатқа жатады.* *Ал жансыз табиғатқа не жатады?* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру:*** *Жер бетінде жатады* *Онымен ойнайсың* *Әр түрлі мүсін жасайсың.* ***Құм*** ***Ой дамыту. АКТ технологиясымен жұмыс.*** ***Балалар бүгін сендермен біз ғалымдар боламыз.*** *Ал ғалымдар деген кім?* *Дұрыс,бүгін сендермен құмның қассиетін зерттеуге барамыз.* **Саяхат** *Қазақстан еліміз шөлді далалар бар екен.* *Ол жерде шөлге төзімді жануарлар ғана мекендейді. мысалы: түйе. кесіртке,құрт т.б*	***Ой қозғау.*** ***Дид ойын: «Шатастырма»*** *1.Көктемде қар жауады.* *2. Қазір жаз мезгілі?* *3.Көктемде қар ериді?* *4Қыста жапырақтар сарға ядыі?* *5.Жаз ең суық жыл мезгілі?* *7.Қыста құстар жылы жаққа ұшып кетеді?* ***Ой дамыту:*** ***Дид ойын: «Бұл не?»*** *Шарты: Глобусты үстел үстіне қойып, не екенін сұрау.* *-Глобустың пішіні қандай?* *-Глобустан қандай түстерді көріп тұрсыңдар? Ол түстер нені белгілейді?* *-Біздің жерімізде құрғақ жер көп пе, су көп пе?* *Жер ғаламшары туралы түсінік беру.* *Жер бетіндегі ауа, су, жарық болғандықтан, онда адамдар, құстар, жануарлар тіршілік етеді.* ***Дид ойын: «Табиғатты аялайық»*** *Әр бала тірі табиғат түрлерін плакатқа жапсырып, табиғат көрінісін бейнелей отырып әңгімелейді.* *Жасыл шөпті жұлуға болмайды, ол жерімізге көрік береді.* *Ағашты кесуге болмайды, ол	***Қызығушылықты ояту.*** ***Дид ойын: «Кім жылдам?»*** *Жұмбақ жасыру* *Бір жерінде ыстық,* *Бір жерінде суық* *Бір жерінде күн,* *Бір жерінде түн* *Керемет алып неткен.* ***(Жер шары)*** ***Тыныштық сәті:*** *Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау.* *Сұрақ-жауап* *Нені дыбысы деп ойлайсыңдар?* *Табиғат –* *бізді қоршаған орта,* *туған елім, ауа,* *күн мен жер және* *су, орман мен жануарлар.* *Табиғат нешеге бөлінед?* *Атау.* ***Ой дамыту.*** *тірі табиғат пен өлі табиғат бір-бірімен тығыз байланысын түсіндіру.* ***1-аялдама Су*** *Сылдырапағыпжатқан не ?* *-Дұрысбұл су.* *-Ал судыңқандайпайдасы бар?* *Су өлітабиғатқажатады,албіздадамдар суды ішемізбізгепайдасыөтекөп.* *Демек өлі табиғат пен тірі табиғат бір-бірімен тығыз байланысы бар ма?*	***Қызығушылықты ояту*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Жұмбақ жасыру* *Дәміде жоқ,түсі жоқ,* *Пайдаланбас кісі жоқ.* ***СУ*** ***1. Ой дамыту. АКТ технологиясы.*** *-Су туралы түсінік беру.* *-Сұрақ-жауап.* *--Су қандай зат?* *-Оның қандай пайдасы бар?* *-Судың қасиеттері қандай?* *- Адамдар суды не үшін пайдаланады?* *(ішеді, жуынады)* *- Суды адамдардан басқа тағы кімдер пайдаланады (жануарлар, өсімдіктер)* *-Су ағамы? Неліктен?* *Өйткені ол сұйық..* ***2. Сергіту сәті.*** *Ал балалар тұрайық,* *Мойнымызды бұрайық.* *Қолымызды созайық, Су ішінде қалықтап,* *Кәне, жүзіп алайық, Оңға, солға бір қарап, Денемізді бұрайық* ***Балаларды топқа бөлу.*** ***Дид ойын:*** ***«Зерттеушілер»*** ***Тәжірибе жасау*** ***1-топ. Сүт пен суға тәжірибе*** *Қайсысы көрінетінін, қайсысы көрінбейті-нін бақылайды.* ***"Су - мөлдір"*** ***2- топ. Суға қант пен тұз***	***Қызығушылықтарын ояту.*** ***Дид ойын: «Кім жылдам?»*** *Жұмбақ жасыру.* *Жұрттың бәрі сүйеді,* *Бірақ қарай алмайды.* *(Күн)* ***Балалардың білімін нығайту.*** *Кыс белгілерін атап берулерін сұрау.* *Бүгін ауа райы қандай болып тұрғанын анықтау* ***Ой дамыту. АКТ технол жұмыс.*** ***Күн туралы түсінік беру.*** *Күн – жер бетіндегі тіршілік көзі. Адамдар, өсімдіктер, жануарлар жарық, жылуды күннен алады. Сондықтан бүкіл тіршілік атаулыға күнсіз өмір жоқ. Бірақ күнге тік қарауға, ұзақ күюге, баскиімсіз жүруге болмайтынын ескерту.* ***Дид ойын*** ***«Дәл сондайын тап»*** *Шарты: Күннің түсімен, пішіне түстес заттарды көрсетіп атайды.* ***Сергіту сәті.*** *Күн шығыстан жарқырап шықты, (қолдарын жоғары көтереді, созады)* *Күн батысқа батты.*

	Балалар қарандаршы құмдар төбешіктер болып жатыр. Қане біз алдымыздағы құмнан осындай төбешік жасап көрейік Құммен жұмыс жасамай тұрып қауіпсіз ережесін еске түсірейік. Ал құмды не үшін пайдалануға болады? Құрылыста,ыдыс жасағанда ,шыны,айна. Балалар сендер ғалымдар боласыңдар. **Тәжірибе алаңы.** **Тәжрибе№1** **1-нұсқа.** Ыдыстағы құмды түтікше арқылы үрлейміз.желдің әсерімен жылжып төбешіктерге айналады. **2-нұсқа.** Қасықтың көмегімен төбешік жасау. Құм қандай? Сусылдақ, жылжымалы. **Тәжірибе №2** Енді ылғалды құмды байқайық, құмды үрлеп көрейік үрленбейді. Жақын көрсететін шынымен қарап құмның пішіндерін анықтайық. Енді ылғалды құмды байқайық олар бір-біріне жабысып пішіндер көрінбейді.құмның түсі қандай? Сары,ақшыл ,ал ылғалды құм қара түсті. **Сергіту сәті:** Күн болып жанайық Мөлдір судай ағайық	бізге таза ауа береді. Суды ластауға болмайды, сусыз өмір жоқ. Гүлді жұлуға болмайды, гүлді аялау керек. Көбелекті өлтірмеңдер, ол — әдемілік белгісі. Құсты атуға болмайды, құс — адамның досы. Аңдарды қорғауымыз керек, олар біздің байлығымыз. **Сергіту сәті.** Біз кішкентай баламыз, Өсіп-өсіп толамыз. Күнге қарай талпынып, Көкке қолды созамыз. **6.Ой толғаныс.** Сұрақ – жауап. -Айналамызды қоршап , жайқалып өскен ағаштар не үшін керек?Табиғат байлықтары на нелер жатады? -Оны қорғау деген не? -Табиғатты сүйе білу деген не?	**Сергіту сәті.** **2-аялдама** **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** **Жұмбақ жасыру** Бар ма, жоқпа, оны анық білмейсің Ол жоқ жерде өмір сүріп жүрмейсің? Ол не ?**АУА** - Ауа не үшін керек? - Ауаның түсі қандай? - Қолмен ұстауға болама, оны көреміз бе Табиғат аясындағы ағаштар, әсем гүлдер, тіпті бөлмеміздегі гүлдер де ауадағы шаңды жұтып, бізге таза ауа жіберіп отырады **Дид ойын: «Зерттеушілер»** **1-тәжірбие:** Әр баланың қолына айна беріледі.Балалар айнаға үрлеп, ауаның бар екеніне көз жеткіеді **2-тәжірбие:** Балалар енді мұрнымызды қолымызбен жауып аузымызды ашпай көрейік. - ауасыздыныс алуға бола ма? **Қортынды** От та, суда, ауа да Жан-жануарбарлығы Ормантеңізтауларда Табиғаттыңбайлығы. Бала үні. **Балаларды мадақтау**	**қосып тәжірибе.** Суға қант пен тұз қосу және судың өзі дәмін татады. **"Суда дәм жоқ"** **3-топ Бояулармен.** Стакандағы суға әртүрлі сұйық қосып, одан түс пайда болғанын бақылау. **"Су - түссіз"** **4- топ. Су және ванилин** **Ягни:"Судың иісі жоқ"** **Рефлекция** **Сұрақ-жауап** **Су қандай? Балалардың жауабы.** **Ө Тұрманжанов** **«Табиғатты аялайық»** Сүйейік табиғатты, аялайық! Біз де онан жақсылықты аямайық! Анадай табиғаттың аясында Жадырап жас балаша дем алайық!	(Тізесін бүгіп отырып, қолдарын төмен түсіреді). Тамаша,тамаша, Күнжайнадыжақаша. Бәрімізгекөңілді Бүлөміртамаша! (Қолсоғады. жымияды). Бала үні. **4.Шығармашылық орталықта жұмыс жасау.** **Дид ойын: «Күн құрастыр»** Шарты: Бөлшектерден күн құрастырады. Балаларды мадақтау. **Қорытынды.** Сұрақ жауап арқылы қорытындылау. Балаларды мадақтау.

	Гүл болып жайнайық *Терең-терең домалап* *Жүргіліп-жүгіріп алайық.* ***Тәжірибе№3*** *Енді стакандағы суға «воронка» қасықпен құм салайық,не байқадық тесіктен өтіп кетті су сияқты ия. Яғни құм сусымалы және ол суға батып кетті ,ол ауыр екенін байқадық* ***Ой қозғау.*** ***Дид ойын: «Тілші»*** ***Шарты:*** *Балаларға микрофонды беріп үйә алған білімдерін тексеру.* *Сендерге санхат ұнадыма?* ***Балаларды мадақтау***				

Екінші таңғы ас	Таңғы ас алдында қолдарын сумен сабындап жуу мәдениетін қалыптастыру. Жеңдерін өз бетімен түру, жуыну кезінде киімді суламау, жуыну кезінде суды шашыратпау білігін бекіту. **(мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет ету)** Өз орнын тауып отыру. Үстел басында қарапайым мінез-құлық дағдыларын қалыптастыру: наңды үгітпеу, тамақты ауызды жауып шайнау, ауызды тамаққа толтырып сөйлемеу. Тамақтанып болғаннан кейін алғыс айтуды үйрету				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 13*** *Торғайды бақылау.*	***Картотека № 14*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 15*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***Жаттығу кешені №6*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені №7*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені №8*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені №9*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №10*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық ,* *Самай жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Сиқырлы түстер» дидактикалық ойыны*** ***Мақсаты:*** *ойын барысында балалар түстер мен реңктерге қызығушылықтанытып, табигат сұлулығын сезіне біледі.* ***Ресурстар:*** *түрлі түсті карточкалар.* ***Ойын барысы:*** *балаларға түрлі-түсті квадраттармен карточкалар беру. Содан соң педагог бір сөз айтады, мысалы, қайың. Қара, ақ және жасыл төртбұрыштары бар балалар оларды өсіреді.*	***Дид ойын:«Керемет орман»*** ***Ойынның мақсаты:*** *балалар өз қиялында схемалық бейнелеуге сүйене отырып тақырыпты түсіне біледі.* ***Материал:*** *бірдей қағаз парақтары, оған бірнеше ағаштар салынған және аяқталмаған, пішінделмеген кескіндер әр жерде орналасқан. Түрлі-түсті қарындаштар жиынтығы.* ***Ойын барысы:*** *ересек адам балаларға парақ таратып, ғажайыптарға толы орман салуды ұсынады, содан кейін ол туралы әңгімелеп береді.*	***Дид ойын:*** ***«Көкөністер мен жемістер»*** ***Мақсаты:*** *жемістер мен көкөністерді сипаттап айтуды,олардың пайдасы туралы біледі.* ***Құрал-жабдықтары:*** *Жемістер мен көкөністердің суреттері* ***Ойынның барысы:*** *Көкөністер мен жемістер суреттттерін салатын қалташалар тақтаға ілінеді. Үстер үстінде суреттер аралас жатыр. Шақырылған бала өзіне ұнаған жеміс немесе көкөністі танып алады да қалтаға салады. Қайда өсетіні, түсі, пішіні, дәмі туралы сипаттап айтады.*	***Дид ойын: «Суретші»*** ***Мақсаты:*** *Есте сақтай отырып, жұмыс жасай алады.* *Ресурстар: Ақ парақ, қарындаш* ***Жүргізілу барысы:*** *Тәрбиеші балаларға кез-келген геометриялық бейнені салуды ұсынады. (төрбұрыш, үшбұрыш, шаршы)* *Салуға арналған бейненің санын бала өзі таңдайды. Тапсырманы орындап біткеннен кейін тәрбиеші балалардың суреттерін жинап алып, суретте не салынғанын, қанша екенін естеріне түсіруді сұрайды.*	***Дид ойын: «Құршақты киіндір»*** ***Мақсаты:*** *Құршақтың жетіспейтін киім-кешегін қиып жасауды біледі.* ***Ресурстар:****Конверт ішінде қатырма қағаздан қиылған құршақ бейнесі, ұл және қыз баланың киімдерінің 2-3 түрі.* ***Жүргізілу барысы:*** *Тәрбиеші әр балаға конверт үлестіріп береді. Балалар конвертті ашып құршаққа арналған киімдерді атын атап, ретімен киіндіреді.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Сөйлемді аяқта»*** ***Шарты:*** *мен сендерге сөйлемнің басын бастаймын, сендер аяқтайсыңыздар.* *- Құстар ұша алады, өйткені .....* *- Құстар қоректенеді ...*	***Дид ойын.*** ***«Кубизм» әдісі*** *Кубиктер арқылы тапсырма орындау.* *1-тапсырма* *Жаңылтпашты қайталау, жаттау* *Көк тырна*	***қимылды ойын: «Тату-тәтті отбасы»*** ***Ойын мақсаты:*** *Балаларүлкендерді сыйлауды біледі. Отбасы мүшелерін дұрыс атай алады.* ***Ойын барысы:*** *Бөлме ішінде әсем әуен ырғағымен жеңіл*	***Шынықтыру шаралары Тыныс алу жаттығулары «Кімнің шары алысқа ұшады?»*** ***Мақсаты:*** *Дөңгелек жақ бұлшық етін дамыту, тыныш тұрған еріндер кезінде мұрынмен дұрыс*	***Таза ауада ойын жаттығулары қимылды ойын: «Жіп айналады»*** ***Мақсаты:*** *балалар бірлесіп жұмыс істеуді біледі.* ***Ойын барысы:*** *Балаларға*

	- *Көктемде қайтқан құстар ...* - *Аяздан қорықпайды ...* - *Үй құстары ...* - *Құстар қорғайды ...* - *Құстар бір–біріне ұқсайды, ...несімен?* ***Фонетикалық жаттығу:*** *Бала қарға – қарқ, қарқ (бәсең дауыспен)* *Ана қарға – қарқ, қарқ (орта дауыспен)* *Әке қарға – қарқ, қарқ (қатты дауыспен)* ***Аяла , Санжар***	*Көп тырна* *Тыраулап тек* *Көп тұрма* ***Сергіту жаттығуы*** ***Дид ойын:*** ***«Болады-болмайды»*** ***Шарты:*** *Құстарды баптауға қатысты іс-әрекеттер айтылады. Дұрыс әрі тура мағынадағы сөйлем айтылса, қол шапалақтайды, бұрыс сөйлем айтылғанда келіспесе, аяғын топылдатады.* 1. *Құстарды таспен атуға болады.* 2. *Құстарды тамақтандыруға болады .* 3. *Құстың ұясынан жұмыртқа алып, жаруға болады.* 4. *Құстардың ұясын бұзуға болады.* 5. *Құстарға қамқорлық жасауға болады.* ***Медина, Айтұмар***	*билеп жүреді. Тәрбиеші әуенді тоқтатып, хабарлама жасайды: «Тату-тәтті жаңұяда»* *3 адам тұрады. Балалар үштен, екіден, торттен бірігеді. Ойын осылайша жалғаса береді.* ***Ерлі, Аяла***	*тыныс алуын жаттықтыру.* ***Көрнекіліктер:*** *үстел, екі доңғелек шар(әртүрлі түстен), екі текше (немесе түйме) шардың түстерімен сәйкес лента* ***Барысы:*** *Балалар жұпқа бөлінеді. Әр балаға шар беріледі. Үстел үстіне лента қойылады және оның үстіне шарларды қояды.Балалар жүргізушінің бұйрығы бойынша мұрын арқылы тыныс алып, шарды үрлеуі тиіс. Шарды үрген кезде жеткен жеріне лента түсіне сәйкес текше немесе түйме қойылады. Кімнің шары үш мүмкіндікте ең ұзақ жылжыса сол жеңімпаз болады.* ***Айару, Айбек***	*тәрбиеші жіпті көрсетіп, оның қалай орналатынын көрсетеді. Балаларға осыны бейнелеуді ұсынады. Барлығы қолдарынан ұстап, бірінші тұрған бала жіптің рөлін атқарады.Ол бөлменің ортасында тұрып екінші баланың қолынан ұстайды, ал ол үшіншісін ұстайды. Содан жіп пайда болады. Тәрбиеші соңғы баланың қолынан ұстап , бірінші балаға қарай жіпке ұқсап айналады.Балалар «Жіп-жіп-жіп айналады!»- дейді.Сонан кейін жіп тарқатылғандай болып, балалар қолдарын жібермей кейін жүреді. Ойын 3-4 рет қайталанады.* ***Керекті құралдар:*** *жіп.* ***Санжар, Ерлі***
Кешкі ас	**Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киімдегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 13*** *Торғайды бақылау.*	***Картотека № 14*** *Күнді бақылау.*	***Картотека № 15*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды,	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паздармен ойын,				

үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Қосу әкелу туралы ұсыныс

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

«

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 12.02.2024	Сейсенбі 13.02.2024	Сәрсенбі 14.02.2024	Бейсенбі 15.02.2024	Жұма 16.02.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Затты сипаттау»*** ***Мақсаты:*** *Заттарды көріп сипаттау арқылы балалардың, сөздік қорын байыту.*	***«Табиғат құбылыстарын ата»*** *Мақсаты: қар мен жаңбырды ажырата білу, табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту, қатты, жұмсақ, ериді, буға айналады.*	***«Бұл қандай құс?»*** *Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуге үйрету және оларды ажырата білу.*	***«Жалпы атауын ата»*** *Мақсаты:* *Балаларға заттарды жеке-жеке таныта келе, ең соңында заттардың жалпы атауын бір сөзбен ойлана отырып шешуде тапқырлыққа, шапшандыққа баулу.*	***«Не артық?»*** *Мақсаты:* *Балаларды суретке қарап, оларды топтастыруға үйрету. Суретте түрған артық затты таба білу, сипаттама беру.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Ақпан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жарқырап күнде ашылды,* *Айналаға нұр шашылды.* *Қайырлы күн!* *Біз көңілді баламыз!* *Қайырлы күн!* *Біз сүйкімді баламыз*	*Күлімдеген күн мейірімді!* *- Кіршіксіз ақ қар мейірімді!* *- Таза мөлдір су мейірімді!* *- Бәрімізді көтеріп түрған жер мейірімді!*	*Күн нұрындай көңілім,* *Даламдай кең пейілім.* *Жүрегім толы мейірім,* *Бәріне ортақ шуағым,* *Қайырымды боламын.*	*Қайырлы таң балалар!* *Жарқырады қаламыз,* *Жайнай түсті даламыз,* *Қайырлы таң балалар!* *Аман Отан панамыз,* *Аман ата-анамыз,* *Қайырлы таң балалар*	*Қол ұстасып, дөңгеленіп,* *Тұра қалдық екеуміз.* *Өзіміз де дөңгелек* *Күнге ұқсайды екенбіз*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

			9.20-9.35		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту. Тосын сәт. АКТ технол жұмыс.*** *Сәлеметсіңдер ме балалар! Мен кеме капитанымын. Атым Марат. Менімен бірге Қара теңізге саяхатқа баруды ұсынамын. Балалар саяхатқа барған ұнай ма? Ия. (мұнда жеңдеткіш қосып, теңіз дыбыстарын қоюға болады)* *Капитан:* *-Сендерге қызық болсын деп өзіммен бірге көрмені алып келдім.. Міне, қараңдар* *- Балалар, бұл не?* *Біз не істейміз? Оның не екенін қалай білуге болады? Жарайды, бізде қажетті кітаптар жоқ. Өзіммен бірге түсірген видеоны тамашалайық.* ***Ой дамыту.*** ***АКТ технологиясымен Слайд.*** *Балықтар туралы түсінік беру. Бұл балықтар Балықтар қандай? Әр түрлі Балалар, қараңдаршы, қандай үлкен кеңістікті су алып жатыр. Мұның бәрі өзендер, теңіздер, ... Ал балықтар барлық жерде өмір сүреді. Қайсыларың балық аулауға бардыңдар? Қандай өзен балықтарын білесіңдер?*	***Қызығушылықты ояту Жұмбақ шешу*** *1. Жер бетінде бір шықпас, Су түбінде тұншықпас Сөйлемейді, үндемейді. Пісірсе оны кім жемейді.* ***(Балық)*** *2. Аузы бар, тілі жоқ, Терісі бар, жүні жоқ. Қанаты бар ұшпайды, Су астында қыстайды.* ***(Балық)*** ***Ой дамыту*** ***АКТ технологиясымен жұмыс*** *-Балықтар тек суда ғана тіршілік етеді, сондықтан олардың дене пішіні мекен ететін орны мен тіршілік жағдайларына байланысты алуан түрлі болып келеді.* ***Балықтың пайдасы?*** *-Балықтың майынан қажетті бірнеше түрлі дәрумендер алынады.* *-Қабыршағынан інжу жасалады.* *-Майынан ыстыққа төзімді боялар дайындалады.* *-Акула терісінен егеу дайындалады.* *-Акула бауырынан дәрі жасалады.* *-Балықты қолдану арқылы бауыр ауруларының алдын алуға болады.* ***Аквариумдағы балық күтімі.*** *Аквариумды күн сайын*	***Ой дамыту*** ***АКТ технологиясымен жұмыс.*** *Балық туралы түсінік беру. Сендер балық аулауға барғыларың келеді ме? Ендеше көлге саяхат жасайық.* ***Саяхатты хабарлау.*** *Таза ауа жұтамыз. Өзен көлді аралап Балық аулап қайтамыз. Міне балалар көлге келіп жеттік.* ***Тосын сәт.*** *- көлдің арғы бетінде кімді көріп тұрсыңдар?балықшы атайды. Атайға бару үшін қандай көлік таңдаймыз?* *-Дұрыс, кемені таңдаймыз* *-Балықшы атайға келу* *-Сәлеметсіңдер ме балалар? Балалар балықшы атайдың қолында не бар? Бұл қармақпен не істейді?* *-Дұрыс балалар, балық аулайды. Ал сендер де ұстап көргілерің келеді ме?* *-Ендеше, менің сұрақтарыма жауап берсеңдер, мен сендерге қармағымды беремін.* ***1- сұрақ:Табиғат нешеге бөлінеді?*** ***2-сұрақ. Балық табиғат-тың қай бөлігіне жатады?*** ***Су ше?*** ***Сергіту сәті***	***Таңғажайып сәт.*** *Педагогтың ұялы телефоны шырылдайды. Алоо - Сәлеметсіздер ме балалар, мен су патшасымын. Сендер су астындағы жануарлар, жәндіктер туралы көп біледі екенсіндер.* *- Ендеше, сіздер теңіз әлемі туралы не жасай аласындар?* *Педагог: я су патшалығы біздің балалар суретті өте керемет салады. Біз сізге салған суретімізді суретке түсіріп, телефон арқылы жібереміз.* ***Ой дамыту.*** *Балықтар қайда тіршілік етеді? (суда, теңізде, көлде, мұхит және де аквариумде) Балықтардың түрі өте көп Балықтардың дене бітімі қандай пішінге ұқсас екен?* *- Сопақша.* *- Балықтардың мынау несі?* *- Басы.* *- Басында желбезегі болады.* *(Көрсету, қайталау)* *- Олар осы желбезегі арқылы дем алады. Ал денесінде нелері бар екен?* *- Қабыршақтары.*	***Менің сүйікті бұрышым Ертегілер еліне саяхат бұрышы. Алтын балық ертегісін түсіндіру.*** ***Тосын сәт.*** ***Хат келу, оқу.*** *Құрметті балалар мен алтын балықпын маған көмек керек. Байқаусызда теңізге құлап, үйіне аквариумына дейін өздігінен жүзе алмайтын алтын балық бізге бізден көмек сұрайды. Біз оған көмектесуге тырысуымыз керек.* *Балалар,біз су патшалығына саяхатқа барамыз ба? Сендер ертегіні тыңдадыңдар, онда алтын балық тілекті орындайды, бірақ біздің саяхатымызда біз керісінше басқа алтын балыққа көмектесеміз.* *- Біздің балықтардың үйіне жүзіп келуіне көмектесетін бірнеше тапсырмаларды орындауымыз керек.* ***1- тапсырма: Дид ойын: «Не қайда тұрады?»*** *Шарты: : Балық бейнеленген суреттерге қарап, теңіз, өзен, аквариум, балалар суреттерді дұрыс орналастырып, өз*

	Балалар, балықтың бәрі керемет. Олардың пішіні мен түсі әртүрлі. Балалар, маған суреттерді жинауға көмектесіңдер. **Дид ойын: «Балық жинау»** Бірақ алдымен 2 командаға бөлінеміз: 1-топ тіктөртбұрышты суреті бар мольбертке өзен балықтарын жинайды, ал 2-топ сопақ суреті бар мольбертке теңіз балықтарын жинайды. Жарайсың, сендер бәрін жақсы орындадыңдар. **Релаксация «Теңіз жағасында ұйықта»** (тыныштық музыка естіледі). (Балалар кілемде ыңғайлы қалыпта жатады). Барлығыңның армандарың бір. Сіз мөлдір көк суы бар теңізді көресіз, оның қалыңдығы арқылы сіз су асты әлемін көре аласыз: балдырлардың, теңіз тасбақаларының, бөтен балықтардың ерекше сұлулығын. Бірақ теңіз суында алтын қабыршақтары жарқыраған балықтар жүзеді, айналады, үйір ойнайды. Тыныштық оларды таң қалдырады! Балық, балық, ұйықта! **Викторина өткізу** Ал енді білеміз, бүгін кім ең зейінді болды? -Балықтар қайда мекендейді?	ұқыпты түрде күту керек, Алдымен аквариумға су құямыз, сосын түбіне құм себеміз. Енді аквар-иум өсімдіктерін отырғызу. Саусақымызбен үңгір қазып алып, оған өсімдіктің тамырын бекітеміз. Балықтарға ыңғайлы мекен қалыптастыру үшін, аквариумға балықтарды жібе-реміз. Күн сайын аквариумға назар салып қараған дұрыс. Балықтар теңселмей бірқалып-ты жүзеді, денесінде ешбір дақ болмайды. Тамақты таңертең және кешке берген дұрыс. **Сергіту сәті:** Әуенмен « Балықтар» биін билейді. **Күтім түрлері** **Кезеңдік күтім:** Аквариумдағы өсімдіктерді күтіп, суды ауыстырып отыру кезеңдік күтімге жатады. **Мерзімдік күтім:** Көктем мен күзде жасалуы. Көктемде жарық бергіш құрал мен жылытқыш құралдың күшін төмендетіп, құралдарды жуып тазалап, ескі өсімдіктерді жоямыз. Ал күзде аквариумды қысқы тәртіпке ауыстырамыз. **Балықтардың көбеюі:** Балықтар уылдырық арқылы көбейеді. Уылдырықты көп шашатын балықтар –сазан, шортан, көксерке.	Біз жүземіз оң жаққа, Біз жүземіз сол жаққа, Шоршымыз көл астында, Ыршымыз көл бетінде Түңғиыққа батамыз, Тәтті ұйқыға жатамыз **Балықшы атай:** Балық туралы ертегі тыңдағыларың келе ме? **Ертегі тыңдау.** **Бұл ертегі** **"Мұз астындағы ұйқы" деп аталады.** Қыстың алғашқы аязынан кейін көлдің бетін айнадай жылтыр мұз басты. Мұз әлі жұқа болғанымен, күн сәулесін көлегейлеп, су асты күңгірт тартты. Бұрын мұндайды көрмеген жас сазандар су астының күңгірт тартқанына абыржып қалды. Мұны байқаған кәрі сазан түсіндіріп жатыр: Жыл сайын осылай болады. Біраздан кейін мұздың үстін қар басады да, мүлде қараңғылық орнайды. Міне балалар қазір балық-тар мұз астында ұйықтап жатыр. Мен мына қармағымды сендерге сыйға беремін Күн жылып, мұз еріген сайын осы жерге келіңдер сол кезде балық аулап көресіңдер. Балықшы атаймен қоштасу. **Сау болыңдар** **Саяхаттан қайту.** Топқа келу. **Қортынды**	- Дұрыс айтасыңдар. Ал денесіне жалғасқан мынау не екен? - Құйрығы. - Денесінің арқасындағы, бауырындағы жүзбе қанаттары.(Қайталау) Осы жүзбе қанаттары арқылы суда еркін жүзе алады **Сөздік жұмыс:** желбезек, қабыршақ, жүзбе қанат **Сергіту сәті:** **Кәне балалар тұрамыз** **Бойымызды жазамыз** **Балықтарға ұқсап біз** **Жүзіп- жүзіп аламыз.** Сонымен балық сусыз қалса өліп қалады екен **Шығармашылық бұрыш.** **Дид ойын: «Теңіз әлемі»** **1- топ:** Балауыз шамды пайдаланып, әр түрлі бейнені салу, салынған бейненің үстін көк субояқ гуашпен бояу арқылы теңіз әлемін бейнелеу. **2-топ:** Теңіз әлеміне балықтар жапсыру. Дайын болған суреттерді өзара талдау. **Дид ойын: «Бізді көрме»** Балалардың суретін Телефонға түсіру.Су патшалығына жіберу. **Тәрбиеші:** Телефон соғу. Су патшасы біздің балалар өз жұмыстарын сізге сыйға тартып жіберді. Телефон шырылдау. **Су патшасы:** Балалар жарайсыңдар, сендер біздің	мекеніне **жапсыру керек.** Тәрбиеші: Жарайсыңдар балалар, тапсырманы орындадық, осы уақытта сіздердің көмектеріңізбен алтын балық аквариумға дұрыс жол тауып, өз үйіне қарай жүзіп келеді. -Бірақ балыққа өз үйіне кіргенше көмектесу үшін мына тапсырманы орындауымыз керек. Қазір біз ойын ойнаймыз, **Дид ойын: «Балық туралы не білеміз» деп аталады.** -Балықтар қайда мекендейді? (аквариумда, тоғанда, өзенде, көлде, теңізде) Балықтың денесі немен жабылған? (қабыршақпен) Балықтар суда қалай қозғалады? (қанаттар мен құйрықты пайдалану арқылы) Балықтар немен тыныс алады? (желбезекпен) Теңізде тіршілік ететін балықтар қалай аталады? (теңіз балықтары) Тұщы суда тіршілік ететін балықтар қалай аталады? (тұщы су) Аквариумда тіршілік ететін балықтар қалай аталады? (аквариум) Балықтың жануарлардан

	- Қандай ғажайып балықтарды білесіңдер? Сіздің есіңізде көбірек не қалды? Бүгін біз не үйрендік? **Рефлексия** Сізге белсенділік ұнады ма? «Иә» болса, шапалақтаңыз, «жоқ» болса, тепкіленіз Рақмет сізге. Сендер керемет достарсыңдар! Біздің саяхатымыз аяқталуға жақын. Менің сендерге сыйлығым бар. **Сендер ата-аналарыңа балық туралы айта алуларың үшін мен сендерге мына боялу парақтарын беремін.** Рахмет балалар. Келесі кездескенше. **Қортынды** **Балаларды мадақтау.**	**Балықтарды тағам ретінде пайдалану жолдары:** балықтың пайдасы өте көп. Одан көптеген тамақ түрлерін жасауға болады. Қуырып жеуге , балық сорпасын пісіруге, салаттар жасауға болады. Кейбір балықтарды консерві түрінде де шығарады **Шығармашылық бұрыш:** **«Аквариум балықтары»** **Шарты:** Балаларды топқа болу арқылы аквариум балықтарын суреттеу. **1-топ:** Аквариум құрастыру. **2-топ:** Аквариумге балықтар жапсыру. **3-топ:** Балықтарға жем мүсіндеу. **Қортынды** Сұрақ-жауап Балалрды мадақтау.	Сұрақ-жауап Балаларды мадақтау.	теңіз жәндіктері туралы білетіндеріңді көрсеттіндер. Маған өте ұнады. **Су патшасы:** Маған өте ұнады. Қортынды Балаларды мадақтау.	қандай айырмашылығы бар? (жерде қозғала алмайды, табандары жоқ) - Адамдар балықты қалай ұстайды? (торлар, қармақ) Балық аулайтын адамды қалай атайды? (балықшы) Тәрбиеші: сендер балық туралы көп білесіңдер, жақсы жұмыс жасадыңдар, алтын балық үйіне жақынырақ жүзіп кетті. **Сергіту сәті.** **Музыкамен** Тәрбиеші: Барлығы жылынып, демалды, ал енді балалар, сендерге тағы бір тапсырма бар. **Дид ойын: «Суретті жина»** **Шарты:** бөлінген суреттерді құрастыру керек. - Жарайсыңдар, барлығы орындады, алтын балық біздің көмегіміз үшін өте риза, бірақ біз саяхатымыздағы соңғы тапсырманы орындауымыз керек. Біз сендермен шағын тәжірибе жасаймыз. Дид ойын: «Алтын балық» Шарты: Бояулардың көмегімен ақ балықты «алтынға» айналдыру. **Практикалық жұмыс.**

					Балалар сөйлемдерді бір тыныстарына жүгіне сөйлеуді, толық сөйлемдерді жүруге жүгіне жүруге дағдыланады. Қажет болған жағдайда жеке көмек көрсету. **Түрлері:** бүгін бір жақсы жұмыс жасап алтын балаңды көшеттестік. Көшеттей үшін ұяшық алтын балаң құрып отырып сөйлеп, сөзін жеке жасап бере қолданады. ***Дид ойын: «Балықты жеңдейік»*** ***Шарты:*** *Ерікседен әр түрлі түсті жеке жасау* ***Қортынды*** *-Бізге неден алт келді?* *-Алтын балаң үшін не істеу керек еді?* *балаларды мақтау.*
4 кезеңге дайындық	***Кезеңі:*** *4 кезеңге жасау. балаларды бірлесіп қызығу, қызығушылығын дұрыс қалыптастыру, қызығып жүруге дағдыландыру.*				
4 кезең	***Картотека № 19*** ***Көлеңкетерін қасқа тәрізділік бақылау***	***Картотека № 20*** ***Бақшаны бақылау***	***Картотека № 3*** *Үлкен тәрізділік бақылау.*	***Картотека № 4*** *Құрылғыны бақылау*	***Картотека № 14*** ***Тәрізділік бақылау.***
	4 кезең картотекасынан				
4 кезеңнің қорытынды	*Дағдылық қалыптастыру* *Қызығушылық дағдылық* *жағдайда ең күнделікті қолданылатын бағыт және қолданылатын, қызығушылық тәрізділікті* *Балаларды ұйымдастыру қызығушылық жасап, ең қарапайым қасаңа жеңіл басқа ұйымдастыру, ең бастапқы қызығушылық тәрізділікке көрсетуге үйрету.* *Қызығушылық жағдайларын ұйымдастыру. Дағдылық дағдылану.*				

Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды тысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***Жаттығу кешені №6*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені №7*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені №8*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені №9*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №10*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық ,* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	***Қимылды ойын: «Қарақұс пен балапандар»*** ***Мақсаты:*** *жылдамдыққа, шапшаңдыққа баулу, көңілдерін көтеру.* ***Ойынның барысы:*** *Педагог тауық болып, балалар балапан болып жем теруге шығады. Бір бала қарақұс болады. Жем теріп жүргенді қарақұс ұшып келеді. Барлық балапандар тауықтың ақанатының астына жасырынады.*	***Қимылды ойын: «Қуыспақ»*** ***Мақсаты:*** *балалардың көңіл-күйін көтеру.* ***Ойынның барысы:*** *ойын 2-3 баламен ойналады. Тәрбиеші топтағы ойыншықты қолданады. Ол ойыншықтың олармен ойнағысы келетінін айтады. Тәрбиеші балаларға сендерді қазір қуыршақ немесе қонжық қуады, сендер тығылыңдар деп айтады. Балалар тығылады. Ойыншық болса тауып алып балаларды құшақтап «Міне менің досымды таптым» деп өз сезімін білдіреді.*	***Қимылды ойын: «Не жүреді және ұшады?»*** ***Мақсаты:*** *Әртүрлі қимылдар жасауға машықтану, қимылдардың үйлесімділігін дамыту, зейін және есту анализаторларын, қол мен аяқ-қимылдарын дамыту.*	***Қимылды ойын: «Шарларды жина»*** ***Ойын мақсаты*** *:балалардың шарлардың түсін, формасын айыра білуге үйрету.* ***Ойын барысы:****Тәрбиеші жерге әртүрлі түсті шарлар мен доптарды шашып тастап, балаларға оларды жинап, қорапшаға салуды ұсынады.*	***Қимылды ойын: «Алманы жұл»*** ***Ойын мақсаты*** *:балаларды секіруге үйрету.* ***Ойын барысы****: Тәрбиеші алма ағашы болып тұрады, оның екі қолында алма немесе шар ұстап тұрады. Қолдарын баланың басына дейін созу- бұл желден қозғалған бұтақтар.Балаға алманы үзіп алуын ұсынады.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: Ғажайып қалта»*** ***Мақсаты:*** *Ойыншықтардың ажыратып тани білуге үйрету, ойыншықтар туралы түсініктерін кеңейту.* ***Нұрасыл Бекарыс***	***Саусақ ойын.*** ***«Саусақты демалту»*** *Саусағымыз шаршады, (қолдарын үстел үстіне қояды)* *Демалуды қалады.(ары бері қозғайды)* *Саусақтарды жазайық, (қолдарын көтеріп,*	***Дид ойын: «Шарларды өз себетіне жинаймыз»*** *Шарты: балалар шашылған шарларды өз түстерімен себетке жинайды.* ***Әмір Бақбол***	***Дид ойын:*** ***« Күннің шуақтары»*** *Шарты .балалар фетрден жасалған күнге шуақтарын жапсырады.* ***Нұржанат Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Ойыншықты табайық?»*** ***Шарты:*** *Құм ішінен ойыншықты іздейді. Тапқан ойыншықтың атауын айту.* *Балаларды мадақтау.* ***Раян Әмір***

		саусақтарын жазады) *Бір, екі, үш, демалтын бір алайық.* *(саусақтарын жазып, қайтадан жұмады)* ***Нұржанат Ислам***			
Кеші ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 15*** ***Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.***	***Картотека № 20*** ***Боранды бақылау.***	***Картотека № 3*** *Суық торғайды бақылау.*	***Картотека № 4*** *Бұршақты бақылау.*	***Картотека № 14*** ***Торғайды бақылау.***
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды карау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге кайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Құлақ естігіштері бар ойыншықтар толықтыру

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

«

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан айы III апта

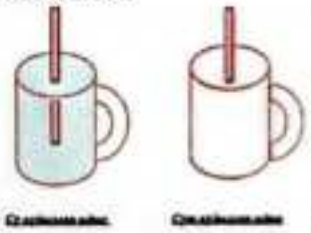
Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 19.02.2024	Сейсенбі 20.02.2024	Сәрсенбі 21.02.2024	Бейсенбі 22.02.2024	Жұма 23.02.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп жеткізулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Ақпан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Жабырқауды білмейміз, Жалқаулықты сүймейміз, Біз таланттыжас ұлан, Үлгі аламыз жақсыдан.*	*Әсеміз біз күліп-ойнап, Он саусақтың саласындай, Әсеміз біз күліп-ойнап, Бір үйдің баласындай.*	*Бақшамызға барғанда Жолыққан бар жандарға. Ертемен ақ пейілмен, «Қайырлы таң» деймін мен*	*Қуанамын мен де, Қуанасың сен де, Қуанайық достарым Аралап атқан күнге.*	*«Аралап таң атты» Аралап таң атты, Күн шуағын шашты. Сәлем күн, сәлем жер Сәлем достар Бәріміз бірге болайық.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту.*** ***Ой қозғау. «Қыс»*** *Сыртта боран зулайды,* *Қарды үйіріп қуалап.* *Әлсін - әлсін тыңдайды,* *Терезеден сығалап* ***Сұрақ –жауап.*** *Өлең не туралы айтылған?* *-Қазір қандай мезгіл?* *-Қыс мезгілінде қандай табиғат құбылыстары болады? Жұмбақтың шешуімен байланыстыру.* *-Несімен ұнайды?* *Қандай ойын түрлерін білесіңдер?* ***Ой дамыту.*** ***Мнемотехника әдісімен жұмыс.*** ***Мнемо кесте.****-Суреттке өз ойынан әңгіме құрау.* *-Сұрақтарға жауап беру.* ***Б.Жақып «Сырғанақ»*** ***-Өлең жолдарын мәнерлеп оқу.*** ***-Өлең мазмұнын ашу.*** ***-Жаттауға үйрету.*** *Біз тебеміз сырғанақ* *Таудан төмен сырғанап* *Бір шанада екеуміз* *Құламайды екенбіз.....* ***Қызығушылықты ояту.*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Аспаннан ақ ұлпа борады,* *Даланы сейсепке орады.****(Қар)*** *Қыс мезгілінде қандай табиғат құбылыстары болады?* *Сөздік жұмыс жүргізу.* *(сейсеп, ұлпа, құбылыс)*	***Қызығушылықты ояту.*** *Тәрбиеші: Балалар қарындаршы бізге бір пакет келді. Онда не бар екенін көрейік.* *Балалар: Сурет!* *Тәрбиеші: Иә, қандай әдемі! Мұнда не көрсетілген?* *Балалар: Қыс, ағаштар, қар үйінділері!* *Тәрбиеші: Алыстан үйлер, ақ дала көрінеді. Суретте тағы нені көріп тұрсыңдар?* *Балалар: Қоян отыр.* *Тәрбиеші: Иә, ол түлкінің бір жерде жүгіріп келе жатқанын, ал қоянның қасында бұтақтарда құстар отыр ма екенін білу үшін отырады және мұқият тыңдайды.* *Тәрбиеші: Сонымен қатар өлең де бар! Ал оны бізге қыстың өзі жіберді. Оны тыңдағыларың келе ме?* ***Өлең «Қыс мезгілі»*** *Далада қар борайды,* *Ақ мамыққа орайды* *Мұз болады, қатады* *Жып жылтыр боп жатады.* *Аралайды бақшаны,* *Үзілмейді жақсы әні.* *Гүлденеді бақшалар,* *Жауса жаусын ақша қар.* *Өлеңдегі қар бүршіктері қалай аталады?* *Балалар: Ақ мамықтар!* ***Шығармашылық орталық.*** *Мына ақ мамықтар бөлініп қалыпты, қане оны бірінші құрастырып алайық, сосын*	***Ой дамыту.*** ***Суретпен жұмыс.*** *Балалар, суреттерге қарайық. Қай жыл мезгілі көрсетілген? Көп қар мен айналаның бәрі қарлы ертегіге айналды! Қыс – жылдың тамаша мезгілі. Қыста бәрі қармен жабылады: үйлердің шатыры, жер, ағаштар, бәрі аппақ киім киген.* *- Қыста ауа райы қалай өзгерді (суық болды)* *- Қар туралы не айта аласыңдар (суық, үлпілдек, жұмсақ)* *- Өсімдіктер, жәндіктер, жануарлар қалай қыстайды (қыста ұйқыға кетеді)* *- Сендер қыстың қандай табиғат құбылыстарын білесіңдер* ***(боран, қар жауады, аяз)*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Қалбалақтап ұшады.* *Қанаты талып,* *Жерді барып құшады.* ***(Қар)*** *Қолы мен қаламы жоқ,* *Бірақ сурет салады көп.* ***(Аяз)*** *Қыста шыны боп қатады,* *Жылыды су боп жатады.* ***(Мұз)*** *Мүлгіп тұрған бақ тыныш,* *Ораныпты ақ күміс.* ***(Қырау)*** *Көлдің беті көк әйнек,* *Сырғанауға, тым әйбат!*	***Қызығушылықты ояту.*** *Балалар, бүгін таңертең маған ерекше хат келді. Оны ашып оқып көрейік.* ***«Сәлеметсіздер ме, балалар!*** *Сізге бір таңғажайып орман тұрғындарының бірі хат жазып отыр.* ***Санаулы күндерден соң қыс мезгілімен қоштасасыңдар.*** *Сондықтан мен сендерді қысқы орманға қонаққа шақырамын. Ал менің кім екенімді саяхаттың соңында білесіңдер.Әр далада менің бір досым сендерді күтіп тұрады. Дұрыс орындалған тапсырма үшін менің достарым сендерге жалпы суреттің бір бөлігін береді. Саяхаттың соңында бөліктерден сурет құрастырып, менің кім екенімді білесіңдер?* ***Тәрбиеші: Ал, шынында да, балалар біз қыс мезгілімен қоштасамыз, енді көктем келеді. Ал қазір қысқы орманға барамыз ба?.*** *Шаңғымызды киіп, орманға барайық.* *Сонымен біз қысқы орманға кездік* *Қане амандасайық.* *Сәлем орман,* *Қалың орман,* *Ертегілер мен*	***Ой дамыту*** *Сендер қысты жақсы көресіңдер ме? Шана тебуді ұнатасыңдар ма? Ал қыста терезелердегі өрнектер өте әдемі, шынайы сурет үшін терезеге қарайық.* ***Ғажайып сәт.*** *Мұнда бір хат тұрған сияқты. Бұл біреуден келген хабарлама ғой.* ***Педагог терезедегі жазуды оқиды.*** ***«Құрметті балалар! Танысқаныма қуаныштымын! Мен сендерді қысқы орманға саяхатқа шақырамын. Сізді қызықты тапсырмалар мен кездесулер күтуде! «Қыс»*** *- Бұл тамаша! Қыс біздің өз орманда серуендеуге шақырады. Ал, оның бізге не дайындағанын көрейік.* ***Серуенге немен барамыз?*** *Мен шанамен баруды ұсынамын. Біздің мына шанамыздың бір бөлігі жоқ. Оны табу керек.* ***Дид ойын: «Бөлігін тап»*** ***Шарты: Шананың бөлігін құрастыру.*** ***1- аялдама. Дид ойын: «Іздер»*** *- Балалар, аң жүгіріп өткенде қарда не қалады?* ***(Іздер.)*** *- Бұл орманда көптеген жануарлар мекендейді,*

	Дәстүрден тыс сурет салу әдісімен *щетканы пайдаланып, шашырату әдісімен сурет салу. Сурет салу техникасын түсіндіру. Ұжымдық жұмыс жасауды және дәстүрден тыс әдіспен жұмыс жасауды үйрету.* ***Балаларды қар, мұз, аяз, атауларымен топқа бөлу.*** ***1-топ*** *Шаңғының суретін құрастыру.* *Сипаттама беру* ***2-топ*** *Шананың суретін жапсыру* *Сипаттама беру.* ***3-топ*** *Аққаланы мүсіндеу.* ***Тақпақ*** ***Қысқы күн*** ***Жапалақтап ала қар*** ***Жауды күнде қайталап,*** ***Қырға шықты балалар,*** ***Шаңғыларын арқалап.*** ***Қортынды балаларды мадақтау.***	*бір-біріне жапсырайық.* ***Дид ойын: «Ақ мамық, ақ үлпалар»*** ***Шарты:*** *Қиылып, бөлініп қалған үлпа қарларды өрнегімен келтіріп құрастыру, бір-біріне жапсыру.* *Тәрбиеші: Енді сендер балалар емес, қар үлпалары екендеріңді елестетіңдер.* ***Қим ойын: «Қар үлпалары ұшады»*** *Ұшайық. Қалай ұшамыз? Балалар: Тыныш, жай, ақырын!* ***Қызығушылықты ояту.*** *Тәрбиеші: Балалар біз ағаштарға қар суретін салсақ, қыс бұдан да қызық бола ма? Бұтақтарға ақ қар салуды біземіз бе? Балалар: жоқ!* *Қылқаламдар болмаған кезде, саусақтарыңмен қарды салуға болады, енді мен сендерге қалай сурет салатынын көрсетемін: біз саусақты гуашьға батырамыз, бірақ барлығы емес, осылай қар үлпасын саламыз.* *Ал қар бүршіктері бұтақ пен жерге түсті. Ал енді үлкен қар үйінділерін салайық. Айтшы, қар үйінділерін қайда саламыз? Жерде. Мен қалай сурет салатынымды қараңыз: саусақ жоғары, содан кейін төмен жүгірді, саусақ*	***(Мұз)*** *Тікен, тікен, тік бітікен.* *Қысы, жазы бір түсте.* ***(Шырша)*** ***Ой қозғау.*** *- Балалар, қыста қандай Ойындарды ұнатасыңдар?* ***(шанамен сырғанау, аққала жасау, қарда ойнау).*** *Осы ойын түрлерін жасап көрейік.* ***Балаларды топқа бөлу.*** ***Дид ойын: «Менің сүйікті ойындарым»*** ***1-топ:*** *Аққала жапсыру.* ***2-топ:*** *Шана құрастыру.* ***Дид ойын: «Қар үйіндісі»*** ***Шарты:*** *Қиылған суреттен құрастырып қар үйіндісін шығару.* ***Ой қозғау.*** *- Иә, балалар, қыс мезгілі жылдың өте әдемі мезгілі. Қыс туралы тақпақтар тыңдау.* ***Уақыт мол бөлеміз,*** ***Қыс қызығын көреміз.*** ***Сары аязға шыңдалып,*** ***Шымыр болар денеміз.*** ***Дид ойын:«Керісінше айт»*** *- жазда ыстық күн, қыста суық күн* *- жазда күн ұзақ, ал қыста - (қысқа)* *- жазда күн жылынады, ал қыста - (жылынбайды)* *- көктемде өзендегі мұз жұқа, ал қыста - (қалың)* *- кейбір мұз айдындары ұзын,	*ғажайыптарға толы орман!* ***1-ші Аялдама*** ***Тосын сәт*** ***Бізді бір құс күтіп тұр.*** *-Қараңдар! Ол себетті күзетіп тұр. Себетте не бар екенін көрейік. Иә, міне, тапсырма: «Бүгін таңертең мен барлық суреттерді кездейсоқ шашыратып жібердім. Бірақ мен оларды жинай алмаймын. Сіздер командаңызбен бірге осы суреттерді құрастырып, шағын әңгіме құрау керексіздер »* ***Дид ойын: «Сиқырлы суреттер»*** *Балалар кілемге суреттерді жинап, құрастырады. Орманшы суретінің бірінші бөлігін табады. Оған көбілем құрайды.* ***2-ші аялдама.*** ***Қараңдаршы, бізді не қарсы алды? Түлкі.*** *Ол да бізге тапсырма дайындап қойған: «Құрметті қонақтар, мен жануарлар мен олардың төлдерін араластырдым. Маған әр аңның баласының анасын табуға көмектесіңдерші»* ***Дид ойын: «Анасын тап»*** *Түлкі ... іздейді (түлкі баласы).* *Қоян ... іздейді (қоян).* *Қасқыр ... іздейді (қасқыр*	*олар қанша із қалдырды, нағыз жануарлардың іздерін осы жерден іздейік. Осы жолдардан өтіп, не қалдырғанын білейік.* ***Шарты:*** *Кілем үстіне жабайы аңдардың сұлбасы мен ізі бейнеленген карточкалар: қоян, түлкі, қасқыр, тиін, аю, киік* ***Әдемі музыка естіледі.*** *Балалар жануардың іздері бейнеленген жолдармен және оның сұлбасының соңында жүреді. Таңдалған жолмен жүріп, олар оның бойымен қай жануардың өткенін, кімнің ізі екенін болжауға тырысады, содан кейін оны болжағандарын тексереді. Педагог балаларға сипаттері бар карточкалар қыстың белгілері екенін айтады.* ***Ой қозғау.*** *- Сенің жолыңызбен не жүгірді? Бұл неңің ізі? Мысалы: «Менің жолыммен түлкі жүрді (жүгірді) Бұл түлкі ізі», т.б.* ***Шығармашылық бұрыш.*** *Трафаретте бастыру әдісі арқылы аңдардың ізін салу.* ***2 – аялдама: Дид ойын:***

		біркелкі жоғары және төмен сырғиды. Сурет салу кезінде тыныш музыка ойнайды. **Рефлексия:** Тәрбиеші: Қалай ойлайсыңдар, қазір біздің ағаштар қандай күйде? Балалар: олар жылы, ыңғайлы, одан да әдемі болып кетті. Тәрбиеші: сендердің көмектеріңе Рақет айтып жатыр. Балаларды мадақтау.	ал басқалары (қысқа) - Қар жұмсақ, ал мұз (қатты) (қар бүршіктері түседі) Балаларды мадақтау	баласы). Кірпі ... іздейді (кірпі). Аю ... іздейді (аюдың күшігін). Түін ... іздейді (түін). **Рақмет балалар.** **3-ші аялдама. Қарға.** **Қарқ-қарқ қарным ашты, Тоңып қалдым.** Ой балалар мына қарғаға тамақ береміз бе? Оған жем жасап берейік. Жұмыс жасау реттілігін түсіндіру. **«Балалар, маған жұмбақ шешуге көмектесіп, келесі тапсырманы орындандаршы»** Біз қардан домалақ жасадық Олар оған қалпақ жасады Мұрын бекітіліп, әп-сәтте Не шықты ...**Аққала** Тәрбиеші: Неліктен бұл қар адам деп ойлайсыңдар? **Шығармашылық орталық.** **Дид ойын: «Аққаланың достары»** **Шарты:** Қар үйінділерінің қасына аққаланы жапсыру. Балалар: Аққала өте көңілсіз. Неге? Өйткені оның қалпағы болмаған. **Дереу аққаланың қалпағын бояп берейік.** Біз тапсырманы орындадық! Бөлшектерден суретті құрастырып көрейік, кім шықты? **-Кім бұл? (орманшы)**	**«Артық не бар?»** **Мүкият тыңдау** -Қар ұшқыны, от, қар үйіндісі, мұз. Не артық? Неліктен? **- Қоян, түлкі, түін, аю.** Не артық? Аю артық. Аю қысқы ұйықтайды, бірақ басқалары ұйықтамайды. Шығармашылық бұрыш. **Дид ойын: «Қар үйінділері»** Көк қағаз бетіне қиылған қар үйінділерін жапсыру. **3 – аялдама: Дид ойын: «Кайсысы қайда тұрады?»** АКТ техно жұмыс. Экранда жануарлардың баспаналары бейнеленген: шұңқыр, бұта, діңдер.. **Мысалы:** «Бұл түін ол ағаштың діңіне ұя салады, осылай мына құыста екендейді. Сөйлем құрап айту. **Музыкалық сергіту.** **4-аялдама. «Құстар»** **Аудио дыбыс.** **Дид ойын: «Ненің даусы»** **Шарты:** Құстардың даусын, қысқы тіршілігін айту. Біз құстарға қоректендіргіш-терді қоямыз Біз оларға тамақ береміз, олар қуанғаннан ән салады. **Шығармашылық**

				-Әрине, бұл орманшы. Ол бізге тағы бір хабар дайындады (хат салынған қоржын). **Дид ойын: «Сиқырлы қоржын»** **Қоржынды ашу.** «Мейірімділік пен жауап бергендеріңіз үшін рахмет балалар. Менің мына тәттілерімді алыңдар. Маған ең ұнағаны – сіздердің бірге жұмыс істегендерің. Келесі жылы менің ертегі орманымда кездескенше. Қарт – ағаш өңдеуші». **Қортынды:** Қысқы орманға саяхатымыз аяқталды, балабақшаға қайтатын кез келді. Бірінен соң бірі тұрып, шаңғымен балабақшамызға қайтайық.	бұрыш. **Дид ойын: «Құстарды тамақтандырамыз»** **Шарты: Ермексаздан дән жасау.** **Қыс келеді.** Сәлем балалар! Сендерге менің орманымды аралау ұнады ма? Менің ойындарым ұнады ма? Ал қайсысы көбірек ұнады? Мен де ойнаганды жақсы көремін, мен де билегенді жақсы көремін, бірге билейік. Сау болыңдар балалар келесі жылы тағыда осылай кездесеміз. **Қорытындылау.** - Міне, біздің қысқы орман арқылы саяхатымыз аяқталды. Бүгін біз ертегідегі қысқы орманда тамаша серуен жасадық, ал енді үйге қайтатын кез келді. Қыстың бізге қалдырған тәттісін алайық. Топқа қайту.
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 7*** *Аязды күнді бақылау.*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 15*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жуды ру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу*				

	Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Үлгіналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***Жаттығу кешені №6*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені №7*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені №8*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені №9*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №10*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық ,* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртіп, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Табиғат аясында өзін-өзі ұстау ережелерімен таныстыру.*** *1. Орман, тоғай ішінеде қатты айғайлауға, шулауға болмайды. Аңдар мен құстарды үркітіп аламыз.* *2. Бұта мен ағаш бұтақтарын сындыруға болмайды.* *3. Гүлдерді жұлуға болмайды. Қызыл жасыл гүлдерге сүйсіне қарау керек.* *4. Алау жағуға болмайды. Өрт шығу қаупі бар.* *5. Балық аулап, оны үйге алып қайтуға болмайды, сонымен қатар, көбелек, құс*	***Бейнетаспа көрсету.*** *Бейнетаспадан не көрдіңдер?* *Неліктен бұларды үй жануарлары дейміз?* *Үй жануарлары қайда тұрады?* *Олардың төлдері қалай аталады?* ***Балаларды 2 топқа бөлу.1 -*** *топпен «Жануарлардың төлдерін тап» ойыны (суреттен үй жануарларын төлдерын сәйкестендіреді)* *2 – топпен «Жануарларды мекеніне орналастыр» ойыны*	***Тәжірибе «Су — мөлдір»*** *• Балалардың алдына екі ішіне ыдыс тұрады: біреуіне су, ал екіншісіне сүт құйылған. Екі ыдысқа да қасық салып, қайсысынан көрінетінін, қайсысынан көрінбейтінін бақылайды. Суы бар ыдыстан қасықты көруге болады, ал сүт тұрған ыдыстан қасық көрінбейді. Яғни, «Су – мөлдір, сүт мөлдір емес».* *• Балаларға бояу беріп, судың түсін өзгертуге болатынын да тәжірибе жүзінде біледі.* ***II Тәжірибе «Суда дәм жоқ»***	***Қызығушылықты ояту.*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Өсіп тұрған бұл не?* *Жаз болса жайнап,* *Саясында ән салып.* *Құстар жүрген сайрап,* *Салқын түссе-шешілін,* *Қалады өзі жайрап. (ағаш)* ***1 .Ой қозғау*** *Қыс мезгілі және қысқы ағаштар келбеті туралы түсінік беру.* *- Сұрақ – жауап.* *- Қандай ағаш түрлерін білесіңдер?* *-Атау.* *-Ағаштардың бізге қандай пайдасы бар?* *-Қазір ағаштар қандай?* *-Неліктен?* ***2.Үлгіні талдау.*** *- Қай мезгілдің ағашы?* *-Түсі қандай?* *Неліктен қысқы ағаштар жалаңаш?*	***Ұйқас тауып ойнайық*** *! Өлеңнің басы беріледі,әрі қарай ұйқасын табу.* *1. Қағазға қайшы өтеді* *Соғанда Балнұр* *……(өкпелі)* *2.Жоғалды қара қарындаш* *Ондайы* *енді……(табылмас)* *3.Атам кеше құс атты* *Біреуін* *маған…… (ұстатты)* *4. Тоқаулыдан қат-қабат* *Енді қалай …… (аттамақ)* *7. Бестік алсаң жарайсың* *Білмесең жерге …… (қарайсың)* *6Қар жауады* *……(жапалақтап)* *…… жүр* *шапалақтап,(балалар)*

	олардың балапандарын аулауға болмайды. Жануарлардың балаларына тиісуге болмайды. Олар қорғансыз екенін естен шығармауға болмайды. 6. Орман, тоғай ішінде қоқыстарды тастама. Жануарлар темір банкі, сынған құмыраларды басып, аяқтарын жарақаттайды. 7. Жәндіктерді аяғыңмен басып жаншыма, таптама.	 ***4.Дидактикалық ойын:*** *« Даусынан таны » Сиқырлы үнтаспаны тыңдату (жануарлардың дауысынан не екенін табады)*	*Балалар түтікше арқылы су ішіп көреді. Онда дәм бар ма? Оларға салыстыру үшін шырынның дәмін көрулерін ұсынады. Суға қант қосып, дәмінде өзгертуге болады. Балалар өз ойларын айтады, неліктен судың дәмі өзгергендігін.*	***3. Жұмыс жасауда сурет дәстүрден тыс әдіс-тәсілін түсіндіру, көрсету.*** *Қырыққабат жапырағына бояуды губкамен жағу.Бояу жағылған жапырақты қағаз бетіне бастыру.* *Балалардың өз бетінше жұмыс жасауы. Қадағалау, көмектесу.* ***Педагог жетекшілігімен ойын «Біздің көрме»*** *балалардың жұмысын қортындылау.* ***Балаларды мадақтау.***	
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Бұл қай мезгіл?*** ***Мақсаты:*** *Сурет бойынша қыс мезгілінің ерекшеліктері мен өзгерістерін ажыратып айта алады.* ***Бақбол Нұрасыл***	***Айырмашылығын тап»*** ***Мақсаты:*** *Балаларға екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету;* ***Ислам Бақбол***	***"Аққала" дидактикалық ойыны.*** *Мақсаты: Геометриялық пішіндерден аққала құрастыра білу. Аққаланың бөліктеріндегі пішіндерді атау* ***Бекарыс Әмір***	***Дид ойын: «Бұны қай кезде киеді?»*** ***Мақсаты:*** *әр жыл мезгілінде қандай киімдер киетінін сурет арқылы айта алады.* ***Раян Нұрасыл***	***Конжықтар.*** ***Міндеті:*** *Заттардың мөлшерін , шамасын салыстыру.* ***Бақбол***
Кешкі ас	**Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі алқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 7*** *Аязды күнді бақылау.*	***Картотека № 9*** *Қырауды бақылау.*	***Картотека № 15*** *Бұлтты бақылау.*	***Картотека № 16*** *Өсімдіктердің қысқы тіршілігін бақылау.*	***Картотека № 19*** *Мұздақты бақылау.*

Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес кимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге кайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлығаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Ақпан айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 26.02.2024	Сейсенбі 27.02.2024	Сәрсенбі 28.02.2024	Бейсенбі 29.02.2024	Жұма 01.03.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсінік, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Ақпан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында* *Жақсы дос көп табылар* *Мен де соның бірімін,* *Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Сиқырлы айнадан* *Өзімді көремін.* *Бақытқан жайнаған.* *Көзімді көремін.*	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөңгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып келдік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Мига шабуыл** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақтарды шешу*** *Қанаты жоқ, ұшады,* *Аяғы жоқ, жетеді.* *Ауызы жоқ, ұлиды* ***(Боран).*** *Арыстан арқырады, Орман жарқырады* ***(Найзағай).*** *Қанаты жоқ – ұшады,* *Аяғы жоқ – қашады* ***(Жел).*** *Қыста ғана болады,* *Ұстасаң, қолың тоңады* ***(Қар)*** ***Дид ойын: «Табиғат құбылыстары»*** ***Шарты:*** *Табиғат құбылыстарына анықтама беру. табиғат құбылыстары – әр маусымда болатын табиғи өзгерістер (жаңбыр, қар, жел, боран, найзағай т.б.).* ***Жыл мезгілдері туралы бейнефильмдер тамашалау.*** ***1 – ші терезені ашу.*** *– Балалар, суреттен нені байқадыңдар?* *Жазда күн ыстық болады. Жаз бойы балалар демалады. Жаз мезгілінде жеміс-жидектер пісе басайды. Жаз мезгілінде айнала жасыл желекке еніп, әртүрлі гүлге толады.* ***Дид ойын: «Жаз көрінісі»*** ***Шарты:*** *А3 форматта жаз мезгілін құрастыру.* ***Сергіту сәті. Музыкамен.*** ***2 – ші терезені ашу.*** ***Күз туралы бейнефильмді***	***Ой қозғау.*** *Балалар, сендер балабақшаға келгенде бүгінгі таңның қандай екенін байқаған боларсыңдар. Ауасы мөлдір, жеңіл, таза. Күн жарық және жылы. Аспан биік және көкшіл. Осы таңғажайын таңда көңіл-күйлерің қандай? (Жақсы, көңілді және қуанышты).* ***Қызығушылықты ояту.*** *Иә, бүгін шуақты және қуанышты күн. Біздің тобымызда қуаныш неге артқанын білесіңдер ма ?* *Қуаныш жол бойымен жүгірді,* *Қуаныш барлық терезелерді ашты,* *Қуаныш барлық балаларды оятты,* *Қуаныш бізге жылулық берді.* ***Бұл не қылған қуаныш екенін білгілерің келе ма?*** *Біздің қуанышты көңіл-күйімізді қолдау үшін музыкалық шығарманы тыңдайық.* ***«Көктем» музыкасын тыңдау.*** *Сендерге бұл музыка ұнады ма? (балалардың жауаптары) маған да ұнады. Балалар, бұл музыка қай мезгіл туралы деп ойлайсыңдар?* ***Балалар: Көктем туралы.*** ***Неге олай ойлайсыз?*** *Өйткені музыкада тамшылар естіледі, ал*	***Қызығушылықты ояту.*** *Бұл әдемі, қуанышты күен сияқты.* *Не болды, не болып жатыр екен?* *Әуе шары ұшып келеді* *Сәлемдемеге салынған күн.* *Сәлемдемеде хат бар* *-Балалар, мына әдемі шармен Көктем бізге хабар мен пакет жіберді* ***Хабарламаны оқиды.*** *«Құрметті балалар, мен сендерге өзімнің досым және көмекшім, нәзік көктем Күнін сыйлықтармен жіберемін. Ал менің сыйлықтарымды сіздердің ең еңбекқор және белсенділерің аласыңдар, сәттілік тілеймін!* *Тәрбиеші: Ақыры, қыстан кейін бізге көптен күткен, жылы да, жайма шуақ көктем келді. Сондықтан көктемде мен тек нәзік сөздер айтқым келеді.* ***Дид ойын:«Көктем аты»*** ***Көктем қандай?-шуақты*** ***Көктем –қуанышты*** ***Көктем.....*** *Балалар көктем бізге өте қиын тапсырма жіберіпті. Оны анықтау үшін көктем мезгілінің қандай белгілерін білесіңдер?* *қар еріді, күн жарқырайды, құстар ұшады, бұлақтар ағады, жануарлардың төлдейді, алғашқы гүлдер гүлдейді, күн ұзарады және*	***Ой қозғау.*** ***Б.Серікбаев «Көктем келді»*** *-Күн , неге күркірейді?* *-Көктем келді,көктем келді!* *-Жаңбыр, неге сірікірейді?* *-Көктем келді,көктем келді!* *-Бұлақ, неге сылдырлайды?* *-Көктем келді,көктем келді!* *-Құлын, неге құлдырайды?* *-Көктем келді,көктем келді!* *-Гүлдер, неге жайнайды?* *-Көктем келді,көктем келді!-* *Құстар, неге сайрайды?* *-Көктем келді,көктем келді!* *Міне, балалар, көктем келгеніне табиғат та, жануарлар да не істеп жүр?* ***АКТ технологиясымен жұмыс.*** ***Көктемнің алғашқы айы — Наурыз.*** *Бұл айда күн жылынып, қар еріп, жылғалардан су ағады. Бұтақтар бүршік жарып, жер көктейді. Жаңбыр жауып, күн күркірейді. Малдар төлдейді. Құстар жылы жақтан ұшып келеді. Күн ұзарып, түн қысқарады. Балалар*	***Мига шабул.*** ***Жұмбақ жасыру.*** ***Дид ойын: «Ойлан тап»*** ***Бұл қай кезде болады?*** ***Жұмбақ жасыру*** *Қар еріп , су ағады,* *Сарқырап сайға толады.* *Күн ұзарып жылиды,* *Бұл қай кезде болады? (көктем)* *Әрине, дұрыс айтасыңдар балалар! Қазір көктем мезгілі.* ***Суретпен жұмыс.*** *Көктем мезгілі туралы түсінік беру.* *-Көктемде табиғатта қандай өзгерістер болады?* ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ Көктем*** ***2-топ Бәйшешек*** ***3-топ Күн*** ***1-тапсырма.*** ***Дид ойын: «Суреттер сөйлейді»*** ***Шарты:*** *Көктем туралы суретке қарап әңгіме құрастыру.* *Әр топ суретке қарап әңгіме құрайды.* ***2-тапсырма.*** ***Дид ойын: «Даусынан таны»*** *Құстардың дауысын аудиодан тыңдап қай құстың дауысы екенін айтады.* ***Сергіту сәті*** *Тербеледі ағаштар,* *Алдымнан жел еседі.*

	тамашалау. *Күзде күн суыта бастайды. Күз мезгілінде жаңбыр жиі жауады. Күзде ағаштардың жапырақтары сарғаяды. Күзде егін піседі. Егінді адамдар жинайды.Күзде барлық жеміс-жидектер пісіп, жерге түседі. Жан-жануарлар да қысқа азық жинайды.* ***Дид ойын: «Тиінге саңырауқұлақ сыйлаймыз»*** ***Шарты:*** *Ермексаздан саңырауқұлақ мүсіндеу.* ***3 – ші терезені ашу.*** ***Көктем туралы бейнефильмді тамашалау.*** *– Көктем мезгілінде қандай табиғат құбылысы болады? Көктемде күн жылына бастайды. Қар еріп жылғалардан су ағады. Жыл құстары өз мекендеріне ұшып келе бастайды. Келе сала ұя салып, балапан басып шығарады. Ағаш бұтақтары бүршік жарады. Құрт-құмырсқа, аралар оянады.* *– Күн күркіреп, жаңбыр жауады.* ***Дид ойын: «Бүршік жарған ағаштар»*** ***Шарты:*** *Дайын ағаш макетіне жасыл ермексаздан бүршік жапсыру.* ***4 – ші терезені ашу.*** ***Қыс туралы бейнефильмді тамашалау.*** *– Ал, қыста қандай құбылыс болады?*	*көктемде тамшылар болады. Ұрыс, тынт музыка бізді көктемгі көңіл-күйге бөлей алады.* ***Тосын сәт*** *Есіктің арғы жағында дауыс естіледі.* *Ой, балалар, маған солай көрінді, әлде сендер де естідіңдер ме?* ***Педагог есіктен шығып, Қарғаны алып, топқа әкеледі*** *Балалар, қараңдаршы, бізге есіктің арғы жағында айқайлады, бұл не ?* *Балалар: Қарға.* *Балалар Қарға қатты уайымдап жатыр. Қарғаны құлағына әкеледі. Ол орманға ұшып келгенін және ол жерде әлі аязды және суық екенін айтады, ал қалада көктем келді, ал Қарға бізден орманға көктемді шақыруға көмектесуімізді сұрайды. көмектесеміз бе?* *Қарғаға көмектесу үшін орманға жетуіміз керек, орманға қалай тез жетуге болады?* *Ал мен ұшақ жасап, ұшуды ұсынамын. (Балалар құрсаумен ұшқан түрады). Біз қарғаны өзімізбен бірге аламыз. Ал орманға көктемді шақыру үшін ол туралы көп білу керекпіз.* *Сонымен біз орманға ұшатық.*	*түн қысқарады, алғашқы қоныс аударатын құстар келеді, жылы жел соғады. Осы тапсырманы орындап көктемге түсіріп жіберейік.* ***Шығармашылық бұрыш*** ***Дид ойын: «Көктемді безендір»*** ***Топтық жұмыс.*** ***А3 форматқа көктем мезгілін түсіру.*** *Ағып жатқан суды жапсыру.* *Аспан әлемін құрастырып жапсыру.* *Гүлдердің ортасына саусақ арқылы ермексаздан күлте салу* *Ағаштарға мақта таяқшасымен бүршік салу.* *Осы тамаша көріністі Көктемге түсіріп жіберейік.* *Біз көктем жіберген сыйлықты ашайық Қорап ашылмайды. Қорап ашылу үшін көктем туралы тақпақ айту керек екен.* *Қане көктем туралы кім тақпақ айтады.* ***Тақпақ. Көктем*** ***Жасыл көктем келеді*** ***Самал беттен өбеді.*** ***Көкте бұлттар көбейсе*** ***Молдір тамшы төгеді.*** *Қорапты ашу.* *Ішінен көңілді смайлтер шығару.* *Әр балаға мадақтап таратып беру.*	*көктем мезгілінің алғашқы күндерінде қандай мереке ні тойладық?* *Қандай мереке келе жатыр?* *8-Наурыз аналар мерекесі. Ұлыстың ұлы күні Наурыз мерекесі жаңа жылымыз бар.* ***Суреттермен жұмыс.*** *– Көктемде құстар келеді.* – *Көктемде келетін құстарды қалай атайды?* – *Көктемде келетін құстарды жыл құстары дейді.* *Жыл құстары: қарлығаш, қараторғай. Құстар – адамға дос. Оларға біз де қамқор болуымызкерек.* ***Дидактикалық ойын: «Жыл құстарын ата, көрсет»*** ***Шарты:*** *Суреттерден жыл құстарын ажыратып көрсету.* ***Көктем өрнегі*** ***Е.Өтетілеу ұлы.*** *Өлең жолдарын оқып, түсіндіру.* *Қар еріді,су ақты,* *Күндер кеңіді шуақты.* *Байтақ дала келбеті* *Түкті кілем сияқты.* ***Дид ойын: «Жақсы мен***	*Кіп - кішкентай ағаштар, Үлкен болып өседі.* ***3-тапсырма.*** ***Дид ойын: «Шебер қолдар»*** ***Шарты:*** *Әр топқа түсіндіру алдарына үлгісін көрсету.* *1 топ: Ағаштың бейнесін жапсыру* *2 топ: Ұяны қиылған пішіндерден ұя жапсру.* *3 топ: Құстың суретін бояту* ***4-тапсырма*** ***«Тыйым сөздер»*** *Әр топ жарыса тыйым сөздер айтады.* *Балаларды мадақтау.* ***Қорытынды.*** *Әр топты мадақтау.* *Жұлдызшалар тарату.*

	Қыста күн суық болады. Қар жиі жауады. Ағаштардың бұтақтарын қар басып, бұтақтар иіліп тұрады. Айнала аппақ қарға оранады. Боран соғып, үскірік аяз болады. Аюлар апанында үйқыға жатады. Өзендер мен көлдердің бетіне қалың мұз басады. *– Қар жауады* ***Дид ойын: «Суреттің қысы»*** ***Шарты:** Дәстүрден тыс май шаммен сурет салу.* ***Барысы:** Ақ қағазға майшаммен сурет салу, үстін көк бояумен бояу.* ***Дид ойын: «Бұл қай кезде болады?»*** ***Шарты:** Бөлмеде жыл мезгілдері бейнеленген орманның макеті тұр. Осы макетте төрт мезгілдің өзіне тән белгілері шатастырылып қойылған. Сол қатені түзеулері керек.* ***Қорытынды.*** *Сұрақ жауап арқылы қорытындылау* *Балаларды мадақтау.*	***Қызығушылықты ояту.*** *Ағаштардың макеттері, көктемнің белгілері бар суреттер орналастырылған.* ***Мига шабуыл*** ***Дид ойын: «Көктем немесе қыс?»*** *Қараңдар, балалар, біз қандай орманға ұштық?* *Балалар көктемнің белгілерін табады* *Балалар: Көктемгі орман, өйткені қар үйінділері жоқ, бұтақтарда қар еріген жерлер көрінеді, күн нұрын шашады.* *Көктемнің тағы қандай белгілерін білесіңдер?* *Балалар. Мұздар тамшылайды, қар ериді, бүршіктер шығады, күн ұзарады, түн қысқарады.* *Ал енді көктемді шақыратын кез келді.* ***Дид ойын: «Кенің даусы?»*** ***Құстар дыбысының фонограммасы.*** *Балалар, тыңдаңдар, құстар қандай көңілді сайрап жатыр. Көктем бізді естіп, құстардың көңілді сайрауымен орманға келген шығар.* *Балалар, көктемде алғаш келетін құсты атаңдар.* *Құстар неге ұшып келеді?* *Қараңдаршы, балалар, біздің Қарғамыз жалықты. Мен Қарғаға сыйлық жасауды ұсынамын. Үстелге отырайық.*		***жаман»*** ***Мақсаты:**Жақсы қасиет болса қолдарын шапалақтайды, жаман қасиет болса тыныш отыру.* *1) Көшет отырғызу.* *2) Ағаштарды сындыру.* *3) Құстарға жем шашу.* *4) Құстың ұясын бұзу.* *5) Ағаштарға су құю.* *6) Гүлдерді жұлу.* *7) Құстарға ұя жасау.* ***Балаларды мадақтау.*** –	

		Көктем суреттерін салып қарғаны көңілдендірейік. ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ: Ұшып келген құстарға ұя құрастыру.*** ***2-топ: Ұяға құстар жапсыру.*** ***3-Топ: Құстарға жем жасау.*** ***4-топ: Көктем мезгіліндегі ағаштарға бүршік салу.*** *Қарға өте риза болды.* *Рақмет міне орманымызға көктемді әкелдіңдер рақмет сендерге балалар.* *Ал біздің балабақшаға қайтатын кез келді.* *Экипаждан орын алайық. Біз қозғалтқышты іске қосамыз.* *Біз ұштық.* *Міне, біз енді балабақшадамыз.* ***Қортынды.*** *Балалар, қалай ойлайсыңдар, біз Қарғаның көктемді шақыруына көмектестік пе?* *Балалар. Иә.*			
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №7*** *Қараторғайдыбақылау*	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №14*** *Ағаштарға бақылау жасау*	***Картотека №19*** *Бұталарды бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуенненоралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.*				

	Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы					
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	*№9 1. Ояту* *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***№10*** *1.Ояну* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	***№10*** *1.Ояну* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	***№11*** *1. Ояну* *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*	***Жаттығу кешені №13.*** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртү, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дид ойын: «Сипап сезу»*** ***Шарты:*** *Сипап сезу арқылы заттың санын анықтау» (балалардың көздерін байлап, қолдарымен сипау арқылы санын анықтау)* ***Дид ойын: «Заттарды салыстыр»*** *Шарты: Суреттен ұзын-қысқа, көп- аз, биік- аласа, алыс- жақын, үлкен-кішкентай, астында-үстінде, жоғары- төмен ұғымдарын салыстыру* ***Суретпен жұмыс*** ***Дид ойын: «Көше бойындағы жолдарды ата»*** *Шарты: Жіңішке , жалпақ жол туралы түсінік беру.*	***Дид ойын: «Топтастыр»*** *Қалың кітаптарды қызыл сөреге, ал жұқа кітаптарды сары сөреге қоямыз.* *Қалың жұқа туралы түсінік беру.* ***Дид ойын. «Көпір саламыз»*** ***Шарты:*** *Балалар таяқшалардан көпір жасайды Балалар, мына таяқшалардың қандай (жуан, жіңішке)?*	***Дид ойын:«Салыстыр»*** *Тақтадағы заттарды көлеміне қарай (үлкен, кіші) салыстыру* ***Дид ойын: «Ретімен қою»*** *Шарты: сөреге 2 аю, ал жоғарғы сөреге 3 қоян қою.* ***Ашық сұрақ*** *«Аю қанша? Қоян нешеу? Қайсысы көп (аз): аю ма, әлде қоян ба? 2аз ба, әлде 3 аз ба?Олардың санын тең болуы үшіни не істеу керек?»* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Шарты:*** *.Балалардың заттарды көрсетіп салыстыру, үстінде, астында деген түсініктерін дамыту*	***Дид ойын:«Көп ,аз»*** *Шарты:Таратылған қарандашитар,ойыншық-тарды,орындықтарды топтастыру* ***Дид ойын: «Шарлар ұшып жүр»*** *Балалар, бізге құыршақтар шарлар сыйлап жатыр, бірақ та оларда жіптері жоқ, біз оларға «ұзын - қысқа» жіптерін түсіне сай тауып берейік.*	***Дид ойын: «Оң мен солды ажырат»*** *Оң мен сол қолдарын айыру керек. Көкеніс пен жеміс* *осылардың қайсысы оң мен сол қолда екенін табу керек.* *Мадақтау.* ***Шығармашылық жұмыс.*** ***Дид ойын: «Машинаның жолдары»*** ***I-топ:Шаршы тобына*** *Тар жолда келе жатқан машинаны қызылмен бояу* ***II-топ:Тіктөртбұрыш тобына*** *Кең жолда келе жатқан машинаны көк түспен бояу.* *Әр топ машинаны санау, түстерін атау.*

					
Балалармен Жеке жұмыс	***Картотека № 2*** ***Дид ойын:*** ***«Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын атап, суреттен таба алады* ***Бекарыс Бақбол***	***Картотека №8*** ***Дид ойын: «Құршақ қонаққа дайындалуда»*** ***Мақсаты:*** *үлкен-кішкене, жуан-жіңішке, ұзындығы бірдей деген өлшемдерді салыстыра алады.* ***Еламан Ислам***	***Картотека №10*** ***Дид ойын: «Танып ал да, атын ата»*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Нұрасыл Раян***	***Картотека №11*** ***Дид ойын: «Затты сипаттау»*** ***Мақсаты:****Заттарды көріп сипаттай алады.* ***Әмір Ислам***	***Картотека №13*** ***Дид ойын:«Не жоқ?»*** ***Мақсаты:*** *балалар жоқ затты тауып атын атап,сипаттама бере алады.* ***Нұржанат Бақбол***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс киюге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киімдегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №7*** *Қараторғайдыбақылау*	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №14*** *Ағаштарға бақылау жасау*	***Картотека №19*** *Бұталарды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төленетін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балалардың тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: дидактикалық ойындарды тереңдіру.

Әдіскер: _____ Нурберген Өскенгул

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ Өнерхан Алмагүл

_____ Шаймурат Харлыгаш

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Наурыз айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 04.03.2024	Сейсенбі 05.03.2024	Сәрсенбі 06.03.2024	Бейсенбі 07.03.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*			
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	***Дид ойын: «Жапырақты ажырат»*** *Мақсаты: Ұқсас белгісіне қарай жапырақтарды таба біледі.*	***Дид ойын: «Затты сипаттау»*** ***Мақсаты:*** *Заттарды көріп сипаттау арқылы өз ойын айта алады.*	***Дид ойын: «Табиғат құбылыстарын ата»*** *Мақсаты: табиғат Құбылыстарын ажырата алады.*	***Дид ойын: «Бұл қандай құс?»*** *Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуді, оларды ажырата біледі.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан			
Таңғы жаттығу	*Наурыз айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосылыша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***			
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*			
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында* *Жақсы дос көп табылар* *Мен де соның бірімін,* *Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып кездік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Тақырыбы:** *Анама бәрін арнаймын* **Осы кезде педагогтің телефоны шырылдап,** *педагог балаларға анасы хабарласып жатқанын айтып, тұтқаны алады.* *- Сәлеметсіз бе, анашым, халыңыз қалай?* *- Мен сізді қатты сағындым, жақын күндерде барып қалармын.* *- Бетіңізден сүйдім, сау болыңыз.* ***Ой қозғау.*** *- Балалар, сендердің аналарың қазір қастарыңда, ал сендер үлкен болып өскенде, оқу, білім, өнер қуып жан-жаққа кетесіңдер, сол кезде аналарыңмен жиі хабарласып тұруды ұмытпаңдар. Мен қазір анамды қатты сағынып жүрмін. Ол кісі ең мейірімді, ең сұлу, ең еңбекқор адам. Мен анамды қатты жақсы көремін. Ал сендер аналарыңды жақсы көресіңдер ме?* *- Не үшін жақсы көресіңдер?* *- Ол қандай адам?* *- Сендердің қандай істеріңе қатты ренжиді?* *- Ал қандай істеріңе керісінше қатты қуанады?* *- Сен ананды жиі қуантасың ба?* *- Үй шаруасында аналарыңа қандай көмек бересіңдер?* *(Балалар өз аналары туралы әңгімелеп айтып береді.)* ***Дид ойын: «Анама арналған гүл»*** ***Шарты:*** *Дайын салынған гүлді өздеріне ұнаған түспен бояу.* ***Ой дамыту.*** ***1-тапсырма.*** ***Дид ойын: «Көмекші»***	***Қызығушылықты ояту.*** ***Өлең оқу.*** *Көктем келді шуақты,* *Балаларды қуантты.* *Алақай-ау, алақай!* *Құстар сайрап, бақтар жайнап,* *гүл атты.* *Дала гүлге толыпты, Аққу көлге қоныпты.* *Алақай-ау, алақай!* *Көктем қандай, көктем қандай көрікті!* ***Ой қозғау*** ***Сұрақтар қою*** *-Өлеңде қай жыл мезгілі туралы айтылған?* *-Оны қандай белгілері арқылы білдіңдер?* ***Ой дамыту.*** *Балаларды терезе алдына шақырып, даладағы өзгерістер туралы әңгімелеулерін сұрайды. Табиғаттағы өзгерістер туралы толықтыру. Балаларға сұрақтар қою.* *- Көктемде табиғатта қандай өзгерістер болады?* *- Көктем мезгілінде неше ай бар? Атап беріңдер? Қазір қандай ай?* *- Көктем мезгілінде қандай құстар ұшып келді? (тырналар, қарлығаштар, қарғалар, сары шымшық)* *-Көктем мезгілінде қандай алғашқы гүлдер шығады? (бәйшешек,қызғалдақ)* *- Көктемде қандай жұмыстар жасалады?* *(Көктемде ауланы, көшелерді тазартады, ағаштардың түбінің топырағын қопсытады,*	***Ой шақыру*** ***Дид ойын: «Ойлан тап»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Ақ қар еріп, су көбейіп,* *Сай–салаға толады.* *Ағаш басы бүршік шашып,* *Гүл, бәйшешек толады.* *Бөбектерім, айтыңдаршы.* *Бұл қай кезде болады?* *– деп ойлайсыңдар.* *Мағынасын түсіндіру.* *– Неге көктем мезгілі деп ойлаймыз?* *– Көктем мезгілінің қыс мезгілінен қандай ерекшелігі бар?* ***Бақылау.*** *-Далаға қарайық не көріп тұрсыңдар?* *-Қар бар ма?* *- Көктемде ағашта нелер пайда болады?* ***Сергіту сәті:*** *Тербеледі ағаштар,* *Алдымнан жел еседі.* *Кіп-кішкентай ағаштар,* *Үп-үлкен боп өседі.* *Балаларды топқа бөлу* ***Топқа бөлу.*** ***1-Топ.*** *Кляксография әдісі арқылы сурет салады.* ***2-Топ.*** *Ағаштарға бүршік жапсырады.*	***Ой қозғау.*** ***Балалар қазір қандай мезгіл?*** ***Көктем*** *Көктем мезгілінде орман қандай болып жатқан көруге саяхатқа барғыларың келе ма?* *Саяхатқа немен бару керек екенін білу үшін, мына пішіндерден поезд құрастырып алайық.* ***Дид ойын: «Көңілді поезд»*** ***Шарты:*** *Пішіндерден поезд құрастыру.* *Әр түрлі түстер арқылы вагондарға (орындыққа) міну* ***Саяхат тәртібі.*** *Өзін ұстау ережелері* *-Ағаштардың бұтақтарын сындырма;* *-Гүлдерді жұлма;* *-Саңырауқұлақтарды баспа;* *- От жақпа;* *-Орманға жалғыз баруға болмайды.* *-Жүгіруге болмайды.* *-Асығуға болмайды.* ***Баяу әуен ойнайды.*** ***Орманға да келдік*** *балар жан – жаққа назар аударайықшы табиғат қандай керемет, қазір көктем мезгілі. Балалар, қарандаршы мынау кірпінің ізі ғой. Балалар, қарандаршы мына жерде суреттер жатыр, сірә кірпі мына суреттерді бізге тығып кеткен болар.* ***Ой дамыту*** ***Суретпен жұмыс.*** *Тәрбиеші суреттерді тақтаға ілін әңгімелейді.* ***Сергіту сәті:*** *Тербеледі ағаштар,*

	Шарты: *Үй шаруасында анаңа қандай көмек көрсетесің? Суреттерден белгілеп көрсет және айтып бер.* ***Дид ойын: «Дастарханды әсемде»*** ***Шарты:*** *Дастарханға керек заттарды жапсыру.* ***Дид ойын: «Мен де!»*** *Шарты: Педагог айтқан іске келіссе, балалар «Мен де!» – деп қосылып айтып отыру керек, ал келіспесе, «Жоқ» – деп наразылықтарын білдіруі қажет.* *П: Мен анамды жақсы көрем!* *Б: Мен де!* *П: Мен анама көмектесемін!* *Б: Мен де!* *П: Жұмыстан келгенде қарсы аламын.* *Б: Мен де!* *П: Ойыншығымды шашып тастаймын.* *Б: Жоқ!* *П: Киімімді жинап қоямын.* *Б: Мен де!* *П: Ыдыстарды жуып қоямын.* *Б: Мен де!* *П: Ініме мен қарамаймын, оны жылатамын.* *Б: Жоқ!* *Педагог осы тектес сөздерді тез-тез айтып, балаларды шатастыруға тырысады, балалар барынша мұқият болып, анасын ренжітетін іске келіспейді.* ***2-тапсырма.*** ***Анаң сені қалай еркелетеді?*** *Еркелеткенде неге теңейді, суреттердің ішінен*	*ағаштарды әктейді, құстарға ұя жасайды, ағаштар егеді)* *- Наурыз айында қандай мерекелерді атап өттік?* ***Слайд. Көктем мезгілі.*** *- Балалар осы суретімізге ат қояйықшы, қандай ат қойғыларың келеді?* ***Дид ойын: «Жер, су, ауа»*** *«Жер» десе, допты қағып алған бала бір үй жануарын немесе жабайы аңның аты айтады.. «Ауа» дегенде бір құс айтылуы тиіс. Ал «Су» дегенде суда жүзетін құстың, көліктің атын айтуы керек.* ***Бақылау .*** *Даладан ағаш бұтақтарын алып келгенін көрсету. Балаларға мұқият қарауға ұсыныс тастау. Бұтақтарда бүршіктер пайда болғанын және даладағы ағаштардың да бұтақтарында осындай бүршіктер түрганын айту. Бұтақтарды ыдысқа салып, оған су құйып күнделікті осы күннен бастап бұтақтарды бақылайтындарын айтады.* ***Шығармашылық бұрыш*** ***Дид ойын: «Көктем көрнісі»*** ***Шарты.*** *Көктем көрнісін бейнелеу.*	*Балалардың жұмыстарын бақылау.* *Жеке көмек көрсету.* ***Дид ойын «Біздің көрме»*** *Көрме ұйымдастыру* *Балалардың жұмысын қорытындылау.* ***Тақпақ*** *Бүршік шашып, жапырақ ашып,* *Даланы гүлдер басады.* *Сұлу **көктем** есігін ашып,* *Шуағын бізге шашады* ***Балаларды мадақтау.***	*Алдымнан жел еседі.* *Кіп-кішкентай ағаштар,* *Биік болып өседі.* ***Ой дамыту.*** *- Балалар, бүгін біз табиғат туралы әңгімелесеміз. Бізді қоршаған орта:* *жан-жануарлар мен өсімдіктер. Жер мен Ай, Күн, алыстағы жұлдыздар – осылардың барлығы табиғат деген ұғымды білдіреді. Табиғат тірі табиғат және өлі табиғат болып екіге бөлінеді* ***Дид ойын: «Жалғасын тап»*** *Жансыз табиғат - ....* *Жанды табиғат - ....* *Жанды табиғат жансыз табиғатсыз .... (тіршілік ете алмайды)* *Балалар, бәріміз топқа қайтатын кез келді.* *Бір, екі, үш, төрт, бес,* *Аяқты басамыз тез тез...* ***Дид ойын: «Экологиялық бағдаршам»*** ***Шарты:*** *Экологиялық жүйені бұзбау керек, яғни тыйым салатын белгілер, ұяларды, құмырсқаның илеуін бұзуға, өрмекшінің торын бұзбауға, жәндіктерді аулауға тыйым салынғанын суреттерден айырып жинау.* ***Дид ойын: «Ормандағы қанқызы»*** ***Сурет салудың әдіс тәсілдерін көрсету,түсіндіру.*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ қанқызының суретін салу.*** *Жұмыс ретімен таныстыру:* *-Денесін дөңгелек немесе жарты дөңгелек қылып саламыз.* *-Басын дөңгелектеп саламыз.*

	тауып белгіле және айтып бер. – Балалар, аналарың сендерді қатты жақсы көреді екен, оны мен сендерді еркелететін теңеулерден байқадым. Ал сендер аналарыңды қалай жақсы көресіңдер, оларды неге теңер едіңдер? **«Менің анам».** Сызба бойынша өзіңнің анаң туралы әңгіме құрастыр. **Дид ойын: «Сойлемді анықта».** Менің анам (қандай?)__ Анамның сыргасы ... Анамның сақинасы ... Анамның ыдыстары ... Қортынды Балаларды мадақтау.	Балаларды топқа бөлу. **1-топ:** Көктем гүлдерін құрастыру. **2-топ:** Дайын көктемгі ағашқа саусақ арқылы бүршік салу. **3- топ:** Құстарға ұя жапсыру. **4-топ:** Үяға жем мүсіндеу. Әр топ өз жұмысына сойлем құрау. Мыс: Көктемде құстар ұшып келеді, мен оған қамқорлық жасаймын, сол үшін ұя жасадым. Көктемде ағаштар бүршік жарады, бүршіктен жапырақтар шығады. **Қорытынды.** Балаларды мадақтау.		-Басынан көз,мұрын,ауыз, мұртшаларының орнын белгілетеміз. Үстіне саусақпен қара нүктелерін саламыз. **2-топ: Қанқызын мүсіндеу.** **Дид ойын: «Қанқызының достары»** Үлгі көрсету,түсіндіру. Балалардың өз бетінше жұмысы. **Қортынды** Адам орманның қонағы болып табылады және ол қонаққа барғанда қожайынның үйін бұздірмей өзін дұрыс ұстау ережелері қажет екенін есте ұстауы тиіс. Балаларды мадақтау.
Серуенге дайындық	**Киіну:** Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.			
Серуен	**Картотека №16** Бұталарды бақылау.	**Картотека №18** Құстардың ұшып келуін бақылау	**Картотека №19** Қараторғайларды бақылау.	**Картотека №20** Ұяларды бақылау.
	Көктем серуен картотекасынан			
Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.			
Түскі ас	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау			
Күндізгі ұйқы	Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау			

Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№9** *1. Ояту* *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	**№10** *1.Ояну* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	**№11** *1. Ояну* *Көзімізді ашайық Аунап,* *құнап алайық* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*	***Жаттығу кешені №13.*** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан			
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дидактикалық ойын****: «Сипаттап бер»кубизм әдісі)* ***Мақсаты:*** *Кубиктің жан-жағындағы үй жануарларының атын атап* *әңгімелеп беруге үйрету, тіл байлықтарын дамыту, сөздік қорларын молайту.* ***Сергіту сәті.*** ***Дидактикалық ойын: « Төлін тап»*** *Ойын шарты: Бір күні Хамит атай өрісте төрт түлік малын жайып жүр еді. Бір мезгілде күн бұлттанып жаңбыр жауады. Қатты жаңбырдың кесірінен төлдер өздерінің енелерінен ажырап қалады, енді балалар барлығымыз Хамит атайға және төлдердің енелеріне қауышуға көмектесейік.*	***Ғажайып сәт*** *Топқа қоян жүгіріп келіп жылайды.* *Ой, балалар, бүгін менің үйімді қасқыр бұзып тастады. Менің әдемі мынадай үйім бар еді (суреттін көрсетеді). Енді әдемі үйімнен тек қана мына бөлшектері ғана қалды, оларды құрастырмақшы болып едім тұк шықпады маған көмектесіңдерші?* ***2-топқа бөлу.*** *Дамыту орталығына шақыру.* *Үлгімен жұмыс* *балаларға үйдің құрылымымен таныстыру.* ***1-топ*** *конструктодан үй жасайды.* ***2-топ*** *құрылыс материалдарынан үй жасайды.* ***Өз бетінше жұмыс.*** *Қоян:* *-Ой, балалар мына үйлер менің үйімнен де әдемі болып шығыпты, маған қатты ұнады. Рахмет айтып қоштасады.* *жөндеуші* *Сұрақ-жауап арқылы оқу іс-әрекетін қорытындылау.*	***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру*** *Қолы жоқ, аяғы жоқ- қозғалады, ауызы жоқ тыныс алады, қоректенеді,- бұл не болды?* *Сұрақ- жауап жұмбақтың шешуіне байланысты.* ***Ой дамыту:*** *Суретпен жұмыс* *Балалар өсімдіктер қайда өседі?* *Өсімдіктердің адам өміріндегі маңызы қандай?* *Өсімдік өсу үшін не керек?* *Өсімдіктер өсу үшін не істеуіміз керек?* ***Топтарға бөлінеміз:*** ***1-Топ: Бөлме гүлі*** *(бөлме гүлдерін сүртіп, оларға күтім жасайды).* ***2-Топ: Дала гүлі.*** *(Гүлдерді отырғызады.)* ***3-Топ: Бақша гүлі*** *Сөйлем құрау.* ***Балаларды мадақтау.***	***Дид ойын: «Кім жылдам?»*** ***Жұмбақ жасыру:*** *Аналарға сыйлайтын,* *Аралар бар жинайтын.* *Бұл немене, балалар,* *Үзуге адам қимайтын* ***Ой дамыту.*** ***АКТ технологиясымен жұмыс.*** *(Слайд арқылы гүлдер туралы әңгімелеу).* ***Топқа бөліну*** ***1 – топ:*** *Бәйшешектен біземіз,* *Көктем келіп қалғанын.* *Мәз боламыз, күлеміз,* *Көрсек гүлін жарғанын.* ***2 - ші топ:****Алғаш рет күркіреп,* *Ағыл – тегіл жауса күн.* *Қырға шығар дүркіреп,* *Көктем басы – жауқазын.* ***3 - ші топ:*** *Үзбіреген бақбақ,* *Үлпілдеген аппақ.* *Уф! – десем, бақбақ,* *Ұшасың гой қаптап.* ***Гүлдер*** *Гүлдер, гүлдер көк гүлдер,* *Қызыл гүлдер, көп гүлдер* *Өсе берші нұрланып,* *Өсе берші ырғалып*

Балалармен Жеке жұмыс	***Картотека № 2*** ***«Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқызып, суреттен таба білуге үйрету.* ***Бақбол Раян***	***Картотека №6*** ***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалардың тілін, ой-өрісін дамыту* ***Нұржанат Әмір***	***Картотека № 12*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: Түстер туралы ұғымын бекіту,түстердің атын білуге машықтандыру* ***Бекарыс Еламан***	***Картотека №13*** ***«Не жоқ?»*** *Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу.* ***Айдина Ислам***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)			
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*			
Серуен	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*	***Картотека №18*** *Құстардың ұшып келуін бақылау*	***Картотека №19*** *Қараторғайларды бақылау.*	***Картотека №20*** *Үяларды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру			
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.*	*Ата аналармен балалардың бүгінгі іс-әрекеттері туралы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.*	*Балалардың денсаулығы жайлы әңгімелесу. Ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп жеулерін ата-аналарға түсіндіру. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ Нурберген Өскенгул

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ Өнерхан Алмагүл

_____ Шаймурат Харлығаш

«

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Наурыз айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 11.03.2024	Сейсенбі 12.03.2024	Сәрсенбі 13.03.2024	Бейсенбі 14.03.2024	Жұма 15.03.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын:*** ***«Танып ал да, атын ата»*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атап, өз ойын айта алады.*	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты:,түрлі түсті бояудағы түстерді сәйкестендіре алады.*	***Дид ойын:*** ***«Үйжануарлары»*** *Ойынмақсаты:* *Үйжануарларынолардыңдене мүшелерін атау, суреттен өз төлдерін тауып қоя біледі.*	***Дид ойын:*** ***«Менің сүйікті ертегім»*** ***Мақсаты:*** *ертегі кейіпкерлері атап, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата алады.*	***Дид ойын:*** ***«Құстар біздің досымыз»*** ***Мақсаты:*** *Суреттер бойынша құстарға қамқорлықпен қарауды түсінеді.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Наурыз айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Отбасында гүліміз,* *Көңілді өтер күніміз.* *«Қайырлы таң!» деп айтамыз,* *Бір болып кешке қайтамыз.*	*Кәне, кәне тұрайық,* *Үлкен шеңбер құрайық.* *Тұрсақ егер шеңберге,* *Алақанды ұрайық*	*Ерте тұрып күнде мен* *Тереземді ашамын.* *Сәлем деймін күнге мен* *Шаттық әнге саламын.*	*Кел, балалар, күлейік,* *Күлкіменен түлейік!* *Қабақ түйген не керек,* *Көңілді боп жүрейік!*	*Кел, балалар, күлейік!* *Күлкіменен түлейік!* *Күлкі көңіл ашады,* *Күліп өмір сүрейік!*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Психологиялық көңіл-күй.** -Балалар, терезеден күн нұрын төгіп тұр екен. Күн көзінен қуат алып, бір – бірімізге ыстық жебіздерімізді арнайық. Балалар қазір жылдың қай мезгілі? Көктем мезгілінде табиғат қандай өзгеріске ұшырайды? **Қызығушылықтарын ояту.** **Тосын сәт.** Топқа Тазша бала келеді. Тәрбиешімен, балалармен амандасады. Тазша: - Балалар, елге көктем келді, Наурыз мерекесі жақындады.. Наурыз мерекесі туралы сендер не білесіңдер? Балалар Тазша балаға наурыз мерекесі туралы слайд көрсетейік. **АКТ технологиясы** «Наурыз» мейрамы. **Ой дамыту.** Наурыз-думан мерекесін бүкіл халық тойланады. Қазақ даласына жаңа жыл, ұлыстың ұлы күні, күн мен түннің теңелгенкезі келді. Мал төлдеп, қозы-лақтар ойнап, табиғат оянатын кез. -Ата-бабамыз осы мерекені ауыл-ауылда тойлап,	**Мига шабуыл** **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** **Шарты:** Киімдер туралы берілген жұмбақты шапшаң шешіп білу 1.Адамның сәні 2.Бір нәрсе менен бөлек, Онсыз жоқ мәні Кейде менен аласа, (киім) Мұндай қызық дүниеде, Көріп пе едің тамаша (Бөрік) 3.Күні бойы сен оны, Екі аяқтап басасың, Жатар кезде өзіңнен Аулақтатып қоясың (етік) **Ой қозғау. Сұрақ қою.** -Айтыңдаршы,балалар қандай ұлттық киімдерді білесіңдер? -Суреттерді көрсетіп талдау,ұл бала мен қыз баланың киімдерін көрсету. Ұлттық киімдер туралы түсінік беру. **Шығармашылық жұмыс.** Балалрды таңдауы бойынша үш орталыққа бөлу. **Бірінші орталық :** Дайын қиындылардан саукеле жапсыру.	**Қызығушылықтарын ояту.** -Балалар, бүгін біз әженің үйіне қонаққа барамыз. Бізді ұзақ жол күтіп тұр, тез жету үшін өлең жолдарын тыңдайық. **Шақырақ. Серік Әкірамұлы** Киіз үйге кіргенде, Бәрі басын иеді. Оның сыры білгенге, Шаңырақ қой киелі. Кереге, уық ғажап тым, Кестелі ою өң береді. Киіз үйі қазақтың, Жер шарындай дөңгелек. **Өлең не туралы айтылған?** **Киіз үйдің пішіні неге ұқсайды?** **Дид ойын: «Киіз үй»** Шарты: Үлгіге қарап қиынды суреттерден киіз үй құрастыру. **Сергіту сәті:** Доңгеленіп тұрайық, Керегені қарайық Уық болып иіліп, Шаңыраққа киіліп, Киіз үйді құрайық. **Әженің үйіне келу.** Әжемен амандасу.	**Қызығушылықты ояту.** Балалар бүгін топқа келсем үстел үстінде қорапша тұр. Қандай әдемі қорапша! Ос қорапшаның ішінде не бар екенін көргілерің келе ме? Олай болса ашып көрейік. Балалар не көріп тұрсыңдар? Түрлі-түсті асықтар. Қандай әдемі асықтар! Асық не екенін білеміз бе? **Ой дамыту.** **АКТ технол** Асық – қазақ халқының ұлттық ойыны. Асық төрт түлік малдың сүйегінен алынады. Үлкен малдың асығы үлкен болады, аз мына кішкентай асықтар қойдан, ешкіден алынады. Асық ойыны – қазақ халқының ежелгі өте кең тараған ойындарының бірі. **Сергіту сәті:** Секіреміз топ-топ, Шапалақтап көп-көп. Иілеміз оңға қарай бір, екі, үш, Иілеміз солға қарай бір, екі, үш **Дид ойын: «Кім тапқыр»** **Шарты:** Қорапшаның ішіндегі асықтардан тапсырма орындау.	**Қызығушылықтырын ояту.** **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** **Жұмбақ жасыру.** Сәбиге сәнді үй, Әжеге ән-күй. **(бесік)** Бесікке іледі, Әнінде, дәмінде, Сәбилер біледі.**(сылдырмақ)** **Ой дамыту** **Бесік туралы түсінік беру.** Сұрақ – жауап. -Бесік деген не? -Ол не үшін керек? -Оны неден жасаймыз? **Сөздік жұмыс:** Бесік, тербету, жұбату, бесікті алластау, бөпе, сылдырмақ т.б. **Өлең оқу.** **«Әлди, әлди ақ бөпем»** **«Әлди,әлди ақ бөпем»** Әлди, әлди, ақ бөпем, Ақ бесікке жат, бөпем! Қонақ келсе, қой, бөпем, Қой тоқтысын сой, бөпем, Құйрығына той, бөпем **-Өлең не туралы айтылған?** **Ғажайып сәт.** – Айгүл құыршақтың

	қазақтың ұлттық ойындары ойналады. Қазақтың кең дастарқаны жайылады. Қазақтың ұлттық киімдері киіледі. Алтыбақан, той-думан болады. Жеті тағамнан жасалатын наурыз көже пісіріледі. Міне, Наурыз мерекесінің ерекшелігі осылар. ***Сергіту сәті.*** Қара жерге биі ***Наурыз көже.*** Балаларға Наурыз көже туралы түсінік беру. Наурыз көже Наурыз мерекесінде дайындалатын негізгі тағам. Оған жеті түрлі дәм қосылады. Бидай, ет, тұз, сүт, бұршақ, сары май, құрт немесе айран қосылады. «Жеті» қасиетті сан. ***Дид ойын: «Атын ата»*** ***Шарты:*** көжеге қосылатын тағамдарды атау. ***Тәшіа:*** - Балалар,рахмет сендер наурыз мерекесі туралы көп түсінік беріп жатырсыңдар.	***Екінші орталық*** саукеленің суретін салады. ***Үшінші орталық*** мозаикамен сауке жасайды. ***Қорытынды.*** Сұрақтар ілмегі арқылы қорытындылау. Балаларды мадақтау	-Балалар әженің үйінде қандай бағалы бұйымдар көп екен. Әже бағалы бұйымдарымен таныстырады. -Әже осының ішінде әдемі болып көрініп тұрғаны сандық. Осы сандықты қайдан алғаныңызды, қалай жасалғанын айтып беріңізші. ***Сандықпен таныстыру.*** ***Ой дамыту.*** ***Суретпен жұмыс*** тақтаға бірнеше қолөнер туындыларының суреттерін ілу. Балалар олардың аттарын атау. Мысалы: қоржын, сандық т.б. Бұларды қолөнер туындылары екенін түсіндіру. ***Сергіту сәті:*** Шеңбер болып тұрайық, Керегені құрайық. Уық болып иілің, Шаңырақты құрайық ***Дид ойын: «Көлеңкесін***	***1-тапсырма.*** ***Дид ойын: «Топтастыр»*** ***Шарты:*** Асықтарды түсі бойынша жинау. ***2-тапсырма. Дид ойын: «Қоржын»*** ***Шарты: Асық салатын қоржынға ою жапсыру.*** ***3-тапсырма.*** Дид ойын: «Әдемі асықтар» Шарты: Асықтарды әр түске бою. Балалардың жұмысын көрме ұйымдастыру Балаларды мадақтау. ***Қортынды*** Сұрақ-жауап Балалар бүгін біз не туралы өттік? Асықты неден аламыз? Асықпен қандай ойындар ойнаймыз?	қонаққа бөпесін алып келуі. -Бесікке салу дәстүрін көрсету. –Әлең жолдарын бәрі бірге айтып бөпені ұйықтату. ***Дид ойын: «Ерекшелігін тап»*** ***Шарты:*** Наурыз мейрамының ерекшелік-терін суреттен топтау. ***Шығармашылық бұрыш*** Еркін тақырыпта ***Қортынды*** Сұрақ-жауап Балаларды мадақтау.

	Тәрбиеші: Наурыз мерекесінің сәні ұлттық ойындар. Сендер қандай ұлттық ойындарды білесіңдер? ***Балалар:*** *- «Бәйге», «Алтыбақан», «Арқан тартыс», «Қыз қуу», асық ойындары, «Көкпар» т.б..* ***Қимылды ойын: «Арқан тартыс».*** ***Қорытынды.*** *Балалар, Наурыз туралы көп біледі екенсіңдер. Тәтіш бала балаларға рахмет айтып қоштасады. Бүгін не туралы айттық?* *-Наурыз қандай мереке?* *-Қандай ұлттық ойындарды білесіңдер?* *Балаларды мадақтау.*		***тап»*** *Шарты: берілген жиһаздардың көлеңкесін тауып орналастыру және оны атау.* ***Рефлекция*** ***Сұрақтар ілмегі*** *арқылы қорытындылау.* *-Сандықты неден жасайды?* *-Ол сандықты не үшін қолданамыз?* *-Үйлеріңде сандық бар ма?* *Балаларды мадақтау.*	***Тақпақ. Асығым.*** *Ал, ойналық, балалар,* *Әр асықта баға бар.* *Ұта білген баланы –* *Әрбір бала бағалар.* *Балаларды мадақтау.*	
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №16*** ***Бұталарды бақылау.***	***Картотека №17*** ***Шырша және қарағайды салыстыра бақылау.***	***Картотека №18*** ***Құстардың ұшып келуін бақылау***	***Картотека №19*** ***Қараторғайларды бақылау.***	***Картотека №20*** ***Ұяларды бақылау.***
	Көктем серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды*				

	дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№14. 1.Ояну*** *Бойымызды жазайық,* *Қолымызды созайық.* *Жаттығулар жасайық.* *Ұйқымызды ашайық.*	***№16 1.Ояну*** *Көздеріңді ашыңдар,* *Кірпіктеріңді көтеріңдер.* *Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар,* *Бір - біріңе жымиыңдар*	***№15. 1.Ояну*** *Кел балалар тұрайық,* *Қолымызды жоғары созайық.* *Еңкеймеіз еденге, арқамызды тік ұстап,* *Бір демалып алайық.*	***№13. 1.Ояну*** *Ұйқымызды ашайық* *Қолымызды созайық* *Енді қане бәріміз,* *Жаттығуды жасайық.*	***№ 12. 1. Ояну*** *Күнге қарап күлімдеп* *Көзімізді ашамыз* *Бойды түзе, көтер басты* *Сергіп ұйқы ашамыз*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртү, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дид «Нан дастарханға қалай келеді?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар бидайды қалай өсіру және одан нанды қалай жасау жөніне түсінеді. Диқаншылардың еңбегін құрметтеуді біледі. (әлеумет саласы карт)*	***«Біздің шаңырақ»*** ***Е.Өтетілеуов*** *Атамнан басталар* *Әжеммен қосталар* *Отбасым мынылар:* *Ең жақын адамдар* *Әкем мен анам бар* *Бір туған ағам бар* *Бір туған апам бар...* *Бәрін жақсы көремін* *Еркелеймін еремін!* ***Қимылды ойын: «Тату-тәтті отбасы» Ойын мақсаты: Балалар*** *үлкендерді сыйлауға, отбасы мүшелерін дұрыс атауды біледі.*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасында гүлдің* *Ойнап бүгін жүрдім* *Қызыл, көкшіл, сары* *Әп-әдемі бәрі* *Енді ғана білдім-* *Мен де балғын гүлмін!*	***Құстар туралы тақпақ*** ***Қарлығаш*** *Адамзаттың жақыны* *Қарлығаш та ақылды* *Көгершін мен екеуі* *Жайлайды бір шатырды* ***Торғай*** *Таспен атып торғайды* *Ұя бұзған оңбайды* *Құс өкпелеп кетеді* *Бақшамызға қонбайды.* ***қимылды ойын:«Ұшты-ұшты»*** ***Мақсаты:****балалардың ойлау қабілетін дамыту.*	***Санамақ*** *Бір үйде біз нешеуміз?* *Кел санайық екеуміз.* *Бас бармағым - атам,* *Балан үйрек - апам,* *Ортан терек - әкем,* *Шылдыр шүмек - анам,* *Кішкентай бөбек - мен.* *Біз үйде нешеуміз?* *Біз үйде – бесеуміз* ***Дидактикалық ойын:«Құлыпты аш»*** *Мақсаты:логикалық ойлай алады, геометриялық пішіндерді түрі және түсі бойынша ажырата алады.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Логикалық ойын: «Өз үйіңді тап»*** *Шарты: Балаларға түрлі-түсті дөңгелек тарату. Белгі бойынша балалар дөңгелекті түсі бойынша үлкен шеңберлерге тұра қалады.* ***Бекарыс Ислам***	***«Ертегілер елінде»*** *Ертегі айту арқылы байланыстырып сөйлеуі дамиды., сөздік қоры молаяды* ***Бақбол Раян***	***Логикалық ойын: «Сәулеге киімдерін*** *жинауға көмектес»* *Шарты:Балалар суретке зер салып, не көріп тұрғанын атап шығады да, оларды сызық арқылы шкафқа немесе сөреге салады.* ***Әмір Нұрасыл***	*Үстел-үсті ойын: «Суретті беттестір»* *Шарты: Ұқсас суреттерді пішінімен түсіне сәйкес беттестіру.* ***Ислам Бекарыс***	*«Фребель сыйы»* *Мақсаты: Фребель ойыншықтары арқылы балалардың таным қабілеттерін арттыру.* ***Әмір Ислам***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				

Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №16 Бұталарды бақылау.***	***Картотека №17 Шырша және қарағайды салыстыра бақылау.***	***Картотека №18 Құстардың ұшып келуін бақылау***	***Картотека №19 Қараторғайларды бақылау.***	***Картотека №20 Үяларды бақылау.***
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлыгаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Наурыз айы III апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 18.03.2024	Сейсенбі 19.03.2024	Сәрсенбі 24.03.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*		
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*		
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Бұл қандай құс?»*** *Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуді, оларды ажырата біледі.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан		
Таңғы жаттығу	*Наурыз айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***		
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*		
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Сиқырлы айнадан* *Өзімді көремін.* *Бақыттан жайнаған.* *Көзімді көремін.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып келдік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Ой қозғау.*** *Балалар, сендер балабақшаға келгенде бүгінгі таңның қандай екенін байқаған боларсыңдар. Ауасы молдір, жеңіл, таза. Күн жарық және жылы. Аспан биік және көкшіл. Осы таңғажайып таңда көңіл-күйлерің қандай?*	***Қызығушылықты ояту.*** *Бұл әдемі, қуанышты әуен сияқты.* *Не болды, не болып жатыр екен?* *Әуе шары ұшып келеді* *Сәлемдемеге салынған күн. Сәлемдемеде хат бар*	***Ой қозғау.*** ***Балалар қазір қандай мезгіл?*** ***Көктем*** *Көктем мезгілінде орман қандай болып жатқан көруге саяхатқа барғыларың кел* *Саяхатқа немен бару керек екенін білу үш*

	(Жақсы, көңілді және қуанышты). ***Қызығушылықты ояту.*** *Иә, бүгін шуақты және қуанышты күн. Біздің тобымызда қуаныш неге артқанын білесіңдер ма ?* *Қуаныш жол бойымен жүгірді,* *Қуаныш барлық терезелерді ашты,* *Қуаныш барлық балаларды оятты,* *Қуаныш бізге жылулық берді.* ***Бұл не қылған қуаныш екенін білгілерің келе ма?*** *Біздің қуанышты көңіл-күйімізді қолдау үшін музыкалық шығарманы тыңдайық.* ***«Көктем» музыкасын тыңдау.*** *Сендерге бұл музыка ұнады ма? (балалардың жауаптары) маған да ұнады.* *Балалар, бұл музыка қай мезгіл туралы деп ойлайсыңдар?* ***Балалар: Көктем туралы.*** ***Неге олай ойлайсыз?*** *Өйткені музыкада тамшылар естіледі, ал көктемде тамшылар болады.* *Дұрыс, тіпті музыка бізді көктемгі көңіл-күйге бөлей алады.* ***Тосын сәт*** *Есіктің арғы жағында дауыс естіледі.* *Ой, балалар, маған солай көрінді, әлде сендер де естідіңдер ме?* ***Педагог есіктен шығып, Қарғаны алып, топқа әкеледі*** *Балалар, қараңдаршы, бізге есіктің арғы жағында айқайлады, бұл не ?* *Балалар: Қарға.* *Балалар Қарға қатты уайымдап жатыр. Қарғаны құлағына әкеледі.* *Ол орманға ұшып келгенін және ол жерде әлі аязды және суық екенін айтады, ал қалада көктем келді, ал Қарға бізден орманға көктемді шақыруға көмектесуімізді сұрайды. көмектесеміз бе?* *Қарғаға көмектесу үшін орманға жетуіміз керек, орманға қалай тез жетуге болады?*	*-Балалар, мына әдемі шармен Көктем бізге хабар мен пакет жіберді* ***Хабарламаны оқиды.*** *«Құрметті балалар, мен сендерге өзімнің досым және көмекшім, нәзік көктем Күнін сыйлықтармен жіберемін. Ал менің сыйлықтарымды сіздердің ең еңбекқор және белсенділерің аласыңдар, сәттілік тілеймін!* *Тәрбиеші: Ақыры, қыстан кейін бізге көптен күткен, жылы да, жаймашуақ көктем келді. Сондықтан көктемде мен тек нәзік сөздер айтқым келеді.* ***Дид ойын:«Көктем аты»*** ***Көктем қандай?-шуақты*** ***Көктем –қуанышты*** ***Көктем.....*** *Балалар көктем бізге өте қиын тапсырма жіберіпті. Оны аяқтау үшін көктем мезгілінің қандай белгілерін білесіңдер?* *қар еріді, күн жарқырайды, құстар ұшады, бұлақтар ағады, жануарлардың төлдейді, алғашқы гүлдер гүлдейді, күн ұзарады және түн қысқарады, алғашқы қоныс аударатын құстар келеді, жылы жел соғады.* *Осы тапсырманы орындап көктемге түсіріп жіберейік.* ***Шығармашылық бұрыш*** ***Дид ойын: «Көктемді безендір»*** ***Топтық жұмыс.*** ***А3 форматқа көктем мезгілін түсіру.*** *Ағып жатқан суды жапсыру.* *Аспан әлемін құрастырып жапсыру.* *Гүлдердің ортасына саусақ арқылы ермексаздан күлте салу* *Ағаштарға мақта таяқшасымен бүршік салу.* *Осы тамаша көріністі Көктемге түсіріп жіберейік.* *Біз көктем жіберген сыйлықты ашайық Қорап ашылмайды.* *Қорап ашылу үшін көктем туралы тақпақ айту керек екен.*	*мына пішіндерден поезд құрастырып алайық.* ***Дид ойын: «Көңілді поезд»*** ***Шарты:*** *Пішіндерден поезд құрастыру. Әр түрлі түстер арқылы вагондарға (орындыққа) міну* ***Саяхат тәртібі.*** *Өзін ұстау ережелері* *-Ағаштардың бұтақтарын сындырма;* *-Гүлдерді жұлма;* *-Саңырауқұлақтарды баспа;* *- От жақпа;* *-Орманға жалғыз баруға болмайды.* *-Жүгіруге болмайды.* *-Асығуға болмайды.* ***Баяу жүен ойнайды.*** ***Орманға да келдік*** *балар жан –жаққа назар аударайықкөктем мезгілі. Балалар, қарандашы мынау кірпінің ізі ғой.* *Балалар, қарандашы мына жерде суреттер жатыр, сірә кірпі мына суреттерді бізге тығып кеткен болар.* ***Ой дамыту*** ***Суретпен жұмыс.*** *Тәрбиеші суреттерді тақтаға ілін жүгімелейді.* ***Сергіту сәті:*** *Тербеледі ағаштар,* *Алдымнан жел еседі.* *Кіп-кішкентай ағаштар,* *Биік болып өседі.* ***Ой дамыту.*** *- Балалар, бүгін біз табиғат туралы әңгімелесеміз. Бізді қоршаған орта:* *жан-жануарлар мен өсімдіктер. Жер мен Ай, Күн, алыстағы жұлдыздар – осылардың барлығы табиғат деген ұғымды білдіреді. Табиғат тірі табиғат және өлі табиғат болып екіге бөлінеді* ***Дид ойын: «Жалғасын тап»*** *Жансыз табиғат - ....* *Жанды табиғат - ....*

	Ал мен ұшақ жасап, ұшуды ұсынамын. (Балалар құрсаумен ұштіктен тұрады). Біз қарғаны өзімізбен бірге аламыз. Ал орманға көктемді шақыру үшін ол туралы көп білу керекпіз. Сонымен біз орманға ұштық. ***Қызығушылықты ояту.*** *Ағаштардың макеттері, көктемнің белгілері бар суреттер орналастырылған.* ***Мига шабуыл*** ***Дид ойын: «Көктем немесе қыс?»*** *Қараңдар, балалар, біз қандай орманға ұштық?* *Балалар көктемнің белгілерін табады* *Балалар: Көктемгі орман, өйткені қар үйінділері жоқ, бұтақтарда қар еріген жерлер көрінеді, күн нұрын шашады.* *Көктемнің тағы қандай белгілерін білесіңдер?* *Балалар. Мұздар тамшылайды, қар ериді, бүршіктер шығады, күн ұзарады, түн қысқарады.* *Ал енді көктемді шақыратын кез келді.* ***Дид ойын: «Менің даусы?»*** ***Құстар дыбысының фонограммасы.*** *Балалар, тыңдаңдар, құстар қандай көңілді сайрап жатыр. Көктем бізді естіп, құстардың көңілді сайрауымен орманға келген шығар.* *Балалар, көктемде алғаш келетін құсты атаңдар.* *Құстар неге ұшып келеді?* *Қараңдаршы, балалар, біздің Қарғамыз жалықты. Мен Қарғаға сыйлық жасауды ұсынамын. Үстелге отырайық.* *Көктем суреттерін салып қарғаны көңілдендірейік.* ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ: Ұшып келген құстарға ұя құрастыру.*** ***2-топ: Ұяға құстар жапсыру.*** ***3-Топ: Құстарға жем жасау.*** ***4-топ: Көктем мезгіліндегі ағаштарға бүршік салу.*** *Қарға өте риза болды.* *Рақмет міне орманымызға көктемді әкелдіңдер*	*Кане көктем туралы кім тақпақ айтады.* ***Тақпақ. Көктем*** ***Жасыл көктем келеді*** ***Самал беттен өбеді.*** ***Көкте бұлттар көбейсе*** ***Мөлдір тамшы төгеді.*** *Қорапты ашу.* *Ішінен көңілді смайлтер шығару.* *Әр балаға мадақтап таратып беру.*	*Жанды табиғат жансыз табиғатсыз ....* *(тіршілік ете алмайды)* *Балалар, бәріміз топқа қайтатын кез келді.* *Бір, екі, үш, төрт, бес,* *Аяқты басамыз тез тез...* ***Дид ойын: «Экологиялық багдаршам»*** ***Шарты:*** *Экологиялық жүйені бұзбау керек, яғни тыйым салатын белгілер, ұяларды, құмырсқаның илеуін бұзуға, өрмекшінің торын бұзбауға, жәндіктерді аулауға тыйым салынғанын суреттерден айырып жинау.* ***Дид ойын: «Орандағы қанқызы»*** ***Сурет салудың әдіс тәсілдерін көрсету,түсіндіру.*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***1-топ қанқызының суретін салу.*** *Жұмыс ретімен таныстыру:* *-Денесін дөңгелек немесе жарты дөңгелек қылып саламыз.* *-Басын дөңгелектеп саламыз.* *-Басынан көз,мұрын,ауыз, мұртшаларының орнын белгілейміз.* *Үстіне саусақпен қара нүктелерін саламыз.* ***2-топ: Қанқызын мүсіндеу.*** ***Дид ойын: «Қанқызының достары»*** *Үлгі көрсету,түсіндіру.* *Балалардың өз бетінше жұмысы.* ***Қортынды*** *Адам орманның қонағы болып табылады және ол қонаққа барғанда қожайынның үйін бүлдірмей өзін дұрыс ұстау ережелері қажет екенін есте ұстауы тиіс.* *Балаларды мадақтау.*

	рақмет сендерге балалар. *Ал біздің балабақшаға қайтатын кез келді.* *Экипаждан орын алайық. Біз қозғалтқышты іске қосамыз. Біз ұштық.* *Міне, біз енді балабақшадамыз.* ***Қортынды.*** *Балалар, қалай ойлайсыңдар, біз Қарғаның көктемді шақыруына көмектестік пе?* *Балалар. Иә.*		
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*		
Серуен	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №20*** *Ұяларды бақылау.*
	Серуен картотекасынан		
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*		
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*		
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа іліп қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*		
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№101****.Ояну* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық*	***№10 1****.Ояну* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық*	***№ 12. 1. Ояну*** *Күнге қарап күлімдеп* *Көзімізді ашамыз* *Бойды түзе, көтер басты* *Сергіп ұйқы ашамыз*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан		
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*		
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және	***Дид ойын: «Сипап сезу»*** ***Шарты:*** *Сипап сезу арқылы заттың санын анықтау» (балалардың көздерін байлап, қолдарымен сипау арқылы санын анықтау)* ***Дид ойын: «Заттарды салыстыр»*** *Шарты: Суреттен ұзын- қысқа, көп- аз, биік-аласа, алыс- жақын, үлкен- кішкентай,*	***Дид ойын: «Оң мен солды ажырат»*** *Оң мен сол қолдарын айыру керек.* *Көкеніс пен жеміс* *осылардың қайсысы оң мен сол қолда екенін табу керек.* *Мадақтау.* ***Шығармашылық жұмыс.***	***Дид ойын: «Кім жылдам?»*** ***Жұмбақ жасыру:*** *Аналарға сыйлайтын,* *Аралар бар жинайтын.* *Бұл немене, балалар,* *Үзуге адам қимайтын* ***Ой дамыту.***

тағы басқа әрекеттер)	*кстында- үстінде, жоғары- төмен ұғымдарын қалыптыру* **Суреттен жұмыс** ***Дид ойын: «Көше бойындағы жолдарды ата»*** *Шарты: Жіңішке , жалпақ жол туралы түсінік беру.*	***Дид ойын: «Машинаның жолдары»*** ***1-топ:Шаршы тобына*** *Тар жолда келе жатқан машинаны қызылмен бояу* ***II-топ:Тіктортбұрыш тобына*** *Кең жолда келе жатқан машинаны көк түспен бояу.* *Әр топ машинаны санау, түстерін атау.*	***АКТ технологиясымен жұмыс.*** *(Слайд арқылы гүлдер туралы әңгімелеу).* ***Топқа бөліну*** ***1 – топ:*** *Бәйшешектен біземіз,* *Көктем келіп қалғанын.* *Мәз боламыз, күлеміз,* *Көрсек гүлін жарғанын.* ***2 - ші топ:****Алғаш рет күркіреп,* *Ағыл – тегіл жауса күн.* *Қырға шығар дүркіреп,* *Көктем басы – жауқазын.* ***3 - ші топ:*** *Үлбіреген бақбақ,* *Үлпілдеген аппақ.* *Уф! – десем, бақбақ,* *Ұшасың гой қаптап.* ***Гүлдер*** *Гүлдер, гүлдер көк гүлдер,* *Қызыл гүлдер, көп гүлдер* *Өсе берші нұрланып,* *Өсе берші ырғалып*
Балалармен Жеке жұмыс	***Картотека № 2*** ***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын атап, суреттен таба алады* ***Раян Бекарыс***	***Картотека №13*** ***Дид ойын:«Не жоқ?»*** ***Мақсаты:*** *балалар жоқ затты тауып атын атап,сипаттама бере алады.* ***Нұржанат Ислам***	***Картотека №13*** ***«Не жоқ?»*** *Ойынның мақсаты: балалардың логикалық ойлауын дамыту, жылдамдыққа, байқампаздыққа тәрбиелеу.* ***Нұрасыл Бекарыс***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)		
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*		
Серуен	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №20*** *Ұяларды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**		
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды,	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паздармен ойын,		

үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Карапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды карау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру		
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*

Ұсыныс: Үлгі ғол мәтіршасын дамытуға бағ ойындар тұрғызу

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Шаймурат Харлығаш**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Наурыз айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 25.03.2024	Сейсенбі 26.03.2024	Сәрсенбі 27.03.2024	Бейсенбі 28.03.2024	Жұма 29.03.2024
Балаларды кабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Наурыз айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында* *Жақсы дос көп табылар* *Мен де соның бірімін,* *Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнапғ бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Сиқырлы айнадан* *Өзімді көремін.* *Бақытпан жайнаған.* *Көзімді көремін.*	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып келдік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту.*** ***Ертегілер еліне саяхат. Аудио дыбыс, ертегілер әні.*** ***Сұрақ- жауап.*** *Балалар қандай ән есітіп тұрсыңдар? Ертегілер еліне саяхатқа баргыларың келе ме? Көзіміздіжұмып 1,2,3 деп санасақ ертегі еліне жетеміз. Ертегі елінің орындықтары не деген керемет, оқаланған. С. Оспановтың «Гүл туралы аңыз» ертегісін тамашалайық* ***АҚТ технолгиясымен.*** *Ерте, ерте ертеде бір ауылда бидай мен гүл өседі. Адамдар гүлдерге тамсанып, бір-біріне сыйлайды. Гүлдің қош иісі ауылды алып кетеді. Бір күні хан бәріне жар салады. Тек қана бидай өсіріңдер, гүлдің бәрін құртыңдар деп әмір береді.* ***Сұрақтар ілмегі*** *-Хан қандай әмір берді? -Тек не өссін деді? -Неліктен бидайды таңдады? Адамдар гүлдердің бәрін таптап, жұла бастайды. Осы кезде бір бала бір гүлді үйіне апарып тығып өсіреді. Оны ешкімге көрсетпейді. Ал ауыл болса көңілсіз, жұпар гүлдің иісіде жоқ, өзі де жоқ. Сұрақ-жауап Неге ауыл көңілсіз болды? Неліктен?*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Ғажайып сәт. Хат келу.*** *«Сәлеметсіңдер ме балалар! Мен ертекші Ерден атаймын, мен сендерге мына сары чемоданды жібердім. Оны ашып қараңдар. Онда қандай ертегі бар екенін көресіңдер.* ***Ертекші Ерден атайдан. Чемодан ашылады.*** *Ой, бұл не? (Олар заттарды шығарып, қарап шығады). -Бұл халат, ақ түсті. Бұл қалпақ, ол да ақ. - Ақ халат пен қалпақ киген кім? (дәрігер). - Мынау не қол сөмке, бұл қол сөмке кімге керек? (дәрігерге). Онда не жатыр? (медициналық құрал) Балалар, қалай ойлайсыңдар, бұл заттардың барлығы қай ертегіден алынған?* ***(Доктор Айболит).*** *Балалар, айтыңдаршы, бұл ертегіде не болды? Жануарлар ауырып қалды, доктор Айболит оларды емдей бастады, содан кейін Африкаға барып, балаларды да емдеді.* ***Тосын сәт.*** ***Есік қағылады.*** *Бұл кім екен? Балалар бізге қонаққа дәрігер Айболит келді.* ***Дәрігер Айболит:*** *Сәлеметсіздер ма балалар. Мен сендерге қонаққа келдім, мен аңдарды емдеп, енді*	***Қызығушылықты ояту.*** *Бүгін таңертең біздің топтың есігінде мен әдемі себет таптым, бірақ онда не бар екенін сендермен бірге көруді шештім.* ***Себетті ашу. Бұл не кітап? (ертегілер кітабы)*** *Балалар, сендер ертегілерді жақсы көресіңдер ме? Тәрбиеші: Ертегілер сиқырлы елде – орманның артында, егістіктің артында, биік таулардың артында тұрады.* ***Ой қозғау.*** *Тәрбиеші: -Олай болса қандай ертегі білетіндеріңді тексерейік. Себетте ертегілердің сюжетті суреттері бар. Педагог ертегідегі жолдарды айтады.* ***1. «Ата ... отырғызды.*** *Ол үлкен және биік болып өсті ... »(« Шалғам »)* ***2. Түлкі мені қараңғы ормандар арқылы апарады.*** *Терезеден қара, мен саған бұршақ беремін (мысық, әтеш және түлкі)* ***3. «... Кенет оны түлкі кездестірді»*** *Сәлем, досым! Сіз қандай әдемісіз »Ол бірден оған ән айтады ... » (Бауырсақ)* ***4. «Олар өмір сүрді - ата мен әже болды, олардың ...*** *Ол жай емес, алтын жұмыртқа тапты...» (Алтын жұмыртқы)*	***Қызығушылықты ояту.*** *Сендер ертегіге қонаққа баргыларың келе ме? Б: Иә. Немен барамыз Б: Ұшақ кілемі, Мыстанның сыпырғышы, сиқырлы кілемше. Тамаша! Ал енді кілем төселген ұшақпен ұшайық. Мұнда бізде кілем бар. Біз отырамыз, көзімізді жұмып, сиқырлы сөздерді айтамыз:* ***«Бір, екі, үш! Кілем, кілем бізді алып кетіңіз, сиқырлы ел ертегілер мен гажайыптарга толы жерге апарыңыз!*** ***Тосын сәт*** *Сиқырлы музыка естіледі. Міне, біз ертегілер еліне келдік. Қараңдаршы, міне, балалары бар ешкі үйі? Ешкі балаларына шөп жинауға кетіп қалған болуы керек. Балалар, ешкі туралы не айта аламыз, ол қандай?* ***Балалар: қамқор, мейірімді, үнемді, еңбекқор.*** ***Ой қозғау. АҚТ технологиясымен жұмыс.*** *Жеті лақ ертегісін түсіндіру. -Ешкінің төлін не дейміз? -Ол лақтарына не деп ескертті? -Ешкі үйіне келгенде*	***Доптың көмегімен балалардан көңіл-күйлерін сұрау*** ***Тосын сәт.*** *Айгерім қуыршақ келеді. Балалардан көмек сұрайды. Суреттегі қандай ертегі екенін білмей жатыр екен. Көмектесеміз бе?* ***«Суретпен жұмыс»*** *Бұл қандай ертегі? Ертегіні суреттеріне қарап айтып беру? Балалардың жауаптары.* ***Мига шабул*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***жұмбақ жасыру.*** *Өзі бір қу, Жүрген жері айгай-шу.* ***Тақтамен жұмыс.*** *Тақтаға түлкі мен түлкішектер бейнеленген сурет ілу. - Мына суретке қараңдаршы, мұнда не бейнеленген? -Түлкінің баласын қалай атайды? -Түлкі қандай? -Біз түлкі туралы көп ертегі оқыганбыз. Естеріне түсіріңдерші, қандай ертегілерді білесіңдер? Балалардың жауаптары. -Өте жақсы. Олай болса мен сендерге бүгін түлкі туралы тағы бір ертегіні*

	Бір күні хан қатты ауырады. Көптеген дәрігерлер оны емдей алмайды. Бір күні алыс жерден бір емші келеді, ол ханға тек қана бал қосылған дәрі жеу керек, сол кезде ғана тәуір боласың диді. **Ой қозғау.** -Балды неден аламыз? -Ара балды қайдан жинайды? Балды не үшін іледі? Бүр күні гүлін таптатпаған, тығып сақтаған бала ханға бал әкеп береді. Хан қатты қуанып, балаға рақметін айтып, барлық дала, барлық қала гүл өсірсін деп бұйырады. Содан бері гүл даланың да, қаланың да көркі болыпты. **Гүлім, гүлім, гүлім, - дейді,** **Гүл десе ел күлімдейді.** **Сансыз гүлден шырын жинап,** **Бал аралар гүілдейді.** **Гүлді әрқашан ел іздейді –** **деп жырға қосыпты.** **Сұрақ:** Хан ауруынан қалай жазылды? Ол балды қайдан тапты? Хан неліктен гүл өсіруге рұқсат берді? **Дид ойын: «Гүлге араларды қондыр»** **Балаларды ара және гүл тобына бөлу.** Гүл тобы ермексаздан гүл мүсіндеу.	сендердің денсаулық-тарыңды тексеруге келдім. **Дид ойын: «Дәрігер заттарын ата»** **Шарты:** Дәрігер заттарын атап айту Қазір мен сендердің күлімдеген көздеріңді, қызғылт түсті беттеріңді және әдемі күлкілеріңді, тістеріңді қарағым келіп тұр. Балалар қуана қарсы алады. Дәрігер Айболит балаларға жақындап, олардың бастарын сипалап, денсаулықтарын сұрайды. Айболит енді сендерден көмек сұрағым келіп тұр. орманда бір маймыл бүкіл заттарды араластырып жіберіпті, соны өз орнына қоюға көмектесіңдер. **Дид ойын: «Өз орнына сал»** **Шарты:** Заттарды өз жұбына қою. Мыс: Балға –балта, ручка-дәптер, шприц-дәрі т.б Айболит: Балалар: Аңдарға күнде нүктелі жаттығу жасаймыз, ал сіздер жасайсыздар ма? Әрине дәрігер біз күнде нүктелі жаттығулар жасаймыз. **1. Мұрын саусақ ұшымен айналдырайық;** **2. Қасымызды бармақпен айналдырайық;** **3. Құлағымызды саусақ ұшымен айналдырайық;** **4. Маңдайымызды саусақ ұшымен айналдырайық.**	**5. «... Аю төбеде отырып, оны басып қалды,** Барлық жануарлар одан әрең секірді ... »**(Үйшік)** Сендер ертегілерді жақсы біледі екенсіңдер. - Балалар, қараңдаршы, себетте тағы қандай ертегі тығылып жатыр? Ол үшін жұмбақты табуымыз керек. **Мига шабуыл.** Өзі құ, жүрген жері уда шу. **Түлкі.** Қоржыннан жұмсақ ойыншық - түлкіні шығарады. Жарайсыңдар балалар. Түлкі бізге ертегіден жүгіріп келді. Ал түлкіні қандай ертегіде кездестірдік? (Бауырса, үйшік, мысық, әтеш және түлкі.) Иә, расында да, бұл ертегілерде біз түлкіні кездестіреміз, бірақ біздің қонағымыз ертегіден жүгіріп келіп, қоянды реңжітіп, үйден қуып жіберді. Балалар, сендер бұл ертегінің атын білесіңдер ме? Сендер оны тыңдағыларың келе ме? «Түлкі мен қоян» АКТ технологиясымен жұмыс. ертегіні көрсету. Ертегі оқу. Оқыған кезде - ертегінің сюжеті бойынша иллюстрацияларды көрсету. **Сергіту сәті. Музыкамен.** Ертегі әңгіме.	лақтары анасының келгенін қайдан біледі? -Қасқыр үйге қалай кірді? **Сөздік:** Төлі, маңырайды, лақ, жіңішке, аңдиды., қарақтарым, шырақ-тарым, пеш, ну орман. **Ғажайып сәт.** **Ән естіледі - ешкі жылайды.** Балалар, не болды? Ешкі неге жылайды? Ешкі мен лақтарға қалай көмектесеміз? Балалардың жорамалдары. Біз қасқырды табуымыз керек. Қараңдаршы, қасқырдың қандай зұлым, айлакер, ол балаларды алдады, ол балалардың іздейтінін біліп, бәрін шатастырып алуды шешті. **Міне, бірінші кедергі.** Біз тапсырмаларды қалай орындаймыз? Біз батыл, епті міз, балаларды табамыз, зұлым қасқырдан құтқарамыз! **Балалар, сендер ешкі не жейтінін білесіңдер ме?** **Дид ойын: «Артығын тап»** Шарты: Жеуге жарамсыз затты сызып тастау және себебін түсіндіру? **Жарайсыңдар балалар! Біз бұл тапсырманы орындадық.**	айтып беремін. **«Түлкі мен ешкі» ертегі.** Айтып беру. **Ой қозғау.** Мазмұны бойынша сұрақтар қою: Ертегіде қандай кейіпкерлер бар? Түлкі қайда түсіп кетеді? Ол құдықтан қалай шығып кетеді? -Ал, ешкі қандай? Ешкі кімнің сөзіне алданып қалады? - Не себептен? -Құдық қандай екен? Түлкінің жасағаны дұрыспа?Неге? Балалардың жауаптары **Дид ойын. «Ертегі құрастыр» (пазл)** **Сергіту сәті:** Бала, бала, балақай, Қол соғайық, алақай! Бір, екі, үш деп айтайық, Саусақтарды тартайық. Жалқау бала болмайық, Қолды қысып, ойнайық. **Сахналау** Балалрды рөлдере бөлу. Автордың сөзін тәрбиеші айтып тұрады. Балалар қызығушылықпен ойнайды. **Дид ойын: «Өз мекенін тап»** **Шарты:** Ешкіні үйге, түлкіні орманға жапсыру. **Қорытынды.** Айгерім қуыршақ көп ертегілермен

	Ара тобы арғарды қию, қиылған араны үлгі жапсыру. ***Дид ойын: «Бал салынған банкі»*** ***Шарты:*** *Трафареттің көмегімен банкіні салу, гуашпен ішіне балды бояу.* ***Дид ойын: «Гүлді алқап»*** ***Шарты:*** *Гүлді алқап құрастыру* *Балаларды мадақтау.*	***Дәрігер Айболит:*** *Жарайсыңдар балалар, сендер жаттығуды жақсы біледі екенсіңдер, мен сендерге ризамын сол үшін сендерге тазалық сақтайтын құралдарды беремін, мен енді кетейін аңдар мені күтіп жатыр, ал сендерге айтарым, өздеріңді таза ұстаңдар, ауырмайық, әрдайым көтеріңкі көңіл күйде болыңдар, жақсы сау болыңыздар.* ***Қортынды*** *Сұрақ- жауап* *Балаларды мадақтау.*	*Тәрбиеші: Балалар, біз танысқан ертегі қалай аталады? Сізге ертегі ұнады ма? Ертегі қалай басталады?* *- Ал біздің ертегідегі қоян қандай болды? Оған не болды?* *- Түлкі оны үйінен қуып жіберді (мұңайды, жылады)* *- Қоянды қуып шыққанда түлкі жақсы болды ма, жаман болды ма?* *- Жаман (ол зұлым, мүлде мейірімді емес)* *- Ал қоянға не көмектесті?* *- Әтеш (* *-Ол қоянды құтқарды ма?* *- Иә, әтеш мейірімділік жасады, ол мейірімді* *– Ал оған тағы не көмектесуге тырысты, бірақ көмектесе алмады?* *- Қасқыр, аю, крокодиль - олар күшті, бірақ қорқақ;* *- Ал әтеш неліктен Түлкіні қуып жіберді, өйткені ол аюдан немесе өгізден әлдеқайда кішкентай және әлсіз?* *- Демек, әрқашан үлкен және күштілер көмекке келе алмайды. Тек сондай-ақ батыл болу керек.* *Ал енді ертегіде түлкі мен қоян қандай болғанын көрсетейік.* *- Әтеш оны қоянның үйінен қуып шыққанда Түлкі қандай болды (Қорықты)* *- Қоян үйіне қайтып келгенде*	***Міне, екінші кедергі.*** ***Қауіпсіздік үшін*** ***Дид ойын: «Иә – жоқ»*** ***Шарты:*** *Педагог қауіпсіз мәртіп ережелерін атайды және допты балаға лақтырады, ол иә немесе жоқ деп жауап береді.* ***Сұрақ – жауап*** *Ешкілер қасқырдың есігін аша алар ма еді?* *Сіз бейтаныс адамдарға есікті аша аласыз ба?* *Ата-ананың рұқсатынсыз серуендеуге бола ма?* *Сіз ата-анаңызбен бірге жүре аласыз ба?* *Ал егер поштаны есікті қағып кетсе, сіз оған есікті аша аласыз ба?* *Бейтаныс адамдардан жәмпит алуға бола ма?* *Жарайсыңдар балалар, сендер бұл қиын тапсырманы орындадыңдар.* ***Балалар қараңдаршы, міне ешкілер! Қасқыр біздің жақын екенімізді көріп, орнына қасқыр маскасын қалдырды.*** *Балалар құтқарылды Біз батыл, епті балаларды таптық, олар зұлым қасқырдан аман қалды.* ***Ой дамыту.*** *Балалар, қараңдаршы, ешкілер бірдей ме, жоқ па? Және олардың бір-бірінен айырмашылығы неде?*	*танысқанына қуанып рахмет айтып қоштасады.* *Сұрақтар ілегі арқылы қорытындылау* *Балаларды мадақтау.*

			қандай болды. (Көңілді, қуанышты) *Қояның қарны аш болып қалған, оған сәбіз бен қырыққабат жасап берейік.* ***Дид ойын: «Қоянды тамақтандырамыз»*** ***Шарты:*** *топ сәбіз мүсіндеу, 1топ қырыққабат жапсыру. Ендеше Түлкіге көмектесіп оғанда үй жасап берейік.* ***Дид ойын: «Түлкінің үйі»*** ***Шарты:*** *Геометриялық пішіндерден үй құрастыру.* ***Қорытынды бөлім*** *- Балалар, міне біз «Түлкі мен қоян» ертегісімен таныстық және ол бізге нені үйретеді? (Әділеттілікті , жақсылық.)*	*Балалар ешкілердің айырмашылығын атайды. Педагог балаларды олардың бойлары бірдей емес деген қорытындыға әкеледі.* ***Дид ойын: «Ешкімен лақтар»*** *Балалар ең үлкеннен кішіге дейін бойымен құрастырады. Ешкі шығып, балаларға рахметін айтады.* ***Дид ойын: «Лақтарды үйге кіргіземіз»*** *Шарты: Ешкінің үйіне лақтарды жапсыру.* ***Дид ойын: «Лақтарды тамақтандырамыз»*** *Шарты: Жасыл шөпті бояу.* ***Қортынды:*** *Міне, балаларды құтқардық. Балабақшаға қайтатын кез келді. Біз сықырлы сөздерді Айтамыз. Біздің ертегіге саяхатымыз ұнады ма?*	
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Серуен № 7*** ***Ауа райына бақылау жасау***	***Серуен № 9*** ***Күннің көзін бақылау.***	***Серуен № 11*** ***Құстарды бақылау.***	***Серуен № 4*** ***Жәндіктердің алғашқы жануын бақылау***	***Серуен № 17*** ***Ауа райын бақылау.***
	Көктем серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				

Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мүкият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды пысықтау. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№4** *Майтабанның алдын алу.* *Тырысамыз, тырысамыз* *Денсаулықты нығайтамыз* *Аяқ, қол мықты болып* *Май табаннан арыламыз.* *Арнай жолдармен жүру,* *дымқыл жолмен жүру.*	**№ 5** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар.* *Ояту* *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақ ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*	**№ 6** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Тыныс алу жаттығулары* *Ұзын құлақ сұр қоян* *Есті қалып сыбырды* *Өсіп тұрған сәбізді* *Жұлып алып иіскеді.*	**№7** *Майтабанның алдын алу.* *Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	**№10** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Мысықтар* *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарап* *Достарымызға күлеміз.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртіп, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	**. «Адамға қолшатыр не үшін керек»** *Саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту, визуалды-моторлы үйлестіру. Қолшатырды безендіру* **Палитра әдісі-саусақпен** *Ойнайық, ойнайық та ойлайық!* *Қатардан артта қалып қоймайық,* *Белсенді болайық ортада,* *Уақытты текке - тек жоймайық!* **Қимыл-қозғалыс ойыны: «Поезд»** **Мақсаты:** *Поездің жолаушылар және жүк көлігіекенін түсінеді* *Станцияларға уақытымен тоқтап жолаушыларды түсіруге,бірігіп ойнауға дағдыланады.*	**Дид ойын: «Көп және біреу»** *Ойынның мақсаты: көп және біреу қатынас-тарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру.* **Тәжірибе: «Кішкентай ғалымдар»** *Үлкендеутабақшаға су құйып, оғандоптарды салу арқылыдоптардыңжеңілекенін балаларғакөрсетіп, түсіндіру.* **Сұрақ-жауап:***Балалар доп жеңілме ауырма, жәнесуғабатама, батпай ма? Осыны білін көру үшін қазір біз сендермен тәжірибе жасаймыз: допты суға салайық. Қане, қараңдаршыдопсуға батама, жоқ па? Батпайдыекен. Қалайойлайсыңдар неге, батпайды? Балаларқараңдаршыдоп су бетіндежеңілмеәлдеауырма?*	**Дәстүрден тыс сурет салу** **Тосын сәт.** **«Торғайға көмек»** *Торғай ұшып келеді. Балалардан көмек сұрайды. Досым жоқ. Маған дос торғайлар керек дейді. Көмектесеміз бе?* **Торғайға көмек** *Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін көрсету, түсіндіру. Трафаретпен жұмыс жасауды түсіндіру. Балалардың өз бетінше жұмысы. Бақылау.*	**Ой дамыту.** **Ертегіні сахналау.** **Дид ойын: «Әртістер»** **Шарты.** *Берілген ролдерді сомдау.* *-Балаларды ролдерге бөлу.* *- Бет перделер кигізу.* *-Сөйлеу мәнерлерін қадағалау.* *-Қимыл -қозғалыстарын дұрыс жасай білуді түсіндіру.* **3.Мига шабуыл** **Дид ойын: «Атын ата»** **Шарты:** *ертегіде кездескен кейіпкерлердің аттарын атау. Жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата білу.* *-Неге олай ойлайсың*	**. «Менің баласы?» Мақсаты:** *Балалардың «үлкен», «кіші» ұғымдары туралы түсініктерін бекіту; үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту.* **Шығармашылық.** **Дид ойын: «Төлдерге қора жасаймыз»** *Шарты: Ермексаздан созу тәсілі арқылы қора жасау*

		Балалар: Жеңіл ***Қортынды:****Доп су бетіндежеңілболады. Ішінеауатолтырылған.Сонды қтанолурсаңсекіреді,тепсеңқ ашады.*			
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап, суреттен таба біледі.* ***Бақбол Нұрасыл***	***Дид ойын:«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата біледі* ***Ислам Айдина***	***Дид ойын:*** ***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалар заттың орналасу ретін біледі.* ***Әмір Бекарыс***	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Айдина ,Бақбол***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: түрлі түсті боядағы түстерді сәйкестендіре алады.* ***Нұржанат Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Гигиеналық шаралар** (колды дұрыс жуу, сүлгінің орнын білу, колды дұрыс сүрту, сүлгіні іліп қою, көркем сөзді қолдану, мысалы, "Сылдырлайды мөлдір су") **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенгедайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Серуен № 7*** ***Ауа райына бақылау жасау***	***Серуен № 9*** ***Күннің көзін бақылау.***	***Серуен № 11*** ***Құстарды бақылау.***	***Серуен № 4*** ***Жәндіктердің алғашқы жандануын бақылау***	***Серуен № 17*** ***Ауа райын бақылау.***
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды карау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды карау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге кайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Жүйелеу, құрал-жабдық жұмыстарда жүйелі жүргізу.

Әдіскер: _____ Нурберген Өскенгул

«Ботақан» орта топ тәрбиешілері:

_____ Өнерхан Алмагүл

_____ Шаймурат Харлығаш

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Сәуір айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 01.04.2024	Сейсенбі 02.04.2024	Сәрсенбі 03.04.2024	Бейсенбі 04.04.2024	Жұма 05.04.2024
Балаларды қабылдау	*Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл -күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*Ата-аналармен амандасу. Баланың денсаулығы, көңіл- күйі туралы білу. отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***«Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Міндеті:*** *Балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету.*	***Қайсысы қайда тіршілік етеді*** ***Міндеті:*** *жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтау. Сөздік қорын молайту.*	***«Құстарға комек береміз»*** ***Міндеті:*** *Балаларға құстар туралы білім беру,білімдерін жетілдіре түсу.*	***«Бұл қай мезгіл?»*** ***Міндеті:*** *көктем мезгілінің ерекшеліктері мен өзгерістерін ажыратып айтқызу. Сөздік қорын байыту.*	***«Қайда не өседі?»*** ***Міндеті:*** *Заттардың арасында кеңістік байланыс-тарын қоя біл дағдыларын дамыту; өсімдіктерді өсетін жерлеріне байланысты топтастыру,белсенділік-терін және өздігінен ойлау қабілеттерін дамыту.*
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Сәуір айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	***«Қонаққа барамыз»*** *Басбармақтың үйіне, Келді бүгін қонақтар, Бес саусағың біріксе, Текке кетпес уақытың, Барлық саусақ – тату дос, Бір – біріңе көмектес.*	*Біз қандаймыз, қандаймыз, Шүғылалы таңдаймыз! Күлімдеген күндейміз! Ең уайымды білмейміз.*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасынды гүлдің Ойнап бүгін жүрдім Қызыл, көкшіл, сары Әп-әдемі бәрі Енді ғана білдім- Мен де балғын гүлмін!*	***Н. Айтов. «Тату – тәтті тұрамыз»*** *Бір шаңырақ астында, Тату –тәтті тұрамыз. Бірге ішеміз асты да, Бірге сайран құрамыз.*	*Шымыр, сергек денеміз, Спорт сүйер өренбіз! Біз биіктен самғаймыз, Қарсыластан қалмаймыз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Қызығушылықты ояту.** **Мига шабуыл** **Жұмбақ жасыру.** **Жұмбақ жасыру:** *Аналарға сыйлайтын,* *Аралар бар жинайтын.* *Бұл немене, балалар,* *Үзуге адам қимайтын* **Ой дамыту.** **АКТ технологиясымен жұмыс.** *(Слайд арқылы гүлдер туралы әңгімелеу).* *Балалар, қандай гүлдерді білесіңдер?* *Гүлдердің адамдарға қандай пайдасы бар?* *Гүлдерді қалай күтіп баптаймыз?* *Гүлдерді тағы қандай мақсатта пайдаланамыз?* **Сұрақ-жауап** *Мына гүлге не жетіспейді?* *Толық бояуы жоқ.* *Қандай түстермен бояу керек?* ***Дид ойын: «Гүлді әсемде»*** ***Шарты:*** *Гүлді түсіне сай бояу арқылы толықтыру.* ***Ой қозғау.***	**Балалармен әңгімеесу** *Қазір жылдың қай мезгілі?* *- Көктем мезгілінің ерекшеліктері қандай?* **Ой дамыту.** **Менің сүйікті бұрышым.** *Гүлдер туралы иллюстрациялар қарау.* *Балалар,мына суретке қараңдаршы* *-Нені суретін көріп тұрсыңдар?* *-Гүлдер нешеге бөлінеді?* *-Гүлдің қандай пайдасы бар?* *-Гүлдер адамдарға не сыйлайды?* *-Көктемде қандай гүлдер өседі?* *Гүлдерді қалай күту керек білесіңдер ме?* *-Гүлдер әдемі болып өсу үшін не керек?* **Ой қозғау.** *- Енді осы суреттер арқылы өлең құрастырайық* *Гүлдер,гүлдер шоқ гүлдер* *Қызыл гүлдер,көк гүлдер* *Бақшамызға сән бердің* *Суарайын мен сені* **АКТ технологиясы.** *Гүлдің құрлысымен таныстыру.*	**Ой дамыту.** **АКТ технолооиясы.** **Слайдпен жұмыс.** *Өсімдіктер туралы түсінік беру.* *Табиғат бұрышына саяхат.* **Практикалық жұмыс:** ***Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз»*** ***Шарты:*** *Табиғат бұрышындағы гүлдерге күтім жасау жолдарын ретімен айту.* **Сұрақтар ілмегі:** *Сонымен балалар өсімдік жақсы өсу үшін қалай күту керек екен?* *Өсімдіктердің адам өміріндегі маңызы қандай?* **Сергіту сәті:** *Тербеледі ағаштар,* *Алдымнан жел еседі.* *Кіп-кішкентай ағаштар* *Үп-үлкен болып өседі* ***Дид ойын: «Ағашқа не керек?»*** *Шарты. Суреттерді ұсыну.(күн, құстар, тамшы, жер, тұқымдар, т.б.).*	**Ой дамыту.** **АКТ технологиясымен жұмыс.** *(Слайд арқылы гүлдер туралы әңгімелеу).* **Топқа бөліну** **Алдын ала жүргізілген жұмыс бойынша.** ***1 – топ:*** *Бәйшешектен білеміз,* *Көктем келіп қалғанын.* *Мәз боламыз, күлеміз,* *Көрсек гүлін жарғанын.* ***2 - ші топ:*** *Алғаш рет күркіреп,* *Ағыл – тегіл жауса күн.* *Қырға шығар дүркіреп,* *Көктем басы – жауқазын.* ***3 - ші топ:*** *Үлбіреген бақбақ,* *Үлпілдеген аппақ.* *Уф! – десем, бақбақ,* *Ұшасың ғой қаптап.* ***Дид ойын: «Ретімен орналастыр»*** *Шарты: Гүлді өсу ретімен жапсыру.* **Сергіту сәті:** *Гүлдер, гүлдер көк гүлдер,* *Қызыл гүлдер, көп гүлдер* *Өсе берші нұрланып,*	**Қызығушылықты ояту.** *Балалар, балабақшаның электрондық поштасына Көктем хаишайымынан хат келді, онда көктем гүлдері желмен ұшып араласып кетіпті. Соған көмек керек екен.* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** **Жұмбақ жасыру** *Қолы жоқ, аяғы жоқ- қозғалады,* *Ауызы жоқ тыныс алады,* *қоректенеді,* *Бұл не болды?* *Сұрақ- жауап жұмбақтың шешуіне байланысты.* *Гүлдер қай мезгілде шығады?* *Балалар: Бұл көктемде болады.* *Бізге бірнеше тапсырмаларды орындау керек, дайынсыңдар ма?* ***Дид ойын. «Қоңырау» Шарты:*** *көктем белгілерін еске түсіріп, атау керек.* *Балалар бір-біріне қоңырауды беріп, соғады, көктем белгілерін атайды.* *Ағаштарда бүршіктер пайда болады, содан кейін жапырақтары шығады.* *Күн қазірдің жылынады,* *Құстар ұшып келеді;* *Жасыл шөптер шығады;* *Жәндіктер оянады;* *Көктемгі гүлдер пайда болады.* **Ой қозғау.** *Жарайсыңдар, барлық белгілерді атадыңдар. Экранға қарайық (слайдта көктемнің алғашқы гүлдерінен басқа барлық белгілер көрсетілген), оңтүстіктен ұшып*

Гүл туралы ертегі тыңдағыларың келе ме?
Менің сүйікті бұрышым
Ертегілер әлемі.
Б.Османов «Гүлдердің таласы» ертегі
Ертегі туралы түсінік беру.
Ертегі желісі арқылы сұрақ –жауап
Сергіту сәті
Біз гүлдерше өсеміз
Жапырағы жайқалған
Сабақтары сағалы
Желге ырғалып шайқалған
Дид ойын: «Гүл езуге не қажет?»
Гүлге арналған құралдарды тақтаға іледі

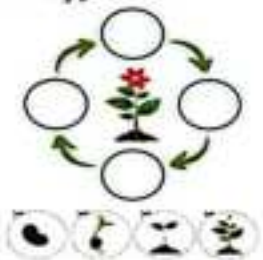
Дид ойын: «Гүл өсу ретімен орналастыр!»
Шарты: *Гүлдерді өсу жолы бойынша ретімен жапсыру.*

Дид ойын: «Гүлді толықтыр»

Дид ойын: "Гүлдерді түстеріне қарай ажырат"
Шарты: *Тақтадағы гүлдердің сыңарын стол үстінен тауып қасына жапсыру.*
Дид ойын: «Ретімен қой»
Шарты: *Берілген суреттегі гүлді өсу ретімен құрастыру*

Қандай гүл шықты?
Түсі қандай?
Сергіту сәті:
Гүл өсірем үйде(жоғары қол көтереді)
Су құямын гүлге(қолмен су құяды)
Гүл күткенді біледі(тербеледі)
Бойын сылап күледі(бойын қолымен сыйпайды)
Күнде гүлін ашады
Жұпарын маған шашады(қолын желпейді)
Дид ойын: ойын: «Гүлдерді

Балаларды топқа бөлу.
1-топ: *-Мен ағашқа күнді беремін. Ол жарқырайды, бізді жылытады және жапырақтары жасылға айналады.*
Ағашқа күнді жапсыру.
2-топ: *Мен ағашқа құс беремін. Ол ағашты құрттардан тазалайды, ән салады.құстарды ермексаздан жасап ағашқа жапсыру.*
3-топ: *Мен ағашқа бір тамшы су беремін. Ол ішіп, жапырақтары жайқалып үлкен болып өседі. Суды бояп, ағашқа жапсыру.*
4-топ: *Мен ағашқа жер – топырақ беремін, ағаш жақсы өссін, ол тамақтансын деп. Топырақтың суретін құрастырып ағаш түбіне қою.*
ҮОҚ қорытындылау.
Сұрақ-жауап. Бас бармақ әдісі бойынша қорытындылау.
Жақсылықты қолдаймыз,
Табиғатты қорғаймыз
Тал егеміз бақтарға
Айналасын қоршаймыз

Өсе берші ырғалып
Дид ойын: «Өсімдік қалай өседі?»
Шарты: Өсімдіктің өсіру жолдарын атау.

Дид ойын: «Суреттер сөйлейді»
Шарты: Берілген суретке сөйлем құрау.

Суретте гүлге суды не үшін құйып жатыр?
Неліктен аралар гүлдің жанында жүр?
Ара гүлден не жинайды?

келген құстар, ағаштарда жапырақтар пайда болды, бұлақтар ағады, жас шөптер.
Бірақ мен көктем гүлдерін көрмеймін. Көктемгі гүлдердің бейнесін өзіміз жасауымыз керек екен.
Дид ойын: «Көктем гүлдерін тауып ата»
Шарты: Көптеген әдемі гүлдер әкеледі. Біз бұл гүлдердің атын біземіз бе?
Балалар көктемгі гүлдердің иллюстрацияларын тауып, оларды атайды.
Гүлдерді көктем алаңқайына жапсырады.
Дид ойын: «Ортақ белгісі не?»
Шарты: *Гүлдердің ортақ белгісін атау.*
Гүлдердің сабағы, жапырақшалары, жапырақтары, тамырлары бар.
Сұрақ олар ұқсас па?
Ал айырмашылығы неде?
Олардың жапырақшалары мен жапырақтары әртүрлі.
Жапырақшалардың айырмашылығы неде?
Пішіні мен түсі.
Дид ойын: «Толықтыр»
Шарты: *Суреттегі босорынды ермексазбен толықтыру.*

Суретке тақпақ айту.

	Шарты: берілген гүлді ермексазбен толықтыру. ***ҮІӘ қорытындылау.*** *Балаларға жұлдызшаберу арқылы мадақтау* *Сұрақ – жауап.* *Балаларды мадақтау.*	***топта»*** *Шарты: Дала гүлдерін көк қыстырғышпен, бөлме гүлдерін қызыл қыстырғышпен қыстырып белгілеуді ұсыну.* ***Дид ойын: «Су құйғышты әсемде»*** *Шарты: Әр су құйғыштың сыртындағы гүлді өз қалаған түспен бояу.* ***Қорытынды :*** *Балалар біз бүгін не туралы әңгімелестік?* *Егерде, көңіл-күйлері көтеріңкі болса, қызыл гүлді алуды, көңіл-күйлері болмай тұрса, көк гүлдерді таңдауды ұсынады.* *Балаларды мадақтау*		*Шөптің түсі қандай?* *Қай мезгілде шөптер жасыл болып шығады?* *Су құйғыштың түсі қандай?* ***Шығармашылық бұрыш*** *Өз еркімен жұмыс* *Балаларды топқа бөлу.* ***Суретшілер тобы*** ***Мүсіншілер тобы*** ***Бақылау.***	*Жау, жау жаңбыр* *Жау жаңбыр.* *Егін шығып мол өссін,* *Жау, жау жаңбыр* *Жау жаңбыр.* *Жерге әдемі гүл өссін.* ***Өздік жұмыс*** ***Дид ойын: «Көктем гүлінің бейнесі»*** *Шарты: мақта жастықшаларды пайдалана отырып, көктем гүлдерінің бейнесін жасау.* *Жұмыс барысын түсіндіру.* *Жасалған жұмыстарды көктем мезгіліне түсіріп жіберу.* ***Қорытындылау.*** *Экранда көктем пайда болады* *Тәрбиеші: Қараңдар, көктем күліп тұр, гүлдерің оған қатты ұнады, ол сендерге өте риза.*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №1*** ***Ауа райын бақылау***	***Картотека № 9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №15*** *Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау*	***Картотека № 17*** *Ауладағы сиреньдерді бақылау.*	***Картотека № 20*** *Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау.*
	Көктем серуен картотекасынан				

Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі ұйқы	**Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№1. Ояну*** *Қандай ғажап керемет,* *Әсем есік ашылды.* *Түрлі - түсті бояулар,* *Аспанда жайылып шашылды* *Ұйқым шайдай ашылды*	***№2. Ояну*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***№3 Ояну*** *Көзіміздізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Қолмен көзді ұқалап* *Созылып бір алайық.*	***№4 Ояну*** *Көзіміз ашылды* *Ұйқымыз басылды* *Дем алдық ұйықтадық* *Шаттанып ойнайық.*	***№5.Ояну*** *Ояңайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақты ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дид «Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»*** ***Ой қозғау.*** *Дид ойын: «Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»* *- Ауа таза болу үшін не істеу керек? Ағаш, гүл егу* *- Су мөлдір болу үшін не істеу керек? Ластамау* *- Ағаштарға қалай көмектесе аламыз? Су құю, қопсыту* *- Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз?* *- Құстарға қалай көмектесеміз?* ***5. Шырату.«Құм, тас, су».*** *«Құм» дегенде әр жерде шашыранқы болып отыру. «Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу. Су дегенде толқын жасап қалу.* ***Түсініктеме***	***Менің зымыраған көңілді добым.*** *Жартылай дөңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады.* *Көңілді добым, о , менің,* *Домалап қайда жөнелдің?* *Қызыл, сары, көгілдір,* *Жел аяқсың-ау өзің бір!* *Бұдан кейін доп қашып кетеді, тәрбиеші балалармен бірге оны ұстайды. Ойын жаңа доппен қайта басталады. Балалар ойынды әбден үйреніп игергенде, бәріне де доп сияқты секіруді ұсынуға болады.*	***Көбелек*** *Балалардың табиғат әлемінің әдемілігіне қызығушылығын арттыру. Бояулардың әртүрлі түстерін араластырып, қағаздың ортасына көбелек бейнесін келтіре жағу, екінші бетін жауып, алақанмен сипау.* *Монототия* *Симметриялық салу*	***Күн мен жаңбыр.*** *Балалардың алаңның бір шетінен немесе бөлменің қабырғасынан біразырақ жерге қойылған орындықтардың артында тізерлеп отырады да «терезеге» (орындықтың арқасындағы тесікке) қарайды. Тәрбиеші: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүгіңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді, ойын қайта басталады.*	*Қимылды ойын: Менің зымырап көңілді добым.* *Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жартылай дөңгелек құрып тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басын қойып, мынадай өлең айтады.* ***Көңілді добым, о , менің,*** ***Домалап қайда жөнелдің?*** ***Қызыл, сары, көгілдір,***<br***Жел аяқсың-ау өзің бір!***

Серуеннен оралу	Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі ұйқы	**Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.**				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№1. Ояну** Қандай ғажап керемет, Әсем есік ашылды. Түрлі - түсті бояулар, Аспанда жайылып шашылды Ұйқым шайдай ашылды	**№2. Ояну** Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп азайық.	**№3 Ояну** Көзіміздізді ашайық Бойымызды жазайық Қолмен көзді ұқалап Созылып бір алайық.	**№4 Ояну** Көзіміз ашылды Ұйқымыз басылды Дем алдық ұйықтадық Шаттанып ойнайық.	**№5.Ояну** Ойнайық балалар Маған тезірек қарандар Шапалақты ұрайық Орнымыздан тұрайық.
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дид «Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»*** ***Ой қозғау.*** *Дид ойын: «Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»* *- Ауа таза болу үшін не істеу керек? Ағаш, гүл егу* *- Су мөлдір болу үшін не істеу керек? Ластамау* *- Ағаштарға қалай көмектесе аламыз? Су құю, қопсыту* *- Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз?* *- Құстарға қалай көмектесеміз?* ***5. Ширату.«Құм, тас, су».*** *«Құм» дегенде әр жерде шашыранқы болып отыру.* *«Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу.* *Су дегенде толқын жасап қалу.* ***Түсініктеме***	***Менің зымыраған көңілді добым.*** *Жартылай доңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады.* *Көңілді добым, о , менің,* *Домалап қайда жөнелдің?* *Қызыл, сары, көгілдір,* *Жел аяқсың-ау өзің бір!* *Бұдан кейін доп қашып кетеді, тәрбиеші балалармен бірге оны ұстайды. Ойын жаңа доппен қайта басталады. Балалар ойынды әбден үйреніп игергенде, бәріне де доп сияқты секіруді ұсынуға болады.*	***Көбелек*** *Балалардың табиғат әлемінің әдемілігіне қызығушылығын арттыру.* *Бояулардың әртүрлі түстерін араластырып, қағаздың ортасына көбелек бейнесін келтіре жағу, екінші бетін жауып, алақанмен сипау.* *Монотопия* *Симметриялық салу*	***Күн мен жаңбыр.*** *Балалардың алаңның бір шетінен немесе бөлменің қабырғасынан біраздырақ жерге қойылған орындықтардың артында тізерлеп отырады да «терезеге» (орындықтың арқасындағы тесікке) қарайды. Тәрбиеші: «Аспан ашық, күн шығып тұр! Серуенге шығуға болады», - дейді. Балалар бүкіл алаңда жүгіріп жүр. «Жаңбыр! Тез үйге жүріңдер!» деген сигналды естіп, бәрі өз орындарына қарай жүгіріп келіп, орындықтардың артына отырады. Тәрбиеші қайтадан: «Күн шықты! Барыңдар, серуендеңдер», - дейді, ойын қайта басталады.*	*Қимылды ойын: Менің зымыраған көңілді добым.* *Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жартылай доңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Допты бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады.* ***Көңілді добым, о , менің,*** ***Домалап қайда жөнелдің?*** ***Қызыл, сары, көгілдір,*** ***Жел аяқсың-ау өзің бір!***

	-Ауаны жұтамыз *-Күн жылуын, жарығын береді.* *-Жер ана бізді азықпен қамтамасыз етеді?* *-Сусыз тіршілік жоқ* *-Ағаш айналаға көрік береді, көлеңкесін тосады.* ***Шапалақ әдісі.***				
Балалармен Жеке жұмыс	***Мнемотехника әдісі*** ***Тақырыбы: Киімдер*** *Мақсаты: мнемо кестемен жұмыс жасай отырып, балалардың киімдер туралы өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.* ***Раян Бекарыс***	***АКТ технологиясы-мен жұмыс*** *Математикалық дамытушы ойындар* *Сұрақ-жауап* ***Нұрасыл Әмір***	***Ойын – жаттығу*** *«Қуыршықты жуындыр»* *Мақсаты:балалар тазалық туралы үйренеді..* *Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.* ***Ислам Нұржанат***	***Отан туралы мақал-мәтелдер.*** *Отан — елдің анасы* *Ел - ердің анасы* *Туған жердей жерболмас,* *Туғанелдей елболмас.* ***Бақбол Әмір***	***«Шарларды жина»*** ***Ойын мақсаты:*** *шарлардың түсін, формасын айыра білуге үйрету.* ***Ойын барысы:****Тәрбиеші жерге әртүрлі түсті шарлар мен доптарды шашып тастап, оларды жинап, қоратшаға салуды ұсынады.* ***Бекарыс Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №1*** ***Ауа райын бақылау***	***Картотека № 9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №15*** *Бақта өсетін ағаштардың гүлденуін бақылау*	***Картотека № 17*** *Ауладағы сиреньдерді бақылау.*	***Картотека № 20*** *Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				

Күндер / Аптаның күні					
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тәжірибелері жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас ұстанымына назар аударуға кеңестік көрсету.*	*Ата-аналарға балабақшаға тәлімгер тәрбиеші ұсынатын кеңестік көрсету.*	*Ата-аналар балаларының тәжірибелерін жазбаша түрде беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Оскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Сәуір айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 08.04.2024	Сейсенбі 09.04.2024	Сәрсенбі 10.04.2024	Бейсенбі 11.04.2024	Жұма 12.04.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз болмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Сәуір айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында* *Жақсы дос көп табылар* *Мен де соның бірімін,* *Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Сықырлы айнадан* *Өзімді көремін.* *Бақыттан жайнаған.* *Көзімді көремін.*	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып келдік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Білім беру ұйымының кестесі бойынша		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Ой қозғау.** *Балалар, біздің тобымызда не өзгерді?* *Не пайда болды? Балалар: жұлдызды аспан, үлкен жұлдыз және бірнеше кішкентай жұлдыздар бейнеленген плакаттың пайда болғанын айту.* *Қалай ойлайсыңдар, бұл жұлдызды аспан неліктен пайда болды?* *Қандай мерекені тойлаймыз? Осы айда адам ғарышқа алғаш рет ұшты, Сондықтан ғарышкерлер күні тойланады.* **Тосын сәт.** *Ой, балалар, мына жұлдызда бізге жазу жазылған! Мұнда былай делінген:* ***«Балалар, бізге жұлдызды аспанды зымырандар мен ғарышкерлермен безендіруге көмектесіңдер, жұлдызшамен белгіленген тапсырмаларды орындаңдар. Тапсырмаларды ретімен орындаңыздар. Құрметпен, жұлдыздар».*** *Балалар, тапсырмаларды орындаймыз ба? Б: Иә!* *Олай болса жан-жағымызға қарап, бірінші тапсырма бар жұлдызшаны іздейік.* *Балалар: Міне, ол!* ***Тапсырма мынау:*** ***Дид ойын: «Ғарышкерді тап»*** ***Шарты:*** *Алдымызда 3*	***Қызығушылықты ояту.*** *Көңілді музыка естіледі.* *Балалар! Бүгін мен сізді қызықты саяхатқа шақырғым келеді және қайда екенін болжауға болады.* ***Дид ойын: «Кім жылдам»*** *Аспанда жұлдыз жарқырап,* *Ай мен Күні толып тұр.* *Құс жолы көкте сарқырап,* *Ғаламшарлар төніп тұр.* ***(Ғарыш)*** *Тәрбиеші: - Жарайсыңдар! Бұл ғарыш. Бұл өте үлкен. Бұл көптеген жұлдыздардан, планеталардан, тұратын тұтас ғарыш жүйесі.* ***Ой қозғау.*** *- Балалар, сендерге мереке ұнай ма? Қандай мерекелерді білесіңдер?* *Ғарыштың да мерекесі бар, ол сәуірде тойланады. Оның қалай аталатынын кім біледі?* *-Дұрыс Ғарышкерлер күні.* *- Ендеше, кеңістіктің не екенін білгілерің келе ме?* *-Олай болса дайындал, біз ғарыш айлағына барамыз, ол жерден ғажайып аппаратты ұшырады. Бұл машина қалай аталады және оның қандай бөлшектерден тұратынын кім біледі?*	***Тосын сәт.*** *Музыкалық дыбыстар.* *- Ой, балалар, бізге тағы қонақтар келген сияқты. Кім екенін көрейік.* ***АКТ технолог жұмыс.*** *Лунтик пайда болады.* *Лунтик: - Ой-ой! Сәлем балалар! Мен Лунтикпін, мен айда тұрамын, ал ғарыш - менің үйім. Сендерді көргеніме өте қуаныштымын!* *Менің сендерге айтатын және көрсететін нәрсем бар.* *Лунтик: – Ғарыш дегеніміз – жерден тыс жатқан орасан зор әлем.* *Ғарыштық әлем көптеген планеталармен, кометалар және басқа аспан денелерімен толтырылған. Міне көрдіңдер ме?* *Ғаламда бір тату отбасы тұрады - бұл күн жүйесі. Ортасында ыстық жұлдыз жарқырайды - бұл Күн ана. Күн сондай мерімді, сендерге де шуағын шашып тұрады.* *Мұнда әр түрлі қашықтықта планета бар - бұл оның балалары және олардың барлығы әртүрлі.*	***Тосын сәт*** *Балалар, бүгін бізге ерекше қонақ келді, Лунтик біздің балабақшаға ұшып келіп, Ғарыш орталығына саяхат жасауды ұсынады.* ***Ой қозғау.*** *Сендер ғарышкер болғыларың келе ме?* *Ғарышкер болу үшін тек күшті, батыл және төзімді ғана емес, сонымен қатар дамыған білімді болу керек.* *Бұл саяхатқа шығу үшін біз бірқатар тапсырмаларды орындауымыз керек.* *Қане көзімізді жұмып, кері санақты бастау:* *3-2-1 деп айтамыз.* ***№ 1-тапсырма*** ***Дид ойын: «Ғарышкер костюмінің құрылымын зерттеу»*** *Лунтик бізге ерекше костюм әкелді, соған қарайық.* *Ғарышкердің киімі қалай аталады? Скафандр.* ***Сөздік жұмыс: скафандр*** *скафандр иллюстрациясын қарау және оның құрылымын зерттеу.* *Ғарышкер ғарышта жүргенде зымыран ішінен шығады, өйткені олар*	***Ой қозғау. АКТ жұмыс.*** *Ғарыш және ғарышкер туралы түсінік беру.* *-Ғарыш дегеніміз не?* *-Ғарышкер дегеніміз кім?* *-Қандай әуе көліктерін білесіңдер?* *- Мына суретте ең алғаш ғарышқа ұшқан адам Юрий Гагарин.* *-Ғарышқа қазақтардан кімдер бірінші болып ұшты?* *-Олар не себептен ғарышқа ұшады?* *(Аспан кеңістігін зерттейді)* *-Ғарыш айлағы қай қалада орналасқан?* *-Оны қалай атаймыз?* ***Сергіту сәті.*** *Ал балалар тұрайық,* *Алақанды ұрайық.* *Оңға қарай бұрылып,* *Солға қарай бұрылып,* *Бір отырып, бір тұрып,* *Бой сергітіп алайық* ***Ой дамыту.*** ***Балаларды топқа бөлу.*** ***Дид ойын: «Ғарыш әлемі»*** ***1-топ*** ***«Жұлдызды аспан әлемі»*** *Ойын шарты: балалардың алдына аспанда болатын және жерде болатын денелердің арасынан тек аспанда болатын денелерді тауып, жапсыру. Мысалы: гүл жерде, ай аспанда т.б.* ***2-топ*** ***Үлестірмелі материалмен***

	портрет тұр. Сендер олардан ғарышкерлерді табу керексіңдер. (ғарышкердің, полицейдің, матростың портреттері ұсынылады) Неліктен бұл портретті таңдағанын түсіндіру. **Мига шабуыл** Сендердің ойларыңша ғарышкер қандай болуы керек? Ғарышкердің денсаулығы жақсы болуы керек. Ол күшті, төзімді болуы керек, өйткені ғарышқа ұшу кезінде адам үлкен жүктемелерді бастан кешіреді. Ғарышкерлер өте ақылды адамдар, олар әртүрлі аспаптармен жұмыс істей алады және біледі. Жарайсыңдар. Біз тапсырманы орындадық. **Енді келесі жұлдызшаны іздеу керек.** Балалар, сендер керемет екенсіңдер – екінші жұлдызшаны таптыңдар. Мен тапсырманы оқимын. **«Сергіту жаттығуын орындаңдар, келесі тапсырма үшін күш алыңдар»** Сергіту сәті: Музыкамен. Кім келесі жұлдызшаны байқаса, оны алсын. **Үшінші тапсырма:** Сендер болашақ ғарышкер болам десеңдер, Ғарыш кемесін жасаңдар. Біз ғарышқа немен ұша	**Дид ойын: «Зымыран»** **Шарты:** Педагог балаларды геометриялық модульдер (немесе фигуралар) жинағы жатқан жерге әкелін, олардан ғарыштық зымыранды құрастыруды ұсынады. Мұқият қарап, айтыңдаршы, зымыранды қандай геометриялық пішіндерден құрастырдыңдар? Тәрбиеші: - Керемет зымыран шықты, ұшуға дайындалайық, кері санауды бастаймыз 5,4,3,2,1, ұшыру. **Менің сүйікті бұрышым** **Ой дамыту.** -Ғарышта жұмыс істейтін адамдардың мамандығы қалай аталады? - Алғашқы ғарышкер кім болды? Юрий Алексеевич Гагарин тұңғыш рет ғарышқа жол ашты. Бұл 12 сәуірі болатын. Содан бері жыл сайын 12 сәуір ғарышкерлер күні ретінде тойланады. Балалар ең бірінші ғарышқа адамнан бұрын қаһарманға айналған екі кішкентай ит ұшты.	 Ол туралы үлкен топқа барғанда жақсы білетін боласыңдар. Барлық планеталардың ішіндегі ең мейірімді және жомарты – Жер. Бұл көк планета сендердің ортақ үйлерің. Мұнда адамдар, жануарлар, балықтар, құстар - бәрі бір шаңырақтың астында тұрасыңдар. Бұл планета бәрінен де бақытты, сондықтан оны қорғап, ренжітпеу керек. **Балалар сендерге Лунтиктің әңгімесі ұнады ма?** - Ғарышта қаншама қызықты нәрселерді көруге болады: галактикалар, жұлдыздар, кометалар. Және қандай әдемі планеталар. Олар қандай түсті болады? -Жарайсыңдар, менің қайтатын кезім келді, мен тапсырма қалдырам соны орындап, маған түсіріп жіберіңдер. **Дид ойын: «Қандай түс»** **Шарты:** Зымыранның боялмаған бөлігін бояу.	жұмыстарын жасайды, зерттейді, әр түрлі планетаны зерттеп ашық аспанда жүреді.Бірақ балалар аспанда ауа жоқ, өте ыстық, ал ғарышкерлерге скафандр көмектеседі, арнайы ауасы бар, ыстықтан қорғайтын киім. Скафандр– адамды Ғарышкердің басында күннен қорғайтын дулыға бар. Дулығада кіріктірілген рация, антенна, бейнекамера және микрофон бар. Қолда қорғаныс қолғаптары мен сағаттар, аяқтарда арнайы қорғаныс етіктері. **№2-тапсырма** **Дид ойын: «Ғарыш кемесі»** **Шарты:** Пішіндерден зымыран бөліктерін біріктіріп жапсыру. - Балалар, сендер қандай әдемі зымыран жасадыңдар, айтыңдаршы, оның жобасын жасағанда қандай геометриялық пішіндерді пайдаландыңдар? **№3 тапсырма** **«Сөйлем құра» - сөйлеудің грамматикалық құрылымы бойынша жұмыс** Ай дегеніміз не ? Ай – жердің серігі Жер дегеніміз не? Жер – планета. Жер – біздің үйіміз, ал күн	**жұмыс: «Зымыран құрастыру.** Геометриялық фигуралардан зымыран құрастыру. Зымыран туралы әңгімелеу. **Дид ойын: «Көлеңкесін тап»** **АКТ технол** **Қазақ ғарышкерлері. Слайдпен жұмыс.** Ғарышқа қазақ ғарышкерлері де ұшқан. Т. Әубәкіров және Т. Мұсабаев Еліміздің мақтанышитары. ержүрек, батыр, халық қаһармандары. **Тоқтар біздің ғарышкер** Шыққан алғаш қазақтан, Тоқтар біздің Ғарышкер. Бір апта аса Ғарышта, Болған нағыз намысты ер. **Ғарышкерді білеміз** Ғарышқа ұшқан қазақтан, Ғарышкерді білеміз. Тоқтар, Талғат, Айдын деп, Айтып, мақтап жүреміз **Қортынды** Балаларды мадақтау.

	аламыз? Дұрыс зымыранмен біз енді зымыран жасаймыз **Балаларды топқа бөлу.** *Дид ойын: «Ғарыш кемесі»* **1- топ: Шарты.** *Берілген фонға зымыран бөліктерін жапсыру.* **2-топ: Зымыранды бояу.** **3-Топ Дьенеш блоктарымен зымыран құрастыру.** *Қарандаршы, біздің жұмысымыз қаншалықты қызықты болды! Ал біздің зымырандардың қаншасы жұлдыздарға ұшты?* **Балалар 5-ші жұлдызды табады.** **Тапсырма: Дид ойын: «Кім тапқыр»** **Жұмбақ шешу.** *Аспанда бір алып құс Ызғын ұшып барады.*	*Ұлкен аты Белка және Стрелка болды.* *Міне осы иттердің көмегімен ғалымдар адамның ғарышқа ұшып, онда белгілі бір уақыт ішінде қала алатынын білді.* **Сергіту сәті. Ғарыш музыкасымен.** **Ой қозғау.** *- Балалар, қалай ойлайсыңдар нағыз ғарышкер қандай болуы керек? Ғарышкерлердің өмірі спортпен тығыз байланысты. Ғарыш кемесінің бортында болса да, олар міндетті түрде жаттығулар жасайды.* **Ғарышқа қазақ ғарышкерлері де ұшқан.** *Т. Әубәкіров және Т. Мұсабаев Еліміздің мақтаныштары, ержүрек, батыр, халық қаһармандары.* **Тақпақ. «Тоқтар – тұңғыш ғарышкер»** *Тоқтар – тұңғыш ғарышкер Арман қуып жасынан. Көктен көзін алмаған, Ұшқыш болды жас ұлан.* **Қортынды .Сұрақ-жауап**	 *Жарайсыңдар. Лунтикке түсіріп жіберейік.* **Қортынды** **Тақпақ. Мен ғарышкер боламын.** *Аспан, аспан арайлым, Саған жиі қараймын Сені көзбен шоламын Мен ғарышкер боламын. Балаларды мадақтау.*	*жүйесі біздің туған қламыз. Бұл шуақты қалада басқа планеталар бар. Күн үлкен ыстық жұлдыз, ол планеталарды жылытып, жарықтандырады.* **Ұжымдық жұмыс.** *Үлкен форматта салынған дөңгеленеке күннің шуағын бояу.* *Лунтик: жарайсыңдар, тапсырманы ептілікпен орындадыңдар.* **Ең алғаш ғарышқа ұшқан не?** *Иттер: Белка мен Стрелка Адамдардан кім ұшты? Ю.гагарин.* *Ғарышкерлер ұшу кезінде не істейтінін білесіңдер ма? Бақылаулар жүргізеді, Жер бетін, Айды және басқа планеталарды зерттейді. Олар жақындап келе жатқан дауылдар, табиғи апаттар туралы хабарлайды, ауа райы болжамын жанартады* **№4 тапсырма «Аунда қалықтау» релаксациялық жаттығулар** *- Мен Жерге оралуды ұсынамын. Міне, біз балабақшадамыз. Сапхат барысында біз көптеген қызықты нәрселерді көрдік. Бүгінгі*	

	Қарап тұрсаң, ғажайып, *Соңында із* *қалады.**(Зымыран)*** *Ұшқыш емес, бірақ ол* *Аспанда қалықтап ұшады* *Оны кім деп ойлайсыңдар?* ***(Ғарышкер)*** ***Қорытынды:*** *Тәрбиеші: Балалар, басқа* *жұлдыздар бар ма?* *Соңғы жұлдызша онда* *былай делінген:* ***«Жарайсыңдар балалар,*** ***сендер барлық*** ***тапсырмаларды*** ***орындадыңдар!*** *Сендерге ұнады ма?* *Келесі кездескенше!* *құрметпен жұлдыздар!* ***Тақпақ*** *Аспан, аспан, арайлым,* *Саған жиі қараймын,* *Сені көзбен шоламын,* *Мен ғарышкер боламын* ***Балаларды мадақтау.***	*Ғарышкер дегенді қалай* *түсінеміз?* *- Біздер қандай ғаламда* *тұрамыз?* *- Ғарышқа сынақ ретінде* *бірінші болып қай жануар* *ұшты?* *- Ғарышқа ұшқан орыс* *азаматы кім?* *- Қазақ елінен кімдер* *ғарышқа ұшты?* *Балаларды мадақтау.*		*әңгімемізді, жаңадан* *үйренгенімізді еске түсіріп,* ***Дид ойын: «Суретті*** ***жина»** ойынын ойнауды* *ұсынамын. Барлығы* *конверт алып, суретін* *жинап, не істегенін* *айтады.* *Балаларға бөлінген* *суреттер ұсынылады: Ю.* *Гагарин, «Зымыран»,* *иттер «Белка мен* *Стрелка»,. Планеталар.* ***Қортынды*** *Балалар, сендерге біздің* *ғарыш әлеміне саяхатымыз* *ұнады ма?* *Бүгін қызықты* *білгендеріңіз туралы аналар* *мен әкелеріңізге айтуды* *ұмытпаңыз.* ***Тақпақ*** *Мен Ғарышкер боламын* *Ғарышкер менде боламын,* *Боламын десем боламын.* *Көктің жүзін барлаймын* *Үлкен ғалым боламын.* *Балаларды мадақтау.*	

Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:** Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека № 4*** *Аспанды бақылау*	***Картотека №11*** ***Ағаштарға бақылау жасау***	***Картотека №14*** *Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау.*	***Картотека №15*** *Бақбақтың өсуін бақылау*	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*
	Көктем серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жуды ру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу*				

	Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	***Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.***				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№ 3*** *«Саусақтар амандасады.» массаж жасаймыз –«қолды жуамыз».* *- «Қайырлы күн, көздерім!» Қабақты сипаймыз.* *«Оянамыз, құлақтар!» - құлақты сипаймыз,* *- «Қайырлы таң, қолым!» - алақанды сипаймыз.* *- «Оянамыз, қолымыз!» - шапалақтаймыз.* *- «Қайырлы таң, аяғым!» - аяқты сипау.* *- «Оянамыз, аяғым!» - қаз - қаз басамыз.*	***№4.*** *Бір – көтер кәне қолыңды* *Екі – төмен ұста қолыңды* *Үш, төрт – жаныңа соз қолыңды* *Бес дегенде секір көрсет бойыңды.* *Керілеміз, созыламыз, төсектен біз тұрамыз.*	***№5.*** *"Құстар ояды" - қолдарды жан-жаққа созу, былғау – «құстар қанат қағып жатыр».* *2. «Құстар достарын іздеп жатыр» - Оң жаққа, сол жаққа бұрылу, «шип-шип» деп айту.* *3. "Құстар көңілденіп жатыр" –қолды шапалақтау*	***№6.*** *арқамен жатып қолды екі жаққа созу, жұдырықтарын жұму, қолдарын алға созып айқастыру, демалу.* *- арқамен жатып қолдарын бастарына қойып кезекпен сол аяқтарын, он аяқтарын көтеру, екеуін бірге ұстап, жайлап түсіру.* *- арқамен жатып шынтақтарын тіреп иілу, кеуделерін жоғары көтеру, басты тік ұстау*	***№7.*** *«Күннің оянуы»* *- «Міне күн де оянады»- балалар тізе бүгіп отыр, қол төменде.* *- Биік, биік, биікке - қолдарын жоғары қарай көтереді.* *- Түнге қарай батады- Балалар тізе бүгіп отырады. басты төменге – жоғарыға – төменге еңкейеді.* *«Күлімдейді күн» керемет, керемет - алақан соғады.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дид ойын: «Көп және біреу»*** *Ойынның мақсаты: көп және біреу қатынас-тарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру.* ***Тәжірибе: «Кішкентай галымдар»*** *Үлкендеутабақшаға су құйып, оғандоптарды салу арқылыдоптардыңжеңілекен інбалаларгакөрсетіп, түсіндіру.* ***Сұрақ-жауап:*** *Балалар доп жеңілме ауырма, жәнесуғабатама, батпай ма? Осыны білін көру үшін*		***Дәстүрден тыс сурет салу Тосын сәт.*** ***«Торғайға көмек»*** *Торғай ұшып келеді. Балалардан көмек сұрайды. Досым жоқ. Маған дос торғайлар керек дейді. Көмектесеміз бе?* ***Торғайға көмек*** *Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін көрсету, түсіндіру. Трафаретпен жұмыс жасауды түсіндіру. Балалардың өз бетінше жұмысы. Бақылау.*	***Шығармашылық орталық*** ***Дид ойын: «Ағаштан жасалған заттарды ата»*** *Балаларды топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Жатын бөледегі кроватты мүсіндеу.* ***2-Топ:*** *Үш аюдың ыдысын жапсыру.* ***3-Топ:*** *Ағаштарды бастыру әдісі арқылы салу.* ***4-топ:*** *Қиынды суреттерден ағаштан жасалған заттарды құрастыру* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*	***«Кенің баласы?» Мақсаты:*** *Балалардың «үлкен», «кіші» ұғымдары туралы түсініктерін бекіту; үй жануарлары туралы білімдерін кеңейту.* ***Шығармашылық.*** ***Дид ойын: «Төлдерге қора жасаймыз»*** *Шарты: Ермексаздан созу тәсілі арқылы қора жасау*

	қазір біз сендермен тәжірибе жасаймыз: допты суға салайық. Қане, қараңдаршыдопсуға батама, жоқ па? Батпайдыекен. Қалайойлайсыңдар неге, батпайды? Балаларқараңдаршыдоп су бетіндежеңілмеалдеауырма? Балалар: Жеңіл ***Қортынды:****Доп су бетіндежеңілболады. Ішінеауатолтырылған.Сонд ықтанолұрсаңсекіреді,тепсе ұқашады*				
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап, суреттен таба біледі.* ***Раян Еламан***	***Дид ойын:«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата біледі* ***Нұржанат Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалар заттың орналасу ретін біледі.* ***Айдина Бақбол***	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Нұрасыл Айдина***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: түрлі түсті боядағы түстерді сәйкестендіре алады.* ***Бекарыс Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека № 4*** *Аспанды бақылау*	***Картотека №11*** ***Ағаштарға бақылау жасау***	***Картотека №14*** *Жаңа өсіп келе жатқан көк шөпті бақылау.*	***Картотека №15*** *Бақбақтың өсуін бақылау*	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті,	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту,				

кітаптарды қарау және басқалар	Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: Ұсақ қол моторикасын дамытуға бағытталған түрлендіру

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Сәуір айы III апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 15.04.2024	Сейсенбі 16.04.2024	Сәрсенбі 17.04.2024	Бейсенбі 18.04.2024	Жұма 19.04.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Көкөніс пен жемісті ажырат»*** ***Мақсаты:*** *табиғат құбылыстарымен байланыстыра отырып, жемістердің өсуін, пісіп жетілуімен танысады.*	***Дид ойын: «Телефон»*** ***Мақсаты:*** *естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізе отырып, диалогты сөйлеуді үйренеді.*	***Дид ойын: «Бақша да ма,бау да ма?»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Жемістер мен көкөністер айырмашылықтарын түсініп, айта алады.*	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту.*	***Дид ойын:*** ***«Затты сипаттау»*** *Мақсаты:Заттарды көрі п сипаттау арқылы балаларқоршаған орта жайлы түсіне біледі.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Сәуір айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылғанісәрекетке дайындық	*Бала, бала , балақай,* *Қол соғайық алақай,* *Бір, екі, үш деп атайық,* *Саусақтарды тартайық* *Жалқау бала болмайық.*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Достар , бері келіңдер,* *Қолдарыңды беріңдер.* *Шаттық толы шеңберге,* *Қуанышпен еніңдер!*	*Қуанамыз күлеміз,* *Бар әлемде сүйеміз.* *Қол ұстасып, қуанып,* *Достарымен бір жүреміз*	*Жабырқауды білмейміз* *Жалқаулықтысүймейміз Бі* *з таланттыжас ұлан,* *Үлгі аламыз жақсыдан*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	***Қызығушылықты ояту.*** ***Өлең оқу*** *Нан қиқымын шашпаңдар,* *Жерде жатса баспаңдар.* *Теріп алып қастерлеп,* *Торғайларға тастаңдар.* *Сұрақ-жауап* *Өлең жолдары не туралы айтылған?* ***Ой дамыту.*** *АКТ технологиясымен жұмыс.* *- Балалар, неге нанды ас атасы деп айтамыз?* *- Ал енді осы қасиетті нан дастарханымызға қалай келеді* ***(слайд)*** *Көктемде бұл тракторлармен жерді жыртып, оны тырмалап, жерге мынандай бидай дәнін себеді. (балаларға бидайды көрсету)* *- Келесі суретте егін алқабы.* *- Келесі суретте егінді орып жүрген комбайн. Ол бидайды тазартып көлікке салып береді.* 	***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақтар*** *Беттескен қос табақ* *Ортасында бас табақ* *Көз бен шоққа ораса* *Дәм піседі тамаша* *Ұзын мұртты сарылар* *Қойнында наны бар* ***Бидай.*** ***Ой қозғау.*** *Балалар сендер еретгі тыңдаганды жақсы көресіңдер. Біз еретегілер бұрышына нан туралы ертегі тамашалайық.* ***Нан қайдан келеді?*** ***Акт технологиясы.*** *Бір күні Тышқан нан дүкеніне кірді. Сөреге жаңа піскен сан - сары бөлкелер үйіліп тур екен. Піскен нан иісіне қызыққан Тышқан тұмсығын жыбыр - жыбыр тартты. Төмендегі бір бөлкені кеміре бастады.* *Осы кезде күзетші келіп қалады. Тышқан зып беріп, тысқа атып шықты. Бірақ*	***Қызығушылықты ояту*** ***Өлең жолдарын оқу*** *Қырға шықсаң өрлеп,* *Мұның аты-Еңбек* *Кесте тіксең зерлеп* *Мұның аты-Еңбек* *Сабағыңа жөндеп,* *Әзірленсең –Еңбек* *Гүл отырғызсаң терлеп,* *Мұның аты-Еңбек* *Қиындықтың бәрін,* *Еңбек қана жеңбек* *Өлең не туралы айтылған?* *Балалрдың жауабы.* ***Ой дамыту*** ***Суретпен жұмыс.*** *Суретте не көріп тұрсыңдар?* *Қандай жұмыс жүргізіп жатыр?* *- Үйдің ауласына не отырғызып жатыр?* *-Көктем мезгілінде адамдар айналаны бәрін тазартады.* *- Ағаштар, гүлдер отырғызады.* ***Бұны бір сөзбен көктемгі еңбек дейміз.*** *Ағаштар мен гүлдер әдемі болып өсу үшін қандай қамқорлық көрсете аламыз?*	***Мига шабул.*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *Ұзын мұртты сырлар,* *Қойнында дәні бар.* *Ол не?* ***Суретпен жұмыс.*** *Бидаймен таныстыру.* ***Ой қозғау.*** ***Қосжан Мүсіреповтың «Алтын астық» өленін оқып беру.*** *Көктемде егін егетін,* *Күзде жиып теретін,* *Біздің дала – бай дала,* *Алтын астық айнала.* *Ел егінді жинайды,* *Қырманға дән сыймайды.* *Біздің дала – бай дала,* *Алтын астық айнала.* ***Сұрақ – жауап*** *Осы оқыған өлең шумақтарында не жайлы айтылған?* *Сендерге өлең ұнады ма?* ***Ой қозғау.*** ***«Алтын дән» дегенді қалай түсінесіңдер?*** *Астықшылар егін жинау науқаны қызып тұрған кезде таңертеңнен кешке дейін жұмыс істейді. Уақытты өткізіп жіберсең, астық ыдырайды, өнім жоғалады.*	***Ой дамыту.*** ***АКТ технологиясымен жұмыс*** *Қандай ертегілер білеміз?* *Экраннан ертегілер кейіпкерлерін көрсету.* *Сұрақ-жауап* *Балалар, бүгін бізге қай ертегінің бас кейіпкері қонаққа келді екен, қараңдаршы!* *(үстелдің үстінде бауырсақты домалату)* *Бұл ертегіні бәріміз де біземіз, есімізге түсіріп көрейікші.* ***Ертегіні қуыршақ театры арқылы көрсету және дауыс ырғағын келтіріп айтып беру*** *Ертегі желісінен сұрақ-жауап.* *бауырсақтың пішіні қандай?* *Бауырсақтың түсі қандай?* *Жан-жаққа қараңдаршы, топта домалақ пішінді қандай заттар бар?* *Табиғат бұрышындағы күнді көрсету.* *Бауырсаққа тағы не ұқсайды?* *Доп, Алма т.б* ***Сергіту сәті.*** *Алма, алма, көп алма,* *Қызыл, сары, көк алма.* *Теріп, теріп алайық,*

- Келесі суретте диірменде бидайдан ұн тартып шығарады. (ұнды көрсету)
- Иә, тартылған ұнды наубайханаға апарып, сол наубайханада нанның әр түрін пісіреді.

Ал, мына суретте нан дүкен сөрелерінде өз сатып алушыларын күтуде.

- Сонда нан дастарханға оңай жолмен келеді ма екен? Көптеген еңбекпен келеді екен.

Сөздік жұмыс: комбайыншы, трактористі, наубайхана, элеватор.

Ой қозғау

Нанға байланысты мақал – мәтелдер үйрету, түсіндіру.

1. Нан бар жерде ән бар
2. Дәнді шашпа, нанды баспа.
3. Ас атасы – нан

Сергіту сәті:

Көктемде жерді жыртамыз, алысқа ұзамады. «Апырай, қайдан келді екен осынша нан. Біліп алып шыққан жеріне кірсем, ә!» - деп қызығып кетті. Тесіктен сақтана сығалады.

- Нан, нан, сен қайдан келдің? - деді сыбырлап.
- Сатушыдан сұра, - деді нан. Тышқан сатушыға келді.
- Сатушы, сатушы, нан қайдан келеді?

- Наубайшыдан сұра, - деді сатушы.

Тышқан тымпыңдап наубайханаға келді. Мұнда көп адам нан пісіріп жатыр екен.

- Нан қайдан келеді? - деді бір наубайшыға келіп.

- Диірменшіден сұра, - деді наубайшы.

Тышқан диірменшіге келді.

- Иә, балалар, ағаштардың, гүлдердің түбін қопсытып, суғарып, арам шөптерін жұлып отырамыз.

Айналамызды таза ұстауға-біздің басты міндетіміз, себебі айнала таза болса, біз демалатын ауа да таза болады. Ағаштар көп болса, ауа таза болады.

-Тағы қандай жұмыстар жүргізіліп жатыр?

Далада жер жыртып егін егуге дайындайды

Біздің ата –аналарымыз бақшада қандай жұмыстар

Комбайндардан жүк машиналарына астық құйылып, оны элеваторларға астық тасиды. Онда оны көптеген жылдар бойы сақтауға болады. Еліміздің жәшіктері алтын нанға толы.

Сергіту сәті:

Нан қоқымын шашпаңдар,
Жерде жатса – баспаңдар.
Теріп алып қәстерлеп,
Торғайларға тастаңдар.

Дид ойын: «Кім не істейді?»

Шарты: Суреттегі мамандық иесінің не істейтінін жанына жұмыс түрін қойып айтып шығу.

Диқаншы-егін егеді, баптайды
Трактористі- жер жыртады
Диірменші-ұн тартады
Наубайшы -нан пісіреді

Дид ойын: «Тәтті тоқаштар»

1- «Тоқаш» тобы.

Тоқаш суретін қиып жапсыру

2-«Бауырсақ» тобы

Бауырсақты мүсіндеу

Себеттерге салайық.

Дид ойын: «Жаңа піскен бауырсақ»

Шарты: Бауырсақты бояу.

Ой қозғау.

Нан туралы тыйым сөздер үйрету.

Дәнді шашпа, нанды баспа.

Нан— тамақтың атасы

Мағынасын түсіндіру.

Қортынды

Сұрақ-жауап

Балаларды мадақтау.

	Тегістейміз тырмалап. *Дәндерді оған егеміз,* *Жайқалып, көктеп шықсын деп.* *Күз болғанда орады* *Нанға біздер тойсын деп* ***Қортынды.*** *- Бүгінгі оқу қызметімізде не туралы айттық?* *- Нан біздің дастарханымызға оңай келеді ма екен?* *- Иә, ол үшін көптеген адамдар еңбек етеді екен.* *Балаларды мадақтау!*	*Диірмен тасы тынымсыз шыр көбелек айналады. Екі адам ұн тартып тұр. Ұн төгіліп аққан бұлақша құйылып жатыр. Көзді ашып - жұмғанша қап - қап ұн пайда болады. Тышқан иненің көзіндей танауын тыржиып, таңдана қарап тұрды да:* *- Диірменші, диірменші, нан қайдан келеді - деп сұрады.* *- Комбайншыдан сұра, - деді қырманшы қарт.* *Тышқан далада егін орып жүрген комбайншыға келді.* *- Комбайншы, комбайншы, нан қайдан келеді? - деп сұрады.* *- Көктемде трактористі жер жыртады, тұқым себуші тұқым себеді. Егіншілер оны күтіп баптайды. Көп еңбек сіңіреді. Міне, қалың астық - сол көп еңбектің жемісі. Нан еңбек арқылы табылады, -	*жүргізеді?* *Олардың бізге қандай пайдасы бар?* ***Сергіту сәті:*** *Ал, балалар, тұрайық,* *Алақанды ұрайық.* *Бір отырып, бір тұрып, Біз тынығып алайық.* *Ой қозғау.* *- Ауладағы шашылып жатқан қоқыстарды қайда саламыз? - Балалар, қоқыстарды, арнайы қоқыс жәшігіне саламыз.* ***Дид ойын: «Қоқыстарды жинаймыз»*** ***Мақсаты:*** *Жерде жатқан қоқыстарды қайда тастау керектігін түсіндіру* ***Шарты:*** *Қоқыс салатын жәшікке қоқыстарды жапсыру.* ***Қортынды*** ***Сұрақ-жауап*** ***Балаларды мадақтау.***	***3-«Бөлке нан» тобы*** *Бөлке нанның суретін салу* ***Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін түсіндіру.*** ***Тиым сөздер:*** *Нанды бір қолмен үзбе!* *Нанды жерге тастама!* *Нанды текке лақтырма!* ***Қорытынды.*** ***Біз не білдік?*** *Нанның бидайдан өседі* *Нанды қастерлеу керек* *Нан-адамның тіршілік қорегі* *Нан-дастарханға еңбекпен келеді* *Қандай өлең шумағымен таныстық?* *Алтын астық деп не үшін айтамыз?* *Балаларды мадақтау*	

		деді комбайншы. *- Ой, мұның азап қой. Мен шаңқайып жатып - ақ таба беремін, - деп құтыңқ - құтыңқ етті Тышқан.* *- Әне, Мысық келе жатыр, - деді комбайншы. Сөз - ақ екен Тышқан бір екі ине зып берді* ***Балалар ертегі ұнады ма? Ертегі желісінен сұрақ-жауап.***			
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды бірізділікпен киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Серуен № 7*** *Ауа райына бақылау жасау*	***Серуен № 9*** *Күннің көзін бақылау.*	***Серуен № 11*** *Құстарды бақылау.*	***Серуен № 4*** *Жәндіктердің алуан түрлі жағдайын бақылау*	***Серуен № 17*** *Ауа райын бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жуғызу,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз орындарына киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шүпіріп жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шайғы қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	*Белгілі жүйелікте киімдерін шешуді, киімдерін ұқыпты орындыққа ілін қоюды тыңғылықты орындауға баулу. Өз төсек орындарын дайындап жатуды дағдыландыру, үлгере алмаған достарына жәрдемдесу. Балалардың тыныш ұйықтауына жағдайды жасай жасау*				
Біртіндеп ұйқыдан оянту, сауықтырушаралары	***Жаттығу кешені № 16*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені № 17*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені № 18*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені № 19*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №20*** *Көзімізді ашайық* *Ауыз, құлақ алайық ,* *Самал жел бізге жетіпсің,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, Бейнелеу әрекеті,кітаптарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Дидактикалық ойын:*** ***«Құлыпты аш»*** *Мақсаты:логикалық ой-жай алады, геометриялық пішіндерді түрі және түсі бойынша ажырата алады.*	***Дид ойын:*** ***«Сықырлы суреттер»*** ***Мақсаты:*** *бірлесіп жұмыс жасайды достық қарым-қатынаста бола алады.*	***Отан» Ж. Әбдірашев.*** *«Отан – әжем, Отан-анам!» «Туған ел!» деп, «Туған жер!» деп, Ол бекерге аталмаған... Атам,Әжем,Әкем,Анам – Төртеуі де «Отан!» маған. Төртеуі де «Ботам!» дейді, «Ер азамат атан!» дейді .*	***Дид ойын: «Жаңбырлы ауа-райы»*** *Мақта таяқшаларымен сурет салу техникасымен сурет сала алады.*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасында гүлдің Ойнап бүгін жүрдім Қызыл, көкшіл, сары Әп-әдемі бәрі Енді ғана білдім- Мен де балғын гүлмін!*
Балалармен жеке жұмыс	***«Жол картасын бейнеле»*** ***Ойынның мақсаты:*** *жоғары–төмен ұғымдарын пысықтау. Байқағыштықты, зейін, қиялды дамыту.* ***Раян Бекарыс***	***«Айырмашылығын тап»*** ***Мақсаты:*** *Балаларға екі суреттің немесе заттың айырмашылығын таба білуге; өз ойын айта білуге үйрету* ***Нұрасыл Ислам***	***Кеңістікті бағдарлау.*** ***Мақсаты:*** *балаларға ойын арқылы кеңістікті бағдарлай білуді үйрету.* ***Еламан Бекарыс***	***«Дауыстап санау»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Дауыстап санауға, қорытынды санды есте сақтауға үйрету.* ***Нұрасыл Нұржанат***	***«Өз орныңды тап»*** ***Мақсаты:*** *Цифрлардың сандар қатарындағы орны, көрші сандар туралы білімдерін нақтылау.* ***Раян Әмір***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Серуен № 7*** *Ауа райына бақылау жасау*	***Серуен № 9*** *Күннің көзін бақылау.*	***Серуен № 11*** *Құстарды бақылау.*	***Серуен № 4*** *Жәндіктердің алғашқы жандануын бақылау*	***Серуен № 17*** *Ауа райын бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
	Ата аналармен балалардың төлем ақысы туралы, балалардың тазалығы туралы, балалардың тәртібі туралы	*Ата – аналарға балалармен үйде жеке жұмыс түрлерін мысалы суретті әдемі жапсыруға үйретуін ескеру*	*Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу. Балалардың тәртібі жайлы*	*Ана – аналармен әңгімелесу. Балаларды балабақшаға уақытында әкелулерін ескерту.*	*Ана – аналармен әңгімелесу. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу.*

Балалардың үйге кайтуы	жеке әңгімелесу.	және кеңес беру. Балалардың үйге қайтуы.	әңгімелеу. Төлем ақыларын уақытымен төлеуін айтуБалалардың үйге қайтуы.. Балалардың сұранып үйге қайтуы		

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Сәуір айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	**Дүйсенбі** **22.04.2024**	**Сейсенбі** **23.04.2024**	**Сәрсенбі** **24.04.2024**	**Бейсенбі** **25.04.2024**	**Жұма** **26.04.2024**
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу.* *Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір сүретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Сәуір айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында* *Жақсы дос көп табылар* *Мен де соның бірімін,* *Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім* *Ылғи күліп жүремін.* *Бірге ойнап бір жүрер* *Достарым көп, білемін!*	*Сиқырлы айнадан* *Өзімді көремін.* *Бақытпан жайнаған.* *Көзімді көремін.*	*Шақырамын сендерді* *Жолдастарым кел бері* *Толтырайық шаттыққа,* *Дөгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге,* *Шаттық толы шеңберге,* *Қол ұстасып келдік біз,* *Жан достармыз енді біз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Ой қозғау*** ***Ашық сұрақ әдісі*** *Қазір қай жыл мезгілі?Көктемде айналамызда қандай өзгерістер болады? Көктемде жәндіктер оянып, жер бетіне шығады екен. Ал, қандай жәндіктерді білесіңдер?* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру.*** *1.Екі басы жұдырықтай* *Ортасы қылдырықтай/құмырсқа/* *2..Ызыңдап ән салып* *Лас жерге қонады./шыбын/* *3.Тоқыған ауы – шыбынның жауы /өрмекші /* *4.Гүлдерге қонады.* *Шырынын сорады* *Түрі – түсі сары – ала* *Бұл не ?/ара /* *5.Өзі кілем түрінде,* *Құдды қырдың гүліндей,* *Гүлге қонса кетеді,* *Айырмасы білінбей.* */көбелек /* ***Ой дамыту.*** ***АКТ технологиясы.*** ***Слайд.*** *Жәндіктер туралы түсіндіру.* ***Сұрақ жауап.*** *Жәндіктердің аяғы нешеу? Олар ұісті сезе ме?* *Ұша алатын (секіретін, жорғалайтын) жәндіктерді атаңдар.* *Ең мазасыз жәндікті кім біледі?*	***Қызығушылықты ояту.*** *- Бүгін біз орман алқабының кішкентай тұрғындары – жәндіктерге қонаққа барамыз. Саяхатқа дайындалу:* ***Кинезиологиялық жаттығу «Айқасқан қадамдар»*** *Біз аяқтарымызды жоғары көтеріп, орман алқабына шықтық,* *Шөптер мен бұталар арқылы, дің гек бұтақтары арқылы.* *Енді сүрінбей жүреміз* ***Тосын сәт*** *Балалар жасыл дастарханмен жабылған үстелге келеді, оның үстінде тек гүлдер мен хат бар. Педагог балалардың назарын алаңқайда ешкімнің жоқтығына аударады.* *– Қараңдаршы, ашық жерде ешкім жоқ, мен бірде-бір жәндік көрмеймін. Тек хат тұр, қызық кімнен екен?* ***Ол хатты оқиды: «Қымбатты балалар, біз қиыншылыққа тап болдық, бізді зұлым өрмекші сықырлады, көмек керек»*** *-Ал жәндіктерге көмектесу үшін сіз бен біз де жәндікке айналамыз. Менде бізге көмектесетін сиқырлы гүл бар. Сиқырлы гүлді алып, сөздерді айту.* *Көзімізді жұмамыз, гүл гүл, бізді жәндіктерге айналдыр! Міне, біз жәндіктерге айналып, орман алқабына ұшамыз.* ***Өрмекшінің бірінші тапсырмасы:*** *«Жұмбақтарды шешіп,*	***Саяхатқа бару.*** ***Топ ішіне білім дағдылары бойынша саяхат жасау.*** ***Коммуникация.*** *Мына жәндіктер қалай аталады? (Көбелек, ара, шегірткі, өрмекші, құмырсқа, қоңыз)* *Бұл жәндіктердің пайдасы қандай?* *-Көбелек гүлдерді тозаңдандырады* *-Қоңыз өсімдіктердің жапырағын зиянды құрттардан тазартып, емдейді.* *- Құмырсқа еңбекқор, ілеуіне қонған құстардың үстіндегі бүргелерін тазартады.* *-Ара гүлдердің шырынынан бал жинайды. Қоңыздар топырақты қазып шіріген заттарды ыдыратып табиғат тазалығын сақтауға үлес қосады.* *Жәндіктер туралы кім тақпақтар біледі?* ***Алдын ала жүргізілген жұмыс бойынша.*** ***«Таным» орталығы*** ***Дид ойын: «Жәндіктер»*** ***Шарты:*** *Жәндіктердің бейнесін құрастыру.* *Балалардың алдарында конвертті ашып, жәндіктерді бейнесін құрастыруға үйрету.* ***Денсаулық саласы*** ***Қимылмен көрсету.*** ***Дид ойын: «Жәндіктер қалай дыбыстайды?»***	***Дид ойын: «Кім жылдам?»*** ***Жұмбақ жасыру:*** *Гүлдерге қонады* *Шырынын сорады* *Түр-түсі сары ала* *Бұл не сонда?* ***Сұрақ –жауап.*** *Жұмбақта не жайлы айтылған.* *Аралардың үйін (Омарта) дейміз.* *Аралар дәмді не арқылы сезеді?* *Қалай ойлайсыңдар, ара пайдалы жәндік пе, зиянды жәндік пе?* ***АКТ технолог жұмыс.*** ***Дид ойын: «Аралар»*** ***Шарты:*** *аралар сияқты дыбыс шығарып, қимылдар жасау арқылы омартаға жету.* *Бастамас бұрын балалармен пікірталас жүргізу.* ***(Слайд арқылы)*** *Гүлзардағы гүлдерден қандай араларды көрдіңдер?* *Олар қалай ызылдайды?* *Аралар гүлдерден бал жинайды. Оны аю жақсы көреді. Ол омартадағы балды жеуге тырысады. Аралар оны жолатпайды.(балалар ыз-ыз-ызыңдағанын келтіреді)* ***Кинезиологиялық жаттығу.*** ***Дид ойын: «Аралар қалай ұшады?»***	***Қызығушылықтарын ояту.*** ***Тосын сәт.*** ***АКТ технология жұмыс.*** ***Экраннан ата шығады.*** *-Сәлеметсіңдер ме балалар! Мен ұзақ жол жүріп келдім.Өзіммен бірге сендерге бір қызықты әңгіме ала келдім.* ***Ы.Алтынсариннің «Өрмекші,құмырсқа және қарлығаш»*** *деген әңгімесін айтып бермекші екен.* *Мұқият тыңдайық.* ***Әңгіме бойынша сұрақ жауап.*** *Әңгіме де не туралы айтылған?* *-Әңгімедегі кейіпкерлер қандай?* *-Әңгімеде неғер туралы айтылған?* *-Өрмекші,құмырысқа, қарлығаш не істеп жүр екен?* ***Сергіту сәті:*** *Қарлығашқа ұқсайық* *Қане, қанат қағайық* *Ұшып – ұшып алайық* *Орнымызға қонайық.* ***Сахналау.*** ***Дид ойын: «Әртістер»*** ***Шарты: Қасық театры ертегіні сомдау.*** *Балалар рөлдерге бөлініп,ертегіні қасық театры арқылы сахналайды. Тәрбиеші*

	Қалай ойлайсыңдар, ара пайдалы жәндік пе, әлде зиянды жәндік пе? **Дид ойын: «Жұбын тап»** **Шарты:** Балаларға әртүрлі суреттер бейнеленген карточкалар таратады. Сәйкес суретті жәндіктің жанына жапсыру. **Сергіту сәті:** Көбелектер ұшады Айнала құлпырады Гүлдер бүршік жарады Бәрі жақсы болады. **Дыбыстық жаттығу.** құ-құ-құ - еңбек сүйгіш құмырсқа лік-лік-лік – ұшып жүргенінелік кө-кө-кө – гүлге қонды көбелек қо-қо-қо-қоңыз **Дид ойын: «Жұмбақ сурет»** Бір балаға жәндіктің суретін беріп, оны суреттетеді. Қалған балалар оның қай жәндік екенін табады. Балалар қызығушылықпен ойнайды. **Қорытынды.** Бүгін біз нелер жайлы айттық? Оларды біз сөзбен қалай атаймыз? Білетін жәндіктерді атаңдар? Балалардың жауаптары. Мадақтау.	суреттерді құрастыр» **Дид ойын: «Кім жылдам?»** **Шарты: Жұмбақтың шешуінен шыққан жәндікті құрастыру.** Жұмбақты айту, балалар шешіп, суреттің тауып, тақтаға іледі. Қалған балалар алдарындағы суретті құрастырады. **Инелік** 1. Жұмбақтың жауабын табуға қандай сөздер көмектесті? Жауап. 2.Хош иісті гүлдердің шырынын ішеді, Бізге балауыз бен бал береді. **(ара).** Оның ара екенін анықтауға қандай сөздер көмектесті? 3. Екі басы жұдырықтай Ортасы қылдырықтай /құмырсқа/ - Оның құмырсқа екенін анықтауға қандай сөздер көмектесті? - Суретте бейнеленгендерді бір сөзбен қалай атауға болады? Барлық жәндіктердің басты ерекшелігі неде? (Барлық жәндіктердің 6 аяғы бар.) **2- Тапсырма** **Ой қозғау.** **- Жыртқыш жәндіктерді атаңдар (инелік, шегіртке, ледибука)** Неліктен оларды жыртқыштар деп атайды? (Өйткені олар басқа жәндіктерді аулайды.) **- Пайдалы жәндіктерді ата.(көбелек, ара, құмырсқа).** - Ара, көбелек, құмырсқа қандай пайда әкеледі?	Ара – ызылдайды ызғз-ызғ **Шыбын** – ызыңдайды **Шегіртке** – шырылдайды. **Бақа** – бақылдайды, құрылдайды. **Әлеумет орталығы.** **Дид ойын: «Не артық»** Шарты: Суреттегі артық затты табу. Сұрақ-жауап Не үшін? Жәндіктер қайда өмір сүреді? Сұраққа толық жауап беру. **Шығармашылық орталық.** **Балаларды топқа бөлу.** **1-топ:** **Дид ойын: Көбелекті гүлге қондыр.** Шарты: Берілген гүлдерге көбелектерді жапсыру. **2-Топ:** **Дид ойын: «Аралар әлемі»** **Шарты:** Араларды бояу. Қызығушылықты ояту. **«Көбелектерді топқа бөл» ойыны (кілемде).** Қараңдаршы, бізге қандай әдемі көбелектер ұшып келді. **1-топ:** көбелектерді нені негізінде орналастырдың? Біз көбелектерді пішінге келтірдік. **2-топ:** сендер көбелектерді нені негізінде орналастырдыңдар? Біз көбелектерді түстеріне қарай сұрыптадық. Тәрбиеші: Ал көбелектерді тағы қандай болуге болады? - Өлшеміне қарай.	**Көзге жаттығу:** Аралар сендермен ойнағысы келеді. Сендер олардың ызыңдап қалай ұшатынын байқап, көздеріңмен ілесіп отырыңдар. Аралар жоғары, төмен, оңға, солға ұшады. **Дид ойын: «Аралар әлемі»** **Шарты:** Қиынды суреттер арқылы араның бейнесін құрастыру. **Ой дамыту:** Егер жәндіктер жер бетінен мүлдем жойылып кетсе не болар еді? Олар жазда көп бола ма? Жәндіктер қайда ұыстайды? Кейбіреулері құрт, құыршаққа айналады. Кейбіреулері тасалау жерге тығылып, ұйқыға кетеді. Көктем шыққанда оянады. **Дид ойын: «Араны гүлге қондыр** **Шарты:** Гүлге араларды жапсыру» **Ара** **Қадыр Мырза Әли** Қызғалдақтың қасына Қойып едім қондырмай, Бізін сұғып басыма, Шақты ара оңдырмай. **Балаларды бағалау.**	жүргізушу сөзін өзі айтады. Балалар,бүгін кімнің әңгімесін тыңдадық? Әңгіме қалай аталады? Олай болса біз атамызға рахмет айтып, осы әңгімедегі кейіпкерлерді сыйға тартсақ қалай болады. **Балаларды 3 топқа бөлу.** **Дид ойын: «Шебер қолдар»** 1-топ. құмырсқаны жапсырады 2- топ өрмекшіні мүсіндейді, 3- топ қарлығаштың суретін бояйды. Дайын жұмыстарын атаға сыйлайды. Атамен қоштасу. **Қортынды.** Балаларды мадақтау.

		Ара гүлдерді тозаңдандырады, бізге бал мен балауыз береді. Құмырсқалар орман арқылы көптеген өсімдіктердің тұқымын тасымалдайды. Көбелектер гүлдерді тозаңдандырады ***- Зиянды жәндіктерді** ата. Шыбын микробтарды тасымалдайды, құрт өсімдік жапырақтарын жейді, маса адамның қанын сорады.* *- Жарайсыңдар, олар барлық жұмбақтарды шешті, ал біз инелік пен араны және шегіртке мен қоңызды құтқарып алдық,* ***3- ші тапсырмасы.*** ***Дид ойын: «Төртіншісі артық»*** *- Суреттерге мұқият қарап, мұнда қай сурет артық екенін айт және неліктен олай ойлайсың?* ***1.сурет** паук, өйткені ол жәндіктерге жатпайды.* ***2-сурет.** құмырсқа, өйткені ол ұшпайды, ал қалған жәндіктер ұшады.* ***3-сурет**. көбелек, өйткені ол ұшады, ал қалған жәндіктер ұшпайды.* ***4-сурет.** көбелек, өйткені қалған жәндіктер жыртқыш.* ***- Міне, біз құмырсқаны құтқардық (құмырсқа пайда болады).*** *Тәрбиеші: Сонымен біздің саяхатымыз аяқталды, сендер жәндіктерге көмектестіңдер Жәндіктер барлығыңызға рахмет айтты. Жәндіктерді алып, оларды біздің орман алқабына орналастырып, жабыстырайық.*	***3-топ:** Көбелектерді өлшеміне байланысты топтау.* ***Релаксация. «Көбелек ұшады»*** *Балалар, бүгін біз көп саяхаттадық, шаршадық. Біраз демалып алайық.* *Кілемшеге жатып, көзіміздіжұмып, жәндіктер болайық* ***Саяхаттан оралу*** ***Қортынды*** *Сұрақ – жауап* *Қайда бардық?* *Нелер көрдік?* *Балаларды мадақтау* *- Саған қай ойын қатты ұнады?* *-Бүгін бәрің тамаша болдыңдар!*		

		Қараңдаршы, шалғынның қандай әдемі болып кеткенін. Құмырсқалар мен қоңыздар жер басып, шегірткелер шөпке секіріп, көбелектер мен инелiктер ұшсын, біз өмір сүретін әлем әрқашан көгілдір жасыл болып қала берсін! Ал біздің балабақшаға қайтатын кез келді. Бірақ алдымен біз қайтадан балаға айналуымыз керек. сиқырлы гүлді алып, біз гүлміз, көмектес, бізді балаға айналдыр! ***Қортынды*** *- Сендерге саяхат ұнады ма?*			
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Серуен № 9*** ***Күннің көзін бақылау.***	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*	***Картотека №18*** *Құстардың ұшып келуін бақылау*	***Картотека №19*** *Қараторғайларды бақылау.*	***Картотека №20*** *Ұяларды бақылау.*
	Көктем серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы	***Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.***				

Біртіндеп қайықдан ояту, сауықтыру – шаралары.	**№4** *Майтабанның алдын алу.* *Тырысамыз, тырысамыз* *Денсаулықты нығайтамыз* *Аяқ, қол мықты болып* *Май табаннан арыламыз.* *Арнай жолдармен жүру,* *дымқыл жолмен жүру.*	**№ 5** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар.* *Ояту* *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақ ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*	**№ 6** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Тыныс алу жаттығулары* *Ұзын құлақ сұр қоян* *Ести қалып сыбырды* *Өсіп тұрған сәбізді* *Жұлып алып иіскеді.*	**№7** *Майтабанның алдын алу.* *Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	**№10** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Мысықтар* *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарап* *Достарымызға күлеміз.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүртту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы баска әрекеттер)	***Дид ойын*** ***«Жыл мезгілдері»*** ***Мақсаты:*** *Суретте бейнеленген негізгі белгілері бойынша әр жыл мезгілдері жайлы түсінеді. Балалар жыл мезгілдерін ретін дұрыс көрсете біледі.* ***Жүргізілу барысы:*** *Дайын суреттерге әр жыл мезгілінің ерекшеліктерін жапсыру немесе салу.* ***Ресурстар:*** *Жыл мезгілдері көрсетілген суреттер, майда қима суреттер .*	***Дид ойын: «Әдемі өрнектер»*** ***Мақсаты:*** *Балалар геометриялық пішіндер мен түстер және түсті таңдай біледі.* ***Ресурстар:****Геометриялық пішіндер, дайын өрнектер.* ***Жүргізілу барысы:*** *Дайын өрнектерге қарап отырып, берілген геометриялық пішіндерден қағаз бетінде геометриялық пішіндерден өрнек құрастырады.*	***Дид ойын: «Тиінге саңырауқұлақ сыйлаймыз»*** ***Мақсаты:*** *Заттарды көріп сипаттау арқылы қоршаған орта жайлы біледі.* ***Ресурстар:*** *Саңырауқұлақтар, себет* ***Ойынның барысы:*** *Баланы шеңберге отырғызады бірнеше саңырауқұлақ себеттің ішінде болады. Балаларға саңырауқұлақтың қайда өсетінін, қайда болатынын түсіндіре отырып, ортаға екі баланы шығарып ойын ережесін түсіндіру.*	***Дид ойын: «Сиқырлы түстер»*** ***Мақсаты:*** *ойын барысында балалар түстер мен реңктерге қызығушылық танытып, табиғат сұлулығын қабылдай алады.* ***Ресурстар:****түрлі түсті карточкалар.* ***Ойын барысы:*** *балаларға түрлі-түсті квадраттармен карточкалар беру. Содан соң педагог бір сөз айтады, мысалы, қайың. Қара, ақ және жасыл төртбұрыштары бар балалар оларды өсіреді.*	***Дид ойын: «Керемет орман»*** ***Ойынның мақсаты:*** *балалар өз қиялында схемалық бейнелеуіне сүйене отырып бейне орналастыра алады.* ***Ресурстар:*** *бірдей қағаз парақтары, оған бірнеше ағаштар салынған және аяқталмаған, пішіндемеген кескіндер әр жерде орналасқан. Түрлі-түсті қарындаштар жиынтығы.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Достық*** *Ортақ мекен жер шары,* *Төбемізде бір аспан.* *Барлық ұлттың баласы,* *Достығымыз жарасқан* ***Еламан Раян***	***Тақпақ жаттау.*** ***Отан Е.Өтетілеуұлы*** *Отан деген - Атамекен,* *Отан деген - туған жер.* *Отан - ана, Отан - үлкен,* *Қазақстан - туған ел.* ***Бекарыс Ислам***	***Санамақ*** *Бір үйде біз нешеуміз?* *Кел санайық екеуміз.* *Бас бармағым - атам,* *Балан үйрек - апам,* *Ортан терек - әкем,* *Шылдыр шүмек - анам,* *Кішкентай бөбек - мен.* *Біз үйде нешеуміз?* *Біз үйде – бесеуміз* ***Нұрасыл Бақбол***	***Отан*** *Бақытты боп жүргенім* *Сенің арқаң, Ұлы Отан.* *Елім менің –тірегім,* *Құшағында гүл атам.* *Шығысыңнан арайлы,* *Күліп атқан құба таң.* *Сененбақыттарайды* *БаршамызғаҰлы Отан.* ***Раян Айдина***	***Туған өлкем .*** ***ӨтебайТұрманжанов*** *Көгінде күн нұрын төккен,* *Жерінде гүл жұпар сепкен.* *Неткен сұлу, неткен көркем!* *Осы менің туған өлкем!* *Алтын дәнді даласы бар,* *Ақ күмістей қаласы бар.* *Неткен сұлу, неткен*

					көркем! *Осы менің туған өлкем!* ***Ислам Әмір***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Серуен № 9*** ***Күннің көзін бақылау.***	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*	***Картотека №18*** *Құстардың ұшып келуін бақылау*	***Картотека №19*** *Қараторғайларды бақылау.*	***Картотека №20*** *Үяларды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс-әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшага төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы

Мамыр айы I апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 29.04.2024	Сейсенбі 01.05.2024	Бейсенбі 02.05.2024	Жұма 03.05.2024
Балаларды қабылдау	*Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл -күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.*			
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*Ата-аналармен амандасу. Баланың денсаулығы, көңіл- күйі туралы білу. отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу*			
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба алады.*	***Дид ойын: «Құстарға көмек береміз»*** ***Мақсаты:*** *Балалар Құстарды атап, өз ойын айта алады.*	***Дид ойын: Қайсысы қайда тіршілік етеді.*** ***Мақсаты:*** *жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтай алады.*	***Дид ойын: «Экологиялық бағдаршам»*** ***Мақсаты:*** *Балаларды табиғат сұлулығын көріп, оны қорғай білу туралы түсінеді*
	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан			
Таңғы жаттығу	*Мамыр айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***			
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*			
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Біз қандаймыз, қандаймыз,* *Шұғылалы таңдаймыз!* *Күлімдеген күндейміз!* *Ем ұйымды білмейміз.*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасында гүлдің* *Ойнап бүгін жүрдім* *Қызыл, көкшіл, сары* *Әп-әдемі бәрі* *Енді ғана білдім-* *Мен де балғын гүлмін!*	***Н. Айтов. «Тату – тәтті тұрамыз»*** *Бір шаңырақ астында,* *Тату –тәтті тұрамыз.* *Бірге ішеміз асты да,* *Бірге сайран құрамыз.*	*Шымыр, сергек денеміз,* *Спорт сүйер өренбіз!* *Біз биіктен самғаймыз,* *Қарсыластан қалмаймыз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі:*** ***9.00-9.15*** ***Қазақ тілі:*** ***9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі:*** ***10.10-10.25***	***Музыка:*** ***9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	***Қызығушылықты ояту.*** ***Психологиялық сәт*** *«Жүрек жылуы»* ***Ой қозғау.*** *Отан деген не?* *- Отан деген сөзді қалай түсінесің?* *Ал біздің Отанымыздың бас қаласы қалай аталады?* *Балалар, айтындаршы біздің Қазақстанның жері қандай?* *рәміздерін білесіңдер ме?* ***Ой дамыту.*** *АКТ технологиясы.* *Әңгімелеу Отан туралы.* *Балаларға саяхат туралы хабарлау.* *Сұрақ-жауап* *Саяхатқа немен шыққан ұнайды?* *Автобус пен поездың айырмашылығы неде?* *Автобуспен саяхатты таңдау* ***«Достық аялдамасы»*** *-Балалар сендерге жалғыз ойнаған немесе көппен ойнаған ұнай ма?-Неліктен дос керек деп ойлайсыңдар?- Біз білетін достық ережесі қандай еді?* *- жолдастарыңа көмектес.* *-қолыңнан келген істі өзгеге үйрет.* ***2. «Отбасы аялдамасы»*** ***Ой дамыту*** ***Суретпен жұмыс.*** *- Балалар отбасы деген не?* *- Ең алдымен отбасында не болуы керек?* *Отбасы мүшелері бірін-бірі сыйлау керек* *-Әр бала бақытты болуы үшін өзінің сыйластыққа толы отбасы болуы керек.* ***3. «Бақыт аялдамасы»*** *Міне, балалар соңғы аялдамаға да*	***Ой қозғау.*** ***Әңгімелесу.*** *Балалар, бүгін мен сендерге туып өскен жеріміз, ауылымыз жайлы әңгімелесеміз.* *Ал, балалар сендер қай ауылда тұрасыңдар ?* *Көшелеріңізді аты қалай аталады?* *Ауылда қандай ғимараттар бар?* *Балалардың жауаптарын тыңдау.* *Ал, балалар, енді мына бейне роликке назарларыңды аударыңдар.* ***Ашық сұрақтар*** ***АКТ технологиясы.*** *Мына бейне роликте сендер нені көрдіңдер?* *Балалар, көрдіңдер ме біздің ауылымыз көптеген үйлер мен әдемі ғимараттар мен көркейді.* *Бұның бәрін бізге кімдер салып береді?* ***Сергіту сәті:*** *Төскейден жел еседі,* *Төбемнен бұлт көшеді,* *Туған жерім мен үшін,* *Көк майсасын төседі.* *(қимылмен көрсету)* ***Ойлау қабілеттерін арттыру*** ***Дид ойын: «Сипатта»*** ***Шарты:*** *Туған жер туралы суретке әңгіме құрау.* ***Туған жер туралы тақпақ*** *Өтебай Тұрманжанов* *Көгінде күн нұрын төккен,* *Жерінде гүл жұпар сепкен.* *Неткен сұлу, неткен көркем!* *Осы менің туған өлкем!* ***Дид ойын: «Сылдырмақ үні»*** *Шарты: Қойылған сұрақтарға толық жауап беру.*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Өлең оқу Ж. Тұрбеков.*** ***Туған елім.*** *Туған өлке – кең далам,* *Мәңгілік бақыт орнаған.* *Сайраңдаймыз саяңда* *Ерікті ұлан – біз балаң.* ***III.Ой қозғау*** *Ашық сұрақтар* *Өлең не туралы айтылған?* *Туған өлке, Отан, туған жер деген сөздерді қалай түсінеміз?* *Біз қандай мемлекетте тұрамыз?* *Біздің Отанымыз не?* *ҚР рәміздерін ата ?* *Оларға сипаттама беру* *Астанамыз қалай аталады?* *Сендер қай обылыста тұрасыңдар?* ***Ой дамыту.*** ***АКТ технологиясы.*** ***Суретпен жұмыс. Слайд қарау.*** *Отан туралы суретке қарап әңгімелп береді.* *Мадақтау* *Көңілді смайлктер беру.* *Отан туралы тақпақ жаттау.* *–Мағынасын түсіндіру.* *Отан деген Атамекен* *Отан деген-туған жер.* *Отан –ана, Отан-үлкен* *Қазақстан туған ел.* *Отанды жас ,кәріміз де* *Туған жер деп сүйеміз* *Өйткені онда бәріміз де* *Туып өмір сүреміз.* ***Дид ойын: «Туған жерді гүлдендір»*** *Шарты: Ортақ ағашқа тілек айтып гүлдер ілу.* *Балаларды мадақтау.* ***Тілек шоғы.*** *Балалар кішкентай жүректшелерді*	***Дид ойын: «Суреттер сойлейді»*** ***Шарты:*** *Педагог көрсеткен суреттерге балалар жақсы істер мен жаман қылықтар туралы атап айтады.* *-Көмектесу, қамқор болу деген не?Адамдарға, құстарға, табиғатқа қамқор болу, көмектесу жақсы әдеттерге жатады.* ***Ой дамыту.*** ***АКТ технологиясымен жұмыс.*** *Слайд қарау.* *Отан туралы тақпақ жаттау.* *–Мағынасын түсіндіру.* *Отан деген Атамекен* *Отан деген-туған жер.* *Отан –ана, Отан-үлкен* *Қазақстан туған ел.* ***Дид ойын: «Туған жерді гүлдендір»*** *Шарты: Ортақ ағашқа гүл, жүрек, күн т.б суреттер жапсыру.* *Балаларды мадақтау.* ***Дид ойын: «Сипатта»*** ***Шарты:*** *Туған жер туралы суретке әңгіме құрау.* ***Туған жер туралы тақпақ*** *Өтебай Тұрманжанов* *Көгінде күн нұрын төккен,* *Жерінде гүл жұпар сепкен.* *Неткен сұлу, неткен көркем!* *Осы менің туған өлкем!* ***Сергіту жаттығуы:*** *Бәйтерекке ұқсайық,* *Қолды көкке созайық.* *Самұрық болып ұшайық,* *Ұямызға қонайық.* ***Шығармашылық бұрыш.***

	келіп жеттік. Ягни, біз бақыт аялдамасында тұрмыз. Біздің ата-анамыз жанымызда, қасымызда достарымыз бар, көңіліміз көтеріңкі, бейбіт заманда өмір сүріп жатырмыз. ***Бекіту кезеңі:*** *(алдын ала жүргізілген жұмыс)* ***Бәрі бірге*** *Бейбіт елдің ұланы,* *Оттай заулап жанамыз.* *Бұл бақыттың ұраны,* *Біз бақытты баламыз.* ***Балаларды мадақтау.***	***Шығармашылық орталықта жұмыс.*** *Балаларға ауылдың табиғатының суретін салдыру.* *Балаларды мадақтау.* *Қорытынды.* ***Дид ойын.: «Біздің ауыл қандай?»***	*жер шарына тілек айтып жапсырады* *1. Еліміз аман болсын!* *2. Әр қашан күн күлім деп тұрсын!* *3. Көк туымыз биік болсын!* *4. Аспанымыз ашық болсын!*	*Геометриялық пішіндер арқылы топқа бөлу.* ***1-топ:*** *Бәйтеректі құрастыру* ***2-топ:*** *Ермексаздан жұмыртқа жасау.* ***3-топ:*** *Көп қабатты үй салу.* ***Тақпақ: Отан*** *Бақытты боп жүргенім* *Сенің арқаң, Ұлы Отан.* *Елім менің –тірегім,* *Құшағында гүл атам.* ***Қортынды.*** *Балаларды мадақтау.*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**			
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*			
Серуен	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №14*** *Ағаштарға бақылау жасау*	***Картотека №19*** *Бұталарды бақылау.*
	Көктем серуен картотекасынан			
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен жуды ру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*			
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*			
Күндізгі ұйқы	***Балалалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.***			
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№9*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***№11*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық ,* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*	***№ 15*** *Ұйқымызды ашайық* *Қолымызды созайық* *Енді қане бәріміз,* *Жаттығуды жасайық.*	***№20*** *Кел балалар тұрайық,* *Қолымызды жоғары созайық.* *Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап,* *Бір демалып алайық.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан			
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*			

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқарау және тағы басқа әрекеттер)	***Кел, тыңдайық ертегі.*** ***«Балапандар» ертегісі*** ***Мақсаты:*** *Ертегі желісіндегі кейіпкерлердің жағымды және жағымсыз образын ажырата білу.* ***«Конаққа барамыз»*** *Басбармақтың үйіне,* *Келді бүгін қонақтар,* *Бес саусағың бірікпе,* *Теңке кетпес уақытың,* *Барлық саусақ – тату дос,* *Бір – біріңе көмектес.*	***Суретпен жұмыс.*** ***«Мамандықтың бәрі жақсы»*** ***Мақсаты:****Балаларды мамандық иелерімен таныстыра отырып, қызығушылығын арттыру* ***Саусаққа арналған жаттығу:*** *Бала,бала,балапан,* *Қане,қайсы алақан,* *Саусақтарың әйбат,* *Былай-былай ойнат,* *Бала,бала,балапан,* *Қане,қайсы,алақан,* *Саусақтарың әйбат,* *Былай-былай ойнат*	***Дидактикалық ойын*** *«Бұл қай кезде болады?»* *Мақсаты: Балалар жыл мезгілдерін жыздам табады, атайды және сипаттайды.* ***Дид ойын: «Мүсіншілер»*** *Мақсаты: Балалар пішіндерден өз ойымен әр түрлі затты құрастыра алады.*	***«Жүргізушілер. сюжетті рөлді ойын*** ***Мақсаты:****Транспортшылардың, автоинспектор қызметкерлерінің еңбектерін құрметтеуге тәрбиелеу* ***Сейфолла Оспановтың «Бақыт деген не өзі?»*** *Бақыт деген, шырағым* *Мынау жеем тұрағың.* *Ну ормандар, гүл бағы,* *Күннің күліп тұрғаны* *БАҚЫТ- дәні дағанның.* *«Ботам» деуіңнің,* *Тыныштығыңның.*
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын:*** ***«Жыл мезгілдері»*** ***Ресурстар:*** *Жыл мезгілдері көрсетілген суреттер, майда қима суреттер .* ***Жүргізілу барысы:*** *Дайын суреттерге әр жыл мезгілінің ерекшеліктерін жапсыру немесе салу.* ***Бекарыс Раян***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі өрнектер»*** ***Ресурстар:****Геометриялық пішіндер, дайын өрнектер.* ***Жүргізілу барысы:*** *Дайын өрнектерге қарап отырып, берілген геометриялық пішіндерден қағаз бетінде геометриялық пішіндерден өрнек құрастырады.* ***Ислам Әмір***	***Дид ойын: «Тиінге саңырауқұлақ сыйлаймыз»*** ***Ресурстар:****Саңырауқұлақтар, себет* ***Құрлым ойын:*** *«Саңырауқұлақ жинау»* ***Ойынның барысы:*** *Баланы шеңберге отырғызады бірнеше саңырауқұлақ себеттің ішінде болады. Балаларға саңырауқұлақ-тың қайда өсетінін, қайда болатынын түсіндіре отырып, ортаға екі баланы шығарып ойын ережесін түсіндіру.* ***Бақбол Нұрасыл***	***Дид ойын: «Сиқырлы түстер»*** ***Ресурстар:****түрлі түсті карточкалар.* ***Ойын барысы:*** *балаларға түрлі-түсті квадраттар-мен карточкалар беру. Содан соң педагог бір сөз айтады, мысалы, қайың. Қара, ақ және жасыл төртбұрыштары бар балалар оларды көтереді.* ***Нұржанат Раян***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)			
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*			
Серуен	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №14*** *Ағаштарға бақылау жасау*	***Картотека №19*** *Бұталарды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. (дербес қимыл әрекеті).			

...ның дербес ...кті (баяу ...ымалды,үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қара және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды карау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру			
Балалардың үйге кайтуы	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалары туралы әңгімелесу.*

Үсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Мамыр айы II апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 06.05.2024	Сейсенбі 07.05.2024	Сәрсенбі 08.05.2024	Бейсенбі 09.05.2024	Жұма 10.05.2024
Балаларды кабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Көкөніс пен жемісті ажырат» Мақсаты:*** *табиғат құбылыстарымен байланыстыра отырып, жемістердің өсуін, пісіп жетілуімен танысады.*	***Дид ойын: «Телефон» Мақсаты:*** *естіген сөзді екінші балаға бұлжытпай жеткізе отырып, диалогты сөйлеуді үйренеді.*	***Дид ойын: «Бақша да ма,бау да ма?» Ойынның мақсаты:*** *Жемістер мен көкөністер айырмашылықтарын түсініп, айта алады.*	***Дид ойын: Танып ал да, атын ата Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту.*	***Дид ойын: «Затты сипаттау» Мақсаты:*** *Заттарды көрі п сипаттау арқылы балалардқоршаған орта жайлы түсіне біледі.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Мамыр айының 2- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Бала, бала , балақай, Қол соғайық алақай, Бір, екі, үш деп атайық, Саусақтарды тартайық Жалқау бала болмайық,*	*Ашық менің жүрегім Ылғи күліп жүремін. Бірге ойнапг бір жүрер Достарым көп, білемін!*	*Достар , бері келіңдер, Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге, Қуанышпен еніңдер!*	*Қуанамыз күлеміз, Бар әлемде сүйеміз. Қол ұстасып, қуанып, Достарымен бір жүреміз*	*Жабырқауды білмейміз ЖалқаулықтысүймеймізБі з талантты жас ұлан, Үлгі аламыз жақсыдан*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15 Қазақ тілі: 9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі: 10.10-10.25***	***Музыка: 9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Ой қозғау.** **Сұрақ-жауап.** *Балалар табиғат дегеніміз не?* *Табиғат нешеге бөлінеді?* *Табиғат екіге бөлінеді.* **Өлі, тірі табиғат.** *Қалай ойлайсыңдар тірі табиғатқа не жатады?* *-Дұрыс адамдар, құстар,жануарлар. өсімдіктер,ағаштар* *Ягни, көбиетін, қоректенетін, өсетіндер жанды табиғатқа жатады. Ал жансыз табиғатқа не жатады?* **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** **Жұмбақ жасыру:** *Жер бетінде жатады* *Онымен ойнайсың* *Әр түрлі мүсін жасайсың.* **Құм** **Ой дамыту. АКТ технологиясымен жұмыс.** **Балалар бүгін сендермен біз ғалымдар боламыз.** *Ал ғалымдар деген кім?* *Дұрыс,бүгін сендермен құмның қассиетін зерттеуге барамыз.* **Саяхат** *Қазақстан еліміз шөлді далалар бар екен.* *Ол жерде шөлге төзімді жануарлар ғана мекендейді. мысалы: түйе. кесіртке,құрт т.б* *Балалар қарандаршы құмдар төбешіктер болып жатыр. Қане біз алдымыздағы құмнан осындай төбешік жасап көрейік Құммен жұмыс жасамай тұрып қауіпсіз ережесін еске түсірейік.*	**Ой қозғау.** **Дид ойын: «Шатастырма»** *1.Көктемде қар жауады.* *2. Қазір жаз мезгілі?* *3.Көктемде қар ериді?* *4Қыста жапырақтар сарға ядыі?* *5.Жаз ең суық жыл мезгілі?* *7.Қыста құстар жылы жаққа ұшып кетеді?* **Ой дамыту:** **Дид ойын: «Бұл не?»** *Шарты: Глобусты үстел үстіне қойып, не екенін сұрау.* *-Глобустың пішіні қандай?* *-Глобустан қандай түстерді көріп тұрсыңдар? Ол түстер нені белгілейді?* *-Біздің жерімізде құрғақ жер көп пе, су көп пе?* *Жер ғаламшары туралы түсінік беру.* *Жер бетіндегі ауа, су, жарық болғандықтан, онда адамдар, құстар, жануарлар тіршілік етеді.* **Дид ойын: «Табиғатты аялайық»** *Әр бала тірі табиғат түрлерін плакатқа жапсырып, табиғат көрінісін бейнелей отырып әңгімелейді.* *Жасыл шөпті жұлуға болмайды, ол біздің жерімізге көрік береді. Ағашты кесуге болмайды, ол бізге таза ауа береді. Суды ластауға болмайды, сусыз өмір жоқ.*	**Қызығушылықты ояту.** **Дид ойын: «Кім жылдам?»** *Жұмбақ жасыру* *Бір жерінде ыстық,* *Бір жерінде суық* *Бір жерінде күн,* *Бір жерінде түн* *Кереметалыпнеткен.* **(Жер шары)** **Тыныштық сәті:** *Табиғат құбылыстарының дыбыстарын тыңдау.* *Сұрақ-жауап* *Кенің дыбысы деп ойлайсыңдар?* *Табиғат – бізді қоршаған орта, туған елім, ауа, күн мен жер және су, орман мен жануарлар.* *Табиғат нешеге бөлінед?* *Атау.* **Ой дамыту.** *тірі табиғат пен өлі табиғат бір-бірімен тығыз байланысын түсіндіру.* **1-аялдама Су** *Сылдырапағыпжатқан не ?* *-Дұрысбұл су.* *-Ал судыңқандайпайдасы бар?* *Су өлітабиғатқажатады,албі задамдар суды ішемізбізгепайдасыөтекөп. Демек өлі табиғат пен тірі табиғат бір-бірімен тығыз байланысы бар ма?* **Сергіту сәті.** **2-аялдама**	**Қызығушылықты ояту** **Дид ойын: «Кім тапқыр?»** *Жұмбақ жасыру* *Дәміде жоқ,түсі жоқ,* *Пайдаланбас кісі жоқ.* **СУ** **Ой дамыту. АКТ технологиясы.** *-Су туралы түсінік беру.* *-Сұрақ-жауап.* *--Су қандай зат?* *-Оның қандай пайдасы бар?* *-Судың қасиеттері қандай?* *- Адамдар суды не үшін пайдаланады?* *(ішеді, жуынады)* *- Суды адамдардан басқа тағы нелер пайдаланады (жануарлар, өсімдіктер)* *-Су ағамы? Неліктен?* *Өйткені ол сұйық..* **Сергіту сәті.** *Ал балалар тұрайық.* *Мойнымызды бұрайық.* *Қолымызды созайық, Су ішінде қалықтап,* *Қане, жүзіп алайық, Оңға, солға бір қарап, Денемізді бұрайық* **Балаларды топқа бөлу.** **Дид ойын:** **«Зерттеушілер»** **Тәжірибе жасау** **1-топ. Сут пен суға тәжірибе** *Қайсысы көрінетінін, қайсысы көрінбейті-нін бақылайды.* **"Су - мөлдір"** **2- топ. Суға қант пен тұз қосып тәжірибе.** *Суға қант пен тұз қосу және судың өзі дәмін*	**Қызығушылықтарын ояту.** **Дид ойын: «Кім жылдам?»** *Жұмбақ жасыру.* *Жұрттың бәрі сүйеді, Бірақ қарай алмайды. (Күн)* **Балалардың білімін нығайту.** *Күз белгілерін атап берулерін сұрау.* *Бүгін ауа райы қандай болып тұрғанын анықтау* **Ой дамыту. АКТ технол жұмыс.** **Күн туралы түсінік беру.** *Күн – жер бетіндегі тіршілік көзі. Адамдар, өсімдіктер, жануарлар жарық, жылуды күннен алады. Сондықтан бүкіл тіршілік атаулыға күнсіз өмір жоқ. Бірақ күнге тік қарауға, ұзақ күнге, басқаімсіз жүруге болмайтынын ескерту.* **Дид ойын** **«Дәл сондайын тап»** *Шарты: Күннің түсімен, пішіне түстес заттарды көрсетіп атайды.* **Сергіту сәті.** *Күн шығыстан жарқырап шықты, (қолдарын жоғары көтереді, созады)* *Күн батысқа батты. (Тізесін бүгіп отырып, қолдарын төмен түсіреді).*

	Ал құмды не үшін пайдалануға болады? Құрылыста,ыдысжасағанда ,шыны,айна. Балалар сендер ғалымдар боласыңдар. ***Тәжірибе алаңы.*** ***Тәжрибе№1*** ***1-нұсқа.*** *Ыдыстағы құмды түтікше арқылы үрлейміз.желдің әсерімен жылжып төбешіктерге айналады.* ***2-нұсқа.*** *Қасықтың көмегімен төбешік жасау. Құм қандай? Сусылдақ, жылжымалы.* ***Сергіту сәті:*** *Күн болып жанайық Мөлдір судай ағайық Гүл болып жайнайық Терең-терең домалап Жүргіріп-жүгіріп алайық.* ***Тәжірибе№3*** *Енді стакандағы суға «воронка» қасықпен құм салайық,не байқадық тесіктен өтіп кетті су сияқты ия. Ягни құм сусымалы және ол суға батып кетті ,ол ауыр екенін байқадық* ***Ой қозғау.*** ***Дид ойын: «Тілші»*** ***Шарты:*** *Балаларға микрофонды беріп үйә алған білімдерін тексеру. Сендерге саяхат ұнадыма?* ***Балаларды мадақтау***	*Гүлді жұлуға болмайды, гүлді аялау керек. Көбелекті өлтірмеңдер, ол — әдемілік белгісі. Құсты атуға болмайды, құс — адамның досы. Аңдарды қорғауымыз керек, олар біздің байлығымыз.* ***Сергіту сәті.*** *Біз кішкентай баламыз, Өсіп-өсіп толамыз. Күнге қарай талпынып, Көкке қолды созамыз.* ***6.Ой толғаныс.*** *Сұрақ – жауап. -Айналамызды қоршап , жайқалып өскен ағаштар не үшін керек?Табиғат байлықтары на неғер жатады? -Оны қорғау деген не? -Табиғатты сүйе білу деген не?*	***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ жасыру*** *Бар ма, жоқпа, оны анық білмейсің Ол жоқ жерде өмір сүріп жүрмейсің? Ол не ?****АУА*** *- Ауа не үшін керек? - Ауаның түсі қандай? - Қолмен ұстауға болама, оны көреміз бе Табиғат аясындағы ағаштар, әсем гүлдер, тіпті бөлмеміздегі гүлдер де ауадағы шаңды жұтып, бізге таза ауа жіберіп отырады* ***Дид ойын:*** ***«Зерттеушілер»*** ***1-тәжірбие:*** *Әр баланың қолына айна беріледі.Балалар айнаға үрлеп, ауаның бар екеніне көз жеткізеді* ***2-тәжірбие:*** *Балалар енді мұрнымызды қолымызбен жауып аузымызды ашпай көрейік. - ауасыздыныс алуға бола ма?* ***Қортынды*** *От та, суда, ауа да Жан-жануарбарлығы Ормантеңіздауларда Табиғаттыңбайлығы. Бала үні.* ***Балаларды мадақтау***	*тапады.* ***"Суда дәм жоқ"*** ***3-топ Бояулармен.*** *Стакандағы суға әртүрлі сұбояу қосып, одан түс пайда болғанын бақылау.* ***"Су - түссіз"*** ***4- топ. Су және ванилин Ягни:"Судың иісі жоқ"*** ***Рефлекция*** ***Сұрақ-жауап*** ***Су қандай? Балалардың жауабы.*** ***Ө Тұрманжанов «Табиғатты аялайық»*** *Сүйейік табиғатты, аялайық! Біз де онан жақсылықты аямайық! Анадай табиғаттың аясында Жадырап жас балаша дем алайық!*	*Тамаша,тамаша, Күнжайнадыжаңаша. Бәрімізгекөңілді Бүлөміртамаша! (Қолсоғады. жымиады). Бала үні.* ***4.Шығармашылық орталықта жұмыс жасау.*** ***Дид ойын: «Күн құрастыр»*** *Шарты: Бөлшектерден күн құрастырады. Балаларды мадақтау.* ***Қорытынды.*** *Сұрақ жауап арқылы қорытындылау. Балаларды мадақтау.*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				

Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*	***Картотека №19*** *Қараторғайларды бақылау.*	***Картотека №20*** *Ұяларды бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен* *жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу* *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы					
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	***Жаттығу кешені № 16*** *Балалар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Қолымызды созып* *Шынығып бір алайық.*	***Жаттығу кешені № 17*** *Балапандар тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Жан-жаққа біз қарайық* *Бір күлімдеп алайық.*	***Жаттығу кешені № 18*** *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарайық* *Төсектен біз тарайық*	***Жаттығу кешені № 19*** *Ұйқыдан біз тұрайық* *Көзімізді ашайық* *Анда- мында созылып* *Тарқасайық, тұрайық*	***Жаттығу кешені №20*** *Көзімізді ашайық* *Аунап, қунап алайық ,* *Самал жел бізге желпісін,* *Ұйқымызды ашайық*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті ,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	***Дидактикалық ойын:*** ***«Құлыпты аш»*** *Мақсаты:логикалық ой-лай алады, геометриялық пішіндерді түрі және түсі бойынша ажырата алады.* *Күтілетін нәтиже: Балалар жыл мезгілдерінің атауларын атап,оларды бір-бірінен ажырата біледі.* *Еркін ойын*	***Дид ойын:*** ***«Сықырлы суреттер»*** ***Мақсаты:*** *бірлесіп жұмыс жасайды достық қарым-қатынаста бола алады.* *Еркін ойын*	***Отан» Ж. Әбдірашев.*** *«Отан – әжем,* *Отан-анам!»* *«Туған ел!» деп,* *«Туған жер!» деп,* *Ол бекерге аталмаған...* *Атам,Әжем,Әкем,Анам –* *Төртеуі де «Отан!» маған.* *Төртеуі де «Ботам!» дейді,* *«Ер азамат атан!» дейді ..* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*	***Дид ойын: «Жаңбырлы ауа-райы»*** *Мақта таяқшаларымен сурет салу техникасымен сурет сала алады.* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасында гүлдің* *Ойнап бүгін жүрдім* *Қызыл, көкшіл, сары* *Әп-әдемі бәрі* *Енді ғана білдім-* *Мен де балғын гүлмін!* *Еркін ойын* *Жанама бақылау.*
Балалармен жеке жұмыс	***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз*	***Дид ойын:«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша*	***Дид ойын:*** ***«Не қайда тұрады?»***	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»***

	бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап, суреттен таба біледі. ***Бақбол Рамн***	*қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата біледі* ***Бекарыс Айдина***	***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалар заттың орналасу ретін біледі.* ***Ислам Бақбол***	***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Нұржанат Айдина***	*Ойынның мақсаты: түрлі түсті боядағы түстерді сәйкестендіре алады.* ***Нұрасыл***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №8*** *Көктемгі ауа райын бақылау*	***Картотека №9*** *Құстарды бақылау.*	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*	***Картотека №19*** *Қараторғайларды бақылау.*	***Картотека №20*** *Ұяларды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың Үйге қайтуы	*Ата аналармен балалардың төлем ақысы туралы, балалардың тазалығы туралы, балалардың тәртібі туралы жеке әңгімелесу.*	*Ата – аналарға балалармен үйде жеке жұмыс түрлерін мысалы суретті әдемі жапсыруға үйретуін ескеру және кеңес беру.* *Балалардың үйге қайтуы.*	*Балалардың ауа-райына сәйкес киіндіру туралы әңгімелеу.* *Балалардың тәртібі жайлы әңгімелеу.* *Төлем ақыларын уақытымен төлеуін айтуБалалардың үйге қайтуы..* *Балалардың сұранып үйге қайтуы*	*Ана – аналармен әңгімелесу.* *Балаланы балалабақшаға уақытында әкелулерін ескерту.*	*Ана – аналармен әңгімелесу. Баланың бүгінгі жетістігі туралы әңгімелеу.*

Ұсыныс:_____

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакөз» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Мамыр айы III апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 13.05.2024	Сейсенбі 14.05.2024	Сәрсенбі 15.05.2024	Бейсенбі 16.05.2024	Жұма 17.05.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Мамандықтың бәрі жақсы»*** ***Мақсаты:*** *балаларды әр түрлі мамандықпен таныстыру. Еңбекті құрметтеуді түсіндіру.*	***Дид ойын: «Өзім және отбасым»*** ***Мақсаты:*** *Отбасында-ғы қарым - қатынас мәдениеті туралы түсінеді.*	***Дид ойын: «Суреттегі қай жерде қателесті?»*** ***Мақсаты:*** *Суреттегі сәйкессіздікті таба біледі.*	***Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз»*** ***Мақсаты:*** *балалардың табиғатты қорғау, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдылары дамиды.*	***Дид ойын: «Кімге не керек»*** ***Ойынның мақсаты:*** *Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын таныпайта біледі.*
	коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңғы жаттығу	*Мамыр айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Достар , бері келіңдер, Қолдарыңды беріңдер. Шаттық толы шеңберге, Қуанышпен еніңдер!*	*Қуанамыз күлеміз, Бар әлемде сүйеміз. Қол ұстасып, қуанып, Достарымен бір жүреміз.*	*Күн жылуын аямасын, Шуағымен аяласын. Достық деген бәйтеректі Барлық бала саяласын*	*Достарым, кең тұрыңдар, Бақыт сонда ұғыңдар. Қол ұстасып , күліңдеп Шаттық шеңбер құрыңдар*	*Аманбысың ,алтын күн! Аманбысың, жарқын күн! Маған жылу, жарық бер, Қуаныш пен шаттық бер*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15*** ***Қазақ тілі: 9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі: 10.10-10.25***	***Музыка: 9.20-9.35***

Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	**Қызығушылықты ояту.** *Енді біз әртүрлі* ***көліктен саяхатқа шығамыз*** *. Мен барлығыңа қиынды суреттерді таратамын, ал сендер оларды жинап, кім қандай* ***көліктен*** *саяхаттайтынын айтады.* ***Дид ойын: «Суреттерді жинаймыз»*** ***Шарты: Көліктің*** *суреттері беріледі Балалар суретті жинап, атын айтады және осы* ***көлік түрі туралы әңгімелейді*** *.* ***Психологиялық сәт.*** *Балалар, қазір көзімізді жұмып елестетейік, біз әртүрлі* ***көліктерді айдап келе жатырмыз*** *, көліктеріміз өзімізге ұнай ма?* ***Тосын сәт.*** *Қараңдаршы бізге суреттші телеграмма жіберді. Ол суреттер салған . Балалар, қараңдаршы мына суреттер дұрыс салынған ба?* *Балалар: Жоқ.* *Ол нені салғысы келді?* *Балалар: көліктерді.* *Ол не ұмытты?* ***Балалар:*** *дөңгелектерін.* *Дұрыс. Балалар сызбаларды аяқтауға көмектесеміз бе?* ***Шығармашылық бұрыш.*** ***Дид ойын: «Аяқталмаған суреттер»*** *Дөңгелегі жоқ көлік, қанаты жоқ ұшақ, винтсіз тікұшақ.* *Балалар жетіспейтін*	***Қызығушылықты ояту*** ***Өлең оқу.*** *«Жолың болсын!» - дейді* *-Атам шықса сапарға* *«Жолың болсын!» - дейді* *апам.* *Апам шықса сапарға* *«Жолың болсын!» - дейді* *олар* *Үлкенге де кішіге.* *«Жолың болсын!» - дейді* *олар* *Ұшырасқан кісіге.* *Осы сөзде байқадым* *Қуат барын, күш барын* *«Жолың болсын!» -* *айтамын,* *Алыс жолға шықса кім.* ***Ой қозғау.*** *Өлең не туралы айтылған?* *Жолаушы деген кім?* *Алыс жолға адамдар немен шығады?* *Көлік дегеніміз не?* *Көліктің қандай түрлері бар?* *Көліктерге не жатады?* *Көліктердің қандай пайдасы бар?* ***Мига шабуыл*** *1. Құс сияқты құс емес,* *Жүрседе тым биікте.* *Қақпайды бір қанатын,* *Жүрседе тым биікте .* ***(Ұшақ)*** *2. Қос күрекпен еседі,* *Су көлігі деседі.* ***(Қайық)*** *3.Жүргізуші жүргізеді,* *Төрт аяқты батырды .* ***(Жеңіл көлік)*** *Балаларды мадақтау.*	***Психологиялық сәт.*** *Балалар, қазір көзімізді жұмып елестетейік, біз әртүрлі* ***көліктерді айдап келе жатырмыз*** *, көліктеріміз өзімізге ұнай ма?* ***Тосын сәт.*** *Қараңдаршы бізге суреттші телеграмма жіберді. Ол суреттер салған . Балалар, қараңдаршы мына суреттер дұрыс салынған ба?* *Балалар: Жоқ.* *Ол нені салғысы келді?* *Балалар: көліктерді.* *Ол не ұмытты?* ***Балалар:*** *дөңгелектерін.* *Дұрыс. Балалар сызбаларды аяқтауға көмектесеміз бе?* *Қандай көліктер салғысы келді?* ***Мига шабуыл*** *1. Құс сияқты құс емес,* *Жүрседе тым биікте.* *Қақпайды бір қанатын,* *Жүрседе тым биікте .* ***(Ұшақ)*** *2. Қос күрекпен еседі,* *Су көлігі деседі.* ***(Қайық)*** *3.Жүргізуші жүргізеді,* *Төрт аяқты батырды .* ***(Жеңіл көлік)*** ***Шығармашылық бұрыш.*** ***Дид ойын: «Аяқталмаған суреттер»*** *Дөңгелегі жоқ көлік, қанаты жоқ ұшақ, винтсіз тікұшақ. Балалар*	***Дид ойын: «Менің даусы?»*** *(бейне таспадан машиналардың гүрілдеген даустары естіледі)* *-Балалар бұл менің даусы?* *Дұрыс айтасыңдар бұл машинаның даусы бұл машинамен келген кім екен бәріміз есік жаққа қарайықшы.* ***2.Тосын сәт.*** *- Балалар, бізге қонаққа қонжық келіп тұр.Ол біздің көмек сұрап келіпті.* *-Кәне қонжықпен амандасайық.* *Қонжық:Балалар маған машинаның түрлері және олардың пайдасы туралы айтып беріңдерші?* ***3.Ой дамыту.*** ***АКТ көліктер.*** *Қазір көліктердің түрлері өте көп оларды бірнеше топқа бөлуге болады мысалы:суда жүзетін,жерде жүретін,әуеде ұшатын және жер асты көліктері.* ***Жерде жүретін көліктерге:*** *Жеңіл көлік,велосипед, пойыз,* *автобус,троллейбус, жүк көлігі.* ***Әуеде ұшатын көлік***	***Қызығушылықты ояту.*** *Сәлеметсіңдер ме балалар!* *Бүгін бізге қонаққа Ұзын құлақ қоян келді.* *Қоянмен сәлемдесейік.* *Сәлеметсің бе қоян!* ***Қоян:*** *Сәлеметсіңдер ме балалар! Мен сендерге орманнан секіріп келе жатып, бір тесіктің астынан қорап тауып алдым, оның қасында хат тұр екен. Бірақ қорап ашылмайды. Мен әлі кішкентай болғандықтан хатты оқи алмаймын.* ***Ой қозғау.*** *Балалар, қоянға көмектесеміз бе, хатта не жазылғанын оқып, қорапты ашып көрейік.* ***Хатты оқу.*** *«Сәлем менің қымбатты достарым!»* *Сендердің алдарында қорап жатыр,қарапайым емес, сиқырлы. Оны ашу үшін сиқырлы сөзді табу керек. Менің жұмбағымды шешу арқылы, сиқырлы сөз таба аласыңдар.* *Балалар, біз жұмбақты шешуіміз керек, сол кезде сиқырлы сандық ашылады, мұқият тыңдаңдар.* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Төрт аяғы дөңгелек* *Қозғалады орнынан,* *Жүреді ол дөңгелеп,* *Жүйіткиді жеңменен,* *Дауысы бар гүрілдек.* ***Жауабы: Машина.*** *Тамаша қараңдаршы,*

	элементтерді толықтырады. Балаларды бақылау. **Сергіту сәті.** Біз ауада ұшамыз, (қолдар екі жаққа, дене алға еңкейтілген) Кемеде тұрмыз, (дене алға еңкейтілген, қол маңдайда, алысқа қараймыз) Көлікпен біз жылдам, жылдам жүреміз, (қолдар рульді ұстайды, рульді бұрыңыз) Пойыз бар жылдамдықпен жүгіреді (қолды шынтақтан бүгіп, пойыз қозғалысы) **Дид ойын : «Кім нені басқарады»** **Шарты:** ойын доп арқылы жүзеге асырылады Мақсаты : Грамматикалық құрылымды жетілдіру, тақырыптық суреттерді пайдалану - Ұшақпен кім ұшады? (ұшқыш) - Көлікті кім жүргізеді? (жүргізуші) -Зымыранды кім басқарады? (ғарышкер) -Кемені кім басқарады? (капитан) -Тікұшақты кім басқарады? (ұшқыш) - Автобусты кім жүргізеді? (жүргізуші) - Пойызды кім жүргізеді? (жүргізуші)	**Менің сүйікті бұрышым** **Суреттер көрмесі.** **«Көңілді көліктер»** Балалар көліктердің өзі тартке бөлінеді: Әуеде жүретін көліктер - Ұшақ, Тікұшақ, зымыран Суда жүретін көліктер – Кеме, қайық Темір жол көліктері – Поезд Ал, жерде жүретін көліктердің өзі екіге бөлінеді екен. Олар жеңіл және ауыр көліктер. Біз көбіне жерде жүретін көліктерге мінеміз. Машина, автобус т.б **Сергіту сәті.** **Мәшине жүргізу.** Қолыңды қойда рөлге, Моторға қосыл гүілде. Дөңгелекке жел толтыр, Машинаға тез отыр. Басқышты басамыз, Жүреміз енді зулаймыз. **Балаларды пішіндер арқылы орталыққа бөлу** **1- орталықтағы** балаларға Балаларға тапсырманы түсіндіру, жасалу жолдарын көрсету. өздеріне бұрыннан таныс бағдаршамның суретін салуды тапсыру. **2- орталықтағы** балаларға бірнеше бөлікке бөлінген сурет қиындыларынан жол белгілерін құрастыруы тапсыру.	жетіспейтін элементтерді толықтырады. Балаларды бақылау. Балаларды мадақтау. **Менің сүйікті бұрышым** **Суреттер көрмесі.** **«Көңілді көліктер»** Балалар көліктердің өзі тартке бөлінеді: Әуеде жүретін көліктер - Ұшақ, Тікұшақ, зымыран Суда жүретін көліктер – Кеме, қайық Темір жол көліктері – Поезд Ал, жерде жүретін көліктердің өзі екіге бөлінеді екен. Олар жеңіл және ауыр көліктер. Біз көбіне жерде жүретін көліктерге мінеміз. Машина, автобус т.б Балаларды мадақтау.	**түрлеріне:** Ұшақ,тік ұшақ,зымыран. **Суда жүзетін көлік түрлеріне:** Кеме,қайық жатады. **4. Сергіту жаттығуы** 1,2,3,4-машинаны жүргізуді бейнелейміз. 1,2,3,4-велосипед тебуді бейнелейміз. Тез,тез тебеміз. **Дид ойын:«Ұшады, жүреді, жүзеді»** Шарты: Көліктің түрлері туралы айтылады. Жүретін көлік болса, қолдарымен дөңгелетіп айналдырады, әуе көлігі болса, қолдарын жоғары көтереді, су көлігі болса, қолдарын ұшбұрыштап, көрсетеді. **Ой қозғау.** Топқа бөлу. Қызыл, сары, жасыл текшелермен **Дид ойын:** **«Сиқырлы текше»** Шарты:Әр топтан бір бастаушы педагогтан текше алады, әр текшеде әр түрлі көлік түрлері бар, сол көлік түрлерін топ болып құрастыру. **Қорытындылау.** -Балалар біз бүгін қандай көлік түрлерімен таныстық? -Ол көліктер не үшін қажет? Қоңжықпен қоштасу.	сиқырлы сандық ашылды. Ал қорапта бірдеңе бар. Қоян: Ішінде не бар, көрейінші. Ішінде суреттің бөліктері жатыр. Қап, енді не істеуге болады? Қоян, көңілінді түсірме. Біз балалармен саған көмектесеміз. Біз барлық суреттерді жинап, не шыққанын көрсетеміз. **Дидактикалық ойын** **«Суреттерді жина»** **Шарты:** Қиынды суреттерді құрастыру. Суретте не бейнеленген? Балалар: Ұшақ. Дұрыс Сендер білесіндерме, ұшақ ауада ұшады, ал ұшақты ұшқыш басқарады. - Сендер ұшақпен ұшқыларын келеді ме? Балалар : Иә. Тәрбиеші: Олай болса қоян ұшқыш болсын, ал сендер ұшақ болыңдар. **Сергіту сәті.** Ұшуға дайындаламыз - топпен жүгіру, қолдар екі жаққа. Назар аударыңдар, қатты жел - оңға және солға еңкейеді. Тепе-теңдікті сақтау - қолдарың екі жаққа тік ұстау. Төмен түсеміз - жартылай еңкейіп жүру, қолды екі жаққа. Жылдамдықпен - орнынан тұрып, шеңбер бойымен жүгіру. Біз қонамыз – тізені бүгу.

	- Сіз атаған нәрсені бір сөзбен қалай атауға болады? (мамандықтар) **Біз не туралы әңгімелестік?** **Көлік** түрлері туралы әңгімелестік Балаларды мадақтау.	**3-орталық** жол үстіне машина суретін жапсыру. **4- орталық** зебра жол мүсіндеу. **Сұрақ-жауап** Жасаған жұмыстарыңда қандай геометриялық пішіндер қолданылды? Бағдаршамда неше түс бар? **Ойын: «Сақ бол!»** **Шарты:** Қызыл көзін жағады. (қозғалмай тұру) Сары көзін жағады. (қол шапалақтау) Жасыл көзін жағады. (бір орында тұрып жүру). **Балаларды мадақтау.**			Міне балалар, ұшақпен ұшыңдар. Ал сықырлы қорапта тағы да суреттер бар. **Дид ойын: «Көліктер»** **Шарты:** Балалар көліктің суретін жинайды. **Ой дамыту.** -Көліктер қандай бөліктерден тұрады? -Оны кім жүргізеді? -Көлік не үшін керек? Сықырлы сандықта соңғы суреттер қалды, оны жинап алайық. **Дид ойын: «Бұл не?»** **Шарты:** Балалар кеменің суретін жинайды. Сұрақ – жауап Кеме қандай көлік түріне жатады? Кемені қайдан көруге болады? Кеме машина жолымен жүре алама? Кеме суда жүреді, оны капитан басқарады. Қоян: Маған әдемі кеменің суретін беріңдерші, достарыма көрсетемін. Шығармашылық бұрыш. Балаларды топқа бөлу. **1-топ:** Дайын кеме суретін бояу. **2-топ:** Теңіз суретіне кеме суретін жапсыру. «Құрметті достар» Сіздер сықырлы қораптың барлық тапсырмаларын орындадыңыздар және сықырдың жоғалмағаны үшін қорапты жабу керек.

					Ұшақты, машинаны және кемені бір сөзбен қалай атауға болатынын есте сақтаңыз, сонда сықырлы қорап жабылады. ***Дид ойын: «Кім жылдам»*** ***Шарты:*** *Жұмбақ шешуін тауып, қорапты жабу.* *Жүктер мен адамдарға қызмет етеді,* *Түрлері көп жүретін* *Көкте зулап, суда шулап,* *Құрлықта зырғып жүреді.* *Жауабын кім біледі* ***(Көлік)*** *қорап жабылады.* *Педагог қоянға бұрылып:* *Қоян, балалар саған көмектесті ме?* *Қоян: Иә, олар көп көмектесті. Мен көптеген жаңа нәрселерді білдім. Ұшақ, көлік және кеме туралы.* *Рахмет балалар , мен орманға кеттім, достарыма айтамын, суреттерімді көрсетемін.* ***Қош бол достар.*** ***Сау бол, қоян.*** ***Қортынды:*** *Ал бір сөзбен ұшақты, машинаны, кемені қалай атауға болады?* *Балалар: Көлік.* *Жарайсыңдар.*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Картотека №15*** *Бақбақтың өсуін бақылау*	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*	***Серуен № 7*** *Ауа райына бақылау*	***Серуен № 9*** *Күннің көзін бақылау.*	***Серуен № 11*** *Құстарды бақылау.*

			жасау		
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз көрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы					
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтырушаралары	***№ 12. 1. Ояну*** *Күнге қарап күлімдеп Көзімізді ашамыз Бойды түзе, көтер басты Сергіп ұйқы ашамыз*	***№13. 1.Ояну*** *Ұйқымызды ашайық Қолымызды созайық Енді қане бәріміз, Жаттығуды жасайық.*	***№14. 1.Ояну*** *Бойымызды жазайық, Қолымызды созайық. Жаттығулар жасайық. Ұйқымызды ашайық.*	***№15. 1.Ояну*** *Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық. Еңкеймеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық.*	***№16 1.Ояну*** *Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті(баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары, бейнелеуәрекеті ,кітаптарқарау және тағы басқаәрекеттер)	***Балық*** *Балықтар туралы толық түсінік беру, балықты бейнелеуге деген қызығушылығын ояту. Балықтың түрлерімен таныстыру. Балықты дұрыс бейнелеуге үйрету.* ***Түзбен салу. Бояулар, қылқалам, су ыдысы, қол сүлгі***	***Жазғы ағаштар.*** *Графикалық техниканың жаңа түрімен - «өсімдік басуымен» таныстыру. Композиция, түстерді қабылдау сезімдерін дамыту*	***«Жаңбырлы ауа-райы»*** *Мақта таяқшаларымен сурет салу техникасымен танысу үшін біз қағаздың бүкіл бетіне нүктелік, ритмикалық және біркелкі қолдану қабілетін қалыптастырамыз.*	***«Жұлдызды аспан»*** *Түнгі аспанға балауыз шам арқылы бейне беру.*	***Әдемі гүлдер щетка әдісі*** *Тіс щеткасы мен тамшыларды шашырату техникасын енгізу. бояуды кішкене алуға үйрету. Ұқыптылыққа тәрбиелеу*
	Дәстүрден тыс сурет салу . Шығармашылық дағдыларын , зерттеу іс – әрекетін дамыту картотекасынан				
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Не артық?»*** *Мақсаты: Суретте тұрған артық затты таба біледі.*	***Дид ойын: «Гүлдер біздің досымыз»*** *Мақсаты: балалар гүлдерді*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар*	***Дид ойын: «Қоянға көмектесеміз»*** *Мақсаты: Заттарды*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің*

	Бақбол Раян	*дұрыс күтіп-баптау, суару, қопсыту дағдыларын меңгереді.* ***Нұржанат Ислам***	*туралы түсіне отырып, құстарға қамқорлықпен қарауды біледі.* ***Бекарыс Бақбол***	*санауға және олардың екі тобын салыстырып, өлшеміне, пішініне және түстеріне қарай ажыратуды біледі.* ***Әмір Раян***	*аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.* ***Еламан Айдина***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау*				
Серуен	***Картотека №15*** *Бақбақтың өсуін бақылау*	***Картотека №16*** *Бұталарды бақылау.*	***Серуен № 7*** *Ауа райына бақылау жасау*	***Серуен № 9*** *Күннің көзін бақылау.*	***Серуен № 11*** *Құстарды бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде қатарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды қарау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті паззлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың Үйге кайтуы	***Ата-аналарға кеңес:*** *«Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».*	***Кеңес:*** *мысалы:«Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып әпермеген жағдайда, өзін қалай ұстау қажет.*	*Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.*	***Кеңес:*** *«Бала өміріндегі ойыншықтың маңызы».*	*Ата-аналарға тапсырма беру жақсы демалуға тілек білдіру*

Ұсыныс: Ата-аналармен тығыз байланыс орнату.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Мамыр айы IV апта

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі 20.05.2024	Сейсенбі 21.05.2024	Сәрсенбі 22.05.2024	Бейсенбі 23.05.2024	Жұма 24.05.2024
Балаларды қабылдау	*Балалардың көңіл-күйін бақылау.дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.*				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	*«Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқаәрекеттер	***Дид ойын: «Қайсысы қайда тіршілік етеді?»*** ***Мақсаты:*** *суреттерден көрген заттарының аттарын атап, олардың қайда өмір суретінін біледі.*	***Дид ойын: «Балық аулау»*** ***Мақсаты:*** *сұрақтарға жауап бергізе отырып, логикалық қабілетін дамиды.*	***Дид ойын: «Орнын тап»*** *Мақсаты: балаларға өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтқып суреттен таба біледі.*	***Дид ойын: «Жеке атауын ата»*** *Мақсаты: көкіністердің аттарын жеке – жеке атап,түстерін, пішіндерін ажырата біледі.*	***Дид ойын: «Құстарға көмектесеміз?»*** *Мақсаты: Балалар құстар туралы түсініп, өз ойын айта алады.*
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңны жаттығу	*Мамыр айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген* ***Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау***				
Таңғы ас	*Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.*				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	*Мына аспан астында Жақсы дос көп табылар Мен де соның бірімін, Сыйлығымды ал!*	*Ашық менің жүрегім Ылғи күліп жүремін. Бірге ойнапғ бір жүрер Достарым көп, білемін!*	*Сықырлы айнадан Өзімді көремін. Бақыттан жайнаған. Көзімді көремін.*	*Шақырамын сендерді Жолдастарым кел бері Толтырайық шаттыққа, Дөгеленген шеңберді.*	*Бақыт толы шеңберге, Шаттық толы шеңберге, Қол ұстасып келдік біз, Жан достармыз енді біз.*
Білім беру ұйымының кестесі		***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15***	***Дене тәрбиесі: 9.00-9.15*** ***Қазақ тілі: 9.20-9.35***	***Дене тәрбиесі: 10.10-10.25***	***Музыка: 9.20-9.35***

білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	**Қызығушылықтарын ояту.** ***Дид ойын: «Кім жылдам?»*** *Жұмбақ жасыру.* *Жұрттың бәрі сүйеді,* *Бірақ қарай алмайды. (Күн)* ***Балалардың білімін нығайту.*** *Күн белгілерін атап берулерін сұрау.* *Бүгін ауа райы қандай болып тұрғанын анықтау* ***Ой дамыту. АКТ технол жұмыс.*** ***Күн туралы түсінік беру.*** *Күн – жер бетіндегі тіршілік көзі. Адамдар, өсімдіктер, жануарлар жарық, жылуды күннен алады. Сондықтан бүкіл тіршілік атаулыға күнсіз өмір жоқ. Бірақ күнге тік қарауға, ұзақ күюге, басқаімсіз жүруге болмайтынын ескерту.* ***Дид ойын: «Дәл сондайын тап»*** *Шарты: Күннің түсімен, пішіне түстес заттарды көрсетіп атайды.* ***Сергіту сәті.*** *Күн шығыстан жарқырап шықты, (қолдарын жоғары көтереді, созады)* *Күн батысқа батты.* *(Тізесін бүгіп отырып, қолдарын төмен түсіреді).* *Тамаша,тамаша,* *Күнжайнадыжаңаша.* *Барімізгекөңілді* *Бүгөміртамаша!* *(Қолсоғады. жымияды).* *Бала үні.*	***Ғажайып сәт:*** ***Ақ көгершін ұшып келеді.*** *Сәлеметсіз бе балалар?* *Мені табиғат-ана жіберді.* *Балалар мен балапандарыма асығып бара жатырмын сау болыңыздар!* ***2.1. Табиғат ананың хатын оқу.*** *Сәлеметсіз бе балалар!* *Балалар сендер табиғатты сүйіп ,оны қорғау дегенді білесіңдер ме? Өлі және тірі табиғат деген не? Сендердің білімдеріңді тексергім келіп хат арқылы тапсырма беріп жібердім. Табиғат ананың тапсырмасын орындау* ***3. Ой дамыту. АКТ технологиясымен жұмыс.*** *- Балалар табиғат дегеніміз не?* *- Табиғат нешеге бөлінеді?* *Өлі және тірі табиғаттың бір-бірінен айырмашылығын түсіндіру.* ***4.Ой қозғау*** ***«Табиғатқа қалай көмектесе аламын?»*** *- Ауа таза болу үшін не істеу керек? **Ағаш, гүл егу*** *- Су мөлдір болу үшін не істеу керек? **Ластамау*** *- Ағаштарға қалай көмектесе аламыз? **Су құю, қопсыту*** *- Судағы жәндіктерге қалай көмектесеміз?* *- Құстарға қалай көмектесеміз?* *Балалар сендердің жауаптарыңды мен мына*	***Психологиялық дайындық*** *Күн шуағын жинаймын.* *Достарыма сыйлаймын.* *Сұрақ-жауап* ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** ***Жұмбақ шешу.*** *Күн ысып,* *Жеміс - жидек пісіп,* *Ел егінін орады,* *Бұл қай кезде болады?* *(Жаз)* *Қазір қандай мезгіл?* *Күн қандай болып тұр?* *Жаз мезгілі ұнайма?* ***1. Ой қозғау.*** ***Суретпен жұмыс.*** ***Жаз мезгілі туралы түсінік беру.*** ***Сұрақ –жауап.*** ***Ой дамыту.*** ***И. Айтовтың «Жаз»*** *Жазым келді жарқылдап,* *Қазым келді қаңқылдап.*	***Ой қозғау.Мнемотехника әдісі*** *Жаз мезгілі туралы түсінік беру.* *-Жазда дала қандай болады?* *-Ауа райы қандай болады?* *-Жаз мезгілін не үшін жақсы көресіңдер?* ***Ой дамыту.*** ***Сурет арқылы тақпақ жаттату:*** *Тірек –сызбаны пайдаланып жаз туралы тақпақ оқу.* *Алақай, алақай,* *Қуанды балақай.* *Жадырап жаз келді,* *Ойнаймыз ,алақай.* ***Сергіту сәті:*** *Тербеледі ағаштар* *Алдымнан жел еседі* *Кіп - кішкене балақан* *Үп - үлкен боп өседі.* ***Дид ойын: «Жаз мезгілін көрсет»*** ***Шарты:** Суреттен жаз мезгілін тауып көрсетіп, өз ойларын айту.*	***Қызығушылықты ояту.*** ***Тренинг ойын – «Табиғатпен сырласу».*** ***Авторы Г.Таласбаева.*** ***АКТ технол.*** *-Сыйқырлы орындық арқылы табиғатқа саяхатқа бару.* *-Елестету. (көзді жұму)* *- мөп-мөлдір ағып жатқан сулар, жайнап өсіп тұрған гүлдер, құстар, тамаша табиғат.* ***1. Бұлаққа кездесу.*** ***Дид ойын: «Ненің дыбысы»*** *Шарты: аудиодан шыққан дыбысты ажырату.* *-Бұлақтан су ішеміз. Ол үшін:* *Алға иілу, алу, ішу, тамсану. (рахат-ай)* ***Дид ойын: «Қандай ағаш?»*** *Алма ағашына кездесу. Ағаштан алманы алып жеу.* *Оң аяқ алға, сол аяқтың өкшесін көтеру, алу, қырт етіп тістеу, тәттісін-ай!* ***2.Раушан гүліне кездесу.*** ***Дид ойын: «Хош иісті гүл»*** *Алға иілу, алу, иіскеу, қажет емес ауаны сыртқа шығару.* ***3. Мига шабул*** *Сұрақ – жауап.*

	4.Шығармашылық орталықта жұмыс жасау. ***Дид ойын: «Күн құрастыр»*** ***Шарты:*** *Бөлшектерден күн құрастырады.* *Балаларды мадақтау.* ***Қорытынды.*** *Сұрақ жауап арқылы қорытындылау.* *Балаларды мадақтау.*	*телефон арқылы табиғат анаға жіберемін.* ***Дид ойын: «Құм, тас, су».*** *«Құм» дегенде әр жерде шашыранқы болып отыру.* *«Тас» дегенде өз қолмен мүсін жасап тұра қалу.* *Су дегенде толқын жасап қалу.* ***Суретшілер тобы.*** ***Топтық жұмыс*** ***Дид ойын: «Кім тапқыр?»*** *Шарты: Дайын үлгідегі суреттен тірі табиғатты жасыл, өлі табиғатты қызылмен бояу.* *Дайын жұмыстарды табиғат анаға жолдау.* ***Шаналақ әдісі.*** ***Рефлекция*** ***Балаларды мадақтау.***	*Гүлге қонды көбелек,* *Қос қанаты қалтылдап.* *Өлең жолдарын қайталау арқылы жаттау.* ***Дид ойын: «Топтастыр»*** *Шарты: берілген суреттерден әр жыл мезгіліне тән суреттерді топтастыру* ***Қортынды*** ***Балаларды мадақтау.***	 ***Дид ойын: «Жаздық киімдер»*** *Шарты: Берілген суреттерден жаздық киімдерді бөліп жинау.* ***Қорытынды.*** ***Сұрақ- жауап*** *Балаларды мадақтау.*	*-Айналамызды қоршап , жайқалып өскен ағаштар не үшін керек?* *-Табиғат байлықтарына нелер жатады?* *-Оны қорғау деген не?* *-Табиғатты сүйе білу деген не?* ***Сергіту сәті:*** ***«Құбылыстар»*** ***4.Ой қозғау.*** ***Табиғат туралы тиым сөздер.*** *-Көк шөпті жұлма.* *-Құстың ұясын бұзба* *-Тал, шыбықпен ойнама.* *-Суды ластама* *-Құстарға тас лақтырма* ***Рефлекция*** ***Дид ойын:*** ***«Шатастырма»*** *1. Көктемде қар жауады.* *2. Қазір күз мезгілі?* *3 .Қыста жапырақтар сарғаяды?* *4. Жаз ең суық жылмезгілі?* *Балаларды мадақтау.*
Екінші таңғы ас	Тамақтану алдында гигиеналық рәсімдерді орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі) балалардың тамаққа назарын аудару, мәдени тамақтануға тарту **(сөйлеуді дамыту)**				
Серуенге дайындық	***Киіну:*** *Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.*				
Серуен	***Серуен № 7*** *Ауа райына бақылау жасау*	***Серуен № 9*** *Күннің көзін бақылау.*	***Серуен № 11*** *Құстарды бақылау.*	***Серуен № 4*** *Жәндіктердің алғашқы жандануын бақылау*	***Серуен № 17*** *Ауа райын бақылау.*
	Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	*Тазалық процедурасы.* *Қолдарын сабынмен*				

	жудыру,өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу *Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, су болған киімдерін тәрбиешіге көрсетуге үйрету.* *Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.*				
Түскі ас	*Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жеуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау*				
Күндізгі ұйқы					
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	***№4*** *Майтабанның алдын алу.* *Тырысамыз, тырысамыз* *Денсаулықты нығайтамыз* *Аяқ, қол мықты болып* *Май табаннан ырламыз.* *Арнай жолдармен жүру,* *дымқыл жолмен жүру.*	***№ 5*** *Арқаның қалпын сақтауға арналған жаттығулар.* *Ояту* *Оянайық балалар* *Маған тезірек қарандар* *Шапалақ ұрайық* *Орнымыздан тұрайық.*	***№ 6*** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Тыныс алу жаттығулары* *Ұзын құлақ сұр қоян* *Есті қалып сыбырды* *Өсіп тұрған сәбізді* *Жұлып алып иіскеді.*	***№7*** *Майтабанның алдын алу.* *Ояту* *Көзімізді ашайық* *Бойымызды жазайық* *Терезеге қарап* *Күн жылуын алайық.*	***№10*** *Төсекте жатып жасайтын жаттығулар* *Мысықтар* *Ұйқыдан біз тұрамыз* *Көзімізді ашамыз* *Жан-жағымызға қарап* *Достарымызға күлеміз.*
	Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесін ас	*Қолдарын сабындап жуып, өз сүлгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.*				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар,үстелүсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап таркарау және тағы басқа әрекеттер)	***«Біздің шаңырақ»*** ***Е.Өтетілеуов*** *Атамнан басталар* *Әжеммен қосталар* *Отбасым мынылар:* *Ең жақын адамдар* *Әкем мен анам бар* *Бір туған ағам бар* *Бір туған апам бар...* *Бәрін жақсы көремін* *Еркелеймін еремін!*	***Мен де балғын гүлмін*** ***Автор. М. Байсариева*** *Арасынды гүлдің* *Ойнап бүгін жүрдім* *Қызыл, көкшіл, сары* *Әп-әдемі бәрі* *Енді ғана білдім-* *Мен де балғын гүлмін!*	***Дидактикалық ойын:*** *Үстел -үсті ойыны пазл:* ***«Өз үйіне орналастыр»*** ***Мақсаты:****логикалық ойлау қабілетін дамыту.* *Шарты: Әр жануарды өз үйіне орналастыру.*	***Сейфолла Оспановтың*** ***«Бақыт деген не өзі?»*** *Бақыт деген, шырағым* *Мынау әсем тұрағың.* *Ну ормандар, гүл бағы,* *Күннің күліп тұрғаны* *БАҚЫТ- дәні дағаның.* *«Ботам» деуі әженнің,* *Тыныштығы әлемнің.*	***Мнемотехника әдісі*** ***К. Әбдилдина. «Ауылда»*** ***Ауылда.*** ***«Ауыл деген не?» десем*** *Ата - әжем екен гой,* *Ата- әжем тұрған соң,* *Аты – атамекен гой* *Мейірім де ауыл да,* *Пейілің де ауылда.* *Жанға дауа ауасы,* *Сейілің де ауылда*
Балалармен Жеке жұмыс	***Дид ойын: «Орнын тап»*** ***Мақсаты:*** *балалар өз бөлмесіне қажетті мүліктердің аттарын айтап, суреттен таба біледі.* ***Бақбол Раян***	***Дид ойын:«Балабақша»*** ***Мақсаты:*** *балабақша қызыметкерлерін және оларға қажетті құралдарды дұрыс атап, ажырата біледі* ***Нұрасыл Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Не қайда тұрады?»*** ***Мақсаты:*** *Ойын арқылы балалар заттың орналасу ретін біледі.* ***Бекарыс Нұржанат***	***Дид ойын:*** ***Танып ал да, атын ата*** ***Мақсаты:*** *заттың түр-түсін, пішінін, атын атай алады.* ***Әмір Ислам***	***Дид ойын:*** ***«Әдемі гүл»*** *Ойынның мақсаты: түрлі түсті боянудағы түстерді сәйкестендіре алады.* ***Бекарыс Бақбол***
Кешкі ас	Ас алдында гигиеналық шараларды орындау (мәдени-гигиеналық дағдылар, өзіне-өзі қызмет көрсету, еңбек қызметі **Тамақтану** (өз орнына отыру, дұрыс отыру, ас құралдарын дұрыс ұстау, тамақты ұқыпты қабылдау, сөйлеспеу, Алғыс айту)				
Серуенге дайындық	*Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды , киіміндегі олқылықтарды жөндеуді*				

	қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	***Серуен № 7*** *Ауа райына бақылау жасау*	***Серуен № 9*** *Күннің көзін бақылау.*	***Серуен № 11*** *Құстарды бақылау.*	***Серуен № 4*** *Жәндіктердің алғашқы жандануын бақылау*	***Серуен № 17*** *Ауа райын бақылау.*
Серуеннен оралу	Топқа оралу кезінде катарға тұруды дағдыландыру. Асықпай педагогтің артынан жүру, жұптасып жүруді үйрету. Өз шкафтарын тану дағдысын қалыптастыру. Топта киетін аяқ киімдерін өз бетінше ауыстырып, киюін қалыптастыру. **(дербес қимыл әрекеті).**				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды, үстел үсті ойындары, бейнелеу іс- әрекеті, кітаптарды карау және басқалар	Топта балалармен шағын ойын орталықтарында еркін ойындарды ұйымдастыру, үстел үсті пазлдармен ойын, Өнер орталығында сурет салу, суретті кітапшаларды бояту, Қарапайым құрылыстар құрастыру, кітаптарды қарау, Табиғат бұрышын мекендеушілерді бақылау дағдыларын қалыптастыру				
Балалардың үйге қайтуы	*Ата –аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.*	*Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.*	*Ата-аналарага балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.*	*Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.*	*Ата –аналармен балалар туралы әңгімелесу.*

Ұсыныс: жаңын сақтандыру туралы кеңестер беру.

Әдіскер: _____ **Нурберген Өскенгул**

«Ботакан» орта топ тәрбиешілері:

_____ **Өнерхан Алмагүл**

_____ **Кенжехан Сайрангүл**